This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Digitized by Google

1-1-A = N. 9

7

E. 77 N. 129.

Digitized by Google

D. Lucas Xime-
nez de Vidales,
nº 98.

1-1-7-
nº 9

Digitized by Google

ANATOME
Corporis Humani,
AVCTORE
IOANNE VALVERDO:
Nunc primum à Michaele Colú,
bo latine reddita,
et Additis nouis aliquot tabulis exornata.
VENETIIS, studio et industria IVNTA[illegible] MDCVII.
Cum Licentia
Et Priuilegiis.

BIBL[illegible]

SERENISSIMO SABAVDIAE DVCI ETC.

MICHAEL COLVMBVS CENTALLENSIS, Medicus, & Philoſophus.

INTER præclara, Dux Inuictiſſime, maximorum Heroum facinora illud laude minimè vulgari dignum ſemper extitit, quòd imbelles placidaſque muſas in caſtra etiam adducerent, & in medio armorum ſtrepitu aliquam dubij otij partem illis impertirent. Hanc magnus Alexander, hanc C. Cæſar hanc Octauius Auguſtus, alijq; complures priſcæ virtutis proceres, laudem tulere, qui uel paludati & canente claſſico, litterarum ſtudia nunquam intermiſerunt, ſed veluti muſis ſuauiter fauſteque occinentibus, alacri intrepidoque animo manus cum hoſte conſeruerunt. Eos tecum eximio paternæ virtutis exemplo, tum verò immortali tua cum gloria ſtudioſè emulantem dum intuerer, facile mihi perſuaſi, quæ ſupplices offerimus muſarum munuſcula aliquem apud te dura Martis munia ingentibus auſis obeuntem, vel in ipſo armorum fulgore, gratiæ locum habitura. Sunt hæc Ioannis Valuerdi de humani corporis anatome monumenta Hyſpanico primùm, deinde Italico idiomate vnà cum elegantiſſimis iconibus iampridem edita, quæ cum Iuntæ primarij apud Venetos Typographiæ re ſua, & communi fore ducerent, vt in exterarum potiſſimum gentium gratiam latinè redderentur, hanc mihi prouinciam, dum Patauij duobus ferè ab hinc annis agerem, detulerunt, quam etſi detrectare, tenuitatis meæ conſcius, omnino decreueram, multorum tamen, præſertimque Mercurialis medicorum hac noſtra ætate facile principis, ſuaſione atque impulſu ſuſcipere ſum coactus. Suſceptam paucis ſanè menſibus abſolui, de pigmentis nimirum eloquentiæ, deque calamiſtrato ſermonis cultu minimè ſollicitus, ſed unum hoc agens, vt integra in primis fide omnia transferrem, mutas artes agitantibus ſatis ſuperque id futurum arbitratus. Hoc vero quantuluncunque eſt la-

Digitized by Google

boris induſtriæque noſtræ monumentum nomini tuo dicandum duximus, eo quidem conſilio, vt quem ipſe omnium maximè & ſuſpicio, & pietate proſequor ſingulari, eius mihi beneuolentiam leui hoc ſaltem (dum grauiore liceat) officij genere, hacque animi ſignificatione promerer, ratus muneris tenuitatem ab incomparabili humanitatis tuæ magnitudine ſubleuatum, & aliqua etiam ex parte acceptum iri. Accipe igitur, Heros inclyte, exiguum hoc maxime in te meæ obſeruantiæ ac pietatis argumentum ex frontis animique ſerenitate, qua omnium tibi animos arctiſſime deuincis. Nos Deum Opt. Max. obnixè precabimur ut uota tua felicisſimis auſpicijs religiosè nuncupata benignus audiat, faxitq; ut diu ſoſpes & incolumis impuriſsimos ac ſceleſtiſſimos ueræ religionis, & catholici nominis hoſtes armipotenti dextera conterere, ac debellare penitus queas; quo ſane nihil iſta tua hæreditaria ex maioribus animi magnitudine dignius, nihil Chriſtianæ reipublicæ utilius, nihil denique ad poſteritatis memoriam illuſtrius, aut dici, aut excogitari vnquam poterit.

Digitized by Google

CAPITVM TOTIVS OPERIS INDEX.

Primus liber continet Capita 39.

OPERIS præfatio.
Procemium primi libri.
De oſſibus. Cap.1.fol.1
De oſſibus capitis. Cap.2.3
De aurium oſſiculis. Cap.3.7
De oſſibus maxillæ ſuperioris Capit.4.8
De oſſe iugali. Cap.5.9
De oſſibus maxillæ inferioris. Cap.6.9
De dentibus. Cap.7.10
De capitis, & maxillæ ſuperioris foraminibus Capit. 8.11
De oſſe hyoide. Cap.9.13
De dorſo. Cap.10.13
De ceruicis vertebris. Cap.11.14
De vertebris thoracis. Cap.12.16
De vertebris lumborum. Cap.13.18
De oſſe ſacro. Cap.14.18
De oſſe coccygis. Cap.15.19
De oſſibus thoracis. Cap 16.20
De oſſibus, ſiue cartilaginibus cordis. Cap.17.22.
De ſcapulis. Cap.18.22
De clauiculis. Cap.19.25
De oſſe humeri. Cap.20.26
De vlna, & radio. Cap.21.28
De oſſibus brachialis. Cap.22.31
De poſt brachiali. Cap.23.32
De oſſibus digitorum. Cap.24.33
De oſſibus ſe ſaminis. Cap.25.34
De oſſibus ilium, & cotendicis. Cap.26.35
De oſſe femoris. Cap.27.38
De tibia, & fibula. Cap.28.39
De patella genu. Cap.29.41
De pedis oſſibus. Cap.30.42
De oſſe calcis, & nauiformi. Cap.31.43
De tarſo. Cap.32.44
De pectine, ſeu planta pedis. Cap.33.44
De oſſibus digitorum pedis. Cap.34.45
De vnguibus. Cap.35.45
De cartilagine palpebrarum. Cap.36.45.
De cartilagine aurium. Cap.37.45
De cartilagine narium. Cap.38.46
De laryngis cartilagine. Cap.39.46

Secundus liber habet Cap.42.

DE ligamentis. Cap.1.69
De cute, cuticula, membrana carnoſa vniuerſo corpori obducta, & adipe inter ipſam, & cutem interpoſito. Ca.2.70
De muſculis, & primum quid ſit muſculus. Cap.3.72
De muſculorum differentijs. Cap.4.72.
De muſculus frontis. Cap.5.74
De muſculis palpebrarum. Cap.6.75
De muſculis oculorum. Cap.7.75
De muſculis naſi. Cap.8.76
De muſculis genarum. Cap.9.76
De muſculis labiorum. Cap.10.77
De muſculis maxillæ inferioris. Cap.11.78
De muſculis oſſis hyoidis. Cap.12.79
De muſculis linguam mouentibus. Cap.13.80
De muſculis laringem mouentibus. Cap.14.81
De muſculis brachium mouentibus. Cap.15.83
De ligamentis humeri os colligantibus. Cap.16.85
De muſculis ſcapulas mouentibus. Cap.17.86
De muſculis caput mouentibus. Cap.18.87
De capitis, & priorum duarum ceruicis vertebrarũ ligamentis. Cap.19.89
De muſculis abdominis. Cap.20.90
De muſculis teſtium. Cap.21.91
de muſculis thoracem mouentibus. Cap.22.92
de oſſium thoracis ligamentis. Cap.23.94
de muſculis dorſum mouentibus. Cap.24.95
de dorſi vertebrarum ligamentis. Cap.25.98
de muſculis cubitum flectentibus, & extendentibus. Cap.26.98
de muſculo volę manus membranam efformante Cap. 27.100
de carnea internę manus regionis ſubſtãtia C.28.101
de muſculis manus digitos mouẽtibus. Ca.29.fol.101
de muſculis manum ſuper brachiale mouentibus. Ca. 30.105
de muſculis radium ſurſum, deorſumq; agentibus. Capit.31.107
de vlnæ radijq;, ac manus ligamentis. Cap.32.107
de muſculis genitalis. Cap.33.109
de muſculis ceruicis veſicæ. Cap.34.109
de ani muſculis. Cap.35.110
de muſulis crus mouentibus. Cap.36.110
de muſculis femur mouentibus. Cap.37.111
de muſculis pedem mouentibus. Cap.38.116
de muſculis pedis digitos mouentibus. Cap.39.119
de coxendicis, & genu articulorum, deque reliquis omnibus tum cruris, tum pedis ligamentis. C.40.121
de muſculorum numero. Cap.41.123
de membrana, quæ oſſa inueſtit perioſtion dicta. Cap. 42.123

Tertio libro continentur Cap.18.

DE membrana, quæ omnia hæc inuoluit organa Peritonæum vocata. Cap. 1.179
De ſtomacho. Cap.2.180
De ventriculo. Cap.3.181
de inteſtinis. Cap 4.182
de meſenterio. Cap.5.184

Digitized by Google

De omento. Cap.6.184
De iecore. Cap.7.185
De cyſti fellis. Cap.8.186
De liene. Cap.7.186
De renibus. Cap.10.187
De veſica. Cap.11.188
De virilibus organis generationi deſeruientibus. Capit.12.189
De genitali. Cap.13.191
De vtero, cæterisq; omnibus mulieribus organis generationi deſeruientibus. Cap.14.192
De muliebribus teſticulis. Cap.15.195
De fœtu, & ſecundinis. Cap.16.196
De fœtus in vtero conſiſtentis nutrimento. Capit.17.198
De mammis. Cap.18.199

Quartus liber continet Cap.9.

QVANAM in corporis parte vitales ſpiritus procreentur. Cap.1.223
De membrana coſtas ſuccingente, quæ Pleura ideo dicitur. Cap.2.223
De mediaſtino. Cap.3.224
De aſpera arteria. Cap.4.225
De fauciũ glandulis quã tonſillas Chirurgi appellãt. Cap.5.227
De Columella. Cap.6.227
De pulmonibus. Cap.7.227
De cordis inuolucro. Cap.8.228
De corde. Cap.9.229

Quintus liber continet Cap.11.

DE membranis organa hæc inueſtientibus Cap.1.239
De cerebro, & cerebello. Cap.2.240
De calloſo vocato corpore, ac ventriculorum ſepto. Cap.3.241
De cerebri ventriculis. Cap.4.242
De cerebri corpore teſtudinem referente. Cap.5.243
De cerebri glandula pineæ nuci ſimili. Cap.6.244
De cerebri teſtibus, ac natibus. Cap.7.244
De vermicularibus cerebri proceſſibus. C.8.fol.244
De pelui, & glandula cerebri pituitum ex purganti bus. Cap.9.244
De ſenſibus exterioribus. Cap.10.245
De oculis. Cap.11.246

Sextus liber habet Cap.14.

VEna quid. Cap.1.263
Arteria quid, quis ipſius vſus, & ſubſtantia. Cap.2.264
De venarum, arteriarumque numero. Cap.3.264
De glandulis, venarum, arteriarumque de ductibus appoſitis. Cap.4.272
De venæ portæ exortu, ac diſtributione. Cap.5.266
De vena caua, & primum vbi venæ portę ramis in iecore committatur. Cap.6.268
De venæ cauæ ſupra iecur diſtributione. c.7.fol.268
De axillaris, & humerali venæ in brachium propagatione. Cap.8.272
De venæ cauæ infra iecur deſtributione. Ca.9.fol.274
De venæ cauæ in crus propagatione. Cap.10.277
De magnę arterię exortu, & propagatione ſupra cor. Cap.11.280
De magnæ arteriæ infra iecur diſtributione. C.12.282
De venis, & arterijs intra caluariam conſiſtentibus. Cap.13.285
De vena arteriali, & arteria venali, Cap.14.288

Septimus liber continet Cap.15.

NEruus quid, quæ ipſorum differentiæ, quis exortus. Cap.1.309
Quot neruorum paria ex cerebro prodeant, & ex dorſali medulla priuſquã è cranio excedat. Cap.2.310
De primo, & ſecundo cerebri neruorum pari. Capit.3.311
De 3. & 4. cerebri neruorum pari. Cap.4.311
De quinto cerebri neruorum pari. Cap.5.312
De ſexto cerebri neruorum pari. Cap.6.313
De ſeptimo cerebri neruorum pari. Cap.7.314
De dorſali medulla, & neruis ab ea prodeuntibus. Cap.8.314
de neruis à ceruice prodeuntibus. Cap.9.315
de neruis è thoracis vertebris excidentibus. Cap.10.317
de neruis è lumborum vertebris prodeuntibus. Cap.11.318
de neruis ab oſſe ſacro manantibus. Cap.12.318
de neruis in brachia diſtributis. Cap.13.319
de neruis in crus propagatis. Cap.14.321
de olfactus, guſtatus, ac tactus organis. Cap.15.fol.323

Indicis Capitum Finis.

Digitized by Google

INDEX RERVM OMNIVM
PRAESENTI OPERE CONTENTARVM
COPIOSISSIMVS.

M

ABDOMINIS muſculi octo, eorumque hiſtoria. fol. 90. 91
Adeps inter cutem, & mẽbranã carnoſã quibus animantibus copioſior obtegerit, & adeps in alijs corporis partibus, ipſiusq; vſus. 71
Adeps in iuuenibus albus, in ſenibus flauus, & cur. 71
Adeps interdum in ventriculi fundo conſiſtens. 182
Adeps inter cartilagines laryngis, & tertiam tunicam. 226
Adeps durus ad cordis baſim. 229
Adipis inter cutem, & membranam carnoſam generatio. 71
Ad quid deſeruiant. 197
Aer quomodo intus extraque mittatur & quibus inſtrumentis. 94
Aer quomodo in cor ingrediatur. 223
Aer intro & extra miſſus quid præſtet. 226
Aer quomodo vocem efformet. 226
Ala cordis dextra flexilior quam ſiniſtra. 230
Alas naſi quas, & quare ita vocent Anatomes periti. 46
Alæ ſiue auriculæ cordis, & ipſarum munus. 230
Αλλαντοειδὴς primũ fętus ĩuolucrũ græcis dictũ. 197
Αμνιος ſecunda fœtum inuoluens membrana græcis dicta. 197
Αμφιβληστροειδὴς ſecunda oculi tunica, alias retina dicta. 246
Amictus ſecundum fętus inuolucrum. 197
Anatome ad medicinam potius quam ad aliam diſciplinam pertinet.
Anatomen Galenus deſcripſit ſimia vtens.
Anatome cur primum exerceri cæperit.
Anatomen virorum exercuerunt Herophylus, & Eraſiſtratus.
Anatome non ſolum viuorum, ſed etiam mortuorum cur vetita fuerit.
Anatome quantum pictoribus neceſſaria. 129
Animantia bruta menſtruis purgationibus carentia gignendi vi pollent. 198
Animellæ ſunt meſenterij glandulæ. 265
Anoſtomoſis quid. 275
Antiquis cur tanta fides habenda non ſit, quantam aliqui habent.
Anus tres obtinet muſculos ipſorumq; hiſtoria. 110
Anularis cartilago laryngis. 47
Apophyſis quid. 2
Appendicem ſinguli dentes habent, quæ in pueris excidit. 10
Appendices oſſium quem habeant vſum. 1
Appendices proceſſuum vertebrarum ceruicis. 15
Appendicis maioris lateris ſcapularum. 25
Appendices vertebrarum dorſi. 14
Appendices ſuperiores inferioresque pectinis manus quomodo inuicem, & cum alijs oſſibus cõmittantur, ipſarum ſinus, & vſus. 32
Appendices oſſium poſtbrachialis ſtatim oſſibus ſuis vniuntur. 32
Appendices oſſium poſtbrachialis cur oſſibus grandiores. 33
Appendices oſſis femoris vbi & quomodo proximis oſſibus committantur. 38
Appendices tibiæ fibulæque ſuperiores, & inferiores, ac earum diſcrimen. 39
Appendices inferiores tibiæ, ac fibulæ ſingulæ proceſſum habent, & inter illos ſinum. 40
Appendix oſſium acceſſus.
Appendix proceſſus ſpinæ ſcapulę, quę in pueris pluribus extruitur oſſiculis. 24
Appendix capitum clauicularum, ipſiusque cartilagines. 25
Appendix humeri magna, & ipſius caput. 26
Appendix inferior humeri ex qua caput exterius, & interius extruitur, vtque committatur. 27
Appendix capitis vlnæ, & proceſſus. 28
Appendix poſtremi vlnæ proceſſus interdum vero duæ, & quomodo committantur. 28
Appendix radij, ipſius ſinus, & vſus. 29
Appendix oſſium pectinis manus. 32
Appendix oſſis ilium ipſius deſcriptio, & vſus. 36
Appendix ſuperior vlnæ quam formam vſumq; habeant ſede anteriori. 40
Appendix tibiæ poſteriori ſede deſcripta, & ipſius ſinus. 40
Appendix fibulæ. 40
Appendix oſſium Tarſi. 44
Aquæ in cordis capſula contentæ vſus. 229
Aqua cur celeriter adeo & copioſa ex oculis excidat. 242
Aquæ in partu erumpentes quid ſint. 197
Aranea prima oculi tunica aranearum telis ſimilis. 246
Ardorem rigentem vt perſentiant qui gomorrhea tenentur. 192
Arteria eſt uena pulſum edens, aſpera arteria eſt pulmonis. 225
Arteria Hippocr. Plat. & Ariſtot. temporibus de aſpera arteria ſolum dicebatur; cæteræ vero arteriæ quomodo in venarum numero haberentur. 264.
Arteria magna quomodo ex editiore ſiniſtri cordis ventriculi regione oriatur, & ipſius diſtributio. 280

Arteriæ

Digitized by Google

Arteriæ magnæ iuxta cor in duas partes dirēptus, & illius quæ ſupra cor repit hiſtoria, ac diſtributio. 280
Arteriæ magnæ infra cor propagatio. 282
Arteriæ magnæ iuxta os ſacrum diremptus. 284
Arteria primam petens coſtam, tum diuiſa quatuor priorum coſtarum interuallis dorſali medullę, muſculis, & capiti exporrecta. 280
Arteria editiſſimam oſſis pectoris ſedem petens, deinde ad coſtarum cartilagines, & rectos abdominis muſculos deſcendens. 280
Arteria thoracis muſculis, axillarum glandulis, & thoracis lateribus exporrecta. 281
Arteria poſteriores ceruicis muſculos petens. 280
Arteria in axillam iter habens, & in ſcapulæ muſculos, & in humeri ſummum digeſta. 288.281
Arteria ſiniſtrum petens brachium, & qui ad digitos vſque digeratur. 281
Quæ dextrum petit. 282
Arteria cuius pulſus contrectatur. 281
Arteria temporis ſiniſtri, & ponè aures pulſum edētes ſenſibilem. 281.282
Arteria in caput repens, & eius hiſtoria. 281
Arteria genas petens. 128
Arteria dextrum accedens brachium. 281
Arteria meſenterium adiens 183. meſenterium, & inteſtinum. 284
Arteriæ ſeminalis exortus. 284
Arteria pubis oſſis foramen traijciens, & in contermінos muſculos dirempta. 284
Arteria inguina perreptans, & ramos muſculis femur mouentibus, & poſteriora ipſius occupantibus porrigens. 284.285
Arteria ſub malleolo, cuius pulſatio perſētitur. 285
Arteriæ varia in pedem diſtributio. 285
Arteria prima, & ſecunda, venaq; prima & ſecunda caput adeuntes, qua ingrediantur. 285.286
Arteria tertia caput petens quà ingrediatur, quotq; in partes digeratur. 285
Arteria venalis quam obtineat tunicam, & cur ita dicta. 288.289
Arteriæ venalis exortus, & diſtributio. 288
Arteria venalis plena ſanguine. 289
Arterię venalis, et uenę arterialis munus. 288.289
Arteriæ quid ſint, quidq; contineant. 264
Arteriarum ex corde, neruorum ex cerebro, venarum ex iecore ortus. 263
Arteriæ originem habent ex corde. 280
Arteriæ in homine duæ, & ipſarum ortus & diſtributio. 265
Arteriæ duplici donantur tunica peculiari, & communi. 264
Arteriarum fibræ, ipſarumque munus. 264
Arteriæ cur tranſuerſas fibras plures quam obliquas obtineant. 264
Arteriarum & venarum diſerimen. 262
Arteriæ ſoporales dictæ harumque hiſtoriæ. 282
Arteriæ ſoporales cur ita dictæ, & mirum in ipſis Realdi experimentum. 283
Arteriæ in caput propagatæ. 282
Arteriæ laryngem, & linguam petentes. 281
Arteriæ coctionis organa adeuntes. 282.283
Arteriæ omentum, inteſtina, ventriculum, cyſtim fellis, gulam, & lienem petentes. 283.284
Arteriæ ſepti tranſuerſi. 282
Arteriæ coſtarum muſculos, dorſalem medullam, et dorſi muſculos petentes. 282
Arteriæ renes accedentes, ipſarumque varius exortus. 283
Arteriæ lumbos, peritonæum & ilia petentes. 284
Arteriæ in veſicam vterumque repentes. 284
Arteriæ genitalis cutem adeuntes. 284
Arteriæ in crus propagatæ. 284
Arteriæ in pedem, & digitos diſtributæ. 285
Arteriarum, venarumque intra cranium varius congreſſus, atque diremptus. 285
Arteria caput petant quot. 286
Arteriæ ſecundinis ſimiles in ventriculo dextro, & ſiniſtro ex quo fiant. 288
Arteriarum & venarum vmbilicarū inceſſus. 196
Articulus primus quatuor manus digitorum primo pollicis ſimilis eſt. 34
Articulus ſecundus, & tertius omnium manus digitorum, vt ſecundus pollicis articulantur. 34
Articulatio coniunctionis ſpecies. 2
Articulatio ſiue coniunctio quid. 2
Arthrodia articuli ſpecies. 3
Aſperitates, & ſinus oſſis tali, & ipſorum vſus. 42
Aſpera arteria, & ipſius hiſtoria. 225
Aſpera arteria vnica eſt, duosque obtinet ramos in duos diremptos, ſicque deinceps. 225
Aſperæ arterię figura, & compoſitio. 225
Aſpera arteria quid varietatis in deglutitione, et reſpiratione ſubeat. 226
Aſperæ arterię vſus. 226
Aſtragalus pedis os. 42
Aurem mouebat Marſilia Hiſpalenſis. 72
Aures & ipſarum cartilagines. 45
Aures ſiue alę cordis, ipſarumque munus. 229

B

BOVES recēs caſtrati cur prolē habuerint. 276
Bilis fœtum expulſioni opitulatur. 186
Bilis in cyſtim ingreſſus, & egreſſus quà fiant. 186
Brachiale octo cōſtruitur oſſibus, horumque hiſtoria. 34. cur pluribus donetur oſſibus 30. ipſius qualitates. 31
Brachrium ſeptem mouetur muſculis. 38
Brachiale vnico oſſe conſtructum videtur, & ipſius ſtructura. 30
Bregna in pueris pars oſſis frontis. 6

C

CALX, vide os calcis.
Caluaria capitis os latinis dicta. 4
Cambium liquor eſt quo membra nutriuntur. 190
Canalis vrinæ ipſiuſque deſcriptio. 192
Canalis exiguus, in manus digitorum oſſibus occurrens,

Digitized by Google

rens, ipſiſque vſus. 33
Caput in oſſe quid. 3
Caput quid, figuræ ipſius naturales, & non naturales. 3
Caput 14. muſculis priuatim mouetur horumque hiſtoria. 18.19.20
Caput retrorſum 12. agitur muſculis ſecundo pari pro duobus connumerato, in priora duobus tantum. 89
Caput appendicis humeri, partes ipſius & vſus. 26
Capita clauicularum oſſis pectoris ſinibus ſimilia, ipſorumque hiſtoria. 25
Caput clauiculæ ſummo humero articulatum. ibid.
Caput oſſis humeri ed externam trocleæ ſedem, & ipſius vſus. 27
Caput eiuſdem in interna ſede, & ipſius ſinus. ibid.
Caput radij, cur non pro ratione brachialis craſſitiei auctum. 29
Caput primi oſſis brachialis 31. ſeptimi. 32
Caput ſuperius oſſis femoris coxẽdicis oſſis quomodo iungatur, & ipſius deſcriptio inferius cruris oſſibus. 38
Caput appendicum oſſium pectinis pedis. 44
Capita quibus oſſa pectinis pedis lateribus iunguntur. 44.45
Capitula coſtarum vbi intexantur. 21
Capitulum ceruicis radij. 28
Capitula oſſium poſtbrachialis. 32
Capitulum & ligamenta ad fines digitorum manus, ipſorumque vſus. 334
Capitulum primi & ſecundi oſſis pollicis manus. 30
Capitulum fibulæ ſedis ſuperioris eiuſque vſus. 4
Caput quid, quæ ipſius naturalis, & non naturalis figura. 3
Cardinalis cibo ſanguinis reiectatione peremptus. 267
Caro multa capitis muſculis ſubiecta. 92
Caro ex interiore coxendicis regione naſcens, ipſiuſque vſus. 116
Caro in interna manus regione conſiſtens, quæ ipſius ſubſtantia quæ munera. 101
Carotides venæ ſoporales dictæ. 282
Cartilago a communibus articulorum ligamentis varia tendini ſimilis in angulo connexus inferioris maxillæ, vnde oriatur, & quem præſtet vſum. 10
Cartilago pectoris enſiformis quem habeat vſum. fol. 22
Cartilago maioris ſcapularum lateris, longe minor homini quam cæteris animantibus obtigit. 23
Cartilago ſinus ſcapulæ cur, luxatum humerum reponi vetet. 23
Cartilago ſinus ceruicis ſcapulæ cur extrorſum adeo protuberet, ipſius ortus & deſcriptio. 24
Cartilago enſiformis. 24
Cartilago quæ a radio educta inter brachiale & vlnam abſque adhæſu adigitur, & ipſius. 28
Cartilago appendicis radij, & ipſius progreſſus. 20.30
Cartilago ſinus coxendicis, ipſiuſque officium. 37
Cartilago pubis os coxendici colligans, quomodo ipſum alliget, vtque creſcente homine minus appareat. 37
Cartilagines aurium, ipſarumque munus. 45
Cartilago prima laryngis bipartito diſciſſa; ipſiuſq; proceſſus. 46
Cartilago prima laryngis in duas dirempta, & ipſius hiſtoria 46. Secũda, ipſius proceſſus & ſinus 5. Tertia in duas partita 6. Quarta græcis dicta Επιγλωτ͂ις. 47
Cartilago ſecunda laryngis Anularis veſalio dicta quod anulum referat, quo ſagittarij Turcæ vtuntur. 47
Cartilagines coſtarum quo inuicem differant. 20.
Cartilagines tibiæ ſinus adaugentes, ipſarum coalitus & hiſtoriæ. 40
Cartilaginum palpebrarum ſtructura, & vſus. 45
Cartilaginum laryngis figura. 225
Cartilagines laryngis tres & ipſarum hiſtoria. 46
Cartilagines faucium aduſque pulmones C. literam imagine referunt, & cur. 47
Cauitates oſſis frontis. 4
Cauitates oſſis frontis aerem cerebrum petentem diſponunt, vti pulmones eum qui ad cor defertur. 6
Cerebri glandula pineæ nuci ſimilis, & ipſius hiſtoria. 48
Cerebri magnitudo, ſitus & figura. 240
Cerebri proceſſus tineis ſimiles ipſorum ſitus, & vſus. 244
Ceratoides ſiue cornea, quarta oculi tunica. 246
Cerebrum cur in capite poſitum. 139
Cerebrum quæ cuſtodiant. 139
Cerebrum pulſum edit vt cor. 140
Cerebrum quot in partes diuidatur. 140
Cerebrum quid in ſiniſtram, ac læuam dirimat. 240. & 241.
Cerebri figura. 241
Cerebrum impreſſiones habet cauas & anfractuoſas inteſtinorum gyris ſimiles, ipſarumque vſus. ibid.
Cerebri color & ſubſtantia. ibid.
Cerebrum cur non ſit medulla oſſium capitis, vt quidam aiunt. ibid.
Cerebrum uenis caret manifeſtis. ibid.
Cerebri pituita quà expurgetur. 244
Cerebrum duos obtinet canales ad pituitæ expurgationem. 244. Canales quatuor idem præſtantes. 245
Cerebrum tres duntaxat habet uentriculos ipſorumque hiſtoria. 242
Cerebri corporis teſtudinẽ referentis hiſtoria. 243
Cerebrum ſenſus expers, vnde etiam dubitat autor, ſitne neruorum principium. 309
Ceruix ab occipitis fine ad humeros pertinet, ſeptem donatur vertebris, ipſarumque hiſtoria. 14
Ceruix in oſſe quid. 4
Ceruix ſcapulæ, ipſius ſinus & vſus. 23
Ceruix radij, capitulum, ſinus, & ipſius vſus. fol. 28
Ceruicis & corporis uti ſitus. 192

Digitized by Google

Ceruicis vteri interior conſtitutio, ipſius ſubſtantia. 194.
Ceruix vteri in puellis intrinſecus leuis eſt & mollis, in cæteris ſecus. 194
Ceruix vteri muliere in libidinem concita, ampliatur. 194
Ceruix veſicæ muſculum habet, ipſius deſcriptio, differentia & vſus. 109
Chylus ſubſtantia eſt alba, in quam cibus in ventriculo conuertitur. 189
Chylus in hepate in ſanguinem commutatur, & ab inutilibus humoribus depuratur. 190
Chirurgia pars medicinæ antiquiſſima & cur.
Chondron idem quod cartilago. 20
Choroides ſunt plexus quidam cerebri ſecundinis ſimiles. 287
Choroides tertia oculi tunica dicta vuea. 246
Cibus cur confici poſſit, pyloro etiam haud ita vt fertur clauſo. 181
Cibus quatuor ſubit coctiones antequam in corporis ſubſtantiam conuertatur. 189
Cibus antequam totus fuerit confectus nihil e ventriculo excidere falſum eſt. 189
Cibus in ventriculo in albam vertitur ſubſtantiam, quæ chylus dicitur. 189
Cibus haud ſimul vniuerſus in chylum vertitur. 189.190.
Cibus in ventriculo quis primum quis poſtea conficiatus, & confectus qua elabatur. 190
Cibus eſt totus vomitu reijcitur qua ratione corpus alitur. 190
Cibo moderatè, & copioſius ſumpto quomodo iecur alatur. 190
Circulus inter humorem chryſtallinum, & vitreum quis. 247
Clauiculæ, & ipſarum hiſtoria. 25
Clauicularum poſitio, & figura. 25
Clauicularum ſubſtantia. 25
Clauicularum lineæ, impreſſionis, aſperitates, foramina, & vſus. 26
Coarticulatio ſpecies coniunctionis. 2
Columella cur ita dicta. 227
Commiſſuræ caluariæ naturalis tres fere ſunt, ipſarum nomina, & ſitus. 4
Commiſſura coronalis, ipſius termini & poſitio. 4
Commiſſura lambdoys, & ſagittalis. 4
Commiſſuræ capitum non naturalium. 4
Commiſſuræ duæ ſupra aures ſquamoſe dictæ. 4
Commiſſura nomine carens, auctori dicta hyodis. 4
Commiſſuræ oſſium capitis aliæ alijs conſpectiores. 5
Commiſſuræ capitis ætate vlterius procedēte minus conſpicuæ offeruntur. 5
Commiſſuræ capitis in pueris potentiores ſunt & lentæ magis. 6
Commiſſuræ ac lineæ, ſiue harmoniæ capitis quid pręſtent. 5.6
Commiſſurarum capitis vulnera periculoſa magis quam oſſium. 6
Commiſſuræ propriæ ſuperioris maxillæ nouem sūt, vtrinque quatuor, vna in medio, ipſarumque inceſſus. 8.9
Compendium operis. 222
Compendium partium oculi. 247
Conarion glandula cerebri pineæ nuci ſimilis dicta. 244.
Coniunctio oſſium ſymphyſis dicta duas habet ſpecies. 2
Coniunctio ſiue articulatio quid. 3
Coniunctionis tres ſpecies ſunt, quarum tertia nomine caret. 2
Coniunctio genu ad latera non mouetur. 38
Corde omnia animantia prædita, aut copiam ſimili. 223
Cordis magnitudo, & ſubſtantia. 229
Cordis medium thoracis tenet mucro ad læuam vergit. ibid.
Cordis ſitus, figura & reliqua. ibid.
Cordis inuolucra. 228
Cordis uentriculi hiſtoria. 230
Cor tenui membrana ob ductum ad ipſius baſim multo adipe referta. ibid.
Cor neruorum principium cur aliquibus uiſum. 231
Cor in quibuſdam animantibus os intus gerit autori uiſum, in uervecibus, Galeno in Elephante. 22
Cor nullius nerui origo. 309
Cor Arteriarum principium. 280
Cor uitales ſpiritus gignit. 223
Cor uti aerem ſuſcipiat. 223
Cor cur ita durum effectum. 229
Cor cur extrinſecus læue. ibid.
Cordis alę, ſiue auriculę duæ ipſarumque uſus. ibid.
Corona uteri. 193
Coronon quid. 3
Corones ulne proceſſus. 27
Corporis calloſi cerebri ſitus & hiſtoria. 241
Corporis calloſi uſus. 242
Corpus calloſum ſuperiori ſede duos riuuolos habet ipſorumque hiſtoria. 243
Corporis cerebri teſtudinem referentis hiſtoria. ibid.
Corporis cerebri teſticulis, & natibus ſimilis hiſtoria. 244
Corpus muſculi eſt ubi fibræ magis diſtant, pluſque carnium habetur. 74
Corpora uertebrarū ceruicis pręterquā primę, ouata ſunt, ipſorū commiſſionis modus, & ratio. 15.16
Corpora duo penem conſtituentia ipſorumque hiſtoria. 191
Coſtę utrinque 12. quandoque uero ab altero laterum 13. ipſarum diuiſio.
Coſtarum in ſubſtantia, longitudine, ac latitudine diſcrimen & conuenientia. 20
Coſtæ anterius, vt committantur. ibid.
Coſtæ vbi tubercula habeant, & aſperitates, & quid ea præſtent. ibid.
Coſtæ ipſarūque cartilagines extrinſecus curuæ sūt, ac læues non tamen vbique. ibid.
Coſtarum a dorſi vertebris abſcedentium ductus tū & cartilaginum. 21
Coſtæ ad quid effectæ, curque alibi oſſeæ alibi cartilagineæ. 21

Coſtæ

Coſtæ ut thoracis vertebris articulentur, ipſarumq; capitula. 22
Coſtæ quæ primo & ſecundo pectoris oſſibus committantur, & quomodo. ibid.
Coſtæ cartilaginib. non alligantur, ſed in eas abeunt. 94.95.
Coxendix quid. 35
Cranium capiti os. 4.5
Cubitus ſiue vlna quid. 28
Cubitum duo flectũt muſculi, duo extendunt. 98. 99.
Cutis quid, & ipſius deſcriptio. 70
Cutis pars ſpermatica. ibid.
Cutis diſrupta cur non regneretur. 70.71
Cutis quam uarie neruos excipiat. 70.71
Cutis quam varie ſubiectis hæreat partibus. 70
Cutis quam exquiſito ſenſu polleat. 70
Cutis vbi moneatur, quo inſtrumento, & vbi hirſuta ſit. 71
Cutis vbique foraminibus peruia eſt exiguis, qui Pori dicuntur, & horum vſus: alia ipſius foramina euidentia. 71
Cutis craſſitie in partibus variat totaque hominibus tenuuior eſt, quam brutis. 71
Cutis tota cuticula obtegitur, quæ græcis ἐπιδερμις dicta eſt, vtque diſrupta regeneretur. 71
Cutis in homine cur intacta membrana carnoſa detrahatur. 71
Cutis faciei membranæ carnoſæ vbi adhæreat. 77
Cutis genarum licet in muſculum non conuertatur, cur moueatur. 77
Cutis equorum, & aſinorum carneis fibris referta. 71.72.
Cyſtis fellis figura, membranæ ac fibræ. 186
Cyſtis fellis officium. 186
Cyſtis fellis meatus in finem duodeni inſeritur. 186
Cyſtis fellis ſitus, & hiſtoria. 186
Cyſtis fellis duos obtinet trũcos, quorum alter egreſſum, alter ingreſſum bili largitur. 186
Cyſtis fellis alterum quandoque ex ſuis truncis ad uentriculum mittit, quidque hinc contingat. 186

D

DENS ſiue dentalis, proceſſus ſecundæ ceruicis vertebræ. 15
Dentes sũt partes corporis ſpermaticæ, & ubi ſemel exciderint non regenerantur. 10
Dentes ſentiunt augenturque. 10
Dentes quo ab oſſibus differant. 10
Dentes nu. 32.16. vtriuſque maxillæ, & vnuſquiſq; appendicem obtinet, quæ in pueris excidit. 10
Dentes erumpente pube naſcentes. 10
Dentes etſi conſpicui non ſunt, cum illis tamen naſcimur. 10
Dentium nomina, & radices. 10
Dentium cordalium ortus. 10
Dentes maxillares cur numero varij. 10
Diaphramatis ab aliis muſculis differentia, & hiſtoria. 48.6.& 94
Diaphragma duabus obducitur membranis, duo habet foramina, ipſorumque vſus. 94
Diaphragma deorſũ nõ agitur cũ aerẽ ducimus. 94.
Diarthroſis, et ſynarthroſis coniunctionis ſpecies, et reliquæ ipſarum differentiæ. 42. nomina earum. 3
Διδυμοι teſtes ſunt apud græcos. 190
Didymon hoc eſt exiguus teſticulus par cerebri. fol. 244.
Diſcrimen inter ligamenta. 70
Digiti manus ſinguli tria habent oſſa, eorumque hiſtoria. 33
Digiti manus quam varie moueantur, & cur. 34
Digiti manus 28. muſculis aguntur, ipſorumque hiſtoria. 101
Digiti pedis pollice excepto mouentur, vt manus digiti. 45
Digiti pedi ſinguli ternis conſtant oſſibus, præter pollicem qui duobus extruitur. 45
Diuiſio partium corporis noſtri. 1
Diuiſſio oſſium. 2
Diuiſio oſſium capitis. 3
Diuiſio dorſi. 14
Diuiſio cerebri. 240
Diuiſio venarum. 264. Arteriarum. 265
Dorſum in ceruicem, ſcapulas, lumbos, & os ſacrum diuiditur. 14
Dorſum ex quot uertebris cõſtet, earũq; hiſtoria. 14
Dorſum ſedecim præditum muſculis horumq; enarratio a 95. ad 96.
Dorſi & partium ipſius motus. 95
Duodenum quod. 183
Dura mater prima cerebrum contegens membrana, & ipſius hiſtoria. 239
Dura mater intrinſecus læuis pellucida, & humore aqueo oblita. 239.240
Dura mater proceſſum edit inſtar falcis, qui dextrã cerebri partem a ſiniſtra dirimit. 240
Dura mater cerebrum a cerebello dirimit. 240
Duræ matris officium. 40
Dura mater ut piæ committatur. 240
Dura mater quot habeat foramina, quot partes inueſtiat. 240
Dura mater cur extrinſecus aſpra, et inæqualis. 239
Dura mater cur in uulneratis pulſare conſpiciatur. 286.
Duræ matris ſinus quatuor, ipſorũ hiſtoria, ipſorum munus. 286

E

ECPHYSIS in inteſtinis quid. 183
Enarthroſis ſpecies coniunctionis. 2
Enſiformis cartilago. 24
Epidermis cuticula eſt cuti ſuperpoſita. 71
Epidium ſecunda teſtium tunica. 191
Epiglottis quid. 47
Ephiphyſis appendix oſſium. 2
Epiploon græcis omentum. 184
Epilogus operis. 324
Epilogus partium oculi. 247
Ἐρυθροειδὲς græcis primũ teſticulorũ inuolucrũ. 191
Eſculapius primus apud græcos medicus dictus.
Eunuchi cur infæcundi.

Digitized by Google

F

FAVCES, ipſarumque cartilagines. 47
Faucium nomina,& glandulæ. 227
Fœmina in vtero humanam ſuſcipit formam die 40. mas vero 30.die. 196
Fœmina vt plurimum ſiniſtra parte geritur,mas dextera. 191
Fœmina quarto menſe,mas tertio mouetur. 196
Femur quotuplici motu agatur. 113
Femur muſculos obtinet ad ſummum 14. ad minimũ 18.ipſorumque hiſtoria. 113
Femur quinque muſculorum ope extenditur; tribus colligitur,duobus circumagitur. 114.115
Fœtus vt ex viri & mulieris ſemine procreetur. 196
Fœtus quando animetur. 196
Fœtus per vmbilicum nutritur. 196
Fœtus quibus de cauſis,& quomodo egreſſum è corpore moliatur. 195
Fetus cur nunquam in medio corporis conſiſtat. 193
Fœtus mouetur mas quidẽ,tertio,fœmina verò quarto menſe. 196
Fœtus quando amictu indutus totus aut brachium, vel crus in lucem prodeat. 197
Fœtus indutus prodiens haud felicior chartaque ex amictu parata haud maioris, quam alię virtutis. fol.197
Fœtus hominis formam ſuſcipit mas quidẽ intra 30.
Femina verò intra 40.dies. 196
Fœtus in vtero ſitus. 196
Fœtus inuolucra. 197
Fœtus in vtero quonam ſudorem, & lotium profundat per quam viam. 197
Fœtus in lucem prodíturus mẽbranas diſrumpit,quibus inuoluitur. 197
Fœtus ſecundum medicos, & philoſophos menſtruo ſanguine alitur,ſecus auctor aſſerit. 198
Fœtus elàboratiſſimo matris ſanguine alitur. 198
Fœtuum pluralitas ex hominis ſemine. 195
Fœtus cur diuerſo tempore editi. 195
Fibula non adeo ſurſum porrigitur vt femori articuletur,& vbi connectatur. 40
Fibulæ ad tibiam inferiori ſede connexus. 40
Fibula quam habeat in medio figuram ipſius lineæ, anguli & latera.41.idem de tibia. 41
Fibræ ventriculorũ cordis,& ipſarũ vſus. 228.229
Fibræ venarũ quo à muſculorũ fibris differant. 263
Fibula minus cruris os. 39
Figura,quã plura tarſi oſſa ſimul omnia efficiunt. 44
Figura vteri prægnantium, & non prægnantiũ. 193
Figura prima differt à figura Veſalij. 48
Figura prima quo differat ab ea Veſalij.125. Secunda 127. Quinta 139. Decima tertia 187. Decima quarta 159.& 169.Tabula 3.figu.1
Foramen primum oßium temporalium,& ipſius cauitas.
Foramen quo ſtrepitu ab ore in aures ferri percipimus. 11
Foramen oſſis pubis,& ipſius vſus. 37
Foramen quo lanij boues calce ſuſpendunt. 111
Foramina capitis 38.ſiue 39. & ipſorum hiſtoria. 11
Foramina capitis à prædictis alia. 12
Foramina oſſis frontis duo ipſorum deſcriptio, & vſus. 11
Foramina dentium re vera foramina non ſunt. 10
Foramina radicum dentium,& ipſorum vſus. 10
Foramina duo inferioris maxillæ,& ipſorũ vſus. 11
Foramina 13.ſuperioris maxillæ,ſex propria,ſeptem communia,& ipſorum vſus. 12.13
Foramina oſſium temporalium octo,ipſorum deſcriptio,& vſus. 11
Foramina duo temporũ,& occipitis oſſi cõmunia. 12
Foramina ſeptem occipitis ipſorumque hiſtoria. 12
Foramina duo cuneiformi,occipitis, & temporum oſſibus communia,ipſorum ſitus,& vſus. 12
Foramina oſſis cuneiformis. 17. ipſorum deſcriptio, & vſus. 11
Foramina circũ ſcapulæ ceruicẽ ipſorumq; vſus. 24
Foramina dorſi vertebrarũ quot,& quam varia. 13
Foramina & tuberculum ſacri oſſis vertebrarum ipſorum deſcriptio,& vſus. 19
Foramina oſſis femoris,ipſorumque vſus 38
Foramina cutis Pori dicta & ipſorum vſus. 31. alia manifeſta foramina. 71
Foramina genu patellæ,ipſorumque vſus. 42
Foramina in aſperitate oſſis tali,& eorum vſus. 43
Foramina duo,& depreſſio ſepti tranſuerſi, eorumq; vſus. 94
Foramina membranæ coſtas ſuccingentis. 224
Foramina cordi inuolucri,& ipſorum vſus. 228
Foramina ventriculorum cordis quot,quidque præſtent. 230
Foramina duræ menyngis quot. 240
Fouea ſuperioris capitis femoris. 38
Frons duos habet muſculos,ipſorumque hiſtoria. 74
Frons tranſuerſim incidenda non eſt. 75

G

GALENVS ſimia inſpecta anatomen deſcripſit.
Galenum ſimias duntaxat incidiße multis exemplis demonſtratur.
Galeni ſcripta deprauata eſſe aliquot exemplis commonſtratur.
Galenus quam confusè egerit initio libri de oſſibus. 3
Galenus cuneiforme os inſtar cribri peruium eſſe cenſuit. 7
Galenus pulmoni quintum adſcribit lobum,in homine minimè occurrentem, 228
Gargante Hyſpanis quid. 180
Gargar,Gargareon,& Gurgulio,vua. 227
Genarum muſculi quatuor & ipſorum hiſtoria. 76
Ginglimon ſpecies articulationis. 3
Glandula inteſtino hærens,quod pyloro cõtinuum eſt, & ipſius vſus. 181
Glandula cerebri pineæ nuci ſimilis, & ipſius hiſtoria. 244
Glandulæ cerebri pituitã excipientis deſcriptio. 244
Glandularum quatuor ſtomachi ſitus,& uſus.1.182
Glandularum vſus. 227

Digitized by Google

INDEX

Glandularum hiſtoria. 227
Glandularum triplex genus in faucibus. 227
Glandularum ſecundarum vſus. 227
Glandulæ ſecundæ vlceratæ quam difficulter ſanentur. 227
Glandulæ tertiæ inflatæ ſtrumas morborum inducunt. 227
Glandulę membranarum thoracem interſepientium. fol.225
Glandularum ſubſtantia, & differentiæ. 265
Glandulæ quid præſtent; quibus aſſideant venis, quã que in corpore ſedem habeant. 265
Glandulæ ſuperfluitatibus excipiendis deſeruientes. fol.265.
Glandulæ loco humectando in quo ſunt deſeruientes. Aliæ implendo. 265
Glandularum in meſenterio ſedes. 267
Glandulę multæ in inguine cur. 277
Glution hoc eſt parua natis cerebri pars. 244
Gonorrhea cur ardorem inferat. 192
Gula vide ſtomachus.
Gula quid & ipſius hiſtoria. 180
Gula quot nominibus donetur. 180
Gula quot tunicis prędita. 180
Gula quatuor obtinet glandulas, ipſarum ſitus, & vſus. 181
Gula intus lęuis, & humida. 226
Gula extrinſecus aſpera, quibusque partibus committatur. 226
Gula quid. 182
Guſtatus inſtrumentum lingua, & palatum. 323
Guſtatus ciborum a quibus percipiatur. 324

H

HARMONIA *ſpecies coniunctionis.* 3
Harmoniæ vide lineæ.
Hæmorrhoides aliquæ ex venæ cauę ramis fiunt. 5.276
Hæmorrhoides quid conferant ſanguine ab ipſis detracto. 268
Hepar ſanguis eſt concretus innumeris refertus venis. 186
Hepar ſanguinis principium, & ipſius hiſtoria. fol.185
Hepatis ſitus. 185
Hepatis figura a conterminis partibus circunſcripta. 185
Hepar humanum minores habet diuiſiones quam cęterorum animantium. 86.2.185
Hepar quæ habeat vincula. quibus alligetur partibus. 186
Hepatis munus. 186
Hepar maius minus ve pro aſſumptorum copia, vel parcitate efficitur. 186
Hepar quomodo nutrimentum ad ſe alliciat, in moderata, & copiſiore cibi aſſumptione. 190
Herophylus, & Eraſiſtratus anatomen in viuis exercuerunt.
Herbero Hyſpanis quid. 180
Hippoc. primus medicinam a philoſophia ſeiunxit, et ipſius ſucceſſores.
Humerus vide os humeri.
Humoris vnctuoſi articulorum vſus. 70
Humor vnctuoſus tendinis noni muſculi crus mouentis, & ipſius vſus. 112
Humor lentus, & lubricus ſub membrana carnoſa quid præſtet. 71
Humor vitreus, ipſiusque deſcriptio. 246
Humoris cryſtallini deſcriptio. 246
Humor albugineus quibuſdam aqueus humor dictus eſt, quod oui albumen referat. 247
Humor aqueus in ſuffuſionem quandoque vertitur, & quomodo adimatur. 247
Humore aqueo interdũ deperdito, viſus deperditur, nulla in oculo noxa apparente. 247
Humoris aquei haud tanta eſt moles quantam vult Veſalius. 247
Hyoides os cur ita dictum. 13

I

IANITOR *ſiue Pylorus inferius vẽtriculi orificium.* 181
Υδατοειδὴς græcis humor vitreus dicitur. 246
Υδατοειδὴς eſt humor aqueus oculi. 247
Ileon inteſtinum tertium. 183
Implexus aliquot neruorum ceruicis, ex quo brachij nerui oriuntur. 317.319
Implexus neruorum lumborum, vnde cruris nerui ortum habent. 321
Impreſſio capitis interioris oſſis femoris verſus genu. 38
Impreſſio tibiæ a ſede inferiori. 42
Impreſſionum cerebri vſus. 241
Inferius ventriculi orificium cur anguſtius. 181
Inteſtina. 182
Inteſtina omnia vnicum ſunt. 182
Inteſtina vnas viginti longitudine ſuperant. 183
Inteſtina in craſſa, & tenuia diuiduntur 84.6. *Vnaquæque harum partium in tres diuiditur.* 183
Inteſtina tenuia duplici donantur tunica, & altera ex peritonæo. 183
Inteſtinorum tenuium hiſtoria. 84.6
Diuiſio. 183
Inteſtina tenuia cur plures a vena porta ramos, quã alia ſibi aſciſcant. 267
Inteſtinorum craßorum hiſtoria.
Diuiſio. 183
Inteſtinum duodenum, & ipſius nomina, ad cuius finem meatus cyſtis fellis inſeritur. 183
Inteſtinum craßum dictum Colon & rectum, ipſorumq; tunicę. 183
Inteſtinum colon cur ita dictum. 183
Inteſtinum cęcum, ac varię de ipſo ſententię. fol.183.
Inteſtinum ieiunum, & tenue dictum ileon. 183
Inteſtini ieiuni, terminus. 183
Iſthmos anguſtum eſt, ex quo fauces quidam denominarunt. 227

Digitized by Google

L

LABRA quatuor habent muſculos, ipſorumque hiſtoria. 77
Labra ex quibus conſtentur. 77
Lachrymæ cur ita ſubito, & confertim erumpant. fol. 242.
Lambdoys commiſſuræ ſpecies. 4.6
Laryngis cartilaginum hiſtoria. 46
Laryngis deſcriptio. 225
Larynx minor mulieri quam viris obtigit. 46
Larynx decem habet muſculos proprios, octo communes, ipſorumq; hiſtoria. 81. Duos inſuper proprios addit Veſalius. 82
Laryngi duæ aſſident glandulæ iuxta tertiam ipſius cartilaginem. 82
Larynx peculiare vinculum non habet, ſed tenuem membranam connexus cartilaginum amplexantem, 82
Laryngis interior ſtructura. 226
Larynx cum occluditur ſciſſuram in medio habet inſtar fiſtulæ. 226
Latrones Venetijs ob primum furtum oculorum altero priuantur. 311
Lateris maioris ſcapularum deſcriptio, appendices, & cartilagines. 23
Latus externum oſſis coxendicis, & ipſius lineæ. 36
Latus anterius, ac ſuperius ſcapularum, ipſorum differentiæ, & vſus. 23
Latus ſuperius ſcapularum, & ipſius vſus. 23
Lienis ſitus, & hiſtoria. 186
Lien quibus alligetur partibus, & ipſius munus. fol. 187.
Lienis color quis, quæ ſubſtantia, quę membrana. fol. 187.
Lienis ad circumiectas partes conformitas. 6.187
Lien hominis quo a cæterorum animantiam liene diſtet. 187
Ligamentum tibiam calci alligans. 40
Ligamentum muſculus quilibet dici poteſt. 68
Ligamentum coma dictum in homine minime occurrens, & quod ſumptum capillis flauitiem coucilia re mulieres ferunt. 98
Ligamentum proceſſus vertebrarum colli deuinciens. 15
Ligamentum ab vno in alterum brachialis proceſſuum. 32
Ligamentum genu craſſiſſimum. 39.40
Ligamentum validum quo tibia fibulaq; inuicem inferius committuntur. 40
Ligamentum omnium validiſſimum eſt quod coxendicem femori copulat. 121
Ligamenta nerui, & ipſa dicuntur. 69
Ligamenta ex quo fiant, & vnde prodeant. 69
Ligamenta ſex habent munera. 69
Ligamenta quot modis inuicem differant. 69.70
Ligamenta ſenſu exquiſito cur non polleant. 70
Ligamenta alia multa præter communia. 69
Ligamenta capitis, & priorum duarum ceruicis uertebrarum, ipſorum deſcriptio, & munus. 189
Ligamenta dorſi vertebrarum. 98
Alia ligamenta ipſorumque muns. 98
Ligamenta humeri os ſcapulæ connectentia quot, & eorum hiſtoria. 85
Ligamenta multiplicia vlnæ, ac radij & manus, ipſorumque hiſtoria. 107
Ligamenta tendines ſuis ſedibus continentia, omnia tranſuerſa, & numeroſiſſima. 107
Ligamenta articulos amplexantia, & ipſorum differentia, 55.6. aliæ multæ differentiæ. 108
Ligamenta inſtar membranarum muſculos inuicem nectentia. 108
Ligamēta coſtas thoracis vertebris, & pectoris oſſi colligantia quæ. 94
Ligamenta articuli coxendicis, & genu, & alia cruris, & pedis ipſorumque hiſtoria. 121
Ligamenta cur ad anteriorem genu ſedem nulla. 121
Ligamenta pedij, & digitorum manus ligamentis ſimilia. 122
Ligamenta hepatis, & quibus id partibus deuinciatur. 186
Ligamenta penis. 192
Ligamenta vteri laxa, multoque magis in natu grandioribus. 193
Linguæ ſubſtantia, quibus ex partibus conſtet; decē muſculorum quos habet hiſtoria. 80.81
Lingua multiplici conſtat fibrarum genere, ob uarios motus. 80.81
Lingua per medium diſſecta ſecūdum longitudinem, tenuiſſimæ membranæ interuentu. 80.81
Λαβδοειδὴς cur temporum os grecis dictum. 7
Linea corporis calloſi, & ipſius uſus. 243
Lineæ ſiue harmoniæ duæ e ſutura lamoyde ortæ, earumque inceſſus. 4
Lineæ aliæ duæ a prædictis ortæ, earumque progreſſus. 5
Lineæ ſiue ramuli duarum prædictarum. 5
Lineæ, impreſſiones, aſperitates, & foramina clauicularum, & ipſarum munus. 25.26
Lineæ tres trianguli vlnæ, ipſarum deſcriptio, & vſus. 28.29
Linea ſecundum radij longitudinem ducta ipſius latera, & vſus. 4.29
Lineæ exterioris coxendicis lateris. 20.6
Lineæ coxendicis os in pueris dirimentes, ipſarumq; ductus. 37
Linea oſſis pubis, & ipſius vſus. 37
Linea prioris ſinus maioris femoris proceſſus, ſuperioris partis. 38
Linea altera oſſis femoris. 39
Lineæ in medio fibulæ, earumque vſus. 141
Linea primæ laryngis cartilaginis, linea ſecundæ. 46.47.
Linea priores duos abdominis muſculos committens. fol. 90
Lineæ lienis vſus. 186
Lineæ vteri vſus. 193
Lobus pulmonis pars. 193
Lombi quatuor habent vertebras. 228
Luna communis humiditatum parens. 198

MAM-

Digitized by Google

INDEX

M

MAMMAE. 199
Malleolus interior. 40
Mammarum ſitus, figura & ſubſtantia. 199
Mammarum varietas ætatis, ac temporum ratione. fol. 199
Mammæ atque vterus quibus venis conſortium habeant. 277
mammæ cur exquiſito ſenſu præditæ. 318
mammæ cur ſepius enixis flacceſcant. 199
mammæ cur a natura effectæ, & ipſarum hiſtoria. fol. 198.
manus ſuper brachiali quatuor agitur muſculis, ipſorumque hiſtoria. 105.106
manus tota ad radij motum agitur. 106
mas vt plurimum dextra, fæmina vero ſiniſtra parte geritur. 193
mas tertio menſe, fœmina quarto mouetur. 197
mas hominis figuram 30. diebus, fæmina quadrageſimo ſuſcipit. 197
maßeteres oris muſculi qui. 78
materia flaua luti inſtar fætui in lucem prodeunti adhærens, quartæ coctionis eſt excrementum. fol. 197
maxilla ſuperior eſt tota facies a ſuper cilijs ad os, & 12. ipſius oſſa. 8
maxilla ſuperior 13. habet foramina 6. propria, communia, ipſorum deſcriptio, & vſus. 12.13
maxilla inferior continet mentum mandibulas cum dentibus, duobus extruitur oſſibus, ipſiusque deſcriptio. 9
maxilla inferior in homine, ac brutis ſola mouetur, in cocodrillo ſuperior, in pſitaco vtraque. 10
maxilla inferior duo habet foramina, & quaſdā aſperitates ipſarumque vſus. 10
maxilla inferior luxata quomodo reponatur. 10
maxilla inferior octo habet muſculos, & ipſorum hiſtoria. 78
meatus pituitam cerebri expurgantes iuxta editionem calloſi ſedem. 241
meatus duo cerebri pituitæ expurgandæ dicati. 244.245.
meatus quatuor eidem vſui deſeruientes. 245
meatus ſeminis arterialis exortus. 284
meatus ſeminis ſiniſtri, & dextri ortus, & inceſſus in maribus 27. in fœminis. 275
meatus ſemen ad teſte ad penem deferentis hiſtoria. fol. 275.
meatus primi ſeminis quo a ſecundis differant. 276
meatus ſecundi ſeminis, quantum contineat ſeminis. 176
meatus vrinarij, eorumque hiſtoria. 189
mediaſtinum idem quod interſeptum. 2.24. uide membranæ thoracem interſepientes.
medica ars quam antiqua.
medicinæ inuentum in græcos relatum.
medicina cur a Græcis ſtudioſè perquiſita.
medicina in tres partes quando dirempta.
medicinæ contemplatio a praxi a Serapione ſeiuncta. 310
Medulla ſpinalis durior cerebro, vt & nerui ab ea exorti.
medullæ ſpinalis hiſtoria. 310
medulla ſpinalis quomodo ſit pars, ſiue proceßus cerebri. 310
medulla ſpinalis tribus obtecta membranis. 310
medulla ſpinalis cur effecta. 314
medulla ſpinalis quo a cæterorum oſſium medulla diſtet. 315
medulla ſpinalis quid ſecum habeat varietatis. 315
medulla ſpinalis 58. aut 60. neruos profert, poſtremaque ipſius pars non eſt neruus. 314
membri ſenſus quomodo deperdi poſſit motu incolumi, & contra. 321
membra præcipua tria, vnde ad nutritionem vitam, & motum neceßaria omnia emanat. 163
membra ſpermatica eodem omnia tempore a ſemine formantur. 163
membrana oculi, vide Tunica.
membrana inter humorem cryſtallinum, & vitreum quid. 20
membrana pellucens, quo album oculi integitur. 75
membrana inſtar vitri pellucida intra oculum. 7
membranæ ab inferioris maxillæ linea oborta. 10
membrana ſpacium inter tibiam fibulamque opplēs. fol. 41
membranv carnoſa ubi adhæreat, quibus medijs, & moueatur. 71
membrana tenuiſſima linguam per medium ſecundū longitudinem ſecans; vice ſpinæ eſt. 80. & 81
membrana connexus laryngis cartilaginum complectens. 83
membrana ex muſculis ab dominis ſecundi paris producta, quæ haud ſimplex eſt vti Veſalius inquit, ſed in duas dirempta. 90
membrana inſtar chartæ pergamenæ inteſtina, & coctionis organa contegens. 91
membranæ vel manus ipſiusque hiſtoria. 100
membranæ volæ manus variæ productiones, & vſus. 110
mēbrana ſexti cruris muſculi, & ipſius munus. 111.
membrana oſſa omnia inueſtiens περιόστεον græcis dicta, ipſiusque hiſtoria. 179
membranæ a peritonæo enatæ. 179
membranæ orificiorum ventriculi cur craſſiores quā in reliquo. 181
membranæ duæ meſenterij glandulis, atque adipe refertæ. 184
membrana omentum producēs duæ dici poſſunt, quia gemina, & ipſius principium. 184
membranæ iecur alligantes. 185. quæ ipſum inueſtit. fol. 186
membrana lienem inuoluens, & ipſius origo. 187
membranæ renum duæ, ac earum deſcriptio. 187
membrana muliebribus obducta teſticulis, ipſius deſcriptio, & munus. 195
membranæ fœtum inuoluentes, ac ipſarum hiſtoria. fol. 197

Digitized by Google

Membrana coſtas ſuccingens, ipſiusque hiſtoria. fol. 223.
Membrana coſtas ſuccingens, reſpirationis, & ſpiri tuum vitalium organa inueſtit. 224
Membrana coſtas ſuccingens ex duabus tenuibus tu nicis conſtat, ipſiusque ſubſtantia. 224
membrana coſtas ſuccingens quibus hæreat partibus. 224
membrana coſtas ſuccingens interna ſede adipem ha bet adnatum præſertim iuxta dorſi uertebras. fol. 224.
membrana coſtas ſuccingens ſeptum quoque roborat ipſum adaugens. 224
membrana coſtas ſuccingens, quot habeat foramina, quot vaſa excipiat. 224
membranæ thoracem interſepientes quomodò inuicem iungantur. 224
membranæ thoracem interſepientes duæ, ipſarũque hiſtoria. 102. 6. munus. 225
membranis thoracem diuidentibus quid interiaceat, quotque cauitates. 224. & 225
membranæ thoracem dirimentes ad cauitatem thora cis adipem obtinent. 225
membranarum thoracem diuidentium munus. 225
membranarum laryngis, & pulmonis hiſtoria. 226
membranæ pulmones inuoluentis ortus, & figura. fol. 228
membranæ cor inuoluentes quinque ad minimum ha bent foramina, & ipſorum vſus. 228
membranæ cor inuoluentes quem habeant ſitum, figu ram & reliqua, & 228. 229.
membrana cordis intrinſecus læuis, extrinſecus aſpe ra. 229
membranarum cor inuoluentiũ ortus, & ſubſtantia. 228. 229.
membranæ cor inuoluentis munns. 229
membranæ cor inuoluentes quibus iungantur partibus. 229
membranæ ad orificia foraminum cordis, ipſarumq; hiſtoria. 231. 232
membranarum cerebri hiſtoria. 239
membranæ venarum hepatis cur tenuiores. 263
menſes muliebres. vide ſanguis menſtruus.
menſtruæ. vide ſanguis menſtruus.
meri quid. 180
meſentierum, ſiue meſeræon. 184
meſenterÿ nomina, & hiſtoria. 184
menſenterÿ vſus. 184
molitor primus inferioris maxillæ muſculus, ipſiusque hiſtoria. 78
molares dentes maxillares. 10
mons veneris chiromanticorum a quo muſculo effor matus. 103
monticolos chiromantis appellant carnoſam digitorum partem.
motus cur deperdatur motu ſuperſtite, & contra. 310. & 147.
mulier animantium omnium perfectorum humidiſſima. 198
mulier prouectæ ætatis ligamenta corporis vteri laxiora habet. 193
Mulieres in quibus non duplicatur omentum, ÿs inter vteri ceruicem, & veſicam adeſt. 193
mulier quod uaſa habeat ſpermatica, concludi nõ poteſt eam ſemen emittere. 189
mulier ſemen emittit. 189
Mulieres teſticulos, vt uiri habent, ipſarumque hiſto ria. 195
mulier grauida quà ſemen emittat. 195
mulier vtero gerens nequit concipere, et cur diuerſo tempore fœtum edat. 195
mulieres cur menſtrua habent, multæ vero non. fol. 198.
mulieres pleræque abſque menſtruis filios pepererũt incolumes. 198
mucronata pectoris cartilago quid. 21
muſculus quid, & ex quibus conſtetur. 72
muſculus cur ita latinis dictus, & cur Piſcis. fol. 72
muſculus inſtar ſepti vitalia organa a coctionis organis dirimens dictus diaphragma. 92
muſculus volæ membranam efformans. Alter ipſam mouens Veſalio prætermiſſus. 109
muſculus 23. digitos mouens cur liuidus appareat. fol. 105.
muſculus primus, tertius & quartus radÿ, in tendinem non deſinunt. 107
muſculus ceruicis ueſicæ in homine ipſius deſcriptio differentia, & uſus. 109
muſculus ani tertius nõ ita breuis eſt ut quidam exiſtimant. 110
muſculus ſecundus cruris in fœminis macilentis liga mentum neruoſum æmulatur. 111
muſculus cruris nonus, piſcis cruris dicitur. 112
muſculorum differentiæ. 72. 73. 74
Muſculi fere omnes eiuſdem coloris exiſtunt, ſed excarnes albicant, & cur aliqui plumbei coloris ſint. 74
muſculi ſinguli membrana obteguntur. 72
muſculi omnes fibras habent ſecundum longitudinem porrectas, præterquam labiorum, & genarũ muſculi. 74
muſculi pro fibrarum varietate diuerſos habent vſus. 74
muſculi faciei quam confuſi. 74
muſculi frontis duo ipſorumque vſus. 74
muſculi frontis tranſuerſim inciſi efficiunt, ne oculi diduci poſſunt. 75
muſculi duo palpebrarum, ipſorum hiſtoria & uſus. Alter muſculus tertius. 75
muſculi quinque oculi, & ipſorum hiſtoria. 75. vſus. fol. 76.
muſculi quatuor narium, ipſorum officium, ſed ÿ minime ſunt quos deſcribit Veſalius. 76
muſculi quatuor genarum, & ipſorum hiſtoria 76. priores duo quatuor conſtantes lateribus. 76. & 77. ipſorum munus ex Gal. Veſ. et auctore. 77. alÿ duo muſculi. 77
muſculi labiorum, et ipſorum hiſtoria officium ipſorum. 78

Muſculi

Digitized by Google

Muſculi octo maxillæ inferioris, et ipſorum hiſtoria. 78
Primus molitor dictus. 78
Secundus. 79
Tertius et ipſorum munus. 79
Quartus in medio nerueus. 79
Muſculi 12.oſſis hyoidis 8.proprij.4.communes, ipſorumque munus. 79.80
Muſculi quarti paris oſſis hyoidis in medio neruei. 80
Muſculi 10.linguæ, et ipſorum munus. 80.81
Muſculi alij quatuor. 89
Muſculi duo octoque inſuper. 89
Muſculi abdominis, et ipſorum hiſtoria, et ipſorum munus. 90.91
Muſculi duo virilium teſticulorum, et ipſorum munus 6.ac duo præterea muliebrium. 91
Muſculi 89. thoracis connumeratis ab dominis muſculis et ipſorū hiſtoria 92.ad 93. officium primi, ſecundi, et tertij paris, quarti quinti, et ſexti. 92.93
Muſculorum intercoſtalium paria 34.ipſorumque hiſtoria, munus ipſorum. 93
Muſculorum octo abdominis hiſtoria. 90
Muſculi abdominis, dorſi et brachiorum quomodo reſpirationi conferant. 94
Muſculi primi paris dorſi non ſunt plures duobus vt quidam aiunt. 94
Muſculi 16.dorſi & ipſorum hiſtoria. 95
Primum par et ipſius munus. 95
Secundum et tertium. 95.96
Quartum. 96
Quintum. 96
Sextum. 97
Septimum. 97
Octauum. 97
Muſculi quatuor cubiti motores, ipſorumq; hiſtoria. 98.99
Priores duo ipſum flectentes quorum prior piſcis brachij dictus. 98.99
Alij duo extenſores, quorum priorem nonnulli in duos partiuntur. 99.100
Muſculi digitorū manus 28.et ipſorum hiſtoria. 101.
Primus et ipſius munus. 101
Secundus. 101.102
Tertius. 102
Muſculi alij tredecim, quorum vnicuique articulo primo duo deſeruiunt, tres vero ſecundo pollicis. 102 103
Decimus ſeptimus digitos extendentium primus. fol. 103
Decimus octauus. 104
Decimus nonus. 104
Vigeſi vigeſimus primus, et ſecundus. 104
Vigeſimus tertius, ſex ad altera digitos mouentiū primus, et vigeſimus quartus. 105
Vigeſimusquintus, ſextus, ſeptimus, et octauus. 105
Muſculi veneris montem chiromanticorum efformantes. 103
Muſculorum manus digitos mouentium, quatuor extenſores ſunt, ſexdecim flexores, octo ad latera motores. 105
Muſculi quatuor digitos mouentium poſtremi non ab oſſe, ſed à tendinibus oriuntur. 105.106
Muſculorum quatuor manū ſuper brachiale mouentium hiſtoria, munus. 106
Muſculi quatuor radium mouentes, duo ſuperiori, totidem inferiori ſe di deſeruientes, et ipſorum hiſtoria, vſus. 107
Muſculorum quatuor penis vſus. 109
Muſculorum ani trium hiſtoria, munus. 110
Muſculi ani haud ab ea ſumunt exortum. 110
Muſculi 10.cruris, ipſorumque hiſtoria. 110
Primus, et ſecundus, ipſorumque munus. 110
Tertius. 111
Quartus, et quintus. ibid.
Sextus. ibid.
Septimus, et octauus. ibid.
Nonus. 112
Decimus. ibid.
Muſculi femoris 14.ad ſummum: 10.ad minimum, ipſorumque hiſtoria. 113
Primus. 113
Secundus. 113
Tertius. 113
Quartus 114
Quintus, et munus prædictorum. 114
Sextus. 115
Septimus, et octauus. 115
Nonus decimus ipſorum munus. 115
Muſculi duo alij. 116
Muſculus quintus femoris quomodo in duos partiatur, et in tres, ipſorumque munus. 114
Muſculi 9.pedis motores, et ipſorum hiſtoria. 116
Primus, et ſecundus. 116
Tertius, & quartus. 116.117
Quintus. 2.117
Sextus. 3.117
Septimus. 4.118
Octauus. 5.118
Nonus, & ipſorum munus. 60.6
Muſculus quintus pedem mouentium laniorum cultro ſimilis. 117
Muſculi pedis degitos mouentes ijdem qui & manus ſuntque &c. ipſorum hiſtoria, & vſus. 119
Primus. 119
Secundus. 119
Tertius, & alij 10.muſculi. 119
Decimusquartus, quintus, & ſextus. 120
Decimus ſeptimus, & octauus. 120
Quatuordecim alij muſculi. 120
Muſculorum totius corporis numerus. 123

N

NASVS & ipſius cartilagines. 46
Naſus quatuor habet muſculos, & ipſorum munus. 76
Nates ac teſtes cerebri. 244
Nauiforme. vide os nauiforme.

Neruus communiter quotnam habeat ſignificata. 309
Neruus propriè dictus quid. 309
Neruus ſeminali arteriæ interdum aſſociatus. 318
Neruus venæ cephalicæ comes. 314. *alius maioris brachij vena ſub cute.* 319
Neruus iecorariæ venæ, ac magnæ arteriæ comes. 320
Neruus venæ atque arteriæ inguen perreptantium comes. 322
Nerui ex cerebro, arteriæ à corde, venæ à iecore oriuntur. 263
Nerui ex cerebro non ex corde, aut dura menynge oriuntur. 309
Nerui quãtum inuicem differant duritie & cur. 309
de ortu ac diſtributione. 310
Nerui interiori parte non ſentiunt, ſed extima. 309
Neruorum alij motui, alij ſenſui deſeruiunt, etſi omnes ſentiunt. 310
Nerui nequaquam peruij ſunt, vt quidam prodiderunt. 310
Nerui cutem adeuntes cur ipſam nõ moueant, vt qui muſculos adeunt. 309. 310
Neruorum paria ſeptem à cerebro prodeunt, ſecundum pleroſq; licet nouem dici poſſent. 309
- *Primi paris ortus & hiſtoria.* 311
- *Secundi.* 311
- *Tertij duplici radice orti.* 311
- *Quarti.* ibid.
- *Quinti multiplici radice.* ibid.

Nerui viſorij decuſſatim non implicantur, vt quidã exiſtimant. 311
Neruus viſorius in medium poſterioris oculi ſedis inſeritur, & ipſius munus. 311
Neruos viſorios autor diremptos, veſalius omnino ſeparatos vidit. 311
Nerui recurrentes cur ita dicti. 1
Neruorum recurrentium hiſtoria. 313
Neruorum recurrentium vſus, & quo experimento comprobetur. 311
Nerui multas tum faciei, tum oris partes adeuntes. rami ſunt tertij paris. 311. 312
Nerui à ſexto pari in ventriculum, iecur, omentum, inteſtina cyſtim fellis, renes, meſenterium, veſicã, vterum & lienem tendentes. 314
Nerui cor adeuntes. 313
Nerui ad linguam, os hyodis & laryngem tendentes. 313
Nerui 58. ſiue 60. ex ſpinæ medulla proueunt. 315
Neruorum à ceruice prodeuntium hiſtoria. 315
- *Primi & ſecundi paris nerui duplici principio donati, vnde prodeant, vtque diſtribuantur.* 315
- *Tertij paris.* 315
- *Quarti & quinti.* 316
- *Sexti.* 316
- *Septimi.* 317

Nerui muſculos capitis motores adeuntes. 315. 316. 317.
Nerui thoracis muſculos petentes. 316. 317. 318. 319.
Nerui ſeptum tranſuerſum petentes. 316
Nerui ad muſculos dorſi motuum opifices tendentes. 315. 317. 318
Nerui ceruicis muſculos adeuntes. 316. 317
Nerui ceruicis omnes, primo excepto, ramos mittant in latum tenuemque muſculum genas mouentem. 317
Nerui ad tenuem ac latum muſculum genas, & inferiorem maxillam mouentem tendentes. 317. 318. 319.
Nerui muſculos, ſcapularum motores petente. 315. 316. 317. 318
Nerui ex thoracis vertebris emergentes, ipſorumque hiſtoria. 317
- *Primi paruis nerui.* ibid.
- *Secundi.* ibid.
- *Aliorum parium nerui.* 318

Nerui coſtarum muſculos adeuntes. 317. 318
Nerui abdominis muſculos petente. 318
Nerui mammas accedentes. ibid.
Nerui ad muſculos femorit motores tendentes. 318. 319
Neruorum ex vertebris lumborum prodeuntium hiſtoria. 318
Neruorum ex oſſe ſacro emergentium hiſtoria. ibidem.
Nerui muſculos quibus brachium mouetur adeuntes. 316. 318. 319
Nerui in brachium propagati. 317. 320
Nerui brachiorum omnes à quibus alijs fiant neruis. 317. 319
Neruorum in brachium diſtributorum hiſtoria. 319
- *Primi paris nerui.* ibid.
- *Secundi.* ibid.
- *Tertij.* 320
- *Quarti.* ibid.
- *Quinti.* 321
- *Sexti.* ibid.

Nerui genitale petentes. 319. *Alij ipſum mouen tes* 320
Nerui vteri ceruicem adeuntes. 319
Nerui veſicæ ceruicem petentes. ibid.
Nerui ad ani muſculos repetentes. ibid.
Nerui ad radij muſculos tendentes. ibid.
Nerui vlnam & radium petentes. 319. 320. 321
Nerui cubiti muſculos petentes. 319. 320
Nerui volam & pecten manus adeuntes. 319
Nerui pollicem & cæteros manus digitos, ac muſculos ipſorum motus auctores adeuntes. 319. 320. 321.
Nerui muſculos brachialis motuum opifices adeuntes. 320. 321
Nerui muſculos qui femur mouent petentes. 322
Neruorum in crus & pedem diſſeminatorum hiſtoria. 321
- *Primi paris nerui.* 321. 322
- *Secundi.* 322
- *Tertij & quarti.* ibid.

Nerui muſculos qui crus mouent, petentes. ibid.
Neruus omnium totius corporis craſſiſſimus, & duriſſimus

Digitized by Google

riſſimus quartus eſt crus adeuntium. 322
Nerui ferè omnes crus infra genu petentes, quarti paris germina exiſtunt. 322
Nerui cruris quarti paris ex multis veluti filamentis conſtant. 322
Nerui muſculos qui pedem motu cient accedentes. fol.322.
Nerui pollicem, ceterosque pedis digitos, & muſculos, qui ipſos mouent adeuntes. 322.323
Nerui pedis planatam accedentes. 323
Nerui duo ſiue proceſſus neruis ſimiles, olfactus organo inſeruientes, ipſorū hiſtoria, & munus. 323
Nerui capitis cutem propagati. 315. In cutem muſculo brachiale attolenti obductam 316. In cutem exterioris brachij ſedis. 316.320
In cutem anterioris 4. exterioris. 320
In cutem ſcapularum. 328
In cutem lumborum. 318
In cutem inguinum. 316.319.322
In cutem radij. 319
In cutem oſſis humeri. 321
In cutem anteriorem femoris. 322
In cutē interiorē femoris, cruris, & in genu. 322
In cutem poſteriorem femoris. 322
In cutem exteriorē cruris, malleoli & pedis. 323
Numerus muſculorum cur minime præfinitus. 123
Numerus muſculorum vnà collectus. 123
Nux laryngis quid. 46
Nux laryngis æquè in maribus, ac fœminis extrorſum prominet. 46
Nux laryngis cur in viris magis, quam in mulieribus ſeſe prodat. 46
Nymphæ quas poetæ a Satyris amari fingebant, quid. 194

O

OCVLIS quinque habet muſculos, horumque deſcriptio. 75.76
Oculi cur in capite poſiti. 239
Oculus triplici humore conſtat ad aquæ naturam accedente. 246
Oculi deſcriptio. 246
Oculus humanum exacte orbicularis. 246
Officium omnium corporis partium. 1
Officium appendicum oſſium. 2
Officium commiſſurarum, ac linearum ſiue harmon. capitis. 4
Officium cartilaginis palpebrarum. 45
Officium cartilaginis auris. 45
Officium vnguium. 45
Officium patellæ genu. 41.42
Officia ſex ligamentorum. 69.70
Officium ligamentorum humeri os ſcapulæ committentium. 87
Officium ligamentorum oſſis coxendicis cū femore. 121. ligamentorum genu. 121
Officium priorum duorum muſculorum genas mouētium, ex Gal. Vaſalio, & Autore. 76
Officium ſepti tranſuerſi. 94
Officium carneæ ſubſtantiæ in interna manus regione occurrentis. 181
Officium decimi crus mouentium muſculi non eſt id quod ait Gal. 112
Officium membranæ oſſa veſtientis, quæ περιόστεον græcis dicitur. 123
Officium peritonæi. 180
Officium tunicarum ſtomachi. 180
Officium quatuor glandularum in ſtomacho conſiſtētium. 180
Officium ventriculi. 181
Officium meſenterij. 184
Officium omenti. 184
Officium iecoris. 185
Officium lienis. 186
Officium cyſtis fellis. 184
Officium fibrarum veſicæ. 188
Omentum. 184
Omentum ex duplici ſimplex euadens quoſque porrigatur. 184
Omentum caſsibilis imaginem refert. 184
Omenti munus. & 184.185
Omentum ex duplicata conſtat membrana, glādulis, adipe, venis, & arterÿs referta. 184
Omentum inteſtinis vbi hæreat. 184
Operculum laryngis impedit ne quid in ipſam ingrediatur. 47
Orificium ſuperius, & inferius ventriculi, ipſorum nomina, ſitus & vſus. 181
Os ilium quod. 35
Os pectinis. 35
Oſſa corporis noſtri partes duriſſimæ ipſorūque munus. 2
Oſſium diuiſio. 2
Oſſis ilium deſcriptio. 3
Oſſa omnia inuicem cōmittuntur preter os hyoides. 2
Oſſa omnia inuicem, aut per articulationem, aut per vnionem ſymphiſim græcis dictam cōmittūtur. 2
Oſſa grandia appendicem habent & quæ, & ipſius vſus. 2
Oſſa proceſſus quoſdam habent, quorum alij appendicem habent, alij uon, & contra multæ appendices ſuos habent proceſſus. 2
Oſſa omnia ſimul commiſſa ſcheleton dicuntur. 2
Oſſa cranij vt committantur. 4
Oſſa crany quomodo inuicem dirimantur. 4
Os frōtis quomodo ab alijs diuidat, et ipſius forma. 5
Os frontis ipſius varietates, & cauitates. 6
Os frontis duo habet foramina, & ipſorum vſus. 11
Oſſa ſyncipitis quomodo inuicem, & ab alijs diuidantur, ipſorum forma. 5
Oſſa ſincipitis, ipſorum qualitates, ſulci ſiue riuuli. 6
Os capitis octauum ipſiusque termini. 5
Oſſis octaui capitis ſtructuræ, ac proceſſus. 6
Oſſa capitis quomodo differāt craſſitie, duritie, ac robore &c. 6
Oſſa capitis foraminibus 30. aut 39. peruia ſunt, horumque deſcriptio. 11
Oſſa capitis alia præter prædicta habent foramina, etſi propriè foramina non ſunt. 12

INDEX

Os occipitis quomodo ab alijs diuidatur, ipſiusque latera. 5

Os occipitis, ipſius qualitates, partium varietates. 6

Os occipitis in pueris tripartito diſſectum eſt, trium linearum interuentu, harum ductus, & illius qualitates. 6

Os occipitis ſeptem habet foramina, & ipſorum hiſtoria. 12

Oſſa temporum quomodo ab alijs diuidantur, ipſorumque forma. 6

Oſſium temporum in partibus varietas, proceſſus, & foramina. 7

Oſſa temporum octo habent foramina, ipſorũ deſcriptio, & vſus. 11

Os cuneiforme & ipſius termini. 5

Oſſis cuneiformis varitates, qualitates, &c. 7

os cuneiforme 17 habet foramina, ipſorũ deſcriptio, & vſus. 8.6.& 11

oſſicula tria intra vtranque aurem poſita, ipſorum proceſſus, & figura. 8

oſſa maxillæ ſuperioris vtrinque ſena, ipſorumque deſcriptio. 8

os ſecundum maxillæ ſuperioris cur in defoſſis caluarijs rarò conſpiciatur. 8

os decimumtertium maxillæ ſuperioris, & ipſius deſcriptio. 8

oſſa maxillæ ſuperioris quomodo, & per quas ſuturas a capitis oſſibus, & a ſe ipſis diuidantur. 8.9

os iugale ſeparatum os minime eſt, ipſius compoſitio & vſus. 9

oſſa inferioris maxillæ duo, ipſorum connexus, & proceſſus. 9

oſſa inferioris maxillæ difficilius in prouectioribus quam pueris, tum cruda, tum cocta inuicem ſeparantur. 9

os hyoides ſiue hypſiloides cur ita dictum, ipſius ſitus, oſſicula, ipſius compoſitio & illorum deſcriptio. 13

os hyoides 12. habet muſculos, horũq; deſcriptio. 13

os ſacrum cur ita veteribus appellatum, ipſiusq; hiſtoria. 18

os ſacrum ſenis vt plurimum vertebris conſtat, interdum quinis, ipſorumque connexus. 18

os primum pectoris, ipſius forma, ſinus, vſus. 21

oſſium pectoris deſcriptio. 20

oſſis pectoris anterius eſt. 20

oſſis pectoris ſitus, & hiſtoria. 21

os pectoris ſex, vel ſeptem, interdum vero 11. cõſtat oſſibus, quaque committantur. 21

os pectoris enſis quibuſdam dictum. 21

os ſecundum pectoris, ipſius figura ſinus, horumque vſus. 21

os tertium pectoris, ipſius figura & ſitus. 22

os tertium pectoris in multis deeſt, & in his ſecundũ bipartitò dirimitur. 22

os pectoris vniuerſum Hyſpano pugioni conferri poteſt, & ipſius ſubſtantia. 22

oſſis pectoris vſus. 22

os cordis quam habeat originem quidque in ſenibus occurrat. 22

os cordis quorundam animantium Galeno in elephãte, auctori in veruecibus antiquis viſum. 22

oſſa ſcapulæ, vide ſcapula.

os humeri, & ipſius hiſtoria. 26

oſſis humeri aſperitates, foramina & ipſorũ vſus. 27

os humeri elatiori ſede deſcriptum 26. inferiori 26. in reliquis. 27

os humeri, femore, ac tibia exceptis omniũ totius corporis maximum. 26

os humeri luxatum reponendi ratio. 25

oſſa brachij, vide vlna & radius.

oſſa brachialis quare obtegantur ipſorum qualitates ſinus horumque vſus. 30

oſſa octo brachialis, ipſorum ſubſtantia, foramina & figura 17.6. cur numero plura. 30

oſſium brachialis primi ordinis cum vlna & radio connexus. 31

oſſa brachialis primum, ſecundum & tertium quomodo inuicem, & cum vlna & radio committantur, ipſorum deſcriptio, capita & ſinus. 31

oſſa quartum brachialis primi ordinis, & ipſius hiſtoria. 31

os quartũ brachialis primi ordinis à veteribus ſeorſum numeratum. 31

os quintum brachialis, ipſius forma, ſinus, vſus, & connexus. 31

Sextum. 31

Septimum. 32

Octauum. 32

os brachialis ſeptimum cur facile luxetur. 32

oſſa brachialis ſecundi ordinis, ipſorum forma, ſinus, vſus & connexus. 32

oſicula ſeſamina ad externam brachialis faciem, & & ipſorum vſus. 32

oſſium 4 poſt brachialis hiſtoria. 32

oſſa poſtbrachialis ſingula appendice donantur ſupra infraque. 32

oſſa poſtbrachialis quomodo brachiali committãtur & ipſorum forma 32. ipſorũ depreſſiones, lineæ, impreſſiones, & qualitates aliæ. 33

oſſa brachialis in medio minime contigua & cur. 33.

oſſa digitorum manus quomodo connectantur, ipſorum deſcriptio, differentiæ, & qualitates. 33

os primum pollicis manus quomodo brachiali committatur. 34

Secundum primo. 34

Tertium ſecundo. 34

os primum pollicis manus cur minime cauum. 33

os ſecundum pollicis manus cur magis flexione, & extenſione quam motu ad latera agatur. 34

os ſecundum & tertium pollicis manus ad latera nõ mouentur. 34

oſicula ſeſamina in articulo pollicis manus. 34

oſcicula ſeſamina in quibus occurrant articulis, ipſorum deſcriptio. 34. Viginti ad minimum in vtraque manu 35. In pedibus quot, ipſorum vſus. 35

oſicula digitorum oſsibus inſtar capitum ſiue proceſſuum hærentia, & ipſorum vſus. Alia duo in ſingulis primis articulorum digitis. Alterum in tertio articulo pollicis manus ſenum. 35

Oſicula

Digitized by Google

Oſſicula inſtar granorum milij in ſecundis & tertijs manus articulis. 35
Oßa coxendicis vtrinque ſingula, & ipſorum hiſtoria. 35
Oßa coxendicis quomodo ſacro oſſi committãtur, & partium ipſorum figura 35 impreſſiones, qualitates, latera. 36
Oſſa coxendicis ſingula tribus extruuntur oſſibus, ipſorum nomina & vſus. 35
Oſſa coxendicis cur in fœminis, quam maribus latiora. 37
Os coxendicis in pueris quomodo tripartito ſcindatur cum in grandioribus vnicum videatur. 37
Os pubis quomodo coxendici committatur, & quàm variè in maribus à fœminis foramen, ſinus, aliq; ipſius partes & qualitates. 37
Oßa pubis minimè in partu dehiſcunt, vt quidam exiſtimant, ſed inferiori ſede in fœminis magis, quam maribus inuicem diſtant. 37
Os femoris omnium maximum ipſiusque hiſtoria. 38
Os femoris duas habet appendices, ac vbi & quomodo proximis hæ committantur partibus. 38
Os femoris ſuperna ſede duos habet ingentes proceſſus: ipſorum hiſtoria. 38. Aſpectus & alia. 39
Oſſis femoris infra coxendicem ductus. 39
Oſſa cruris, vide tibi & fibula.
Oſſa pedis ipſorumque nomina. 42
Oſſa pedis vno pauciora oſſibus manus. 45
Oſſis tali nomina, & hiſtoria quatuor ipſius latera ſedes. 42
Oſſis tali cum calce connexus. 42
Os nauiforme & ipſius hiſtoria. 43
Os calcis maximum pedis oſſium, & ipſius hiſtoria. 43
Os calcis interna ſede deſcriptum, extima, & anteriori. 43
Oſſa calcis nec ſibynuicem, nec brachialis oſſibus ſimilia. 43
Oſſa quatuor tarſi et ipſorum hiſtoria. 44
Oßa tarſi vniuerſa figuram conſtituunt ſuperius orbicularem, inferius cauam. 44
Os tarſi quartum teßeræ ſimile, ac ipſius latera. 44. nomina ipſius varia. 44
Oßa tarſi alijs, vt committantur, vt in ſe inuicem. fol. 44
Oſſa tarſi quo inter ſe differant. 44
Oſſa pectinis pedis quinque, vtque tarſi oſſibus committantur. 44
Oſſibus pectinis pedis ſpatium interiacet, et ipſius vſus. 45
Oſſa pectinis pedis primis digitorum oſſibus, vt committantur. 45
Os verticis, ſcapularum, lumborum, et os ſacrum, vide vertebrę ceruicis.
Oſſiculum ſeſamo ſemini ſimile inter articulum quinti oſſis pectinis pedis, et quarti ceruicis. 44.45
Oſſicula ſeſamina in primo articulo pedis digitorum, eorumque vſus. 45
Os paruum pedis digitum ſuſtinens verſus tarſum, proceſſum habet, et ipſius vſus. 45
Oſſa cuiuſque pedis digitorum tria ſunt præterquam pollicis duobus conſtantis. 45
Os à preſtigiatoribus in exiſtimatione habitum in pedis pollice. 35
Oſſium corporis totius numerus. 47

P

PATER auctoris alterius oculi viſum amiſit, ob aquei duntaxat humoris exitum. 247
Palpebræ ipſarumque cartilagines. 45
Palpebrę ex quibus conſtent. 75
Palpebras ſuperiores ſoli homines mouent immotis inferioribus. 75
Paucreas omenti glandula. 265
Parientes cur ſedere non ſinantur, & quomodo melius pariant. 37
Partus non eſt prefinitum tempus. 195
Partium corporis noſtri aliæ ſimilares aliæ diſſimilares. 1
Partes corporis per ſe, quæ nam reſtituantur, ſed non integrè, quæ non. 1
Partes corporis ſpermaticæ, cur non reſtituantur. 1
Partium corporis vſus. 1
Patellę genu hiſtoria. 41
Patella genu femoris & cruris oſſibus quomodo committatur. 42
Patella genu in puerulis cartilaginea videtur, in grãdioribus dura eſt, eiuſque vſus. 42
Pecten ſiue palma manus à brachiali ad primos digitorum articulos porrigitur, quatuor habet oſſa, horumque hiſtoria. 32
Pecten pedis inter tarſum, ac pedis digitos quinque habet oßa horumque hiſtoria. 44
Pecten pedis pectini manus correſpondet. 44
Peluis cerebri hiſtoria. 244. 245
Peritoneum ſifach Arabibus dictum, coctionis organa inueſtiens ſimplex corpus, & ipſiusque hiſtoria. 179
Peritonęum totius corporis mẽbranarum pręter carnoſam maxima. 179
Peritonęum inſtar vini vtris. 179
Peritonęum non ęquè vbique craßum, & infra vmbilicum duplex. 179
Peritonęum nonnunquam adipem habet adnatum, ſed magis verſus ventriculum & lumbos. 179
Peritonęum quot locis peruium. 179. in mulieribus priuatim perforatum quà vteri ceruix fertur. fol. 180.
Peritonęum minime ſenſus expers, vt quidam exiſtimarunt. 180
Pes quot in partes diuidatur, quot oſſibus conſtet, horumque deſcriptio. 44
Pedis in brutis principium quod. 44
Pes vt manus nouem muſculorum ope mouetur, horumque hiſtoria. 116
Pia mater altera membrana eſt cerebrum contegens, ipſiusque hiſtoria. 24

Digitized by Google

Pia mater vndique cerebrum contegit præter quam ad corporis colloſi regionem. 240
Pia mater extrinſecus leuis, & aqueo humore obducta, intrinſecus aſpera, & venis arterijſque referta. 240
Pictoribus quò excellentes ſint quid obſeruandum. fol. 129
Pimeli quid. 71
Piſcis brachij primus eſt muſculus cubitum flectentium. 99
Piſcis cruris nonus eſt muſculus. 112
Pituita capitis qua percoletur. 240
Pituita per caput non expurgatur niſi vbi exuperat, vt in deſtilatione. 244
Planta pedis, vide pecten pedis.
Pleura coſtas ſuccingens membrana. 223
Polymorphon cur os cuneiforme dictum. 7
Porus ſarcoidus, caro calloſa. 2
Pori formina cutis cęca quem habeant vſum. 71
Pori optici, nerui viſorij cur pleriſque dicti. 311
Pori vreteres gręcis meatus vrinarij dicti. 189
Pregnantium vteri ſitus 193
Pregnantes & virgines quà menſtrua excernant, ſimiliter & alię. 276
Pregnantes vterum in medio non habent, ſed ad dexteram, aut leuam. 193
Pregnantes cur non habeant menſtrua. 198
Prægnantes multæ cur menſes habeant, & multę verò non. 198
Preſepiola dentium fouee. 10
Proceſſus quid. 1
Proceſſus, ſiue nodos, aut apices oſſa quędam habent. 51
proceſſus oſſis cuneiformis inſtar alarum. 7
proceſſus duo maxillę inferioris, ipſorum deſcriptio, & vſus. 10
proceſſus ſecundus maxillę inferioris appendicem habet, in homine maxillæ copulatam. 10
proceſſus vertebrarum dorſi, & ipſorum varietates. 14
proceſſus poſteriores vertebrarum ceruicis, præterquam primæ bifidi ſunt. 11
proceſſus laterales primę ceruicis vertebræ, & ipſorum vſus. 11
proceſſus ſecundę ceruicis vertebrę dens, ſiue dentalis, dictus ipſiuſque hiſtoria.
proceſſus quatuor ceruicis vertebrarum poſt ſecundam. 15
proceſſus inferiores ſuperioreſq; ceruicis vertebrarum quomodo ſimiles. 15
proceſſus poſteriores, ac laterales ceruicis vertebrarum cur diuidantur. ibid.
proceſſus 7. thoracis vertebrę habent. Poſteriores quo differant, vtque committantur. 16
proceſſus laterales thoracis vertebrarum quomodo differant, curque ipſorum ſinus, & huius differentiæ. 16
proceſſus omnes in homine frequentius ſurſum, quam deorſum tendunt, & extrorſum nonnihil prominent. 17
proceſſus duo inferiores, totidemque ſuperiores thoracis vertebrarum, quid pręſtent. 17
proceſſus vertebrarum lumborum ipſorumque hiſtoria. 18
proceſſus duo pręter prędictos aliquo vertebrarum lumborum in quibuſdam hominibus. 18
proceſſus poſteriores, ac laterales vertebrarum ſacri oſſis, ipſorumque deſcriptio. 18
proceſſus laterales vertebrarum ſacri oſſis ſinum habent, huiuſque deſcriptio, & vſus. 19
proceſſus ſcapulæ caput humeri amplexantes. 24
proceſſus duo ſcapulæ, ipſorum deſcriptio, & vſus 24
proceſſus ſecundi ſcapulæ deſcriptio. 24
proceſſus vlnę duo. 28
proceſſus poſterior vlnæ appendicem habet, nonnunquam verò duas, & quomodo coniungantur. 28
proceſſus appendicis capitis vlnæ vſus. 28
proceſſus aſper radij iuxta cubitum, & ipſius vſus. 29
proceſſus octaui & quinti oſſium brachialis. 32
proceſſus acuti oſſis coxendicis vſus, alter inferior. 37
proceſſuum femoris ſedis elatioris deſcriptio, & vſus 39. 40
proceſſus inferioris fibulæ deſcriptio, & cum oſſe calcis connexus. 40
proceſſus appendicis fibulæ deſcriptio. 40
proceſſus oſſis tali anterioris regionis, eiuſque vſus. 60
proceſſus primæ, ac ſecundę laryngis cartilaginis, & ubi copulentur. 46
proceſſus tertiæ laryngis cartilaginis. 26
proceſſus vteri veſpertilionum alis ſimiles. 194
proceſſus cerebri: ſpinalis medulla. 239
proceſſus durę menyngis cerebrum a cerebello dirimens. 239
proceſſus inſtar falcis durę menyngis, dextram cerebri partem a ſiniſtra diuidens. 239
proceſſus cerebri inſtar tinearum, ipſorumque ſitus, & munus. 244
proceſſus tenuis membranæ inſtar Peluis, & ipſius munus. 244. 245
Πτερυγοειδὲς capitis os cur ita dictum. 7
pulmo duas in partes dirimitur, ipſius ſitus, & hiſtoria. 227
pulmonis figura quæ. 227
pulmo vngulæ bubulæ ſimilis. 227. 228
pulmonis ſubſtantia & membrana. 228
pulmonis munus. 228
pulmo extrinſecus leuis, & vnctuoſo humore obtectus, vbi aſper. 228
pulmo haud in hominibus, atque in brutis euidenter diremptus occurrit. 228
pulmoni haud quintus adeſt lobus, vt Galenus ait. fol. 228.
pulmo vbi coſtis adhæret nigrior eſt, & minime coloratus. 228

Digitized by Google

Pulmo vbi coſtis adhæret thorace etiam vulnerato, aere impletur. 228
Purgationes puerperarum quandiu durent. 196
Pylorus, ſeu ianitor inferius ventriculi orificium.

Q

QVATRIVM pedis os. 42

R

RADICES dentium foramen habent quod venæ, neruo, ac arteriæ ingreſsum præbet. 10
Radius. 27.28
Radij deſcriptio, & vſus. 28
Radius vti vlnæ committatur ipſiusque hiſtoria. 29
Radius appendice donatur, hæc ſinu & proceſsu aſpero, ipſorumque vſus. 29
Radius lineam habet ſecundum ſui lungitudinem porrectam, ipſius latera, horumque vſus. 29
Radij inferioris partis deſcriptio, interioris, & exterioris, ſinuſque exterioris, & horum vſus. 29
Radius quatuor agitur muſculis horumque hiſtoria. 107
Ραχοειδὴς græcis humor criſtallinus dictus, quod ſit lẽti ſimilis. 240
Ραγοειδὴς tertia oculi tunica vuea dicta. 246
Realdus benè obſeruauit, exterius interiuſque oſſis humeri caput ex alterius oſſis appendice extrui. fol. 27.
Recurrentes nerui dicũtur, qui ſurſum laryngem verſus recurrunt. 313
Renum munus. 187
Renum ſitus, figura & ſubſtantia. 187
Renes phaſeoli figuram præferunt. 187
Renes nunquam ſibi ipſis è directo locantur, & ferè ſiniſter elatior eſt. 187
Renum in interna parte artificium. 188
Renes colatorium illud, & ſinus non habent, quos aliqui confinxerunt. 188. quoſque habeant ſinus. 188
Renes duabus donãtur membranis, harumque deſcriptio. 2
Renes durum intus adipem, & aqueum humorem continent. 188
Renum modo dexter modo ſiniſter editior eſt, ſicque venæ emulgentes. 268
Reſpiratio quot modis quibuſque inſtrumentis fiat. fol. 94
Reſpirare. vide Reſpiratio.
Rete vide omentum.
Rete mirabile in hominibus minime conſpicitur, ſed in bobus, qua in re Galenus excuſationem meretur.
Retè in primo, & ſecundo cerebri ventriculis conſiſtens. 243
Retina ſecunda oculi tunica. 246
Riuuli in ſepto ventriculorum cordis haud ab vno ventriculor in alterum permeant. 230
Riuuli inxta ſuperiorem corporis calloſi partem, eorumque munus. 243

S

SACRVM os
Sanguis in iecore fit ex chylo & ab vtraque bile, atque à ſeroſitate expurgatur. 190
Sanguis è venis excidens in humorem inſtar roris cõuertitur. 190
Sanguis menſtruus ex philoſophorum, & medicorum ſententia ad fœtus nutritionem effectus, quod verum non oſſe autor demonſtrat. 198
Sanguis menſtruus, quam malus. 198
Sanguis menſtruus cur generetur, & in mulieribus expurgetur. 198
Sanguis menſtruus retentus varias inducit ægritudines. 198
Sanguis quomodo è venis ad membra deferatur. 264
Sanguis ex homorrhoidibus detractis ad quid conferat. 268
Sanguinem vnde mittere præſtet in pleuritide. 269
Sanguis dextri cordis ventriculi parum ab eo differt quem vena caua continet. 289
Sanguis dextri cordis ventriculi qua in ſiniſtrum trãſeat, non nondum autori viſum. 289
Scapulæ vt plurimum 12. conſtant vertebris, & ipſorum hiſtoria. 16. vide thoracis vertebræ.
Scapulæ haud peculiarem habent muſculum, ipſas in priora flectentem. 96
Scapularum in partibus varietas. 22
Scapulæ ceruix, & huius ſinus, horum deſcriptio, & vſus. 23
Scapula ſede anteriori deſcripta, & ipſius vſus. 24. poſteriori cum ſuis ſinibus, & horum vſu. 24
Scupula duos habet proceſſus horumque hiſtoria. 24
Scapularum triangularis figura ex inæqualibus lateribus, & ipſorum hiſtoria. 86
Scapula brachij motibus agitur niſi quod minime circum agitur. 86
Scheleton oſſa omnia ſimul commiſſa. 2
Σκληρότης quarta oculi tunica aliter dura, & cornea. 244
Σκωληκοειδεῖς apices cerebri proceſsus tineæ ſimilis. 244
Secundinæ vaccis veluti quibuſdam uteri hærent. fol. 194
Secundina ex quibus conſtet, cur ita dicta, ipſius figura, & ſitus. 197
Secundæ quid. 197
Secundinarum munus. 197
Sedes. vide Auus.
Semen cur recta & impetu eiaculari oporteat. 109
Semen elaboratum in maribus vbi colligatur. 188
Semen virile ad generationem potiſſimum concurrit. 189
Semen à muliere uti à viro emittitur. 289
Semen ex optima portione excrementi quartæ coctionis fit. 199

Semen

Digitized by Google

Semen cur in teſtibus albeſcat. 190
Semen quà in vterum ingrediatur non conſpicitur, neque in viris vnde egrediatur. 193
Semen in grauidis qua emittatur. 195
Semen in vterum receptum quo vtatur ordine in fœtus formatione. 196
Senſus exteriores, ipſorumque præſtantia. 245
Senſus viſus cur præcipuus. 245
Senſus cur deperdatur motu ſeruato, & contra. 310. & 321.
Senſus olfactus, guſtatus, & tactus quibus inſtrumentis fiant. 322
Serapion primus medicinæ theoriam à praxi ſeiunxit.
Si fac Arabibus quid. 179
Sinuli in interiore vteri facie in puerperis, & ipſorum vſus. 193
Sinus duo primæ ceruicis vertebræ in quos capitula duo occipitis inſeruntur, ſuper quos caput attollitur, & inclinatur. 14
Sinus primæ ceruicis vertebræ dentale excipiens. 14
Sinus lateralium thoracis vertebrarum proceſſuum, ac ipſorum differentiæ. 16
Sinus duo thoracis vertebrarum. Duo inſuper primæ ac duodecimæ. Ipſorum vſus forma, & ſitus. 17
Sinus lateralium proceſſuum ſacri oſſis vertebrarũ deſcriptio, & vſus. 19
Sinus proceſsuum coccygis vertebrarum vſus. 19
Sinus tres primi oſſis pectoris, ipſorumque vſus. 21
Sinus ceruicis ſcapulæ deſcriptio, & vſus. 23
Sinus ceruicis ſcapulę pur non pro ratione capitis humeri ſatis profundus.
Sinuum poſterioris ſcapulæ ſedis vſus. 26
Sinus ſcapulæ proceſſus vſus. 24
Sinus poſterior, anteriorq; ſuperioris partis trochleę humeri, & ipſorum vſus. 26
Sinus interioris capitis humeri iuxta trochleam, & ipſorum vſus. 27
Sinus in medio humeri poſteriorè ſede, progreſsus, & vſus. 27
Sinus capituli ceruicis radij vſus. 28
Sinus inter proceſſus vlnæ, qua hæc trochleæ committitur, ipſius aſperitates, & vſus, ipſius vſus. 28
Sinus ad internum latus proceſſus appendicis capitis vlnæ; alter ſinus appendicis. 29
Sinus quinque radij ad externum inferioris partis latus, & ipſorum vſus. 30
Sinus oſſium brachialis, & ipſorum vſus. 30
Sinus quinti oſſis brachialis. 31.32
Sinus primi oſſis brachialis, quinti, ſexti, ſeptimi, & octaui. 31.32
Sinus primi oſſis poſt brachialis. 31
Sinus ſecundi oſſis pollicis manus, & tertij. 34
Sinus oſſis coxēdicis, in quē femoris caput inſeritur, ipſius deſcriptio & vſus, 36. & 21.1. Alij duo ſinus. 37
Sinus oſſium pubis. 37
Sinus inter inferiora femoris capita, & ipſius vſus: alijque duo ſinus. 38
Sinus quatuor maioris femoris proceſſus, partis ſuperioris, ipſorum deſcriptio, & vſus. 38.39
Sinus appendicis tibiæ, ſedis ſuperioris, capitulum cũ impreſſione, & ipſorum vſus. 39
Sinus fibulę anterioris lateris ſuperioris regionis. 40
Sinus inter appēdices inferioris tibiæ ac fibulæ, inſtar furculæ, ipſius deſcriptio, & vſus 40. alius oſſi tali. 41
Sinus capitum inferiorum tibiæ, ac fibulæ, & ipſorũ vſus. 41
Sinus quinq; oſſis tali, & ipſorum vſus. 42. inter malleolum, & calcem. 43
Sinus oſſis calcis, ipſiusque vſus. 24.2
Sinus oſſis nauicularis, & ipſius vſus. 43. alter verſus latus internum. 44
Sinus quarti oſſis tarſi, & ipſius vſus. 44
Sinus quinti cruris muſculi. 111
Sinus iecoris, & ipſius vſus. 185
Sinus in rene. 187.188
Sinus tres duræ meningis inter cerebrum. 240
Sinus quatuor duræ membranæ, ipſorumque hiſtoria ipſorum munus. 286.287
Sinus, quæ tertia vena intra caput efformat, & ipſius vſus. 287
Σιγμοειδής, ſiue ἀγκυροειδής ſinus in cubito. 24
Situs vteri in prægnantibus, & non prægnantib. 193
Spadones cur non gignant. 276
Spina ſcapulæ, ipſius que hiſtoria. 25
Spina latinis quid. 90
Spiritus vitales in corde gignuntur, & ex qua materia. 239
Splen, vide lien.
Spondilia Græcis, vertebræ Latinis dorſi oſſa dicuntur. 13
Spongoides ſiue ἠθμοειδὲς capitis os. 4
Stomachus propriè ſuperius ventriculi os. 180. 181
Strangoglioni vulgo dicti qua in parte fiant. 227
Suffuſionis materia, & generationis locus. 247
Sudor fœtus inter ipſum, & primum ipſius inuolucrum colligitur. 197
Sura minus cruris os. 39
Sutura coniunctionis ſpecies. 3
Symphiſis ſiue vnio, & ipſius ſpecies. 3
Συνάρθρωσις, & Diorthroſis, & ipſarum ſpecies. 2
Συννεύρωσις articulationis ſpecies. 3
Συγχόνδρωσις articuli ſpecies. 3

T

TALVS pedis os. 42
Talus ita obtectus eſt vt non appareat. 40
Talus in externum latus varius quam in internum luxatur. 40
Tactus ſenſus membris omnibus communis. 324
Τάρσους Græci appellant palpebrarum cartilagines. 45
Tarſus brachiali ſimilis, etſi quatuor tantum oſſibus conſtet, ipſiusque hiſtoria. 344
Tendo in muſculis ex quo efformetur, & quando. 72
Tendines primi manus digitorũ muſculi, priuſquam ad ſecundum os pertingant, partiuntur, perque huiuſmodi

Digitized by Google

iuſmodi partitionem alterius muſculi tendo defertur.101.idemque in pedibus. 119
Teſticuli viriles duos habent muſculos,eorumque hiſtoria 91.Sic & muliebres. 92
Teſtium figura.& ſubſtantia. 170
Teſtium ſitus,curque pendeant. 170
Teſtium inuolucra. 170.171
Teſtes vt plurimum duo,quamuis interdum vnicus, interdum tres,& in his quæ ſubſit deceptio. 170
Teſtium muliebrium ſitus,& hiſtoria. 195
Teſtium muliebrium,magnitudo, figura, & ſubſtantia. 195
Teſtes muliebres non eodem ſemper numeros. 195
Teſtes muliebres ſeroſam humiditatem intus continent. 195
Teſtes muliebres vnica donantur membrana ; ipſius deſcriptio,& vſus. 196
Teſtes ac nates cerebri. 244
Thorax quid, cuius figuræ,ipſiusque hiſtoria. 20
Thorax 89.maſculos obtinet cum abdominis muſculis,ipſorumque hiſtoria. 92.93
Thorax 24.coſtas obtinet,interdumque ab altero laterum 13.ipſarumque differentiæ. 20
Tibia maius cruris os. 39
Tibia,& fibula. 39
Tibia,& fibula ſupera & infera ſede appendices habent. 39
Tibiæ cum femore connexus. 39
Tibiæ ac fibulæ ad talum connexus. 40
Tibiæ & fibulę in medio diſtantia,& ductus. 41
Tintinnabulum vuam ſignificat,& cur. 237
Tiphlon temporũ foramen,cæcum latinis dictum. 12
Τομεῖς quatuor priores dentes. 10
Tonſillæ vide Glandulæ.
Torcular cerebri quod. 288
Tragadero Hyſpanis quid. 180
Tranſuerſales ab dominis muſculi. 59
Triangulus vlnæ cũ tribus lineis,harumq; vſus. 29. dicti trianguli latera,horumque vſus. 29
Τροχαντῆρες femoris proceſſus. 38
Tuberculum oſſium pubis vſus. 27
Tuberculum appendicis tibiæ,ipſius impreſſio,alięq; qualitates. 39
Tuberculum ſuperiorum proceſsuum ceruicis vertebrarum. 15.16
Tuberculum & foramina ſacri oſſis vertebrarum,ipſorum deſcriptio,& vſus. 19
Tubercula primi ac tertij oſſis brachialis. 31
Tubercula oſſium coxendicis, ipſorumque vſus. 36
Tuberculum oſſis calcis,ipſius deſcriptio,& vſus. 43
Tunicæ ſtomachi tres,vtq; variè fibras obtineãt. 180
Tunicæ ſtomachi tres,ipſarum fibræ & vſus. 182
Tunicæ duę tenuium inteſtinorum,ipſarum fibræ,& tertia ex peritonęo 182.aliorum inteſtinorum tunicæ. 183
Tunicæ duæ ex quibus veſica componitur,ipſarumq. fibrę. 188
Tunicę proprię teſtes inuoluentes quomodo inuicem alijsque iungantur partibus,& earum vſus. 191
Tunicę duę communes teſticulos inuoluentes,100.& duæ propriæ ipſarumque hiſtoria. 6.& 191
Tunicæ duo genitalis. 192
Tunicę vteri ipſarumque fibrę. 194
Tunica interior vteri aliarum omniũ craſſiſſima. 194
Tunicę laryngis,& aſperę arterię, earumque hiſtoria. 226
Tunica tertia aſperę arteriæ nõ ęqualiter craſſa. 226
Tunica cor obtegens,tenuis. 229
Tunica prima oculi aranea dicta quòd aranearum telis ſit ſimilis. 246
Tunica ſecunda retina dicta, & ipſius hiſtoria. 246
Tunicam ſecudam cur aliqui inter tunicas non retulerint. 246
Tunica oculi tertia,vuea dicta et ipſius hiſtoria. 246
Tunica quarta dura & cornea dicta,atque ipſius hiſtoria. 246
Tunicam quartam cur quidam plures vna exiſtimarint. 246
Tunica quinta nomine caret, eo quod veteres effugerit. 247
Tunica ſexta adhærens ſiue alba dicta. 247
Tunica venarum,ipſiusque fibræ. 263
Tunica venarum ipſis & alijs partibus communis,et ipſius vſus. 264
Tunicę arteriarum quas obtineant fibras,ipſarumq; vſus. 264
Tunicę arteriarũ cur venarũ tunicis validiores. 264
Tunica interior arteriarum quæ ob duritiem nomina habuerit. 264
Tunica interior arteriarum cutem obtinet inſtar tunicę ventriculi & inteſtinorum. 7.64

V

VARICES cur facile in cruribus fiant. 278
Vaſa ſpermatica latinis primi,& ſecundi ſeminis meatu. 276
Vaſa ſpermatica,vide ſeminis ductus.
Vena ſola,vide vena coniugis expers.
Venę ex iecore, nerui ex cerebro, arteriæ ex corde prodeunt. 263
Venarum fibrę quo a muſculorũ fibris differant. 263
Venę quid,ipſarum tunica,& fibrę. 263
Venę vbi alia donentur tunica alijs partibus communi,& ipſius vſus. 263
Venarum munus pręcipuum. 264
Venæ iecoris cur tenuiſſima donentur tunica. 264
Venæ in hominibus tres, ipſarum ortus & diſtributio. 264.265
Vena porta cur ita dicta. 266
Venę portę ortus,& diſtributio. 266
Vena portę quomodo ex iecore prodeat. 266
Vena porta quot ramis pręcipuis è iecore emergat. fol.266
Vena porta in quot ramos dirimatur extra iecur, & quo ij tendant. 266
Venæ portę munus pręcipuum. 267
Venę duę à porta in cyſtim tendentes. 266
Venę à porta in lienem,ac omentum tendentes. 266
Vena cum liene,ac ventriculo conſortium habẽs. 267

Digitized by Google

Venæ à porta ventriculum petentes. 120.266.267
Venæ hæmorrhoidales.
Venæ à porta ad meſenterium tendentes. 121.267
Vena caua ex iecorene an ex corde prodeat diſſentiũt medici, ac phililoſophi. 168
Vena caua principium habèt ex iecore. 168
Vena caua ramos in vniuerſum corpus effundit, & per eos ſanguinem. 168
Vena caua quomodo ſanguinem à porta excipiat. 268
Vena caua è iecor egrediens haud bipartito ſcinditur vt magna è iecore emergens. 268
Venę caue ſupra iecur diſtributio. 268
Vena caua corde ſuperato haud per dorſi longitudinem fertur, vt quidam exſtimant. 269
Vena caua quomodo cordi iungatur. 269
Venæ cauæ in faucibus in ramos diremptus. 269
Venæ cauæ infra iecur diſtributio. 269
Vena caua ab oſſe ſacro. arteriam magna ſubit, quomodo diuidatur, ramiq; ipſius diſſeminentur. 276
Venæ cauæ in crus propagatio. 277
Venarum in iecur propagatio. 268
Venæ à caua ad diaphragma accedentes. 269
Venæ cor enutrientes. 169
Venæ coniugis expertis a caua exortus, inceſſus, diſtributio. 269
Venæ à ramis venæ cauæ ad tertiam vſque coſtam deſcendentes. 270
Venæ ſub pectoris oſſe proximè ad vmbilicum repentes. 270. varius ipſarum exortus. 270
Venæ ad ceruicis vertebras iter habentes; aliæ caluariam ingredientes. 270
Venæ à caua iuxta fauces exortæ earumque diremptus. 270
Vena iugularis interior, & ipſius ramorum diſtributio. 271
Vena iugularis exterior vnde oriatur, vt diuidatur, & quas in partes ramos effundat. 271
Vena in inferiores ceruicis muſculos, et elatiores thoracis exhauſta, ipſiusque rami. 270
Venæ in faciem & caput vniuerſum diſtributæ ſeries fol. 272
Venæ ſaluatellæ, ſiue lienis dictæ exortus. 273
Vena ſaluatella non benè in lienis affectibus pertunditur. 273
Venę cõmunis ex axillari, et humeraria exortus. 272
Venæ iecorariæ ductus, & diſtributio. 273
Vena iecoraria interdum occultatur cephalicæ accedens, interdum ſola ſe in conſpectum dat. 274
Vena ramus iecorariæ, per brachium excurrẽs inter cutem & carnem. 273
Venæ communis inceſſus, ac diremptus. 273
Vena communis nunc altior aſſurgit, nunc inferius ſubſiſtit. 274
Venæ inter pollicem, & indicem cur malè pro iecoraria pertundatur. 274
Venarum brachij eadem ſeries. 274
Vena inter paruum digitum, & anularem; ſiue inter anularem & medium cur non bene pro iecoraria pertundatur. 274
Venarum manus magna in diuiſione varietas. 274
Vena teſtem peteens ſiniſtrũ ac dextrum, vnde oriantur, & quem ductum ſeruent. 275
Venæ ſiniſtri renis inuolucrum, & dextri petẽtes vnde ortæ. 274
Venæ emulgentes vbi ex vena caua oriantur, vt queſitu varient. 274
Venę emulgentes quomodo arterijs copulentur in viris. 275. in mulieribus. 275
Venæ emulgentes etſi ortum habẽt varium, inceſſum tamẽ eundem ſeruant. 275
Venę ad ſpinalem medullam, ac lumborum muſculos accedentes. 276
Venæ ad veſicæ ceruicem, atque vteri in mulieribus fundum ac ceruicem tendentes. 276
Vena peritonæum & abdomen cõſcẽdens ramos ſuos ei copulat, quæ deorsũ ſub pectoris oſſe fertur. 126
Venæ in femur diſtributæ. 277
Venæ maioris crus adeuntis exortus, atque diremptus. 277
Venæ malleolum ac pedem adeuntis varietas. 277
Venæ in crus diſſeminatæ, & in pedem pertingentes. 278.279
Venarum pedis diſtributio varia. 279
Venarum pedis conſideratio. 279
Venę quatuor differentes in pedis pectine pro ſanguinis extractione ſecundum medicos 279
Vena iuxta genu, ex qua duntaxat græci complures ſanguinem mitti volebant. 279
Vena vmbilicalis. 279
Vena vmbilicalis in iecur ingrediens, in ramos minime ſcinditur, vt inquit Veſalius. 279
Vena vmbilicalis in homine areſcit, & veluti in ligamentum ſeu tendinem abit. 185
Venarum arteriarumq; vmbilicatium inceſus. 196
Venæ vteri non intumeſcunt, niſi prægnantibus. 194
Venarum caput petentium paria ſex. 285
Vena prima, ſecunda & quarta, & prima ſecundaq; arteria caput petentes, quæ ſubeant foramina. 286
Venarum arteriarumque varius in capite congreſſus ac ſeparatio. 286
Venæ à quatuor duræ matris ſinibus prodeuntes, & intra caput diſtributæ. 287
Vena tertia, quinta & ſexta mammas petentes per quæ ingrediantur foramina, & quomodo diſtribuantur. 287
Venæ arterialis ortus atque diſtribuito. 288
Vena arterialis quam obtineat tunicam, & cur ita dicta. 288
Vena arterialis, & arteriæ venalis munus. 288.189
Ventriculi cordis horumque hiſtoria. 230
Ventriculus dexter cordis ſiniſtro longè maior. 230
Ventriculus ſiniſter medium ferè in corde locum tenet. 230
Ventriculorum cordis munus. 230
Ventriculi cordis ſinguli duo habent foramina, & quorſum. 230
Ventriculi cerebri tres, horumque hiſtoria. 242
Ventriculus primus, & ſecundus cerebri. 242
Ventriculus primus, & ſecundus cerebri aquam intus continent. 242

Ven-

Digitized by Google

I N D E X

Ventriculi, ipſiusque hiſtoria. 181
Ventriculi ſitus figura. 181
Ventriculus cur minime in dorſo illinendus. 181
Ventriculi os haud ibi eſt vbi vulgo fertur. 181
Vētriculus duo habet orificia ipſorum nomina, ſitus, & vſus. 181
Ventriculus cibum retinere poteſt citra tantam pylori conniuentiam. 3.181
Ventriculus intus læuis, & varij eius colores. 181
Ventriculi os inferius cur anguſtius. 181
Ventriculus pro aſſumptorum ratione ſtringitur, ampliatur. 182
ventriculi magnitudo & ſubſtantia. 182
ventriculus primus, & ſecundus cerebri ſuperne atque ad latera læues ſunt, inferius aſperi. 242
ventriculus primus ſecundus, & tertius quid in ſe contineant. 243
ventriculus tertius cerebri, & ipſius riuuli. 240
vētriculus quartus cerebri quis nonnullis dictus, nihil præter aquam continens. 243
ventriculi tres priores cerebri tenui membrana ſuccinguntur, quartus non. 243
vertebræ latinis ſpondilia græcis dorſi oſſa dicta. 13
vertebræ dorſi 30. & ipſarum enarratio. 13
vertebræ dorſi quomodo inuicem ante ac pone copulentur, & quibus alligentur. 14
vertebræ dorſi quam varie perforentur, quo aditum neruis venis, & arterys præbeant. 14
vertebræ dorſi quo foraminibus varient, & cur. 14
vertebræ dorſi luxatæ, ſi plures fuerint minus, ſi vnica, maius inferunt periculum, & cur. 14
vertebræ dorſi quomodo committantur. 98
vertebræ dorſi omnes prima excepta quomodo inferiorum & ſuperiorum proceſſuum interuētu committantur. 16
vertebræ colli ſeptem, earumque hiſtoria. 15
vertebra prima ceruicis quo ab alijs differat 14. Secunda. 15
vertebræ primæ dorſi cum ſecunda connexus. 14
vertebræ duæ priores colli quomodo committantur. 14.15.
vertebra ceruicis ſecunda quomodo tertiæ, & alijs committatur. 15
vertebræ quatuor ceruicis inter ſecundum, & ſeptimam, præter ſeptem proceßus cunctis dorſi vertebris cōmunes, alios inſuper quinq; ſortitę ſunt. 16
vertebrę thoracis 12. vt plurimum ſunt, colli vertebris commiſſæ. 16
vertebræ ceruicis vt inuicem differant. 16
vertebræ thoracis duas obtinent foueas in quas coſtarum capita inſeruntur. Ac prima & duodecima duas obtinent, vnde ligamenta prodeunt. Ipſarum forma & ſitus. 17
vertebra prima & duodecima vt inuicem committantur. 17
vertebræ lumborum quinque, ipſarumq; hiſtoria. 18
vertebræ lumborum quo ab alijs differant. 18
vertebrę lumborum eoſdem quos & aliæ ſeptem proceſſus obtinent ipſorumque deſcriptio. 18
vertebrę lumborum aliquot in quibuſdam hominibus, duos, pręter prędictos obtinent proceſſus Veſalio non viſos. 18
Vertebræ oſſis ſacri ſex vt plurimum, nōnunquam uero quinque, ipſarumque connexus. 18
Vertebræ oſſis ſacri cōtrarium a cæteris dorſi vertebris ſitum obtinent, & quæ ex ipſis proceßus habeant. 18
Vertebræ coccygis quatuor ſunt vt plurimum interdam vero tres, ipſarumque deſcriptio. 19
Vertebra prima coccygis quādo proceſſus habeat. 19
Vertebræ coccygis ſinum obtinent, ipſarumque connexus. 19
Vertebræ coccygis caudæ imaginem exprimunt. 19
Vertebræ coccygis, nec foramē habēt, nec cauæ ſunt.
Veſalius multorū oculos in anatome cępit diducere.
Veſalius priuatim non meminit oſſis decimi tertij ſuperioris maxillæ quod ipſum parui faceret. 8
Veſalius nunquam duos vidit proceſſus, in quibuſdā lumborum vertebris occurrentes in aliquibus hominibus, qui in ſimijs habentur. 18
Veſalius ſecus ab auctore ſentit in ſecundi pollicis oſſis manus ad primum connexu. 34
Veſalius ait caput calci oſſis paruo digito reſpondentis, in ſinum cenſeri cum in caput inſeratar. 45
Veſalius inquit articulum primum quatuor digitorū manus ſecundo pollicis ſimilem eße, cum ſit primo ſimilis. 34
Veſalius ait os pectinis pollicem ſuſtinens, poſterius proceſſu donari, cum ſimulum habeat. 45
Veſalius muſculis omnibus eaſdem adeſſe partes inficiatur. 72
Veſalius frontis muſculorum connexionem non aduertit. 74
Veſalius inquit viſorium neruum in medio partis poſterioris auris minime committit, & muſculo obtegi, qui in hoīe deliteſcit, in brutis conſpicuus. 75
Veſalius inter oculi motores muſculum reponit, palpebras attolentem. 75
Veſalium priores duo narium muſculi quamuis euidentes latuerunt. 76
Veſalius pręter communes decem laryngis muſculos duos proponit, nec auctori, nec Realdo viſos. 82
Veſalius inquit quintum oculi muſculum, ipſum ſurſum agere, quod eſſe nequit cum rem ipſius partē inſeratur. 76
Veſalius duo inſuper muſculos intra nares collocat, cum nihil interim pręter cutem & membranā carnoſam habeatur. 76
Veſalius inquit priores duos genarū muſculos ex proceſſibus temporum mamillaribus exoriri, cū iuxta malarum apicem emergant. 76
Veſalius inquit priores duos genarum muſculos ita vniri, vt vnicus videantur, cum diſtincti tamen ſint. 77
Veſalius cum Galeno prioribus duobus genarum muſculis, inferius labrum diducendi, et ad latera vna cum ſuperiore trahendi, aut ad faciei motum conferendi, munus adſcripſit, auctor vero inferiorem maxillam diducendi. 77
Veſalius nouem linguæ muſculos proponit cū decem

duntaxat ſint. 80
Veſalius quatuor fauciū muſculos proponit inconſpicuos cū ipſorū munere fibræ quædā fungantur. 83
Veſalius inquit membranam a muſculis abdominis ſecūdi paris vbi ad ipſius medium pertingunt, productam, ſimplicem eſſe, cum in duas dirimatur. 90
Veſalius primū, & ſecundum muſculum inter coſtales externos vice vnius habet, auctor duorum. 48
Veſalius de muſculo quadrilatero volæ manus membranam mouente non agit. 93
Veſalius inquit quatuor manus muſculos brachiale potiſſimum extendere flectereque, cū priores duo manum potiſſimum flectant, alij duo extendant. 105. & manui ſurſum deorſumque agendæ non inſeruire. 105
Veſalius inquit ſecundum femoris muſculum, totum ſe ſubtus primum abdere, cum tamen dimidium ferè ipſius detectum occurrat. 113
Veſalius inquit ſextum pedis muſculum in proceſſum inſeri, cum in ſinum inſeratur. 118
Veſalius minimè aduertit peritonæum ſub vmbilico geminum eſſe, atque inter vnam alteramque membranam vmbilicale arterias, ac vrinarium meatum ferri. 180
Veſalius cenſet fracto peritonæo tranſuerſos abdominis muſculos inteſtina cōtinere; ſecus auctor. 180
Veſalius priores tres cerebri ventriculos tenui intus membrana obtegi vti Gale. notauit inficiatur. 243
Veſalius venæ cauæ ramos in brachium tēdentes antequam ad axillam pertingant diuidi vult, cū poſt axillam dirimantur. 270
Veſalius, vbi iugularis interior ad caput pertingit, maiorem ipſius ramum vna cum ſoporalis arteriæ ramo ſermone deducit, cum ſolus feratur. 27.
Veſalius vmbilicalem venam ſuo in iecur ingreſſu in plures ſcindi ramos prodit, quod falſum eſt. 279.
Veſalius inquit arteriam vna cum venæ occiput conſcendētem, per ipſius etiam foramen ingredi, quod ſecus ſe habet. 280.286
Veſalius neruum viſorium dum pone oculum inſeritur, ad latus inclinare prodit, cum ad amuſſim in medium inſeratur. 311
Veſica cor inuoluens, vide mēbranæ cor inuoluentes.
Veſica fellea vide cyſtis fellis.
Veſica in homine muſculum ad ceruicem habet, & huius hiſtoria. 109
Veſica duabus cōponitur tunicis, harumq; fibræ. 188
Veſicæ ſitus, & hiſtoria. 188
Veſica figuræ oualis. 188
Veſica quas obeat ſuis fibris functiones. 188
Veſicæ viri, & mulieris diſcrimen. 188.189
Veſica quomodo meatibus ſuis vrinam excipiat, eorumque hiſtoria. 189
Veſicæ muliebris ſitus. 193
Vlna maius cubiti os. 28
Vlna & radius oſſa duo a cubito ad brachiale porrecta, quod maius quod minus ipſorūq; hiſtoria. 28
Vlna & radius quo differant. 28
Vlna & radius aliter ſuperius, aliter inferius cōmittuntur. 29
Vlnæ a principio ad finem deſcriptio cum triangulari ipſius figura, & lineis. 28.29
Vmbilicus quomodo fiat, & ex quibus vaſis. 196
Vmbilicus quomodo corporis medium occupet, ipſiusque in vterum inceſſus. 186
Vnguium materiæ, & adhæſio. 45
Vngues venas ipſos nutrienes non habent, eorumque vſus. 45
Vngues ſenſus expertes, augentur inſtar capillorum a radice. 45
Vox quomodo efformetur. 226
Vreteres Græci vrinarios ductus appellant. 189
Vteri oris ſtructura. 195
Vteri os in prægnantibus ita occluditur, vt nihil admittat. 195
Vteri immobile perſtat ceruice etiam conſtricta & diducta. 195
Vteri os naturaliter non ex arbitrio reſeratur, & clauditur. 195
Vteri os in prægnantibus, & non prægnantibus quomodo diducatur occludaturque. 195
Vteri prægnantium ſitus. 193
Vterus a ſuperis ad ima prominētem habet lienam, & ipſius vſus. 193
Vteri ac ceruicis extima interiorique facie deſcriptio. 193
Vteri angulorum poſitio quos alij cornibus, aliis nouilunio contulerunt. 193
Vterus cellulas minime habet, quas aliqui confinxerunt. 193
Vteri ſubſtantiæ, membranæ, ipſarumque fibræ. 194
Vteri venæ non tumeſcunt niſi prægnantibus. 194
Vterus ſuſcepto ſemine occluditur, colligiturq; 194
Vterus et mammæ per quas venas conſortium habeant. 177
Vterus cruteris pedē interna facie repræſētat. 193
Vterus earum quæ recens peperere ſinulos quoſdam habet, horumque vſus. 193
Vulnera commiſſurarum capitis perculoſiora quam oſſium. 6
Vueæ nomina, & hiſtoria. 227
Vueæ figura et munus. 227
Vuea tertia oculi tunica. 246
Vuea cur ita dicta. 227

Y

ΥΟειδὲς ſuturæ. 4
Υψιλοειδὲς os cur ita dictum. 13
Ἡθμοειδὲς, ſeu σπογγοειδὲς capitis os. 4

Z

Ζύγωμα ponticulus oſſium temporum. 9

FINIS.

Digitized by Google

PRAEFATIO.

ANATOMES *Hiſtoriam literis conſignaturus, in qua grauis eſt inter artis proceres diſſenſio, de ipſius primùm origine dicendum mihi eſſe, & cauſas propter quas ea primum inuenta, deinde intermiſſa eſt, in medium afferendas duxi, vt qui humanorum corporum diſſectioni coràm adeſſe nequeunt, quibuſnam ex huiuſce artis ſcriptoribus maior ſit habenda fides, intelligant. Quoniam verò hiſtoria hæc ad medicam potius facultatem, quàm ad aliud vllum diſciplinæ genus pertinet, & medicos habuit primos inuentores, ab huius origine auſpicabor. Medicinæ igitur inuentum vſque adeo vetus eſt, vt nulla totius orbis terrarum gens, quantumuis barbara & fera non aliquando genus aliquod remediorum habuerit. Veruntamen in Græcos duntaxat artis inuentio refertur, tum quod ab ipſis magis quàm à cæteris nationibus exculta fuerit, cogente forſan neceſſitate, ob geſta ſemper cum exteris nationibus bella, in quibus generis omnis vulnera infligi neceſſe erat; tum etiam quia fine bellis impoſito, ipſisque rerum dominis factis, qui natura ad malum propenſi erant, vitam in otio, & luxu degentes, totos ſeſe voluptatibus, ac libidinibus dediderunt; qui autem mentis erant ſanioris, omnem Virtutibus operam nauantes, in ſtudia ſe ac rerum naturæ contemplationem penitus abdiderunt. Itaque ij nimiis laboribus, illi uero inordinato vitæ genere, ſuorum corporum conſtitutionem ita labefactarunt, ut innumeris ea ægritudinum formis obnoxia reddiderint; pro quibus debellandis nouas etiam auxiliorum ſpecies adinuenire oportuit. Ex Græcis igitur omnium primus medici nomen adeptus eſt Aeſculapius Apollinis filius, Mercurii, qui cognomine dictus eſt Trimegiſtus, nepos. Vixit is non multo ante bellum Troianum, tantæ apud Græcos auctoritatis vir, ut in Deorum numero ab ipſis fuerit collocatus. Succeſſores habuit filios duo Podalyrium, & Machaonem, uiros pariter in arte præclaros, ab Homero non ſine admiratione in bello Troiano celebratos, quamuis nihil eos præter uulnera perſanaſſe, nullamque eorum, quæ ad uictus rationem, quæ ad purgationes, & ſerapia hodie nobis uſitatiſſima pertinent, curam geſſiſſe referat. Quod ſane chirurgicam medicinæ partem omnium uetuſtiſſimam, & in maxima apud ipſos exiſtimatione habitam fuiſſe teſtatur. Cum enim omnem illi ægritudinum cauſam in ſua, ut ipſe Homerus aſſerit. peccata referrent, iure optimo nullam ad eas propellendas opem, præter quam diuinam poſcebant. Neque uerò alienum à ratione eſt, quemadmodum*

Digitized by Google

illorum temporum homines temperantius uictitabant, uictuque utentes parciori, la-
boris multo plus exantlabant, ſic eos quoque vitam degiſſe ſalubriorem. Quum
primùm verò, vti diximus, alij deſidia torpeſcere, atque in voluptatum fluctus,
potiſſimam morborum originem, demergi, alij ſe totos in literarum, & philoſophiæ
ſtudia (res haud minus corpori pernitioſa, quàm animo ſalutaris) recipere cæpe-
runt, intemperans illorum vitæ ratio, horum autem oppido laborioſa effecit, vt
Medicinam, cuius antea nullus, aut exiguus ſanè apud ipſos vſus erat, omnes poſt-
modum exiguo emolumento perquirerent. Quandoquidem vti antea, dum ſobriè
viuerent, abſque villa medici, & medicinæ ope vitam magna ex parte valentes,
vegetique quàm longiſſimè prorogabant, ita nunc deſide hoc & intemperanti vi-
ctus genere, ægrè admodom ex temperantiori bus aliqui, inſtar infirmæ baſis muri
aſſiduo ſe ſuffulcientes ad ſenectutis principia perduci queunt. Hanc ob cauſam ex-
cellentes uiri complures à bello Troiano medicinam fecerunt, donec ex philoſophis
nonnulli, ob indefeſſas vigilias, & rerum naturalium contemplationem in mor-
bos incidentes, philoſophiæ medicinam coniungere cæperunt, unius ferè, ac eiuſdem
facultatis utranque eſſe exiſtimantes. Ea tempeſtate magni Philoſophi complures,
ijdemque pro ſummis habiti medicis extitere, clariſſimi uerò ex his Pythagoras,
Empedocles, & Democritus, qui ex quorundam ſententia præceptor fuit Hippo-
cratis Coi, uiri non minus arte quàm facundia inſignis. Vnde inter tot præſtantiſſi-
mos uiros ſolus æterna memoria dignus extitit. Is omnium primus Medicinam à
ſapientiæ ſtudio ſeiunxit. Huic Diocles Cariſtius ſucceßit, Diocli Praxagoras, &
Chryſippus, quos poſtmodum ſubſequuti ſunt Erophylus, & Eraſiſtratus, qui om
nes in diuerſas curandi uias proceſſerunt. Iiſdemque temporibus in tres partes
medicina diducta eſt, ut una eſſet quæ uictu, altera quæ medicamentis, tertia quæ
ferro duntaxat mederetur. Primam διαιτητικὴν, ſecundam φαρμακευτικὴν, tertiam
χειρουργικὴν, ab opere unamquamque denominantes appellarunt. Ex his qui diæ-
tam duntaxat in curatione adhibebant, rerum quoque naturæ cognitionem mi-
nimè interim neglexerunt, tanquam ſine ea trunca, & debilis medicina eſſet.
Poſt hos Serapion theoricen à praxi primus omnium ſeiunxit, uſum duntaxat, &
experimentorum in dies occurrentium notitiam, medicinæ neceſſariam eſſe conten-
dens. Hunc ſequutus eſt Apollonius Glaucius, atque alij non pauci, a profeſſione
Empirici nuncupati. Cum ergo qui uictu ſolo medebantur in duas diuiſi eßent ſe-
ctas, altera rationalem artem, altera uſum tantum ſibi uendicante, qui rationalem
medicinam profitebantur, cùm ad rectè curandum neceſſariam eſſe contenderent,
tam euidentium, quàm abditarum cauſarum morbos efficientium notitiam, ſimulq;
conſtitutionem, officium, poſitum, figuram, magnitudinem, colorem, duriciem, mol-
liciem, aſperitatem, ordinem, compoſitionem conſpirationemque internarum corpo
ris noſtri partium, cadauera quædam humana incidere cæperunt, in quibus ſitum,
figuram, ordinem, conſortium, interioris uentris, & aliarum corporis partium ob-
ſeruabant. Hiſce temporibus floruere Lycus Marinus, aliique diſſectionis pro-
ceres. Poſt quos Herophylus, & Eraſiſtratus humanæ ſtructuræ receſſus (uti-
nam id nunquam tentaſſent) altiùs indagare cupientes, nonnullos ſupplicio dam-

natos

natos habère ſtuduerunt, eoſque uiuos diſſecari iubentes, quædam in corpore notatu digna occurrentia obſeruabant. Id etſi æqui bonique fieret, anſam tamen populo non leuem porrigebat, diram crudelitatem in miſeros illos exercitam deteſtandi. Quò acceſſerant, quòd qui experientiam ſolam ſequebantur, de nullorum præterea remediorum inuentione ſolliciti, quàm eorum, de quibus in morbi alicuius curatione periculum prius feciſſent, rei ſummam non in cauſæ morbi notitia, ſed in auxilij ad ipſius ſublationem idonei inuentione poſitam eſſe aſſerebant; illud inſuper addentes, non infrequenter eueniſſe, vt abiecta quæpiam muliercula ſimpliciſſimi auxilij ope, tot abſque diſſectionibus, quaſi miraculo quodam, homines quamplurimos à grauiſſimis vendicaſſet morbis, quos multi præclariſſimi medici, ſuis tantum freti ratiocinationibus, poſt contentiones multas deploratos deſeruerant. Adeo vt odium populi vniuerſi & rationes ab empiricis medicis in ipſos adductæ, & immanitas nulla vrgente neceſſitate in quoſdam exercita, effecerint, vt non ſolum viuentium hominum, verum etiam mortuorum diſſectio vetita fuerit. Sicque dum nimium diligentes medici illi eſſe ſtudebant, effecerunt vt quod ſedulitatis neceſſitas ipſa poſtulabat, id poſtmodum ab ipſis adhiberi fuerit interdictum. Quam quidem ob rem poſteriores, cum humani corporis Anatomen in patria ſua obſeruare non poſſent, aut Alexandriam, vbi ea nonnunquam exercebatur, petere, aut in alijs eam animantibus adminiſtrare coacti ſunt; quamuis illa interim eligerent, quæ ad hominis imaginem propius accederent, quòd ſcilicet vti hæc extimam faciem gerebant non omnino diſſimilem. idem quòque in corporis penitioribus fore iudicarent. Vixit hiſce temporibus Galenus ex Pergamo Aſiæ ciuitate omnium quotquot hactenus in arte ſua maximè excelluerunt, longè ſapientiſſimus, ac eloquentiſſimus. Is docendi cupiditate flagrans, ac inter hominis, & ſimiæ ſtructuram parum omnino diſcriminis adeſſe ratus, humanæ fabricæ hiſtoriam, ſimia, vti ex eius ſcriptis videre eſt, ob oculos poſita, deſcripſit. Quoniam verò ea tempeſtate, pauci omnino, ijque non multæ auctoritatis viri, literarum monumentis hæc ipſa conſignauerant, ipſe autem in alijs medicinæ partibus ſummè excellebat, plenam apud omnes fidem ipſius hiſtoria facilè adinuenit, neminem ſcilicet, ob vetitam humani corporis diſſectionem, qui repugnaret offendens. Hanc nominis exiſtimationem, ad noſtra hæc uſque tempora Galenus obtinuit, nemine ab ipſius placitis, uel latum quidem unguem diſcedente; donec Andreas Veſalius multorum oculos diducere cœpit, in quæuis aliorum ſcripta iurandum nulli eſſe oſtendens, ut multorum mos eſt, qui uideri, quàm uerè ſcientes eſſe malunt: qui cum laborioſum nimis ducant, ſingula diligenti trutina examinare, uideantque, cum hac ratione pleraque conſtanter affirmare non poſſint, ſe minus ſcientes à uulgo habitos iri, auctoritatis tantum ſcriptoribus quibuſdam tribuerunt, ut nullo pacto adduci queant, ut falli eos potuiſſe fateantur, minime interim cogitantes, eos, quibus tantum fidei exhibent, homines uti & nos fuiſſe, & facile in aliquo cæcutire, facilè hallucinari potuiſſe, quemadmodum vel doctioribus in dies in multis contingere obſeruamus. Atque eo magis quòd cùm antiquitus libri omnes manuſcripti eſſent, præterquam quòd

multa

Digitized by Google

multa in tranſcribendo minus accuratè ſcripta excidebant, plerunque etiam fiebat, ut quis in libri alicuius lectione aliqua in margine adnotaret, ac dein qui tranſcribebant, notas eas eſſe neſcij, inter auctoris ſeriem inſererent. Hoc & aliis modis quamplurimis, quos ſecum unuſquiſque excogitare poteſt, credibile eſt ueterum libros ita mendoſos eſſe, ut tantam ipſis fidem nemo ſani iudicij, ni prius ueritatem ſedulò indagauerit, habere nec poſſit, nec debeat, quantam inertes iſti adhibent: Qui ſi tantum laboris ſubire recuſant, ſuam ſaltem inſcitiam huius uel illius ſcriptoris auctoritate ne tueantur, præſertimque ijs in rebus, in quibus contrarium licet manu deprehendere: Siquidem ſi Anatomen, de qua nunc agimus, ſedulo conſiderauerimus, multa nobis in ea facilè occurrent ex quibus perſpectiſſimum fiet, eos qui Galenum tueri conantur, humanam ipſum Anatomen deſcripſiſſe aſſerentes, præterquam quod iniuriam auctori faciunt, dum ipſum paſſim mentiri oſtendunt, ſibi ipſis quoque humani corporis reſectionem uiſam fuiſſe nunquam atteſtantur. Et quo hæc me ueritate potius quàm alia re compulſum dicere unuſquiſque intelligat, nonnulla huc ex Galeno afferam, in ſimia cæterisque brutis omnibus, in homine uero nullatenus occurrentia. Ac primùm quidem de oſſibus uerba faciam, in quibus error nullus ſubeſſe poteſt, adeo ſcilicet duris, ut formam ſuam amittere facile nequeant, neque enim uerisſimile eſt, eam poſt Galeni tempora exuiſſe. Ait igitur Galenus in ſuperiori maxilla duas haberi ſuturas, proximè ad caninos dentes deorſum exporrectas. Hæ in ſimijs omnibus occurrunt, hominum uerò uix, ac ne uix quidem unus inter centenos eas obtinet. Ait inſuper poſteriores ceruicis uertebrarum proceſſus acuminatos eſſe; in ſimia ſic ſe habent, in homine autem bifidi ſunt. Decimam thoracis uertebram cum editiori, humilioriq; ſibi proximis coarticulari prodidit; id in ſimia uerisſimum eſt, in homine de duodecima uertebra accipiendum. Sacrum & Coccygis os ex ternis extrui oſſibus aſſerit; ſanè quidem in ſimia, in homine autem ſacrum os ex quinis, ut plurimum, interdum ex ſenis conflatur, coccyx uero ex quaternis. Inquit præterea humeri os extrorſum obliquari; uerum quidem in ſimia, in homine autem rectum perſtat. Vlnæ ait exiguum quendam adeſſe proceſſum ſtylo ſimilem qui carpo articulatur, cùm tamen in homine nullum connexus ueſtigium ſeſe offerat. Pulmonem quinque lobis diſtinctum eſſe prodidit, quod neutiquam ſanè poſſet aſſerere, ſi hominis diſſectionem ſemel ſaltem eſſet intuitus. Sed quid his diutius immoror? quandoquidem ſi hominis Anatomen toties Galenus conſpexiſſet, idipſum proculdubio minime reticuiſſet, uti ſanè de oſſibus bis ſibi uiſis meminit, illius nimirum cadaueris quod ex ingenti fluminis cauea extraxerat, & illius hominis, quem ſuſpendio necatum, corui iam ferè uniuerſum laniauerant. Quod ſi quando is ephebus adhuc Alexandriam conceſſerat, forſan ut euenit, ad ipſius aduentum iam diſſectioni finis erat impoſitus; aut uerò ipſi, cum hiſtoria hæc uim potius memoriæ quam iudicij expoſtulet, temporis progreſſu excidit, ut ex his, quæ nobis ſcripta reliquit, colligere eſt. Quemadmodum uerò ex adductis exemplis perſpectum euadit, Galenum ſimiæ potiùs quàm hominis hiſtoriam deſcripſiſſe, alia pariter quædam in medium afferri poſſent, oſcitantiæ ipſius argumenta, ut capitis ſuper primam

mam

mam, & ſecundam ceruicis vertebram motus, manus motus ad exteriora; venæ coniugij expertis exortus, & alia deprauati contextus indicia, vt quod inquit detecto cerebro, aut ipſius ventriculis compreſſis, ſenſum motumque protinus deperdi, vbi neceſſario legendum eſt, & compreſsis. Verùm hic haud in quenquam inuehi, ſed inſcies potius monere institui, his me atque alijs, quæ breuitatis gratia prætermitto, in eam ſententiam firmiter adduci, vt aut Galeno, vel perquam raró, vel nunquam hominis Anatomen viſam fuiſſe, aut ipſius ſcripta inſigniter deprauata eſſe exiſtimem. Qui verò ipſum mordicus tuentur, eò ignauiæ deuenerunt, vt ſuam potius ignorantiam Galeni auctoritate contegere, quàm perquirendæ veritatis laborem ſubire uelint. Quare unicuique conſulo, ut ſe aut in Italiam conferat, ubi reſectionis conſpiciendæ facilè poteſtas dabitur, aut ſi ei auctorum dictis ſtandum eſt, ijs potius fidem adhibeat, qui omne uitæ ſuæ tempus huic ſtudio impenderunt, maiori humanorum cadauerum copia, quàm Galenus unquam ſimiarum habuerit, quam ijs qui tubicinum more ex cathedris non uiſa canunt, ſed quæ puerulus quiuis libro ante oculos poſito legere ſeorſum poſſit.

Digitized by Google

Ioannes Valuerdus Lectori.

ETSI amici quidã mei, in ea erant ſententia, vt Veſalij figuris poſt-
habitis, nouę mihi eßent parandæ; nolui tamen idipſum efficere, tum
confuſionis vitandæ gratia, quæ hinc ſuboriri poſſet, propterea quod
non ita perſpectum ſit, in quibus cum eo conueniam, in quibus item
ab eo dißentiam; tum quia ipſius icones affabrè adeo exculptæ ſunt, vt
non ſine inuidiæ, aut malignitatis crimine reijci eas potuiße duxerim;
eoquę magis quod prętantiores eas reddere tam facile mihi fuit, quã
arduum vnicuique futurum eſt, ijs atque illis reiectis æquè præſtãtes
parare. Quoniam vero noſtræ in ære ductę ſunt, neque hiſtorię citra
magnam confuſionem interijci queunt, ſingulas cuiuſque libri ico-
nas, ad ipſius calcem appoſuimus. Proinde ſciendum eſt, notas in inte
riore margine toto opere occurrentes, in omni figura exprimere, quid in eo paginæ loco, cui idem nu-
meri character ac notæ prępoſitus eſt, contineatur. In nota vero prior character alijs editior, eum
deſignat, qui talis in paginę facie occurrit. Secundus character t. ſcilicet tabulam figurarum ſignifi-
cat; poſtremus literam ſiue ſignum denotat in figura comperiendum. Et quia nonnunquam euenit plu
res in eadem tabula figuras contineri, ideo in notisquibus poſt tabulæ numerum appoſita eſt litera f.
aut figura, huiuſmodi ſigna figuram deſignant, ſequens autem ipſius numerum, poſtremum vero ſi-
gnum in tali figura conquirendum. Fit etiam interdum vt in vno libro figuræ ſiue tabulę alterius re-
quirantur, et tunc aut dictio in paginę facie iuxta numeri characterem occurrens, te docet quo eam in
libro reperire queas, aut in nota primum liber, deinde cętera quæ diximus omnia deſignantur.

Primus itaque Liber oſſa, et cartilagines, humanę fabricę veluti baſim continet.

Secundus oſsium vincula atque indumenta complectitur, cuticulam nempe, cutem, adipem, mẽbra
nam carnoſam, muſculos, ac membranam denique oßa conueſtientem περιόστεον *dictam.*

Tertius organa enarrat, ad corporis noſtri conſeruationem, tam in indiuiduo quam in ſpecie
requiſita.

Quartus vitales partes edocet, cor ſcilicet, cęteraque in thorace contenta organa.

Quintus de inſtrumentis ſenſui motuique famulantibus, cerebro nimirum agit, ſenſus etiam quoſ-
dam exteriores continens.

Sextus duo meatuum genera, venas nempe atque arterias proſequitur, quarum ope fabrica hęc
enutritur, & uita fruitur.

Septimus et poſtremus inſtrumentis dicatus eſt, quarum miniſterio ſenſu pollemus motuque, cie-
mur, et ſenſibus item exterioribus nonnullis.

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI de Hiſtoria Anatomica.

LIBER PRIMVS.

IN QVO DE OSSIBVS AGITVR.

COrporis noſtri partes aut ita ſimplices sũt, vt quęlibet particula eãdem cum tota parte appellationem ſeruet, quæ ideo ſimilares fuerunt appellatæ: cuiuſmodi ſunt, caro, pinguedo, oſſa, ſanguis, pituita & bilis: aut ita compoſitæ, vt ſi diuidas, vnaqueq; particula proprium nomen obtineat, dictę propterea diſſimilares, quales ſunt nerui, venæ, muſculi, digiti, manus, facies, brachia, & reliqua omnia corporis noſtri mẽbra. Similares partes aut molles ſunt, & humidæ, aut duræ & ſiccæ, atque earum aliæ ſemper tales exiſtunt, vt caro, ſemen, lac, bilis, pituita, melancholia, ſtercus & vrina; aliæ tales ſunt tantummodo vbi naturali ſuo in loco ſeruantur, huius generis ſunt, ſanguis, pinguedo, adeps, medulla: ſiccæ & duræ ſunt, cutis, nerui, venæ, arteriæ, cartilagines, & oſſa, atque hæ, non ſecus ac molles & humidæ, aut ea ratione ſunt corporis partes, vt ſi quid ex ipſis deperditur, nulla ratione reſtitui poſſit, quales ſunt cutis, nerui, venæ, oſſa, arteriæ: aut ita, vt aliqua etiam ex earum partibus deperdita (niſi tamen ex toto deficiat) facile reparetur, cuiuſmodi ſunt caro, pinguedo, quatuor humores, & ſpiritus tã vitales quã animales. Quę reſtitui partes nequeunt, ex ſemine hominis ortum duxerũt, dictę idcirco ſpermaticę: Quę reſtituuntur, in vtero ex materno ſanguine, extra vterum ex quotidiano nutrimento principium traxere: Quę tamen omnes, tam ſpermaticę, quàm non ſpermaticę, tam ſimilares, quàm diſſimilares, diuerſos habent in corpore vſus: Alię nanque pro integumento aut veſte ſunt, vt cutis, pinguedo, membrana carnoſa, & caro: Alię oſſa inuicem continent, vt ligamenta: Alię ciborum coctioni inſeruiũt, vt ventriculus tenuuia inteſtina, & venę aliquot Meſenterij: Quędam ſanguinis ſunt opifices vt iecur. Quędam eum ad ſingula membra deferunt vt venę: Alię ſpiritus vitales efficiunt vt cor: Aliæ per vniuerſum corpus, eoſdem deferunt, vt arteriæ: Aliæ ſpiritus animales fabricant, vt Cerebrum: Per alias facultas hæc vniuerſo corpori impertitur, vt per neruos: Aliæ motui voluntario inſeruiunt, vt muſculi: Quædam corporis ſuperfluitates excipiunt, vt lien, cyſtis fellis, renes, veſica, inteſtina, glandulæ: Quædam aditum prębent aeri, quo Cerebrum & cor recreantur, vt nares, larynx, pulmones, arteria venalis: Alię ſenſibus exterioribus famulantur, aures auditui, viſioni oculi, guſtatui, lingua, palatus: loquelę pulmones, larynx, & duo potiſſimum nerui, à recurrendo, vt ſuo loco dicemus, recurrentes dicti, Alię inſtar baſis ſunt & propugnaculi, quibus reliquę omnes fulciuntur, firmanturque, vt oſſa & cartilagines: de quibus tum hac ratione, tum quia in harum notitia, maxima pars huius hiſtorię poſita eſt, primum agere incipiam.

Corporis partium diuiſio.

Similares partes.

Similariũ partium in duras & molles diuiſio.

Ambarum diuiſio.

Partium omnium corporis munus.

De Oſſibus. Cap. I.

OSſium corporis noſtri natura, ſitus, & figura quantopere cognitu neceſſaria ſint, nemo melius intelligit, quam qui in dies ea fracta, aut luxata reponunt,

Cùm en im omne medici ſtudium in eo poſitum ſit, vt ea in ſuum naturalem locũ reſtituat, ſolidetur, dubio procul verum ipſorum ſitum, figuram, naturamq; prius perſpecta habeat oportet. Sunt autem oſſa ex corporis noſtri partibus duriſſima, & *Oſſiũ diuiſio.* poſtea cartilagines, Quæ vnà cum oſſibus vniuerſum corpus ſuſtinent, in hisque reliquæ omnes partes adnaſcuntur atque firmantur: Ex hiſce oſſibus quædam grãdia ſunt, concaua, & medulla intus referta; Alia parua & intus ſpongioſa, atque etiam medulloſa, licet in aliquorum cauo medulla nõ facilè conſpiciatur. Grãdia *Appendix.* vt plurimum ab vtroque, aut ſaltem ab altero extremo aliud os adiunctum habẽt, quod latini Appendicem hoc eſt rem ab alia pendentem (licet impropriè quodam modo) appellant. (a tab. i. ii. iii. x.) Græcis propriè magis ἐπίφυσις dicitur, hoc eſt, quod ad aliud ſecundum naturam adnaſcitur. (b tab. ii. y.) Huiuſmodi Appendice donantur Humerus [a] ſupera, (c tab. ii. z.) & in puerulis etiam [b] infera ſede: [c] vlna infera iuxta brachiale, & in pueris etiam (d tab. ii. i.) ſupera, iuxta cubiti os: [d] Radius [e] femur: & Tibia ab vtroque extremo. (e ta. ii. iii. 22. φ. x.) Præſtant acceſſus hi tum vt ex eis ligamenta prodeant, quibus oſſa inuicem committuntur, tum etiam vt ex eiſdem quorundam muſculorũ tendines principiũ deſumãt. *Proceſſus.* Habent inſuper oſſa proceſſus quoſdam, quos græci ἀπόφυσεις appellant, qualibus ſcapula, (f ta. i. ii. iii. L) femur, omnesque dorſi vertebræ donantur. Horum alij ſuam appẽdicem ex altero habent oſſe, vt duo [f] proceſſus femoris & interior ſcapulæ proceſſus anchoræ ſimilis: Alijs vero proceſſibus nullæ ſunt appendices, vt maxillæ inferioris (licet in eo in recens natis veſtigia aliqua conſpiciantur) calcis, tali, humeri iuxta cubitum, (g tab. i. 4.) nec non omnium fungoſorum oſſim proceſſibus: Rurſus verò multæ appendices ſuos proceſſus obtinent, ſic vlnæ appendici proceſſus ineſt [g] iuxta brachiale mucroni ſimilis; & Tibiæ appendici, qui interiorem malleolum efficit: Sic & pedij oſſis minimum digitum ſuſtinentis appẽdix proceſſum habet, cui octauus, vt dicemus, pedem mouentium muſculus, inſeritur: femoris præterea atque humeri appendices, illius quidem inferior, huius vero ſuperior, proceſſus habent adeo inſignes, vt capitis potius quàm proceſſus nomen vterq; mereatur. Hę, atque huiuſmodi aliæ, quas breuitatis gratia in ſuum locum reijcio, ſunt omnes Appendices atq; proceſſus oſſium propriè dicti: Verum in operis progreſſu vnamquanq; partẽ communi appellatione vocabimus, haud vſque adeo ſeuerè agentes. Nam appendices proceſſibus donatas, qualis femoris eſt, proceſſus ſimpliciter appellare ſufficiet, *Commiſſura.* Neque etiam omnes proceſſus hoc nomine donabimus, quia humeri & femoris ꝑceſſus potius capita vt diximus dicenda ſunt. Eos pariter qui alijs oſſibus inſeruntur omnes capita appellabimus. (h tab. ii. H. t. v. fig. vii.) Cæterum oſſa hæc omnia tam magna quàm parua, (eo excepto quod linguæ radici impoſitum eſt. [h] Hyoides dictum) varijs inuicem modis committuntur, quorum ſinguli ſua nomina à veteribns Anatomicis acceperunt, quibus & nos in operis ꝓgreſſu vti cogemur, tum quod à nemine fuerint noſtro ſermone reddita, tum quòd apud poſteriores omnes Anatomicos in vſu fuerint, foretque potius quædam doctrinæ cõfuſio quam explicatio, noua *Σχέλετον* adferre vocabula. Quare cùm has ob cauſas illis mihi vtendum ſit, ne illorum de in explicatio me diutius detineat, vel doctrinæ curſum interrũpat, ſatius erit ea prius *Articulatio.* explicare. Illud igitur in primis ſcire oportet: vniuerſam inuicem cohærentium oſſium compagem Grecis Σχέλετον dici, quaſi aridum ſiue aſſicatum dicas. Modus quo hæc committuntur, duplex genere eſt; Vel enim, coniunctione quam Latini Articulationem, vel vnione quam Σύμφυσιν Græci appellant, inuicem copulantur. Articulatio eſt naturalis duorum oſſium copulatio, medio vinculo quod vtraque ſemper amplectitur; nonnunquam verò in vtriuſque medium inſeritur. Symphyſis, naturalis duorum oſſium vnio eſt: addo dictionem hanc / naturalis / ob ea *Coniunctio trifariam fit.* oſſa quæ prius rupta, arte cohærent, ſuperinducta carne dura, alba & neruoſa, quæ inter vtrunque os adnaſcitur, illi ſimilis, quam in vulnerum cicatricibus conſpicimus, quę idcirco chirurgis Porus Sarcoides, ideſt caro in callum obdurata di*Secunda coniũctionis ſpecies.*citur. Coniunctio tribus fit modis, aut enim oſſa manifeſtè mouentur, quòd ar*Tertia.*ctè admodum non ſint colligata, & hanc Græci Διάρθρωσιν Latini Articulationem vocarunt; aut motu admodum obſcuro mouentur quòd arctiſſimè inuicem cohærent, & hanc Græci συνάρτρωσιν Latini Coarticulationem appellarunt, aut nullo pacto mouentur, indiſſolubili vinculo cohærentia, cui congreſſui veteres nullum, quod quidem ego ſciam nomen impoſuere, idcirco eum nos, innominatum

appellabimus

Digitized by Google

appellabimus. Diarthroſis & ſynathroſis vno ex tribus modis fiunt, Aut rotundo capite in profundum ſinum inſerto, cuius exemplum in Diarthroſi eſt, Articulatio femoris cum coxendice, humeri cum ſcapula, priorum oſſium digitorum cum oſſibus poſtbrachialis; in ſynarthroſi copulatio Tali cum oſſe nauiculari, ſeptimi oſſis brachialis cum primo, & ſecundo eiuſdem: Aut fit plano capite, in paruum ſinum inſerto, ſicque copulantur in Diarthroſi, prima colli vertebra cum ſecunda atque omnes dorſi vertebrarum proceſſus ſuperiores & inferiores, radius cum vlna; In ſynarthroſi Sura cum tibia; coſtæ cum vertebris thoracis, & cum oſſe pectoris, oſſaque tarſi inuicem: Aut ita committuntur vt alterum leuiter extuberans caput lateribus habeat, medio depreſſum; alterum contra ſinum habeat medio extuberantem, lateribus cauum, quem in modum connectuntur in Diarthroſi Tibia cum femore, radius cum humero, In ſynarthroſi talus cum calce, & nonnulla brachialis oſſa inter ſeſe. Primum articulationis modum tam in Diarthroſi, quam in ſynarthroſi appellarunt veteres Arthrodiam, ſecundum Enartroſim, Tertium Ginglimon, nullo præterea quā manifeſti & obſcuri motus facto diſcrimine. Innominata copulatio vno & ipſa ex tribus modis fit; Aut enim oſſa, medijs veluti ſerræ dentibus pectinatim cōgrediuntur, vt in capitis oſſibus videre eſt, quæ coniunctio veteribus Sutura dicta eſt; aut per ſimplicem lineam committuntur, vt fit in oſſibus naſi & maxillæ ſuperioris, & hanc Græci Harmoniam appellarunt, nos illi nullum ſeorſum nomen imponimus: Aut inſtar claui cuneivè os oſſi infigitur, vt dentes in maxillis, cuneiforme in alijs capitis oſſibus multæque maxillæ ſuperioris appendices, quā connexionem græci Gomphoſim appellant, noſtri hactenus nullū illi nomen impoſuerunt. Symphyſis ſiue vnio bifariam fit, medio ſcilicet neruo aut ligamento vt fit in pleriſque appendicibus ac dorſi vertebris, diciturque ſineuroſis; aut media cartilagine, vt fit in aliquibus partibus oſſis pectoribus, occipitis, coxendicis, Synchondroſis dicta. Atque hæ ſunt omnes oſſium copulationes earumque nomina vnicuique à veteribus indita: Qua in re inter omnes, qui hæc in hanc vſque diem tractarunt, ad Galeni mentem proximè accedere mihi videor, etſi is initio libri de oſſibus vſque adeo confusè agit, vt fateri cogamur, aut deprauatum eſſe contextum, aut illi, quæ prius dixerat, memoria excidiſſe. Nam cum prius aſſeruiſſet in ſynarthroſi motum aliquem fieri, poſterius exempla cōiunctionum adfert, in quibus motus non reperitur. Quare aut in ſynarthroſi nullum vult reperiri motum, & ſub Diarthroſi omnem motus ſpeciem complexus eſt, aut tertij membri fuit obbitus, quod ipſi nunc addidimus, cuius illę ſpecies ſunt quas ipſe Synarthroſi aut motui obſcuro adſcribit. Ait præterea Symphyſim ſeu vnionem fieri quandoque media carne, quod ſi in oſſibus verum eſt, id fit in dentibus quos idem refert Symphyſi minimè copulari, ideoque ipſe eam diuiſioni noſtræ minimè addo, vt neque vnionem oſſium adijcio nullo intermedio cohærentium: cum mihi hactenus ea viſa non fuerit. Sed vt ſeſe res habeat, ſatis ſit harum coniunctionum appellationes veteribus vſurpatas innotuiſſe, ne nobis eorum ſcripta legentibus, tenebras offundant: Ideoque illud adijcere lubet, Collum ipſis dictum fuiſſe proceſſum quendam acutum ad cuius extremum tuberculum enaſcitur, quod caput appellabant; Quod ſi proceſſus capite deſtituebatur non Collum ſed Coronon, quod proceſſum acutum ſignificat, vocabant. Sic & nerui apud eos dicebantur tam muſculorū capita, oſſiumq; ligamenta, quam qui ex Cerebro & ſpinali medulla exoriuntur. His hūc in modum vniuerſim poſitis, operepretiū eſt vt ad ſingulorum oſſiū tractationem aggrediamur, a capite membrorum omnium principe, ducto exordio.

Diuiſio prima & ſecūda ſpeciei coniunctionis.

Coniunctionū nomina.

Tertiæ coniunctionis ſpeciei diuiſio.

Collum. Caput. Coronon. Neruis.

De Oſſibus Capitis. Cap. 2.

OMnem quæ capillis obtegitur partē, Caput Medici appellant, cuius naturalis figura^a eſt, globi oualis inſtar, aut leuiter vtrinq; compreſſi, poſteriore parte latioris, quam anteriore, ex vtraq; vero eminentis (licet poſterior pars paulò magis extuberet) in medio plani ſunt & præter hanc, capitis figurę quatuor mō-

a t.iiii. fig.i.

Naturalis capitis figura.

Quatuor non naturalis capiti figuræ.

ſtruoſæ potius quàm naturales; quarum prima eſt quæ anteriore parte [b] depreſſa eſt, poſteriore eminentior: ſecunda ex [c] oppoſito ſe habet, ante protuberans, pone demiſſa: Tertia vtrinque [d] depreſſa in ſummo acuminata, qualem Gennuenſes mulieres puerulis ſuis effingunt, quali etiam Therſitem fuiſſe Homerus tradidit: Quarta ea [e] eſt, in qua caput in latera magis quam in anteriorem poſterioremve partem prominet, qualia Indorum Peru regionis capita ſunt, raró apud noſtrates viſa. Sunt & præter has pleræque aliæ capitis figuræ, quibus referendis non immorabor cum rariſſimè conſpiciantur.

Caluaria & ipſius partes.

Quod naturalem figuram ſortitum eſt oſſe vniuerſum integitur, quod Græci κράνιον Latini Caluariam vocant. Id octo oſſibus conſtat; quorum primum [f] ferè frontē occupat, & bregma ſuperat frontis os, à ſede quam obtinet dictum. Secundum & tertium verticem totum [g] conſtituunt, ac verticis oſſa dicuntur. Quartum & quintum vtraque [h] occupant tempora, in quibus ſunt aurium foramina. Sextum [i] totum occiput amplectitur & medium baſis cranij, os occipitis dictum. Septimū [K] in medio baſis cranij, inſtar cunei inſeritur, vnde Cuneiformis nomen adeptum eſt, & centrum ſiue radicem cauitatis oculorum alteramque exterioris lateris ſedē conſtituit. Hoc quidam inter capitis oſſa referunt, alij inter oſſa maxillæ ſuperioris, quod inter vtraque medium ſit, ſed verius inter capitis oſſa recenſetur, cum magnam baſis ipſius partem occupet. Octauum baſis oſſis frontis vniuerſum foramen [l] implet, quod naſi foramina reſpicit: Id plerique ἠθμοειδὲς ideſt Colatorium dictum eſt, quod, inſtar cribri peruium ſit; Alijs vero σπογγοειδὲς quod ſpongiæ modo foraminulentum exiſtat.

Caluariæ oſſa bifariam committuntur. Caluariæ naturalis commiſſura.

Oſſa hæc in cunctis hominibus ſemper aut medijs quibuſdam ſuturis committuntur, vt Cranij oſſa, aut medijs lineis ſiue harmonijs vt reliqua omnia, licet in nonnullis ſenibus ſuturæ inconſpicuæ ſint.

Sutura Coronalis.

Cranij naturalem figuram ſeruantis tres ſunt vt plurimum ſuturæ, quarum duæ illud tranſuerſum dirimunt, altera per medium ſecat. Priorum altera iuxta bregma [m] fertur, & tempora vtraque pertingit, quam latini ſuturam carnalem appellarunt ſiue arcuatam, quod arcus imaginem referat? Hæc in alijs magis in ſummo eſt, in aliis minus, ſemper tamen apice medij digiti pertingitur; ſi brachialis principium ſuperciliorum medio in naſi cauo accomodes & medium digitum ad capitis verticem rectà deprimas;

Lambdoys.

Altera [n] per occiput fertur Λ literæ græcorum imaginem formans, dicta ob id Lambdoys. Tertia [o] à medio poſterioris per cranij longitudinem in coronalem vſque porrigitur; hæc raro (multoque rarius in mulieribus quam viris) per frontis medium ad naſi vſque ſummum inter ſupercilia tendit;

Sagitalis.

ſagittæ perquam ſimilis eſt, ideoque ſagittalis dicta fuit. Atque hæ omnes relatæ ſuturæ literam H maiuſculi exprimunt vt optimè ab Hippocrate adnotatum eſt, lib. de vuln. cap.

Capitum non naturalium ſutura.

Quæ autem capita à naturali hac ſtructura euariant, etſi cranio vt prædicta integuntur, haud tamen eiſdem ſuturis donantur. Nam cui anterior capitis eminentia deeſt, id ſagittalem tantummodo & Lambdoydem, habet imaginem T maiuſculi conſtituentes: [p] Vbi poſteriori eminentia deperditur, ſolæ ſagittalis & coronalis ſeruantur, eiuſdem ⊥ [q] inuerſi formam exprimentes. Vbi vero ſola in vertice eminentia ſeruatur, coronalis, & Lambdoys deperduntur, ſed harum loco adeſt altera, quæ per capitis medium porrigitur, crucem † [r] cum ſutura coronali repreſentans.

Suturæ ſquamoſæ.

Inſunt præterea Caluarijs omnibus ſuturæ duæ, præter relatas, in temporibus ſupra aures [s] circulari ductu ab extremo Lambdoidyis ad extremum coronalis progredientes: Hæ autem fiunt oſſium connexus interuentu, non vt prædictæ: imò verticis os vtrinque definit inſtar ſquamæ attenuatum, atque in oſſa temporum aſcendentia ad ſuum latus ſubingreditur: propterea que eas nonnulli non ſuturas ſimpliciter, ſed ſquamoſas ſuturas appellarunt. Donantur inſuper caluariæ omnes exigua linea, ſiue, vt latius loquamur, ſutura quadam communi octauo & frontis oſſi, quæ interius cranii partem anteriorem ambit, & eam [t] quæ ad latera eſt foraminis oſſis frontis, nares reſpicientis.

Sutura hyoidis.

Huic nullum à veteribus nomen eſt inditum, nos ſemper hyoidem appellabimus, tum quod υ græcorum perquam ſimilis ſit, tum vt circunlocutionem in ea referenda euitemus.

duæ lineæ ſeu harmoniæ.

Hiſce omnibus proprijs ſuturis, accedunt duæ præterea lineæ, [u] ſiue harmoniæ, quorum vtraque ab extremo ſuturæ Lambdoidis oritur, atque interius occiput exporrigitur

(licet

b t.iiii.fig.ii.
c t.iiii.fig.iii.
d t.iiii.fi.iiii.
e t.iiii.fig. v.
f t.i.B.t.iiii. fig.i.L.
g t.ii. a t.iiii. fi.i.i. R.
h ta.ii.D.ta. iiii.fi.i.D.
i t.iii.B.t.iiii fi.i.E.
K t.iiii.fig.vi. OOO t.v.figu. iii.
l t.v.fi.vi.Σ.
m ta.ii. A ta. iiii.A.I.A.B
n ta.ii.iii.
o ta. iii. c.t. iii.fi.i.m.
p ta.iiii.fi. ii.
q t.iiii.fi. iii.
r t.iiii. fi. iiii.
s t.ii.D.t.iiii. fig.i. FGH.
t t.t.v.fig.i.
u t. iiii. fig.i. cc.

Digitized by Google

(licet paulo obſcuriùs) & per occipitis vertebram fertur, quæ primæ colli verte-
bræ, & auris oſſis rupem referenti committitur, ſenſimque ac ſenſim progreditur.
x ta.iiii. fi. vi. nn. ſeſe ſociæ adiungens donec ad occipitis extremum pertingat, vbi [x] exigua linea in-
ter illud & os cuneiſorme tranſuerſim inſerta iuxta naſi foramina palatum ſpectā
y ta.iiii.fi. vi. o p. tia congreſſus ipſarum perficitur. Ex harum vtraque, altera, poſteriora verſus, [y] per *Duæ aliæ lineæ ſiue harmoniæ.*
temporum caua obliquis ductibus ſurſum tendit verſus anteriorem ſuturarum
z t.iiii.fi i.G. ſquamoſarum ſedem, [z] vnde in priora parumper, ad coronalis extrema deorſum
a ta.iiii.fi.i.F. fertur: Hinc rurſus modicè deorſum repit [a] ad vſque externum ferè oculi angulū,
b ta.iiii.fi.i.g. vbi ramum edit [b] qui in oculum ingreſſus per ſuperiorem laterum totius ſpacij par
tem pertranſit, donec alteri alterius lateris inter ſupercilia committatur: Facto hoc
c t.iiii.fi.vi.d. ramo linea ſuo ductu vlterius progreditur [c] & eodem modo rurſus deſcendēs quo
per tempora aſcenderat, ad extremam vſque poſtremorum dentium maxillarium
ſedem pertingit, atque inde obliquè parumper per omnem eam cauitatem rurſus
d ta.v.fi.i. L. fertur quæ nares reſpicit, donec inter [d] octauum & cuneiforme os in eam deſinat,
quæ eodem met modo per omne alterum latus aſcēdit. Sutura hæc in interiore cra
e ta. v.fi.i.Ψ. nij parte cerebrum reſpiciente apertè viſitur, qua etiam in parte alter vtrobiq; ſpe-
ctatur ramuſculus ab ea exortus, oſſi frontis cuneiformi [e] communis. Hi ramuli in
oculorum etiam cauo conſpiciuntur, paulò ſupra eorum centrum ſiue radicem; li
nea tamen ſine harmonia inferiori parte iuxta naſi foramina, quæ palatū ſpectāt,
ferè inconſpicua eſt. Hæ ſunt naturæ, hę lineæ, ſiue harmoniæ oſſis capitis, quorum
aliæ magis, aliæ minus conſpicuæ ſunt, vt facilè in quouis cranio videre eſt, multo-
que magis in grandioribus, quàm in paruulis ſpectanti occurrunt; & quemadmo-
dum in vtriſque ſi coquantur, facili negotio abſcedunt, ſic in ſenibus nulla ratione *Oſſium capitis diuiſio.*
ſeiunguntur, quin potius vnica oſſa videntur. Medijs hiſce ſuturis, lineis atque har-
monijs oſſa omnia capitis hunc in modum ſeiunguntur. Frontis os editiori ſede ab
oſſibus verticis diuiditur, medio ſuturæ coronalis; inferius ab oſſibus maxillę ſupe-
rioris medio illius, quæ nares pertranſit, iuxta ſupercilia ab exteriore oculorum an
gulo per latera incipiēs: ab oſſibus temporum medio alterius partis ſecturarū ſqua
moſarū; inferius in cranij ſpatio, ab oſſe cuneiformi media linea, quę intra radices
oculi eſt, ita vt hoc frontis os quodam modo orbiculare ſit. Verticis oſſa inuicē diri
mit ſagittalis: in anteriore ſede eadem ab oſſe frontis ſeiungit Coronalis: poſteriore
autē ab oſſe occipitis lambdois: inferiùs ab oſſe tēporū ſquamoſæ ſuturæ dirimūt:
à cuneiformi pars lineæ oſſibus capitis, & maxillæ ſuperioris cōmunis, quā in prio-
ra ab interiore ſquamoſarum ſede ad fines vſq; coronalis ferri dicebamus; quo fit
vt verticis oſſa quadrilatera videantur, præterquā vbi inſtar ſquamarū attenuātur,
tēporūque oſſa ſubeunt qua in parte ſolida ſunt, in reliquis vacua, aut cauernoſa,
atque omnia paulo magis in longitudinem quā in latitudinem protēſa. Temporū
oſſa ſuperiore ſede, qua oſſibus verticis cōmittuntur, ſquamoſæ conglutinationes
ſeiungunt; poſteriore verò & inferiore ſede eadem ab occipitis oſſe dirimit linea ex
fin ibus lambdoidis exorta: ſede anteriore à cuneiformi ea linea, ſeu harmonia, quę
per tēporum caua repens, coit cum anteriore ſquamoſarum ſuturarū parte: à prio
re maxillæ ſuperioris oſſe ea ſutura, quæ literā S exprimit: Ita vt ſi eorum proceſſus
(quemadmodum inferiùs dicemus) adimas circularia euadāt hæc temporū oſſa.
Occipitis os à verticis oſſe ſutura Λ referens dirimit: ab oſſibus temporum lineæ à
Lambdoide exortæ: & à cuneiformi tranſuerſa linea, in quam duæ illæ à Lambdoi
de exortę coeunt; Id quinque lateribus conſtat, quorum duo ad infimā ſedē ſuturę
Lambdoidis, duo ad extremas harmonias tendunt, alterum lineam conſtituit, qua
ipſum cuneiformi cōmittitur. Cuneiforme os ab occipite dirimit prędicta linea,
ab oſſibus temporum altera, quæ vtrinque ab ea enaſcitur, & vti diximus, per me-
dia tempora ad ſuturas ſquamoſas pertingit: ab oſſe frontis, ac verticis ea linea diri-
mitur, quæ ab extremo prædictæ oritur, & ramo, qui ab ea exortus, & oculū p exter
nū angulū peruadens, tranſuerſim repit, vti diximus, donec ramo alterius lateris cō
mittatur: ab octauo oſſe dirimitur earum extremis, quæ per fines poſtremorū den-
tium maxillarium prorepentes, in eum quem diximus modum inter oculorū radi
ces coeunt: haud ſecus quoque à ſuperiore maxilla reliquo dictarum linearū diſiū
gitur. Octauum os ab oſſe frontis dirimitur per ſuturam Hyoidem, quæ illud vni-
uerſum ſuperius ambit, pręterquam ea in parte, quā diximus à cuneiformi dirimi

Digitized by Google

medijs earum extremis, quæ naſi ſpacium in palatum deriuans tranſuerſim ample
ctunt. à duobus vero maxillæ ſuperioris oſſibus, quibus dentes continentur, per li-
neam quæ ab vno latere in aliud per nariũ foramina decliuis fertur: ab oſſe cunei-
formi, huiuſce lineæ parte quæ inferius proxima eſt foraminibus à naſo in palatũ
Suturarum & linearum capitis munus. deriuãtibus, iuxta poſtremos dentes maxillares. Hę omnes ſuturæ, lineę, atque har-
moniæ, capitis oſſa eo quem diximus modo circũſcribentes, minimè quidẽ aduer-
ſum ictus caput tuentur, vt nonnulli arbitrantur, multo enim magis iniurijs obſi-
ſteret vnicũ os, præterquam ꝙ longè periculoſiores ſunt ſuturarum percuſſiones;
ſed illud potiſſimũ præſtant, vt dura menynx inter oſſa ſeſe inſinuans firmiùs cra-
nio hæreat, nec ſuper cerebrũ collabat̃, ſimulq́; vt pericranio ex dura menynge, vt
ſuo loco dicemus, exorto, per eas aditus pateat. Conferunt inſuper, vt per eas capi-
tis humiditates tranſmittãtur, euaporentque; Atq; hanc ob cauſã pueri, quibus ce
rebrũ humidius eſt, haſce ſuturas obtinent longe patẽtiores, magiſq́; deductas, p̃-
Comparatio oſſium capitis inter ſe. ſertim verò ĩ bregmate, vbi plurima ſcatẽt humiditate. Sed, vt ad rẽ redeamus, Ex
hiſce oĩbus oſſibus verticis oſſa tenuiſſima ſunt, & maximè mollia, intus cauerno-
Verticis oſſa. ſa, præterquã vbi tp̃um oſſibus committuntur, interiore ęquè ac exteriore ſede le-
Occipitis os. uia, licet ĩteriùs paruas quaſdã foueas, veluti ſurculos edãt, in quos venæ arteriæq́; f tab.v.fi.ij.
durę menyngis firmiùs inſerũtur. Occipitis os validius multo eſt, & durius, licet nõ
æquè omni ex parte, nã qua excarne eſt, vnde nullus exorit̃ muſculus, tanto durius
eſt oſſe frontis, quanto illud verticis oſſiũ duritiẽ ſuperat: ſed neq; tota hac ſede pa- g ta.v.fi.I.ii.
rem adipiſcitur craſſitiẽ: ad ſui.n. radicẽ longè craſſiſſimũ eſt, g quæ craſſiſſima oc- Ki.
cipitis ſedes, totaq́; pariter ipſius excarnis pars ĩtus cauernulis cõſtat, valida eiuſdẽ
oſſis ſquama ſeiunctis, h quales habent verticis & frontis oſſa, vbi pariter excarnia h eadem.
ſunt; Reliqua iſtius oſſis ſedes tenuis & valida eſt, nec nõ cauernularũ expers; inte-
riore verò eius parte i linea inſtar tuberculi eminet, quę per ipſius mediũ ab initio i eadem.
partis excarnis ad dorſi vſq; foramen exporrecta, oſſis robur non parum adauget:
vtrinque ab hoc tuberculo interna ſede duo veluti ſinus, ſiue anguli efformantur K
quos cerebellũ ĩplet: Poſtrema pars vltra dorſi foramẽ ſenſim, ac ſenſim craſſeſcit, K lib.v.t.li.fi, ix.R.
donec cuneiformi oſſi ꝯmittatur, vbi euidẽter craſſior eſt. Hoc itidẽ os externa ſe-
de ad eiuſdẽ foraminis latera modicè in priora, l duo proponit capitula, ſiue tuber l t.iiii.fi.vi.ll.
cula, longa magis q̃ lata, q̃ primæ colli vertebrę cõmittunt̃, quibus tanq̃ fulcris ca-
put attollimus, & declinamus. Capitula hæc duæ appẽdices ſunt, vt liquido in pue-
ris cernitur, licet in ſenioribus earum coalitus adeo deliteſcat, vt eiuſdemmet oſſis
partes videant̃. Illud aduertere oportet, puerulis id os tres in partes eſſe diſtinctum,
medijs tribus lineis cartilagine oppletis, quarũ vna à ſagittalis ſuturæ extremo ad
dorſi vſque foramina perreptat, iſtiuſque oſſis partes, qd̃ occiput appellamus, in
Occipitis os ex tribus conſtat. duo mẽbra dirimit: Aliæ duæ vtrinq; e medio dicti foraminis iuxta extrema duo
capita cum priore dorſi vertebra coẽuntia, in lineas, quæ cũ lambdoyde coẽunt, è
regione mamillarium proceſſuum pertinent: os tñ vniuerſum intus oĩ ex parte læ
ue eſt, perinde atq; exteriùs ſede ipſius excarni: reliquũ quod baſis capitis portionẽ
conſtituit, inſigniter aſperũ atq; inæquale ſeſe offert, m quò muſculi firmius illi in- m t.iiii.fi.vi.s
Frontis os. ſerentur. n Frontis os inter durum ac molle medio modo ſe habet, & licet iuxta ſu- n t.iiii.fi.i.I.
percilia leuiter cõcauũ ſit, paulò tñ ſuperiùs ſolidum, ac durũ rurſus euadit, p totã
frontem ad capillos, vſq; vbi tenuius, ac molliꝰ fieri incipit, quoad occipitis oſſi p-
pius accedat, quæ ſedes, ꝙ in nup natis tenera ſit, à mollitie bregma dicta eſt. Os id
nulla in parte tenuius eſt o quam quæ oculorum caua ſpectat, & in ea quæ octauo p o t.v.fi.i.t.
capitis oſſi committitur: hac enim ſede duabus admodum tenuibus ſquamis con- p ead.fi.I.
ſtitutum eſt, cauis, aẽreq́; refertis, non ſecus, ac caua ſupercilijs proxima. Illud autẽ
aduertere oportet, haſce cauitates quas ſupercilijs p̱ximas eſſe diximus, illis cõica-
ri, quas in cuneiformi oſſe adeſſe dicemus, medijs q̃buſdã ſpiraculis per os octauũ
Oſſa temporũ. trãſuerſim perreptãtibus. His in ſinibus, ſeu cauitatibus aẽr ſeruat̃, qui ad Cerebrũ,
vt in pulmonibus, qui ad cor ipſum defertur. Tp̃um oſſa ſingula à ſeipſis inſigniter
variant, ſiquidẽ pars eorũ ſuperior, quæ vertici cõmittitur, tenuis eſt, ac ſolida, exte
riùs læuis, intùs modicè inæqualis, & cerebri figurã referens, qd̃ vt ſuo loco dice-
mus, exteriore in parte, propè craniũ anfractus quoſdã & ductus, inteſtinorũ gyris
ſimiles edit. Inferior ſedes quæ cuneiformi, & verticis oſſi cõmittit̃, aſpera eſt, du-
ra, & inæqualis, p̃ſertim verò extrinſecus, vbi q lineã ijs, q̃ ab extremo lambdoidis q t.iiii.fi.v.in

exoriunt̃ cōem, osq́; occipitis à cuneiformi detrimentū, reſpicit. Oſſa hæc punicis īſtar, aſpera occurrūt, ideoq́; λιθοειδῆ hoc eſt lapidea gręcis dicunt̃. Eorū vnūquodq́; triplici ꝓceſſu donatū eſt, vno in poſteriore ſede vltra auris foramē, r q̄ à māmę ſpecie mamillaris fuit appellatus: altero inferiùs paulò verſus interiora ad extremū ſedis, qua ĩferior maxilla ſuperiori iungit̃, quē à s ſtyli ſcriptorij, ſeu galli calcaris imaginē, græci στυλοειδῆ nūcuparūt. Proceſſus hic adeo tenuis exiſtit, vt licet ſolidus, leui tñ negotio abrūpat̃, ideoq́; in caluarijs è terra effoſſis rarò viſit̃. t Tertius ꝓceſſus anteriorē partē occupās, in u proceſsū oſſis ſupioris maxillæ tēdit, externū oculi angulū efformātis; atq; ambo aciē conſtituūt, os iugale dictā, ꝙ iugū vti dicemus, ſimilitudine referat: In medio iſtius, & mamillaris ꝓceſſus auris x foramē conſiſtit; Quos ꝓceſſus ſi adimas, oſſa ſphærica remanēt. Haud ſecus variū eſt y cuneiforme os, ideoq́; illud veteres πολύμορφον, hoc eſt multiplicis figuræ, appellarūt: Id ad latera & ĩ tpum cauis tenue ac ſolidū eſt; in ſui aūt medio, quà veluti baſis capiti ſubeſt, oīum totius capitis oſſiū lōgè craſſiſſimū ſpectat̃, ītus cauū; ī cauo aūt duo adsūt z antra, tenui a eiuſdē oſſis ſquama interſtincta; in cuius inferiori ēt ſede minus conſiſtit antrū eodē mō circūſcriptū. Neutra verò vſpiā ꝑuia sūt q̃ in frōtis, & b nariū cauū, etſi Galenus hāc oſſis partē inſtar cribri ꝑforatā eſſe, cenſuit, quò ꝑ eā capitis pituita expurgaret̃. Sed in hūc vsū q̃dā c veluti glādula ĩ ſinu eo deliteſcit, q̃ os iſtud in craſſiore ſui parte hēt cerebro ꝑuiā, & equi ſellæ ꝑquā ſimilē: Ab ea duo meatus emanāt, minimū caui, ꝑ quos pituita expurgat̃, quemadmodū, vbi capitis foramina in genere ꝓſequemur, oſtēdemus. Sunt inſuꝑ huic oſſi ſex ꝓceſſus veluti alæ q̃dā, d duo iuxta craſſiorē ipſius partē, q̃ cerebrū ſpectat, q cētrū ſeu radicē vtriuſq; oculi cōſtituūt, papilionis alarū effigiē exprimētes; e duo ad latera, q tpum caua implēt ſub oſſe iugali veſpertilionū alis ſimiles: & duo poſtremi in f inferiore parte, q à ſuis lateribus in poſtremos dētes maxillares deſcēdūt, ac veluti incuruā ianuā cōſtituūt, ad principiū cauitatis nariū palatū reſpiciētis, eādē propè figurā cū magnis exhibētes, vnde os πτερυγοειδὲς dictū fuit, quaſi alatū dicas: in duarū alarū medio ſinus adeſt, à quo, vti dicemus, validus exorit̃ muſculus, g in ore deliteſcēs, ĩferiorisq́; maxillæ motū adiuuās. Octauū capitis os (qđ foramē oſſis frōtis nares ſpectans occupat, eſtq́; oſſium capitis minimū, oblongum eſt, planum & cribri modo peruiū: duos hēt proceſſus, alterum in h inferiore ſede, qui narium foramina interſecat, & ſecundo ſuperioris maxillæ oſſi iungitur, vti diximus; alterum in ſuperiore parte cerebrum reſpiciente, qui ſedem vtranq; interſecat, qua ſita ſunt olfactus organa.

Oſſium temporum proceſſus.
r tab.iiij.fi.i. vi.K.
s t.iiii.fi.vi.i.s
t t.iiii.fi.ix.x.
u t.iiii. fi.i.2.
x ead.o.
y ta.iiii fi.vi. uoo.t.v.fi.iij.
Cuneiforme os
z tab.v.fi.iij. C D.
a t.v.fi.iii.E.
b ead.F.
c lib.v.t.ij.fi. xiij.s.fi.xv.F. fi.xix.A.
Cuneiforme os peruiū non eſt.
Oſſis cuneiformis proceſſus.
d t.v.fi.i.y.
e ta.iiii.fi.vi. oob.t.v.fi.iij. II.
f ta.iiii.fi.vi. p Py.tab.v.fi. iii.H.
g li.ii.t.vi.D
Octauum capitis os.
h tab.i.p.
i t.v.fi.i.u.

De Aurium Oſſiculis. Cap. III.

ETſi Galenus, ac Veſalius poſt capitis oſſa ſtatim ad os iugale deueniunt, ꝙ proceſſus oſſiū tpalium portio exiſtat; nihilominus cùm ex alio ēt ꝓceſſu primi oſſis ſuperioris maxillæ fiat, haud mihi de ipſo dicendum eſſe, ante abſolutā oſſiū eius maxillæ tractationē, viſum eſt, ad quā ſtatim aggrediar, vbi de oſſiculis ītra aures exiſtētibus dixero. Iā docuimus, vtriq; tpum oſſi cauitatē inſculpi, q̃ auris dicit̃. Hæc quatuor à ſe ꝓducit foramina, de q̃bus ſigillatim ſuo loco dicemus, nunc de primo ſolum verba faciā, ꝙ ad dicēdorum explicationē neceſſario requiratur. Id à principio ciuitatis oſſium tpalium exortum, in capitis cauum, quo cerebrum continet̃, inſtar cochleæ anfractuoſum tendit; In eo a ſinus quidā ſeu cauitates adſunt, q̃ nō ſecus, ac illud tenui mēbrana cōtegunt̃, q̃ alterius neruorum b quinti paris Cerebri ſoboles eſt. Ex hiſce cauitatibus, q̃ admodum variæ ſunt, atq; diſſimiles, vna eſt c orbicularis, & plana oſſeo circulo aliquātulū extuberāte circūſepta: In hac tria reperiunt̃ oſſicula: Primū d ad circuli exteriorē auriq́; ꝓximā ſedē duob. tenuibus ꝓceſſibus ſeu crurib. innitit̃, firmaturq́; horū exterius ac e auri proximius, breuius eſt, craſſius, latiusq́;, in apicē deſinens: Interius vero conſiſtens (quod mēbranæ orbicularē illā cauitatis ſedem ſuccingenti, propinquior eſt, immo in eam magis q̃ in exteriorem inſeritur) longius & f tenuius eſt, in incuruum apicēquaſi vncum deſinens, quo ea membrana adhæret. Os id quadrilaterum ſupernè eſt & planū; maioriq́; ipſius ſedes plana, reliquū orbiculare eſt, ita vt incudem, ſeu maxillarē dentem referat, cum binis tm̄ donetur proceſſibus, ipſius radici ſimilibus. Hoc ſe conſpicuū exhibet, auris foramine per medium diſciſſo. Intra hoc idē foramē, iuxta eā cauitē tenuis admodū mēbrana ſubeſt, inſtarq́; nitri pellucida, q̃ operculi modo tegit, obturatq́;

Primum temporalium oſſium foramē.
a t.v.a.iiii.A.
b t.v. fi.iiii.
c t.v.fi.iiii.H
d tab.v.fi.iiij. IO.
e t.v.fi.iiii.r.
Primum aurium oſſiculū.
f t.v.fi. iiii.

Secundum oſſiculum. obturatq; principium cauitatis aurem ſpectantis. Huic mẽbranæ ſecundum [g] oſſi- g tab.v.ſi.iiii. CLMNPQ.
culum tranſuerſim inſternitur, (non ſecus atq; in tympano chartæ pergamenæ fi-
des ſubtenduntur) longum, tenue, modiceq; vt fæmoris os incuruum. Hoc ſupe-
riore parte duos ſibi exiguos proceſſus vindicat, ijs ſimiles, quibus ipſum fœmoris
os donari diximus, quorum beneficio membranę firmius adnectitur. Vltra hos ꝓ-
ceſſus in exiguum caput idq; rotundum ac læue deſinit, ita vt ſi duo oſſis fœmoris
capita demas quæ iuxta genu ſunt, tanto illius figuræ ſimilis reddatur, quanto ma-
gnitudine diſſidet. Exiguum hoc caput à membrana parumper introrſum abſce-
dens alterius oſſis parti incudi ſimili, tenuiſſimarum mẽbranarum interuentu cõ h t.v.ſi.iii.r.
mittitur, haud ſecus ac ſi quis malleum incudi alliget. [h] Tertium os triãgulare eſt,
ferreo inſtrumenti quo equo inſidentium pedes nituntur, ſimile, iacetq; in eadem
cauitate prope cœcum foramen, eique innititur maior primi oſſiculi proceſſus.

De Oſſibus Maxillæ ſuperioris. *Cap. IIII.*

QVæ interos ac ſupercilia intercedit facies, ſuperior maxilla dicitur, ex duode-
cim cooflata oſſibus, vtrinq; ſenis, nõ minus magnitudine, quã figura varijs,
licet omnibus propè tenuibus ac duris, quò minus pondere grauent, firmiusq; in-
iurijs reſiſtant. Horum [a] primum externum oculi angulum conſtituit à finibus ſu- a tab.iiii.ſi.I. QQQ.
Primũ maxillæ ſuperioris os perciliorum ad proximam vſq; naſi ſedem, non minimam malæ portionem, alte-
Secundum. ramq; oſſis iugalis ſedem efformans, vt mox dicemus: Secundũ [b] quod inſtar ſqua b ead.n.
mæ tenue: eſt, ac propè totundum, in interno ſedis oculi angulo conſiſtit, iuxta la-
chrymalem: eſtq; inter maxillæ oſſa minimum: Hoc raró in caluarijs è terra effoſ-
ſis viſitur, & ob inſignem ipſius tenuitatem, & ꝙ in ſede ſummè humida reſideat,
vbi facili negotio putredinem acquirit. Os id octaui capitis oſſis pars, procul omni
dubio videtur, quod cuiuis caluariam per medium ſecanti, osq; octauum integrũ
extrahẽti facilè erit intueri, nam medijs quibuſdam ſquamis ea inuicem commiſ-
Tertium. ſa deprehendet. [c] Tertinm huic ſtatim ſuccedit, quadrangulũ, & paulo maius to- c ead.p.
tum id ſpacij, quod ab extremo ſecundi oſſis ad oculi centrum eſt, comprehendẽs,
adeo tenue, vt inſtar ſquamæ pelluceat: ſi effringaẽ, quibuſdã intus ſinib. alijs ſqua-
Quartum. mis circundatis plenũ cernitur. Quartũ [d] cum ſuo pari cui cõmittiẽ, (ſunt hæc om d ead.SS.
niũ maxillæ oſſium longè maxima, dentes oẽs excipientia) vniuerſum ferè palatũ,
nec non maximã naſi laterũ partẽ, omnemq; propè inferiorem ipſius ſedem con-
ſtituit. Poſtremis tamen hiſce duabus partibus ea neutiquam ſolida ſunt, ſed fora-
minibus ĩſtar fauo mellis peruia. His præter alia ipſorum foramina vnũ accidit (in
malæ acumine id nititur, in oculorũ cauo incipiẽs) qđ etſi à principio tenui ſqua-
ma circundatur, tñ paulo ante, ꝙ̃ terminetur, penitius in valido oſſe exculptũ eſt:
parua ſuper ipſum linea ad foramen tantũmodo pertingens viſitur; neq; vero al-
tius altera ſubit, ꝙ in aliquibus pueris in initio palati apparet, ad caninos dentes ꝑ-
tingens, ꝙ nulla (ꝙ̃ quidẽ ego viderim) ratione in priora tendit, vt in brutis fit ani-
Quintum. mantibus. Quintũ [e] & qđ illi ex oppoſito latere eſt, anteriorẽ oẽm naſi ſedẽ ad car- e ead.q.
tilagines vſq; ſuas, & laterũ medietatẽ conſtituunt; ſuntq; dura, ſolida, tenuia, in-
Sextum. fernè ꝙ̃ ſupernè latiora. Sextũ ſimnl cũ ſuo coniuge [f] palati extremũ, & nariũ am- f ta.iiii.ſi.vi. IIII.
plitudinẽ in os pertinentẽ cõſtituit; ſuntq; oſſa hæc lata tenuia & valida; Poſterio-
ris aũt cuiuſlibet ipſorũ regionis latera apicibꝰ ꝓceſſuũ cuneiformi ſubiacẽtiũ ĩni-
Aliud maxillæ huius oſſiculum. tunẽ; Altera medietas in aere pendet literã C. referẽs. Hiſce duodecim oſſib. aliud
accedit [g] inter cuneiforme & palati oſſa ſitum, qđ naſi cauum in palatum pertinẽs g ead. ΣΣ.
diuidit, videturq; eo caput ſuſtineri. Id aratro ſimile eſt, cuius ſeorſum non memi-
nit Veſalius, ꝙ exigui ſit apud ipſum momenti. Hæc inuicem omnia lineis quibuſ-
dam diſtinguntur, quas ſemper tum clarioris doctrinæ gratia, tum ꝙ eas Galenus
hoc noĩe appellet, ſuturas vocabo. Qm̃ verò de capitis oſſium ſuturis agentes, eas
etiam quæ ſuperiori maxillæ communes erant enumerauimus, nunc ipſius ꝓprias
Prima ſutura ſuperioris maxillæ. proſequemur, quæ nouẽ ſunt, quatuor vtrinq; in medio vna. Prima [h] quæ media h tab.i.P.
eſt, vniuerſam maxillam à ſupercilijs ad palati extremũ per longitudinem ſecat; ſe- i l.iiii. ſi.i.y. ſi.vi.d.
Secunda. cunda [i] ſub oſſe iugali exoritur, ab ea ꝙ̃ per tpum caua tendere diximus, indeq; de-
cliuis procedit, eminentiã in priore efformãs, ad apicẽ vſq; oſſis malæ, tum ductu
obliquo, in priora ferẽ per medium eiuſdẽ malæ partim rectè, partim obliquè, do-

nec in

k ta.i.n. nec in oculũ ingrediatur ſuper foramẽ [k] quarti oſſis, rurſusq; in arcum intra eundem oculum, extremum angulum verſus tẽdit, donec eo vnde incæperat, pertingat, iuxta rimã quæ in inferiore cauitatis oculi parte viſitur: Tertia ſecũ *Tertia.*
l t.iiii. fi.i.m dæ ſimilis eodem tramite in oppoſito latere incedit; l Quarta iuxta lacrymalẽ *Quarta.*
incipit, & per oculi exteriora deſcendit, in eã vſq; ſedẽ, in quam ſecũda ingreſſa eſt, vbiq; in ipſum fertur in ſuperiora oblique aliquãtulũ tendẽs, ad mediam prope oculi cauitatẽ vbi ramulũ edit, qui in ſuperiora itidẽ repens (priora verſus) ei quã os frontis a maxilla ſuperiore dirimere diximus, cõmittitur iacto hoc ramo, ad centrũ vſq; oculi progreditur, vbi in orbẽ parũper aſcendẽs, rurſus cũ ea cui ramulũ committi diximus, coit. Quinta in altero latere eodẽ du- *Quinta, & ſexta & ſeptima.*
m t.iiii. fi.i.q ctu procedit. Sexta & ſeptima [m] a ſuperciliorũ initijs exortæ, recto tramite per
n t.iiii. fig. vi. uii. naſi latera in ipſius cartilagines feruntur. Octaua [n] palatũ tranſuerſim circuit, *Octaua.*
iuxta ipſius extremũ, ab imis maxillaribus incipiens, e ſutura qua ſuperiorẽ maxillam à cuneiformi dirimi diximus, & anteriora verſus in orbẽ fertur, donec in medio primæ ſuturæ cũ nona coeat, quæ ab oppoſito latere eundẽ ductum ſeruat, fitq; ex vtraq; circulus. Hæ, quas diximus, ſuturæ propriæ, atq; cões maxillæ ſuperioris oſſa a ſe inuicẽ & ab oſſibus capitis, hunc in modũ dirimunt. *Oſſium maxillæ huius diuiſio.*
Primũ a quarto per ſecundã ſuturã diuidit: a cuneiformi medio illius quæ per tẽporũ oſſa decliuis ferebatur (eaque eſt quæ in oculorum cauo conſpicitur:)
o t.iiii. fi.i,z. ab oſſibus tẽporum beneficio illius, quæ [o] literæ, ſimilis eſt, & duos proceſſus os iugale efformantes iungit: ab oſſe frõtis medio illius quam in oculum per externum angulum iuxta extremum ſuperciliorum ingredi diximus. Secũdum os a quarto dirimit pars tertiæ lineæ quæ ab interno oculi angulo tãtiſper fertur, donec ramulũ edit in centro itidẽ oculi (vti diximus) cuius beneficio a tertio dirimitur: ab oſſe vero frontis eius lineæ parte ſeiungitur, qua frontis os a ſuperiori maxilla ſeparari diximus. Tertium a quarto diſtinguit maior illius lineæ pars quæ ad oculi vſq; centrũ perreptat: a cuneiformi illud huiuſcemet lineæ extremũ diuidit: ab oſſe frontis eiuſdẽ lineæ ſedes, quæ ſecundũ ab oſſe frõtis dirimebat. Quartũ os ab oſſibus naſi ſui lateris ſeiungit quarta ſutura: a ſuo vero coniuge pars ſuturæ cõis, quæ a naſi fundo in palatum ferè regreditur: a primo, ſecundo & tertio, medio dictarũ linearum ſe iungitur; ab oſſe frontis iuxta lachrimalẽ medio perquam exiguæ lineæ, quæ a ſupercilij principio ad proxima lachrimalis loca prorepit, quæ pars exiſtit illius, quã toties ſuperiorẽ maxillã a frontis oſſe ſeiungere diximus. Quintũ a ſuo pari, cõis ſuturæ principio diſtinguitur: ab oſſe frontis extremo illius quæ ipſum a tota maxilla dirimit: a quarto, quarta vt diximus ſutura. Sextus a ſuo pari extremũ communis ſuturæ diuidit: a quarto quinta ſutura: a cuneiformi parte illius ſuturæ ſuæ lineæ quæ per tempora deſcendens, & per extremos maxillares, verſus priora obliquè fertur. Atque hęc ſunt maxillæ ſuperioris oſſa atque ſuturę.

De Oſſe iugali. *Cap.* 5.

a ta.ii.FF. IN temporum vtroque ponticulus ex duobus [a] proceſſibus efformatur, quorum alter ex priore maxillæ ſuperioris oſſe, alter ab oſſe temporum prodit, hic longior multo eſt, ſed tenuior, ille contra ſe haber. Proceſſus hi in temporũ
b t. ii.F.t.iiii. fi.i.z.fi.vi.γ medio ſimul coeunt per lineam ſeu harmoniam, [b] literæ ſimilem, iugumque vt diximus efformant quod græci ρὐγωμὰ latini, iugale os appellarunt, quod bonum iugo ſimile ſit: Id etſi oſſis nomine donatur, re vera tamen os nequaquã eſt, eſt autem in id paratum vt temporum [c] muſculo qui maxillã inferiorẽ clau
c lib.ii.t. i. b. ta.ii.A. dit propugnaculũ eſſet, quemadmodum ſuo loco dicemus, ideoq; durum eſſe ctum eſt, toris gibbum, intus vero cauum, quo minus incommodaret.

De Maxilla inferiore. *Cap.* 6.

a t.iiii. fi.vii. & viii. INferior maxilla dr̃, pubis totius, inferiorũ dentium ac mandibularũ regio; [a] *Inferior maxilla unicum os non eſt.*
hanc duo cõficiunt oſſa, extremo mẽto agglutinata, in infantibus quidẽ ꝑ lineã ſiue harmoniã cartilagine oppletã, vt fit in occipitis oſſe, in grandioribus verò per ſymphiſim ſiue vnionẽ. Ab hac linea aliquot muſculorũ tẽdines labrũ

Digitized by Google

Prior maxillæ huius proceſſus. Alter.

inferius mouentes prodeunt. Hæc aūt maxilla in ſummo mento lata eſt, vbi in homine ſumma cum difficultate tam cocta quam cruda diſcinditur; hincq; ſenſum ad extremas vſque mandibulas minor euadit, vbi rurſus [b] lata, ſed tenuis magis efficitur, ſicque aures verſus tenuior ſemper euadens aſcendit, donec in duos proceſſus veluti cornua deſinat, quorum prior qui latior eſt, [c] in mucronem productus ſub oſſe iugali deſinit, in eumq;, vti dicemus, temporū muſculus validiſſimè inſeritur: Alter, (qui rotundior eſt, habetq; ab extremo Appendicem maxillæ, in hoīe adiunctam, ideoq; inconſpicuā) in paruulum ſinum inter iugalis oſſis radicem & [d] anteriorem auditus organi ſedem inſculptum inſeritur, ampliorq; vtrinq; redditus capitulum edit, quod faciliorē maxillæ motum efficit, quæ ſola in hoīe cæteriſque animantibus mouetur, exceptis Crocodilo, qui ſuperiorem tantummodo, & Pſitaco qui vtranq; mouet.

b ta. iiii. fig. i. fi. vii. & viii. B.
c t. ii. l. t. iiii. fig. i. S.
d t. ii. l. t. iiii. fi. i. h. fi. viii. A.

Animātia oīa crocodilo & Pſitaco exceptis inferiorem maxillā mouent.

In hoc ſinu, prȩter cartilaginem oībus articulis communem, altera viſitur inter maxillæ capitulum, ipſumq; repoſita, ligamento aut tendini quodammodo ſimilis: hæc nunquam ex oſſibus, ſed ex ligamentis articulum in orbem cōtinentibus enaſcitur; eius ope dura oſſa inuicem maiori ex parte committuntur, tum facilior eorū motus reddatur, tum vt ex aſſiduo motu minus offendantur.

Dimota maxilla ut reponatur.

Solet nonnunquā maxilla hȩc, ore nimiū deducto, ex ſede dimoueri, verum facile reponitur, ſi ad iuris ſummū, pollicē admoueas in priora paululū, ac validè introrſum ab vtroq; deinceps latere adigas.

Duo maxillæ huius foramina.

Donaē præterea maxilla hæc duobus vtrinq; foraminibus, quorū [e] alterū ab interiori regione nō procul a nunc cōmemoratis proceſſibus incipiēs, in exteriorē pertinet ad imū labrum, inter dētis canini, & proximi maxillaris [f] radicē. Foramina hæc principio grandiora ſunt, minuſq; rotunda, quorū vtrunq; viā præbet neruis [g] ramo tertij paris, qui ad dentiū radices vti dicemus tendit vnà cū vena & arteria, pditq; per imū exterioris longè minoris, in multos diſperſus ramulos per inferius labrū diſſeminatos. Preter hȩc foramina alijs prorſus nullis inferior maxilla pdita eſt, nā alueoli qb. dētes implantanē, re vera foramina nequaquā ſunt. Cæterū maxilla hæc [h] latiori, tenuiorìq; ſede ad ſummi mēti regionē, aſperitatib. inſuper quibuſdā extuberat, quib. muſculi eam mouētes firmius inſerunē.

e t. iiii. fi. viii. F.
f t. iiii. fi. vii.
g li. viii. ta. i. fig. ii. T
h t. iiii. fi. viii. HD

De Dentibus. Cap. 7.

Dentes ſentiūt augenturque.

QVamuis à reliquis oſſibus dentes diſtinguanē, tum ſenſu, & quia denudati ſunt, quod cæterorū nulli contigit, tum ēt quod toto vitæ tempore incrementū ſuſcipiant, vt in his conſpicitur, quibus dens aliquis exēptus eſt, nā illi oppoſitus cū a ſuo pari non atteratur, nequaquā conſumitur, ſicq; extra reliquorū dentium ſeriem ſucceſſit, qui in tantam molem aſſurgunt, quanta in dies maſticatione deteritur; Nihilominus ab aliorū oſſium numero minimè ideo excludendi ſunt, cū nullum præterea ipſis nomen appoſitè magis adaptari queat.

Dentes triginta duo.

Sunt aūt [a] dentes numero triginta duo, vtrinq; ſexdecim, donāturq; ſinguli appendice, q̄ pueris ante annū ſeptimū vel nonū decidit, & quod vulgo de ipſorū mutatione ferē, aliud nihil eſt, quā huiuſce appendicis amiſſio, cū enim dentes ex ſpermaticis corporis noſtri partibus exiſtāt, vbi ſemel deciderint, nunquā poſtea renaſcunē. Quod ſi quis mihi obijciat, eos, quod non ante vnū ab ortu annū naſcanē, partes ſpermaticas nō eſſe. reſpondeo neminē ſine illis in hanc lucē prodire; Quod vero minimè ſpectātibus occurrāt propterea fit, qa toti gingiuis obtegunē.

a ta. v. fi. v.

Nemo abſque dentibus in lucem prodit.

Horū priores quatuor græcis τομεῖς hoc eſt inciſorij dicti ſunt, his enim ingeſtos cibos confrigimus atq; horum ſingulis vnica ſubeſt radix. Canini deinceps vtrinq; ſinguli cōſtituunē, ſic dicti ꝙ canū dētes ſimilitudine referant. Vltra hos maxillares quini ab vtroq; latere hn̄r, latinis molares dicti, ꝙ his cibum conteramus. Verum ex his inferiores binis radicibus nituntur, quandoque etiam ternis; ſuperiores ternis, nonnunquam vero quaternis præſertim poſtremi duo: ſunt & prioribus altiores radices quam poſterioribus: omnium tamen radices perinde ac inciſoriorum, & caninorū in ſummo exiguum foramen hn̄t, quod neruo, venæ, atq; arteriæ ingreſſum præbet: eſtq; illud circa maxillarium numerum obſeruandum, nonnullis quaternos tantummodo vtrinque eſſe, alii quinos ab vno laterum, ab altero quaternos

Singulis dentibus adeſt neruus, vena & arteria.

ternos, aut quinos infernè, quaternos ſupernè, vel contrà: cuius quidem varietatis potiſſimum in cauſa ſunt, dentes ij, qui poſt exortam pubem enaſcuntur, nõ enim ſemper vtrinque producuntur. Cæterum dentes, in alueolos quoſdam, quibus maxilla perfoſſa eſt, ſinguli in ſingulos infiguntur, quas foueas latini præſepiola, hoc eſt parua præſepia ab eorum ſimilitudine apellarunt.

De Capitis & maxillæ ſuperioris foraminibus.
Cap. VIII.

Capitis foramina triginta octo.

QVoniam neruorum, venarũ, arteriarumque perdifficilis & obſcura foret explicatio, niſi prius de capitis & maxillę ſuperioris foraminibus agerẽ, ꝑpterea operæ precium erit ea hoc capite proſequi, ducto à capitis foraminibus exordio; q̃ præter ea, quibus octauũ os perterebratur, & quę os ſuum minime totum peruadunt, triginta octo aut triginta nouem ſunt. Ex his frontis os bina occupat, cuneiforme ſeptendecim, nonnunquam verò octodecim; octo temporis os; ſeptem occiput, Temporum & occipitis oſſi duo ſunt communia; duo item cuneiformi, temporum, & occipitis oſſibus. Oſſis frontis foramina ſingula à ſuo latere ad mediũ[a] ſupercilij aſſident paululum verſus aures, iuxta oculi cauum pertinentia; hæc ferè rotunda ſunt, nonnunquam tamen alterum tantũ modo ex ipſis tale viſitur, quandoque vero teres alterum, alterum ſemicirculare: Horum vtrunque primo [b] ramulo minoris radicis tertij paris neruorum cerebri aditum præbet. Ex cuneiformis oſſis foraminibus primum & ſecundum [c] ad duas ſuperiores alas iacẽt radicem, çeu cẽtrum oculi conſtituentes, ; hæc quà oculi cauum ſpectant rotunda ſunt, quà cerebrum, acutum angulum verſus externum latus, vtraque efficiunt; [d] ſunt autẽ hæc opticis neruis peruia. [e] Tertium & quartum commemoratis ſubiacent, inter ſuperas oſſis iſtius & laterum alas, veſpertilionum alis ſimiles; quinimò nihil prorſus aliud ſunt, quàm ſpacium quod inter alas intercedit; ſuntque oblonga ſubtus lata, ac propè rotunda, & in extremum vſque anguſtantur, ac figuram hanc ſimul iuncta referunt. Per humiliorem horum foraminum ſedem [f] ſecundum par neruorũ cerebri fertur, vnà cum tertij paris portiuncula, [g] & inſigni arterię [h] ſoporalis ramo; portio inſuper pituitæ in oculos per ipſam delabitur, ac deinceps in palatum & nares per primum ſuperioris maxillæ commune foramen. Per elatiorem vero & anguſtiorem huius foraminis ſedem, venarum quas in temporum muſculos diſſeminari oſtendemus, ramuli aliquot feruntur. Quintum & ſextum inferius à commemoratis ſita ſunt verſus poſteriora, [i] & in os penitius quàm illa adiguntur. ſed parua & ſphærica exiſtunt, & per ea, [K] minor quinti paris neruorum cerebri radix defertur. Septimum & octauum [l] poſterius admodum inſculpta ſunt, non procul à linea quæ ſurſum ad tempora prorepit, ab ea incipiens, quam cuneiforme ab occipitis oſſe ſeiungere diximus; ſuntque ouata vtraque & [m] maius tertij paris neruorum cerebri pincipium tranſmittunt. Nonum & decimum ad prædictorum extremũ aſſident, nonnichil extrorſum, [n] multo minora & orbicularia, interiorique venæ [o] iugulari ingreſſum præbentia. Interdum quoque exiguum quoddam foramen quãtum excipiendo aculeo ſatis foret, in interiore alterius horum, perquam raro autẽ, in vtriuſq; ſede viſitur. Vndecimũ & duodecimũ in exteriore iſtius oſſis ſede ad prĩcipiũ ſubiacentiũ ipſi alarum inciſa ſunt, ꝓdeuntq; ex altera eiuſdẽ alæ parte quæ in naſi cauum deriuat; Sunt hæc rotunda, adeoq; interdũ exigua, vt immiſtã quandoq; ſetã minimè trãſmittant. Adſunt inſuper in ima iſtius oſſis ſede, extrorsũ verſus, duas ſubiacentes alas, qnq; alia foraminula, vtrinq; gemina, in medio laterum, vnũ. Duo per oſsis mediũ adiguntur, in priora repentia, & in naſi cõcauũ deriuata, duo reliqua, oculi centro proximè occurrũt; Ita vt ſeptẽdecim foraminibus, vtrinque octonis in medio vno perterebratum ſit huiuſmodi os. Ex oſſis tẽporũ foraminibus, primũ illud eſt, quod [p] aurẽ communi appellatione dicimus, quod foris incipiens, inſtar cochleæ anfractuoſum in cerebrum vſque, ſubtus cranium ꝑtinet: eſtque intus latũ, ſed raro omni ex parte lucẽ admittit, tũ quia inſigniter obtortũ eſt, tũ qa in extremis valde anguſtatur. Huic atq; alij iſtius oſſis foraminibus, ſimilia totidem ab oppoſito tẽporũ latere correſpõdent, ferturq; p eiuſmodi foramẽ quintũ

q neruorum

Oſſis frontis foramina.

Cunei foramina.

Tertiũ & quartum.

Quintũ & ſextum.

Septimum & octauum.

Nonum & decimum.

Vndecimũ. & duodecimum.

Quinque alia foramina.

Oſſium temporalium foramina.

a ta. iiii. fig. i.

b lib. vii. ta. i. fi. ii. N.

c t. v. fig. i. F.

d lib. vii. t. i. fi. H fig. ii. G.

e t. v. fi. i. G.

f lib. v. t. ii. fi. xiiii. G. li. vii. ta. i. fi. ii. x.

g li. v. t. ii. fig. xiiii. H.

h lib. v. t. ii. fi. i. F.

i t. v. fi. i. S.

K lib. vii. ta. i. fi. ii. d.

l ta. v. fi. v.

m li. v. t. ii. fig. xiiii. IK. li. vii. t. i. fi. ii. M Z

n. ta. v. fi. i. R

o lib. vi. ti. F

p ta. iiii. fi. i. o

Secundum.

[q] neruorum cerebri par. Secundum [r] ex medio prioris aſſurgit ferturq; in poſterio- q tab.iiii.fi.v. a tab.v.fig.i.a
ra, quouſque in exteriorem iſtius oſſis ſedem contẽdat: Id anguſtum eſt, anfractuo- r t.iiii.fi.vi. Y
ſum, dictũque à græcis τυφλὸν, latinis coecum, quod abditum ſit ipſius principium;

Tertium.

ac [s] ramulum quinti paris neruorum cerebri tranſmittit. Tertium [t] ſeſe extra cra- s lib.vii.t.i.fi. ii.c.
niũ (licet cum difficultate) conſpicuũ exhibet ductuq; obliquo verſus auris fora- t ta.iiii.fi.vi. V
mẽ tendit, donec introrſum in illud pertineat, quod itidẽ, non iniuria coecũ dici
poſſet cũ ſecundo, etſi grandius multo eſt, & obliquũ minus: Per id, ſtrepitũ ab ore
in aures deferri percipimus, cum aere vel aqua os refertum habentes, aquã per eas
extrudere nitimur. Per ipſum quoq; ſecũdus quinti neruorũ cerebri [u] paris ramu- u li.vii.t.i.fig. ii.G
lus & [x] ſoporalis arteriæ propago feruntur. Quartum in media iſtius oſſis ſede pu- x li.vi.t.i. fig. i.n.

Quartum.

micẽ referente inſculpitur, [y] atq; à poſterioribus in priora per mediã oſſis longitu-
dinem fertur, quouſq; in lineã pertingat, quæ cuneiforme ab occipitis oſſe dirimit, y t.iiii.fi.vi. V

Occipit oſſis. foramina. Primum.

non procul ab vndecimo cuneiformis oſſis foramine naſi concauũ ſpectante, dat-
que [z] ſoporali arteriæ viã. Ex occipitis foraminibus primũ [a] Ouatũ eſt omniumq; z lib.vi.ta.v. fig.x.l.
totius capitis foraminum longè maximum, quod medullæ ſpinali aditũ præbere a t.iiii.fi.vii z.
diximus. Secundum & tertium, à ſuo vtrunq; latere ſuper bina iſtius oſſis [b] capitula b t.iiii.fi.vi. ll

Secundum tertium & Quartum.

inciſa ſunt, atq; à poſterioribus [c] in anteriora tendũt, ſuntq; parua & rotunda, ac [d] ſe- c t.v.fi.i.d.
ptimum cerebri neruorum par tranſmittunt, Quartum in poſteriore [e] alterius ver- d ta.v. fig. ix. oo
tebræ iſtius oſſis ſede viſitur, quod illinc vbi dicta vertebra primæ colli vertebrę cõ- e ta.iiii. fi. vi. α
mittitur incipiens, per mediam oſſis latitudinem paululum ſubit, tantiſper in prio-
ra repens, donec in ſublimiorem alterius commemoratorum foraminum ſui late-

Quintum.

ris, ſedem deſinat. Huic foramini, Quintum oppoſiti lateris, correſpondet, præbent-
que ambo [f] venæ atq; arteriæ viã, quæ per proceſſuũ laterum vertebrarũ colli fora- f lib.vi. t.v.ff.

Sextum & ſeptimum.

mina prorepunt. Sextum & ſeptimum [g] è regione illius ſuturæ conſpiciuntur, quæ g tab.v.fi.i.y.
ex finibus lambdoidis exoritur, paulo ante quàm in proceſſum oſſis tẽporum mã-
millißimilem pertingat: quinimò exteriore ſua ſede & iſtius oſſis interiore, in me-
dio dictæ ſuturę aſſident: horum vtrũq; ramũ venę iugularis exterioris trãſmittit.

Communia foramina.

Communium foraminum primũ & ſecundũ, [h] inter occipitis & temporum oſſa, h tab.iiii.fi.v. z
vtrinque vnum, ſita ſunt, in medio eius ſuturę, quę à finibus lambdoidis exoritur
inter alteram oſſis temporum pumici ſimilis partem, & occipitis oſſis capitula:
Hęc mediocriter grandia ſunt, non ideo tamen lęuia, nõ ęqualia, ac per ea vena [i] in- i li.vi. t. iii.fi. i.D.F.t.ii.S.
terior iugularis tranſmittitur, ſimulq; pituitę à capite deſtillantis portio expurga-

Tertiũ & quartum. Alia quædam capitis foramina.

tur. Tertium & quartum cuneiformi, occipitis, & temporum oſſibus communia K t.iiii.fi.vi.f
ſunt, [K] ad extremũ lineæ ex finibus ſuturæ lambdoidis exortæ, vtrunq; à ſuo latere, [l] l lib.vi. ta. iii. L.t.iiii.d
ſoporalis arteriæ gratia, exculpta ſunt & præter commemorata, quãplurima in ca- m t.v.fi.iii.
pitis oſſibus foramina, [m] qualia in oſſe octauo habentur, complura quidem illa &
ſatis exigua, inter quæ vnum cæteris paullo grãdius viſitur, ad iſtius oſſis principiũ,
quà frontis oſſi adiungitur, quod exterioris venæ iugularis ramulus tranſmittitur;
qualia item intra cranium viſuntur; ad ſagittalis commiſſuræ latera, potiſſimum
verſus lambdoidem, per quæ in cerebrum ramuli aliquot iugularis venę exterioris
feruntur, alij verò nonnulli ex dura menynge in Pericranium tendentes prodeũt;
qualia etiã in frontis oſſe iuxta ſupercilia occurũt. Verũ enimuero hæc propriè fo-
ramina nequaquã ſunt, cũ vniuerſũ os minimè peruadãt, ideoq; illa ſilentio inuol-

Superioris maxillæ foramina Primum & ſecundum ex proprijs.

uam. Superior maxilla tredecim donaẽ foraminibus, ſex ꝓprijs, totidemque com-
munibus: ex proprijs primum & ſecũdum in quarto iſtius maxillæ oſſium pari ha-
bentur, habentq; à ſuo vtrumq; latere à medio imę partis oculi orbitæ principiũ, & n t.i. n. t. iiii. fi.i. inter Q& S.
in malas vſq; decliuia feruntur, atq; ea ſunt inter q̃ in ipſis [n] viſuntur: Horum princi-
pium tenuis oſſis ſquama, extremum verò ipſum os circumambit; perq; horũ vtrũ-
que ſecundus [o] ramulus tenuioris radicis tertij paris neruorum cerebris tranſmitti- o lib.vii.ta. i. fi.li.o

Tertiũ & quartum quintum & ſextum.

tur. Tertium & quartum in ſexto oſſiũ [p] pari vtrunq; in ſuo ſituantur, non procul p ta.iiii.fi. vi. Π
à poſtremorum maxillarium radicibus, tenduntq; in oculi cẽtrum ambo in ſuorũ
laterum foramina pertinẽtia, quà pituita in naſum defluit. Iuxta hæc duo, vtrinq;, q ta.iiii.fi. vi. α
nõnihil ad poſteriora, exiguũ aliud [q] ſpiraculum adeſt in ipſa vt plurimũ pertinẽs, r lib.vii.t.i.fi. ii.
nonnunquam verò inter ſuturas deſinens, quibus quartum iſtius maxillæ os cunei-
formi cõmittitur: Hæc ramulo quarti [r] paris neruorũ cerebri ꝑ palatũ diſſeminato Z
egreſſum præbent. Ex communibus primum iuxta oculi lachrymalem [s] inter ſe- s t.iiii.fi.ſ.
cundum & quartum iſtius maxillæ os ſitum eſt, & in naſi vſque concauum decli-

uefertur

Digitized by Google

ue fertur; ac primum ꝑpriorum paululum magnitudine ſuperat, cùm tamē non *Oremum foramen ex communibus.*
nihil deliteſcat, in caluarijs minimè conſpicuum occurrit, ideoque haud mirum
eſt omnes illud ſilentio præteriјſſe. Per hoc foramen tertius ramus, tenuiſſimæ *Secundum.*
t lib. vii. ta. i. fi. ii. P. radicis [t] tertij paris neruorum cerebri fertur, nec non etiam pituitæ in nares, &
u ta. iiii. fi. vi. a. palatum delabentis portio, ſecundum eandem ab oppoſito latere ſtructuram
ſeruat. Tertium in medio prioris maxillæ ſuturæ exculptum eſt ad primos an- *Tertium.*
teriores dentes, intra fauces, inter quartum os, & ſuum par. Hoc etſi in ho-
minum nonnullis duas in partes, quæ denuo protinus coeunt, diſciſſum cerni-
tur, ferè tamen vnicum eſt. Quartum & quintum totius maxillæ foraminum *Quartum & quintum.*
maxima exiſtunt, atque ambo ſuum oculum ad imam concaui ſedem occu-
pant, cuneiformi, & primo eiuſdem maxillæ oſſi communia; ac per ea prior ra-
x lib. vii. fi. ii. Q. mulus [x] tertij paris neruorum cerebri in temporum muſculum contendit. Sex- *Sextum & ſeptimum.*
tum ac ſeptimum narium ſinus conſtituunt, quos, vti diximus, inferior octa-
ui oſſis proceſſus diſcriminat; naturali præcipuè inſpirationi vocique, præter
alios vſus quos habent complures, idonea. Præter commemorata foramina
alia quamplurima, ſed exilia, venarum & arteriarum ramis quibuſdam tranſ-
mittendis exculpta ſunt: Huius generis aliqua viſuntur è directo interioris oculi
anguli, iuxta ſuturas ſecundo, & tertio iſtius maxillæ oſſibus communes.
In naſi quoque oſſibus huiuſmodi occurrunt foramina, nec non in primo ſupe-
rioris maxillæ oſſe, in parte oſſis malæ, in qua nunc vnicum, nunc bina conſpiciun-
tur. Tale inſuper in quarto eiuſdem maxillę oſſe, inferius à lacrimali aſſidet. Atque
hæc ſunt capitis, & maxillæ ſuperioris foramina tum propria, tum communia, nu-
mero nouem & quadraginta; Quod ſi aliquod nobis memoria excidit, ſuo illud lo-
co recenſebimus.

De Oſſe Hyoide. Cap. 9.

a lib. ii. t. v. L. EMinentiſſimæ laryngis parti ad linguæ radicem affixum [a] os reperitur ὑψυλοει-
δὲς, ſiue ὑοειδὲς dictum quod υ græcorum literæ per quam ſimile exiſtat, & vn-
b t. v. fi. vii. A B. decim ferè oſſibus extructum: quorum [b] primum, quod facile admotis ad nucam
digitis occurrit, omnium latiſſimum eſt, foris gibbum ac tubere prominens, intus
vero concauum. Supera ſede in obliquum, ac modicè ouatum ſinum deprimi-
tur, pro muſculorum, quos in eos inſeri dicemus, ratione. [c] Huic oſſiculo alia
c ead. E F I K. duo, vtrinque adſtant, iſtius oſſis latera conſtituentia; Alterum humilius quod
breuius eſt, ſed latius, cuius extremum ſuperiori proceſſui primæ cartilaginis
laryngis colligatur; Alterum elatius, idemque anguſtius & longius, quod ex ter-
nis quaternis ve oſſiculis, haud ſecus ac ſuum par ab oppoſito latere, ferè conſtrui-
tur, quæ ſimul inuicem continuata ſerie tantiſper coeunt, alligāturque, quouſque
temporum o oſſis proceſſui ſtyli ſcriptorij imaginem proponenti, compingantur.
In mulieribus verò nonnullis, oſſicula hæc deſiderari contingit, ipſorumque vi-
cem teres quoddam ac validum ligamentum gerit, quod in commemoratum pro-
ceſſum inſeritur.

De Dorſo. Cap. 10. Spondilia, seu Vertebra.

DOrſi os aquęductum quendam ex multis conſtructum riuulis ſimilitudine re- *Dorſi oſſa quot.*
a t. vi. fi. i. fert, per quod medulla e cerebro ad Coccygis vſque os porrigitur; [a] conſtatq;
ex triginta vt plurimum oſſibus, quę Spondylia Gręci, Latini Vertebras appella-
runt. Horum vnumquodque, primo excepto, anteriore ſede, quę vertebrę corpus
dicitur, latum eſt & propè ſphęricum: corpus tam ſupera quàm infera ſede [b] Ap-
b ta. i. lib. ii, t. xvi. fi. xvii. 2. 3. 4. 5. pendice donatur: inter vnam verò & alteram appendicem cartilagineum ligamē-
tum interiacet. Corpus foraminulis quibuſdam in certa ſerie ſparſis inciſum ſpecta-
tur, & quibus nullū inſignius ſeſe offert, eo quod in interiore corporis regione ſpi-
nalem medullam ſpectante, ſedem habet, ſatis magnum pro vertebrę mole, atque

in multa deſinens exigua ſpiracula. Porrò tum hoc, tum reliqua, ramulis aliquot
venarum & arteriarum aditum præbent, quæ oſſibus hiſce vitam & nutrimen-
Dorſi vertebrarum proceſſus. tum largiuntur. Reliquis in partibus vnaquæque vertebra multos vndique proceſ
ſus veluti ſpinas obtinet, vnde omnes Spinæ appellationem ſortiti ſunt.[c] Horum — c ta.vi.fi.i.
proceſſuum alij ſurſum, alij deorſum, quidam in latera, quidam in poſteriora fe-
runtur. Inter poſteriorum vnumquemque (ex his appendice donantur, quorum
magnus eſt numerus) media aſſidet cartilago, ne oſſibus noxa ex motu accedat.
Haud ſecus quoque inter ſingulas huiuſmodi vertebras, quoddam [d] vtrinque fora — d.t.vi.fi.j. Q.
Foramen neruis egreſſũ præbens. men iacet (vnde egreſſus neruo, venæ autem & arterię, vt ſuo loco dicemus, ingreſ
ſus patet) quod fit ſingulis vertebris leuiter in ſinum depreſſis, licet non æqualiter
omnibus; ſiquidem in colli vertebris, quo propius imo acceditur, tanto ſuperior
vertebra inferiore magis exculpta eſt; In lumborum vertebris res contra ſe habet;
Connexus vertebrarum. thoracis autem vertebræ æqualiter omnes excauantur. Omnes hæ vertebræ ad os
vſque ſacrum (duas priores excipio, quarum altera corpore, altera ſuperiori appen
dice deſtituitur) ſuis inuicem corporibus vinciuntur, non membranis, aut tunicis
ſpinalem medullam ambientibus, ſed medio ligamentorum, quę inter corpus vnũ
quodque, ac ſuam appendicem enaſcuntur tam inferiori quàm ſuperiori ſede; me
dio inſuper [e] cartilagineo ligamento, quod ſingulis interiacet corporibus. Exterio-
re ſede inferiores ſuperioris vertebræ proceſſus cum ſuperioribus ſequentis verte- — e tab.vi.fi.i.R R.lib.ii.t.xv. fig.xxviii.3.
bræ proceſſibus coniunctione Arthrodia dicta, quæ Diathroſis ſpecies eſt, articulã-
tur. Vertebræ tendinibus quibuſdam ab ipſis exortis, arctè adeo vinciuntur, vt ci-
Dorſi luxatio. tra luxationis periculum facile omnes moueri queant. Sed illud animaduertere
oportet, ſi eas (vt fieri ſolet) luxari contingat, vnam aliquam exilire ac dimoueri
pernitioſius eſſe, quam multas ſimul: ſic enim ſpinali medullæ, noxæ minus infer-
tur. Sunt hę vertebræ vti diximus, peruiæ, ſed inęqualiter; à ſummo enim ad imum
nonnihil anguſtatur foramen, ita vt licet æquè omnes perforatæ ſint, magnitudi-
ne tamen foraminum differant: & quemadmodum ſuperioris vertebræ foramen,
inferioris foramine grandius exiſtit, ſic inferior vertebra ſuperiorem magnitudi-
Dorſi diuiſio ĩ quat partes. ne ſuperat, quò ſcilicet ſuperior minus pondere grauet, inferior vero validius one-
ra ſuſtineat. Dorſum quatuor in partes vniuerſum diuiditur, in Collum, Scapulas,
Lumbos, & os Sacrum.

De Vertebris Ceruicis. *Cap.* II.

QVod ab occipitis extremo ad humeros intereſt, Ceruix appellatur, [a] vertebris — a tab.v.fi.v.
Ceruicis vertebre ſeptem. ſeptem conſtans, quarum priores duas vndique ſimul iungunt ligamenta quę
dam, quæ ab oſſe occipitis exorta illas extrinſecus ambiunt, reliquæ anteriore tan-
tum ſede, quam vertebræ corpus vocamus, colligantur in eum, quē ſuperiore capi-
Poſteriores proceſſus. te retulimus, modum; Vertebræ quoque omnes, poſteriores proceſſus bifurcatos
obtinent, prima [b] excepta, quæ durior, & ſolidior eſt, ac latiore alijs donata forami- — b tab.v.fi.vi. AB.
ne, verum tenuior illis, nec parum ſtructura differens exiſtit; quandoquidem, præ-
Duæ vertebræ alijs diſcrimẽ. terquam quod grandius multo ipſi foramen adeſt, corpus etiam intus concauum
obtinet; & in eo ſinus efficitur cartilagine circundatus, [c] quo proceſſus dentifor- — c t.v.fi.vi.a.
Duo primæ vertebræ ſinus. mis, quem ſecundum [d] vertebram promere dicemus, excipitur; Solidi vero corpo-
ris quo deſtituitur, loco, turberculo quodam in anteriori ſede augetur. Huic præte- — d t.v.fi.vi. D.
rea ad latera vtraque cauitatis medullæ, (qua parte validior eſt quã cæteris) [e] ſinus — e t.v.fi.vi.CC
inſculpitur oblongus, exterioribus lateribus nonnihil prominens, interioribus ve-
rò excauatns, ita vt ambobus ſimul iunctis, abſolutus ſinus euaderet. Sinus in duo,
[f] occipitij oſſis capitula, græcis impropriè admodum κορώνας, hoc eſt, Acutos proceſ-
ſus dicta, excipiunt; ac ſuper ea capitis motus efficitur, vbi illud attollimus, & recli- — f t.iiii,fi.vi.I
namus. Ad vtraque horum ſinum iſtius vertebræ latera, proceſſus viſitur [g] latior
multo, cæteris vertebrarum ceruicis proceſſibus; Atque in huiuſmodi proceſſus — g t.v.fi. vi. E.
quintum & ſextum [h] muſculorum caput mouentiũ par inſeruntur. Hi propter tu-
bercula in ipſis oborta, minimè vt cæteri inferiorum vertebrarum proceſſus diri- — h li.ii.t. xiiii. H I.
muntur; haud ſecus tamen ac inferiores, omnes perforati ſunt, pertinentq; ipſorũ
foramina

Digitized by Google

foramina in ſecundum, & tertium occipitis oſſis foramen, Prima hæc ceruicis vertebra poſteriore proceſſu ideo deſtituitur, ne muſculis aliquot ſuper eam repentibus officeret; ſed ea in parte i aſpera eſt,& veluti acuta linea extuberat, vnde quartum caput mouentium muſculorum par exoritur. In inferiore huius vertebræ regione ſub duobus commemoratis ſinibus, alij totidem inſculpuntur minores quidem illi, inæquales, multoque minus quàm ſuperiores caui, græcis γλωοειδεῖς appellati, quòd oculi referant cauitatem. His ſinibus duo excipiuntur tubercula, quæ ad laterales ſecundæ vertebræ proceſſus habentur, medio cartilaginis, quæ illorum ſupplet inæqualitati. Et ſuper hos ſinus caput in latera circunducimus, vt cùm renuimus. Tubercula hæc ſiue capitula efficiunt, vt quæ in proceſſibus ſecundæ ceruicis vertebræ exculpuntur foramina, obliqua paululum ſint, non recta, vt quæ in lateralibus primæ vertebræ, aliarumque omnium proceſſibus inſculpta habentur foramina. In medio duorum ſecundæ vertebræ capitulorum ex ſuperiori corporis ipſius regione, K proceſſus quidam inſignis, & altus, admodumque ſolidus enaſcitur, paulò anterius humilior, ac læuior, quàm poſterius, quem, quòd denti, ac potiſſimum hominis canino aſſimiletur, dentem, ſeu dentiformem appellarunt. Proceſſus hic primę vertebræ cauitatem ſubit, quam illic haberi diximus, vbi vertebræ ipſius corpus conſiſtere debuiſſet, qui ſinus cartilagine oblitus, anteriorem dentis partem, læui & lubrico tubere prominulam excipit; poſterior dentis pars latior eſt, & ad latera, veluti capitulo extuberans; ſub qua vtrinque ad latera exiguum ſinum, & alterum in poſteriori ſede obtinet. Qui in lateribus conſiſtunt vnà cum primæ ceruicis vertebræ ſinibus, qui ipſis reſpondent, foramen vtrobique conſtituunt, neruis quibuſdam tranſmittendis aptum, qui nonnunquam in muſculos collum flectentes procidunt. Poſterior ſinus in hoc exculpitur, vt ligamentum inſigniter validum ipſi firmus obuoluatur, quod ab vno vertebræ latere ad alterum tranſuerſim procedit; Ad quod pariter ſuppetias fert prima vertebra, ea ſede, vnde illud exoritur aſpera, inæqualis, ac foramine, quod os minimè altius ſubit, prædita. Superior huius proceſſus pars, pineæ nucis modo in mucronem exacuitur, altiuſque extra primam vertebram prominet, & ab ipſius medio l validum, ac teres ligamentum educitur, quod ipſum occipitis oſſi alligat. Ita vt primæ vertebræ cum ſecunda contextus perficiatur, medijs duobus ſecundæ vertebræ latis tuberculis, totidemque primæ vertebræ ſinibus, & tertio eiuſdem, quo dens ſecundæ excipitur. In poſtrema etiam tuberculorum regione, ſecunda vertebra paululum excauatur, non ſecus, ac prima. Ambas verò foramen interiacet, per quod ſecundum par neruorum dorſi transfertur; etſi prima vertebra, multo magis quam ſecunda exculpta eſt. Quæ de ſecunda uertebra nobis dicenda ſuperſunt, omnia illi cum alijs quinque communia ſunt: m Poſteriorem nanque proceſſum, non ſecus, ac reliquæ bifidum obtinet; In quibus omnibus proceſſus hi in duos mucrones deſinunt, potiſſimum uerò priorum quinque uertebrarum, quandoquidem ſeptimæ proceſſus n fereìnteger eſt. Verum enimuero uertebræ hæ omnes à capite Appendice donantur, præcipue autem ſeptima, cui ea, quam cæteris omnibus longior multo contigit; unde poſterioribus thoracis uertebrarum proceſſibus nonnihil aſſimilatur, quamuis hi paullò acutiores exiſtant. Verum tam ij, quam illi inferius excauantur; ſuperius uerò prominent eminente linea, quam in medio ſuperioris partis obtinent, quæ alteri excauatæ lineæ reſpondet, eandemmet inferiori regione ſtructuram ſeruanti: ita ut proceſſus triangulares uideantur. Ex ſuperiore alterius linea ligamentum educitur, quod in inferiorem proceſſus altioris uertebræ lineam inſeritur, cuius medio proceſſus hi colligantur, dexteris muſculis uti dicemus, à ſiniſtris per illud diremptis. Laterales quatuor uertebrarum, ſecundæ ſubiacentium proceſſus, alijs ampliores exiſtunt, ac eorum unuſquiſque duplici mucrone donatur, haud ſecus, ac poſteriores proceſſus, etſi illi minus aſperi, & inæquales ſunt quàm hi: eſtque apex horum anterior poſteriore, amplior, atque altius tendit, præſertim uerò in ſexta uertebra, in qua interior iſtius proceſſus apex euidenter amplior cernitur. In ſeptima uerò apices propemodum deliteſcunt, quoniam inſignis

i t.v.ſi.vi.
K t.v.ſi.vi. D lib.ii. ſi.xv.ſi. xxvii.H
l li.ii.t. xv. ſi. xxvii.l.
m t.2.ſi.vi. B
n ead.G.

Prima vertebra aſperas.
Secunda ceruicis vertebra.
Vertebræ huius proceſſus.
Ligamentum vertebræ huius corpus comprehendens.
Appendices poſteriorum proceſſuum.
Proceſſus ...rales quatuo[r] poſtremarum vertebrarum.

ſignis eſt proceſſus, & muſculi ab eo extorti haud ita firmiter ipſi adhęrent, ac qui ex altioribus producuntur. Neque vero adeo huiuſce validus eſt ac cęterarum ceruicis vertebrarum motus. Cuius quidem varietatis tam in lateralibus, quàm in deſcendentibus proceſſibus, ea ratio fuit, vt muſculorum ex poſteriore ceruicis ſede productorum validior fieret inſertio: Quam etiam ob cauſam o poſterior ſecundæ vertebrę proceſſus, ſubſequentes, latitudine, ac longitudine ſuperat; ex eo ſiquidem ſecunda, tertia, & quarta muſculorum caput mouentium paria educuntur. Aſcendentes, deſcendenteſque in omnibus ceruicis vertebris ſecundæ ſubiectis ſibi ſimiles ſunt, & ſecunda quoque deſcendentes proceſſus obtinet, aliarum proceſſibus non diſſimiles, exiguo ſcilicet, ac modicè orbiculari ſinu, supernè, deorſum, p & ab anteriori ſede in poſteriorem ducto, inſignitos. Aſcendentes verò proceſſus orbiculari tuberculo, ſiue capitulo donantur, leuiter adeò eminente, vt ex ſinum ne id, an ex tuberculorum numero ſit, non abſque difficultate intelligas. Tuberculum hoc ſinui deſcendentium ſuperioris vertebræ proceſſuum includitur, cartilagine, perinde ac ſinus incruſtatum; & ab anteriori pariter ſede deorſum in poſteriorem obliquè paululum fertur; Qui obliquus ductus quò vertebræ ſcapulis propius accedunt, eo maior euadit. Ita vt medijs duabus articulationibus ſecunda vertebra tertiæ committatur, perinde ac tertia quartæ, ac reliquæ deinceps omnes. Supereſt vt de q harum vertebrarum corporibus, deque ipſorum contextu dicamus. Iam igitur ſcire oportet, eas omnes, (prima quæ corpore deſtituitur excepta) corpore oblongo donari, eoque r pleniore, quo inferam magis poſſident ſedem: committunturque inuicem, non ad eum modum, quo vertebrarum thoracis, ac lumborum corpora, plana ſcilicet ſuperficie; ſed ſuperior corporis harum vertebrarum pars in medio caua eſt, & pro corporis figura oblonga; inferior verò oblonga eſt, atque in eam exporrecta longitudinem, vt hac ſede, vertebræ ſinum, quo includitur, impleat: quod ad faciliorem ceruicis motum effectum eſt. Contextus hic in ſecunda, & tertia nonnulliſque ſubiacentibus vertebris admodum conſpicuus eſt. In ſeptima verò, quæ primæ thoracis vertebræ articulatur haud ferè apparet; quod ideo effectum eſt, quod eam adeo vt cæteras moueri, minimè ex vſu eſſet. Illud quoque obſeruandum venit, quatuor ceruicis vertebras, inter ſecundam & tertiam poſitas, præter ſeptem peoceſſus, omnibus dorſi vertebris communes, s alijs præterea quinque inſigniri; quorum primus, & ſecundus ſuperiorem cotporis vniuſcuiuſque harum vertebrarum partem occupant. Tertius, & quartus lateribus adſtant; t Diſiuncti enm ſunt, vti dictum eſt, laterales proceſſus. Quintus, poſterioris proceſſus ramus exiſtit, qui bifidus itidem eſt.

Ratio diuiſionis poſteriorũ, & tranſuerſalium proceſſuum.

Aſcendentes & ſcendenteſque proceſſus.

Quinque alij harũ vertebrarum proceſſus.

o ead. B.
p t.v.fi.vi. H
q ead. I.
r ead.
s ead. KK.
t ead. LL.

De Vertebris Thoracis. Cap. 12.

CEruicis vertebris, Thoracis vertebræ adnectuntur, numero ferè a duodecim; etſi nonnunquam, portento quodam, vnam deeſſe, vnam verò accedere contingit; Verùm rarius multò deſiderari, quam ſuperaddi euenit. Harum vertebrarum ſuperiores, ab inferioribus, ob dictam rationem, magnitudine ſuperantur: & priorum corpora, haud vſquequaque rotunda ſunt, ſed vt ceruicis vertebrarum corpora oblonga; Poſteriorum omnino orbicularia ſunt, tantoque ſuperioribus, fungoſiora, quanto maiore ſubſtantia prædita; & quo maiora ſunt, eo frequentioribus foraminulis, haud peruadentibus, nulloque, vt diximus, ordine poſitis, exculpuntur. Hæ quoque omnes vertebrę ſinum vtrinque habent, cui coſtarum capita inſeruntur, adeo cartilagine obtectum, vt vix ſpectanti occurrat. Sinus hic à prima ad nonam vſque vertebram inter vnius, & alterius vertebræ corpora iuxta foramina neruos tranſmittentia inſculpitur, etſi grandior ipſius pars ad inferiorem præcipuè vertebram pertinet; In decima vero, vndecima, ac duodecima, vniuerſus in ipſo còrpore inciditur. Nihilominus in prima & duodecima

Thoracis vertebræ duodecim.

Harum vertebrarum diſcrimen.

a t.vi.fi.i. LL

decima

decima vertebra (peæter ſinus,qui in elatiore laterum corporis ipſarum parte vi-
ſuntur) duo inſuper in humiliore eorundem laterum ſede habentur, ſuperiori-
bus profundiores,aſperioresq́ue (etſi duodecimæ ſinus,minus quàm primæ pro-
fundus eſt) ſed ſpiraminibus referti,ex quibus quedam prodeunt ligamenta,duas
haſce coſtas vertebris,quibus inarticulantur, coadnectentia. Hæ omnes thoracis
vertebræ ſuos,& ipſæ proceſſus obtinent ſeptem numero, duos nimirum aſcendē
tes,totidemq́ue deſcendentes, duos laterales, posteriorem vnum. Poſteriores, *Septem harũ*
q ead.P B. ad nonam vſque vertebram, b omnes proceri ſunt, propemodum æquales, ac *vertebrarum*
triangulares, feruntur q́ue in exteriora paululum, decliues, anguſtiores ſemper *proceſſus.*
redditi,donec in mucronem triangularis figuræ deſinant ſuper eundem inferio-
ris vertebræ proceſſum; omnesq́ue inuicem annectit ligamentum ex prominen-
te linea eductum, quam in medio ſuperioris partis inferioris proceſſus ſecundum
longitudinem ferri diximus. Decima vertebra proceſſum minimè adeo extror-
ſum prominentem, nec ita ſcitè triangularem imaginem commoſtrantem exe-
rit;quin potius duo exteriora latera, ampla admodum ſunt, inferius verò angu-
ſtum,aſperum & inæquale;adhæc in mucronem,vt ſuperiores, proceſſus hic mi-
nimè deſinit,ſed latior nonnihil efficitur. Vndecimæ vertebræ proceſſus, multo
minus exporrigitur, eiusq́ue mucro amplior inſigniter eſt; atque adhuc magis
duodecimę proceſſus, iam ad proceſſuum vertebrarum lumborum imaginē ac-
cedens. Cæterum vt varia hiſce proceſſibus figura obtigit, ſic etiam deſcenſu di-
ſcrepant. Siquidem nouem ſuperiorum vertebrarum proceſſus,nonnihil extror-
ſum,vti diximus,decliues feruntur;trium vero poſtremarum proceſſus adeo ob-
c ead.M. ſcurè ad imum tendunt,vt intuentes propemodum effugiant. Laterales c nouem *Tranſuerſi pro*
priorum vertebrarum proceſſus æquales ferè ſunt; decimæ verò iam liquidò mi- *ceſſus.*
nores fieri incipiunt,ſicq́ue deinceps magis ac magis in duodecimam vſque. Hu-
iuſce uarietatis ratio eſt, nouem priorum coſtarum in ſinum cartilagine obdu-
d ead.S. ctum inſertio,qui in horum proceſſuum d ſumitatibus introrſum nonnihil viſi- *Horum proceſ*
tur: ſecus quàm in inferioribus contingit; ideoque tam amplos fuiſſe proceſſus, *ſuum ſinus.*
minimè oportuit,nec eiſdem quibus ſuperiore, ſinibus donari;quanuis in decima
nonnunquam inſertionis quoddam veluti veſtigium appareat. Sinus hi licet an
teriorem horum proceſſuum ſedem occupent, alij tamē ſuperius, alij inferius ia-
cent, quidam medium tenent locum. Siquidem primæ vertebræ proceſſuum
ſinus deorſum magis ſpectant,nouæ verò ſurſum, ſextæ medio ſe habent modo.
Verùm proceſſus omnes in hominibus frequentiùs ſurſum, quàm deorſum ten-
dunt,ac modicè extrorſum prominent. Illud quidem verum eſt, cum proceſſus
hi ſuperius promineant,inferius verò cælentur,ac capitulo in ſummo donentur,
effici hinc vt deorſum ſpectare videantur; haud ideò tamen,poſteriorum trium *Proceſſus ſupe*
obſcurus eſt in ſuperiora ductus: Hæc ad laterales proceſſus ſpectant. ſupereſt, *riores & infe-*
e ead. N. Q. vt de e inferioribus,ac ſuperioribus dicamus, qui quatuor numero ſunt, duo in- *riores.*
feriores,totidemq́ue ſuperiores: quorum interuentu omnes dorſi vertebras pri-
ma excepta,inarticulari diximus,hunc in modum: Aut ſuperiore inferioris ver- *Inferiorum &*
tebræ proceſſu,inferiores ſuperioris vertebræ proceſſus ſubeunte; vt fit in omni- *ſuperiorũ pro-*
bus dorſi vertebris, à ſecunda ceruicis ad vndecimam vſque thoracis: Aut con- *ceſſuum cõne-*
trà,inferioribus ſuperioris vertebræ proceſſibus ſequentis ſuperiores ſubintran- *xus.*
tibus, vt fit in cæteris omnibus à prima lumborum vertebra ad imas vſque. Ita
vt omnes dorſi vertebræ altera ſede, apices horum proceſſuum proximæ verte-
bræ excipiant,altera verò excipiantur;prima ceruicis vertebra excepta, quæ vtrin *Primæ ceruicis*
que in ſinus, quibus eam inſigniri diximus, ſuſcipit; & thoracis duodecima, *& duodecima*
cuius quatuor proceſſus omnes, proximarum vertebrarum proceſſibus excipiun *thoracis verte*
tur, ſuperiores quidem, inferioribus vndecimæ thoracis, inferiores vero primæ *bræ connexus.*
lumborum vertebræ proceſſibus. Atque ideo ipſi omnes iſtius vertebræ proceſ-
ſus, modicè extrorſum protuberant; qui verò excauatos excipiunt, introrſum:
Quod in cunctis præterea proceſſibus, tam ſuperis, quàm inferis eodem prorſ-
ſus modo ſe habere intelligendum eſt. nam qui excipiũtur tuberculo promi-
nent:qui verò ſuſcipiunt,ſinu excauantur; etſi difficile eſt vtrunque in nonnullis
internoſcere.

De Vertebris Lumborum. Cap. 13.

Lumborũ vertebræ quot.

LVmborum vertebræ a quinque numero ſunt, omnium quas commemorauimus maximæ, eoque minus peruiæ, quo ſpinæ medulla ſuo per eas progreſſu tenuior euadit. Ipſarum quoque corpora multis foraminibus referuntur, quæ tanto corporum vertebrarum thoracis, & colli foraminibus maiora ſunt, quanto corpora hac magnitudine excellunt, ac vberius nutrimentum poſtulant, & quod inter vertebras cælari foramen diximus, neruis emittendis aptum, vniuerſum ferè ad ſuperiorem refertur vertebram: inferior verò humiliorem tantummodo ipſius ſedem efformat. Hæ omnes uertebræ eiſdem & ipſæ, quibus & aliæ ſeptem proceſſibus donantur. b Quorum tranſuerſi longe tenuiores, ac longiores ſunt, tranſuerſis thoracis uertebrarum proceſſibus; uidebanturque quaſi coſtarum uſum præſtaturi, etſi primæ, & ultimæ uertebræ proceſſus, aliarum uertebrarum proceſſibus breuiores ſunt. Præterea eorum nulli ſurſum manifeſtò aſſurgunt, præter ultimæ uertebræ proceſſus, ad id adactos, ut ilium oſſa ſibi ipſis proxima euitarent. c Poſteriores harum uertebrarum proceſſus ualidi ſunt, craſſi, & breues; ſi latera ſpectes, lati ac tenues: ſi uero longum ipſorum ductum ab imo ad ſupernum, anguſti, & in extremo acuti; ac in lineam leuiter aſperam deſinentes. Inferiore ſede lati ſunt; & exiguis duobus donati ſinibus, in quorum medio exiguus collis educitur, à quo uti dicemus, ligamentum exoritur, quod lineæ ſuperioris partis eiuſdem proceſſus, proximè ſubiacentis uertebrę inſeritur. Horum poſteriorum proceſſuum appendix ſolidior eſt, quàm quæ eiſdem thoracis uertebrarum proceſſibus adeſt. d Aſcendentes proceſſus quà ſe inuicem è regione ſpectant, longum & profundum ſinum adipiſcuntur: e Deſcendentes euidenter decliues feruntur, & externo ipſorum latere, paululum anteriora uerſus, in capitulum latiuſculum deſinunt, quod in elatiores ſubiacentis, uti diximus, uertebræ proceſſus inſeritur. Præter hoſce proceſſus, ex hiſce uertebris quædam, in nonnullis hominibus duos præterea deſcendentes proceſſus obtinent, iuxta neruorum foramina conſpicuos: qui tam raròin humanis corporibus; in ſimijs uſque adeo frequenter occurrunt, ut minimè mirum ſit, Galenum tantoperè de illis fuiſſe ſollicitum, Veſalij autem oculos ſemper effugiſſe.

Proceſſus vertebrarum lumborum. *Tranſuerſi.* *Tranſuerſi.* *Poſteriores.* *Aſcendentes.* *Deſcendentes.*

a t.i.ii.iii. inter L & M t.vi. fi. i. LI
b t.i.ii. iii. q.
c t.ii.iii.t.
d t.iii.s.
e t.iii.t.

De Oſſe Sacro. Cap. 14.

Os ſacrum cur ita dictum,

OS id ueteribus Sacrum ſiue amplum ideo dictum fuit, a quòd ſui, ſuorumque proceſſuum magnitudine, reliqua omnia totius dorſi oſſa facilè ſuperet. Nonnulli etiam latinorum Sacrum id appellarunt, quòd in partu dehiſcere, ac rurſus committi perſuaſum haberent: quod quidem, fœtu ſuperſtite, ſecundum naturam eſſe nequaquam poteſt; os enim id uſqueadeo renitens fœtum, mollem nimis, ac tenerum, partus tempore omnino perderet. Idipſum os ponè gibbum eſt, antè cauum; ſenis ut plurimum uertebris, nonnunquam uerò quinis inſignitum, ſcitè adeo contextis, ut in natu maioribus, anteriore ſui regione, uix leue connexionis ueſtigium occurrat. In poſteriori autem ſede, unio prorſus obſcura eſt, præterquam primæ uertebræ cum ſecunda, quæ ſeſe interdum conſpicuam præbet; multoties etenim haud ſecus quàm lumborum uertebræ committuntur. Attamen in pueris, tam anteriore, quàm poſteriore ſede, omnium ſex uertebrarum coalitus conſpicui ſeſe offerunt. Vniuerſæ iſtius oſſis uertebræ contrario ab alijs dorſi uertebris, poſitu ſituantur: ex alijs ſiquidem ampliores, humiliorem in dorſo locum obtinent; Ex his uerò proceriores, ſuperiorem ſibi regionem uendicant; Adeo ut uniuerſum os apprimè monachorum cucullę imaginem repræſentet. Harum uertebrarum prima lumborũ uerteris adeo aſſimilatur, ut niſi ingenti

Sacti oſſis vertebræ quot.

a t.i. ii. iii. M t.vi.fi.i.L.

genti vtrinque proceſſu donaretur, arduum foret eam ab illis diſtinguere. Atque hæc & reliquæ pariter omnes iſtius oſſis vertebræ, [b] poſteriores proceſſus ſimiles lumborum vertebris proceſſibus educunt, quamuis eo minores euadant, quo magis decliues feruntur. Sexta & vltima proceſſus minimè adipiſcuntur, ſed orbiculari duntaxat, & lato prominent tuberculo, aut corpore, quo primæ Coccygis vertebræ committuntur, haud ſecus, ac vertebrarum corpora inter ſeſe, ſiue etiam Coccygis in quouis animante vertebræ copulantur, [c] laterales proceſſus longiores ſunt, ac latiores, ſicque inuicem cohærentes, vt vnicus videatur proceſſus; & quo humiliores ſunt, eo breuiores efficiuntur. Præterea vnicuique eorum paululum verſus poſteriora, in extremo [d] ſinus inſculpitur, quo vtrinque ilium os excipitur. Sinus hic aſper, & inæqualis eſt, in cuius medio, linea modicè prominens, [e] tuberculi, aut ſpinæ inſtar extuberat, quæ ipſum in duos veluti ſinus dirimit, quorum anterior poſteriore minus excauatur; & in medio tranſuerſum educit proceſſum, qui ſinum hunc rurſus in duos alios ſuperiorem vnum, alterum inferiorem diſcriminat. Sinibus hiſce, figura laterum oſſium ilium apprimè correſpondet, ipſiſque cartilaginei ligamenti interuentu inſeruntur. Verum ſinus in prioribus tribus vertebris euidentiores ſeſe offerunt, quòd ampliores quam in alijs anguſtioribus exiſtant; quamuis interdum pateant, adhæreantque. Atque ex ipſis quartus femur mouentium muſculus educitur. Lateralis præterea quinti oſſis proceſſus, quà ſexti oſſis proceſſui iungitur, Tuberculum nonnihil prominens, & craſſum edit, cui duos tendines, ſiue ligamenta implantari dicemus. Sic quoque inter iſtius oſſis vertebras vtrinque [f] foramen cælatur, ad illius, quod reliquis omnibus vertebris ineſt, modum, neruis exitum præbens. foramina hæc, quinque ferè ſunt, nonnunquam quatuor, pro vertebrarum numero. nec minus poſteriore, quam anteriore oſſis ſede ob adhærentes proceſſus, occurrunt. At poſteriora foramina anterioribus longè minora ſunt; per eorum verò vnumquodque neruum proſilire docebimus. Præter hæc autem foramina, [g] inter poſteriores proceſſus, alia itidem ſpectantur; in pueris neruoſis ligamentis oppleta, perinde, ac interualla, ſiue foramina, quæ inter poſteriores vertebrarum thoracis, ac lumborum, proceſſus, haberi diximus: In prouectæ autem ætatis hominibus, quod ligamenta iam in os abierint, minime apparent.

Marginal notes: b tab. vi. fi. ii. dd. — c t. vi. fi. i. LL. MR. — d ta. vi. fi. ii. N. NPQ. — e tab. vi. fi. ii. OO. — f ead. 1. 2. 3. 4. 5. 6. — g ead. e f g h i K. — *Poſteriores oſſis proceſſus.* — *Proceſſus laterales.* — *Sacri oſſis foramina.* — *Alia iſtius oſſis ſpiracula.*

De Coccyge, ſiue Cauda. *Cap. 15.*

OS id, quod communiter Caudam appellamus, [a] cæterorum animantium caudis omninò ſimile eſt, eo excepto quòd in humanis corporibus deliteſcit; quatuor ferè vertebris, nonnunquam tribus compactum. Harum prima supernè exiguam foueam, ſinumve exculptum habet, quo [b] poſtrema ſacri oſſis vertebra ſemper excipitur, ſolius cartilaginei ligamenti medio, illi ſimilis, quo cæteræ dorſi vertebræ deuinciuntur. Eodem prorſus modo ſecunda primæ, & ſecundæ tertia copulantur. Verum ubi quinis tantum uertebris ſacrum os conſtituitur, ſuprema Coccygis uertebra, duos pariter à lateribus acutos exerit proceſſulos, qui ſurſum educti, quintæ uertebrę ſacri oſſis proceſſui, firmiter coaleſcunt, & in medio foramen edunt, per quod ſextum neruorum par, ab oſſe ſacro eductum tutò proſilit. Cęterum huiuſmodi omnes uertebrę ſuperius latiores ſunt, quam inferius; ac ſuperior ſubſequentem magnitudine ſuperat, adeo ut in mucronem leuiter introrſum flexum inſtar Pſitaci roſtrum deſinant; unaque omnes caudę imaginem efformant, quę ſimul cum oſſe ſacro Capucinorum quos uocant, cucullam ęmulatur. Quatuor hę uertebrę nullo donantur foramine, nec caua intus ſunt, nec medullam continent, ſed ſpongioſa ſunt & rubentia, quale os etiam pectoris eſſe dicemus. In pueris uerò ad cartilaginis potius, quam ad oſſis naturam accedere uidentur, quinimò poſtrema cartilaginea potius quam oſſea eſt, ne ſcilicet recto inteſtino proximè aſſidenti officeret.

Marginal notes: a t. i. ii. iii. N. t. vi. fi. ii. G. — b t. vi. fi. ii. e. — *Coccygis oſſa quot.*

Digitized by Google

DeThorace. Cap. 16.

THoracem a diſſectionis profeſſores vocant, cauum illud omne coſtis com- a t.i.ii.iii.
præhenſum, quod ouata figura circunſcribitur. Mediam thoracis ſe-
dem anteriùs, os latum occupat, à b iugulo inter duas clauiculas ad mucro- b t.i.ii.o.
natam vſque cartilaginem porrectum, c Pectoris os communiter dictum. Tho c t.i.ii.p.
Coſtæ omnes quatuor & viginti. raci vigintiquatuor coſtæ adſunt, vtrinque duodecim; nonnunquam verò
(licèt per quam raró, quod mihi in ſola muliere Piſis videre contigit anno
1544. dum Anatomen exerceret Realdus Columbus) ab altero latere tre-
decim occurrunt, multoque adhuc rarius vndecim ab altero ſeſe offerunt. d d tab.i.ii.i. 1. 2.3.4.5.6.7.
Harum coſtarum priores ſeptem, integræ habentur, ac pectoris oſſi commit-
Integræ coſtæ ſeptem. tuntur; Reliquæ mutilæ ſunt, nec ad illud perueniunt, vnde illas latini adul
terinas, ſpurias, nothas, illegitimas appellarunt. Verùm tam hæ, quam il
læ partim oſſeæ, partim cartilagineę ſunt. Poſterior pars oſſea eſt, anterior
cartilaginea: quibus cartilaginibus integræ cum pectoris oſſe committuntur;
Nothæ obliquo ductu ſurſum tendunt, ſingulæ proximis ſibi ſuperpoſitis, &
diaphragmati adhærentes, medio ipſius Diaphragmatis, poſtrema excepta,
Cartilaginũ connexus. quæ nullatenus vndecimæ e adiungitur; atque vndecima, quæ multoties quo- e t. ii. iii. 11. 12.
Coſtarum inſertio. que decimæ neutiquam copulatur. Omnes, interna thoracis cauitate læues
ſunt, ac ſinum poſſident, ſecundum vniuſcuiuſque longitudinem exculptum,
qui ſeſe magis conſpicuum præbet, vbi thoracis vertebris committuntur ad me
dium vſque, quàm eam ante regionem: magisque in his, quæ inter tertiam &
nonam habentur, quàm in alijs. Nam cùm ſinus hic f ramis venæ coſtas nutri- f lib. vi. t. ii. GG.t.v.fi.i.
turæ, vnà cum neruo & arteria tutiùs deducendis cęlatus fuerit: rami tres ſupe-
riores, qui tenuiores ſunt, minimè tam grandi ſinu opus habuerunt; tres verò
inferiores quamuis magni ſint, quia tamen coſtę tenues, atque introrſum
Coſtarũ inſubſtantia diſcrimen. depreſſę habentur, neque ipſi altum poſtularunt ſinum. Illud quoque ani-
maduertere oportet, oſſeam harum coſtarum partem, ſubſtantia neuti-
quam ſibi ſimilem omninò eſſe, nam quò propiùs ad cartilaginem os acce-
dit, eo tenerius efficitur. Neque vero omnium par eſt longitudo, nam cùm
In longitudine. thorax ouatus ſit, ſuperę atque imę breuiores, medię longiores exiſtunt. Va-
In latitudine. riant inſuper latitudine; ſuperior nanque ſibi ſubditam latitudine ſuperat, po-
tiſſimum verò ſuprema g cęterarum omnium latiſſima. Verum hę atque il- g t. i.ii. iii. 1.
Quid commune habeant coſtæ. lę omnes, tenui oſſe, membranę, aut ſquamę inſtar, exterius obducuntur, in-
tus ſpongioſę ſunt. Haud ſecus quoque cartilagines, minimè parem, vt de
Differentia inter cartilagines. coſtis retulimus, vndique ſpeciem oſtendunt; Notharum enim cartilagines
multo molliores ſunt, vnde nonnulli coſtas haſce χόνδρους hoc eſt cartilagines
vocarunt; integrarum multo duriores ſunt, pręcipuè autem in ſenibus, in qui-
bus, ſi ſepares, oſſeę videntur, qualis in bobus nonnullis, veruecibus ętate con-
fectis viſuntur. Varia quoque eſt cartilaginum vt & coſtarum latitudo, ac lon-
In longitudine ęo latitudine. gitudo, quamuis ſextę, ſeptimę & octauę coſtę cartilagines, quo pectoris oſſi vi-
cinores fiunt, eo ſemper magis deperdantur: ſuperiorique cartilagini continua-
tę, tam ipſę, quam alię ad poſtremam vſque, in acutum mucronem deſinant,
contra quàm in integris fiat: Quarum h primę extremum, multo latius exortu h t.i.p.
à coſta eſt: Reliquę ad ſextam vſque, vbi à coſtis abſcedunt, quouſque ad pe-
ctoris os perueniant, anguſtantur; ibique in capitulum terminantur, quo,
illi coarticulari poſtea dicemus. Verùm tam coſtę, quam cartilagines exter-
na ſede incuruę, & lęues ſunt, licet non ęquè omni ex parte; quà enim dorſo
committuntur, pręterquam quod tuberculo prominent, nonnihil etiam aſpe-
rę ſunt, quo aptior fieret ligamentorum inſertio, quę illas corporibus tranſ-
uerſisque uertebrarum thoracis proceſſibus colligant, Omnes quoque, in
priora nonnihil, vbi tranſuerſis proceſſibus committuntur, tuberculum oſten
dunt, cui pars tendinum vndecimi dorſum mouentis i muſculi alligatur: i li.ii.t.xiii.r.
Atque adhuc vlterius paululum aſperę, inęqualeſque ſunt, ac tuberibus ue-
luti prominentes, quibus quartus k thoracem mouentium muſculus adnectitur; k p.ii.t.xii.Δ
deque

Digitized by Google

l li.ii.t.xi.V. deque externi l intercoſtales muſculi, vt ſuo loco dicemus, enaſcuntur. Interna pa-
riter ſede paruas quaſdam aſperitates oſtendunt, vnde intercoſtalium m interno-
m li. ii. t.viii. EEE. rum pandet origo, eorundemque inſertio perficitur. Prima vero coſta ſuperio-
n ead.e. ri ſede, præter commemorata, multò maioribus priuatim donatur aſperitati-
bus, à quibus n quartus dorſum mouentium muſculus exoritur. Illud verò mi-
nimè ignorare oportet, Coſtas omnes, ubi à dorſi uertebris primum recedunt,
decliues obliquo ductu in poſteriora ferri; indeque ad thoracis latera deorſim
ſemper obliquè uerſus anteriora declinare, in cartilaginum uſque principium;
quę circulatim ſurſum conſcendunt, adeo ut cartilago unaquæque cum coſta
ex qua educitur, o ueluti triangularem ſolidumque angulum efformet; duo-
o t.ii.n. decima excepta, quę nullatenùs interdum ſurſum intendit. Animaduerten- *Coſtarum inſertio.*
dum quoque eſt, ex hiſce omnibus coſtis, nouem ſuperiores duobus in locis
thoracis uertebris articulari; poſtremas duas unico; decimam unico ut pluri-
mum, nonnunquam uero duplici. Quę duplici articulantur ſede, duo etiam
habent capitula, alterum maius, quod uertebrę corpori inarticulatur, alterum
minus, quod tranſuerſorum proceſſuum eiuſdem uertebræ apicibus inſeritur,
in eos ſinus, quibus proceſſus hoſce inſculpi diximus. Atque ex hiſce capitulis
maius, eo elatiorem ſedem minore obtine, quò corporis uertebrę ſinus ſubli- *Coſtarum & articulationis diſcrimen.*
mior eſt quàm proceſſus ſinus. Aliud pręterea eſt inter harum coſtarum articu-
lationes diſcrimen. Prima enim coſta, primę thoracis uertebrę, ſecunda inta-
cta iungitur, rotundo capitulo & ſinu pari figura, & magnitudine reſpon-
denti: Reliquę ad octauam uſque duabus uertebris acuminato capitulo articu-
lantur: Tres poſtremę, quę uertebrarum duntaxat corporibus coarctantur,
haud ualdè protuberantibus capitulis, neque ſinibus admodum profundis inſe-
runtur. De Coſtarum ad thoracis uertebras articulatione diximus; ſupereſt ut
quam coitus ſpeciem cum pectoris oſſe moliantur, edoceamus. Quod ſimul de
p t.i.ii.o. hoc oſſe agens, pręſtabo, ne toties eadem cogar repetere. Os igitur hoc, in p *Pectoris os.*
medio thoracis poſitum, totum id ſpacij, uti diximus, amplectitur, quod à iu
gulo inter clauiculam ad eam uſque ſedem porrigitur, quam communiter, ſed
perperam uti ſuo loco docebimus, ſtomachi os appellamus. Os id tenue eſt, ſu- *Quot partibus conſtet.*
perius amplum, deſinitque in eius ueluti mucronem; unde nonnulli enſem ap-
pellarunt. Senis ferè aut ſeptenis oſſibus componitur, quę in prouectę ętatis ho
minibus, ita inuicem connectuntur, ut ex binis duntaxat, ternisue oſſibus, con-
ſtitutum uideatur: Nonnunquam etiam ſed rariſſimè, ex undecim oſſibus con-
ſtat, ut nos Romę uidimus anno 1554. in puella annum circiter ſeptimum agen-
te, cui os id in ſex oſſa diuiſum erat, quorum poſtrema quinque ab imo ad ſum-
mum per oſſis longitudinem ſecta conſpiciebantur. Iſtius oſſis partes media om-
nes cartilagine articulantur: Sed quia in humanis ferè uti diximus corporibus, bi
nę duntaxat articulationes occurrunt, de ipſo, ac ſi ex ternis tantummodo oſſibus
conſtitueretur, agemus. q Quorum primum cęteris inſigniter amplius eſt & non-
q t. iii.o. nihil etiam craſſius, ita tamen ut ipſius craſſitiem amplitudo plurimum ſuperet. *Primum os.*
Poſteriori ſede, quà thoracis reſpicit cauitatem, in medio nonnihil magis cauum
eſt; anteriore modicè prominens; ac ſecundum ipſius longitudinem, in me-
dio craſſius paullò eſt, quam à lateribus, quibus primi paris coſtarum cartilagines
inſeruntur: eſtque ſuperior ipſius ſedes, inferiore craſſior, ampliorque. Pręterea
ſinum utrinque unum longum, ac poſteriora uerſus inciſum, nec non cartilagine
incruſtatum obtinet. Duobus hiſce ſinibus clauicularum capitula inarticulantur;
in eorumque medio ſuperiori ſede ſinus alter efficitur, ſemilunę inſtar, isque ip-
ſius eſt, quem communiter ingulum appellamus. Inferior oſſis pars leuiter aſpera
eſt, & ſecundo oſſi laxè adeo committitur, ut nunquam lateat connexus; imò in
his, qui graui aſthmate laborant, utriuſque interdum motus animaduertitur.
r t.i.ii.x. Secundum iſtud os priore anguſtius, ac tenuius r eſt; inferiuſque paulò antè *Secundum.*
quàm terminetur, latius eſt quàm ſuperius, ubi primo oſſi committitur: Qua
in parte ſinum utrinque obtinet, ambobus communem, cartilagine obductum,
cui ſecundę coſtę cartilago, inſtar obturioris trianguli uerticis modicè promi-
nens inarticulatur. Pręter hoſce ſinus, pręſens os ſimiles alios complures utrin-
que ſibi vendieat, ſed non æquè inuicem diſtantes: ſiquidem prioris lateris primus,
tertiæ coſtæ cartilaginem excipiens, à ſinu ſecundæ coſtæ gratia inciſo, longiùs
diſtat

Digitized by Google

Coſtæ in primum & ſecundum os inſerta.

diſtat, quâm tertiùs ab eo, qui quartæ coſtæ cartilaginem ſuſcipit; ſicque deinceps ad ſextum vſque, quod ſeptimo adiungitur. Adeo vt primum os primam excipiat cartilaginem; ſecunda inter primum, ac ſecundum inſeratur: Secundo, tertia, quarta, quinta, ſexta, & ſeptima ſuſcipiantur, capitulis quibuſdam ſecundæ coſtæ cartilaginis modo prominentes, eo articulationis genere, quæ Athrodia dicitur, quam ſpeciem fecimus Synarthroſis. Tertium s os minus multò eſt, & inferiori ſecundi oſſis ſedi interna ex parte committitur, quà ſeptimæ coſtæ articulatur cartilago. Id os tenue & anguſtum eſt, humiliorique ſede in mucronatam interdum abit cartilaginem. Verùm aduerte, os id in pleriſque deſiderari; & in ijs ſecundum os, è regione cartilaginis tertij paris coſtarum, bipartito ſcinditur. Ea cartilago t illinc, vbi ſeptimæ coſtæ cartilagines, ſecundi oſſis extremo vtrinque committuntur, educitur. Hæc anteriori Hepatis, ac ventriculi regioni loco propugnaculi eſt, enſi ſimilis, vnde Latini Enſiformem appellarunt; cùm tamen ipſum os vniuerſum appoſitè magis Hiſpanò pugioni conferri poſſit; Primum nanque os, pugionis caput, Secundum, capulum, Tertium verò ferrum æmulatur. Pectoris os vniuerſum fungoſum eſt, tenue, & anteriori, quam poſteriori parte ſolidius; hac enim ſede multis, atque inæqualibus donatur ſpiraculis, haud altè peruadentibus, per quæ nutrimentum ſuſcipit. Huiuſmodi ſpiramenta in primo eſſe tanto euidentius occurrunt, quàm cæteris, quantò id reliqua oſſa craſſitiæ ſuperat. Iam verò vt ad coſtas redeam, Pectoris os in id effectum eſt, tum vt ipſi coſtæ inſererentur, tum etiam vt cor atque pulmones tutaretur: Coſtæ vero in thoracis tutelam factæ ſunt; poſteriore quidem regione, minus tuta, oſſeæ: anteriore autem, quæ manus oculosque habuit cuſtodes, cartilagineæ; qua facilior inſpiratio redderet ur.

s t.i.ii. y.

t ta.i.ii.p.

Mucronatæ cartilaginis vſus.

De Corde Oſſe, ſeu Cartilagine. Cap. 17.

Cordis os ex quibus extruatur.

QVamuis nullum vnquam humano in Corde os reperiri contingat, quoniam tamen in quibuſdam animantibus, os quoddam, aut dura ſaltem inſtar oſſis cartilago viſitur, quod nos in nonnullis ingraueſcentis ætatis veruecibus obſeruauimus, & Galenus in Elephante viſum ſibi eſſe refert, idcirco quidnam iſtius oſſis loco, in humanis corporibus, ac precipuè in ſenibus obſeruetur, aperiā. In cordis medio, vt fuſiùs ſuo loco dicemus, ad elatiorem a interſtitij duorum ipſius ventriculorum ſedem, venæ arterialis, & magnæ arteriæ radices, perinde inuicem conterminantur, ac ſi duo CC ſcapulis ſuis committerentur; ac ſimul ambo, corpus ad cartilaginis duritiem proximè accedens conſtituunt, cuius figura literam X ſimilitudine refert, radix enim magnæ arteriæ, magnitudine nonnihil excedit. Haſce radices, ſiue oſſa cum Galeno appelles, ſeu cartilagines, vt re vera ſunt, parum intereſt, modò ex commemoratis radicibus conſurgere, quæ temporis progreſſu indureſcant, minimè ignores.

a li. iiii. t.i.fi. iii.ſub BCD.

De Scapulis. Cap. 18.

Quibus partibus ſcapula copulentur.

SCapulæ ea ſunt oſſa, quibus brachia articulantur, inter primam, & quintam coſtam (ſtante corpore) ſita, ac in nonnullis ad ſextam pertingentia. Harum vtraque à ſuo latere occipitis oſſi, dorſi vertebris, & coſtis, muſculorum quorundam interuentu, copulatur: Occipitis quidem oſſi, beneficio ſecundi b paris muſculorum ſcapulas mouentium, quod hanc quoque multis poſteriorum proceſſuū vertebrarum dorſi apicibus committit, quemadmodum poſterioribus aliquot ceruicis vertebrarum apicibus, eam, tertium par muſculorum c eaſdem ſcapulas mouentium nectit. Eandem poſterioribus quarundam thoracis, & colli vertebrarum proceſſibus firmat quartum eorundem d muſculorum par, Coſtis verò ſcapulam

a t. i. ii.iii.R, t.vi.fi.iiii.

b lib.ii.t.ix. Δ Γ.

c li.ii.ii.t.xii. G.

d li.ii.t.x. Γ

iungit

e lib.ii.t.v.I iungit e primus illam mouentium muſculus, & thoracem mouentium f ſecun-
f lib.2.t. vii. l dus. Vtraque hæc ſcapula ſeorſum admodum inæqualis eſt, omniq́ue ex parte
ſibi diſſimilis: nam præter varios ipſius proceſſus, ſinus, Tubercula,& Appen- *Scapularum figura.*
dices, ipſius quoque figura triangularis eſt, cuius latera minimè æqualia ſunt;
imò latus poſterius, quod trianguli iſtius oſſis baſis eſt, quodq́ue ſecundum
dorſi longitudinem iuxta poſteriores thoracis vertebrarum proceſſus, exporri-
gitur, reliqua omnia magnitudine ſuperat. Id ab extremis nonnihil prominet, *Maius latus ſcapulæ.*
quà cæteris committitur lateribus, in medio modicè cauum, licet multoties ca-
uitas eiuſmodi deſideretur, tuncq́ue figuram hanc Clatus exprimit. Admodum *Ipſius appendices.*
quoque tenue huiuſmodi latus vniuerſum ſpectatur, quamuis ab extremis quàm
in medio minus, & inferior ſedes ſuperiore paulò craſſior exiſtat. Huic lateri
duæ plerunque adnaſcuntur Appendices; altera grandior & craſſior, quæ ſem-
g ta.vi. fi. iiii. yyy. per ad g inferiorem lateris ſedem ſpectatur, inſtar obtuſi, modiceque orbicula-
ris trianguli angulum efformans; altera minor, quæ ad inferiorem lateris con-
h ead.X. ſiſtit ſedem, h vnde proceſſus educitur in exteriore iſtius oſſis ſede poſitus, & ſpi-
na, vt inferius dicemus, vocatus. Præter haſce Appendices huic inſuper lateri
cartilago vndequaque, accedit, illi ſimilis, quæ cæterorum oſſium, nulli oſſi com
miſſorum extremis adnaſcitur. quæ longè homini minor, quàm cæterorum ani-
mantium cuiuis obtigit. Haud ſecus quoque, reliqua duo iſtius oſſis latera inui-
i ead. à B. ad Z. cem differunt i Anterius enim ad maioris extremum, oblique verſus anteriora *Latus anterius ac ſuperius.*
K ead. à Z ad F. contendit. K Superius verò, quod tanto minus eſt inferiore, quanto inferius eſt po
ſteriore breuius nonnihil deorſum in anteriora fertur, donec in ſinum quendam
exiguum deſinat iuxta ſcapulæ ceruicem, inferiori proximè accedens. Nec ſo- *Laterum horũ diſcrimen.*
lum longitudine & figura, latera hæc, ſed craſſitie quoque inter ſe diſſident. An-
l ead. PPST. terius enim l quò altius ſurſum conſcendit, (à ſuperiore, ac maiore cuiuſ-
modi iſtius oſſis baſim eſſe diximus, ſeiunctum) eò craſſius, ac ſolidius effi-
citur, in craſſam deſinens marginem, quæ (præter quam quòd muſculorum
quorundam gratia, quos ex ipſis educi docebimus, oſſa hæc in medio depreſ-
m ead.T. ſa & validiora reddit) inferiore ſui ſede m impreſſionem obtinet, vnde mu-
n lib.2.t. viii. K t.xviii.S. ſculus n brachium retrorſum flectens, principium deſumit: ſuperiore verò,
non procul ab iſtius oſſis ceruice, aſperitate donatur, ex qua muſculus cubi-
ti extenſionis auctor, enaſcitur. Superius ſcapulæ iſtius latus, tenue, acutum *Latus ſupremum.*
o ta. v.fi.iiii.a que eſt, ac in ſinum o ſemicircularem, vti diximus, terminatum, qui ramo
p lib.vii.t.iiii. quinti paris p neruorum ſpinalis medullæ, nec non venæ arteriæque, poſterio
ri iſtius oſſis ſedi, nutrimentum deferentibus aditum præbet. Ad huius late-
ris extremum, inter ipſum & inferius latus ſcapularum, vtraque, vti diximus *Ceruix ſcapulæ.*
q t.vi.fi.iii. C D. q ceruice prædita eſt, in quam, vt craſſior euaderet, vniuerſa ipſorum am-
plitudo coarctari videtur; & vbi extrorſum prodit nonnihil dilatatur; Atque
r ead. A B. in medio ſedis ipſius anterioris, r ſinus ſpectatur, pro ceruicis longitudine ob- *Ceruicis ſinus.*
longus, cui oſſis humeri caput inarticulari dicemus. Sinus hic inferiore ſui
parte circularis eſt, ſuperiore verò acutus; quod propter impreſſionem effe-
ctum eſt, internæ ceruicis ſedi factam, per quam tutius muſculi, brachium
intrò, extraque circunflectentis tendo defertur. Hac in parte, tam ſinus,
quàm ſuperior huius ceruicis ſedes, magis quàm inferiùs prominent, quò ex
s li.ii.t.xiii. V vtriſque huius articuli s ligamenta, nec non externum primi t muſculi cubi- *Cartilago ſinũ hunc adauges.*
t li.ii.t.vi. m. tum flectentis caput, producantdr. Sinus hic cartilagine cæterorum ſinuum
u t.i.ii. iii.X. t.v.fi.vi.ABC ritu obductus, haud ſatis altè pro ratione u capitis humeri exculptus eſt; quod
nulli præterea articulorum euenit, præterquam huic, & quodammodo etiam
femoris cum coxendice articulo, vt ſuo loco dicemus, idq́ue variorum, qui
in hiſce partibus fiunt, motuum gratia. Verum huic defectui, præter multa hu-
x tab. vi.fi.iii. FFKKK. ius articuli ligamenta, x proceſſibus quibuſdam proſpectum eſt, qui humeri caput
ita amplexantur, vt omne luxationis periculum auertant. Quem pariter in vſum,
cartilago, qua hic ſinus obducitur, adeò extroſum protuberat, vt magnitudine ad-
dita, oſſis paruitati ſuppleat, & motum minimè interrumpat. Huiuſmodi carti-
lago oſſi nequaquam connaſcitur, neque illi, ſed ligamentis ipſum in orbem am-
plexantibus adhæret, eſtque externa ſede craſſa, ſenſim magis gracileſcens, quò pro
pius ad ſinus cẽtrum accedit, ad quod multò antè quàm perueniat, deſinit, annuli
effingens

Digitized by Google

effingens imaginem, cuius pars digito incumbens in triangulum exacuitur, exte-
Cartilaginis huiuſce vſus. rior orbicularis exiſtet. Cartilago hęc quamuis humeri luxationis promptitu-
dini occurrat, vbi tamen deorſum luxatur, repoſitionem efficit difficiliorem,
in medio enim duplicatur, osque reſtitui prohibet. Quare tutò agendum eſt,
donec ſuum in locum reponatur: tumque humeri os nonnihil agitandum,
Prior ſcapulę proceſſus. quò explicetur cartilago. Iſtius oſſis proceſſus duo ſunt; prior [y] qui ſupe- y ead. K. KK
rior eſt, è ſpina, qua os id inſigniri mox dicemus, educitur, humerique ſum
mum conſtituit, atque ideo Humeri ſummum nobis dicetur. Alter, qui [z] in z ead. FF
Alter. ferior & minor eſt, ex elatiori [a] ſcapulę ceruicis ſede principium ſumit, ac an a ead. C
trorſum tendens, paullò amplior euadit, è regione anterioris articuli huius
ſedis, deſinens. Inferior huius proceſſus pars, lęuis admodum eſt, & caua,
inſtar antiquę Gręcorum literę C. ideoque σιγμοειδὴς ipſis dicta: Alij ἀγκυροειδῆ,
hoc eſt Anchorę ſimilem appellarunt; quòd aliquam cum ea Anchorę par-
te, quę ſolo infigitur, ſimilitudinem obtineat. Superiori parte proceſſus hic
aſper, & inęqualis eſt, & in elatiſſima ſui principis ſede, nonnihil craſſior, exi-
guo, aſperoque [b] tubere prominens, cui clauicula innititur, valideque deuin b ead. F
citur. Aſper quoque iſte proceſſus in apice eſt, & ex huiuſmodi aſperitate [c] in- c li. ii. t. vi. n
ternum primi cubitum flectentium muſculi caput, ac peculiare huius articu-
li ligamentum exoriuntur. Inter huius quoque proceſſus apicem & tuberculum,
cui clauicula initìtur, [d] Aſperitas quędam occurrit, ex qua tutò [e] ligamen- d t. vi. fi. iiii. F
tum in ſuperiorem huius oſſis proceſſum pertinens, educitur. Iſtius proceſſus aſ- e li. ii. t. vi. c
peritati foramina quædam correſpondent, ſcapulę ceruici vndequaque inciſa, f t. vi. fi. iii.
Anterior ſcapulę ſedes. nec peruia, ex quibus articuli humeri ligamenta enaſcuntur. [f] Anterior ſca- MMM.
pulę ſedes, tantum exculpitur, quantum marginis anterioris lateris craſſities g li. ii. t. vii. r
extrorſum eminet (id caui [g] ſextus brachium mouentium muſculus implet) t. viij. H.
eſtque omni ex parte lęuis; & [h] ſinus quoſdam obtinet, (ac ſi coſtę in eam h t. vi. fi. iiii.
fuiſſent impreſſę) multò magis in ſenibus quàm in iuuenibus conſpicuos. MMM.
Hac etiam in parte, ad maioris anguli extremum [i] exiguum ſpectatur Tu- i ead. Φ.
berculum, cui ſecundus ſcapulam mouentium muſculus inſeritur. Et ad-
uerte ſedem hanc [K] quà ſpinę, ſeu ſquamę correſpondet, ex qua proceſſus Hu
meri ſummum dictus, educitur, altius quàm alibi excauari & orbicularem K ead. NO.
eſſe; ac ſi natura huiuſmodi ſpinam in hoc oſſe efformans, ipſum in poſterio
ra magis extrahere, ac profundius antrorſum efficere voluiſſet. Huius verò im
preſſionis ſedes, quę ſpinę iſtius finibus correſpondet, profundior eſt, quàm
quę medium ſpectat; ſpinę enim medium extremis craſſius exiſtit, vti mox
demonſtrabimus. Ex reliquis pręſentis oſſis finibus, qui ceruici proximus eſt,
omnium maximè cauus viſitur; tum quia ex ſpina eductus poſteriora verſus
porrigitur; tùm quia ceruix ibi craſſior eſt, & antrorſum paululum protu-
berans, ipſum multo maiorem reddit; ad id etiam conferente lateris ſcapulę
Poſterior pars. anterioris craſſitie. [l] Poſterior ſcapulę ſedes, ex qua proceſſus ſpinę ſimilis edu-
citur, cuius apex, ſummus Humerus vocatur, parumper curua eſt, quò magis l ead.
iniurijs occurrat: & duos obtinet exiguos ſinus, Alterum [m] ſub dicto proceſſu,
inter ipſius extremnm, & craſſiorem exuberantioremque lateris anterioris ſe- m ead. VV.
dem; [n] Alterum inter ſuperiorem eiuſdem ſpinę partem, & ſuperius ſcapulę la- n ead. b c.
tus conſiſtentem; ex hoc ſinu tertius brachium mouentium [o] muſculus, ex illo o li. ii. t. vi. K
[p] ſecundus educitur. Spina hęc inſigniter ſupra medium [q] poſterioris ſcapulę ſe- t. xi. G.
dis conſiſtit, & ex poſteriore maioreque oſſis latere, quà [r] ſuperior Appendix in- p li. ii. t. xi. r
cipit, educta, principio coarctata fertur; ac deinde [s] ſuperiùs repentè ampliatur q t. vi. fi. vi. GH.
inferiùs [t] tenuior remanens. Tumque iuxta ſcapulę ceruicem, vbi ab ea ſeiun- r t. vi. fi. iiii. X
gitur, rurſus anguſtatur, modicèque antrorſum contendens, triangularis, ac teres s ead. I
principio efficitur, ac poſtea diffunditur, & proceſſum exerit, in [u] Appendicem ter t ead. C.
minatum, quę in pueris ex pluribus oſſiculis conformatur, cartilaginis interuen- u ead. E.
Secundus ſcapulę proceſſus. tu coaleſcentibus. Proceſſus hic ἀκρώμιον, hoc eſt Humeri ſummum dicitur. Eſt-
que omni ex parte lęuis pręterquam ſuperiore, quę aſpera exiſtit, & ſpiraculis
quibuſdam minimè peruijs donata, pręcipuè in ſuperiore [x] Appendicis ſede. & x ead. E.
ad ſquamę ſeu ſpinæ baſim, quibus ſecundus [y] ſcapulam attollens muſculus in- y li. ii. t. x. Δ.
ſeritur, & vnde [z] primus brachium mouens educitur. In anteriori quoque huius z li. ii. t. x. Δ.
proceſſus

Digitized by Google

b ead. ſi. v. c. proceſſus ſede [b] ſinus in ſculpitur, exiguus adeo, vt ſinus ne, an caput ſit, mniimè
internoſcatur: cui clauiculæ capitulum implantatur, medijs quibuſdam validiſſi-
mis tendinibus, & cartilagine, illius inſtar, quam in maxillæ inferioris articulo cō-
currere diximus cum ſuperiore, vtrinque quà oſſa ſpectat, læui & lubrica, atque
huius duntaxat articuli ligamentis innixa.

De Clauiculis. Cap. 19.

IAm diximus Clauiculas in ſinum ſuperioris Scapulæ proceſſus, qui ſummus *Clauiculæ quo*
Humerus dicitur, à ſuo latere articulari, atque in duos præterea ſinus, in ſuperio *modo pectoris*
ri laterum primi oſſis pectoris, ſede inſculptos. Diximus inſuper ſinus huiuſmodi *oſſi committan*
orbiculares eſſe, ab anteriori in poſteriorem partem ductos, nec non, illa multò, *tur.*
quàm hac parte latiores, ſed introrſum altiores quam extrorſum exiſtere. Iam ve-
rò ſcias oportet, harum Clauicularum capita, quorum vtrumque pectoris oſſi à
ſuo latere committitur, haud abſimilem à ſuis ſinibus obtinere figuram. Sunt
a t. vi. ſi. v. A. enim oblonga, depreſſa, & triangulari [a] quodammodo forma circunſcripta, cu-
b ead. B. ius latera angulorum ipſa conſtituentium modo, inæqualia ſunt. Siquidem [b] pri
mus angulus in ſuperiori lateris parte ad humiliora conſiſtens, obtuſus quodam-
c ead. C. modo eſt; quemadmodum etiam ſecundus, [c] in ſuperiori capitis parte nonnihil
d ead. D. verſus poſteriora conſpicuus; ſed [d] tertius in poſteriori ſede, deorſum parumper
poſitus, acutior, longiorque eſt: Ad hæc, prout maiores minoresve anguli exi-
ſtunt, eodem quoque modo, trianguli huius latera ſeſe habent. Nam quod à pri-
mo ad ſecundum ducitur breuius eſt: quod à tertio in primum, longius, ac mo-
dicè obliquum: quod à ſecundo ad tertium procedit, medio ſe modo habet. Hæc
capitis clauiculæ pectoris oſſi, connexi figura eſt, quod exiga donatur appendice,
multa teneraque cartilagine, quæ vniuerſum caput læue reddit, obducta; Sed car-
tilagine, atque appendice ſublatis, aſperum caput remanet. Præter huiuſmodi *Articuli huius*
cartilaginem, illi ſimilem, quæ in ſinibus, in quos capitula hæc inſeruntur, occur- *cartilago.*
e li. vii. ſi. xx. S. rit, alia inſuper in hoc articulo priuatim viſitur, [e] inſtar illius, quam in inferioris
maxillæ cum ſuperiore articulo, repoſitam eſſe diximus, cuius tanta eſt, quanta
vniuerſi oſſis pectoris, ſinus, & capitis, clauicularum amplitudo: eſtque omni ex
parte tenuis & æqualis: & quà ſinum reſpicit, admodum læuis, vnctuoſoque hu-
more perfuſa; & ligamentis articulum in orbem amplexantibus connata, ideo-
que triangularis. Capitulo iſto educto, altera ex clauiculis, ſummum humerum *Reliqui oſſis hi*
verſus, licet obliquo nonnihil tramite procedit. Nam ſimulatque ab oſſe pectoris *ſtoria.*
abſcedit, extrorſum flectitur, ac deinde priora verſus, in caput deſinens, quod duo
bus ſcapulæ proceſſibus articulatur: Adeo vt ex harum clauicularum capitibus,
f ta. vi. ſi. iiii. quod pectoris oſſi committitur, extrorſum inflectatur; quod vero ſummo hume
g ead. F. ro connectitur, in priora curuetur. Horum oſſium vtrunque duplici [f] prominen *Clauicularū*
h ta. vi. ſi. v. I. tia, duplicique depreſſione ſibi mutuò correſpondentibus inſignitur. Prior pro- *figura.*
minentia, quæ longior eſt, [g] iuxta pectoris os, anteriori ſede, viſitur: huic à [h] poſte-
riori parte cauitas reſpondet, quæ thoracis reſpicit cauitatem. Secunda & bre-
i ead. E. uior prominentia, ad ſummum humerum vergit, [i] poſteriore ſede, thoracis cauū
ſpectante. Ita vt clauiculæ huius extremum, quod pectoris oſſi conterminatur,
introrſum obliquetur; quod verò ſcapulæ comittitur, extrorſum: atque os id vni-
uerſum S literæ figuram exprimit. Caput elatiori ſcapulæ ſedi, ſummo humero *Caput clauicu*
articulatæ, commiſſum, tuberculo adeo exiguo prominet, vt ſinus ne an tubercu- *læ ſummo hu-*
lum ſit ægrè dijudices; pars verò inferior, humiliori ſcapulæ proceſſui Anchoræ *mero articula*
ſimili annexa, latior eſt, quemadmodum etiam proceſſus. Verùm tam caput *tum.*
K ead. H. hoc, quàm quod pectoris oſſi committitur, magis fiſtuloſa ſunt, quàm [K] media
clauicularum ſedes; ſunt enim alijs quoque partibus craſſiora; vt autem initio
libri i retulimus, quò craſſius exiſtit os, eò maiorem obtinet cauitatem. Me-
dia regio, quæ tenuiſſima, ſolidiſſimaque eſt, ac propè teres, humiliori ſede, *Oſſis huius ſub*
l ead. F G. in [l] lineam protuberat; quæ non procul incipit à clauiculæ capite, pectori ar- *ſtantia.*
ticulato, ad medium ferè primi ac poſtremi ipſius angulorum, & paululum vltrà

Digitized by Google

Oſſis iſtius lineæ aliquot, impreſſiones foramina & aſperitates.

clauiculæ medium pertingit. Ab huiuſmodi linea primus thoracem mouentium
[m] muſculus principium deſumit. Iuxta huius lineæ principium, non procul ab — m li.ii. t. iiii. d.
huius clauiculæ capite [n] aſperitas ſinuoſa conſpicitur, vnde ligamentum educi- — n t.vi.fi.v. G.
tur, partem hanc oſſi pectoris colligans; Iuxta extremum quoque altera occurrit,
ex qua ligamentum enaſcitur, quo clauicula tuberculo arctiſſime deuincitur, ad
anterioris ſcapulæ proceſſus radicem poſito, cui commemorata iungitur aſperi-
tas. Ad inferiorem clauiculæ ſedem figuræ [o] aſperitas conſpicitur, multo pro- — o ead.N.
fundior; potiſſimum iuxta curuitatem ſummo humero proximam, vbi validio-
ra multò, quam ſuperiori parte ligamenta producuntur. At ſuperior huius cla-
uiculæ ſedes læuis tota eſt, præterquam iuxta ipſius capita, vbi nonnihil exaſpera-
tur; idque ligamentorum quorundam, & [p] muſculorum, & hiſce partibus, vt ſuo — p lib. ii.t.iiii.
loco dicemus, producendorum gratia. Sic quoque in anteriori vtriuſque harum — Θ b t.ix.Γ Δ.
clauicularum parte, ad radicem primi eorum anguli, quos capiti, pectoris oſſi, ar-
ticulato adeſſe diximus, [q] linea prominet ante medium clauiculæ deſinens, ex qua
maior primi muſculi, brachium mouentis portio deducitur. Præterea hac ea- — q t. vi. fi.v.E.
dem in parte, vbi retrorſum inflectitur, & vbi non procul ab ipſius capitis coniun- — r li.ii.t.i.ii.Δ. t.iiii.l.
ctione cum proceſſu, qui ſummus Humerus dicitur, articulatio caua efficitur, [s] — s t.vi.fi.v.K.
aſperitas ingens occurrit, vnde potiſſima ſecundi brachium mouentis [t] muſculi — t lib.ii.ta.iiii. ab ead.f.
pars ducit originem. Poſterior huius clauiculæ regio, nihil, cuius non memine-
rim, aſperitatis obtinet, præter [u] grumum quendam, ſiuè tuberculum, in medio — u t. vi. fi.v. o.
curuitatis partis huius conſiſtens: vnde ligamentum educitur, quod interiori
ſcapulæ proceſſui innititur. Nihil præterea in clauiculis obſeruatione dignum
occurrit, quam quæ in ſolidiſſima earum parte, quæ media eſt, potiſſimum
verò poſteriora verſus, nunc bina, nunc terna habentur ſpiracula, minimè
peruia, per quæ nonnulli venarum, arteriarumque ramuli ipſas enutrientes
deferuntur.

De Oſſe Humeri. Cap. 20.

Humeri os maximum totius corporis oſſium exceptis femore, ac duobus cruris oſſibus. Superior humeri pars.

HVmeri os appellatur, os brachij inter humerum, & cubitum interiacens; — a t.i.ii.iii.x.
quod femore, nec non Tibia, fibulaque exceptis, omnium oſſium maxi- — ta. vi. fi.vi.A
mum eſt. Summa eius regio, ſcapulæ commiſſa, [a] Appendice conſtat ingenti, — B C.
quæ caput edit grandiuſculum, leui adeo [b] impreſſione diuiſum, vt neſciam cur — b ead.B.
duo adeſſe capita, quiſquam proderit. Interior pars, quæ maior eſt, & [c] ſemi — c ead.c.
globi inſtar orbicularis, læuis, æqualis, & cartilagine obducta, quæque in ſcapu-
læ ſinum inſeritur, internum appendicis latus vniuerſum, externique plus quam
mediam ſedem conſtituit. Exterior, quæ nonnihil aſpera eſt, & inæqualis, [d] re- — d t.vi.fi.vi. E
liquum externi lateris occupans, nulli oſſi committitur; imò in Tuberculum ve-
luti protuberat, in quod multa, & validiſſima ligamenta, os id ſcapulæ nectẽn-
tia implantantur. Et quemadmodum reliquæ oſſium partes, quibus aliquid con
naſcitur inſeriturve, aſperæ ſunt, ſic quoque & præſens impreſſio, caput iſtud
dirimens, aſpera cernitur. Porrò exterior pars, præterquam quod inæqualis aſpe
raque eſt, in duo rurſus capitula ſeu grumos, proceſſuſve diuiditur, in poſterio-
rem ſcilicet, maiorem, & anteriorem multò minorem; quos, ſinus in anteriori
huius appendicis parte, extrorſum parumper conſiſtens, dirimit; eſtque is inſigni-
ter longus, depreſſuſque ac canalis in modum teres, & externæ primi [e] muſculi — e ead.H.i.
cubitum mouentis radici ſimilis, quem ab eo educi dicemus. Sinus hic non tan-
tum ad Appendicem pertinet, verum etiam per humeri ceruicem, cui ea coale-
ſcit, impreſſius breuem, & craſſam protenditur. Inferior humeri pars vlnæ, &

Inferioris humeri ſedis deſcriptio.

radio articulata, longè adhuc magis, tum ſinuum, tum capitum multitudine, ac — f li.ii.ta.vi.
figura variat. Primùm enim, in media hniuſmodi inferiori ſede, ſinus vnà — Θ m.
cum duobus [f] tuberculis adeſt, trochleæ, ſeu orbitæ imaginem exprimens, præ- — g t.vi.fi.vi. K L M.

Orbita.

terquam quod orbita æqualiter toto ambitu exculpitur; [g] internum verò hume- — h ead.M.
ri caput, magis quàm [g] externum prominet; externa enim ſede, nullum vlnæ,

quæ

Digitized by Google

quæ huic orbitæ articulatur, luxationis periculum imminebat, cum illi Radius, vti dicemus, adhæreat, qui vlnæ, quò minus è ſuo loco abſcedat, hæc in parte pro fulcro eſt. Aliud pariter inter exquiſitas, & præſentem trochleam diſcrimen intercedit; in illis enim funis per omnem ſinus ambitum ducitur; hanc vlna in orbem, vniuerſam amplexari minimè poteſt, quod medium ſuperioris ipſius partis [i] ſquama oſſea pellucens occupet, cui vlna, cùm brachium extendimus vel inflectimus, maioris roboris ergo, innititur. *Duo orbitæ ſuperpoſiti ſinus.* Ex duobus hiſce ſinibus, in ſuperiori huius orbitæ ſede inſculptis, [k] poſterior [l] anteriore amplior multò eſt; & ſuper vtrumque, vlnæ proceſſus circumaguntur, quos græci κορώνας appellant, quia ſinus inter ipſos poſiti, termini exiſtunt. Anterior ſinus anteriorem proceſſum excipit, cum brachium inflectimus, cum verò extendimus, poſteriorem proceſſum, quem cubitum vocamus, poſterior ſinus admittit. Suntque ſinus hi, affabrè adeo parati, vt brachium non vltrà quam vſus poſtulet, & flecti, & extendi ſinant. *Externũ iſtius oſſis caput.* Ad externam pariter humeri orbitæ ſedem, nonnihil in priora teres, longum & læue [m] caput habetur, cartilagine perinde, ac orbita obductum, quod in magnum, terentem, & modicè cauum ſinum, quem in ſuperiore [n] radij ſede inſculpi dicemus, inſeritur. Ad externum huius capitis latus humeri os inſigniter protuberat, & quibuſdam donatur aſperitatibus, ex quibus, & ex linea, (quæ ah ipſis exorta, ſurſum aliquantiſper per externum latus conſcendit) ſex [o] muſculi enaſcuntur, vt ſuo loco dicemus, tumque ſedem hanc externum Humeri caput ſemper appellabo. *Internum.* Et quemadmodum externum humeri latus prominet, ſic quoque ab interno latere teres educitur [p] proceſſus, quem internum humeri Caput vocabo. Id etſi nulli oſſis committitur, ab ipſius tamen apice aliquantiſper lato, muſculus exoritur, à quo tendinem volam [q] manus inueſtientem produci audies; nec non muſculi duo motus brachialis opifices. Ex infima verò ſede portio eius [r] muſculi exoritur, qui primus [s] radium deorſum flectit; cum obſcura etiam quorundam [t] digitos aliquot flectentium muſculorum parte. Sic quoque præſens caput in anteriori ſua ſede, iuxta cauitatem ſiue orbitam, paruum obtinet ſinum, [u] per quem, tertium brachium petentium [x] neruum ferri dicemus: in poſteriori autem alterum, [y] quo quintus brachij [z] neruus deducitur. Caput hoc, externo grandius eſt, licet ad tactum ſecus occurrat, cuius quidem rei in cauſa eſt, radij ad externum articulatio. *Inferioris partis appendix.* Veruntamen ambo, & alterius oſſis conſtant appendice, quæ in natu minoribus media linea ſiue harmonia committitur, in maioribus verò per vnionem ſiue ſymphyſim: ideoque non paucis ea eiuſdemmet oſſis portio viſa eſt, ſed reuera pars alterius exiſtit, vt optimè aduertit Realdus Columbus. Cæterum humerus rectus eſt, ac propè teres, licet humiliori ſede nonnihil excauetur, poſterius latus, anterius prominens; elatiore ſede contrà ſe habet, & in medio propemodum triangularis, quod in muſculorum ex eo educendorum, vt ſuo loco dicemus, gratiam effectum eſt. *Humeri oſſis ſinus.* In media etiam poſterioreque humeri ſede, ſecundum ipſius longitudinem [a] ſinus quidam quarto manum [b] adeuntium neruo deducendo paratus conſiſtit. Is ab interiore parte inchoat, & per poſteriorem incedens, in exteriorem, deorſum obliquus tendit, prout ductus ipſe poſtulat. Ad hęc, in anteriori ipſius ſede, [c] extrorſum, ſupra medium longitudinis, adeſt aſperitas, in quam validiſſimus brachium mouentium [d] muſculus inſeritur; & vnde poſtremus [e] cubitum flectentium educitur. Alia inſuper occurrit aſperitas iuxta ſinum, quo externum muſculi caput, primi cubitum flectentium, vehitur; ex qua interior carnoſa huius primi muſculi pars, enaſcitur. *Humeri oſſis foramina.* In humero foramen notatu dignum nullum occurrit, paucis quibuſdam, & minimis quidem exceptis, iuxta ſinus, & circum vndique capita, in id inciſis, vt melior in illis, validiorque articuli huius ligamentorum inſertio, atque ortus fieret. *Sunt* & alia nonnulla, venis deducendis parata, quę per oſſis longitudinem occurrunt, potiſſimum interna ipſius ſede, in qua maximus venarum ipſum enutrientim numerus conſpicitur.

i t.vi.ſi. vi. N O.
K ead. o.
l ead. N.
m ead. P.
n ead. e.
o ead. ſi. vii. N.
p t.vi.ſi. vi. s.
q lib. ii. t. i. Γ. t. iii. Υ.
r ead. V.
s l. ii. t. vii. Q.
t lib. ii. t. v. Θ. t. vi. Ξ.
u t. vi. ſi. T.
x li. vii. t. ii. T
y t. vi. ſi. vi. V
z li. vii. t. ii. *
a t. iii. e.
b lib. vii. t. ii. iiii. Φ.
c tab. i. ii. iii. iuxta S.
d li. ii. ta. i. ii. iiii. Δ Δ L.
e li. ii. t. ii. N.

Digitized by Google

De Cubiti Oſſibus, Vlna, & Radio. Cap. 21.

Vlnæ, ac radij diſcrimen.

A Cubito ad Brachiale,[a] oſſa duo porriguntur, quorum maius, Vlnam, minus verò Radium vocabimus. Duo hæc oſſa vtraque longa ſunt; ſed tum articulationis modo, tum figura inter ſe varia. Vlna enim ſinibus quibuſdam, & ad id requiſitis proceſſibus, in orbitam, qua Humeri os[b] inferiori ſede donari diximus, inſeritur; ſiquidem in ſuperiore ſui regione, omnium maximè craſſa ſolidaque, duos obtinet proceſſus, quorum vnus alterum antecedit.

Duo vlnæ proceſſus.

Prior[c] ille eſt, qui ſinum ſupra orbitam exculptum ſubit, cum brachium reducimus, illi quodammodo figura ſimilis, latus enim nonnihil eſt, ſolidus ac durus.[d] Poſterior eſt, quem communiter Cubitum appellamus, & poſteriorem ſinum, ſupra orbitam inciſum ſubingreditur, cum brachium extendimus.

Sinus īter duos hoſce proceſſus inſculptus.

Inter hoſce duos proceſſus ſinus[e] inſculpitur ad literæ C imaginem, accedens, tantæ longitudinis, quanta eſt interualli inter vtrunque longitudo, quem græci σιγμοειδῆ hoc eſt cauum, quod in medio ſit excauatus, appellarunt. Is totus læuis eſt, & cartilagine incruſtatus, cuius interuentu æquè adeo humeri orbitæ coaptatur, vt vel minima re addita vel adempta, impediri motum neceſſe foret. Et ſupra eam veluti funem agitur, cum brachium extendimus; aut reducimus, Exteriori vtriuſque horum proceſſuum ſedi aſperitas adſtat, ex qua valida quædam ligamenta hoſce articulos amplectentia, enaſcuntur, & aliqui præterea muſculi tum ex his qui[f] cubitum extendunt, & [g] flectunt, tum ex his, qui [h] ſecundos & [i] tertios digitorum articulos inflectunt; Tuberculis etiam quibuſdam ad id conferentibus, qui ad prioris proceſſus radicem conſiſtunt. Sic quoque ad anterioris proceſſus radicem aſperitatibus quibuſdam vlna inſignitur, prædictorum muſculorum ortui pariter deſeruientibus. In infima itidem dicti ſinus regione, vbi teres is eſſe deſinit, parua linea ſiue impreſſio viſitur, vnde ligamentorum quorundam, vlnam humero arctè colligantium, pendet exortus. Eſtque illud notatu dignum, poſtremum huiuſce oſſis proceſſum, vna vt plurimum, nonnunquam verò duplici appendice inſigniri, quæ in ſenibus per vnionem ſiue ſymphyſim coaleſcunt.

Radius humero vt committatur.

Radius qui Vlnæ ſuperſtat, quà humero committitur, tenuis aliquantulum eſt, & à capite, ex longa tenuique ceruice in amplum ac teres deſinit[K] capitulum, in cuius medio rotundus, & leuiter cauus ſinus inſculpitur,[l] externum humeri caput excipiens; & ſuper hoc caput, radius ſurſum deorſumque agitur, nihil tamen interim obſtans, quò minus flectatur, extendaturùe brachium. Quinimò radij ſinus ſuper ipſummet humeri caput flectitur, & extenditur, abſque vllo prorſus luxationis periculo, quamuis ſit modicè cauus; tanta eſt articulati capitis longitudo, ac latitudo.

Vlnæ reliquū.

Verum Vlna poſt ſuum cum humero articulum, ad brachiale tendens, ſenſim ac ſenſim, donec ad ipſum perueniat, coanguſtatur: Ibique in validam tenuemque abit ceruicem, ex qua[m] caput educitur, ad cuius extremum rotunda perpetuò Appendix viſitur, cuius exterior ſedes inæqualis eſt, & proceſſum ſtyli ſcriptorij[n] inſtar acutum obtinet, qui oſſi paruulum digitum ſuſtinenti correſpondet, & bradhiali, quemadmodum dicemus, ſuſtinendo opitulatur, cum id extrorſum abſcedit. Ad internum dicti proceſſus latus inæqualis ſinus exculpitur, in quo habetur[o] cartilago, quæ à radio pronata, inter brachiale, atque vlnam tota propemodum, ita reponitur, vt eorum neutri adhæreat. Atque idem omninò præſtat, quod ea, quam inter maxillam inferiorem, & oſſis temporum ſinum, nec non inter clauiculas, & pectoris os conſiſtere diximus. Præter hunc ſinum, reliquum huius Appendicis, brachiali commiſſum, non ſecus ac cæteri Appendicum ſinus, & capita, cartilagine totum obtegitur. Hæc itidem Appendix, alium ſibi vendicat ſinum,[p] longum quidem illum, & canalis modo teretem, ad vlnæ vſque ceruicem pertingentem; & per eum[q] tertij muſculi brachiale extendentis tendo tranſmittitur. Iſtius oſſis reliquum variæ, ac multiplicis figuræ eſt. Infima ſiquidem ipſius regio, iuxta poſterioris proceſſus, qui humero

commit-

a t.i.ii.iii.x. Y.t.vi.fi.vii.
b tab. vi.fi.vi. LM.
c t.i.ii.3.t. vi. fig.vii.c.
d ead.o.D.
e t.vi.fi. vi. o.
f lib.ii.t.xiii. bcd.
g lib.ii. t. viii. Γ.
h.li.ii.t. v. Θ.
i li.ii.t.vi.Z.
K ta. vi. fi.vii. L M.
l ead.P.
m ead.P.Q.
n ead. R.
o t.vi.fi.vii.T
p ead.V.
q li.ii.t.ix. A d.

Digitized by Google

committitur radicem , gibba nonnihil eſt ac figuræ triangularis ; & detracta
cute excarnis ſtatim conſpicitur , muſculorumque cubitum extendentium ten-
dinibus quibuſdam [r] velata . Prima huius trianguli linea inferiorem iſtius oſſis *Vlnæ longitudo.*
r lib.ii.t.ix.V ſedem occupat, & ſecundum vlnæ longitudinem ſatis detecta porrigitur. Si-
s ead.Λ. quidem tam [s] muſculus is, qui per externum vlnæ latus exporrigitur, & brachia-
li paruum digitum ſuſtinenti inſeritur , quàm qui per internum latus extendi-
t ead.Ξ. tur, & in brachiale [t] deſinit, ante eiuſdem brachialis os paruum digitum ſuſti-
nens, ita huius oſſis latera comprimunt, vt lineam hanc extrorſum prodire co
u t.vi.fi. viii. gant: quæ hoc modo vltra medium longitudinis vlnæ contendit. [u] Secunda li-
ß b. nea ab interiore latere radicis primi proceſſus incipit , & commune latus ſibi &
x lib.ii. t. ix. primæ lineæ conſtituit , per quod [x] muſculum brachiale flectentem tranſmitti
Σ,t.v.*i.iii.Σ dicemus. Tertia [y] ab externo latera radicis primi proceſſus inchoat , vnde vali-
y ta. vi.fi.vii. cc. dum membranæ inſtar, [z] ligamentum educitur, quo vlna radio ſecundum lõ-
z li.ii.t.vi.V gitudinem connectitur. Inter hanc & primam lineam latus reponitur, quod à
muſculis interiorem vlnæ ſedem occupantibus comprimitur , quibus omnibus
a ead.Ξ. vlna & radius cedunt , eique potiſſimum , qui [a] tertium priorum quatuor digi-
torum articulum flectit: & aduerte latus hoc ſecundum ſui longitudinem primo
& ſecundo aſperius exiſtere, hincque eorum muſculorum portionem enaſci ,
quo ex vlna educi audies. Latus inter primam & tertiam lineam repoſitum , cæ-
teris duobus minus excauatur , & priuatim lineam nonnihil obtuſam ſibi ven-
dicat, longam, nec inſigniter eminentem, & tertiæ, quàm primæ lineæ pro-
b li.ii. tab. x. pinquiorem, ex qua tres muſculi producuntur , eorum ſcilicet , qui radium
ΔΞII. ſurſum agunt [b] minimus , & duo quorum alter vti dicemus pollicis, alter indi-
cis & medij motibus deſeruit. Hunc in modum , etiam vltra ſuæ longitudinis
medium, vlna ſe habet, teres inde deorſum futura, niſi ſecunda linea protu-
berans accederet, quæ obliquè deorſum protenſa quadrangulari muſculo, iſt-
c li.ii.t.vii. x. hinc vti dicemus [c] educto, ſedem adaptat. Supereſt nunc vt radij hiſtoriam pro *Radii hiſtoria.*
d t.vi.fi. viii. hi. ſequamur , qui ſuprà infràque [d] vlnæ committitur , in medio tamen ita obli-
e ead.K. quatur, vt eam [e] nuſpiam contangant . Quod ideo potiſſimum effectum eſt ,
vt eo innixa vlna, ſurſum deorſumque flecteretur: partim verò in gratiam com
modioris exortus muſculorum, tam internum quàm externum cubiti latus oc-
cupantium. Vlnæ ac radij varia inſigniter eſt inferior à ſuperiore articulatio ;
Superius enim vlna radium excipit, inferius contra ſe habet. Ad externum igi
f t.v.i,fi.vii.I tur latus anterioris vlnæ proceſſus, exiguus tranſuerſim [f] ſinus inſculpitur, quar
tæ circuli parti ſimilis, læuis & cartilagine obductus, quo internum capitis ra-
dij latus ſuſcipitur, cui ſinum adeſſe retulimus , externum humeri caput exci-
g t.i.ii.i.t. vi. pientem. Infrà tamen, iuxta brachiale radius craſſeſcit, dilataturque , ac in [g]
fi vii. γδ, appendicem deſinit, interno cuius lateri exiguus admodum ſinus inciditur car-
tilagine incruſtatus, inſtar illius, qua vlnam donari nuper diximus. In hunc
ſinum ſuperior externi lateris, appendicis radij ſedes inſeritur, exigui tubercu-
li, quod & ipſum cartilagine obducitur interuentu . & ſuper ambos hoſce ar-
h tab.ii.ro. ticulos radius ſurſum deorſumque reuoluitur. Haud ſecus iuxta cubitum ra-
t.vi.fi.vii.q. dius ante ſuam ceruicem aſperum exerit [h] proceſſum, vlnam reſpicientem, cui
primus cubitum flectentium muſculus inſeritur. Reliquum radij brachiale ver *Aſper radii proceſſus.*
i ta. vi.fi.vii. rr. ſus, neque admodum etiam teres eſt; quinimò interiori latere, ſecundum
ſui longitudinem, [i] acutam & inſigniter accliuem lineam, è regione tertiæ vl-
K li. ii. t. vii. VV.t.xii.K. næ lineæ poſitam obtinet; ex qua membranoſum illud [K] ligamentum educitur,
quo vlnam radio, quà inuicem magis dehiſcunt, colligari diximus. Lineæ iſtius
latera, quò muſculis per vtraque ductis, cedant, paululum deprimuntur. Sed in
ternũ latus aſperius, & cauum magis externo eſt, quòd ex eo tertium pollicis os fle
l li.ii.t.vi. x. ctens [l] muſculus educatur. Externum radij latus è regione commemoratæ lineę
conſiſtens, teres propemodum eſt, & iuxta ſuæ longitudinis medium, aſperum
m li. ii. t.vii. Q. nonnihil occurrit, atque inde minor radium ſurſum flectentium [m] muſculus ,
n li.ii.t.xii. A. & ſuperior deorſum [n] reducentium enaſcuntur. Inferior [o] radij ſedes, etſi eam craſ *Inferioris radii partis deſcriptio.*
ſeſcere dilatarique diximus, quòd vniuerſũ illi brachiale articulari oporteret, vt,
o t.i.v,t.vi.fi. vii. γδ, vlna fere immota, manus in pronum ſupinumque agi poſſet; quoniam tamen os
adeo tenue, ad tam craſſum caput, fractionis periculum ſubiret, minus quam bra

Digitized by Google

chialis poſtularet craſſities, caput adauctum eſt. Huic defectui vna ſubuenit, ſu-
ſtinens & ipſa brachiale,[p] acuti duntaxat proceſſus medio, quem in ipſius Appen p ta.vi. fi.vii. R.
dice haberi diximus. Reliquum nanque huius appendicis brachiale verſus car-
tilaginē obducitur, quæ ab inferiore ſinus parte in radij appendice, brachialis ex-
cipiendi gratia, inſculpti, exoritur, & vlnæ appendicem conſcendit, ad apicem vſ
que dicti proceſſus, ita eum à brachiali diuidens, vt licet ipſum vlna ſuſtineat, mi
nime tamen ei proceſſus inſeratur. Neque etiam in proceſſu ſtylum ſcriptorium
referente, aliquod inſertionis veſtigium occurrit, quòd media interponatur
cartilago, ipſeque articulus laxus potius quàm arctus exiſtat; imò verò brachia
le radio, vti par erat, vniuerſum articulatur. Interna itidem radij ſedes, cui
appendix coaleſcit, ipſaque ſimul appendix nonnihil excauantur, [q] vt poſtre- q ead.n.
mo [r] muſculo radium in pronum agentium cedant, nec non etiam vt tendini- r li.ii.l. vii. x
bus digitos [s] flectentibus, liber aditus pateat. Externa ſedes paululum teres & s li.ii.t.v. ΘC
gibba eſt, quò validior exiſtat. Nihilominus, quoniam tali ea exiſtente, fa- t li.ii. ta. i. ii.
cilè contingere poſſit, vt [t] tendines ſupra eam ad extendendos digitos, dedu- iii. 345.b.
cti prolaberentur, quatuor hac in parte ſinus exculpti fuere, quibus tendines
ceu per foramina, vel annulos traijcerentur. Præter quos quatuor ſinus,
alius pariter in [u] externa ſede, quà radij appendix vlnæ appendici articulatur, u t.vi.fi.vii.θ.
ſinus conſiſtit, & per eum [x] muſculi paruum digitum extendenti tendo de- x li.ii.t.ix. θ.
fertur.

De Oſſibus Brachialis. Cap. 22.

Brachialis oſſa quot.

BRachiale appellamus ea oſſa, ſuper quæ [a] manus agitur, quibus vlna, & ra- a ta.vi.fi.viii.
dius, vti diximus, committuntur. Octo id oſſiculis conſtruitur, quater
natim compoſitis; quę omnia in natu maioribus, extra dura ſunt, intus vero
ſpongioſa, & medulla perfuſa (potiſſimum grandiora, in quibus ea euidens,
& conſpicua eſt,) ac paruis quibuſdam ſpiraculis paſſim inciſa minimè peruijs,
ac venarum, arteriarumque aliquot ramulis aditum præbentibus. Oſſa hæc
omnia, non minus magnitudine, quam figura, & in ſitu inter ſe variant; non
enim alterum alteri vſque adeo ſimile eſt, quin facile ſingula ſeorſum interno-
ſcantur. Verùm vtcunque differant, affabrè adeo inuicem adhærent, aptan-

Brachialis figura.

turque, vt brachiale vnico conſtare oſſe videatur, ſicque ipſorum numerus in-
uentu difficilis, niſi [b] membrana, quæ ipſa conſtricta detinet, adimatur. Cun b li.ii.t. viii. Δ t.xii.l.
cta ſimul interna ſede [c] ſinuatam figuram C literæ inſtar efformant; externa ve- c t.vi.fi.viii.
rò alteram incuruam, illi ſimilem, quàm radij caput præbere retulimus. Sunt-
que his tantummodo partibus ligamentis obuincta; nam ſuperiore ſede, quà
radio committuntur, læuia ſunt & cartilagine obducta, quemadmodum & in-
feriore, quæ palmæ & pollicis oſſibus coarctatur. Pars horum oſſiculorum, cu
ius medio inuicem coaptantur, nec inęqualis, nec aſpera eſt, neque ligamen-
tis; aliarum modo referta. Imò eorum nonnulla, ſinus ſuos læui cartilagine in-
cruſtatos obtinent, quibus reliquorum capitula, ſiue tubercula excipiuntur,
præterquam in oſſium inferioris ordinis connexu, vbi exiguum quid cartilagi-
nei ligamenti interponitur, quod fere intuentium oculos effugit, vbi oſſa hæc
minus arctè, quam ſuperiora deuinciūtur. Cùm enim ſuperiorum oſſium ordo,
radio, vnius oſſis inſtar committatur, inferior vero primo pollicis oſſi, & quatuor
poſtbrachialis veluti multis ſeiūctisque oſſibus coarticuletur, oportuit ſuperiora
oſſa, concinnè magis minorique intermedio, quàm inferiora, inuicem adaptari.

Brachialis oſſa cur plura.

Porro vtriuſque ordinis oſſa, propter varios manus, & brachialis motus, multa
eſſe oportuit. Iam ergo Brachialis ſtructuram, in genere deſcripſimus. Nunc
ſigillatim vniuſcuiuſque nomen, ſitum, figuram, ſinus, tubercula, & connexus
formam proſequemur, à ſuperiori ordine, qui radio committitur, exorſi. In hoc
igitur ordine, oſſa quatuor habentur, quæ pro ea, qua diſponuntur, ſerie, numera d ead. 1. 2. 3 4.
bimus; [d] Primum id appellantes, quod huiuſce ordinis internum latus conſtituit,
ſecundum, tertium & quartum quæ deinceps ad externum vſque ſequuntur. Eo- e ead. 5. 6 7. 8.
dem pror-

Brachialis oſſa vbræ ac radio, vt committantur.

dem prorſus modo, quatuor reliqua [e] inferioris ordinis oſſa enumerabimus, qui quidem ordo quinto, ſexto, ſeptimo, & octauo oſſibus conſtituitur. Primum & ſecundum ſuperioris ordinis oſſa, ſinui radij Appendici exculpto arctè admodum inarticulantur, medio cartilaginis, qua ea in parte obteguntur. Tertium cartilagini innititur, quæ à radio educta, ipſum ab vlna dirimit vti diximus; quamuis, vbi manum extrorſum flectimus, externum huius tertij oſſis latus, nonnihil etiam Vlnæ proceſſum ſtylo ſcriptorio ſimilem contingat. Tertium iſtud os, nullum ferè in homine ſinum cartilagine obductum, qui viſu dignoſcatur obtinet, in quem dictus inſeratur proceſſus. Quartum iſtius ordinis [f] os, nullatenus vlnam contangit, licet in ſuperiorem ipſius ſedem portio ligamenti ſuſcipiatur, quod ex acuto vlnæ proceſſu enaſcitur. In hanc quoque iſtius oſſis partem tendo inferioris [g] brachiale flectentium muſculi inſeritur. & ex humiliori eiuſdemmet oſſis regione muſculus exoritur, primum digitum ab alijs abducens; nec non etiam eius [h] muſculi portio, qui duorum [i] primum parui digiti os flectentium habetur exterior; adeo vt quartum hoc os nullatenus coniugia ſibi oſſa contingat, præterquam interno latere, nonnihil palmam verſus, vbi depreſſo capitulo committitur ad externum tertij oſſis brachialis latus, per eam coniunctionis formam, quam Arthrodiam vocant, quæ ad Synarthroſim refertur. Os id omnium brachialis oſſium minimum exiſtit, paucioreſque reliquis ſinus, pauciora obtinet tubercula, imò teres propemodum eſt, etſi longius, & minus craſſum. Cùm enim muſculus inferiùs educat, ſuperiùs verò validiſſimi tendinis inſertionem admittat, ſurſum, deorſumque magis quàm in latera, prominere ipſum oportuit. Id inter ſuperioris ordinis oſſa refertur, quod tertio eius ordinis oſſi coarticuletur, etſi veteres ſeorſum ipſum enumerant. Præter iſtud os, reliqua omnia varijs inuicem locis colligantur. Nam primum, quod foris gibbum eſt, intus depreſſum, ac longius paulò quàm latum, præterquam quod radio articulatur, ſecundo etiam brachialis oſſi committitur, amplo capitulo, quod ſinum ſecundo, in id, oſſi exculptum, ſubingreditur. Inferiore præterea ſede quinto & ſexto, eiuſdem brachialis oſſibus iungitur, medio tuberculo, quod ab eo eductum, ſinum duobus ſupradictis oſſibus communem ſubit. Inter tot tubercula, inſignem os id ſinum tantummodo adipiſcitur, quo ſeptimi oſſis, cunctorum brachialis oſſium maximi, caput excipitur. Ita vt primum os radio, nec non ſecundo, quinto, ſexto, & ſeptimo brachialis oſſibus committatur. Secundum, quod tanto minus primo eſt, quanto id tertium magnitudine ſuperat, ab omni parte ſphæricum quodammodo eſt, præterquam ab inferiore, vbi depreſſum exiſtit, ac primo & ſeptimo, eo quem diximus modo connectitur, tertio verò per connexum, qui Arthrodia dicitur, ſynarthroſis membrum. Atque ita ſecundum iſtud os radio, & primo, tertio, ac ſeptimo brachialis oſſibus committititur, octauum ferè contangens. Tertium à lateribus, ſecundo & quarto conterminatur, adeoque ſinuatur, vt nullo prorſus modo vlnam queat contangere; inferiore autem ſede ſinum octaui oſſis ſubit, amplo, ſed parum tumeſcente capitulo. Paululum id teres exiſtit, præterquam ſuperiùs. Quartum tertio duntaxat articulari iam diximus. Quintum, quod in inferiori ordine primas obtinet, quadrilaterum quodammodo eſt, & ſuperiori latere ſinum adipiſcitur, qui primi oſſis capitulum excipit; externo autem latere alterum obtinet, quo ſexti oſſis caput admittit; rurſuſque inferiori ſede alterum, inſignem quidem illum, & oblongum, atque intus extraque magis, quàm à lateribus, aut in medio excauatum, in quem alterum primi oſſis pollicis capitulum inſeritur, eo articulationis genere, quæ Ginglimos dicta eſt, ſpecies Diarthroſis; longè aliter ab oſſium brachialis inter ſe connexu. Inſuper, quintum os inferiori ſede alterum ſibi, ſexto communem ſinum adipiſcitur, qui primum os indicem ſuſtinens, ex parte admittit. Quintum itaque os primo & ſexto brachialis oſſibus, conterminum exiſtit, & primum pollicis os vniuerſum, primi verò poſtbrachialis oſſis, portionem ſuſtinet. Sextum os, quod ſecundum, minimumque huiuſce ordinis oſſium habetur, quodammodo triangulare eſt, internoque latere quinto in eum, quē diximus modum, cōmittitur: externo autem latere, ſeptimo coarctatur, per articulationem

Quarti oſſis brachialis deſcriptio.

[f] pro iſto & ſequentibus vide tab. vi. fi. viii.
[g] li. ii. t. i. ix. x. Λ.
[h] li. ii. t. iii. q.
[i] li. ii. t. iiii. ζ.

Primi oſſis deſcriptio.

Secundi.

Tertij.

Quinti.

Poſtbrachialis.

Sexti.

Digitized by Google

lationē Gynglimon, Synarthroſis, ſeu motus obſcuri ſpeciem; partem verò ſuperiori primum attingit: inferiore præter ſinum quinto communem, alterum quoque ſeptimo communem obtinet, quo poſtbrachialis oſſis medium digitum ſuſtinentis portio ſuſcipitur. Ita vt os id primo, quinto & ſeptimo brachialis oſſibus, poſtbrachialis verò primo & ſecundo committatur.

Septimi.

Septimum, brachialis oſſium maximum, veluti quadrilaterum eſt, longum magis, quam latum, & inferiùs ſinū primo & ſecundo brachialis oſſi communem ſubit, inſigni capite, lato, atque admodum accliui; interiore ſede ſexto oſſi committitur, exteriore autem interno octaui oſſis lateri vniuerſo, depreſſo parumper capite, ac ſinu leuiter inciſo. Articulus hic, aliqua ex parte cartilagine obducitur, qua ſeptimum os octauo arctiſſimè deuincitur; Quod minimè tamen obſtat, quò minus ſeptimum iſtud os, omnium brachialis oſſium, extrorſum facillimè luxetur, tum quòd maximum ſit, atque ictibus euitandis minus idoneum, tum quod ligamentum, quo cæteris colligatur, nonnihil hac in parte tenuius, quam reliquis brachialis partibus exiſtit. Os itaque id primo, ſecundo, ſexto & octauo brachialis oſſibus, ſimulque poſtbrachialis oſſi medium digitum ſuſtinenti committitur.

Octaui.

Octauum triangulare propemodum eſt, & inſtar cunei, inter ſeptimum tertiumque adigitur, quibus committitur; ſeptimo quidem eo quem diximus modo, tertio autem, medio ſinu quem ſibi exculptum adipiſcitur. Duobus præterea poſtbrachialis oſſibus, annularem, paruumque digitum ſuſtinentibus coarctatur. Quare os id quatuor conterminum oſſibus eſt, alterique ſeſami ſemen æmulanti, (vnde tum ipſum, tum ſui generis reliqua ſeſamina, hoc eſt ſeſamo ſimilia fuerunt appellata) ad externum brachialis latus conſiſtenti, vbi quartum poſtbrachialis os, paruum ſuſtinens digitum octauo brachialis oſſi committitur. Officulum id validiorem reddere huiuſmodi articulationem videtur; ſimulque quarto prædicto poſtbrachialis oſſi ſuſtinendo, ac ſuffulciendo opitulari. Octauum iſtud os, interna ſede quà manus olam ſpectat, [k] proceſſum notatu dignum, ſibi priuatim vendicat, C literę ritu exculptum, cuiuſmodi etiam proceſſum, licet paulò minorem, [l] quintum brachialis os adipiſcitur. Ab altero in alterum horum proceſſuum apicem validiſſimum, neruoſumque porrigitur [m] ligamentum, ſub quo tendinibus ad digitos flectendos tendentibus, tutum iter præbetur, quò minus iniurijs laceſſiri, aliquamve in partem deflectere valeant. Vniuerſa hæc ſedes inter vtrunque proceſſum media, læuis quodammodo eſt, ne ſubditis hiſce tendinibus noxę quidpiam accedat, reliquum verò brachialis aſperum exiſtit, quò ligamenta, quibus commèmorata oſſa deuinciuntur, firmius adhæreant.

k t.vi.fi. viii. M.
l ead. h.
m lib. ii. tab. iiii. [illegible]

De Poſtbrachiali. Cap. 23.

Poſtbrachiale quot conſtet oſſibus.

QVod [a] brachiali ad primos vſque digitorum articulos ſpacij intereſt, Pecten, ſeu Palma manus, vel Poſtbrachiale dicitur. Id licet quinque oſſibus cōſtrui, dicere poſſimus, primo etiam [b] pollicis oſſe connumerato, tum quòd poſtbrachialis pars quodammodo exiſtat, tum quia nos nō minus eam partem quam os illud occupat, Poſtbrachiale appellamus, quàm reliquum; quoniam tamen primus pollicis articulus primo aliorum digitorum articulo per quam ſimilis eſt, vtque ceteris omnibus obſeruatum numerandi ritum ſequamur, [c] quatuor eſſe dicemus; q̄ reliqua digitorum oſſa longitudine ſuperant, sūtque magna ex parte ſphęrica, caua, & medulla intus referta. Longiſſimū ipſorum eſt quod medium digitum ſuſtinet, tum quod indicem; ſicque deinceps minora fiunt.

Oſſium horum appendices.

Omnia verò poſtbrachialis oſſa, tam infera quam ſupera ſede [d] Appendicem obtinent, cuius medio eorum vnumquodque brachialis oſſibus, in hunc modum committitur.

Poſtbrachialis oſſa, vt brachialis oſſibus cōmittantur.

[e] Primū duobus capitulis, & ſinu, toti ferè ſexto coarctatur, & quinti portionem attingit, ſinum quem quinto & ſexto brachialis oſſibus communem haberi diximus, ſubintrans. Secundum depreſſo & obliquo capitulo in modicè cauum & obliquum ſinum, quem inferiori ſeptimi oſſis ſedi exſculpi diximus, inſeritur, ac præterea etiam in ſexti oſſis partem. Tertium & quartum vtraque octauo committuntur duobus

a t. i. II. t. vi. fi. viii. i.
b t. vi. fi. viii. A.
c ead. i. ii. iii. iiii.
d ead. Q. R.
e pro iſto & ſequentibus vide tabu. vi. fi. viii.

perquam

perquàm exiguis capitulis vix quidquam prominentibus: Oſſium poſt brachialis
appendices arctè adeo oſſibus ſuis coarctantur, vt ſuperiores, nec dum in puerulis
appareant. Ibi oſſa hæc, nonnihil externa ſede latiora, quàm interna occurrunt,
omnia exteriore facie tumeſcentia, interiore reducta, euidētius multò quam bra-
chialis oſſa. Superiores ipſorum appendices lateribus ſibi inuicem coaleſcunt, me-
dia qua colligantur cartilagine. Inferiores quoque & ipſæ inſignes exiſtunt, & in *Inferiores appendices.*
rotundum, ac ab externa ſede in internam, oblongum caput deſinunt, quod carti
lagine incruſtatum, primi cuiuſque digitorum oſſis ſinum ingreditur, per articu-
lationem Arthrodiam, Diarthroſis ſpeciem. Lateribus quoq; Appendices hę inui
cem coaleſcunt, prout ſuperiores committi diximus, licet minus validè: Nihilomi
nus tamen quà ſe mutuò aſpiciunt, ſuos quoque ſinus obtinent, ex quibus cartila-
ginea ligamenta educuntur, quorum opera validè admodum inuicem connectū
tur. Cæterum oſſa hæc in medio ſecundum poſtbrachialis longitudinem, nequa
quam ſibipſis adhærent, quòd appendices ſint oſſibus craſſiores: Quod ideo effe *Poſtbrachialis oſſium appendices cur oſſibus ipſis craſſiores.*
ctum eſt, vt tribus illis ſpacijs, inter quatuor poſtbrachialis oſſa conſtitutis, ſex mu-
f li. ii. t. viii. Δ t.xii.m. ſculi caperentur, ex illis octo quos f primum quatuor digitorum os flectere dice-
mus, binis eorum in quolibet ſpacio repoſitis; Quibus muſculis, vt ſedes aptior ad-
aptaretur, oſſa hæc interna ſede, quæ volam reſpicit, excauata nonnihil fuere; nec
non lineis quibuſdam & impreſſionibus ſecundum longitudinem inſignita, pro-
ut à muſculis ab eis eductis comprimuntur. Externa verò ſede, quæ volæ manus
g li.ii.t.iiii. Δ ſ.ix.xi.A. reſpondet, leuiter exaſperantur, quò tribus g muſculis brachiale mouentibus, ap-
tam inſertionem præbeant.

De Oſſibus Digitorum. *Cap. 24.*

a t.i.ΔΔ t.vi. ſi.viii. A B C DEF. VNuſquiſque manus digitus tribus oſſibus per quam duris a conſtruitur, trium
articulorum interuentu connexis; non ideo tamen medulla deſtitutis; quini-
mò præterquam quod ab extremis, appendicum modo, ſpongioſa ſunt, in medio *Singuli digiti ternis cōſtruūtur oſſibus.*
etiam caua exiſtunt. Primum verò cuiuſque digiti os ſecundo grandius, craſſius- *Oſſium horum magnitudo.*
que eſt, & ſecundum tertio. Et eorum quilibet amplius ab initio eſt, quam in ſum- *Figura.*
mo, ac in paruum impensè caput deſinit. Omnium extrema, medio craſſiora exi-
ſtunt, queādmodum etiam ſe habet omnis propemodum longorū oſſium ſeries;
vt ſcilicet, pendere minus grauarent, validioresq; redderentur appendices. Verū
digiti omnes æquè teretes, ac læues ſunt, quò minus lędantur, tuberculis ſcilicet
omninò deſtituti. Sunt quoque oſſa hæc, introrſum aſpera, & excauata, quò me-
lius apprehenſa perſtringant; extrorſum gibba, vt noxas melius ferant; in medio
caua, ne ſibi ipſis impedimento ſint. Id quod in paruo digito perſpicuum fit, qui
externa & ſuperiori ſede teres eſt, interna vero, atque inferiore cauus. Idem quo-
que in pollice videre eſt, qui, quod cæterorum digitorum præſidio ſit deſtitutus, te
res interna ſede exiſtit. Cætera omnia digitorum oſſa exterius teretia ſunt, adeo vt
ne in articulis quidem vel tantillum promineant; pręterquam primum pollicis os
modicè latum, atque depreſſum, nec non tertium quodque digitorū os, quæ licet
exteriùs gibba ſint, nihilominus non procul ab articulo, vbi ſecundo oſſi commit-
tuntur, ad ſummum vſque, haud ęquè ac reliqua extrorſum protuberant, quo vn
guibus locum cedant. Sunt præterea huiuſmodi oſſa, nonnihil interna ſede caua,
& exiguum veluti canalem conſtituunt, per quem tendines digitos flectentes tuto
deducuntur; primo pollicis oſſe excepto, palmæ os interna ſui regione reſpicien-
te, quod etſi latus volam ſpectās, ab vtroque capite plannum, iuxta articulos, & in
medio depreſſum obtinet; minimè tamen æquè ac cætera digitorum oſſa, latum,
planum & cauum eſt; quin potius gibbum, & interiore magis, quam exteriore ſe-
de acutum exiſtit. Idque ſumma cum ratione effectum eſt; Cum enim procul om
ne periculum abeſſet, ne tendines qui ad ſecundum, tertiumq; digiti huius articu-
lum flectendum tranſmittuntur, aliquam in partem deflecterent, quod muſculis,
quos huic oſſi propinquos eſſe dicemus, firmiter admodum adnectātur, canali ip
ſum donari minimè neceſſe fuit, vt neque ligamento, quod cæteris digitorum oſ-
ſibus

Digitized by Google

ſibus ſecundo libro adeſſe docebimus. Aduertere tamen oportet, tertium ſingulorum digitorum os in apice, vbi nulli oſſi committitur, nõnihil prominere, aſperoque donari capitulo, vnà cum binis ligamentis, quibus tendo adiungitur; qui interiorem digiti partem ſubit, & ad apicem vſque tendens terminatur. Aſt operæprecium erit, articulationis horum digitorum formam ſigillatim proſequi. Scire itaque in primis oportet, primum pollicis os quinto brachialis oſſi ita coarticulati, vt vndequaque ſurſum deorſumque agi poſſit, multò tamen ad latera, quàm aliam in partem faciliùs; ſinus enim oſſis brachialis, quo excipitur, anterius poſteriusque altiùs quam ad latera inſculpitur, illi verò iſtius oſſis caput adamuſſim figura congruit. Adeo vt ad Gynglimon atque Arthrodriam, Diarthroſis membrum, referri poſſit articulatio. Secundum eiuſdem digiti os per coniunctionem Gynglimon, Diarthroſis ſpeciem coarticulatur, quamuis Veſalio ſecus viſum ſit. Primi enim oſſis extremum in capitulum deſinit, ſecundi oſſis ſinum ſubiens. Verùm quia capitulum hoc interno pollicis latere modice verſus exteriora prominet, eſtque in tranſuerſo oblongum, ac lateribus magis, quam medio depreſſum, caput verò contrario modo eandem figuram ſortitum eſt, propterea os iſtud extenſionis flexioniſque motu, magis quam laterali pollet. Sed non vltra rectam lineam extenditur, propter primi oſſis caput. Illud quoque minimè ignorare oportet, in interiore huiuſce articuli ſede,[b] oſſicula duo, inſtar ſeſami ſeminis exigua conſpici, quæ ne digitus plus quàm par ſit, flectatur, prohibent, vti ſanè; oſſiculis hiſce deficientibus, eueniret, cùm caput interius nonnihil depreſſum ſit. Tertium os contrario nexu ſecundo compingitur, ſecundi enim inferior ſedes duo educit capitula nonnihil teretia, & ſinu dirempta, cartilagine perinde atque capitula, obducto. Superior tertij oſſis ſedes binos ſinus obtinet, colle veluti quodam in eorum medio conſiſtenti, diſiunctos; & in hos duo inferioris partis ſecundi oſſis capitula inſeruntur. Sinus verò, quem ſecundum os in medio duorum capitulorum exculptum habere diximus, capitulum in medio duorum ſinuum conſiſtens excipit. Adeo vt tertium os ſecundo excipiatur, & ſecundum tertio, eum in modum vt extendi quidem, flectique poſſint, nullo autem pacto in latus agi. Nequeunt verò dicta de cauſa magis, quàm erigantur, extendi. Hoc eodem connexu ſecundi, ac tertij digitorum articuli committuntur. Primus enim quatuor digitorum articulus, primo pollicis articulo ſimilis eſt, non autem ſecundo, vt Veſalius non bene animaduertens prodidit. Atque ideo id digitis omnibus commune eſt, vt facilius extendantur, flectanturque, quàm in latera moueãtur; quãuis pollex, index, paruusque digitus, in latera nonnihil magisx, quàm annularis, aut medius agantur. Quod quidem ideo euenit, quoniam poſtbrachialis oſſium capita, quibus hi digiti compinguntur, latera paulo magis depræſſa obtinent. Vt verò primi digitorum articuli minus quàm ſecundi, ac tertij flectantur, oſſicula quędam ſæſami ſeminis inſtar,[c] grandia efficiunt, quæ in huiuſmodi articulis conſiſtunt, neque illos flecti ſinunt. Haud ſecus quoque primi huiuſmodi articuli, cæteris magis ſurſum flectuntur, reſupinanturve, quod poſtbrachialis oſſium capita minus quàm oſſium digitorum capita promineant. Quæ in hominum quoque nonnullis adeo comprimuntur, vt digitos ſurſum euident er flecti ſinant.

Primum pollicis os brachiali articulatur.

Secundũ quomodo primo committatur.

Tertium quomodo ſecundo.

Primus quatuor digitorum articulus primo pollicis articulo ſimilis.

b t.vi. fi. viii. T.

c e ad. VV.

De Oſſiculis Seſamo ſemini ſimilibus. Cap. 25.

QVoniam oſſiculorum quorundam mentio incidit, quę in interna articulorũ digitorum ſede occurrunt, quibus ea in articulis, quibusve corporis ſedibus reperiantur, ſcire operępreciũ eſt. In primis igitur inter [a] quartum poſtbrachialis, & octauum brachialis os, vnũ occurrit, In interiore [b] ſecundi pollicis articuli duo ſubrotunda, & ſolida, graniſque Orizæ quodammodo ſimilia, licet paulo breuiora; alteram nanque partem magis depreſſam obtinent, & cartilagine obductã, cuius medio, primo pollicis oſſi committuntur, alterum quidem iuxta internum capitis huius oſſis latus; alterum vero iuxta externum. Atque inter vnum & alterũ tendo defertur, quo [c] tertium iſtius digiti os flecti dicemus. Alia inſuper digitorũ

Vbinam oſſa huiuſmodi cõperiantur,

a t.vi.fi.viii. N.
b ead.T.
c lib. ii. t. vi. θx.

oſſibus

oſſibus adhærent,vt ipſorum proceſſus & capitula videantur.ex quibus ligamen-
ta educuntur,& in ea muſculorum tendines inſeruntur. Eodem prorſus modo,
d t.vi. fi. viii. ad primos quoſque digitorum articulos,duo alia ſpectantur [d] oſſicula ,quorum
alterum altero eo minus eſt,quo propius ad paruum digitum accedūt, in quo mi
nora ſunt , ac veluti cartilaginea . Senibus etiam quibuſdam ad internam tertij
pollicis articuli ſedem vnum huiuſmodi adeſt oſſiculum . Huius quoque gene-
ris alterum, in ſecundis, ac tertijs quibuſque quatuor digitorum articulis occur-
rit,adeo tamen exiguum,vt milij granum videatur . Huiuſmodi autem oſſicu- *Oſſicula ſeſamina quot in pedibus habeantur.*
la,uicena ſaltem utraque in manu habentur . Eiuſdem omnino generis os etiam
e t.vi.fi.x. μ. in pede ſpectatur,primi manus oſſi [e] correſpondens,ubi quartum pedij os paruū
f ead.4. digitum ſuſtinens oſſi [f] tarſi eiuſdem pedis,quod aleam ęmulari dicemus, com-
mittitur . Verum in primis digitorum pedum articulis difficulter reperiuntur ,
præterquam in pollicis digito;licet in ſenibus,quòd paullo maiora exiſtant,mino
ri negotio inueniantur. In ſecundis & tertijs articulis nunquam ferè occurrunt ,
g ead.Ψ. prędterquam in pollice: in quo bina [g] oſſicula ſpectantur , eaque ſatis magna,(li-
cet minora ijs , quæ ad eiuſdem digiti connexum habentur) quorum interius
multò grandius eſt . Atque utrunque,ea in parte, quæ capiti oſſis pedij digitum
hunc ſuſtinentis committitur, ſinum cartilagine obductum obtinet: ſubtus ue-
rò,ſolum uerſus,teretia ſunt , & phaſeoli cauo ſimilia . Oſſicula hæc ſatis uali-
da ſunt; & præter id quod cæterorum modo pręſtant, ut articulos flecti minimè
ſinant,tendinum etiam tutelę deſeruiunt,qui ad ſecundum, tertiumque pollicis
os flectendum tranſmittuntur . Cùm enim ea promineant,per duos ueluti col-
les tendo deducitur,ita ut cum pedem ſolo figimus,deteri nequaquam poſſit.Oſ- *Prąſtigiatores.*
ſium horum alterum,illud eſt,de quo tanta apud pleroſque pręſtigiatores men-
tio habita fuit; oſſiculum quoddam in homi ne haberi,incorruptibile, atque ex
eo tanquam ex ſemine , hominem die iudicij proditurum aſſerentes . Id autem
quàm uerum ſit , Theologis decernendum relinquimus; quemadmodum etiam
& illud , quàm meritò fatidicæ , ac Striges mulierculę in huiuſmodi oſſe , tan-
quam re ad faſcinationes ſuas , ac ſcelera efficaciſſima , perquirendo ſtudium im
pendant,

De Oſſe Ilium,& Coxendice. Cap. 26.

a t.i.ii.iii.O. LAteralibus ſacri oſſis proceſſibus duo grandia [a] oſſa,utrinque unum commit *Coxendicis os ex oſſibus tribus conſtruitur.*
tuntur ; quorum utrunque tribus ex oſſibus conſtruitur,per connexum , qui
Vnio dicitur,in homine coaleſcentibus.Eorum Primum,elatiorem ſedem quę la
teri reſpondet,conſtituens,os Ilium dicitur: Secundum , inferiorem ſedem occu-
pans , quà femoris oſſis caput inſeritur,Coxendix appellatur . Anterior pars Pe- *Oſſium horum vſus.*
ctinis os dicitur . Huiuſmodi oſſa in id fuere,parata, ut femora ipſis articularen-
tur,& ut inteſtinis,nec non etiam ueſicę,& in mulieribus utero,ſuſtinendis opitu
larentur,fueruntque grandia admodum effecta,& multis donata proceſſibus, at-
que tuberculis, quoniam ex ipſis omnes propemodum femur mouentes muſcu-
li , & nonnulli etiam ex his , qui tibiam , Thoracem & dorſum mouent, produ-
b tab. vi.fi.ii. NNP Q Φ. cendi erāt . Vbi uerò Sacro oſſi connectuntur,& figura inſigniter uariant;quem
admodum etiam apices lateralium ſacri [b] oſſis proceſſuum ſe habere retulimus.
Vnicuique enim horum proceſſuum ſinui,Tuberculum, & unicuique tubercu-
lo,ſinus reſpondet . Adeo ut horum cuilibet Sacrum os , mutuo congreſſu com
mittatur : uſque adeo tamen ęqualis eſt huiuſmodi connexus, ut moueri oſſa ne- *Figura laterū oſſium coxendicis ſacro oſſi articulatorū .*
queant.In minoribus enim per lineam,ſiue harmoniam , in natu autem maiori-
bus per Vnionem committuntur;Partium,horum oſſium figuram facilę erit ex
ſummorum ſacri oſſis proceſſuum figura petere : qui uti diximus , longo in pri-
mis ſinu donantur , cui longum in hoc oſſe tuberculum ei congruens reſpon-
c ta.iii i.iuxta M.ta.vi.fi. ii. NN. det . Anteriori uerò ſedi,ſeu labijs [c] ſinuum proceſſuum, quę euidenter promi-
nere diximus , ſinus in interiore huius tuberculi ſede inſculpti correſpondent, in
quos labia hęc inſeruntur.Et poſteriori eorundem ſinuum regioni nonnihil infe
riori,labia quędam ſiue proceſſus oſſium iſtorum correſpondent,quę ſquamę in
ſtar,

Digitized by Google

ſtar attenuata, planam cum quarto ſacri oſſis laterali proceſſu compagem conſti-
tuunt. Rurſus d oblongo tuberculo in medijs ſinibus tranſuerſorum ſacr i oſſis d ead.OO.
proceſſuum conſiſtenti, longus etiam horum oſſium ſinus, commemoratos pro
ceſſus excipiens reſpondet. Attamen duobus illis ſinibus, quos in poſteriore la-
teralium ſacri oſſis proceſſuum ſede haberi diximus, vltra longum tuberculum
commemoratum, oſſa hæc haud æquè ad amuſſim reſpondent, vt neque tuber
cula in duos ſinus, ſuperiorem & inferiorem eos dirimenti; tum quia oſſa hæc
non tantum prominent, quantum ſinus excauantur, tum quia tuberculum ſi-
nus hoſce dirimens, haud inſertionis in hanc Ilium ſedem gratia effectum eſt:
Imò inter vnam, alteramque partem craſſa cartilago ligamenti naturæ compos
reponitur, quæ vniuerſum illud interuallum infarciens, ne ſe oſſa contangant pro
hibet. Verum aduerte, vniuerſam horum oſſium ſedem ſacro oſſi commiſſam,
aſperam eſſe ac inæqualem, atque admodum craſſam, quemadmodum & reli-
Oſſis Ilium figura. qua oſſa in illis ſedibus, quibus alijs committuntur, quò validiora euadant; Ad-
hæc poſteriora magis; quàm laterales ſacri oſſis proceſſus, porrigitur, tum quòd
Ipſius appendix. oſſa hæc, muſculorum ex ipſis eductorum ergo, grandiora eſſe oportuit, tum
quod totam corporis molem ſuſtinent. Reliqua, oſſis ilium ſedes, e ſemi e t.iii.o.
circulo ſiue flabello ſimilis eſt, ſuperiore ſui ſede circum circa f Appendicem ob- f tab. i. ii. iii. 11.12.13.
tinet. quæ teretem quandam veluti marginem, nonnihil extrorſum porre-
ctam exhibet; exterius aſpera & inæqualis eſt, atque impreſſionibus quibuſdam
predita, tam externa, quam interna ſui regione; hac quidem, vt amplior red-
dita, carnoſam tranſuerſi abdominis g muſculi partem admittat; illa verò, vt g li.ii.t.vi.Δ.
potiſſimam obliquè h aſcendentis portionem educat, & i obliquis etiam deſcen- h li.ii.ta.iiii.Π.
dens inſeratur; hi enim tres muſculi ſedem hanc vniuerſam occupant, quæ an- i li.ii.t.i.Θ.
teriùs, ſuperiusque craſſior eſt, quàm verſus lumbos. Anterior huiuſce appen-
Oſſis iſtius impreſſiones quædam & tubercula. dicis pars, priuatim craſſior eſt, vt K primus & ſextus tibiæ motores muſculi ex K li. ii. tab. i. ΣX.
ea principium deſumant. In medio pariter interioris partis oſſis Ilium, læuis at-
que ampla impreſſio habetur, è regione lateralium proceſſuum quintæ lumbo- l li.ii.t.viii. Ξ.
rum vertebræ conſpicua, ex qua nonus l muſculus, dorſum mouens enaſcitur.
Præter huiuſmodi compreſſionem, ſedes hæc vninerſa caua eſt atque aſpera, &
ex ea ſeptimus femoris motor muſculus ortum adipiſcitur, vt ſuo loco dicemus
quemadmodum & altera ad externum latus, iuxta elatiorem ſinus regionem,
femur excipientis, ad cuius vtrinque latera, tuberculum notatu dignum promi-
net, quod ipſius cauitatem adaugere videtur, &, quò minus ſexti, ſeptimi-
que m muſculorum femoris tendines per ipſum deducti, exiliant, prohibet. Ex m li.ii.t. viii. X.
hiſce tuberculis quod ad externum ſinus latus conſiſtit, non tibiam mouentis n n li.ii.ta. iiii. Φ.tab. xv.fi.i.
muſculi exortui deſeruit, cuius ergò tota hæc ſedes externa, nonnihil aſpera, F G.t. xiii. r.
& inæqualis eſt, paruumque ſinum adipiſcitur, ex quo noni huius muſculi o t.ii.11.
o tendo producitur: Quod latus internum occupat, os iſtud craſſius, validius-
que reddit, quale ipſum eſſe oportuit, quòd ipſi femoris caput, in articulan-
dum eſſet: & quod latiſſimus ei omnium ſinus, quo dictum os excipitur inſcul-
pendus eſſet: Ideoque Ilium os, ad elatiorem ſui, qua ſacro oſſi committitur,
ſedem, craſſius adhuc redditur, ac tuber conſtituit ad internum ferè ſecundi
tuberculi latus exporrectum, quod oſſis huius robur adauget, & exortui cedit
decimi p muſculi, qui femur ex torſum mouet. Externum coxendicis latus, p lib. ii. t.xv. fi.xvi.EE.
Externum coxendicis latus, interno aſperius viſitur, & ex eo muſculi tres, regionem hanc, vti dicemus,
vniuerſam occupantes, enaſcuntur, diuiduntur que ſecundum duarum linea-
rum diuiſionem, quæ in orbem per eam partem feruntur, eamque tres in partes
Partis huius ſinus. ſub obſcurè dirimunt. Illud quoque notatu dignum occurrit, quod media ſi-
nus in hoc oſſe inſculpti pars, in quem femoris caput inferi diximus, altius nonni-
hil, quam reliquum ipſius, excauatur, ac ſubaſpera eſt, ſolaque minimè cartilagi-
ne obducitur, quin potius foraminulis quibuſdam oppleta cernitur, & ex quibus
teres illud q ligamentum producitur, quod in medium femoris caput inferi retu- q li. ii. ta.xv fi.xvii.o.
limus. Adhæc, ſinus huiuſce labia anteriore ſede minus, quam poſteriore promi-
nēt; cuius ope fit, vt prout neceſſitas poſtulabat, femur benè flectere poſſimus. Ve
rum aduertere oportet, ad humiliorem ſinus eiuſmodi regionē haud cōtinuo du
ctu labia in orbem ferri, quin potius interrumpi, quò exiguæ cuidam r venæ cedāt r li.vi.t. ii. ee.

quam

quam per hanc partem ferri dicemus, & in aſperam eam, quæ cartilagine nequaquam incruſtatur, ſedem, contendere, nutrimentum huic articulo ſuppeditantem, vnde viſcidus ille humor emanat, qui in ipſo viſitur, eumq́ue humeſcentem, ac mobiliorem reddit.

Cartilago hüc ſinui circum obducta.

Haud ſecus quoque, circum ſinus iſtius oras, cartilago quædam leuiter extrorſum promines obtenditur, & cauitatem eam obtegit, per quam prædicta vena deducitur, caputque femoris ita complectitur, vt ipſum non ita facilè luxari ſinat, quamuis tamen promptiùs ea ſede, per quam dicta vena prorepit, quàm alibi luxetur. Inter ſuperiorem præterea oſſis ilium ſedem, quæ ſacro oſſi committitur, & eam coxendicis partem, in quam femur inſeritur, ſinus inſtar canalis habetur, per quem ſ neruum crus adeuntium quartum tranſmitti dicemus. Obſeruandus quin etiam in Coxendicis oſſe occurrit, t acutus quidam proceſſus, ex quo u ligamentum educitur, in lateralem proceſſum quintæ ſacri oſſis vertebræ deſinens; nec non etiam principium decimi, ſiue alia ratione vndecimi femur mouentis x muſculi. Neque verò prætereundus eſt ſinus in poſteriore ſede interni y lateris coxendicis, ſub proceſſu exculptus, cui miro artificio veluti trochleæ, decimus femoris motor z muſculus deuincitur. Præterea, infimæ coxendicis ſedi, cui ſedentes innitimur, a proceſſus adeſt, factus ex Appendice parem cum ipſomet oſſe latitudinem craſſitiemq́ue ſeruante, tum maioris ipſius roboris ergo, tum quatuor b muſculorum ex ipſo, vti dicemus, eductorum gratia.

ſ li.vij.t.ii.iii
7 1.li.ii.t.x.ζ.
t t.iii. 14.
u li.ii.t.xiii.o
x li.ii.t.xiii.
x.t.xii.β.
y t.ii.15.
z li.ii.t.xii.α.
a t.ii.14.
b lib.ii.ta.x.
ΦΨ.t.xi.μϖ
Ψ.& ta.xii.Ξ

Coxendicis os mulieribus latius.

Hunc in modum ſe habet Coxendicis os, quod mulieribus amplius multò quàm viris obtigit; quemadmodum etiam, & laterales ſacri oſſis proceſſus fœminæ ampliores obtinent, quò fætui aptior ſedes aptetur.

Pubis os.

c t.i.ii.iii.pp.
d ead.ς.

Anterior c huiuſce oſſis pars, quam communiter Pubis os appellamus, ſuperiore nonnihil tenuuior eſt, & ſociæ ſuæ d cartilaginis interuentu committitur, qua concinnè adeo deuincitur, vt vnica pars videatur, & quo prouectior ætate homo fit, eo minùs cartilago hæc ipſis interiecta conſpicua redditur, idq́ue in viris æquale, ac in mulieribus. Verum in mulieribus oſſa hæc non tam longo ſpacio, quàm in viris committuntur, neque verò in partu dehiſcunt, vt nonnulli arbitrantur.

Pubis os i mulieribus minimè dehiſcunt.

Illud quidem verum eſt, in ima ſede iuxta ipſorum coalitum, longiori interſtitio in mulieribus, quam in viris ea inuicem diſſidere, quemadmodum etiam infimæ aliæ ipſorum ſedes ſe habent, quo parturientibus moleſtiæ minus contingat. Ad quod etiam e Coccygis os non parum confert, quod partus tempore, in poſteriora, vti diximus obliquatur, vt facile in brutis animantibus videre eſt. Atque id mulieres liquido in ſeipſis experiuntur. quòd ipſas toto partus tempore ſedere nequaquam ſinit, ſedenteſq́ue maiori moleſtia pariunt, flexis autem genibus ſtantes, aut paululum in priora deflexæ, minus pariendo anguntur. Vtrumque Pubis os maximum ſibi foramen vendicat, quo leuius multo redditur, quodq́ue duobus f muſculis, & g membrana, ipſis interſita, vt ſuo loco dicemus, obturatur; Atque per id foramen h neruus duntaxat vnà cum i vena, & arteria tranſmittitur, non quidem per ipſius medium, ſed per ſinum in elatiore ipſius regione cælatum. Elatior horum oſſium ſedes aſpera eſt, & ex ea K recti duo Abdominis muſculi enaſcuntur. Anterioris quoque lateris pars aſpera, identidem cernitur. vnde neruoſum caput ſecundi tibiam mouentis l muſculi ortum adipiſcitur. Qua etiam in parte capitulum occurrit, ab interno acetabuli Coxendicis latere, ad duorum vſque pubis oſſium connexum pertinens, octauoq́ue femur mouenti m muſculo exortum porrigens. Capitulo huic acuta in poſteriori ſede linea correſpondet, ex qua decimi femur mouentis n muſculi portio principium deſumit. Poſtremo huiuſmodi oſſa nonnihil craſſa ſunt, iuxta infimam connexus ſedem, & quæ in ipſis haberi foramina diximus, vbi craſſa, & teretia propemodum ſunt, quo maius ipſis robur accederet, vtq́ue ex harum partium vtraque nonnulli penis muſculi, & corporis pars ipſum conſtituentis, principium aſſumerent. Os id vniuerſum, licet in ætate prouectioribus vnicum videatur, nec plùs quàm vnam appellationem obtineat; in puerulis tamen triplici oſſe, vti diximus, ſecundum tria, quibus donari retulimus nomina, per

e ead.N.
f li.ii.t.viii.Φ
g li.ij.t.xiiii.
β.
h lib.vii.t.ii.
ββ.
i lib.vi.t.ii.et
t.iiii.s.
K lib.ii.t.iii.
ΔΔ t.υΔ.
l li.ii.t.vi.Δ.
m li.ii.t.vii.α
n lib.ii.t.xv.
fi.ii.G.

Coxendicis os tripartito ſciſſum.

binas lineas cartilagine oppletas diſtinguitur: quarum prior à poſteriore iſtius oſſis ſede, paulò ante cum ſacro oſſe connexum educitur, & rectà fertur, ſinum interſecans, quo femur excipitur, & paulò ſupra medium oſſis pubis foramen procedens. Altera ex elatiori externa pubis oſſis ſede deſcendens in medium ſinus, cui femur inſeritur, cum priore coaleſcens, deſinit. Quoniam verò, non minus in agnis hædisq;, quàm in homine huiuſmodi lineæ occurrũt, eas facilè in illis videre vnuſquiſque poterit.

De Oſſe femoris. *Cap. XXVII.*

Femoris os omniũ maximũ.

FEmoris os omnium humani corporis longiſſimum exiſtit, & Appendice ab vtroque extremo donatur. Harum appendicum [a] ſuperior coxendicis oſſi iungitur, [b] inferior tibiæ oſſi, vti diximus, quamuis diſpari ratione articulatur. Superior namque pars rotundo capite committitur; quod & iſtius

Quomodo coxendicis oſſi iungantur.

oſſis [c] ceruice paululum ad interiora inclinata producitur, & in inſigne illud acetabulum, quod Coxendicis oſſi adeſſe diximus, reponitur, cui tum magnitudine, tum figura exactè congruit. Caput id cartilagine vniuerſum obducitur: Verum ad ſui centri medium, nonnihil inferius exiguum ſinum obtinet, anguſtum, profundum, & modicè inæqualem, cui teres [d] ligamentum à Coxendicis acetabuli centro eductum implantatur.

Cruri.

Inferior duobus [e] capitibus, in quæ dirimitur, oſſium omnium capita magnitudine ſuperantibus, adnectitur, quæ in poſteriorem magis quam interiorem ſedem exporrecta, non ſolum cruris extenſionem, flexionemque moliuntur, verum etiam muſculorum quorundam, [f] pedem mouentium exortui deſeruiunt, nec non etiam nonnullorum, [g] crus, & femur, vt ſuo loco dicemus, mouentium inſertionem admittunt. Articulus hic nullo prorſus modo in latera ducitur,

Sinus inter inferiora duo iſtius oſſis capita inſculptus.

quòd capita utrinque admodum promineant, ſinuſque in ipſorum medio, vtrique communis habeatur, in quem genu [h] mola, ut [i] ſuo loco dicemus, inſeritur. In poſteriori etiam horum capitum ſede, alius inter ipſa ſinus longè maior exculpitur, [K] modiceque aſper, cartilagine nequaquam obductns, quoniam aſperum, & inæquale tibiæ oſſis tuberculum admittit, quod in tibiæ oſſis ſinuum medio protuberat, validiſſimo ligamento in hunc ſinum implantato exortum porrigens, vnà cum alio admodum pariter robuſto, ex poſteriori eiuſdem tibiæ oſſis regione deducto. Sinus præterea hic, maximo cruris [l] neruo deducendo inſeruit, qui vnà cum vena, & arteria tutiùs per ipſum defertur. Horum oſſium latera cœcis plurimis donantur foraminibus, ex quibus validiſſima quædam articulum hunc continentia ligamenta educuntur. Ad externum tamen exterioris capitis latus, nonnihil in poſteriora, ſinus ſubobliquè inſculptus, priuatim viſitur, per quem quarti [m] muſculi crus mouentis tendinem, tutò deferri trademus, vt nullam in partem queat deflectere. Internam caput ad poſteriorem ſui regionem, exiguam impreſſionem adipiſcitur, qua priorem trium, & quinti crus mouentium muſculorum tendines deducuntur.

Oſſis femoris proceſſus.

Minor.

Os id ad ſuperiorem ſui ſedem, iuxta ceruicis radicem duos obtinet proceſſus, alterum [n] exterius, qui omnibus oſſium proceſſibus magnitudine præſtat, ex appendice notatu digna editus; alterum [o] interiori ſede, verſus poſteriora, & exteriori longe inferiùs, qui minor eſt, & ex Appendice pariter efficitur. Proceſſus hos græci τροχαντῆρας appellant, quòd paruis ſimiles exiſtant, magnum, aut paruum addentes; cùm verò ſimpliciter recenſent, maiorem ſubintelligunt. Ex interno proceſſu, ſexti [p] ſeptimique femur mouentium muſculorum tendines educuntur; & in aſperam lineam, quæ iuxta proceſſus iſtius radicem habetur, ſubobliquè poſteriora verſus ad tertiam circiter oſſis partem ducta, octauus [q] muſculus femoris motus autor inſeritur.

Maior.

Maior proceſſus externo latere gibbus occurrit, & in benè oſſatis, prouectioriſque ætatis hominibus, quatuor ſinus ſiue foſſiculos proponit: quorum primus maximus eſt, atque latiſſimus, & poſteriorem eminentiæ

a t.i.ii.iii.17.
b ead.16.
c t.i.ii.iiii.18
d lib.ii.t.xv. fi.xviii.O.
e t.ii.iii.16.
f li.ii.cap.38.
g li.ii. t. xiiii. Γ.t.xii.Ξ.
h tab.i.ii.Ξ.
i cap.28.
K t.iii.inter l.16.& 17.
l lib.ii.t.ix. δ t.x.ηθ.
m li.ii.t.x. Ψ
n t.i. ii.iii.T.
o t.i.ii.iii.ν.
p li.ii.t.viii. ΘA.
q li.ii.t.vii.ε.

nentiæ huius ſedem occupat. Ab huius ſinus radice aſpera linea educitur, deorſum per oſſis poſteriora obliquè nonnihil deducta, cui primi femur mouentis
r li.ii.t.ix. Π. t.x.ϰ. r muſculi portionem inſeri dicemus. Secundus ſinus, in anteriori latere conſiſtit, primo aſperior, & modicè depreſſus. Tertius primo, ſecundo, ſuperiùs paulò, interiacet, quodammodo gibbus. Quartus, ad huius proceſſus apicem viſitur, reliquorum anguſtiſſimus. Sinus hi priorum quatuor femur mo-
s li.ii.t.ix. Π. t.x.ϰ. uentium muſculorum inſertionem admittunt, s primus quidem primi, t ſecun
t li.ii.t. xi. ϑ. dus ſecundi, ſicque deinceps. Ad huius præterea proceſſus radicem in anterio-
u li.ii.t. viii. V. ri ſede verſus latus exterius, aſperitas occurrit, cui u ſeptimus muſculus femoris motor implantatur. Oſſis iſtius reliquum, teres ferè vniuerſnm eſt, & omni ex parte læue, præterquam in anteriore iuxta ceruicem, vbi aſperum viſitur. Ex eiuſ-
x lib. ii.t. vii. y.t.xiii.ϑ. modi verò aſperitate x octauus crus mouentium muſculus educitur, os id circum vndique ambiens, præterquam poſteriori ſede, vbi linea leuiter prominens, acuta, & inæqualis adeſt, quæ à proceſſuum radice exorta, vltra oſſis ferè medium
y lib.ii.t. xii. ΞΣ, decliuis prorepit, cui y quintus femur mouens muſculus validiſſime immittitur. Ad inferiorem tamen huius lineæ ſedem, iuxta inferiorum capitum radicem, femur amplum, & planum occurrit, perque huiuſmodi planitiem, maxima quædam vena, cum neruo, & arteria in crus defertur. Ad hæc femoris os, haud recto ductu illinc, vbi coxendici implantatur, deorſum tendit, ſed ipſius ceruix obliquè, vti diximus, extrorſum, ac tranſuerſim propemodum deſcendit, quò ſcilicet muſculis, venis, & arterijs, per internam femoris ſedem reptantibus, ſedes præbeatur. Quod reliquum eſt femoris, oblique ductu nonnihil extrorſum, vſque ad genu deſcendit.

De Duobus Cruris Oſſibus *Cap.* 28.

A'Genu ad Tarſum a oſſa duo interiacent, brachij oſſibus à cubito ad ma-
a t.i.ii. iii. Φ. Ψ.t. vi. fi. ix. num porrectis, reſpondentia: Quorum quod internam cruris regionem occupat, craſſius eſt, & latinis communi appellatione Tibia dicitur; quod ve- *Tibia.*
rò exterius conſiſtit, minus eſt, Sura vel Fibula vocatum. Ambo hæc oſſa ſuis *Fibula.*
infrà ſupraque appendicibus donantur. Verum ſupera Tibiæ ſedes longe, quàm *Ipſarum appēdices.*
fibulæ craſſior ampliorque viſitur, eiuſdemque appendix, anterius etiam quàm
b ta.vi. fi. ix. F G. poſterius amplior exiſtit, vbi deorſum magis porrigitur. Huic appendici duo b ſi-
c ead.i. nus duabus ſemilunis conſimiles, inſculpuntur, aſpero inæqualique c tubere, ac lubrica cartilagine obducto dirempti, quibus duo femoris oſſis capita implantantur; Tuber verò ſinu excipitur, quem duo femoris capita poſteriori parte ſeiungere diximus. In medio autem elatioris Tuberis huius ſedis, cartilagine nequa-
d li.ii. ta. xv. fi.xvii.x. quam obductæ, aſpera impreſſio conſiſtit, ex qua validiſſimum educitur d ligamentum, ſinui, quem duo femoris capita dirimere diximus, inſertum. Anterior tuberis regio parum omnino extuberat, quin potius depreſſa eſt, atque aſpera;
e t.vii.fi.xvii. ex ea tamen nulla præterea ligamenta enaſcuntur, quam quæ e cartilagines quaſdam anteriori huius tuberis ſedi deuinciunt, quæ, vt mox dicam, tibiæ ſinus adaugent. Cùm enim hi parum omninò excauentur, nec femoris capitum, in ipſis repoſitorum magnitudini, correſpondeant, natura defectui proſpexit, vnam præter communes, vtrique addens cartilaginem, nec tibiæ, nec femori aliter ad- *Genu cartilagines.*
hærentem, quàm ligamentorum quorundam interuentu, genu articulum circū-
circa complectentium, ex quibus cartilagines hæ producuntur, harumque cartila *Ipſarum ſubſtantia, & figura.*
f ead. ginum beneficio, anteriori, poſterioríque tuberis ſedi copulantur, quod tibiæ ſinus dirimit, in quos femoris capita reponi diximus. f Cartilagines hæ cæteris mollitie antecellunt, & ligamenti naturæ compotes propemodum exiſtunt, qua-
g ead N. que oſſibus applicantur, æquales ſatis, lubricæ, ac læues, vnctuoſoque humore
h ead.O. oblitæ ſpectantur. Circum vndique articulum g craſſæ occurrunt, & multò ante h ſinuum centrum attenuatæ deſinunt, ita vt ambæ eandem ſemilunarem figurā cum ſinibus, in quos excipiuntur, exhibeant. Atque ideo ad laterum medium

Digitized by Google

craſſiores impenſè redduntur, quà verò anteriori poſterioriſque tuberis capi-
tibus dictos ſinus dirimentibus proximè accedunt, longè [i] tenuiores ſunt, & in — i ead. P P.
acutos quoſdam apices deſinunt, quorum beneficio inuicem coaleſcunt; quam
uis apices, poſteriorem tuberis ſedem attingentes, paulò magis diſtent; Per
horum verò medium craſſiſſimum ligamentum, ex tubere in femur inſertum
deducitur. His poſitis, facile videre eſt, harum cartilaginum internentu, ti-
biæ ſinus, non minus in homine, quàm in cæteris animantibus cauos magis
euadere. Hunc in modum tibiæ cum femore connexus ſeſe habet. Fibula ve- — K t.vi.fi.ix. Ψ
rò haud ſurſum adeo conſcendit, vt in femur includi poſſit, ideoque [K] tuber-
Tibiæ, ac fibulæ in ſuperiori ſede articulatio. — culo committitur, quod ad exteram appendicis tibię ſedem conſiſtit, nonni-
hil poſteriora verſus cartilagine obductum, medio ſinu, quem interno ſupe-
rioris partis latere obtinet, leuiter cauum, amplum, alteraque perinde car-
In inferiori. — tilagine incruſtatum: Ima ſede, tibiæ quoque oſſi, licet diſpari nexu, [l] com — l ead. x.
mittitur. Externum enim tibiæ latus longam impreſſionem adipiſcitur, in
quam internum fibulæ latus includitur, leuiter prominens, & nonnihil per-
inde, ac impreſſio aſperum. Nulla tamen cartilagine obducitur, imò hac
in parte tibia fibulaque validiſſimo ligamento cohærent, quod eas non ſolum
in ambitu amplexatur, verum etiam quà mutuo congreſſu committuntur.
Superior itaque tibiæ appendicis regio femori, exterior verò fibulæ, dicta ra-
tione compingitur. Anterior [m] huiuſce appendicis ſedes nonnihil depreſſa eſt, — m ead. A B.
atque aſpera, inque huiuſmodi aſperitatem [n] muſculorum crus mouentium — n lib.ii.ta.vi.
tendines inſeruntur, quorum occaſione elatior externi lateris tibiæ appendicis — 56.t.vii. Ω g h i c.
pars, nonnihil prominens occurrit, cui [o] quarti muſculi crus mouentis tendo, — o li.ii.ta.x. Ψ t. ii. α.
Tibiæ ac fibulæ ad talum articulatio. — vti dicemus, implantatur. Hac quoque ſede fibula capitulum exerit, ex
quo [p] ſeptimus pedem mouentium muſculus educitur. Inferiores verò tibiæ fi- — p lib.ii.t.ii. χ t.vi. Φ.
Sinus. — bulæque appendices, ambæ proceſſum educunt, maiorem quidem [q] interna — q t.i. ii. iii. χ t.vi.fi.ix. D.
ſede, minorem verò [r] externa, qui decliuis deorſum procedit. Hos Inter ſi- — r ead. Φ E.
nus furculæ inſtar inſculpitur, cui talus, per articulum Ginglimon Diarthroſis
ſpeciem inſeritur. Sed de talo ſuo loco dicemus. Nunc ſinum duntaxat, qui
humiliorem vtriuſque horum oſſium ſedem occupat, proſequi eſt animus. Is,
amplior eſt, & in duos videtur diremptus, in ſui enim medio longum, & leui
ter prominens [s] tuber obtinet, ad latera verò alius exculptus euidenter cernitur.
Fibulæ proceſſus externa ſede, qua ſinum reſpicit, concauus, & perinde, ac — s ead. q.
ſinus ipſe læuis eſt, & cartilagine obductus; interna verò parte alterum crus re-
ſpiciente gibbus eſt, & facilè ad tactum deprehenditur carne ſcilicet denudatus;
Malleolus interior. — Eſtque interior ea [t] cruris pars, quam communiter Malleolum appellamus. — t lib.ii.t.ii. χ.
In ima iſtius proceſſus ſedè impreſſio cælatur, ex qua cartilagineum producitur [u] — u li.ii, t.viii. λ
ligamentum, tibiæ os calci colligans. Hæc etiam appendix in humiliori anterio — x ta.vi.fi.ix. iuxta L.
ris lateris regione [x] ſinum proponit oblongum aſperum, & inæqualem, à quo
ligamentum educitur, quod tibiæ, tali [y] ceruicem iungit. Poſterior quoque — y ead.fi.x.N.
huius appendicis ſedes, vbi malleolum educit, leuiter introrſum excauatur, &
ſinus quoſdam oſtendit tranſuerſis quibuſdam ligamentis circundatos, ſub quę — z li.ii.ta.vx. fi.i. D E O P.
tutò vti dicemus, aliquot [z] muſculorum tendines, nullam in partem deflecte- — a t.i. ii. iii. Φ t.vi.fi.ix.E.
Malleolus exterior. — tes feruntur. [a] Fibulæ appendix, craſſior & ipſa efficitur, & externum conſti-
tuens malleolum, eo tibiæ appendice decliuius fertur, quo hæc altius ad ge-
nu ſurſum porrigitur, atque ideo fit, vt rarius in externum latus, quàm in in-
ternum talus luxetur, adeo vt longitudine pares omnino euadant. Huiuſce
appendicis proceſſus internum latus conſtituens adeo gibbus eſt, & cartilagi-
ne obductus, vt ipſe potius à talo ſuſcipi, quam ſecus, videatur: nihilomi.
nus tamen externum tali latus vniuerſum appoſitè obtegit. Appendix hæc,
vnà cum tibiæ appendice vndequaque talum amplexatur, præterquam ſede
[b] anteriore, vbi etſi minimè illis integitur, tendinibus tamen per pedis cerui- — b t.i.ii. Ω ta. vi.fi.x.o.
cem ad digitos deductis optimè occultatur; nec non etiam [c] poſteriore, vbi — c t.i.ii. Ω t.vi. fi.x. Γ.
tendinibus pariter quibuſdam obtegitur in calcem inſertis, alijque pedem hàc ad-
Talus inconſpicuus. — euntibus; ita vt nuſquam talus contangi queat; quos enim Malleolos appella-
mus, nihil præterea ſunt, quam duo hæc capita, ſiue appendices tibię fibulęque, vti

dixi-

Digitized by Google

diximus; quarum exterior, ſinum poſteriori latere obtinet tranſuerſo ligamento obtectum, ſub quo ſexti, ſeptimique pedem mouentium muſculorum tendines deducuntur. In ima verò interni lateris parte in poſteriora paululum d ſinus alter eo inferior conſiſtit, profundus, atque aſper, cartilagineum educens e ligamentum, quo fibula talo propriè nuncupato deuincitur. Cæterum tibia fibulaque tota ſui longitudine f inuicem dehiſcunt; Cùm enim tanta ſit tibiæ capitum, cui fibula committitur, craſſities, tantaque reliqui corporis tenuitas, nullo prorſus modo, cùm ambæ rectà porrigantur, ſeſe poſſunt contangere. Fibula quidem in g medio nonnihil introrſum curuatur, ibique eo magis minùſve tibiæ committitur, quo maior minorve ipſius obliquitas exiſtit. Porrò vniuerſa fibulæ amplitudo, (præter externum latus à h medio deorſum, partiſque huius appendicem, quæ excarnia viſuntur,) muſculis quibuſdam obtegitur, ita fibulam amplexantibus, vt cedentem propeque triangularem reddant, potiſſimum ſecundum longitudinis medium, qua in parte anterius exacuitur, lineamque i inſigniter prominentem edit, primum trianguli triangulum conſtituentem. Poſterius quodammodo plana eſt, ac lineas euidenter extuberantes vtrinque adipiſcitur, quarum interna K ſecundum angulum, externa l tertium conſtituit; Tribus hiſce angulis tria continentur latera. Primum inter ſecundum primumque m angulum reponitur, & vnà cum externo tibiæ latere n muſculis quibuſdam cedit, qui ab anteriori cruris ſede in ſuperiorem pedis regionem feruntur, de quibus ſuo loco. Hoc præterea in latere parua conſiſtit linea, principium muſculo pollicem o extendenti porrigens. Secundum latus, primo tertioque angulo interiacet, amplum, modicè cauum, atque aſperum; & per ipſum p ſeptimus, q octauusque pedis motores muſculi deferuntur; octauus verò ex aſperitate, qua vniuerſum hoc latus prædictum eſt, omne ſui principium aſſumit. Tertium latus inter ſecundum, & tertium angulum conſiſtit; per quod muſculi ſuram efformantes feruntur, ac potiſſimum qui ſecundum r os pollicis flectit, cuius principium ex iſto pendet latere. Verum aduerte, s membranam ex ſecunda linea educi, quæ ſpacium omne inter tibiam fibulamque interſitum opplet, atque ambas deuincit, in ſecundam tibiæ lineam ſeſe inſerens, quæ triangularis & ipſa quodammodo eſt: Ac prima ipſius linea, ſiue angulus in anteriori ſede conſiſtit, eaque eſt quam communiter ſpinam vocamus. Secunda exteriorem, Tertia interiorem ſedem occupat: ac tertia quidem obtuſa eſt, ac propemodum teres; ſecunda paulò eſt acutior, ac tenuior. Tres huiuſmodi lineæ tria etiam latera conſtituunt. Primùm ſecunda & tertia circunſcribitur, planum, & quadantenus ſinuatum; ac per ipſum ijdemmet muſculi deferuntur, quos per primum fibulæ latus ferri retulimus. Secundum prima & tertia terminatur linea; egregiè incuruum, nec vllo tamen obtectum muſculo. Tertium inter primam tertiamque lineam conſiſtit; haud impensè cauum, & muſculis ſuram efformantibus occupatum, eoque potiſſimum t qui tertium os quatuor digitorum flectit, & illo quem pedis motorem u quintum ſtatuemus. Ad elatiorem præterea tertij huius lateris ſedem aſpera, & tranſuerſim porrecta linea conſpicitur, in quam x muſculus ille inſeritur, qui latitans in poplite muſculus nuncupatur.

d lib. ii. t. xv. fi. xvii. g. — e t. vi. fi. ix. Y. — f ead. t. — g ead. o p. — h ead. ſſ. — i ead. α α. — K ead. β β. — l ead. x. — m lib. ii. t. iii. iiii. vi. Ψ t. — n iiii. Ω. v. Φ. — o li. ii. t. v. Φ. — p li. ii. t. vi. Φ. — q ead. Ψ. — r li. ii. t. xiiii. A. — s lib. ii. t. xv. fi. xvii. a. — t li. ii. t. xiiii. Ξ. — u lib. ii. t. xv. D E. — x li. ii. t. xv. fi. i. D E.

Fibulæ ſecundum longitudinem figura.

Tibiæ figura.

De Patella. Cap. 29.

AD anteriorem genu compagem a os quoddam ſpectatur inſtar ſcuti rotundum, anteriùs poſteriuſque nonnihil planum, poſteriore ſui ſede articulum ſpectante, læue, ac lubrica cartilagine incruſtatum. Id in medio ſuæ longitudinis tubere prominet, in ſinum, quem in medio duorum femoris capitum inſculpi dicemus, inſerto. Ad tuberis huius latera duæ impreſſiones occurrunt, dicta capita excipientes. Et quemadmodum externum caput interno maius eſſe retulimus, ſic quoque intelligendum eſt, patellæ ſinum ad grandius caput pertinentem

a t. i. ii. iii. Ξ.

Patellæ ſinus, & figura.

longè profundiorem eſſe, atque ampliorem. Patella hæc, anteriori ſede, ac in late-
ribus aſpera eſt, & foraminulis quibuſdam ferè deliteſcentibus inciſa : Humilio-
ri autem ſede apicem exigui proceſſus inſtar adipiſcitur, qui elatiorem tibiæ par-
tem reſpicit; eſtque is perinde aſper, & foraminibus inſignitus, quò [b] muſculorum b li.ii.t. vi. fi. x Γ.
crus extendentium tendinibus firmiùs adhęreat, quibus vndequaque cohęret, prę- c li.ii.t.xv. fi. 1.123.
Patella quomodo femori alligitur. terquam ea in ſede, cui [c] cartilaginem obtendi diximus. Eſtque illud notatu di-
gnum, patellam hanc fæmori, aut cruris oſſibus, nequaquam conſeri, vel alligari,
ſed vi tendinum, ac membranarum ex quibus educitur, prædictis oſſibus arctè de
uinciri. Os is adultis impensè ſolidum eſt, ac durum, quemadmodum eo à tendi-
nibus, & cartilaginibus, quibus inuoluitur, probe deterſo, perſpicuũ euadit; In in-
fantibus autem vſque adeo tenerum occurrit, vt cartilaginis naturæ compos vi-
deatur: Eſtque id ſui muneris, ne femoris capita in priora luxari ſinat; quod qui-
dem eo deficiente ſæpius accideret, potiſſimum cùm genuflectimus, aut per cliuũ
aliquem ſiue ſcalas deſcẽdimus: aut vbi cruribus innixi, & corpore in priora acto,
vi aliquid molimur.

De Pedis Oſſibus. Cap. 30.

Pedis oſſa quot. PEs [a] in talum, calcem, os nauiculare, ceruicem, pecten ſeu plantam, & digi- a t.vi.fi.x.
tos dirimitur, idque non minus in brutis, quibus is in digitos finditur, quàm in
homine; quod quidem intelligi volumus, pedem in ipſis à tertio cruris articu-
lo deorſum metientes; ſecus quam nonnulli factitarint, qui cùm viderent ple-
raque bruta nihil præter digitos humo figere, eam duntaxat partem pedis nomi
ne dignarunt: minimè aduertentes, ſeſe hac dimetiendi ratione tres in quod-
libet crure articulos conſtituere, cùm alioqui duo tantum habeantur. Scire
Talus. igitur oportet primum pedis [b] os græcis ἀστράγαλον, latinis Talum vocari; quibuſ b t.i.ii iii. Ω. t.vi.fi.x.Γ.
Talus quomodo cruris oſſibus connectatur. dam Baliſtæ nux eò quòd ipſi quadantenus aſſimiletur, appellatum eſt. In ela-
tiorem iſtius oſſis ſedem, ſura tibiaque, vti diximus, inſeruntur; ideoque hu
iuſmodi pars teres nonnihil, & lubrica cartilagine obducta eſt. Dein à lateri-
bus paulo magis quàm antè, aut ponè tumeſcit. In eius enim medio, nonnihil
verſus internum latus, per omnem partis huiuſce ductum à poſterioribus in prio
ra, minimum altè depreſſus habetur riuulus, quartæ rotulæ parti quodammo
Tali latera quatuor. do ſimilis. Pars hæc quatuor prædita eſt lateribus, quorum primum, & ſecun
dum angulos ipſius occupant, ipſamque ſecundum longitudinem comprehen-
dunt; Tertium anteriùs, quartum poſteriùs conſiſtit; ita vt hoc tali os qua-
dratum euadat, vnde latinorum nonnulli Quatrium ipſum appellarunt. Ex
quatuor hiſce lateribus internum, & externum leui cartilagine obducuntur:
ſuntque leuiter reducta, licet minime pari vtrinque modo. Internum nanque
latus minus cauum eſt, & fouea longè minor, quemadmodum etiam inferio-
ris tibiæ appendicis proceſſus minor eſt, & cartilagine pariter incruſtatus. Ex-
ternum impenſiùs cauum viſitur, & cartilago latior, ita vt interni lateris fibulę
proceſſus inſertioni congruam ſedem adaptet, qui vti diximus, deorſum magis
Sinus. quam tibiæ proceſſus exporrigitur. Haud ſecus quoque internum tali latus aſpe
ro ſinu inſculpitur, cui [c] ligamentum inſeritur, quod ab interno proceſſus tibię c lib.ii. t. xv. fig.xvii.f.
latere produci, ipſumque oſſi colligare diximus. Externum pariter latus, al-
terum quoque ſinum adipiſcitur, qui [d] ligamentum excipit ab externo fibulæ d ead.g.
proceſſu, qui malleolus communiter dicitur, eductum, & fibulam oſſi, de quo
Aſperitas. agimus, colligans. Articuli huius ope pedem extendimus, atque reducimus. Ta-
lo itidem ad infimam poſterioris lateris partem aſperitas adeſt, ligamenta quæ-
dam ex tibia producta excipiens, nec non alia in calcem inſerta educens. Duos
adhæc ſinus latus hoc ſibi vendicat, alterum introrſùm, maiorem; alterum ex- e lib.ii.t.xv. 1.2.3.
trorſum minorem; qui [e] muſculorum ima pedis ſubeuntium [f] tendines vehunt. f ead.E.O.P.
Ab anteriori autem latere, [g] proceſſus ceruicis inſtar oblongus educitur, in caput g t.vi.fi. x. N
rotundum, & lubrica cartilagine incruſtatum deſinens, atque alto [h] nauicularis h ead.inter ⊚ & N.
dicti oſſis ſinui ſeſe inſerens. Contextus huiuſce opera, pedem in latera, & in

orbem agi arbitror. Ac ceruix quidem ſuperiori parte aſperitatem obtinet, ſpiraculis quibuſdam inſignitam, ex quibus pars ligamentorum educitur, [i] quæ muſculorum pedis digitos adeuntium tendines comprehendunt. Inferior tali pars duplici ſede calcis oſſi articulatur, cui duntaxat incumbit; [K] poſteriori ſcilicet regione, vbi calcem grandi tuberculo donari audies, amplum ſinnm ſubeunte, talo ad inferiorem partem exculptum; atque [l] anteriori, verſus internum pedis latus; qua in parte calcis os longo ſinu, & cartilagine obducto, inſignitur, qui tuberculum in humiliori tali capitis ſede conſiſtens excipit, quod in nauicularis oſſis ſinum inſeri diximus. In horum duum articulorum medio, & calx & talus exaſperantur, ſinusque quoſdam profundos obtinent, ex quibus cartilaginea quædam ligamenta educuntur, eos inuicem validiſſimè connectentia.

i lib.ii.t.x.ii. iii. δ.
K t.vi.fi.z.O.
l ead.A.

Talus quomodo calc. articuletur.

De Oſſe Calcis, & Nauiculari. Cap. 31.

SEcundum pedis os [a] Calcem efformat, omnium longè maximum, & prioris inſtar, durum. Ac pars quidem ipſius inferior, qua pedem [b] firmamus, teres ac latiuſcula eſt, aſpera & inæqualis, muſculorum quorundam inde productorum occaſione. Ad partis huius extremum poſteriora verſus inſigne Tuberculum educitur, à cuius [c] anteriori ſede [d] muſculus enaſcitur, quem ſecundum quatuor digitorum os flectere dicemns; nec non ea muſculoſę [e] carnis portio, quam quatuor in partes dirimi, & quatuor digitos pollicem verſus adducere docebimus. Tuberculum id vſum hunc præſtat, ne talo incumbentes, prædictos muſculos comprimamus. Superior huiuſce oſſis pars à poſteriore tali ad poſticam vſque ipſius calcis regionem, teres quodammodo eſt, & in medio ſinuata; exiguam obtinens aſperitatem, tibiæ, ac tali ligamenta inſeruntur. Sedes calcis poſtrema euidentius extrorſum, quàm cruris oſſa, porrigitur, quo quidem efficitur, vt tutius pedibus inſiſtamus. Ad ipſius verò extremum, verſus poſteriora aſperitates quædam occurrunt, & riuuli, quibus validiſſimus vniuerſi corporis [f] tendo, ſuo loco docebimus, implantatur. Internum calcis latus, in medio euidenter cauum, ab extremis autem prominens conſpicitur, idque proceſſuum, qui ad ipſius extrema conſiſtunt, occaſione. Per huiuſmodi ſinum, tutò [g] muſculorum pedis inferiora petentium tendines deferuntur, vnà cum vena, neruo, & arteria, iuxta poſteriorem anterioris huiuſce lateris proceſſus partem reflexi; cuius interno lateri ſinum inſculpi diximus, tali tuberculum excipientem; ex poſteriore autem lateris huius proceſſu [h] muſculum prodire dicemus, pollicem à reliquis digitis abducentem. Externum calcis latus nullo prorſus ſinu donatur, imò aſperum eſt, inæquale, atque excarne, præterquam inferiore ſede, ex qua [i] muſculus educitur, quo paruus digitus à cęteris remouetur; nec non etiam anteriore, quæ leuis, & modicè caua eſt, tendinibus cædens per ipſam repentibus, [K] ſeptimi octauique pedem mouētium muſculorum. Ex anterioribus calcis partibus, quę è regione pollicis conſiſtit, apicem eum, proceſſus modo edens, quo internum iſtius oſſis latus profundius effici diximus, talo duntaxat, vti diximus, articulatur; Pars autē exterior, minimo digito ſitu reſpondēs, anteriore ſui facie læuis eſt, & lubrica cartilagine obducta, compreſſumque caput obtinet, ad latera quodāmodo ſuſpēſum, in medio ſinuatum, quod minimè in ſinum, vt Veſalius prodidit, ſed in quarti oſſis pedij aleæ conſimilis [l] caput, cartilagine pariter incruſtatum inſeritur, eo articulationis genere, quæ Arthrodia dicitur, Diarthroſis ſpecies. Tertium pedis os [m] Nauiculare à Scaphæ imagine appellatur, poſterioriq; ſede cauū, & longum [n] ſinum obtinet, tali caput vti diximus excipientem. Anterior ipſius regio lubrica cartilagine obducta, ternas facies, ſiue latera exhibet, tria tarſi [o] oſſa, ſingula ſuum, excipientia, Latera huiuſmodi planam vſque adeo ſuperficiem obtinent, vt nullū in ipſis ſinum, nullum poſſis Tuberculum animaduertere: reliquū verò verſus internum pedis latus, grandius, inſigniusque prominens viſitur, quod os cui conſeritur, duobus quoque alijs tarſi oſſibus ampliùs, atq; profundius exiſtāt. Superior iſtius oſſis regio gibba eſt, & rotulæ nonnihil ſimilis, ſed quadantenus aſpera, exq; huiuſmodi

a tab.ii.iii. a. t.vi.fi.x Δ.
b t.vi.fi.xx.
c ead. Υ.
d li.ii.t. xiiii. Θ.
e ea. λ μ. t. xv. fi.i.N.
f li.ii. t. xiiii.
g li.ii.t. xiiii. αι χ.
h li.ii.ta.xvi. χ.
i li.ii.t..ii Π t.xiiii.V.
K lib.ii.ta. vi. Φ Ψ.
l t.vi.fi. x. A. 4.
m ead. Θ.
n ead. inter Θ & O.
o ead. 1.2.3.

Ima calcis pars.
Tuberculum.
Tuberculi uſus
Internum calcis latus.
Externum.
Anterior calcis pars.
Nauiforme os
Anterior ipſius pars.
Superior.

Digitized by Google

huiuſmodi aſperitate ligamenta prodeunt, os id nauiforme, talo & tarſi oſſibus colligentia. Inferior ſedes leuiter ſinuata occurrit, pedis adaugens cauitatem, eſtque hæc ſuperiore, quò ligamenta hinc validiora educantur. Hæc quoque ſedes verſus internum ſui latus ſinum inſuper adipiſcitur, per quem ſexti [p] muſculi pedem mouentis tendo reflexus prorepit. Terna hæc calcis oſſa, nec ſibi inuicem, nec brachialis oſſibus vlla ex parte correſpondent.

Inter pedis, & manus oſſa nulla eſt ſimilitudo.

p li.ii.t.iii.☩.

De Tarſo. Cap. 32.

Tarſus quot oſſibus conſtet.

TArſus [a] brachiali quodammodo ſimilis eſt, etſi ex quaternis duntaxat oſſibus conſtruitur, quorum tria proprijs deſtituta nominibus, nauiformi vti diximus articulantur. Quartum alee non prorſus abſimile, ſena obtinet latera; Primũ anterius, quod duobus pedij oſſibus commiti diximus. Tertium interius, quod eiuſdem tarſi oſſi ſibi proximo coarctatur; Quartum externo pedis lateri correſpondet, obſcurè adeo, planum, vt lateris nomen nequaquam ferè merea- Quintum ſurſum vergit, nulli præterea oſſi conſertum; Sextum inferiora ſpectat, nulli quoque oſſi adiunctum, eſtque cæterorum omnium maximè inæquale. In hoc latere longus conſiſtit [b] ſinus, ſeptimi pedem mouentis [c] muſculi tendinem tranſmittens; nec non etiam Tuberculum, cuius ope terræ firmatur. Verum quia nonnulla iſtius oſſis latera, vſqueadeo anguſta & inæqualia ſunt, vt teſſeræ latera non niſi obſcurè referant, imo verò grandinoſa videantur, Os grandinoſum Arabes vocarunt. Alij πολύμορφον, vt Cuneiforme à multiplici forma nuncuparunt. Os id, vti diximus, calci compingitur, ſoloque innititur; reliqua tria, & Nauiforme terram minimè attingunt, ſed ex hac parte profundum ſinum efformãt. Hęc tarſi oſſa, non minus quàm brachialis, figura, magnitudine, ac ſitu inter ſe variãt. Quod enim teſſeram refert, & primum, quod internum pedis latus occupat, ijs, quæ in medio habentur, magnitudine præſtant; & teſſeræ conſimile grandius primo eſt; & quemadmodum illud, verſus calcem inſigniter porrigitur, ſic primum antrorſum magis eminet, quam quæ mediam obtinent ſedem. Tertium os, quod teſſeram referenti aſſidet, ſecundo maius eſt, & antrorſum magis porrectum; ambo tamen ſimul iuncta, cunei figuram præ ſe ferunt, ſuperius nãque lata, inferius anguſta occurrunt. Tertium, priuatim inferiùs magis coarctatur, antrorſum magis productum, & ſecundo demiſſius quod inter primum ac tertium deliteſcit; atque in inferiorem tertij huius apicem quinti pedem mouentis [d] muſculi tendo inſeritur. Oſſa hæc tamen omnia, ſimul incta figuram ſuperius quodammodo teretem, inferius concauam, vt in pede conſpicitur, efformant. Tria huiuſmodi oſſa, iuxta poſteriorem ſedem nauiformi cohærentem, lubrica inuicemque cartilagine cõmittuntur; reliquis in partibus, mutuò nonnihil diſtant, & cartilagineis quibuſdam ligamentis copulantur.

Reliqua tria oſſa.

Trium tarſi oſſiũ diſcrimen.

a t.vi.fi.x.1.2.3.4.
b ead.x.
c lib.ii ta.xv.fi.i.xv.
d ead.D.E.

De Pectine, ſeu planta pedis. Cap. 33.

Planta pedis oſſa quot.

PEdis Pecten, propriè loquendo, [a] ſuperior pedis regio, Tarſum inter, ac digitos, appellatur, Plantæ verò nomine, ſubiecta ſedes, pectini reſpõdens, intelligitur. Ipſe tamen duas haſce partes nullo diſcrimne, nunc Plantam, nũc Pectẽ vocabo, cum vnũ idemque ſint, ſitque apud cæteros Anatomes profeſſores ita in more poſitum. Planta hæc pedis manus poſtbrachiali conſimilis exiſtit, pręterquam quod quinque oſſibus prædita eſt, quæ omnia tarſi oſſibus ſeriatim committuntur, leuibus quibuſdam capitulis, adeoque obſcurè prominẽtibus, vt nõ immerito planis ea ſuperficiebus coarctari dixeris. Ex his, quod pollicẽ ſuſtinet primo tarſi oſſi conſeritur; ſecundum indicem fulciens, ſecundo; Tertium medio præpoſitum tertio committitur; poſtrema duo teſſeram referenti attexuntur, perinde atque octauo brachialis oſſi, duo poſtbrachialis oſſa paruum mediumque digitũ ſuſtinẽtia coarticulari retulimus. Et quemadmodum inter articulũ oſſis, quo paruus digitus innititur, & brachialis, oſſiculum ſeſamo ſemini cõſimile haberi prodidimus, haud

Ipſorum ad Tarſum connexus.

a t.vi.fi.x.1.2.3.4.5.

ſecus

Digitized by Google

b tab. vi. ſi.x. χμ.

ſecus quoque in pede [b] alterum conſpicitur, inter quinti oſſis pedij, & quarti oſſis Tarſi articulum conſiſtens. Vtque tarſi oſſa, alia alijs antrorſum magis protēdi diximus, ſic quoque ex pectinis oſſibus, aliud altero magis in poſteriora porrigitur. Omnia tamen hac in parte craſſa exiſtunt, capitibus quibuſdam ferè triangularibus prædita, quorum medio oſſa inuicem à lateribus quodammodo læuibus, ac planis committuntur, eo articulationis genere, quæ Arthrodia dicitur Synarthroſis ſpecies. Cæterum, donec digitis committantur, ſenſim anguſtiora redduntur, inferius acuta, ſuperius verò rotunda; atque inter vnum alterumque os [c] ſpatium interiacet, quo [d] muſculoſæ illius ſubſtantiæ portio reponitur, quam primos digitorum articulos flectere docebimus. Quà verò digitis copulantur, poſtbrachialis oſſibus omnino aſſimilantur, ſuamque obtinent appendicem in teres caput deſinentem, à ſuperis ad infera nonnihil magis, quam ab internis ad externa exporrectum, quod ſinum primi digitorum oſſis, vnumquodque ſuū ſubingreditur. Verum quod pollicem ſuſtinet poſterius in infima ſui ſede, quæ tarſo committitur, non quidem proceſſum, vt Veſalius aſſerit, ſed exiguum obtinet [e] foſſiculum, cui ſeptimus pedis motor muſculus inſeritur. Os verò cui paruus īnititur digitus, vbi eidem tarſo connectitur [g] proceſſum educit, in externum pedis latus porrectum, cui [h] octaui pedem mouentis muſculi tendo implantatur.

c ead. VV. d lib. ii. t. xv. ſi. i. L. e t. vi. ſi. x. π. f li. ii. t. xv. ſi. i. xv. g t. vi. ſi. x. ρ. h lib. ii. t. xv. ſi. i. A.

Spatium inter pectinis oſſa. Digitorum oſſibus quomodo articulentur. Os pollicem ſuſtinens poſterius in infima ſede proceſſum non habet.

De Pedum digitis. Cap. 34.

a ta. vi. ſiix. A Z. b ead. φχ. c ead. ψω.

Singuli digiti quotnam oſſibus conſtent.

PEctinem ſiue Plantam pedis, digiti ſubſequuntur, [a] ſinguli, vt manus quoque digiti, externis oſſibus conſtructi, præter pollicem, quem [b] bina duntaxat explent. Quorum prius, primum pectinis os conſtituit, confertque vt facilius pedem figamus, non parum quoque ad id conferentibus oſſiculis [c] ſeſami ſemen referentibus, quæ in priore digiti articulo conſiſtunt, vt de his priuatim agentes diximus. In reliquis oſſa huiuſmodi eandem omninò cum manus digitis figuram ſortiuntur, ideoque illud duntaxat de his, ſermoni adijciam, vtrinſque pedis oſſa, vno pauciora quam manus haberi. Manus enim ſeptem & viginti efformatur oſſibus; præter ſeſamina; octo ſcilicet brachialis, quatuor poſtbrachialis, & quindecim digitorum. In pede ſex & viginti habentur, Calx nimirum, Talus, Nauiforme, quatuor Tarſi, quinque Pedij, quatuordecim digitorum. Atque hæc ad oſſium hiſtoriam ſatis ſuperque. Supereſt modo vnguium, & cartilaginum tractatio.

De Vnguibus. Cap. 35.

a t. vii. ſi. xiiii.

Vngues ex quibus extruātur.

VNgues [a] vſque adeo noti omnibus ſunt, vt de his mihi longo ſermone agere, non ſit opus. Illud intellexiſſe ſufficiat, eos ex oſſium, ligamentorum, tēdinū, carnis, & cutis concretione gigni; & ſuperiori tertij digitorum oſſis radici, validiſſimo ligamento adhærere; cute foris obtendi, intus verò carni vſquequaque affigi; ſenſu omni deſtitutos eſſe; & pilorum inſtar, perpetuò à radice incrementum ſuſcipere. Quod quidem euidēs argumentum eſt, eos peculiari vena nequaquam enutriri, vt nōnulli exiſtimarunt. Vngues digitis pro fulcro ſunt, quò melius quiduis poſſint comprehendere.

Vnguiū vſus.

De Palpebrarum Cartilaginibus. Cap. 36.

a t. vii. ſi. xvi.

Oculi cartilaginis vſus.

VTriuſque oculi Palpebræ tam inferior quàm ſuperior, [a] cartilaginē obtinēt, longam, tenuem, ac teneram, ambarum oras ſuccingentem. Atque ab ea pili Cilia vocati enaſcuntur, vti ſanè oportuit, quò erecti ſeriatimque diſpoſiti conſiſterent, remorum in triremi ritu, vnde haſce cartilagines græci Ταρσοὺς vocarunt.

De Aurium Cartilagine. Cap. 37.

a lib. ii. t. i. I. b t. iiii. ſi. i. O.

Auris munus.

AVris [a] cartilago tenera eſt ac tenuis; ſemper tamen eo magis dureſcit, quò propius cranio accedit, vnde producitur, ducto principio ex foraminis [b] auris orbiculo, qui in temporum oſſe cōſpicitur; ideoque oſſis huius orbiculus toto ambitu ſubaſper occurrit. Auris autem munus eſt, aerem colligere, efficereque vt in ingreſſu

Digitized by Google

greſſu ſtrepitum edat maiorem, vti perſpicuo viſitur, cùm impetuoſior quiſpiam ventus ora nobis percutit; maximum nanque intra aures ſonitum excitat, per eas veluti per cochleam ingrediens.

De Naſi Cartilaginibus. Cap. 38.

Prima & ſecũda naſi cartilago. *Tertia.* *Quarta, & quinta.*

NAſo quinque adſunt cartilagines, quarum ᵃ duæ priores, ab inferiori naſi oſſium ſede prodeunt, & deorſum porrectæ, ſenſim ac ſenſim teneriores euadunt, ac veluti in cartilagineum ligamentum terminantur, anteriorem omnem naſi regionem, ab imis oſſibus ad ipſorum vſque apicem, conſtituentes. Ab octaui etiam capitis oſſis proceſſu, quo naſum interſecari tradidimus, altera enaſcitur cartilago, inſtar ligamenti mollis, quæ antrorſum procedẽs, interna ſede, anteriori duarum prędictarum cartilaginum regioni, ſecundum ipſarum longitudinem adnectitur. Cartilago hæc naſum ab oſſibus deorſum interſecat, & duo ea conſtituit foramina. adeo ſe introrſum exporrigens, vt oſſi, quod naſi concauum palato reſpondens, dirimit, adiungatur. Præter haſce cartilagines, aliæ inſuper ᵇ duæ in naſo habentur, prioribus multo molliores neruoſioresque, quarum vtraque principium foraminis naſi à ſuo latere conſtituit. Cartilagines hæ interna ſede ſupra commemoratis colligantur, & ſolæ motu pollent, eundem alijs impertientes. Harum cartilaginum latiores, molliores que partes, ad naſi latera ſedem obtinent; naſi Alæ Anatomes profeſſoribus dictæ, quod inter reſpirandum referentur, occludanturque duarum alarum inſtar.

a li.ii.t. iiii.K
b ead. I.

De Laryngis Cartilaginibus. Cap. 39.

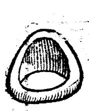
Prima laryngis cartilago. *Guttur eur magis in viris quã mulieribus cõſpicuum.* *Secunda cartilago gutturis.*

LArinx ᵃ prius illud foramen eſt, ex duobus, quæ in faucibus occurrunt; per qđ in pulmones aer defertur, ex tribus conſtans cartilaginibus; quarum ᵇ prima anteriorem ipſius ſedem occupat, eum gulæ nodum efformãs, quem communiter guttur appellamus; eſtque cæterarum longè maxima, foris quidem ᶜ gibba, intus verò ᵈ ſima, rotulæ, aut ſcuti veteris inſtar, vnde latinis ſcutiformis, ideſt ſcuto ſimilis dicta eſt; & ſuperiùs, quam inferiùs longè amplior exiſtit. Et quamuis extrorſum magis in viris quàm in mulieribus prominere videatur, glandularum quarũdam occaſione, quas hæ ad cartilaginis huiuſce latera ſortiuntur, quibus teres collum redditur, & guttur occultatur; æquè in his tamen atque in illis extrorſum porrigitur; licet minor alioqui mulieribus, larynx vniuerſa, quàm viris obtigerit. Porrò in vtriſque cartilago hæc bipartita conſpicitur, vt liquido ᵉ linea demonſtrat, eam ab imo ad ſummum interſecans, quæ indiſſecta etiam cartilagine, ſuperpoſitis ipſi ligamentis probè deterſis, obuia occurrit. Iure itaque magis, geminæ cartilagines, quàm vnica eſſent dicendæ, quoniam tamen cæteri vnam fecerunt, eam forſam iam in homine copulatam ſpectantes, ipſi quoquẽ vnicam nũcupabimus: Quæ tam ſupra, quàm infera ſede, binos educit proceſſus, vtrinque ſingulos; quorum ᶠ ſuperiores longius porrecti, ᵍ inferioribus oſſis hyoidis lateribus, ʰ neruoſorum quorundam ligamentorum ope obſtringuntur; inferiores ⁱ poſteriori ᴷ laterum ſecundæ cartilaginis parti alligantur, Secunda hæc cartilago, minor eſt prima, & maior tertia, totaque propemodum ad ˡ poſteriorem laryngis ſedem, iuxta æſophagum reponitur; & quidquid primę ad abſolutam ſcuti veteris figuram effingendam deeſt, ſuperioris, poſteriorique ſede abundè ſupplet; inſigni vtrinque educto proceſſu ᵐ in cuius vtriuſque extremo ſinus inſculpitur, in quem inferiores primæ proceſſus excipiuntur. Inferiore verò ſede integrum circulum edit, cuius anterior pars in faucibus conſpicitur ſub radicem primæ cartilaginis. Secũda hæc cartilago intrinſecus ⁿ læuior eſt; poſteriore autem ſede ſtomachum ſpectante, longam ſibi ᵒ lineam vendicat, dorſi modo ſecundum ipſius longitudinem exporrectã cuius medio ᵖ ſinus duo in hac cartilagine conſiſtentes dirimuntur, ex q bus duos ᵠ muſculos in tertiã cõſertos educi tradem us. Elatior pars poſterioris lateris huiuſce cartilaginis, in duo longa ʳ tubercula vtrinque vnũ deſinit, quorũ interuẽtu tertiæ cartilagini, vti docebimus, adnectitur. ˢ Humilior ſecundę cartilaginis pars, vbi laryngis poſteriora cõſtituit, ſubtenuis occurrit, deorſumque magis quàm aliarum vlla, cõtendit; ob id ſcilicet, vt inde muſculi educerentur, ᵗ quos per

a t.vii.fi. i. ii.
b t. vii. fi. iii. iiii.V.
c t.vii.fi.v.
d t.vii.fi. iiii.
e ta. vii. fi.ii. iii. G H.
f ta. vii.fi. iii. iiii.v.A B.
g ta.v.fi.vii. E F.
h lib.ii. t.xvi. fi.ii.iii.
i ta.vii.fi. iii. iiii.v.c.d.
K t.vii.fi.viii. E F.
l ta.vi.fi. vii. viii.
m t.vii. fi. vi. vii.K.
n t. vii.fi.vi.I
o t.vii. fi. vii. viii.L M.
q ead. N O.
q li.ii.ta. xvi. fi.vi.p.
r ta.vii. fi. vi. vii.P Q.
s t.vii.fi.vi. vii.viii.L.
t lib.ii.t. xvi. fi.vi.P.

omnem

Digitized by Google

omnem ſecundæ cartilaginis ductum decliues expandi, atque in tertiam inſeri dicemus. Huic cartilagini veteres nullum nomen indiderunt; propterea eam nonnulli innominatam appellarunt. Veſalio anularis dicta eſt, quod anulum quodammodo referat, quem ſagittarij Turcæ geſtant in dextræ manus pollice.

u t.vii.fi.ix. x.xi.

Tertiam laryngis u cartilaginem græci ἀρύταιναν, hoc eſt gutturnium, ſiue phialam appellant, quia cum integra eſt, & membrana aſperam arteriam intus ſuccingente, obducta, gutturnij ori quo aqua manibus effunditur, perquàm ſimilis exiſtit,

x ead.R.S.

Tertia Cartilago ex duabus conſtat.

Hæc, etſi, re vera, duabus conſtituitur x cartilaginibus, dictorum ligamentorum, & laryngem ſuccingentis membranæ beneficio laxiſſimè inuicem colligatis; quia tamen commemoratis membranis obtecta, vnica videtur, cumq; maxima Anatomicorum pars, ipſam minime diuidant, ego vnicam perpetuò nūcupabo; illud tamen admonens, duas eam in partes dirimi, & in vtralibet earum partem y profundum ſpectari ſinum, z ſecundæ cartilaginis tubercula ſuſcipientem; Ita vt vniuerſa hæc cartilago non minus ad internum, quam ad externum laryngis latus, cæteris omnibus longè faciliùs moueri poſſit.

y ta.vij. fi.x. xi.xv.
z ta.vii. fi.ui. vii.viiii. PQ.

Vtraque pariter huiuſce cartilaginis pars, infernè quam ſuperne longè amplior occurrit; pars vero ipſius anterior, in longum deſinit a proceſſum, laryngis interiora ſubeuntem. Superius Apices ſenſim, ac ſenſim mutuò b dehiſcunt, prout magis à principio diſtant; ac dein in poſteriora tendentes, & tenuiores, mollioresque redditi, atq; adipe obliniti, mutuò rurſus vniuntur (c vacuo in medio relicto) ſuperiores vnius, & alterius partes, & ſedem efformant d vaſis os, quo aquam manibus affundimus, æmulantem.

a t.vij. fi. ix. x y.
b ta. vii. fi.x. xi.Z.
c ta.vii.fi.ix. x.xi.T.
d lib ii.t.xv. fi.ix.x.xi.l.

Cartilago hęc vſque adeo mollis flexiliſque inibi eſt, vt vomentibus antrorſum reflectatur; ac laryngem adeo exquiſitè integit, ut nullo prorſus modo, vel tantillum quid in pulmones illabi queat. Tribus hiſce cartilaginibus, alia e mollis accedit, quæ, ſubſtantia perquàm ſimilis eſt elatiori tertiæ cartilaginis ſedi, cui committitur, apprimè congruum efficiens operculum.

e ta.vii. fi.xii. xiii,lib. ii.ta. xvi.fi.iiii.v. vi.xi.L.
f ead.a.
g ead.b.

Laryngis operculum.

Cartilago hæc iuxta elatiorem internamq; primæ cartilaginis partem, f ampla & antrorſum curuata baſi enaſcitur, ac introrſum procedens, in apicem g veluti triangularem deſinit, qui ſtomachi regionem verſus, exporrigitur; ſuperiore autem parte palatum reſpiciente, nonnihil prominens & tenera eſt; inferiore, quæ laryngem obtegit, ſima eſt, & multò quàm ſuperius durior. Ipſius apex, ſtomachum reſpiciens, inſigniter mollis occurrit, membranaque adeo craſſa obducitur, vt ligamentum uideatur. Quę primæ cartilagini, ſedes committitur, multa quoq; adipe referta eſt, & longè mollior quàm in medio. Huiuſmodi cartilago Ἐπιγλωττὶς græcè dicta eſt, quaſi ſupra linguam dicas: non quòd ipſius ſummitas linguæ, ſed h quod rimæ ſuperincumbat, quam duo tertiæ cartilaginis i proceſſus conſtituunt, tibiarum linguæ ſimilem.

h li.ii. t. xvi. fi. xi.c. fi. xii. xiii.d.
i ta.vij. fi.ix. x. T T.
K t.vii.fi.xiii. xiiii.

Gulæ Cartilagines.

Reliquæ faucium cartilagines ad pulmones vſque occurrent K es C. literę figuram exprimunt. Quod ideo effectum eſt, ne poſterior aſperæ arterię pars, cui ęſophagus adhęret, deglutitionem impediret; ſuntque omnes eò molliores, quò propiùs pulmoni accedunt. Hęc ea ſunt omnia, quę ad cartilaginum oſſiumque hiſtoriam pertinent. Appendicibus ergo & cartilaginibus prolixitatis vitandæ gratia dimiſſis, nec non etiam oſſiculis ſeſamo ſemini ſimilibus, quæ octo & quadraginta ad ſummum in manibus, totidemque in pedibus in quibuſdam habentur; oſſa omnia, prout in humanis corporibus communiter viſuntur, alia ſupputatione, ducenta vigintiquatuor, alia uero ducenta & quindecim conſurgunt;

Oſſium numerus.

Quorum octo caput obtinet; aures ſex; maxilla ſuperior duodecim; duo īferior; os hyodis vndecim; quatuor & viginti dorſum; ſacrum os ſex, & nonnunquam quinque; quatuor Coccyx; Coſtæ viginti quatuor habentur; Pectoris oſſis, tria ſunt; alia vero ſupputatione ſeptem: ſcapulę duæ; duæ clauiculæ; ſed brachiorum; octo brachialis vtriuſque; quatuor poſtbrachialis; ſingulorum digitorum trita. Coxendicis duo ſunt oſſa; alia ſupputatione ſena, femorum duo; quatuor crurum; vnum vtriuſque genu; vnus in vtroque pede talus; vnum nauiculare; quaterna tarſum conſtituunt; quina pedium; terna digitorum quemlibet, præter pollicem, cui bina duntaxat obtigerunt.

CHARA-

CHARACTERVM, QVI TRIBVS PRIMIS OSSIVM TABVLIS ADHIBENTVR, INDEX.

TRIBVS hiſce figuris iĳdem fere inſcribuntur characteres; quanquam ſi quis illarum alicui tantummodo peculiaris ſuerit, ex numero prompte obſeruabitur, quem ſingulis modo characteribus ſubĳciam in Indice, quo potiſſimum inſtitui oſſium nomina ſimpliciter aſcribere, eaque Latina & a probatis auctoribus hactenus magis vſurpata. Cæterum hic monitum volo Lectorem, primam figuram plurimum ab illa Veſalĳ differre, vt quæ vitio non careat; quod facile animaduertet, quiſquis partes in quibus ab eo diſſentio, cum natiuis contulerit.

A 2. 3. Sutura coronalis, arcualis, ſutura puppis.

B 2. 3. Græcorum maiuſculum V referens: lambdoides, ſutura proræ.

C 3. Sutura ſagittalis, inſtar veru aut virgæ per longitudinem capitis repens.

D 2. 3. Suturæ ſquamoſæ, temporales, mendoſæ.

α 2. 3. Hoc os vnà cum ſuo coniuge verticis oſſa uocantur: ſunt quib⁹ vtraque ſyncipitis oſſa nuncupātur: item paria & arcualia.

β 1.2.3. Os frontis: inuerecundum, os puppis.

γ 2.3. Occipitis os, lamdę os, os memoriæ: quibuſdam etiā os baſilare.

* q: 2. Oſſicula auditorĳ.

δ 2. 3. Os temporis, lapidoſum, ſquamoſum.

ε 2. Proceſſus eiuſdem oſſis ſtyli acuſve imaginem referens, ſtyliformis, calcar capitis.

ζ 2.3. Proceſſus mamillaris.

E 1.2.3. Proceſſus laterales oſſis cuneiformis.

η 2. Pars oſſis tēporis, ſquamoſa dicta.

θ 2. Proceſſus oſſis cuneiformis; veſpertilionum alis aſſimilati.

F 1.2.3. Hic proceſſus, quiq; ei cohæret, dicitur os iugale, os paris, anſa capitis. vndecim oſſa maxillæ ſuperioris priuatis carent nominib. & qa ea particulariter exprimemus tabula quarta, hic aliud nihil dicemus, niſi quod in inferiore,

G notata G, ſicut in ſuperiore pariter, dentes ſunt quatuor inciſores, duo canini, & decem maxillares.

H 2. Os Hyoides, os gutturis, os linguæ, os morſus Adami. Auicennæ cap. de gutture, os Alphaic: habēs quatuor latera (obſeruandum) duo ſuperius, duo inferius.

IK L.M.N. His characteribus in tribus fere figuris conſpicuis tota ſpina notatur, quæ carinæ ſimilis ex multis vertebris exſtructa eſt, ab I. ad K. collum ceruix. Atlas. à K. ad L. vertebræ thoracis, dorſi, pectoris, inter ſcupulĳ ab L. ad M. lumborum vel renum vertebræ. ab M. ad N. os ſacrum, latum. Os vero coccyx vel caudæ os N. inſcribitur.

O 1.2.3. Sternon, os pectoris, aſſer, ſcutum cordis.

P 1. 2. 3. Cartilago enſiformis, malum punicum, ſcutum ſtomachi.

Λ 1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.1.2.3. coſtę, quarum ſuperiores ſeptem legitimæ vocantur, reliquæ ſpuriæ.

Q 1.2.3. Clauiculæ, iugula, furculæ.

R 1.2.3. Scapulæ, ſcoptulum opertum, ſpatula.

λ 1.2.3. Proceſſus ſcapulæ ſuperior, quē ſummum humerū fere vocamus, aliqui roſtrum porcinum: eiuſdē proceſſus.

μ 1.2.3. Iferior anchorę ſimilis notař. μ.

S 1.2.3. Humerus, os brachĳ.

TVX 1.2.3. Cubitus, vlna, focile maius.

Y Minus ſeu radius.

ν 2. Proceſſum hunc Latini gibberum vocant.

ξ. 1. 2. 3. Proceſſus eiuſdem oſſis ſtyliformis dictus.

ZZ 1.2.3. Brachiale, carpus, raſeta.

Γ 1.2.3. Poſtbrachiale multis palma, pecten manus.

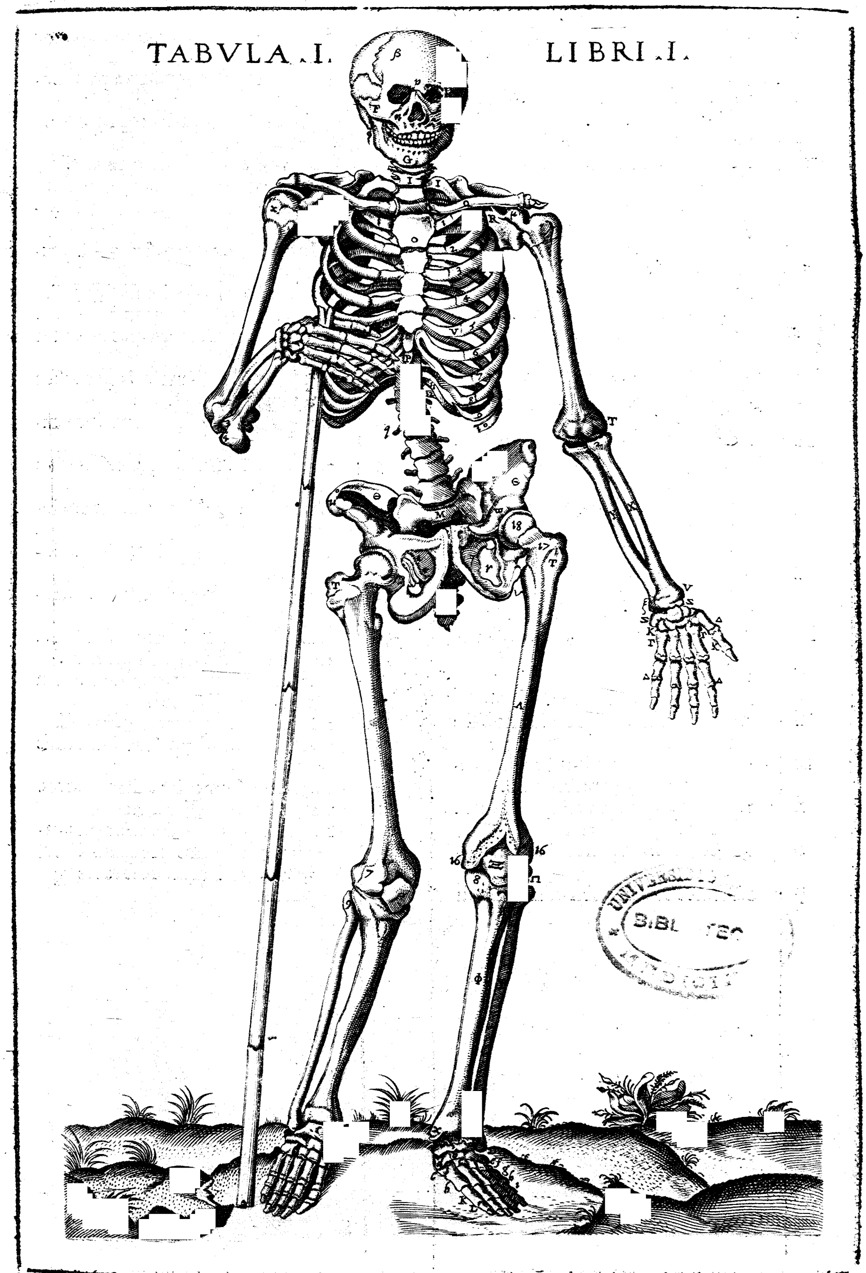
ΔΔ 1.2.3. Digiti, quorum primus dicitur pollex & ꝓmanus: ſecundus index: tertius infamis, verpus, medius; quartus annularis, medicus, cordis: quintus minimus, auricularis.

1.2.3. Os ilium ſeu lumbare.

Θ ο 1.2.3. Coxendicis os & coxæ.

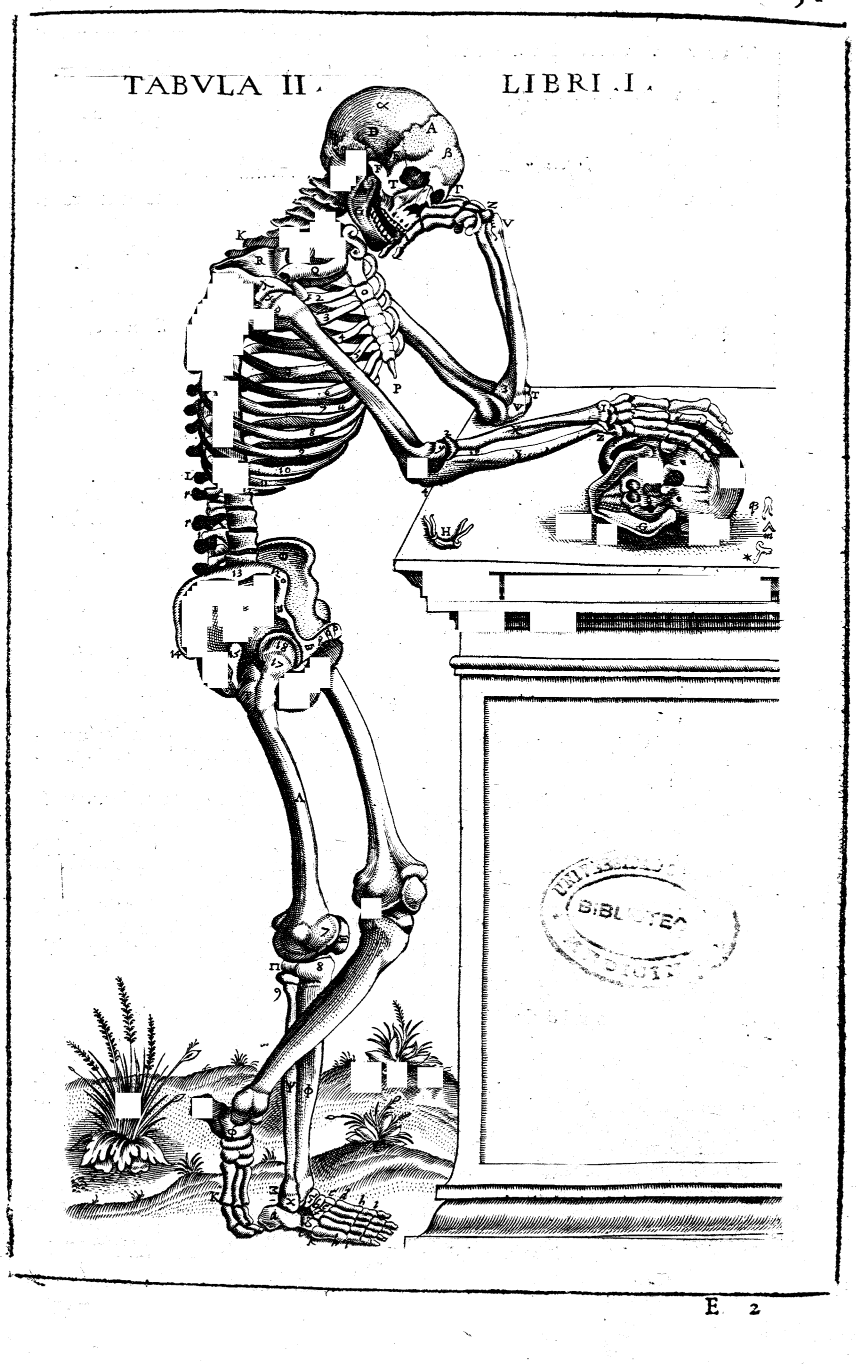
π 1.2.3. Pectinis & pubis os.

ρ ς 1.2.3. Cartilago quæ pectinis oſſa cōmittit.

TABVLA .I.
LIBRI .I.

Λ	1.2.3. Os fœmoris: anchæ os.
τ	1.2.3. Proceſſus exterior fœmoris, rotator dictus, & trachametra maior.
υ	1.2.3. Eiuſdem oſſis minor interiorque proceſſus.
Ξ	1.2.3. Patella, rotula, mola.
ΠΣ	1.2.3. Hæc tota pars Celſo crus dicta eſt.
Φ	1.2.3. Os tibiæ, focile maius, canna maior, ſeu domeſtica cruris.
Ψ	1.2.3. Fibula, ſura, minus focile.
φX	1.2.3. Malleoli, clauiculæ, quibuſdã male tali: & X quidem interiorẽ, φ verò exteriorem, notat.
Ω	1.2.3. Talus, aſtragalus, os baliſtæ, nux.
a	1.2.3. Os calcis, calcar pedis.
b	1.2.3. Nauiculare, os ſcapham referens.
cc	1.2.3. Hæc pedis pars quatuor efformata oſſibus Gręcis, & nobis etiã, tarſus dicitur. Raſeta pedis: & oſſa roſetę pedis. Tria aũt interiora d e f inſignita quibuſdam priuatim chalcoides vocantur, extimum vero, notatum g vocamus os cubiforme teſſeram referens, quadratum grandinoſum.
def	
g	
hh	1.2.3. Pedum planta, veſtigium & ſolum.
ii	1.2.3. Digiti pedis.
k	1.2.3. Oſſicula ſeſamina.
ll	2.3. Termini ſeu proceſſus maxillæ inferioris.
m	2. Tertium oſſiculũ auditorij a Veſalio nondum obſeruatum.
n	1.2. Primum foramen quarti oſſiũ maxillæ ſuperioris.
o	1.2.3. Anguloſa extremitas oſſis coxendicis.
p	2. Primus coalitus, ſeu cõmiſſura ſuperioris maxillæ.
qq	2.3. Proceſſus laterales in lumborũ vertebris.
rr	2.3. Proceſſus earundem a parte poſtica.
ss	3. Earundem ſuperiores proceſſus.
tt	3. Inferiores.
uu	1.2. Angulus qui oritur ex cartilaginum coſtarumq́ue compagine.
x	1.2.3. Oſſis humeri ſuperior connexus ſeu iunctura.
y	2. Inferior, ſed proprie capituli externi.
z	2.3. Iunctura maioris oſſis brachij.
1	1.2.3. Iũctura minoris ad brachiale.
2	1.2. Iunctura eiuſdem quæ eſt ad humeri caput.
3	1.2. Brachij oſſis maioris proceſſus a parte anteriori.
4	1.2. Pars poſtica, quam nodum cubiti vocamus.
5	2.3. Vertibulum, ſeu proceſſus rotæ ſimilis.
6	2.3. Eiuſdem oſſis ad humerum inſertio.
7	1.2.3. Oſſis fœmoris colligatio inferior.
8	1.2.3. Maioris radij cruris colligatio ad genu.
9	1.2.3. Illa minoris, prope iam dictã.
10	1.2.3. Proceſſus vlnæ ſtyliformis.
11	12.13.1.2.3. Summitas, ſiue eminentior pars oſſis coxæ.
14	2. Infimus proceſſus eiuſdem oſſis.
15	2.3. Sinus iu inferiori eiuſdem oſſis parte.
16	16.3. Oſsis fœmoris nodi inferiores.
17	1.2.3. Collum oſſis fœmoris.
18	1.2.3. Summum oſſis fœmoris caput: hoſce duos proceſſus Gręci τρόχαντας, Latini rotatores appellant.

Digitized by Google

TABVLA II.
LIBRI .I.

Tabvla IIII. Figvrae I. II. III. IIII. V.

P*rima Figura naturalem inculpatamque capitis conformationem ab altero latere oculis opponit; reliquæ figuras monſtroſas inſuetasque oſtendunt, quæ interdum caſu inueniuntur. Prima autem peculiariter monſtrat certa oſſa, ſuturas & foramina capitis & maxillarum, quorum ſingula ſuis characteribus inſigniuntur.*

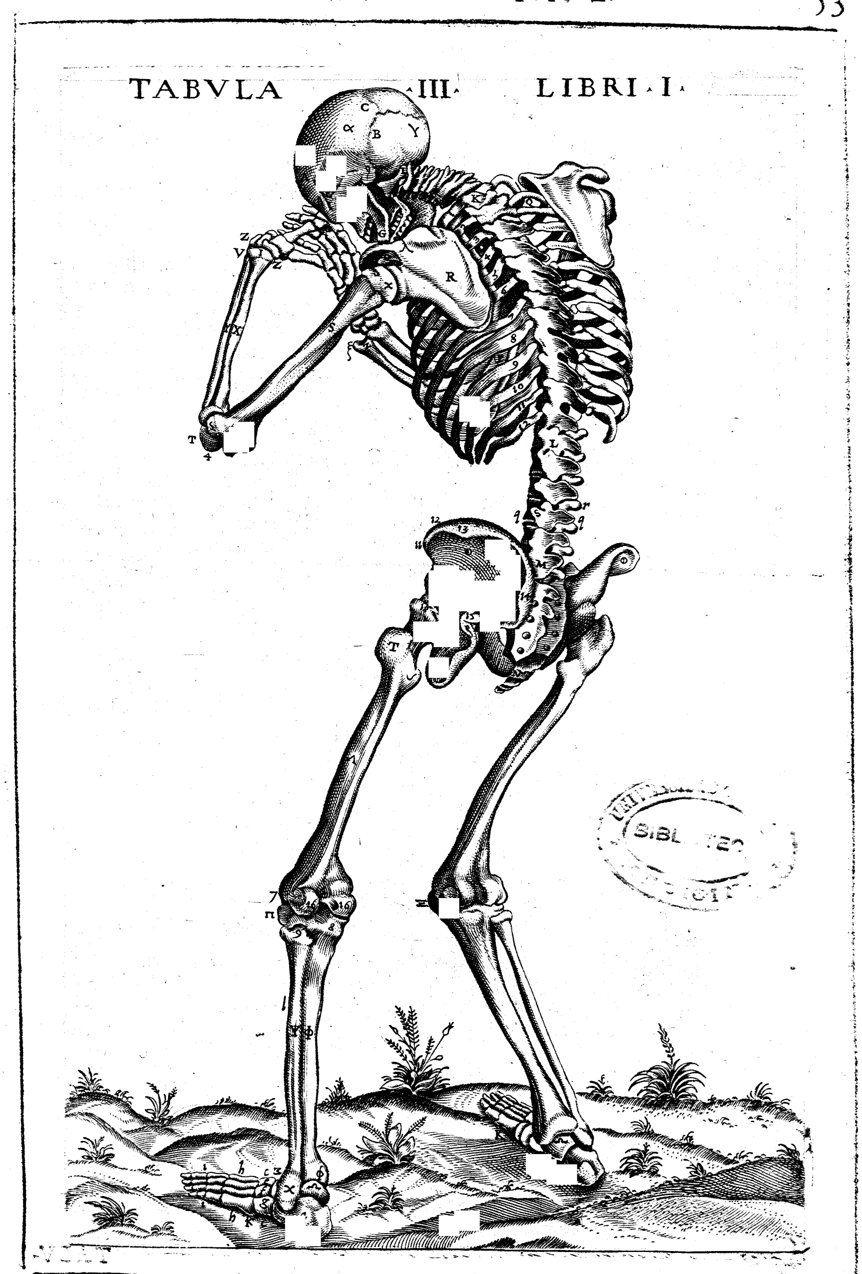
AB Sutura coronalis.
CD Sutura lambdoides.
E Obelæa vel ſagittalis.
GC Spatium quod eſt inter ſquamoſam & lambdoidem.
AFG H. Commiſſura ſquamoſa.
I Os coronale.
K Idem ex altero latere.
L Os frontis.
M Os baſilare ſeu occipitij.
N Temporis os.
O Maximus proceſſus oſſis, cuneiformis.
QQQ Primum os maxillæ ſuperioris.
ж Proceſſus eiuſdem oſſis, ex quo maior cauitas in temporibus.
RRR Aſperitas cui adnaſcitur muſculus temporum qui maxillam inferiorem mouet.
SS Quartum ſupernæ maxillæ os.
V Proceſſus primi oſſis maxillæ ſuperioris, ex quo pars quædam conſtituitur oſſis zygomatis vel iugalis.
X Proceſſus oſſis temporum, ex quo fit altera pars oſſis iam dicti.
Z Commiſſura eiuſdem oſſis.
aa Iunctura os cuneale temporum oſſi committens.
b Linea oſſi cuneiformi & frontis oſſi communis.
c Commiſſura communis cuneo & quarto oſſi maxillæ ſuperioris.
g Commiſſura communis oſſis frontis, & primo maxillæ ſupernæ & cuneo.
h Amplus proceſſus maxillæ infernæ, & ſedes in quam inſeritur.
k Mamillaris proceſſus.
l Maxilla inferior.
m Hoc in loco conueniunt termini ſuturarum, quibus maxilla ſuperior ab oſſe frontis diſtinguitur.
n Secundum maxillæ ſuperioris os.
o Meatus auditorij.
p Tertium os maxillæ ſupernæ.
q Eiuſdem os quintum.
rr Secunda commiſſura eiuſdem maxillæ ſuperioris.
s Eiuſdem primum foramen commune.
ſ Acutus ipſius proceſſus.
t Primum foramen oſſis frontis.

Figvra Sexta.

F*igvra hac caluariæ fundus, eiuſq; infimæ ſedes demonſtrantur. ut autem melius omnia perſpicerentur, maxillam inferiorem amouimus.*

CC Termini ſuturæ lambdoidis.
F Pars commiſſuræ ſquamoſæ.
MM M. Bona portio oſſis baſilaris, ſeu occipitij.
NN Pars oſſium temporum.
PP 2.3.4.5. Cunei proceſſus inferiores, quatuor his numeris notati.
OOO Os cunei.
Qr Primum os ſuperioris maxillæ.
SA Quartum os eiuſdem.
VX Os zygomatis.i.iugale.
Y Commiſſura eiuſdem.
d Commiſſura communis cuneo & primo oſſi maxillæ ſuperioris.
e Commiſſura communis cuneo, & quarto oſſi maxillæ iam dictæ.
f Iunctura communis eiuſdem maxillæ ſecundo & quarto oſſibus.
g Media iunctura inter os frontis, & maxillam ſuperiorem.
h Sinus intra quem recipitur maxilla infera.
i Proceſſus ſtyliformis.
k Proceſſus mammillaris.
l Tubercula oſſis baſilaris.
mnn Omnes iſtę literę oſtendunt terminos commiſſurę lambdoidis, & circa m, eſt quintum foramen oſſis baſeos.
nn Linea iungens lambdoidem.
op Linea incipiens à iam dicta ſcandens per tempora, quæ ab initio diuiſioni ſimilior eſt, quam lineæ.
qq Pars cōmiſſurę cuneum ambientis, quæ ipſi cum ſex oſſibus maxillæ ſupe-

Digitized by Google

Digitized by Google

	ſuperioris communis eſt.
ππ	Sextum par oſſium maxillæ ſuperioris.
r	Linea quæ protenditur ab oſſibus temporũ ad meatum auditus, & videtur diuiſiſſe ipſum ab oſſe.
ſ	Quædam in oſſe temporis aſperitas, itẽ proceſſus ſpectans lineam cuneo, oſſique baſilari communẽ, quo ferè loco eſt tertium foramẽ commune.
M	Septimum os maxillæ ſuperioris.
tt	Eiuſdem ſecundum foramen commune.
u	Pars aſperior os baſilaris.
x	Foramen auditus.
y	Secundum foramen oſſis temporum.
υ	Eiuſdem oſſis foramen tertiũ, conſpicitur ſupra hunc characterem, quartum verò, quod maius eſt ſubtus.
z	Primum commune foramen.
α	Quartum os ſuperioris maxillæ.
2	Meatus, ſeu via ſpinalis medullæ.

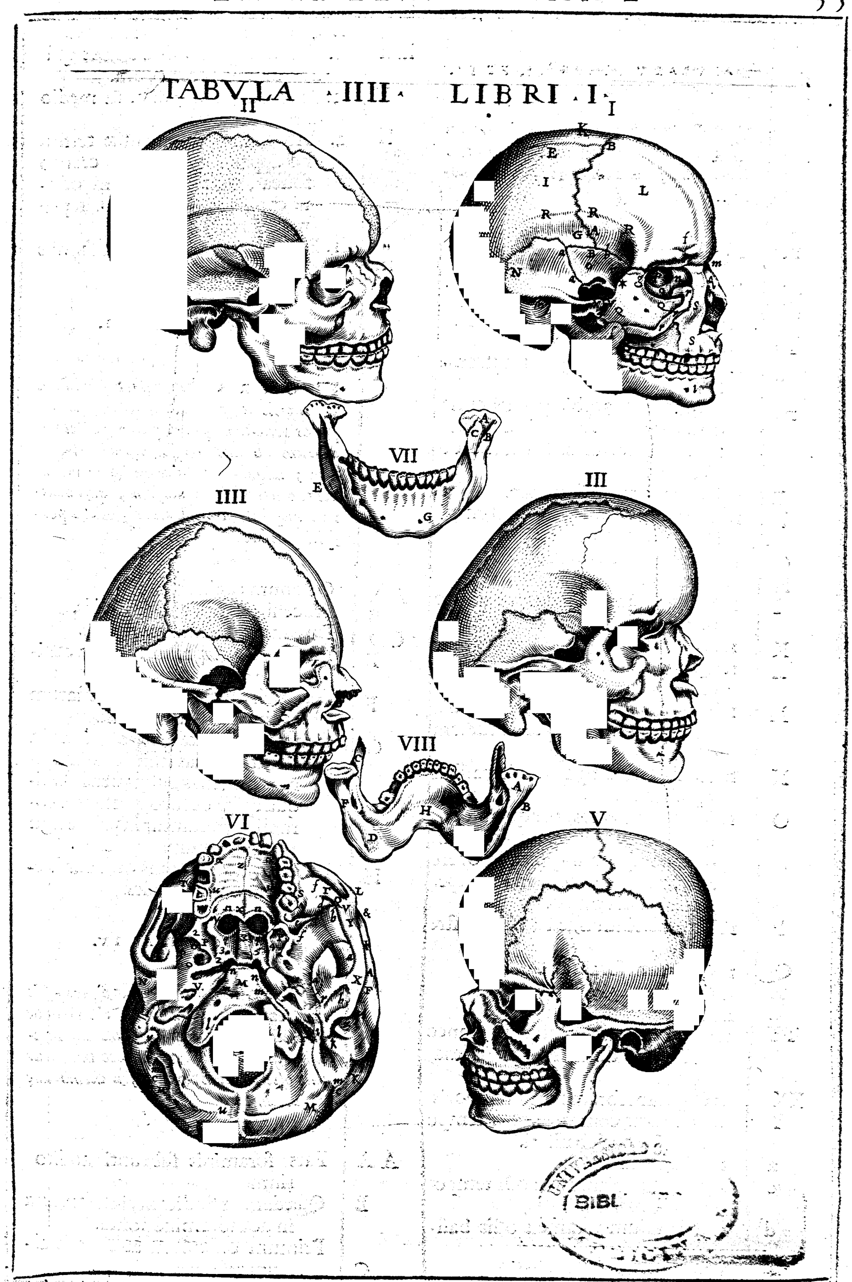
FIGVRA VII. VIII.

DVABVS *hiſce figuris exhibetur maxilla inferior, ſeptima quidem pars externa, octaua autem interior.*

A	1.2. Proceſſus, ſeu caput huius maxillæ, per quod maxillæ ſuperiori annectitur.
B	1.2 Collum, eiuſdem proceſſus.
C	1.2. Eiuſdem maxillæ proceſſus, in quem ſe inſerit muſculus tẽporũ.
D	2. Quædam aſperitas per quam muſculus abditus in ore cohæret.
E	1.2. Aſpredo cui manſor muſculus affigitur.
F	2. Foramen per quod ingreditur ramus tertij cõiugij neruorũ cerebri.
G	1. Meatus quo dictus excidit neruus.
H	2. Aſperitudo quædam, cui infiguntur maxillæ huius motores muſculi: ex eadem linguæ nonnulli muſculi producuntur.

TABV.

Digitized by Google

TABVLA IIII LIBRI I
II
I
VII
IIII
III
VIII
VI
V

Tabulae V. Figura. I. et II.

HÆ duæ figuræ partem internam cranij demonſtrant. Obſeruabis autem 2. ſecundam : 1. primam notari.

ΓΓ 2. Commiſſura coronalis.
ΔΔ 1.2. Lambdoides.
ΘΘ 1.2. Obelæa.
ΛΛ 1.2. Petroſa.
ΞΞ 1. Suturæ lambdoidis pars.
Π 1. Linea quæ committit extrema lambdoidis.
ΣΣ 1.2. Iuncturæ ambientes os cunei quadam ex parte : huic communis cum oſſe frontis & octauo capitis oſſe.
E 1. Cunei primum foramen.
F 1. In hos ſinus abditur neruorum viſoriorum coniugatio.
G 1. Secundum foramen cunei.
H 1. Tertium.
I 1. Multa foraminula, quæ in octauo oſſe conſpiciuntur.
K 1. Foramen quod in oſſe frontis eſt.
L 1. Quædam inſertio per quam annectitur dura menynx.
M 1. Fouea in qua deliteſcit glandula quę pituitam à capite defluētem excipit.
N 1. Radix oſſi temporum & baſilari communis.
O 1. Anterior meatus, per quem deriuatur pituita quā diximus in glandula colligi, qui quum in opere anatomico vix conſpiciatur, apertius oſtendi non potuit.
P 1. Vltimus riuulus, ſeu ductus poſtremus.
Q 1. Quartum foramen cunei.
R 1. Quintum.
S 1. Sextum.
TT 1.2. Quidam veluti ſulci in craneo ex venis duræ menyngis exaratæ.
XX 1. Quintum foramē oſſis temporis.
Y 1. Perforatio communis oſſi temporum, cuneo, & baſilari.
a 1. Foramen auris.
c 1. Foramen commune oſſi temporum & baſilari.
d 1. Secundum foramen oſſis baſilaris.
e 1. Spinalis medullæ meatus.
g 1. Huius oſſis quintum foramen.
hhii 1. Cauitates duæ oſſis baſilaris quibus ſe inſinuat cerebrum.
k 1. Prominentia quædam in medio harum cauitatum.
ll 2. Ab huius prominentiæ termino apparet quædam in craneo fouea, iuxta proceſſum octaui capitis oſſis notatum *n*. in prima figura.
n m 1. Foueæ ſupradictæ pars in frontis oſſe apparens.

Figura III.

FIGVRA hæc refert ſeptimum capitis os, vocatum cuneale, ſimulque os octauum, qua ex parte ſpectat cerebrum ab altero oſſe cranei ſeparatum ; aliquid autem in medio oſsis cunei ruptum eſt ſeu diuulſum, quo penitius quę hic ſunt cauitates, oculis perſpici queant.

AA Octauum capitis os.
B Proceſſus elatior eiuſdem oſſis.
CD Duæ maximæ cunei cauitates.
E Intermedium ſpacium harum cauitatum,
F Foramen alterius duarum iſtarum cauitatum naſo reſpondens.
G Concauitas poſita in parte infima interſtitij, duas huius oſſis maximas cauernas diſtinguens, reliqua quæ hoc loco ſpectantur foramina, notantur in prima figura huius tabulæ.
H Proceſſus infimi huius oſſis alis Veſpertilionum ſimiles.

Figura IV.

EXPONITVR hac figura oſsis temporum bona portio : Id prope foramen auditorii per medium diſiungitur, quo melius, quę hoc loco habentur tum oſsicula cum texturę ſeu membranę appareant.

AA Pars foraminis ſubeuntis auditorium.
B Quædam vt ſic dicam, intertextura in hoc foramine poſita.
C Primum oſſiculum auditus malleum referens.

D Neruus

Digitized by Google

D Neruus ex quinto pari neruorum cerebri.

E Eiuſdem nerui ramus per foramen cæcum ad temporis muſculum prorepens.

IF Eiuſdem quinti nerui ramus alius, qui elabitur ex eo foramine, per quod ingreditur vena quæ tendit ad auditorium.

G Quinti capitis nerui per amplum auditus foramen diſtributio.

HI Cauitas quædam rotunda, in cuius parte anteriori ſitum eſt ſecundũ oſſiculum inſignitum I.

KK Cauernæ quædam intra meatum auditorium.

L Oſſiculi primi ex omni parte liberi facies antica.

M Poſtica.

N Antica facies oſſis ſecundi.

O Eiuſdem oſſis poſtica facies.

R Tertium oſſiculum, cuius ante me nemo mentionem fecit.

P Hic tria ſimul oſſicula eodem ſitu, quem in auditorio ſeruant inſtrumento, conſpiciuntur a facie anteriori.

Q Facies poſterior eorundem oſſium.

Figvra V.

Ostendvntvr hac figura omnes dentes tam vnius, quam alterius maxillæ, euulſi ex ſuo oſſe, vt facilius radices eorum conſpici poſſint.

AA Dentes ſuperioris maxillæ.

BB Inferioris maxillæ dentes.

1.2. Duo dentes ciſores, riſorij.

3 Vnus caninus.

4.5. 6.7.8. Maxillares.

C Maxillarum pars ſuperior.

D Pars ſuperior dentium.

E Maxillaris diuiſus, vt huius cauum interius melius videatur.

Figvra VI.

Tribvs his figuris depinguntur ſeptem ceruicis vertebræ. prima a fronte, ſecunda a latere, tertia a tergo.

AB 2.3. Horum ſpondilorum proceſſus à parte poſtica per medium diuiſi.

CC 2.3. Ouales ſinus facti in parte ſumma proceſſuum lateralium oſſis primi.

D 1.2.3. Primæ ceruicis vertebræ copula dentem ſecundæ vetebræ complexa, notatum D.

EE 1.2.3. Proceſſus laterales oſſis primi.

F 2.3. Aſperitas quædam in primi nodi parte anteriore.

G 2.3. Proceſſus poſticus ſeptimi nodi. Hic fiſſus non eſt.

HH 1.2.3. Huius vertebræ ſummi proceſſus.

III 1.2. Hic, puta, notantur ipſæ vertebræ.

K 1.2. Primi duo extraordinarij proceſſus, qui nihil ſecundum latus differunt, in parte altiſſima ipſarum vertebrarum.

LL 1.2. Pars proceſſuum lateralium extraordinaria.

MN 1.2. Horum nodorum proceſſus infimi.

O 1.2. Lateralium proceſſuum foramina.

Figvra VII.

Ameae hæ imagines referunt ſtructuram oſſis ſiti ad linguæ radicem, vocatum hyoides. Prima illud monſtrat a fronte vna cum ſuis proceſſibus, qui proceſſibus ſtyliformibus committuntur, qui ſunt in oſſibus temporum. altera, ſublatis proceſſibus, partem poſticam oſtendit.

AB 1. Pars anterior oſſiculi maioris in oſſe hyode, peculiariter autem A & B duritiem quandam inſtar coſtæ notant,

* aſteriſcus: tuberculum.

CC Sinum factum hac ipſa in parte.

D 2. Huius maioris oſſiculi poſtica facies, quæ quodammodo compreſſior eſt.

EF 1.2. Infima latera oſſis hyodis, quæ copulata oſſi medio referunt figuram ipſylon υ.

G 1.2. Horum laterum inferiorum cõnexio cum primo oſſiculo.

H 1. Extremitas lateris inferioris, quæ annectitur finibus cartaliginis laryngis, quæ ſcuto ſimilis eſt.

IK 1.2. Latera eleuatoria ſubtilioraque ac rotunda huius oſſis.

LM N. 1. Tria oſſicula, vt plurimum connata lateribus elatiſſimis oſſis hyodis.

Digitized by Google

Tabvla vi. Figvra i.

F*igvra hæc exhibet vniuerſam ſpinam cum oſſe ſacro, & coxyge ex vno latere.*

AB Collum cuius ſeptem vertebræ ſitæ inter A & B ſuis notantur numeris.

CD Spinæ pars thoracem conſtituens duodecim cōſtans vertebris, quæ interceptæ C & D numeris ſuis inſigniuntur.

EF Quinque lumborum vertebræ.

GH Os ſacrum ſex conſtructum ſpondylis.

IK Cauda ſeu coccyx quatuor oſſibus conſtans.

LL Ipſa vertebrarum corpora; licet autem quædam ſolum notentur, idem tamen de reliquis intelligēdum erit.

NM Vertebrarum laterales proceſſus.

NN Proceſſus inferiores.

OO Proceſſus ſuperiores PP. proceſſus a tergo.

QQQ Foramina per quæ elabitur ſpinæ medulla.

RR Cartilago hanc, & illam vertebram interiacens.

Figvra ii. & iii.

D*vabvs his figuris exprimitur os ſacrum, cum coccyge ſuperiori loco poſita faciem anteriorem, inferior poſticam, tertia ſeorſim collocata coccygem deſignat.*

AB C. D. E. F. G. H. I. K. 1. Hi characteres ſignant decem vertebras, quæ ab extremo lumborum protenduntur deorſum: harum ſex priores ad os ſacrum pertinent, reliquę ad coccygem.

LL M R. 1. 2. Earundem vertebrarum proceſſus laterales. priuatim autem L L. notant latum illum proceſſum vertebræ ſecundæ. R proceſſus lateralis vertebræ quintæ tuberculum. cui, vt dicemus, nullum annectitur ligamentum.

NN OO. P. Q Φ. 2. Oſſis magni latus ſiniſtrum, in quod os fœmoris inſeritur, & priuatim NN. notatur ſinus protenſus eiuſdem lateris parte antica.

P Q. Φ. illum notat qui apparet in parte appoſita. OO. lineam ceu coſtam inter mediam, qua ſinus diſtinguuntur. In ſinu qui retro eſt, P foueam factam in parte elatiore. Q eam quæ humilior eſt, Φ interſtitium vtranque ſeparans.

S 1. 2. Proceſſus elatior e latere ſiniſtro, primæ oſſis ſacri vertebræ.

T 2. Sinus qui retrò ſpectatur in altiore, iam dicti proceſſus parte, in quem demittitur tuberculum quoddam vltimę lumborū vertebræ.

VX 2. Prædicti ſinus alæ. a parte anteriore V, a poſtica X, notantur.

Y 1. 2. Proceſſuum infimorum primæ huius vertebræ cum ſecunda ſumma parte connexus, qui in multis conſpicitur, ſimiliſque eſt ijſdem qui in lumbis habentur.

Z 1. 2. Proceſſuum lateralium duarū ſummarum vertebrarum ſacri oſſis connexio.

a 1. 2. Sexti nodi tuberculi cui adhæret caudula.

bb 1. 2. 3. Ligamentum cartilaginoſum interiacens vltimam ſacri oſſis vertebram & primam caudæ.

c 2. 3. Cartilago à caude extremo dependens.

d d Proceſſus poſtici oſſis ſacri.

efg h i k. 2. Vix conſpici poſſunt: notāt autem capacitatem, in qua ſpinæ medulla concluditur.

1.2. 3. 4. 5. 6. 1. 2. Notæ foraminum per quæ egrediuntur nerui.

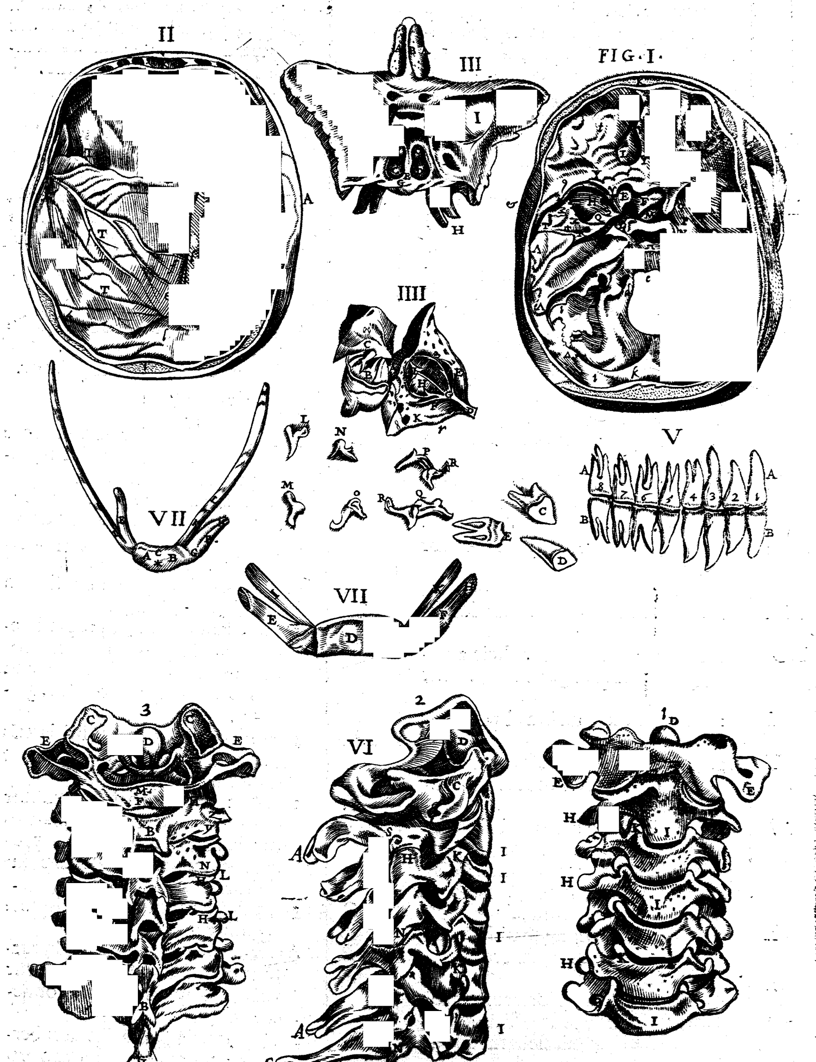
Figvra iiii.

H*ic triplex apparet ſcapularum humeri delineatio. Prima anterior, ſecunda poſtica, tertia lateralis, quæ trianguli formam habet. Maius latus retro varium eſt protenſum ab Y ad Z, per X tranſiens. Minus elatns eſt, a Z ad A per a. Medium vero à parte anteriori a B ad Y.*

AB 1. 2. Sinus in quem recipitur os humeri, verum proprie in figura ſe-

Digitized by Google

TABVLA · V · LIBRI · I ·

BIBLIOTE

Digitized by Google

cunda A partem notat altiſſimam quæ anguſtior eſt. B verò quæ tum ſublimior, tum latior eſt. In prima A notat huius ſinus elatiorem partem, vnde enaſcitur (vt dicemus) copula duplex, qua hic connexus perficitur: præterea muſculi ἀκρώμιον mouentis origo eſt.

CD 1. 2. Scapulæ collum, & C peculiariter huius proceſſus radicem a parte interna ſignat.

EfF 1. 2. Scapulæ proceſſus ex parte interna, F huius tuberculum, quo iungitur clauibus: E connexus ad ſummum mucronem proceſſus. f aſperitas ex qua ligamentum oritur, quod ſe inſerit in ſummum huius ſcapulæ, proceſſum quem humeri mucronem, & ſummum humerum vocant.

GH 1. 2. Radix ſeu germen ſpinæ quæ eſt in hac ſcapula, vt diximus, a parte externa.

K 1. 2. 3. Spina huius ſcapulæ, propriè ab H ad K. ἀκρώμιον ſeu humeri caput; K huius proceſſus colligatio.
I pars huius ſpinæ craſſior ſignatur.

L 13. Sinus, cui inſeruntur claues.

MM M. 1. Alueoli ex coſtarum contactu.

NO 1. Maxima incuruitas à facie anteriori, cui in 2. figura reſpondent G & H.

S 2. Scapulæ extrema ora, è parte anteriori.

T 2. Sinus ex quo naſcitur magna portio muſculi mouentis brachium.

VV 2. Hac in parte maior eſt ſcapulæ cauitas è parte forinſeca, propter dorſum lateris anterioris: nam quod interiacet VV & GH ſubtilius eſt ac denſius.

X 1. 2. 3. Hic maius latus ſpatulæ initio ſuæ ſpinæ annectitur certis muſculis.

Y 1. 2. 3. Anguli inferioris connexio.

Φ 1. 2. 3. Pars altiſſimi anguli huius ſcapulæ, qui nõnihil eleuatur ad partem anteriorem.

Z 1. 2. 3. Angulus altiſſimus maioris lateris huius ſcapulæ.

a 1. 2. Circulus conſtitutus in medio lateris altiſſimi huius ſcapulæ.

bc 3. Sinus in parte externa huius ſcapulæ, inter ſpinam & proceſſum ſuum elatiorem, b, priuatim partem eius tenuiorem & pellucentem notat. c, radium quendam ſæpe inuentum in hac ſcapula, qua venæ ad huius oſſis nutritionem introrepunt.

FIGVRA V.

DESCRIBVNTVR *hic claues ſeu furculæ, imagine prima, ſuperior anteriorque eius pars, ſecunda poſterior, tertia inferior.*

A 1. 2. 3. Furculæ caput, quod oſſi pectoris annectitur.

B 1. Huius capituli angulus primus.

C 1. 2. 3. Secundus.

D 1. 2. 3. Tertius.

E 3. Linea eminentior in anteriore clauium parte apparens, è regione primi anguli, notati B.

F 2. 3. Linea eminens in clauium humiliori parte conſpicua, & G propriè notat aſpredinem, quæ eſt ſub finem huius lineæ.

G 1. 3. Pars media quę tenuior eſt, compactior, ac fere teres.

HI 1. 2. Claues hac parte progrediendo verſus ſcapulæ ſummum proceſſum dilatantur, ſuntque in altiori parte quo loco eſt I, gibboſæ.

LM 3. Foſſa quædam in infimi lateris ampliori parte, quæ aliquid aſpredinis habet.

N 3. Hinc vſque ad M extenditur quędam aſperitas, ex qua oritur ligamentum quod in proceſſum interiorem ſcapulæ infigitur.

O 3. 2. Gibbus concauæ pectoris parti oppoſitus.

P Aſperitas quædam apparens in parte clauium infima, quæ finitur vbi cum ſcapulæ capitulo connectitur.

Q 1. 2. 3. In tertia figura ſignat tuberculum, quod copulatur dicto proceſſui, in prioribus huiuſdem tuberculi ortum.

Digitized by Google

Figvra vi.

*D*Vadvs *his figuris os humeri ſiniſtrum repræſentatur, prima pars eius anterior, poſterior altera.*

ABC 1. 2. Oſſis humeri caput quod ſcapulæ iungitur.

DE 1. 2. Huius capitis tuberculum externum, per quod articuli huius ligamenta connectuntur, priuatim anteriorem faciem D, oppoſitam E, notat.

FG 1. 2. Alueolus capitis ipſius tuberculum ſeiungens, internum, ab eo quod eſt in latere externo.

HI 2. Sinus partem humeri internam ab externa diſtinguens: eius terminum ad iuncturam oſtendit H. quæ vero in oſſis ceruice I.

KL M. 1. 2. Huius oſſis trochlea, cui cubitus incumbit, priuatim K eiuſdem trochleæ ſinum. nam L & M latera monſtrant.

N 1. In parte anteriori ipſius humeri oſſis fouea ſupra trochleam.

O 2. Fouea eiuſdem oſſis a poſtica facie, in quam maior brachij oſſiũ ſtipes ſe abdit, ſuo nempe proceſſu poſtico.

P 1. 2. Externum humeri caput intra quod recipitur minor ſtipes brachij.

Q 1. 2. Linea quædam elatior hac in parte oſſis humeri.

R 2. Sulcus quidam per quam neruus quartus meat ad brachium.

S 1. 2. Caput internum oſſis humeri.

T 1. Caput internum a facie anteriori habet alueolum quendam, per quem tertius neruus inter eos, qui ad manum feruntur, delabitur.

V 1. In eiuſdem capitis externa parte alueolus eſt quinti nerui ad manum tendentium.

XY Z. 2. Oſſis humeri poſtica pars. X proprie oſtenditur pars elatior, quæ ſinuoſa eſt. Z inferior, nonnihil protuberans. Y vero alueolus nerui quarti ad brachium tẽdentis.

abcd 1. Huius oſſis pars anterior, a, notat partem altiorem, b c, humiliorem, lateris ſcilicet nonnihil protuberantis, locus inſignitus tribus prioribus humilior eſt, ac ſubcauus: ſed d, notatur locus tum ſublimior tum protuberans.

e 2. Aſperitas circa latus anterius huius oſſis.

f 1. Alia aſperitas quæ habetur in parte anteriori prope ſinum, vnde muſculus cubitum mouentium primus externo ſuo principio progreditur.

Figvra vii.

*A*Mbae *hæ figuræ duo brachii recti oſſa repræſentant, a parte interna, prior, ab externa, altera.*

AB 1. 2. Id vniuerſum quod cubitum carpumq; , ſeu brachiale interiacet, quodque brachium vocatur, terminus ad cubitum A, ad brachiale B, ſignatur.

C 1. Maioris cannæ, a facie anteriore proceſſus, qui inſeritur in ſinum qui eſt, vt diximus, ſupra trochleam in priore humeri parte, & propriè notatur pars huius proceſſus externa.

D 1. 2. Proceſſus retro ſpectans priuatim gibberus, & cubitus dictus, character tamen internam partem proceſſus magis notat.

E 1. 2. Sinus grandioris cannæ, in quẽ recipitur humeri trochlea.

L 1. Aſperitates quædam apparentes in exortu proceſſus interni cannæ grandioris.

M 1. 2. Minoris cannæ ceruix.

N 1. 2. Caput minoris cannæ, quod humeri externo capiti colligatur per ſinum, quem in medio habet.

P 1. 2. Ceruix maioris cannæ.

Q 1. 2. Caput eiuſdem cannæ contiguum carpo.

R 1. 2. Proceſſus maioris cannæ ſtylo ſimilis, vnde γραφοειδὴς Græce dicitur.

T 1. 2. Cartilago bonam partẽ cannæ minoris obueſtiens, qua carpo articulatur, priuatim in priori figu

ra notat huius cartilaginis partem natam ex infimo ſinu articuli, minoris cannæ: quem iam deſcribemus x y z. in altera vero eius cartilaginis partem notat, qua iungitur articulo cannæ maioris.

y — 2. Sinus exſculptus in maioris cannæ articulo, per quem tranſmeat tendo muſculi ſecundi extendentium brachiale.

XY — Z. 2. Triangulus in parte glabra maioris cannæ. Z particulatim monſtrat trianguli caput.

aa — 1.2. Prima linea, prominens in maiori canna.

Bb — 1. 2. Secunda B. peculiariter in priori figura partem huius lineæ quæ tendit verſus collum maioris cannæ.

cc — 1.2. Tertia linea eiuſdem cannæ.

d — 1. Cannæ huius latus quod eſt intra primam & ſecundam lineam.

e — 2. Eiuſdem latus conſtitutum inter primam & tertiam lineam.

f — 1. Latus maioris cannæ conſtitutum inter ſecundam & tertiam lineam.

gg — 2. Linea apparens in latere notato e.

h — 1. His locis iungitur vtraque canna nempe h ad cubitum, ad carpū i, iuncturam notat.

kk — 1. 2. Vacuum ſpacium quod inter cannam vtramque interiacet.

n — 1. Infimæ coarticulationis cannæ minoris pars interior.

p — 2. Eiuſdem articulationis pars externa.

q — 1.2. Minoris cannæ proceſſus rudis, iuxta eius collum.

r — 1.2. Linea tenuis cannæ minoris per longitudinem, qua parte maiorē ſpectat, extenſa.

ſſ — 1. Dictæ lineæ internum latus.

tt — 2. Hoc loco canna minor rudior apparet ratione muſculorum ipſum mouentium, qui hic inferuntur.

xyz — 1. Sinus exculptus in canna minori, qui carpi proceſſum recipit. z gibberum in eo conſpicuum notat. y, & x, duos vtrinque e lateribus tuberculi ſinus.

α — 1. 2. Pars elatiſſima, articuli cannæ minoris ſinum ipſum loco altiori extendens, cui brachiale annectitur: magis autem foras eminet, quam proceſſus ſtyliformis cannæ maioris.

γδεκ — ξ. 2. Omnes hæ literæ vnionem articuli cannæ minoris brachiale oſtendunt, priuatim γ ſuum qui hac in ſede primus eſt, δ ſecundum, ε & ξ tertium, & κ quartum.

θ — 2. Sinus vtrique cannæ communis.

FIGVRA VIII.

HARVM Figurarum prior faciem manus internam, poſterior externam demonſtrat.

1.2. — 3.4.5.6.7.8.1.2. Oſſa octo carpi ſingula ſuo numero locoque conſpicua.

III. — III. IIII. 1, 2. Quatuor palmæ ſeu volæ oſſa, quæ retinent nomen numeri quo notantur.

ABC — 1.2. Tria oſſa pollicis.

DEF — 1. 2. Indicis item tria, quæ in cæteris abſque omni varietate conſpiciuntur.

N — 1. 2. Oſſiculum quoddam poſitum a latere externo oſſis octaui τοῦ καρποῦ, i. brachialis, vbi id cum pectine vocato iungitur.

O — 2. Oſſis octaui proceſſus, qui ſeſe attollit verſus internam brachialis faciem.

P — 2. Oſſis quinti proceſſus, ex quo oritur ligamentum tranſuerſum, quod vt dicemus, deo fauente, in oſſis octaui proceſſum notatum O inſeritur.

Q — Altiſſima cōnexio oſſis palmæ, quo ſuſtinetur index, quæ item ſexto cohæret; & quodantenus quinto brachialis oſſiculo.

R — 2. Eiuſdem oſſis articulatio tuberculum producens, quod ſe in ſinum oſſis, digiti indicis recipit.

S — 1. 2. Spacium inane inter palmæ oſſa, tum id quod indicem, tum alterum quod infamem digitos ſuſtinet. Idem autem de reliquis, quod ad interſtitium connexionemque attinet, intelligendum eſt.

T — 1. 2. Duo ſeſamina oſſicula, in ſecundi pollicis internodij parte interna. In priori figura interior melius conſpicitur, poſterior in altera.

VV 1. Oſſicula duo ſeſamina in primo indicis internodio.

X 1. Oſſiculum ex prædictorum numero, ſed minutius, ſinum in connexione indicis ſecunda.

Y 1. Seſamoides ſitum in tertio pollicis articulo. Cætera de numero horum nihil differunt ab iȷs, quæ ad indicem pertinent, quare ſuperuacuum duximus ipſa deſignare.

Figvra ix.

Vtraqve hac effigie exhibentur oculis ſpectandi duo cruris vel tibia ſtipites, priori, facies anterior: poſtica verò alterà.

AB 1.2. Summus articulus maioris ſtipitis, priuatim in ſecunda ipſe connexus notatur.

C 1. Articulus ſuperior minoris ſtipitis.

D 1. Inferna articulatio maioris ſtipitis.

EF 1.2. Inferior articulatio minoris ſtipitis.

FG 2. Sinus ſunt, quibus recipiuntur capita fœmoris.

K 2. Tuberculum ſeparans eoſdem ſinus, quod inter vtrumque iam dicti oſſis caput inſeritur.

V 2. Horum duorum ſtipitum connexio in parte ſuperiori.

X 2. Connexio eorumdem inferior.

Y 1.2. Stipitum interſtitium.

Z 1. 2. Minor ſtipes hac in parte non planè rectus eſt, nonnihil etiam inflectitur introrſum, foris incurua, intus protuberans.

ab 1. Stipitis maioris anterior pars, in quàm figuntur muſculi crus extendentes.

• 1.2. Articulatio maioris ſtipitis externum aſtragalum conſtituens, proprieque notant huius articuli proceſſum.

l 1. Sinus rudis, a fronte infimæ iuncturæ ſtipitis grandioris, ex quo oritur cartilaginoſum ligamentum quod in malleolum inſeritur.

m 1. Hac in parte apparet ſinus, quem tres tendones pertranſeunt feſtinantes ad plantam pedis.

op 1. Pars minoris ſtipitis, ex carnis.

qq 2. Stipitis minoris ſinus, per quem ſeptimus & octauus muſculi mouentes pedem traijciunt.

r 2. Sinus in ſtipitis minoris humiliori coarticulatione, ex quo naſcitur ligamentum ad os tali progrediens.

ſſ 1. Primus angulus minoris ſtipitis.

tt 1. 2. Secundus.

uu 1.2. Tertius.

xx 2. Primum latus minoris ſtipitis, priuatim notam lineam eminentem, ex qua muſculus pollicem extendens naſcitur.

αα 1. Secundum latus minoris ſtipitis.

ββ 2. Eiuſdem latus tertium.

γγ 1. Primus angulus maioris ſtipitis.

δδ 1.2. Secundus.

εε 1.2. Tertius.

ζ 1. Primum latus minoris ſtipitis.

η 1. Secundum.

θ 2. Tertium.

κκ 2. Linea aſpera in tertio latere ſtipitis maioris conſpicua, in quam infigitur muſculus in poplite deliteſcens.

Figvra x.

Dvabvs hiſce figuris proponitur effigies pedis ſiniſtri; prior connexam eius partem, altera plantam exprimit.

Γ 1. 2. Os, proprie loquendo, tali.

Δ 1. 2. Calcanei, vel calcis os.

O 1. 2. Os σκαφοειδὲς nauiforme.

1.2. 3.4.1.2. In ceruice pedis oſſa quatuor quorum ſingula a numero ſibi impoſito nomina habent.

I.II. III.IV.V. 1.2. Oſſa quinque pectinis pedis: non autem in ſecunda figura ſignantur, quod alioqui res perſpicua eſſet.

ΛΞ 1.2. Oſſa digitorum.

c 2. Pars poſtica oſſis calcanei.

de 2. Interna eiuſdem oſſis facies. e, proprie ſinum notat, qua tendones aliqui ad plantam pedes contendunt.

fg 1. Externum oſſis calcanei latus, pro prie g, locum notat, quo trāſeunt tendones ſeptimi & octaui muſculorum pedis.

ζn 2. Latus infimum oſſis cubiformis, n peculiariter indicat ſinum, per quem traijcitur tendo ſeptimi pedem mouentis muſculi.

λμ 1.2. Os ſeſamo ſimile, quod habetur e latere externo articuli oſſis pectinis, cui digitus minimus & cubiforme innituntur.

νν 1.2. Interſtitium vacuum inter oſſa pectinis.

ξξ. 1.2. Capitula oſſium pectinis quę recipiuntur intra ſumma oſſium digitorum acetabula.

π 1. Hic character non oſtendit aliquē ſinum peculiarem oſſis pectinis pollicem ſuſtinentis (vt ait Veſalius) non enim hoc os magis quā reliqua proceſſu donatum eſt: verum ei ſinus eſt, per quem irrepit muſculus ſeptimus pedem mouentium.

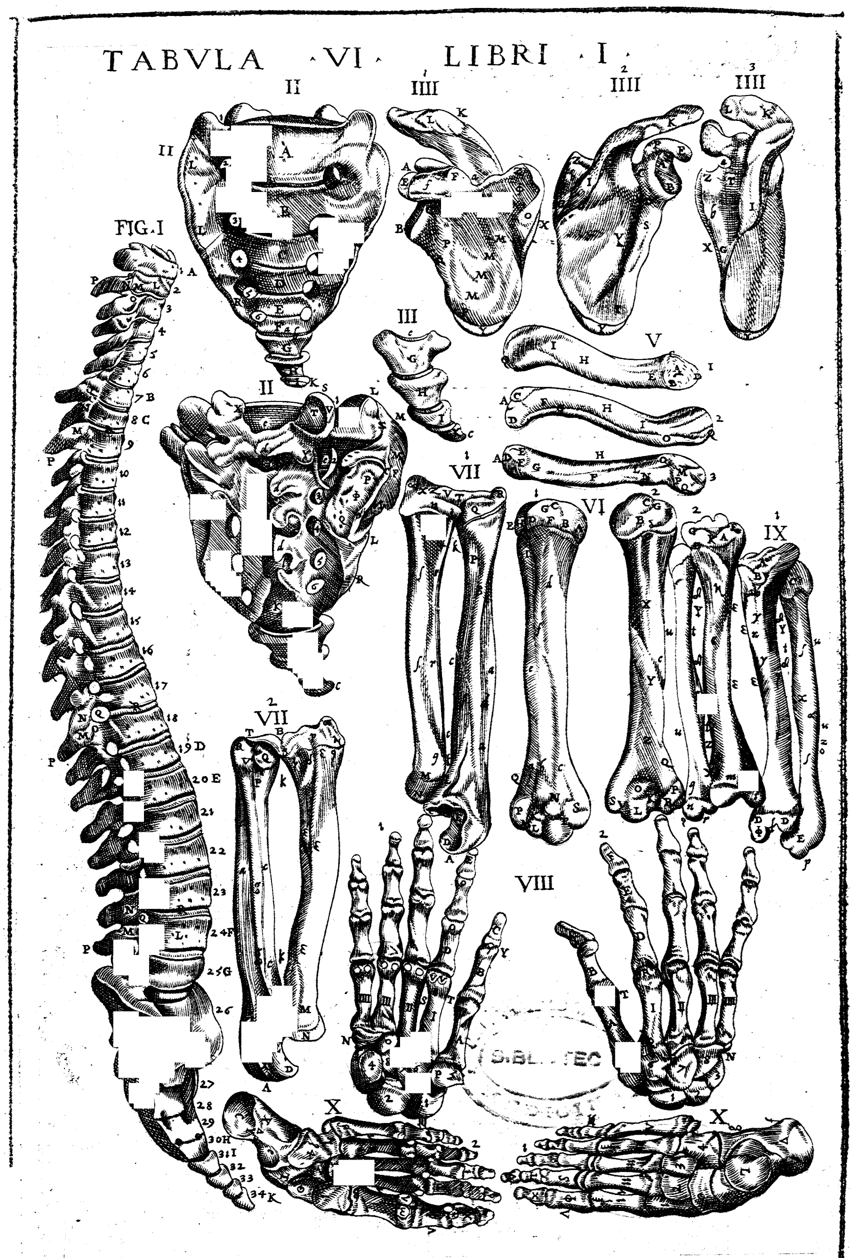
ρ 2. Proceſſus oſſis pectinis minimum digitum ſuſtinentis, cui adnaſcitur muſculus octauus pedem mouentium.

στυ 1. 2. Tria digiti indicis oſſa; à quibus reliquorum trium oſſa nihil diſſentiunt.

κφ 2. Pollicis oſſa duo.

ψω 2. Duo oſſicula, quę ſubtus apparēt ad os, quod pollicem ſuſtinet, iuxta primum articulum digiti prędicti.

χ 2. Oſſiculum quod inuenitur in ſecūdo pollicis articulo. Quę inter oſſicula reſtant, vt ſeſamo ſimilia, notare ſuperſedimus, cum id ſuperuacaneum videretur.

TABVLA VI LIBRI I
FIG. I

Tabula VII. Figura I. et II.

Ex hiſce duabus figuris prior effigiem refert laryngis ſeu gutturis, a parte anteriori vnà cum aſpera arteria, eiuſque ramis diſtributis per pulmonem. Secunda tantum oſtendit guttur cum arteriæ aſperæ trunco à parte poſtica. Quoniam verò ipſa ramorum diſtributio per ſe ſatis clara eſt, nullis characteribus hic opus eſſe duximus.

Figura III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIIII XV.

Harum figurarum tertia monſtrat laryngis cartilaginem veterum ſcuto ſimilem, & inde ſcutiformem vocatam, à dextro latere. Quarta eandem monſtrat à latere interno: Quinta verò, à fronte: Sexta oſtendit ſecundam laryngis cartilaginem a parte anteriori: Septima eandem à dextro latere antrorſum; Sed octaua retrorſum: Nona tertiam oſtendit cartilaginem a latere dextro: Decima faciem eiuſdem anteriorem: Vndecima verò poſticam, Verum duodecima partem imam epiglottidis (quæ tanquam operculum gutturi impoſita eſt) refert: Decimatertia elatiorem, qua palatum ſpectat; Decima quarta oſtendit aſperæ arteriæ cartilaginem, effigiem C. referentem, à parte anteriori: nam poſterior figura Decimaquinta notatur.

AB 3.4.5. Summi proceſſus primæ laryngis cartilaginis.

CD 3.4.5. Duo imi proceſſus eiuſdem cartilaginis.

EF 7.8. Secundæ cartilaginis pars, cui anneċtuntur duo inferiores proceſſus primæ cartilaginis: In ſeptima tamen figura tantum conſpicitur E.

GH 3.4.5. Hoc loco prima cartilago apparet anguſtior, & breuior quam alibi vſquam, & inter G & H apparet linea, quæ cartilaginem partitur in duo.

1.6.7. Secundæ cartilaginis pars interior, quæ reſpondet cauitati laryngis.

KL 6. 7. Eiuſdem cartilaginis pars inferior, in qua habetur circulus rotundus. K priuatim huius circuli partem anteriorem notat, quæ ſita ſub faucium adenibus digito tangi poteſt: L verò poſteriorem, quę ad imum vergit inſtar proceſſus; eaque iterum notatur L, in figura octaua.

M 7. 8. Linea prominens in parte poſteriori ſecundæ cartilaginis.

NO 7.8. Duo ſinus, vnus à latere, alter ſecundum multitudinem huius lineæ ſitus.

PQ 6.7.8. Duo tubercula ſecundæ cartilaginis quæ ſinibus primæ inſeruntur.

RS 9.10.11. Pars vtraque tertiæ cartilaginis.

T 10. 11. Hac in parte tertiæ cartilaginis nihil habetur præterquam quædam texturæ vel membranæ, & copulæ laryngis.

VX 9. 10 11. Pars tertiæ cartilaginis cum interſtitio per quod iungitur ſecundæ.

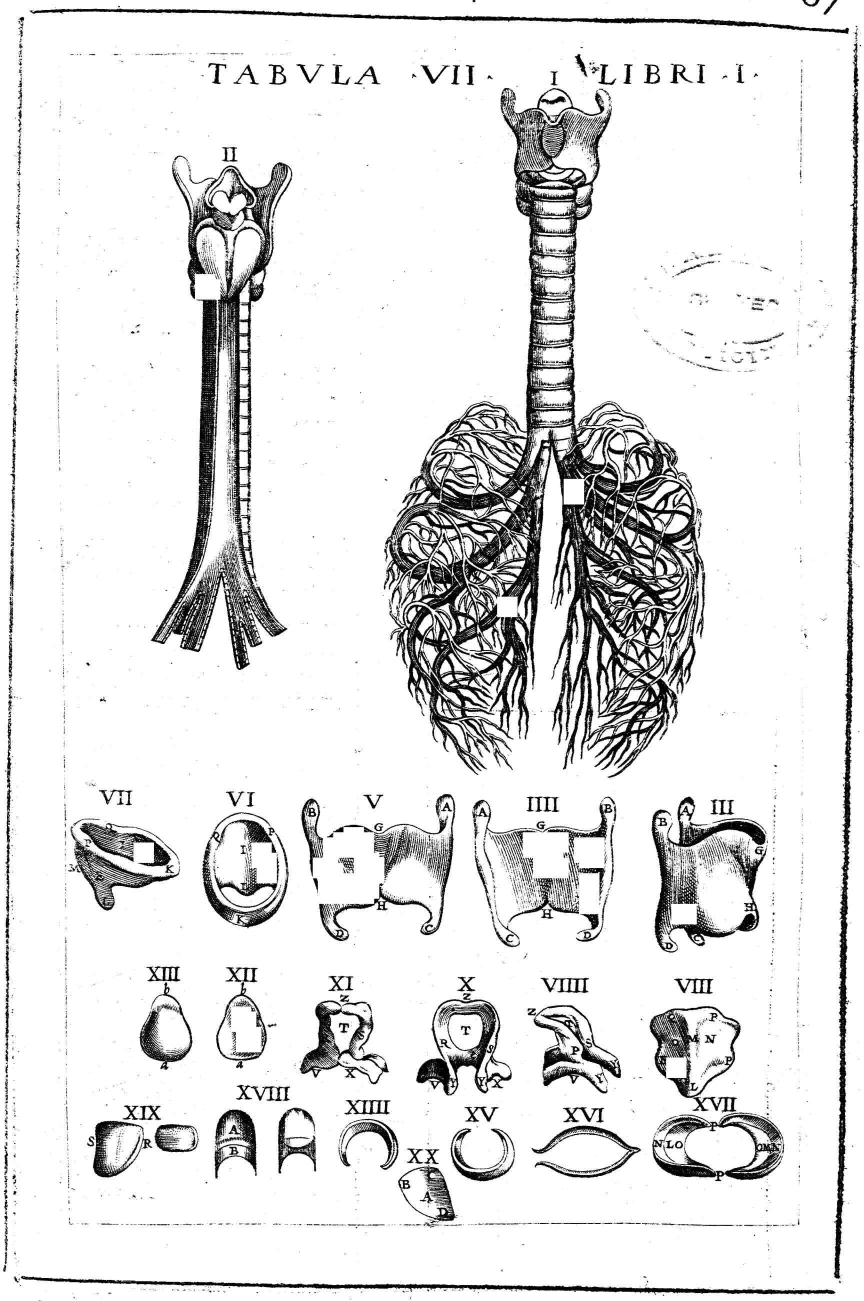
YY 9. 10. Tertiæ cartilaginis proceſſus conſtituentes laryngis lingulam, per quam vox acuta, vel grauis redditur, prout magis minusve aperitur vel clauditur vterque hic proceſſus.

Z 9. 10. 11. Pars tertiæ cartilaginis quæ effigiem habet oſculo gutturnij ſeu malubrij ſimilem.

a 12. 13. Oſtioli laryngem claudentis radix, quæ ex prima cartilagine naſcitur.

b 12. 13. Oſtioli huius apex introrſum vrgens, & cum deglutimus, laryngem obtegens.

Ad harum partium clariorem intelligentiam, præter figuras modo explicatas, iuuabunt quindecim priores figuræ expreſſæ tabula decima ſexta, lib. ſecundi.

TABVLA VII. LIBRI I.
I
II
III
IIII
V
VI
VII
VIII
VIIII
X
XI
XII
XIII
XIIII
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX

FIGVRA XVI.

FIGVRA hæc exhibet cum ſuperiores, tum inferiores palpebrarum cartilagines vndique liberas, quibus cilia innaſcuntur; hic autem ob rei facilitatem a notis abſtinuimus.

FIGVRA XVII.

OSTENDVNTVR hac figura cartilagines nouæ lunæ ſpeciem gerentes. Inueniuntur autem in ſinubus, qui articulo ſummo maioris ſtipitis tibiæ inſculpuntur.

M Cartilago quæ eſt in ſinu lateris dextri, in ſummo articulo maioris ſtipitis, quo ingreditur caput exterius oſſis fœmoris.

NN Cartilago quæ eſt in latere ſiniſtro, in quod recipitur internum fœmoris caput.

OO Hac in parte hæ duæ cartilagines ſunt craſſiores quam in vlla alia.

PP Hoc loco lateris dextri cartilagines committūtur cum illis quæ ſunt in latere ſiniſtro, vtræque in acutum terminatæ.

FIGVRA XVIII.

AMBAE hæ figuræ monſtrant vngues manus eodem plane modo, quo detrahuntur manu cocta ad conficiendum ſceleton. harum prior, quæ literis inſignitur, oſtendit vnguis partem internam & carni cohærentem; ſecunda vero oppoſitam.

A Pars vnguis extra cutem prominēs.

B Vnguis radix quæ mollior eſt & cute obtecta.

FIGVRA XIX.

EXHIBET preſens effigies cartilaginem, quę conſpicitur in articulo claniculę, qua parte hęc colligatur cum ſcapulę proceſſu, qui humeri caput quibuſdam dicitur.

FIGVRA XX.

HAEC forma eſt cartilaginis quæ inuenitur in eo articulo, per quem claues annectuntur oſſi pectoris.

HIC finem faciemus exponendi figuras libri primi. Confidimus autem nihil hic prętermiſſum fore, quod dignum ampliori explicatione cenſeri poſſit.

IOAN-

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI de Humani Corporis Anatome.

LIBER SECVNDVS.

In quo de ligamentis, & Muſculis agitur.

De ligamentis. Cap. I.

CVM primo libro, Oſſa, & cartilagines cæterarum corporis partium veluti baſim, ac propugnaculum proſequuti ſimus de ipſorum vinculis hoc ſecũdo agere par eſt: de carne inquam, de muſculis, de membrana carnoſa, de adipe, de cute, de cuticula, ac poſtremò de membrana, quæ oſſibus cunctis obtenditur, dicta ob id Periſtion, quorum interuentu oſſa, & cartilagines connectuntur, veſtiunturq́; ducto à ligamentis exordio; quæ communiter non minus nerui appellantur, vt primo libro diximus, quã muſculorum capita, quamvè inſtrumenta, & vaſa, quibus facultas ſenſitrix à cerebro, ad reliquas corporis partes defertur. Ligamenta hæc ex partibus homogeneis conflata
ſunt, & dura, (licet non æquè ac cartilagines) albicantia, exanguia, & ſolida, & ex *Ligamenta ex*
aliquo vt plurimum oſſe, ſeu cartilagine, duravè quapiam membrana enaſcũtur. *quibus conſtē-*
Primum ipſorum munus eſt, oſſa inuicem colligare, ex quo, cùm præcipuum ſit, *tur.*
nomen traxerunt. Secundum eſt, muſculorum tendines ita cõplecti, ne ab eo quo *Ligamentorũ vſus.*
incedunt tramite aberrent, nunc ſeſe in pontem componentia, ſub quo deferun- *Secundus vſus*
a t.iiii.ϐ. tur, vt in parte interna [a] brachialis, ac in tarſo videbitur, nunc in anulos adapta-
b t.i. ii. iii. I. 2. 3. 4. 5. 6. ta, vt in [b] externa eiuſdem brachialis regione admonebimus. Tertius ipſorum *Tertius.*
vſus eſt, pauimenti ſtrativè inſtar, muſculorum tendinibus ſubſterni, vbi per aſperum, atque acutum aliquod os euehuntur, cuius exempla, illius quidem in inter-
c t.vii. na [c] brachialis ſede, huius verò in [d] coxendicis oſſe habebuntur. Quartus eſt, mu- *Quartus.*
d. t.xii.α.β. ſculorum tendines obtegere, vt in interna [e] brachij ſede viſitur. Quintus eſt, quo, *Quintus.*
e t.iiii.β.t.v.θ. interſtitij vice, muſculis interiaceant, eos inuicem ſeiungentes, quod in [f] crure, [g]
f t.xv.fi.xv. brachio, & pubis [h] oſſis foraminibus præſtant, quibus in partibus ligamenta hæc,
g t.vii.υ. externos muſculos ab internis ſeiungunt. Sextum haud minoris a primo mo- *Sextus.*
h t.xiiii.b. menti eſt, quo [i] muſculorum conſtitutionem ingrediuntur, in eum, quem ſe- *Ligamenta*
i t.xv.fi.vii. quenti capite explicabimus modum. Hiſce vinculis alia complura accedunt, qui- *alia.*
bus fuſiùs loquendo, idem nomen adaptari poſſet, cuius notæ ſunt, membranæ muſculos obtegentes, Peritonæum, Membranæ cordis, Quæ coſtas amplexantur, Quæ thoracem interſecant, & Dura mater, quæ omnes non minus, quàm ex ſupra commemoratis, vnaquæque ex oſſe, aut cartilagine principium deſumunt, & aliquid ſemper colligant, amplexanturve. Hac etiam ratione muſculorum quemlibet ligamenti nomine dignari poſſemus, eoſque potiſſimum, qui
K r.viii.Δ t.ix.e Π. ex oſſe, aut cartilagine producti, in aliud inſeruntur, cuiuſmodi ſunt, qui ex [K] coxendice ortum deſumentes, oſſi femoris implantantur, qui præterquam quod femoris motus coadiutores exiſtunt, in colligando inſuper, tuendo, inueſtiendoque articulo, opem minimè obſcuram conferunt. Porrò ligamenta om-
nia, pro vſuum quos præſtant numero, non parum inter ſe variant, alia *Ligamentorũ*
namque plures ſimul præſtant, alia vnicum, vt in hiſtoriæ progreſſu obſerua- *diſcrimen.*
bimus. Haud ſecus quoque ortu, atque inſertione differunt; alia enim ex ſolis educuntur cartilaginibus, in eaſdemque pariter deſinunt, vt laryngis nonnulla; aliqua ex oſſibus enaſcuntur, & in ea inſeruntur, vt genus humeriq́; ligamenta, atque alia propemodum omnia. Alia rurſus ad os, & cartilaginem perti-

nent,

Digitized by Google

nent, vt quæ pectoris os coſtarum cartilaginibus colligant. Alia ex oſſe, aut cartilagine deducta, in aliam quamuis corporis partem terminantur, cuiuſmodi ſunt omnes propè membranæ. Quædam ex oſſe quopiam enaſcuntur, & in idem deſinunt, vt quina ex ſenis, externam brachialis ſedem occupantia ligamenta, primum nanque ad radium, vlnamque pertinet. Ligamentorum

Ligamẽtorum in ſubſtantia diſcrimen.

quoque ſubſtantia minime omnium eadem ſed diuerſa eſt: Aliorum namque ſubſtantia mollior eſt, & membranæ particeps, vt omnium fere articulos complectentium vinculorum, quamuis etiam ex his, aila alijs habeantur teneriora; quæ nanque digitorum internodia ambiunt, humeri ligamenta mollitie ſuperant, hæc vero, femoris ligamentis molliora exiſtunt. Alia prædictis habentur duriora, verum cartilaginibus mollitie antecellunt, qualle illud eſt, quod ex [l] medio capitis femoris eductum, in coxendicis acetabulum inferitur; & quæ vertebrarum [m] ſpinæ corpora intercedunt, & quod ex tuberculo in ſuperiore tibiæ [n] appendicis ſede conſiſtente oriri diximus, femoris oſſi conſertum; atque vt vno verbo dicam, quæcunque oſſibus interiacent.

l t.xv. fi.xvij. o.

m ta. xv. fig. xxviii.

n ta. xv. fig. xxvii.x.

In ſitu.

Situ præterea inuicem variant. Alia ſiquidem extrinſecus ſedem obtinent, vt molliora alia intrinſecus conſiſtunt, vt cartilaginea.

In figura.

A figura etiam differentia deſumitur. Quædam enim lata ſunt, & tenuuia, vt quæ inter gemina tum cruris, tum cubiti oſſa reponuntur, atque alia item complura, quæ articulos circum vndique complectuntur. Quædam anguſta, & craſſa ſunt, atque horum rurſus alia teretia, vt [o] quod ex proceſſu ſecundæ ceruicis vertebræ prodit, & in occiput inſeritur; & [p] quod poſterius dentem eundem comprehendit; Tum [q] quod in medio femoris oſſis capite conſiſtit, in coxendicis acetabulum inſertum. Alia plana ſunt, vt tertium peculiare humeri ligamentum; & quæ genu colligant, craſſa quidem omnia, ſed minime rotunda, vt neque cartilaginea ligamenta tali os fibulæ colligantia.

o ta. xv. fig. xxvii.l.

p ead.K.

q ea. fi. xvij. o.

Ali a differentia.

Mutuo tandem ligamenta differunt, quoniam Aliqua ſolida exiſtunt, vt maxima ipſorum pars; Aliqua peruia ſunt, vt brachialis vincula, quæ annulorum inſtar, muſculorum tendinibus cedere diximus; quales item ſunt [r] membranæ pubis oſſis foraminum, neruo venæ arteriæque viam præbentes; & [s] quæ tibiam inter, ac ſuram conſiſtit, quæ venæ pariter per ipſam tranſmiſſæ peruia eſt. Hæ ſunt vinculorum differentiæ.

r t.xiiii. bb.

s t. xv. fig. xv.T.

Ligamenta omnia obſcurè ſẽtiunt.

Verum id omnibus commune eſt, vt ſenſu non niſi obtuſo prædita ſint, quo minùs continuò membrorum motu defatigentur: qua etiam de cauſa, vnctuoſus ille humor, in articulis occurrens, comparatus fuit, qui ligamenta continuo oblinens, oſſium motum reddit faciliorem.

De Cute, Cuticula, Membrana Carnoſa corpus vniuerſum obtegente, & de Adipe, inter cutem, dictamque membranam repoſito. Cap. II.

QVoniam, in nobis de Muſculis habendus eſt ſermo, aliquid forſan obſcuritatis haberet, non pertractata prius Cute, Cuticula, Adipe, Membrana carnoſa, quæ partes vniuerſo corpori communi ſunt integumento; quid primùm eæ ſint, explicare operæpretiū erit, orationis exordio à Cute deſumpto.

De cute.

Quæ duritiæ mollitieq; media eſt, neruo ſanguine referto ſimilis; imo corpus eſt carnem inter & neruum, mediū, nec ſanguine admodum reſertum vt caro, nec omnino expers vt nerui, ex ſemine, non minus quam ſpermaticæ aliæ corporis partes, ortum; ex quo fit, ut diſruptum, non niſi veſtigio aliquo relicto, conſolidari poſſit. Cutis hæc ſubditis ſibi partibus diuerſimode affigitur; aliter enim uolæ manus, ac pedis plantę, quàm fronti adhęret; ſecus labijs, naſo, auribus, & ſedi, quam cęteris partibus ad naſcitur. Omnes porro, perinde ac cuiuſuis cæterorum animantium coria, detrahi exacte admodum poſſunt, ideoq; δέρμα græcis, quo nomine res detractu facilis deſignatur, dicta eſt. Verum aduertere oportet, vti adhęſu variat, ita etiam neruorum in eam pertingentium propaginibus excipiēdis differre.

Cutis ſenſu ad modū exquiſito prædita.

Siquidem cutis volæ manus complures excipit neruorum ramulos, ut ſuo loco dicemus, capitis vero cutis pauciſſimos, etſi nulla ipſius pars neruis vſquequaq; deſtituitur. Ex quo quidem apparet, quanta ijs fides habenda ſit, qui cutis ſenſum e

medio

Digitized by Google

medio tollunt, cùm alioqui ſecus in dies euentus, nos in vulnere affectis, edoceat, quibus ea detracta eſt, in quibus non ſine magno ipſorum dolore, reſuitur, imò longè maiori, quam pars alia vulneris quæcunque. Eo etiam cutis huiuſmodi variat, quod alijs partibus craſſior obtenditur, vt in pedum plantis & capite; alijs tenuior, vt in facie; alijs media, vt in interna manus parte; ea tamen vniuerſa homini tenuior, quam quadrupedibus obtigit. Non minus ex motu ipſiuſque priuatione, cutis differentia deſumitur, in aliquibus enim partibus mobilis eſt, vt in fronte, & quoquomodo in occipite, facieque, atque in anteriore colli ſede; in alijs immobilis, vt in cæteris omnibus corporis partibus. Quæ motu prædita eſt, aut particularis muſculi interuentu mouetur, vt in fronte, collo, malis, labijſq; aut proximarum partium auxilio, vt cutis genarum. Quinetiam alijs in partibus piloſa cernitur, vt in capite, ſub axillis, in pectine, viris in mento; in alijs glabra, vt in volis manuum, ac pedum plantis: Aſt ea exiguis quibuſdam ſpiraculis tota peruia eſt, πόροις græce dictis, per quos recrementa corporis expurgantur, & pili enaſcuntur. Spiracula huiuſmodi in manuum volis, & pedum plantis, minora, quam in vlla alia parte habentur. Hiſce cutis foraminibus alia inſuper accedunt, palam occurrentia, qualia ſunt naſi, oculorum, oris, aurium, pudendi, ſedis, & vnguium foramina. Quam ob cauſam, horum foraminum vnumquodq; paratum ſit, cum de partibus cuti ſubiectis agemus, ſigillatim edocebimus. Nunc ſcire expedit cuti huic, cuticulam obtendi, exanguem, & ceparū inuolucri modo, tenuem; quamuis in partibus nonnullis, potiſſimum in manuū vola, in pedum planta craſſior occurrat; quam græci ἐπιδερμίδα hoc eſt, cutis effloreſcentiam appellarunt. Cuticula hæc ſi quando diſrumpitur, vt fere in ſcabioſis euenit, ſiue diuellitur, vt cum veſica quæpiam excitatur, facile nullo relicto veſtigio renaſcitur; ſecus quam cutis, tum dictam ob cauſam, tum quod in eam complures venarum, arteriarum, neruorumque propagines terminantur: imò nonnulli cutem præterea nihil eſſe, quam horum omnium congeſtionem exiſtimarunt. Cuti copioſus adeps, perinde atque in ſuibus ſubtenditur, in quouis corpore niſi admodum gracili conſpicuus, atque ideo minimè arduum eſt, humanū corpus, prædicta membrana carnoſa prorſus intacta, deglubere, quod in ſimijs canibusque non euenit, vt probe in ipſis Galenus aduertit, contrarium in homine obſeruaturus, ſi explorare id ipſi licuiſſet. Adeps is ex ſanguine e venis reſudante gignitur, quæ per carnoſam membranam reptantes in cutem inferuntur. Qui ſanguis tum natiui caloris inopia, tum membranæ huius, ſuapte natura frigidæ vicinitate, congelaſcit, & in adipem abit: ideoque in frigidis humidiſque animantibus, qualis fœmina eſt, ac ſus, copioſior concreſcit, quam calidis & ſiccis, quales ſunt, canis, leo, ſimia & alia, in quibus omnino paucus, vel nullus conſpicitur. Quinimo præter hominem, ſuem, erinaceum, ouem, & glirum, nullum mihi præterea quadrupes occurrit, cui adeps inter cutem & membranam carnoſam repoſitus adeſſet. In alijs etiam corporis partibus compluribus, adeps iſte collectus viſitur, quibus quidem opitulatur ſubuenitque, nutrimentum egentibus ſuppeditans, atque in molem ipſas attollens maiorem; vnde πιμελὴ, vt arbitror, græcis vocatus eſt. Adeps hic iuuenibus albicat, ſenibus vero flaueſcit, atque id magis minuſque, prout ſenior quis, iuniorque eſt. Porrò albedinis ipſius rationem, in compotem aereæ ſubſtantiæ naturam, vt quidam faciunt, referre, omnino mihi riſu dignum videtur; hac enim ratione oleum albiſſimum, dentes verò nigerrimos eſſe oporteret, quandoquidem nihil hiſce minus, nihil illo aereum magis inueneris. Sed hæc cum ad rem minimè faciant, miſſa faciamus. Adipi membrana ſubtenditur, longe cuticula validior craſſiorque, & fibris quibuſdam implicita, quæ adipem peruadentes in cutem vſque porriguntur, quorum auxilio quoque ſubſtratis ſibi muſculis adhæreſcit, & cuti præterea valide admodum affigitur, medijs venis quamplurimis, arterijſque nonnullis, nutrimentum cuti deferentibus; nonnullis quin etiam neruorum propaginibus, ſentiendi vim ipſi communicantibus, quæ per huiuſmodi membranam adipemque prorepentes in cutem adiguntur. Membranæ iſtius, eadem eſt vbique craſſities; motu nequaquam pollet, præter quā in collo, frōte, occipite, ac facie, vbi carnoſis quibuſdam fibris adeo craſſeſcit, vt mu

Cutis Pori.

Cuticula.

Adeps.

Adeps cur albus.

Membrana carnoſa quib. in partibus moueatur.

ſculi

ſculi nomen adipiſcatur. Viſi quidem interdum ſunt qui aurē mouerent, quod
ipſi Romæ in Hiſpalenſi quodam vidimus, cui nomen erat Manſiglio; alij cutē
in dorſo mouent; alijſque partibus, in quibus omnibus membrana hæc carno-
ſis fibris referta eſt, equinæ, aſininæque cutis inſtar. Hanc græci ὑμένα, quod mem
branam ſignificat, appellarunt. Arabes poſtea Carnoſam ſumma ratione addi
derunt, quo nomine communiter appellatur, licet ij abdominis quoque muſcu-
los ſimul omnes huiuſmodi appellatione dignentur. Sub hac membrana inter
ipſam & muſculos lentus, lubricuſque humor conſiſtit, qui muſculis motum cō
parat faciliorem, quod membranis omnibus cōmune eſt, quæ corpus aliquod
ſedem aliquando commutaturum ambiunt. Is etenim humor eas oblinit, quò
promptius excurrant: quemadmodum in Peritonæo, inteſtina obtegente vide-
re eſt; & in ligamentis, quæ tendinibus, pedum, manuumque digitos adeunti-
bus patent; atque in membranis cordis.

De Muſculis, & primùm quid ſit Muſculus. *Cap. III.*

Muſculus quid & ex quibus conſtet.

MVſculus, pars corporis noſtri eſt [a] organica, voluntarij motus auctor & opi a tab.xv.fig. xviij.
fex: conflatur is, ex neruoſo ligamento in plura filamenta diducto; ex mul-
tis præterea carnoſis fibris, filamenta complectentibus, atque integentibus; nec
non etiam ex aliquot venarum, arteriarum, neruorumque ramis, nutrimentū,
vitam & ſenſum ipſi elargientibus. [b] Ligamenta ſtatim a muſculi principio, in b ead.C.
multas partiuntur fibras, ad finem vſque muſculi perreptantes, vbi rurſus coale- c ead.D.
ſcentes, [c] validum quendam funiculum, ſiue lorum efformant, Tendinē a lati-
nis appellatum. In hunc autem tendinem muſculi nequaquam deſinunt, niſi
cum procul inſerendi ſunt; ipſius enim caro, locum per quem deducuntur inſi-

Muſculi figura.

gniter impediret. Eſtque illud minimè prætereundum, quod, quemadmodum
prior ligamentorum diſtributio, muſculi caput conſtituit, ſic eorundem colle-
ctio caudam, medium vero ipſorum, [d] corpus efformat: vniuerſum autem in d ead.E.
muſculorum nonnullis murem effingit, vnde apud latinos Muſculi appellatio-
nem fuit adeptus. Piſcis quinetiam dicitur, quòd ipſi quodammodo ſit aſſimi-
lis; etſi profectò vix vnum aut alterum figuræ huius, in [e] brachio [f] fæmoreque e t.i.d.t.iij.a f t.iiii.φ.
reperias. Deinde muſculus omnis, membrana totus integitur ex ligamentis, ip-
ſius caput finemque oſſi colligantibus, educta. Horum muſculorum alij breues
ſunt, alij longi; illi vſquequaque carnei ſunt, tendinem prorſus nullum effatu di
gnum educentes, hi tendine omnes donantur, licet inæquali, nec eademmet figu
ram ſeruanti; alij enim longam, alij teretē, alij aliam obtinent, vti mox dicemus.

De Muſculorum differentijs. *Cap. IIII.*

Muſculorum differentia quot.

VAriant inuicem muſculi, ortu, munere, figura, colore, ſitu, & fibrarum gene
re. Qd̄ enim ad ipſorum ſtructuram attinet, ex fibris, venis, arterijs, neruis, car
ne, atque adipe omnes conſtituuntur; neque vllus eſt muſculorum, qui ſingulas
haſce partes non obtineat, licet Veſalio ſecus videatur. Verum id quidem eſt, in
aliquibus, venam, neruum, arteriamq;, quæ ſua eſt ipſorum paruitas, intuentiū
oculos effugere; vt in eo euenit, qui volæ manus tēdinem producit. Adeps vero
qui fere inter carniū fibras cōcreſcit, in ſenibus, atq; gracilibus exiguus oīno, vel
nullus occurrit; in pinguibus aūt, copioſus perpetuo conſpicitur, potiſſimum in

Exortu.

duob. muſculis [a] nates efformantibus. Varius ergo eſt muſculorū exortus. Qui- a t.ix.Π.
dam.n. ex oſſe prodeunt, vt fœmoris, & cruris motores. Quidam ex cartilagine
principium deſumunt, vt [b] laryngis muſculus, quiq; inter thoracis [c] cartilagines b t.xvj. c t.vi.x.
exurgunt. Alij ex alia quapiam dura membrana producuntur, quales ſunt oēs d t.xvi.fi.ij iii.v.I.
oculorum muſculi, & [d] duo hi qui retrò ſtomachū amplexantes, in primā laryn
gis cartilaginem deſinunt: nec non ceruicis [e] veſicæ, ac ſedis muſculi. Alij ex mē- e ead. fig. x M.fi xvii.N
branis muſculorum tendines obuoluentibus educūtur, vt [f] qui quatuor manus f t.vij.d.
digitos, pollicē verſus adducunt, & ipſius erectionem promouent. Quidā ex liga- g t.vi γλ.
mentis oriuntur, vt qui [g] primū pollicis manus articulū flectunt; & [h] qui pedum h t.vi.Ω.

Digitized by Google

i ta.xvi.fi.xv. xvi.HI. — digitos extrorſum agunt. Alij ex alio muſculo enaſcuntur,[i] qualis eſt, qui ex ſedis
muſculo productus, veſicæ collum iuxta genitale amplexatur. Quidam nulla ex
parte principium ſortiuntur, verùm membranæ aliquibus partibus carnoſæ red-
K t.i.Γ. — duntur, & muſculi nomen accipiunt, veluti [K] qui anteriorem colli ſedem, qui fa-
l ead.A. m t.iiii.s.lib. — ciem,[l] frontemque occupant. & [m] qui ex rubente, carnoſoque teſtium inuolucro
iii.i. iiii. fig. — pronaſcitur. Præterea eo inſuper differunt, quod alijs plura oſſa principium porri
xix.Ψ. — gunt, cuius notæ ſunt hi, qui motui thoracis præſunt; primus [n] abdominis muſcu-
n t.ii.Θ. t. ii. PPP. — lus; primus & [o] ſecundus brachii motus autores. Alij ex vnico naſcũtur, vt reliqua
o ta.ii.iii. M. — omnis ferè muſculorum ſeries. Atque horum alii ex vnico proceſſu, ſolave parte
KΔ L.t.iii.Σ. — oriuntur, vt ferè fit; Alij ex pluribus, vt [p] primus cubitum flectens. Alij ex oſſe ſi-
p t.vi.Θ. — mul & cartilagine ortum habent, vt duo [q] recti abdominis. Fine muſculi differũt. — *E fines*
q t.v.ΓΓ. — Quidam nanque in cartilaginem deſinunt, vt laryngis, palpebrarum, naſique fo-
raminum muſculi. Quidam in cutem, vt labrorum muſculi. Alij in aliquam mẽ-
branam terminantur, vt oculorum muſculi. Alij diuerſis partibus implantantur,
vt quatuor genitalis, qui in ipſius corpora, & in principiũ meatus vrinarij finiũt,
r l.iii.t.iiii.fi. xxi.x. — muſculus item teſticulorum, in [r] vas ſemen à teſticulis ſurſum deferens, inſertus; [s]
s li.iii.t. ii. fi. vii.bc. — ſedis muſculi, in exteriorem inteſtini recti tunicam implantati; colli veſicę muſcu
lus, in penis corpora iuxta ipſius meatum deſinens. Adhæc eo etiam diſcrepant, ꝙ
quidam ex pluribus oborti partibus, in vnam deſinunt, vt qui brachium pectori
t t.x.Θ. — admouet, qui attollit, qui deprimit, quique ſcapularum motus auctores exiſtũt. [t]
u t.v.R.t.vii. L. — Alij contra ex vno educti in plura inſeruntur, vt [u] qui ex maiore ſcapulæ latere ꝓ
x t.iiii.Ψ.t.v. Θ. — ductus octo prioribus coſtis committitur; quique [x] quatuor pedis manuſque digi
tos extendunt; & qui naſi alas, & qui labium ſuperius diducunt, in cartilaginem,
y t.vi.Δ. z t.xi.E. — cutemque deſinentes perinde, atque [y] diaphragma altera ſede in os, altera in carti
laginem terminatur. Alij à pluribus enaſcuntur oſſibus, & in plura deſinunt, vt
tertius [z] thoracem mouentium, qui ex poſterioribus ceruicis vertebrarum proceſ
ſibus ortum adipiſcitur, & aliquot poſteriores coſtas implãtatur; huc quoque om
nes ſcapularum motores pertinẽt. Varia ſunt muſculorum officia; quidam enim — *Ex munere ſe*
a t.ix.T. t. x. xi.Σ. — ex oſſe prodeunt, & illud mouent, quod ipſi adhæreſcit, ſic tres [a] muſculi è coxen-
dice naſcuntur, & in femur conſeruntur; huiuſmodi etiam ſunt, qui ex fęmore ꝓ
b t.v.ΛΠ. — ducti in crus finiunt, [b] ſeptimus nimirum & octauus ipſius motores. Alij ab oſſe
quopiam educti, minimè ipſi alligatum mouẽt; vt omnes cruris motus coadiuto-
res, exceptis primo & octauo, qui, vti diximus ex oſſe fæmoris educti tibiæ, fibulæ
que conſeruntur. ad id quoque genus pertinẽt, qui ex cubiti, cruriſve oſſibus exor
ti, digitos cient. Figura etiam differunt; quãdoquidem alij lacertas pedibus captas, — *Muſculorũ in figura diſcrimen.*
muremve, aut piſcem æmulantur, qualis eſt [c] primus brachialis flexor; & [d] ſextus
c t.i.Λ. — qui attollendo pedi opitulatur, atque alij complures figuram hanc quodammo-
d t.iii.z. — do referẽtes, etſi nullus ad eam propriè accedit, ſi eos exceperis, qui [e] pollicem, par
e ta.iii. i. ta. iiii.η. — uumque à cęteris abducunt, eam ſatis appoſitè repræſentantes. Ab huiuſcemodi
figura, muſculi omnes nomen, vti diximus, deſumpſerunt, licet eorum complu-
f t.xi.fi.ii. — res eam inſigniter variam nacti ſint; Alij ſiquidem triangulares exiſtunt, vt [f] pri-
g t.x.HI K. h t.vii.x. — mus brachium attollens- Alij quadrati, vt [g] tertius ſcapulæ, & [h] primus radij, qui-
i t.i.LMN. — que genarum [i] motui primi famulantur. Sunt qui lateribus quinis efformentur,
K t.iiii.Δ. — vt ſecundus brachij motus [K] auctor, & thoracem mouentium [l] ſecundus, qui li-
l t.vi.R.t.vii. L. — cet quadrilaterus videatur, ſi tamen inſertionem perpendas, tot ſunt latera, quot
m t.ii.PPP. — digiti, quibus implantatur. Eandem met figuram adeptus eſt, [m] primi abdominis
n t.iii.x. — exortus; at longè plura [n] muſculo volæ manus tendinem producẽti, latera obtige
o t.xii.Δ. — runt, alijſque omnibus in plures tendines deſinentibus. Mira quoque intuentibus
offertur, [o] quarti dorſi muſculi forma, cuius quidem corpus aloes redicem, tendi-
p t.xiiii.Γ. — nes verò, pubem ipſius æmulantur; Perinde quoque ſe habet [p] vndecimus, iſque
q t.vii.Δ. — longiſſimus dorſum mouentium muſculus. Haud ſecus, obſeruatione digna eſt [q]
Diaphragmatis figura, proximè ad Raiam piſcem acceſſura, ſi bifidam is caudam
gereret. Sunt & qui teretẽ ſpeciẽ prę ſe ferant, vt ſedis, vt colli veſicæ muſculi. Alij
in mucronem acuuntur, alijq; alias exhibent formas, quibus recenſendis, ne ſim
prolixior, ſuperſedebo, donec eos ſigillatim ꝓſequar. Illud hoc loco ſit intellexiſſe
ſatis, aliorũ latũ eſſe principiũ, finẽ verò anguſtũ; alios cõtra ſe habere; alios tenues
eſſe ac lõgos, alios latos & breues; Alijs anguſtũ adeſſe principiũ, alijs amplũ, quoſ-

Digitized by Google

dam peruios eſſe,quoſdam minimè.Omnibus porrò communis ferè color eſt, niſi quod vbi excarnes ſunt,neruorum inſtar albicant;vbi carne opplētur, ipſius colorem induunt,quamuis aliquod neuoſorum filamentorum,per eos repentium, veſtigium ſemper appareat.Et licet ipſorum aliqui liuidi, plumbetve videantur, re vera tamē tales minimè ſunt;ſed hoc fit,quia membrana vſque adeo craſſa obteguntur,vt muſculum perſpicuo videri non ſinat, vnde color ex albo nigroque permixtus conſurgit. *In ſitu.* A ſitu quoque muſculorum differentia petitur. Siquidem alij extrorſum magis conſiſtunt,alij verò introrſum;Alij oblique in priora deſcēdunt,alij oblique in priora ſimiliter aſcendunt;quidam recti feruntur, quidā trāſuerſim,orbiculatimve contendunt.Omnes tamen eundem ſemper cum fibris ductum ſeruant,quæ ſecundum muſculi longitudinem,à principio ad finem perretrant,præter labiorum,& [r] genarum muſculos,quibus multiplex fibrarum genus r t.iiii.ΔMN. *Fibrarū in muſculis vſus.* inter ſe complicatarum obtigiſſe videtur.Pro harum fibrarum varietate, ſinguli muſculi diuerſos vſus obtinent,atque ideo qui pluribus præſunt motibus, vt linguæ,labiorum,& maxillarum,plura obtinent fibrarum genera,adeo inuicem intertexta,vt ſumma cum difficultate diſtingui queant. Cæteri, quibus vnum duntaxat fibrarum genus adeſſe diximus, non æquè omni ex parte collectas æqualesque obtinent,qui enim anguſto principio,& lato fine,ſunt,fibras fortiūtur in medio ſui corporis tenuiores magisque ſeiunctas quam in principio aut fine; quibus latum caput eſt,cauda verò tenuis,ij fibras in principio magis quam in fine diſiūctas adipiſcuntur:qui ab extremis tenuiores exiſtunt quam in medio, in his fibræ oppoſito modo ſe habent.Aequalibus,æquales quoque ſunt fibræ.Verum muſculi vnico principio,duplicique corpore præditi,duplicis quoque generis fibras ſibi vendicant;operanturque ac ſi gemini eſſent muſculi alius poſt alium,acuto capi- *Aliæ muſculorū differentiæ.* te ac rotundo tendine præditi. Aliæ inſuper complures muſculorum differentiæ habentur;alij enim craſſi ſunt,alij tenues,alii carnoſi,& fibris quibuſdā interſtincti.Alij neruei in ortu ſunt,ac dein carnei euadunt,Alij tales ſunt quoquo verſus. Alij vnum,alij duos habent exortus,Hincque ortus aut neruei ambo carnei ſunt, *Muſculorum in corpore diſcrimen.* aut alter neruens,carnoſus alter exiſtit.Differūt quoque muſculi corporibus;(corpus eam muſculi partem appello,in qua fibræ diſſitię magis conſiſtunt,& caro copioſior interiecta eſt) interdum enim muſculi corpus ad principium conſiſtit,nōnunquàm verò ad finem;Alias in medio eſt,quandoque autem vniuerſus muſculus,corpus exiſtit,quandoque duas in partes finditur,interdum albas quaſdā nerueasque impreſſiones in medio adipiſcitur,quæ varia in ipſo corpora oſtendunt. *In tendinibus.* Variant præterea tendinibus. Alijs enim lati ſunt,alijs teretes,alijs breues,alijs longi,quibuſdam in multos dirempti,quibuſdam non, imò ex plurium muſculorū *In vſu.* tendinibus vnus conſurgit. Accedit & aliud ex munere diſcrimen; Alij ſiquidem rectis,obliquis alij motibus opitulantur,alij ambos præſtant huiuſcemodi motus. His hunc in modum vniuerſim poſitis, operæ precium erit eorum vnumquemque ſigillatim proſequi,ducto à faciei muſculis exordio,in quibus eum obſeruabimus ordinem,vt vno in corpore inſpici omnes poſſint.

De Muſculis frontis. *Cap.* 5.

Faciei muſculi confuſi. MVſculorum faciei tanta eſt confuſio,atque implicatio,vt magnam inter Auatomes profeſſores controuerſiam peperit,adeo vt nec Veſalio cum Galeno, *Frons duobus prædita muſculis.* nec Realdo cum Veſalio cōueniat.Realdum ipſe hac in parte ſequar, qui omniū rectiſſimè eos ſeiunxiſſe mihi viſus eſt,vti periculum multoties feci. Dico igitur fronti [a] duos adeſſe muſculos,qui ex membrana carnoſa,vti diximus,enaſcūtur; a t.i.A. quinimò potius partes ipſius exiſtunt,hacque in parte membrana hęc ita cuti affigitur,vt eam plerique ipſius partem eſſe crediderint;at ſedulò inueſtiganti, facilè diſcrimen innoteſcet.Horum muſculorum vterlibet à ſuo latere à capillorū principio exoritur,& in arcum verſus internum oculi angulum deſcendit, vbi amplo inſeritur extremo,per omnem ſuperciliorum longitudinem diffuſo, & ſuæ vtrique adſunt fibræ, *Ipſorum fibræ.* obliquè in orbem ferè à ſummo ad imum, verſus priora vepentes, quem in medio longitudinis muſculi, carnoſiores, quàm alibi exiſtunt.

Eſtque

Eſtque horum muſculorum munus, ſupercilia ſurſum adducere, oculorumque apertioni opitulari. Duo hi muſculi, eiuſdem membranæ carnoſæ auxilio, in media fronte copulantur, vſque adeo diſtinctè, vt neſciam quomodo id Veſalij oculos effugerit, præſertim cùm id euentus quotidie commũſtret, in his qui vulnus aliquod in fronte acceperunt, quandoquidem ſi ſolus ipſis muſculus tranſuerſim diſſectus fuerit, nequeunt ab eo latere oculum diducere, alterum interim prorſus expeditum habentes. Quinetiam citra vulnus, id in quibuſdam ſecundum naturam conſpicitur; quod quidem ſolo exiſtente muſculo, eſſe nequaquam poſſet. Ac propterea chirurgi ſummoperè caueant oportet, ne in eorum errorem incidant, qui aliquem oculorum affectum è medio tollere volentes, tranſuerſas fibrarum horũ muſculorum ſectiones moliuntur, efficiuntque vt oculos in poſterum diducere nequeant.

Munus.

In fronte cauẽda eſt trãſuerſa incißio.

De Muſculis Palpebrarum. Cap. 6.

PAlpebrarum vtraque, tam ſuperior quàm inferior, ex membrana efformatur caluariam obtegente, dicta vulgo Pericranio, (vnum idemque cum alba ſiue adhærente dicta oculi tunica, corpus conſtituit) atque ex carnoſa membrana, cuti pariter adiuncta, licet ea minimè ratione, vt ex ambabus vnum idem cõſurgat. Tria hæc corpora, ad palpebrarum oras coaleſcunt, vbi cartilago reponitur, quã a ταρσοὺς vocari diximus, ex qua oculorum pili ita enaſcuntur, vt ex quatuor horum corporum congeſtione, palpebrarum corpus extruatur vnicum, ita vt ceterarum corporis partium nulla illi aſſimiletur. Per reliquam omnem palpebrarum regionem, ea in qua pili naſcuntur excepta, membrana carnoſa cuti adhæreſcit, nullo interim, præter vnctuoſum quendam humorem, ipſis interiecto. Carnoſa huiuſmodi membrana tum in ſuperiore, tum inferiore palpebra, carnoſas quaſdam fibras adipiſcitur, ex quibus duo inter hanc atque albam ſeu adhærentem membranam, muſculi educuntur, tenues, lati, & æquales, ſuum quique oculi angulum occupantes. Qui ad b maiorem conſiſtit, ex medio palpebræ inferioris enaſcitur, & per lachrymalem defertur, ibique à ſui etiam lateris ſupercilio principium aſſumit, atque inde ad mediam vſque palpebram ſuperiorem contendit. Huius finis c amplus, vt reliquum ipſius omne, in dimidiam ſui lateris cartilaginem, ex qua pili oculi producuntur, inſeritur. Alter d muſculus, minorem angulũ vniuerſum occupat, priori æqualis; à medio enim inferioris palpebræ exortus, per dictum angulum circunducitur, ad dimidium vſque ſuperioris ipſius ſedis, vbi e priori ità committitur, vt niſi varijs operibus, eundem tamen in finem directis, diſtinguerentur (ſecundus enim muſculus externum angulum occupans, verſus ſuum principiũ trahit, quæ dimidia eſt inferioris palpebræ ſedes, prior itidem verſus ſuum principium adducit, quæ reliqua eſt eiuſdem palpebræ medietas) vterque vnus videretur; tanta eſt fibrarum ſimilitudo, tam congrua ipſorum adhæſio, & coitus. Horũ muſculorum munus eſt, ſuperiores palpebras occludere, quæ ſolæ homini motu cientur, cùm inferiores immobiles perſtẽt. Præter duos hoſce muſculos, f aliũ pariter ſibi palpebra vendicat, ſuæ apertionis coadiutorem, de quo mox verba faciam.

Palpebra ex quo conſtituantur.

Primus palpebrarum muſculus.

Secundus.

Ipſorũ munus.

Tertius.

a li.i.t. vii. fi. xvi.

b t.i.C. t. xv. fi.xx.C.

c t.i.c.t.xv.fi. xx.F.

d t.i. d. t. xv. fi.xx.eDF.

e t i.D. t. xv. fi.xx.E.

f ta. xv. fi.xx. R.

Dẽ Muſculis Oculorum. Cap. 7.

MVſculorum in oculis conſiſtentium numerus, à Veſalio aſſignatus, nõnihil mihi ſuſpectam ipſius diligẽtiam reddit; imò cuiuſuis potius ceterorũ animantiũ, quàm hominis oculos, eũ pertractaſſe, hinc apertè conijcio. Nam præterquã quod neruum viſoriũ in medio poſterioris oculi ſedis è regione pupillæ committi negat, muſculũ præterea quendam cõminiſcitur, quẽ totũ hunc neruũ cõplecti aſſerit; q quidẽ in bobus, in veruecibus, alijſq; brutis sẽper occurrit: in homine nunquã mihi eũ videre cõtigit, vt neq; Realdo, quemadmodũ ex eius met ore accepi. Propterea, quãuis interdũ etiã reperiretur, (quod vti dixi, nũquã mihi hactenus viſum eſt) monuiſſe ſaltẽ debuit, eũ vt plurimũ nõ inueniri. Aliũ præterea muſculũ a inter oculi motores reponit, q mehercule nihil minus quã ipſũ mouet.

Oculo quinque tantũ adſunt muſculi.

a t. xv. fi. xx. B.

Digitized by Google

Ex membrana enim carnoſa enaſcitur,non procul à fine muſculi frontis,& in ſuperiorem palpebram deſinit,oculo prorſus intacto;imò attollendæ palpebræ deſeruit,in quam inſeritur,cum oculum diducimus, ideoq; muſculus is tertius erit palpebrarum,ad quas referendus venit. *Oculo quinque tantum adsũt muſculi.* Oculus autem quinque duntaxat ſibi muſculos vendicat, *Quatuor oculi muſculi.* ex quibus [b] quatuor in interna oculi orbita enaſcuntur, ex dura matre viſorium neruum obuoluente principium ducentes, & in oculi medium terminantur,eum circum ambientes,ſinguli æqualiter; atque ex ſimul omnibus tenuis membrana pellucens conflatur,album ipſius omne obtegens,quod, oculo ſuam ſedem tenente,conſpicitur.Hi omnes muſculi tenues admodum ſunt, duo ſupra,duo infra poſiti, ad ſuum vnuſquiſque latus; cunctique anguſto principio enaſcuntur,poſtea verò ſenſim,ac ſenſim ampliantur,donec ad oculi medium ꝑueniant,qui circulus eſt maioris ipſius rotũditatis,ita vt eorum vnuſquiſque triãgularem figuram oſtendat. *Ipſorum munus.* Muſculi hi præterquam quòd oculo intra craniũ vincto detinendo auxiliantur,ei etiam mouẽdo deſeruiunt,ſinguli verſus ſuum principium trahentes.Atque ideo vbi eorum aliquis ſeorſum operatur, verſus illud latus oculum ſtectimus,ſurſum deorſumve magis,prout ſuperiorem inferioremve agimus;vbi duo alterius lateris operantur,rectà oculum,verſus illud latus,conuertimus;vbi ſimul omnes in opere ſunt,ſi æquè trahant, rectum firmumque oculũ detinemus:ſi alius poſt alium,oculum quoquo verſum ducimus, citra vllam alterius muſculi opem,ſecus quàm exiſtimauerit Veſalius. *Quintus muſculus.* Quintus à membrana etiã carnoſa exoritur,& in inferiorem oculi ſedem ſeſe inſerit; & uerſus ſuum principium trahens (vt alius quiuis muſculus ſolet) oculum, (inquit Veſalius) ſurſum agit,muſculus hic etſi eum,quem affert Veſalius,ſitum obtinet,nulla tamen ratione oculum ſurſum agere poteſt,cùm in humiliorem ſedem inſeratur.

[b] ead.fi.xx ii. HILM.

De Muſculis Naſi. Cap. 8.

Naſi muſculi quatuor. *Primus & ſecundus.* IAm diximus ex naſi oſſibus duas prodire cartilagines, ex quibus duæ inſuper educuntur, Alæ nuncupatæ,naſi foramina conſtituentes. Scire igitur oportet cartilagines haſce ſiue alas à quatuor cieri muſculis, quorum duo [a] priores, à ſuo vterque latere,à naſi principio iuxta lachrymalem originem ſumunt,perque latera ipſius deorſum feruntur,quouſque in ſui lateris cartilaginem inſerãtur, quam naſi feneſtras conſtituere diximus.Duo hi muſculi adeo euidentes in homine occurrunt, vt quantumuis exigui tenueſque, neſciam, quomodo Veſalium latuerint. *Tertius & quartus.* Naſus adhæc,duos alios adipiſcitur muſculos,[b] quorum vterque è genæ ſummo enaſcitur,& in externum foraminis naſi latus,à ſuo latere inſeritur. Tum hi, tum ſuperiores duo,alis naſi aperiendis ſimul deſeruiunt,ita tamen vt priores verſus ſuam originem trahendo,eas attollant;hi verò verſus ſuum principium trahẽdo,ipſas diducant. *Duo muſculi a Veſalio propoſiti.* Veſalius adhæc duos quoque alios in interna narium amplitudine muſculos conſtituit,nullatenus à membrana carnoſa ſeiunctos,qui duarum inſtar membranarum ſunt,& naſi alis,vt ipſe refert,occludendis inſeruiunt. Sed, præterquam quod hac in parte,nihil excepta cute,ac membrana carnoſa conſiſtit naſus muſculoſum ad vtrunque ſuperioris labij latus conſiſtentium ope occluditur,nullo interim alio ad id requiſito. Itaque licet huiuſmodi muſculi quatuor ſint,(vti Veſalius prodidit) minimè tamẽ ij ſunt,quos ipſe deſcripſit, vt facilè vnicuique,paulò diligentius id inquirenti perſpicuum fiet.

[a] t.i.D.t.ii.C

[b] t.i.H.ta.ii.

De Muſculis Genarum. Cap. 9.

Muſculi quatuor genas mouentes. *Primus & ſecundus.* GEnarum motores muſculi quatuor ſunt,quorum [a] primus & ſecundus,in ſuo vterque latere conſiſtentes,tenues,neruoſique ſunt, atque inſigniter lati, exordiũtur enim nõ iuxta mamillares oſſium tẽporũ proceſſus,vt inquit Veſalius, ibinanq; membrana nõdum in muſculũ abijt,ſed iuxta malarũ apicem; atque inde ad ſcapulas vſque deſcẽdũt,& ſupra clauiculas deducti,ad os pectoris pertingunt, ibiq; inuicẽ cõmittũtur,eiuſdem carnoſę mẽbranæ beneficio;& per colli mediũ ad labium vſq; ſuperius perreptant; indeq; tranſuerſo per mediam faciem ductu ſupra imum rurſus exterioremq; genarũ muſculi apicẽ ferũtur, quem molitorẽ

[a] t.ii.r.

vocari

vocari dicemus,donec eò vnde inceperant,perueniant;In nonnullis verò ſurſum adeo conſcendunt,vt eis aurem moueāt.Horum muſculorum vnuſquiſque quatuor latera ſortitus eſt;vnum ſecundum longitudinem à principio labijs ſuperioris,ad apicem vſque malarum porrectum:alterum ab huiuſcemodi apice ad ſummum humerum:reliqua duo haud ęquè diſtincta ſunt;quod enim à principio primi ad pectoris vſque os exporrigitur,minimè admodum ęquale eſt.imò ſupra clauiculas interdum fertur, nonnunquam verò ſubtus; quartum à pectoris oſſe ad ſummum vſque mentum protenditur,& ſuo pari committitur, medio eiuſdem carnoſæ membranæ,ex qua enaſcuntur,adeò diſtinctè vt non videam, quid Veſalium impulerit,vt vnicum eos hac in parte videri diceret. Muſculi hi à membrana carnoſa,non autem ab oſſe aliquo,ducunt originem, & fibras quaſdam carne contextas obtinent,à quibus muſculi naturam adipiſcūtur:multasque ſimul neruorum propagines,& ſubditis ſibi muſculi, vt ſuo loco dicemus, prodeuntes, & rectum fibrarum ductum ſequentes:quæ fibræ à pectoris oſſis initio, ad mediam vſque clauiculæ regionem rectà perreptant,indeque in priora ad ſummum vſque humerum,omnes obliquè conſcendunt,eoque magis,quo dicto apici propius accedunt.Fibræ hæ,tum in collo,tum ſub mento, iuxtaque aures conſpicuæ occurrunt;vbi autem iam labrum inferius contingunt (ad ſuperius enim non perueniunt,niſi è regione naſi) adeo inuicem complicantur,vt nullo prorſus modo diſtingui ſiue internoſci queāt.Horum muſculorum munus eſt(ex Galeni & Veſalij ſententia,) inferius labrum deorſum retrahere, & ad latera ſimul cum ſuperiori labro abducere,aut reliquæ faciei cuti mouendæ opitulari, quam nec frontis muſculi,nec naſi,nec palpebrarum,mouent. Verum ipſe ad inferiorem eos maxillam aperiendam conferre arbitror,vt validiſſima eorum ad eum adhæſio perſpicuò demonſtrat,imò,mea ſententa,nullum aliud eſt,præcipuum ipſorum munus.Secundum [b] muſculorum par genas mouentium, è maxilla ſuperiore ſupra gingiuas enaſcitur,ſecundum omnem ipſarum longitudinem, & in inferiorem inſeritur,per totam ipſius longitudinem, iuxta earundem gingiuarum radices. Muſculi hi neruei ſunt,& multis varijſque fibris intertexti,atque omnem eam genarum partem,vtrinque vnus,occupant,quam inflare poſſumus; atque vterque in internam oris amplitudinem pertinet,vbi tenuiſſima membrana obductus cōſpicitur,adeo illi adhærente,vt nullo prorſus modo integra detrahi poſſit.Muſculi huius ſubſtantia ex plurimis varijſque fibris carnoſis, atque intertextis conflata eſt. Vniuerſa pariter faciei cutis,(malis exceptis) præter ſecundum hoc muſculorum par,nariumque ac labrorum muſculos,membranam carnoſam omnem ſibi adhæreſcentem obtinet,quæ in muſculum conuerſa ei mouendæ opitulatur. In genis verò licet in muſculum non abeat,non ideo tamen immota perſtat, quæ ipſas cutis obtegit;inferiori enim ſede cuti malas tegenti affigitur,ſuperiori verò, cuti frontis cohæret,opem quoque ad id conferentibus duobus illis [c] latis muſculis,quos ex membrana carnoſa produci diximus,vt facilè conſpicitur,ſi quis dentes occluſos detinēs,labia varias in partes duxerit.Eſtque notatu dignum in hoſce muſculos genarum, binos vtrinque neruos immitti; quorum alter ex inferioris maxillæ foramine prodiens, per ſuperius abrum diſtribuitur; alter ex oculorum concauo eductus,ad malas defertur,vt clalriùs ſuo loco dicemus.

Quatuor horũ muſculorũ latera.

Priorum duorum muſculorum munus.

b t.iiii. M. ta. v E.

Secundus, & Tertius.

Muſculi huius ſubſtantia.

c t.i.L.

De labiorum Muſculis. *Cap.* 10.

LAbiorum motum quatuor priuatim muſculi perficiunt; quorum exortus, antequam ad labia perueniant, euidens & manifeſtus eſt; poſtea verò ita illi implicantur, vt internoſci nequeant. Labia ſiquidem, ex cute ac membrana internam oris amplitudinem ſuccingente conſtantur, duobus hiſce corporibus alteri commixtis, ex pluribus inuicem complicatis muſculis coagmentato, necnon ex [a] ſpongioſæ carnis portione, de qua inferiùs verba faciemus. Quatuor hi muſculi ad labiorum latera conſiſtunt, vtrinque bini,quorum ope quatuor motibus cientur. [b] Priores duo ſuperiori labro peculiares, vtrinque vnus poſiti, à ſumma mala prodeunt principio carnoſo, & obliquè nonnihil,in priora deſcendunt, donec in ſui labri principium vterque inſeratur,

Labiorum muſculi quot.

a t·v.G.

b t.i.H.

Duo Priores.

Tertius, & Quartus.

Digitized by Google

Haud ſecus quoque duo alij inferiùs conſiſtunt, vtrinque vnus, nonnihil breuio-
res, ſed latiores, prodeuntque ex humiliori maxillæ inferioris regione, ad interna
ferè maxillarium latera, ac inde in priora obliquè aſcendũt, donec lato fine in me
dium omnes ſui lateris labrum conſerantur. Sunt itaque quatuor omnes lati, vi-
denturque ſinguli duplici principio inſigniti, ob fibrarum varietatem, quæ initio
paululum ſeiunguntur, poſtea verò ſenſim ità committuntur, vt vbi ad labrum
perueniunt, ſibi ipſi inuicem incumbant, labrorum cuti commixtæ atque impli-
catæ. Quatuor horum muſculorum ope labra duodecim motibus aguntur, qua-
Horum muſculorum munus. tuor obliquis, vtrunque labrum duobus; & rectis octo; labrum vtrũque quatuor.
Recti quidem fiunt, quando vociferamur, cumque os occludimus, & cùm labra
adigimus, vel extrorſum abducimus: licet ab internis horum muſculorum fibris,
motus introrſum efficiatur, extrorſum verò, ab externis. Quatuor obliqui mo-
tus, vnico duntaxat laborante muſculo, altero vero cedente, celebrantur. Si enim
dexter, ſiniſtro remiſſio, laboret, dextram labij partem obliquo, ſiniſtram verò pẽ
dente motu attollimus. Hac eadem ratione reliqui tres motus abſoluuntur. Verũ
quò validiore motu ſuperius labrum ageretur, totusque aliquo muſculo refer-
tus euaderet; in eum illius muſculi caput vnum, vtrinque inſeritur, quem ex Ma-
læ ſummitate prodire diximus, & in naſi alam ſui lateris, extrinſecus recondi, naſi
que alijs diducendis, ſurſum trahendis conferre.

De Muſculis Maxillæ inferioris. Cap. 11.

PRoditum antea eſt, in homine, cęterisque omnibus animantibus, pręterquam
in Crocodillo ac Pſitaco, inferiorem maxillam, immota interim ſuperiore,
moueri. Nunc ſcire oportet, trifariam huiuſmodi motum abſolui, aut ſurſum ſci
licet, quemadmodum vbi os occludimus, aut deorſum, vt quum ipſum aperimus
aut extrorſum, introrſumque ac in latera, vti cùm mandimus. Motus hoſce, mu-
ſculi octo peragunt, qui à diuerſis quos edũt, motibus (videntur enim circum vn
dique maxillam agere) Maſſeteres græcis, hoc eſt Mollitores dicti ſunt; nec ſolum
muſculos hoſce hoc nomine deſignarunt, ſed eos etiam omnes, qui quoquo mo-
do ad mandendum conferunt; Ipſe autem obſcuritatis euitandæ gratia; eum dun
taxat Molitorem appellabo, qui præcipuus eſt huiuſce operis adiutor, reliquos à
Primus maxillæ inferioris muſculus. ſedibus, quas ſinguli occupant, nuncupabo. Eſt igitur Maſſeter ſeu [a] Molitor, pri- a t.ii.C.t.iiii. Δ.t.v.D.
mus maxillę huius muſculus, qui iuxta lineam in malæ medio conſpicuam exo-
ritur, amplo nerueoque principio e tota inferiori oſſis [b] iugalis ſede, toto ſui ductu b t.ii. B. tab. iiii.D.
ad aurem vſque pronato, quemadmodum vnicuique licet, digitis in ſeipſo perci-
pere. Si quis enim pollicem inter aurem ac inferiorem maxillam collocet, mediũ
verò digitum genæ admoueat, prematque, velut in os eum adacturus, inter vnũ,
alterumque digitum, liquidò muſculum perſentiet, potiſſimum ſi dentes com-
primat, tunc enim veluti contractus durior occurrit. Verùm aduertere oportet,
quemadmodum originis muſculi huius principium nerueum eſt, tale quoque
ipſius reliquum exiſtere, quod ab inferiori oſſis iugalis ſede introrſum enaſcitur.
Pars verò ab externo eiuſdem oſſis iugalis latere pronata, longè carnoſior eſt, vt
reliquus quoque muſculus vniuerſus; aſt muſculus hoc enatus principio, deor-
ſum tendit, donec poſteriorem omnem inferioris maxillæ partem extrinſecus, ca
pite partim carneo, partim nerueo comprehendens, totæ huic parti validiſſimè
inſeratur, ac potiſſimum tuberculis quibuſdam, quæ in imo huius maxillæ conſi-
ſtere diximus, hacque in parte coanguſtatus, in apicem veluti obtuſi trianguli de-
ſinit; imò muſculus ipſe vniuerſus ferè triangularis eſt, cuius primum latus, totũ
ipſius principum occupat, quæ vninerſa eſt oſſis iugalis longitudo, ſecũdum à ma
læ ſummitate, ad dictam vſq; inferioris maxillæ aſperitatem porrigitur, tertiũ ab
aure ad finem vſque ſecundi protenditur, cui adiũgitur angulum ita obtuſum cõ
ſtituẽs, vt aliud latus videatur. Sicq; muſculus is quatuor latera obtineret, tria grã
dia, vnum verò exiguum, in quod fibræ ipſius omnes terminãtur, quæ amplo prin
cipio prodeunt, ſenſimque omnes inuicem veluti currus radij cõmittũtur, donec
ad ipſum perueniant, recta ſemper à principio ad finem tendentes. Ex quo mirari
ſubit

Digitized by Google

ſubit nonnullos, qui ex eo ſtatim varias in eodem muſculo fibras haberi aſſerunt, quod varium ſenſuum iudicio ductum alias ab alijs ſeruare intueantur. Quod q- dem minimè ita ſe habet, imò eandem omnes progreſſus rationem ſeruant, rectà ſcilicet à principio in finem; ſed vti euenit latum eſſe principium, finem verò anguſtum, ſic fit, vt quæ à medio principij naſcuntur, rectà incedere, quæ verò à lateri-
c t.ii. A. t.iiii. r. bus prodeunt, obliquè deferri videantur. c Secundus muſculus, inferiorem mo- *Secundus maxillæ inferiori muſculus.*
d li.i. t.ii. a. uens maxillam, à d verticis frontisque ac temporum ſui lateris oſſe producitur, lato arcuatoque principio; primum à verticis frontisque oſſe, digito altius, à tempo-
e ead. ſ. li. ii. v. G. rum commiſſura exorditur, deſcenditq; ſenſim, ac craſſior, atque carnoſior redditus, ſed anguſtior, e cauitatem inter iugale os & capitis oſſa exculptam adimplens, à qua, vt nuper diximus, principium deſumit. Aſt vbi ad iugale peruenit, impensè craſſus euadit & anguſtus ac ſuperiori quoque iugalis oſſis ſedi adnatus, ita molitoris principio committitur, vt haud mirum ſit, ſi nonnulli ambos vnicum eſſe prodiderint. Vniuerſum muſculi huius corpus ad os vſque iugale, carneum exiſtit, ſed externa ſede, ob membranę ipſum obtegentis craſſitiem, liuidum apparet, præcipue ad ſui principium, & quà oſſi committitur; interna verò ſede, eiuſdem cum carne coloris eſt, deſcenditque à commiſſuris pronatus, quas inibi capitis, & maxillæ oſſa edere diximus, donec in breuem definat tendinem, ſed pręualidum, atque neruoſum, adeoque latum, vt acutum inferioris maxillę proceſſum, in quē validiſſimè adigitur, totum complectatur. In hunc tendinem omnes muſculi huius fibræ terminantur, ad quem inſtar peponis torulorum coeunt. Eſtque ipſius *Muſculi huius vſus.*
munus, maxillam contrahere, quod tanta vi molitur, quantum ij nobis demon- *Tertius muſculus.*
f t. v.vi. D. ſtrant, qui grauiſſima pondera dentibus attollunt. Tertius f muſculus maxillæ hu-
g lib. i. t. iiii. fi. vi. P. t. v. fi. iii. H. ius motor in ore delitеſcit, neruoſum principium aſſumens ex tota g cauitate inferiorum cunei formis oſſis proceſſuum, veſpertilionum alis conſimilium; ſimulatque verò ab huiuſmodi egreditur cauitate, amplus, carneus, & craſſus efficitur, & eiuſdem ferè cum molitore appellato figuræ; validiſſimè namque in internam poſterioremque inferioris maxillæ ſedem, lato fine adigitur, vbi minus quàm alibi lata eſt, ſinumque vti diximus obtinet, in quo muſculus iſte latitans, minus loci occupat. Eſtque ipſius ac duorum prædictorum munus, vnà cum ſuis alterius lateris coniugibus, inferiorem maxillam claudere, quòd potiſſimum duo priores pręſtant. *Muſculorum iſtius maxillæ munus.* Conferunt præterea, anterioribus ipſorum principijs operantibus, maxillæ antrorſus ducendæ; poſterioribus verò operantibus, eidem retrorſum agendæ: ſicque motus ad mandendum requiſitos obeunt, à temporum muſculis quodammodo adiuti, prout has, illasque fibras remittunt, colligūtve. Horum inſuper maſſeterum atque in ore delitеſcentium muſculorum opera, maxilla hæc in latera circumagitur; dextro enim maſſetere, & ſiniſtro in ore latitante contractis, maxilla dextrorſum flectitur: reliquis verò alterius lateris operantibus, ſiniſtrorſum agi-
h tab. v. H I. t. iii. O. t. vi. I tur. h Supereſt vt de quarto muſculo, ſuoque coniuge verba faciamus, quorū vter- *Quartus muſculus.*
que à ſuo latere ab oſſis temporum proceſſu ſtylum ſcriptorium referente producitur, nerueo latiuſculoque principio; at protinus carnoſi tenueſque fiunt, ac verſus menti ſummum tendentes, ſub ipſum inſeruntur, ea in parte mutuò congredientes, quæ aſpera, & inæqualibus quibuſdam exiguiſque tuberculis prominens conſpicitur. Duo hi muſculi ori aperiendo deſeruiunt, peculiare quid obtinentes, *Quarti paris neruorum maxillæ inferioris munus.* quod nulli pręterea muſculo, eo excepto, qui oſſi hyoidi implantatur, obtigit, eorum enim vterque inter exortum atque inſertionem nerueus, tenuiſque redditur vbi faucibus committitur, in tendinem ſeu ligamentum abiens, ita vt eorum vteruis ex duobus conflatus videatur; quod quidem non ſine maxima prouidentia effectum eſt, quò ſcilicet loci minus occuparent, prout eius partis colli ratio poſtulabat.

De Muſculis Oſſis Hyoidis. Cap. 12.

OS Hyoides appellatum, laryngi ſuperpoſitum conſiſtere, ac linguæ radicis fundamentique vice, ſuper quod ea motu cietur, eſſe, antea prodidimus. Nunc ſcire oportet, huiuſmodi os duodecim muſculis exortum porrigere, quorū octo

ipſum

Digitized by Google

ipſum motu agunt, quatuor nequaquam: ideoque proprios illos, communes hoſce appellabimus. Proprij quatuor vtrinque conſiſtunt, paria quatuor conſtituentes.

Primum propriorum oſſis hyoidis muſculorum par.

Horum [a] primus & validiſſimus ex eminentiori pectoris oſſis ſede, interius nõ nihil, lato & carnoſo principio exoritur, reptatque ſuper aſperam arteriam, ac primam laryngis cartilaginem, pari ſemper magnitudine ſeruata, donec in [b] anteriorem iſtius oſſis partem adigatur, mediam omnem ipſius amplitudinem carnoſo fine comprehendens. Hic in ſui medio, ſecundum longitudinem, lineam obtinet, cuius interuentu coniugi ſuo ad alterum latus poſito, committitur. Duo hi muſculi nota inſuper quadam, inter aſperam arteriam atque laryngem, inſigniuntur, quæ illorum vtrunque in duos alios partiri videtur, quod tamen re vera non efficit. Munus amborum eſt, hyoides os deorſum trahere, nonnihil extrorſum, etſi admodum obſcurè, nec niſi, vbi à ſuperioribus ſurſum plus æquo vellitur. Præterea primæ laryngis cartilagini, atque aſperæ arteriæ [c] propugnaculi loco deſeruiunt.

Secundũ par.

Secũdum par, primo opponitur; ambo enim ab inferiore maxilla ſub ſummo mento enaſcuntur, deorſumque nonnihil feruntur, arctiores paulò redditi, donec anteriori oſſis huius ſedi, iuxta duos priores implantentur, eodem prorſus cum illis modo. Horum munus eſt, os id ſurſum modice in exteriora protrahere.

Tertium.

[d] Tertij paris muſculi impensè tenues teretesque ſunt, prodeunt à ſuo quiſque latere, ab oſſis temporum [e] proceſſu ſtylum referente, paulò infra quartum maxillæ muſculum, atque in os hyoides inſeruntur, ad [f] quatuor priorum latera, inibi videlicet, vbi laterum oſſis huius oſſicula cum medio coeunt. Muſculus hiſce id muneris demandatum eſt, vt præſens os rectum contineant, ne in latera reuellatur, ſimulque ipſum nonnihil attollant, ac retrorſum contrahant.

Quartum.

[g] Quarti paris muſculi, vtrinque ſinguli occurrunt; longi ambo cæterorumque corporis muſculorum tenuiſſimi. Vterque ipſorum nerueus in medio efficitur, quemadmodum de [h] quarto inferioris maxillæ muſculo retulimus. Ambo à ſuo quiſque latere [i] ex elatiore ſcapulæ ſede, iuxta ipſius ceruicem, & proceſſus anchoræ ſimilis radicem principium obtinent carnoſum, quod ſub ſecundo ſcapulæ oſſis muſculo ſe recõdit, ac dein [k] primum capitis muſculum obliquè ſubit, qui muſculum hũc de quo agimus adeò comprimit, vt eum neruoſum magis, tenuemque inibi reddat: ſimulatque autem ipſum euadit, muſculus denuò carnoſus vti prius efficitur, donec in eandem oſſis hyoidis regionem adigatur, in quam ſeſe tertium par inſeruerat. Hi ſunt oſſis hyoidis peculiares proprijque [l] muſculi.

Priores duo ex communibus.

Communes quatuor exiſtunt; quorum duo [m] ex humiliori huiuſce oſſis regione producuntur, ac primæ laryngis cartilaginis lateribus diſtenduntur, quouſque ad humiliorem cartilaginis ſedem perueniant, in quam ſecundum omnem latitudinem implantantur.

Reliquo duo.

Reliqui [n] duo, teretes propemodum, graciles que, ac ex toto carnoſi, ex media interna iſtius oſſis ſede principium deſumunt, & radici laryngis operculi conſerũtur. Quatuor horum muſculorum munus, in muſculorum laryngis enarrationem reijciam; quandoquidem illi magis, quàm huic oſſi deſeruiunt.

a t.ii.F.t.iiii.C.t.iiii.S.
b lib.i.ta.v.fi.vii.* ABC.
c t.v.NQ.
d t.ii.Fit.iiii.B.t.iii.R.
e lib.i.ta.iiii.fi.vi.i.
f t.iii.B.
g t.v.RS.tab.iiii.VV.t.iii.D.t.ii.H.
h ta. v. inter R & S.
i lib.i.t. vi. fi.iiii.F.
k t.iiii. b. ta.ix.Γ.
l t.iiii.Θ.
m t.xvi.fi.i.F.
n ead. fig.ii.iii.K.

De Muſculis linguam mouentibus. Cap. 13.

Lingua ſubſtãtia qua.

Linguam mollis quędam & fungoſa caro efformat, eius magnitudinis, quã oris amplitudo poſtulat, tamque varijs fibrarum generibus refertã, ob multiplices quos obit motus, vt ſummo negotio inuicem diſtinguantur, quamuis ad radicẽ nonnihil diſtinctè occurrant.

Linguã ex quibus conſtet.

Lingua tota per mediam ſui longitudinẽ [a] tenuiſſimę membranæ ad linguæ craſſitudinẽ latæ, interuentu dirimitur, vt facilè in quouis homine conſpicitur, ita vt tota ex duobus[b] corporibus, ex membrana, ipſa dirimente; ex multis venis arterijs, ac neruis, atque ex binis omnia hæc integentibus membranis, conformetur; quarum interior muſculis omnibus cõmunis eſt, altera verò pars illius exiſtit, quę totã oris amplitudinẽ ſuccingit, atque alterius illius, quæ aſperam arteriam omnẽ, & æſophagum intrinſecus ambit; in quã priuatim rami quidam [c] tertij neruorum cerebri paris conſeruntur, à quibus guſtatus facultatem adipiſcitur. Sed ad linguæ muſculorum diſtinctionẽ accedens, dico decem

a ta. xv. fig. xxvi.ii.
b eadem. KK L L.
c li. vi. t. i.fi. ii. YY.

Digitized by Google

d ead.DD. omnes exiſtere,quamuis Veſalius nomen tantummodo recenſeat.Horum[d] prio-
res duo craſſi rectique ſunt,atque aliquot locis,licet perobſcurè, ac ſi plures duo-
e li.i.ta.v.fi. vii.CD. bus eſſent diſcreti:qui ex[e] media ſuperiorique oſſis hyoidis regione carnoſum ac
f tab. xv. fin. xxiiii.xxv.E. modicè fungoſum principium deſumunt,ac in priora porriguntur, donec in lin-
guæ radicem inſerantur.Horum munus eſt,linguam introrſum colligere. Terti⁹ *Tertius e.qua*
g lib. i.t.v.fi. vii.I K. & [f] quartus ex binis ferè ſuperioribus[g] oſſiculis naſcuntur,quæ ad oſſis hyoidis la *tus.*
h ead.E F. tera conſiſtere,ac ad temporum vſque proceſſus ſtylo ſimiles protendi retulimus.
Etſi nonnunquam ab[h] humilioribus oſſis hyoidis lateribus,quæ ſuperioribus pri
mæ laryngis cartilaginis proceſſibus colligantur,ortum deſumunt,quum ſcilicet
ſuperiora oſſis huius latera,cartilaginis ligamentive naturæ participant,quod ple
runque contingit,præſertim in mulieribus.Ex vna iſtarum partium muſculi præ
ſentes edicti,nonnihil obliquè feruntur,ac deinde lingue lateribus implantantur.
Ipſorum munus eſt,ambobus ſimul trahẽtibus,intrò linguam, modicè deorſum
i tab. xv. fig. xxiiii.F. compellere;vno verò contracto,altero remiſſo,linguam in agentis latus pertrahe
re.[i] Quintus & ſextus carnoſi pariter ſunt,& quodammodo craſſi; contrarioque *Quintus et ſex*
à duobus proximè commemoratis modo ſeſe habent, nam ex oſſis temporum[K] *tus.*
K li.i. tab. iii. fi.vi.L. proceſſibus ſtylum referentibus exorti,linguæ radici ad tertij quartique fines con
feruntur.His id muneris concreditur,vt ibi ſimul agunt,linguam introrſum, mo
l tab. xv. fig. xxiiii.xxv. G dicè in ſuperiora trahant;vbi autem alter tantum contrahitur,eam in alterum la
tus,ſurſum pariter impellant.Septimus & octauus[l] ex interna laterum maxillæ in *Septimus & octauus.*
ferioris parte,iuxta dentium molarium radicem producũtur,lato & modicè ner-
uoſo principio:& ſub linguam ad latera,ſecundum ipſius longitudinem inſerun-
tur,fine vſque adeo lato,vt à ligamentosis ad duum vſque priorem inſertionem ꝑ
tendatur.Horum muſculorum munus eſt,vt vbi ſimul operantur,lingue partem
m ead.HH. hiante ore occurrentem deprimant:altero autem tantùm contracto,eam in agẽ-
n lib.i.t. i. ii. fi.viii.H. tis latus coarctent.Nonus ac[m] decimus ex humiliore poſteraque inferioris maxil *Nonus & deci*
læ[n] ſede iuxta menti ſummum à tuberculis in ipſo conſiſtentibus enaſcuntur; in- *muss*
deque nonnihil aſcendunt,verſus fauces deducti,quouſque in linguæ radicem,la-
to fine principio ſimili,adigantur.Muſculi hi,vt inquit Veſalius,haud vno plures
exiſtunt;qui linguæ ad inferiorem maxillam contrahendæ deſeruiunt, nũc rectà,
nunc ad latera,prout hæ,vel illæ fibræ operi adhibentur:Mihi autem duo vidẽtur,
idque potius præſtantes,vt linguam educant,quam intrò ad maxillam cogãt.Præ *Fibaarum lin*
o tab. xv. fig. xxvi. KKLL. ter hoſce muſculos,eomplures fibrarum[o] differentias lingua,vti dicebamus, adi- *gua diſcrimẽ.*
p ead.LL. piſcitur,quarum ope omnia motuum,quos in dies experimur,genera obit.Hę au
tem fibræ omnes,linguæ[p] vinculo colligantur,fulciunturque;quod licet per quã
tenue,ac membranoſum ſit,linguæ tamen præ molli flexuque facili ſpina eſt,pro
ut ea poſtulabat.

De Muſculis Laryngem mouentibus. Cap. 14.

a lib. i. t. vii. fi.ix.x.xi. LAringi[a] cartilagines tres,ſeu ſeueriùs loquendo,quinque adeſſe diximus, quæ
b ta.xvi. fi. i. iiii.N.fi.v. decem propriorũ muſculorum,octoque cõmunium impulſu omnes mouen
tur.Propriorum,priores quatuor,bini[b] vtrinque conſiſtunt,in priore ipſius parte *Primus qua-*
verſus latera repoſiti:ſuntque hi breues, lati,tenues, atque carnoſi; vnusque alteri *tuor laryngis*
incumbit;ac ambo à parte ſecundæ cartilaginis,primę ſubiacente carnoſum prin *muſculi.*
cipium deſumunt,& in imam primæ cartilaginis ſedem inſerũtur.Ac ſuperior fi-
bras adipiſcitur,à primæ cartilaginis fine inchoantes, & obliquè anteriora verſus
deſcendentes,donec in ſecundæ cartilaginis partem laryngis priora ſpectantẽ deſi
nant.Inferior vero fibras ſuas obtinet,ſurſum contrario ductu,obliquè pariter in
priora procedẽtes;adeo vt ſuperiores vtrinque fibrę cum inferioribus + effor mẽt.
Munus horum muſculorum eſt,primã cartilaginem ſecundæ nectere,quò laryn-
gis rimam tibiarum linguæ ſimilẽ occludãt.Quatuor hi muſculi hũc ferè in mo-
dum poſiti occurrunt;in nonnullis verò vnicus duntaxat,paulò craſſior, vtrinq; *Muſculus in*
viſitur.Ac in his,vt optimè Veſalius animaduertit,exigni duo muſculi comperiũ *nõnullis occur*
tur,qui vtrinque ſinguli ex media lineæ ſecundæ cartilaginis longitudine produ- *rens.*
cti,

Digitized by Google

ĉti, obliquè deorſum tendunt donec in inferiorem primæ cartilaginis e proceſ- tum inſerantur; deficientium ſupplentes defectui. Quatuor reliqui, vtrinque bini in tota poſteriore ſecundæ cartilaginis parte, ſecundum ipſius longitudi- nem, quà æſophago iungitur, conſiſtunt. Eorum verò priores, vterque à ſuo latere ab d infima ſecundæ cartilaginis parte carnoſi enaſcuntur, recta- que ſurſum procedunt, lati aliquantiſper redditi, donec in f tertiæ cartilagi- nis partem ſecundæ commiſſam neruoſo fine inſerantur. Horum muſculo- rum quilibet ſinum in cartilagine ſecundum ipſius longitudinem conſtituit, adeo profundum, vt ademptis muſculis, cartilago in medio vnius & alte- rius, inſtar dorſi promineat. Reliqui duo, iſtis g adhæreſcunt, ſuntque om- nino carnei, ac à ſuo vterque latere, à ſecundæ cartilaginis ſede producitur, quæ primæ cartilaginis internam regionem reſpicit; & h inferiorem illius pro- ceſſum principio carnoſo excipit; indeque ſurſum obliquè protenditur, donec in totam ſui lateris cartilaginis ſedem, à priori non comprehenſam, inſeratur. Ad quatuor hoſce muſculos attinet, tertiam cartilaginem ad laryngis latera retrorſum vertere, & conſequenter laryngis rimulam tibiarum linguæ ſimi- lem diducere. Nonus ac i decimus ad tertię cartilaginis finem, quà larynx K æſo phago, tertiaque cartilago ſecundo committitur, ſedem obtinent. Ac ipſorum vterque à ſuo latere ex tertiæ cartilaginis baſi producitur, quà primæ appropin- quatur, & per medium corporis ſeu baſis tertiæ, ad ipſius vſque medium aſcen- dit, vbi duæ iſtius cartilaginis partes committuntur; quam quidem in ſedem, con iugi ſuo copulatus deſinit. Duo hi muſculi breues ſunt, exteriusque teretes inſtar pyri, l intus verò cartilaginis, cui connaſcuntur, figuræ reſpondent, ſuntque in fine latiores craſſioresque quam in exortu: Ac ipſorum quidem intereſt, tertiæ cartilaginis corpus coarctare, binaque ipſius latera inuicem adducere, & conſe- quutione quadam commemoratam lingulam conſtringere. Hi, liquidò carti- laginem hanc geminam eſſe, atteſtantur; ſecus enim neque ab his duplicari oc- cludive, neque à quatuor primam ſecundæ nectentibus diduci poſſet. Decem hiſce muſculis duos inſuper alios Veſalius adijcit, tertiam cartilaginem primę cō pingentes, quos latos, carnoſosque aliorum modo eſſe memorat; vtrinque ſin- gulos reponi; vnà, ex media primæ cartilaginis ſede, ſecundum totam ipſius internæ ſedis longitudinem, educi; atque horum muſculorum quemuis tria oſtendere principia, ea ratione diſtincta, vt triplex muſculus eſſe videatur; alioqui re vera vnicus, à principio obliquà ſurſum aſcendens, donec anteriori tertiæ cartilaginis ſedi à ſuo latere implantetur; tandemque ipſius, ſimul cum ſuo coniuge munus eſſe, tertiæ cartilaginis latera ita diducere, vt lingula in ſui medio conſiſtens, adeo claudatur, vt aeri exitum præcludat. Duos hoſce mu ſculos, nec mihi vnquam, neque Realdo videre licuit, quamtumuis id ſæpe ſæpius, nec oſcitanter ſimul indagantibus; quinimò nullum omninò intra la- ryngem, carnis veſtigium occurrit; atque ideo nunquam in homine muſculos huiuſcemodi haberi aſſeram, ni priùs eos intuear. Eos tamen huc referre libuit, quò curioſis quibuſdam explorandi campum porrigerem, poſſetne meam ipſo rum ſedulitas euincere. Ex reliquis hiſce muſculis omnibus, quatuor laryngem aperiunt, ij ſcilicet, qui ſecundam cartilaginem tertiæ committunt; cæteri ſiue ſex, ſiue octo ſint, eo claudendo ſeruiunt. Communes faucium muſculi, ſic di- cti quòd è larynge non educantur, octo ſunt; quorum m priores duo ex inferiori n oſſis hyoidis regione initium ſumunt, lati & carnei, ac lateribus admodum con- tigui; indeque deorſum protenſi, & mutuò paululum abſcedentes, ſinguli in ſui lateris humiliorem o primæ cartilaginis ſedem adiguntur, fine, ipſorum principij modo, lato & carnoſo. Tota verò horum muſculorum pars, deorſum per ante- rius primæ cartilaginis latus procedens, fibris quibuſdam, quemadmodū muſcu- lus muſculo ipſi committitur. Ac horum quidem muſculorum intereſt, anterio- rem primam laryngis cartilaginem, ea nōnihil ſurſum adducta, à poſteriore ſeiū- gere. Iuxta horum muſculorum finem, duo p alij muſculi in primā cartilaginem inſeruntur, æquè propemodum atque illi, lati; qui ex interna oſſis pectoris ſede, iuxta æſophagum, carneam anguſtamq; ſumūt originem; atque inde ſupra laryn gem conſcendunt, ſenſim ac ſenſim latiores redditi, donec iā dictæ primæ cartila- ginis

Quartus, & ſextus. — *Septimus, & octauus.* — *Nonus ac deci mus.* — *Quarti paris munus.* — *Duo muſculi à Veſalio additi.* — *Priores duo cō munes laryngis muſculi.* — *Ipſorū munus.* — *Tertius, & quartus.*

c li.i.t.vii. fi. iii. iiii.v.CD.
d t.xvi. fi. vi. vii.P.
e li.i.t.vii. fi. vi.vii.L.
f ea. P. Q.vi. & vii. iūgitur ad xv.decimę & vndecimæ
g t.xvi.fi. vii. viii.R.
h ead. fi. viii. ix.T.
i ead.fi.vi.vii. viii.V.
K ead. fig. ii. iii.v.H.
l ead. fig. vi. vii.P.
m ead.fi.i. ii. F.t.v.o
n ead. A.
o ead. iuxta N.
p ea.G.t.v.P

ginis regioni implantentur. Ad hos pertinet, inferiores primę cartilaginis ſedes cõprimere, ea deorſum protracta, ſimulque aſperam arteriam modicè coarctare; quod nobis, quo minus vocem loquẽtes duplicemus auxilio eſt; ita vt larynx haud plus æquo dilatetur. Quintus & ſextus, q tranſuerſi ſituantur, & vnà ex poſteriore æſophagi regione dorſum ſpectante, eodem principio vtrinque ſinguli, ſecundũ ipſius longitudinem naſcuntur; ac inde tranſuerſim in priora porriguntur, æſophago ſemper adhærentes, toto eo ductu, quo ipſum attingunt, & latiores, carnoſioresque continuo redditi, donec in primæ cartilaginis latera, ſecundum ipſorũ longitudinem inſerantur. Muſculis hiſce id muneris concreditur, vt primæ cartilaginis latera retrorſum contrahant, eamque ita ſecundę applicent, vt laryngis lingula coarctata, vocem foras protrudant. Septimus & s octauus, propemodum teretes, ex media interiori oſſis hyoidis regione principium ſumũt, radicique laryngis t operculi conſeruntur, quod ἐπιγλωττὶς græcè dicitur, quod linguæ faucium ſuperincumbat. In bobus hi, alijsque animantium nonnullis conſpicui occurrunt; In homine hactenus, etſi complures aperui, nunquam mihi ſeſe obtulerunt; imò ipſummet operculum hanc ex ſeipſo functionem obit, fibrarum quarundam neruoſarum quibus præditum eſt, auxilio, ſatis ad eam abſque alterius muſculi ope, idonearum. Quod quidem efficit, vt de Veſalij diligẽtia iterum dubitem; licet in opere vſque adeo prolixo, veniam mereatur, ſi quãdoque ſomnus obrepſerit. Ad rem igitur rediens, dico, laryngem peculiari vinculo deſtitui: tenuem enim tantũ modo membranam obtinet, cartilaginum connexus amplectantem: at ſingulas vtrinque iuxta tertiam cartilaginẽ, glãdulas adipiſcitur, ipſum aſſiduo irrorãtes.

Quintus & ſextus. — q t.xvi.ſi. i.ii. iii.ii ii.v.I. — r ead.ſi.ii. iii. v.H.

Ipſorũmunus

Septimus, & octauus. — s ead.ſi. v. vi. L. — t ead.ſi.ii.iii. iiii.v.L.

De Muſculis Brachium mouentibus. Cap. 15.

QVoniam ſcapulæ motores, multoque minus capitis & dorſi muſculi, ſatis benè inſpici nequeunt, non ablatis brachij motoribus, ideo prius de his agendũ duxi, qui ſeptem vniuerſim ſunt. a Primus ex media b tota pectoris oſſis longitudine, (à ſuo vterque latere vbi ferè contigui ambo ſunt) principium deſumit, atque ex ipſi conſertis cartilaginibus, ac etiam ex c ſeptimæ & octauæ coſtæ cartilaginibus, nec non ex d media clauiculæ ſede, pectoris os reſpiciente. Pars è clauicula educta, carnoſior eſt, quæ a pectoris oſſe procedit, neruoſior atque tenuior; quæ à cartilaginibus pectoris oſſi implantatis, omninò carnea; quæ verò à ſeptimæ, & octauæ coſtæ cartilaginibus, iuxta mucronatam cartilaginem enaſcitur, tenuis aliquo uſque, atque neruoſa occurrit. Ab hiſce principijs, muſculus is, multo carnoſior & craſſior efficitur, ſed tantiſper anguſtatur, donec e amplo, forti, neruoſo, & breui tendine, ſubtus ceruicem capitis fœmoris implantetur in interiore ipſius regione, nonnihil in priora, ſecundum ipſius longitudinem. Muſculi huius fibræ haud eędem omnes occurrunt, principio ſcilicet admodum lato, fine verò inſigniter anguſto exiſtente. Quo quidem efficitur, vt quæ à parte principij clauiculæ proxima exoriuntur, deorſum procedant, quæ autem ex ſeptimæ, atque octauæ coſtæ cartilaginibus emanant, ſurſum ita ferantur, vt inuicem occurſantes, ſuperæ inferis ſupergrediantur, & vnà cum illis f † efforment. Quæ à pectoris oſſe producuntur, citta aſcenſum, deſcenſum ve rectà tranſuerſæ procedunt. Verum quia eundem omnes ductum ſeruant, à principio ſcilicet ad finem, nunquam diuerſa fibrarũ genera eſſe dixerim, imò vnius vice habeo. Diuerſa cui ſic lubet, appellet, dummodo ipſorum progreſſum intelligat. Poſſes & geminum muſculum dicere, fibrarum quas obtinet differentia ſpectata. Muſculi huius intereſt, brachiũ pectori adducere, nulla interim alterius muſculi ope accedente, trium nanque is vicem ſubit, ob tria quibus donatur principia. Vbi fibræ à clauicula prodeuntes operantur, ipſum magis ſurſum adducunt; vbi verò ex cartilaginibus ſeptimæ & octauę coſtæ, procedentes fibræ in opere ſunt, ipſum deorſum agunt: ſin quæ à pectoris oſſe principiũ ſumũt cõtendãtur, rectà verſus pectus trahitur, cùm ſuperiores vnà cũ inferioribus laborant, brachiũ erectũ continẽt, cõmuni omniũ vi, qua fibræ omnes verſus principiũ trahũt. Muſculꝰ hic anteriore ſede totus in finẽ vſq;

Primus brachii muſculus. — a t.i. ii.iiii.Δ. t.iii.L. — b ta.i.a K ad R. — c ead.a R ad S. — d ead. a R ad L. — e t.i.iiii.Q. — *Ipſius munus.* — f t.iiii.Q.

carnoſus

carnoſus exiſtit, poſteriore verò liueſcit, neruoſuſque antequam deſinat, efficitur: Ac quinque inæqualibus lateribus vniuerſus efformatur; quorum g primum à media clauicula ad elatiorem vſque oſſis pectoris ſedem protenditur; ſecundum, h os vniuerſum occupat; tertium i ex mucronatæ cartilaginis ſummitate, in eam vſque cui implantatur ſedem porrigitur, quod quidem latus anteriorem vallis axillarum marginem conſtituit, quartum ſecundum capitis muſculi longitudinem perducitur, quitum K à ſumma ad dimidiam vſque clauiculam extendit. Secundus brachium mouens l muſculus admodum quoque carnoſus eſt, multiſque præditus exordijs, licet ita continuatis, vt vnicus muſculus ex multis efformatus videatur, proditque ex medio clauiculæ ſecundum ipſius longitudinem, verſus humerum, non procul à prædicto, atque ex ſcapulæ proceſſu, qui humeri ſummum dicitur, vbi clauiculæ committitur, necnon ex vniuerſa ſcapulæ ſpina, principio nerueo, quod protinus carnoſum, craſſum, præminenſque redditur ac eundem in modum tantiſper inſtar trianguli m coanguſtatur, donec in n humeri os ſecundum ipſius longitudinem, obliquè nonnihil ab antica in poſticam regionem, longe infrà ipſius ceruicem, per quam valido tendine inſeratur, ex carne neruoque mixto, interiùs tamen quàm exteriùs neruoſiore. Muſculus is Δ græcorum literæ imaginem æmulatur, vnde ipſum δελτοειδῆ nuncuparunt, Alij, ἐπωμίδα, quaſi rem humero incumbentem dicas appellarunt, quod humeri articulum complectatur, obtegatque. Ipſe verò brachium attollentem, vel ſecundum brachij motorem ſemper vocabo. Muſculi huius latera tria ſunt, quorum o primum à media clauicula ad ſummum vſque humerum, & hinc per ſcapulæ ſpinam, ad eius vſque baſim protenditur. p ſecundum ex eadem clauicula deorſum ad internum muſculi huius inſertionis latus contendit, cuius quidem lateris medio muſculus is primo committitur. q Tertium oblique, nonnihil in priora, e ſcapulæ baſi, vbi ſcapulæ huius ſpina educitur, ad externum capitis huiuſce muſculi latus progreditur. Horum laterum primum maius eſt, reliqua duo minora. Præſentis autem muſculi fibræ, vt & prioris, pro ſui principii ratione variant: Nam quæ à ſcapulæ ſpina dependent, oblique in priora feruntur, quæ ab humeri ſummo enaſcuntur, rectà deorſum contendunt, quæ à clauicula prodeunt, obliquè in poſteriora porriguntur. vbi verò ad muſculi finem perueniunt, haud ſeſe, prioris fibrarum more, interſecant, ſed paululum implicantur. Munus huiuſce muſculi eſt, brachium varias in partes attollere, pro fibrarum, quas obtinet, varietate. Vbi nanque fibræ à clauicula prodeuntes laborant, ipſum verſus colli anteriora, & faciem attollunt, Vbi ex ſummo humero, & clauicula ipſi adhærente naſcentes operantur, rectà ipſum attollunt, ſin vero quæ à ſcapulæ ſpina emanant, contrahantur, ad poſteriora brachium aſſurgit. Aduertere autem oportet, principia hæc non ex tota prædictorũ oſſium amplitudine, ſed ab eminentibus eorum partibus, inſtar craſſiuſculæ lineæ pronaſci. Tertius r muſculus carnoſus craſſuſque occurrit, & præ cæteris huiuſce articuli muſculis, quodammodo teres, proditq. carnoſus a ſcapulæ s baſis fine, partimq; etiam ex ipſa baſi, licet maiorem ſui exortus portionem ab anteriori latere deſumat, cui dimidio tenus adhæret. Ac deinde à ſcapula ſtatim abſcedens, ſurſum in priora tantiſper fertur, quouſque ad humerum pertingat, cui valido breuiq; tendine implãtatur, eodem prorſus modo, quo primum inſeri diximus, adeoque ipſi propinquus, licet paulo magis retrorſum, vt ſpatium maius non intercedat, quàm quod t tendini quarti brachij muſculi excipiẽdo ſit ſatis, quamuis interdum oſſis humeri capiti nonnihil priore viciniùs inſeratur. Munus huic muſculo concreditur, brachium ad ſcapulas adducendi, priori oppoſitè, qui pectori ipſum admouet. Quartus u muſculus ab apicibus poſteriorum proceſſuum dorſi vertebrarum, à x ſexta ſcapularum vertebra ad ſacri vſque oſſis dimidium, recto principio, ac membranæ inſtar tenui exoritur, y & obliquè ſurſum ab vtriſq; principij capitibus ſuper muſculos thoracem mouentes procedit, donec ad coſtarum regionem retrorſum magis prominentem pertingat, ibiq; carnoſus craſſuſq; redditur, ac deinde ſenſim ac ſenſim anguſtatus procedit, & externũ axillæ cauitatis latus conſtituens, ſubtus oſſis humeri ceruicem, ſecũdum ipſius longitudinem in medio tendinum z primi a tertijque muſculi, valido, lato, ac breui fine, ſeſe inſerit.

ita

Marginal notes (left):

Secundus brachium mouẽtium muſculus.

Secundi huius muſculi figura.

Ipſius munus.

Tertius muſculus.

Ipſius munus.

Quartus muſculus.

Marginal notes (right):

g t.i. ab L ad K.
h a K. ad R.
i ab R. ad Q.
K a Q ad L.
l t.i.P. t.ii M. t.iii.K. t.iiii. Ξ. t.v. γ. c. ix. l ta.x. Δ. t xi. fi.ii.
m t.xi.fi.ii.D
n t.xi.P.
o t.xi.fi.ii.ab A. ad C. tranſeundo per B
p ead. ab A. ad D
q ead. a C ad D.
r tab.xiii.S. t.vii.M. t. viii K ta.ix. N. t.x.xii. R. t. xi L.
s t.xi.T. li. i t.vi.fi. iiii. Y.
t t.vii.O.
u t ii.Γ. t. ix o. t.x.xi.Θ.
x t. x.a T. a S.
y t.ii.l.m.verſus N.
z t.iiii.Q.
a t.vii.M.

Digitized by Google

ita vt muſculus tribus inequalibus conformetur lateribus; quorum lõgiſſimum
illud eſt,quod obliquè ab oſſe ſacro in priora per apices notharum coſtarum, in
eam vſque ſedem,in quam deſinere diximus ſurſum conſcendit:poſt id,quod per
dorſi longitudinem ab oſſe ſacro ad ſextam vſque ſcapularum vertebram porri-
gitur:tertium minimumque illud eſt,quod à poſteriore ſextæ ſcapularum verte-
bræ proceſſu abſcedit,& ſuper humiliorem ſcapulæ apicem progreditur, obliquè
b t.ix.O. pariter ſurſum ad caput contendens.[b] Muſculi huius fibræ inuicem variant; nam
quæ ab oſſe ſacro conſcendunt, rectiores prolixioresque ſunt; reliquæ deinceps
breuiores ſunt,& tranſuerſim magis procedunt,quò ſublimiùs emanant. Hæc au
tem fibrarum differentia tum in hoc,tum in ceteris muſculis,ex principij latitudi
ne dependet.Muſculus is eo munere perfungitur, vt brachium deorſum nonni- *Ipſius munus.*
hil in poſteriora trahat,magis minusve,prout ſuperiores, inferioresve fibræ labo-
c t.xii. H. ta rant. [c] Quintus brachij motus opifex muſculus, impensè carnoſus occurrit;& à *Quinsus muſculus.*
xiii.X. ta. vi. ſcapulæ baſi procedens,[d] ſinum omnem adimplet, qui inter ſuperius ſcapulæ la-
K.t.vii.i.tab.. tus,& ipſius ſpinam conſiſtit,qua in parte ita oſſi committitur, ac ſi ab eo vniuer-
x.L.ta. xi.G. ſo naſceretur. Aſt vbi ad elatiorem ſcapulæ huius ceruicis regionem pertingit,
d li.i tab.ii.R in priora, ſub [e] validiſſimo ligamento, ſcapulæ huius proceſſum anchoræ ſimi-
t.vi.fi. iiii. b. lem ſummo humero colligante prorepit; ac in admodum latum, validumque
e t.v. c. tendinem,articuli huius ligamento tranſuerſim inſertum,deſinit. Muſculus hic
oblongus eſt, ſuperius gibbus,inferius vero ſinui, quem implet ſimilis;& fibris ſe- *Ipſius munus.*
cundum ſui longitudinem exporrectis præditus:eſtque id ſuimuneris vt brachiũ *Sextus muſculus.*
f t.vii. Γ. tab. retrorſum agat,eo paululum ſublato. Sextus [f] muſculus perquam carnoſus eſt,
viii.H. ac internam ſcapulæ huius regionem coſtas reſpicientem occupat; & ex eius [g] ba
g ta.vii. inter ſi principium ſumens,tantiſper anguſtatur,dum ad interiorem articuli huius ſe-
duo LL. dem perueniat,in quam [h] lato tendine velut in ſemicirculum inſeritur. Muſcu-
h ead.K. lus is admodum figura reſpondet, ſcapulæ;ſupernumque ipſius latus quinto mu-
ſculo ita cohæret,vt vnicus vterque videatur, ſcapulam antrorſum trahens; at ſi *ipſius officium.*
diligenter attenderis;ſecus eſt,imò muſculus hic brachiali deflexionis in poſterio- *Septimus muſculus.*
i t.xi. Γ.t. ii.l ra adiutor exiſtit,antrorſum nonnihil ipſum reflectens. [i] Poſtremus brachij mo-
t.ix.M. ta.x. tus auctor muſculus,externam omnem ſcapulæ regionem infra ſpinam occupat,
Q.t.xii.P. omninò carnoſus; & ab ipſius [K] baſi enaſcitur, deinde arctior pro ſcapulæ forma
K ta.xi.ab H. efficitur,donec extrinſecus in articuli huius ligamentum,[l] lato,breuique tendine,
ad I. ac velut in ſemicirculum inſeratur. adeò vt poſtremorum trium muſculorum
l ead.K. capita,articulum hunc circum vndique amplexari videantur.Eſtque muſculi hu
ius officium,hrachium nonnihil retrorſum torquere; trium autem omnium in- *Ipſius munus.*
tereſt ipſum quoquo verſum agere.

De ligamentis Humerum ſcapulis committentibus; Cap. 16.

HVmeri os ſcapulis tria validiſſima ligamenta colligant,preter commune vin
culum.articulos omnes inſtar tenuis membranę ambiẽs.Quod in hoc articu *Commune articuli huius ligamentum.*
lo velut in orbem à ſupercilijs ceruicis ſcapulæ huius,exoritur, ac totum articulũ
ambiens,in radicem interni capitis humeri primum inſeritur,poſtea in externum
latus vniuerſum,tandemq; in dicti oſſis ceruicẽ adigitur. Ex tribus hiſce vinculis
a t.v.d. priora duo inſtar neruorum teretia ſunt,tertium verò latiuſculum.Omnium [a] pri *Primum humeri ligamentum.*
b ead.b. mum ex apice interioris ſcapulæ [b] proceſſus enaſcitur,& [c] internis anterioribusq;
c lib.i.t.vi.fi. capitis humeri partibus implantatur,ipſumque cõplectens,[d] impreſſioni ſeu ſinui
vi.O. quem in hoc capite exculpi diximus,validiſſimè adhæreſcit.[e] Secundum vinculũ
d ead.I. multo craſſius atq; validius,[f] ex elatiore ſcapulæ ceruicis ſede, vbi sũmo humero *Secundum.*
e t.v.e. ſubmittitur,principium aſſumit;& in [g] omnẽ exteriorẽ maioris tuberculi capitis
f lib.i.t.vi.fi. humeri regionem inſeritur,iuxta ſinum,quo [h] externum primi cubitum flectẽtis
iiii.A. [i] muſculi caput trãſmittitur.Anterius autẽ ligamẽti huiuſce latus, poſteriori pri-
g ead.E. mi ligamẽti cõnaſcitur lateri,ac ſimul vtraq; trãſuerſum efformant ligamẽtũ, ꝙ
h t.vi.n. dicti huius muſculi caput amplectitur.Tertium [K] ligamentum ex eadẽ quę primũ
i t.v.f. exortum regione deducitur,indeque obliquè tantiſper procedit, dum in externũ
K t.xiii.V. *Tertium.*

Digitized by Google

Quartum oſſis humeri vinculum.

omne capitis humeri tuberculum implantetur,poſteriorem articuli huius regionem ambiens,finis enim ipſius haud minorem exortu latitudinem obtinet. Præter hæc tria ligamenta,quæ potiſſimum humeri os, ne deorſum extrorſumve luxetur,continent,[l] aliud inſuper adeſt,quod ab interiori ſcapulæ proceſſu eductū, in elatioris eiuſdem ſcapulæ proceſſus apicem,intacto humeri oſſe inſeritur;& ne humerus eam in partem labatur,prohibet,Cui etiam ſuppetias fert,neruoſum primi cubitum flectentis muſculi principium,quod vti dicemus, ab elatiori ſcapulæ ceruicis regione natum,inter hęc ligamenta defertur,per impreſſionem in humeri capite conſiſtentem,deorſum,cubitum verſus procedens.

l ta. v.c.inter a & b.

Dē Muſculis ſcapulas mouentibus. Cap. 17.

SCapula iiſdem quibus & brachium motibus cietur,præterquàm quod quoqueuerſum minimè agitur; motus autem ipſius omnes muſculi quatuor abſoluunt. Quorum [a]primus à ſecunda,tertia,quarta & quinta,ſextaque interdum coſta,priuſquam in cartilagines abeant,exoritur,lato principio, ac in plures veluti vngues digitosve dirempto,quorum vnuſquiſque coſtæ ſuæ affigitur. & inde retrorſum tendit, anguſtior ſemper redditus, & craſſior, donec in latum [c] tendinem partim neruеum, partimque carneum deſinat, quod interiori ſedi ſcapulę huius proceſſus, anchoræ ſimilis implantatur. Ibi autem neruoſior efficitur, vnde(ab iſtius proceſſus appendice)[d] neruеum principium internæ partis muſculi,cui primum inter cubiti flexores locum aſſignabimus,educitur. Muſculus is totus carneus eſt,præterquam ſui initio,ſuasque fibras obtinet, quæ à principio ad finem nuſquam interſectæ feruntur. Atque id ei muneris concreditum eſt,vt ſcapulam pectori adducat, ſurſum deorſumve, prout fibræ ſuperiores inferioresve operantur;recta verò,vbi fibræ ſimul omnes in opere ſunt. Secundus [e] muſculus ex ea linea educitur, quam occipitij os tranſuerſam obtinere diximus, ab ipſius medio ad aurem vſque porrectam;externum cuius latus, ab auris pinna æquè diſtat,atque ab occipitij ſinu:itaque ſi occipitij oſſis regionem ab ipſius ſinu ad aurem vſque porrectam in duas ęquales portiones diuidas,conſpicuum fiet,muſculi huius principium dimidium illud verſus foſſiculum occupare, & in ipſius medio coniugi ſuo copulatum, vtrunque per poſteriorum dorſi proceſſuum apices, ad octauam vſque ſcapularum vertebram deſcendere. Vnicuique horum muſculorum quatuor adſunt latera;quorum vnum tranſuerſim ſecundum occiput fertur, æqualis cum ſui principio latitudinis,quod licet tenuè, carnoſum tamen exiſtit;Alterum [f] per medios apices poſteriorum ceruicis vertebrarum proceſſuum, ad octauam vſque ſcapularum vertebram deorſum tendit. Tertium [g] à fine primi iuxta occipitij ſinum, exoritur, obliquè verſus poſteriora tantiſper deſcendit, dum ad apicem poſterioris octauæ ſcapularum vertebræ proceſſus perueniat, qua in parte neruoſus paululum redditus,cōiugi ſuo committitur,amboque apicem monachorum cucullæ ſimilem conſtituunt;imo duo hi ſimul muſculi dictę cucullæ ſimiles admodum exiſtunt; ac eorum vterque iuxta inſertionem,inter neruеum carnoſumque mediat.[h] Quartum à ſcapulæ ceruice, iuxta clauiculam ad octauam vſque thoracis vertebram protenditur,modicè arcuatum & mēbranæ inſtar tenue;quod quidem ideo effectum eſt, quo minus pondere grauaret, & conſe quenter impedimenti minus incommodique muſculis afferret, externā ſcapularum regionem occupantibus, ſupergreditur. Duo hi muſculi carnoſi vſquequaque occurrunt,niſi quà dorſi apicibus committūtur, ſuntque vniuerſi tenues,ſi eam duntaxat ſedem exceperis, quæ humeri ſummo, & latiori clauiculæ ſedi validiſſimè implantatur.[i] Fibræ muſculi huius non eundem omnes ductum ſeruant,tanta eſt principij latitudo;imò quæ ab occipitio & ceruice manāt, olique ad humeros deſcendunt,donec ad ſcapulæ ſpinam,ad humeri ſummum, & ad clauiculę caput perueniant, eo magis tranſuerſæ quo humiliorem exorum

Left margin notes: *Primus ſcapulæ muſculus.* — *Ipſius munus.* — *Cucullaris à figura.* — *Secundus muſculus.* — *Primum horū muſculorū latus.* — *Secundum.* — *Tertium.* — *Quartum.* — *Secūdi muſculi fibræ.*

Right margin notes: a t.v.F. — b ead.ab i.ad K. — c ead.I. — d ead.b. tub. vi.n. — e t.ix.ΓΔ.ta. ii.1 K.tab.iii. G.t.iiii.b. — f t.ix.ab I. ad G.tranſeūdo per K. — g ead. ab L. ad H tranſeundo per L. — h ead. ab H. ad G. — i t.ix.6.

Digitized by Google

tum nanciſcuntur,idque ad ceruicis vſque radicem,qua in parte, æquè tranſuerſim ſituantur.Quæ autem à ſcapularum vertebris enaſcuntur,oblique itidem ad humeros aſcendunt,eo magis tranſuerſæ, quò altius ad ceruicem feruntur, donec æquè ac poſtremæ, quas per ceruicem deſcendere diximus, tranſuerſum ſitum acquirant.Fibræ huiuſmodi vniuſcuiuſque muſculi officium eſſe commonſtrant,non modo ſcapulam ſurſum adducere, ſed deorſum etiam & ad dorſum vellere,pro ipſorum differentijs,adeo vt motus obeant contrarios, nullam interim partitionis notam prę ſe ferẽtes,ex qua plures eſſe duobus colligere poſſimus. Si quis tamen quatuor eſſe contenderet, quemadmodum de ſuperiorum palpebrarum muſculis prodidimus,functionum duntaxat pugnantia ductus,haud mihi,longè aberrare videretur,tuncque ipſorum [K] diuiſio à ſummo humero ad primam thoracis vertebram haberetur.[l] Tertius ſcapulam mouens muſculus ex trãſuerſo primæ,tertiæ,quartæ,& quintæ vertebrarum ceruicis proceſſu ita enaſcitur vt duobus principijs ſecunda vertebra ſeiunctis,præditus eſſe videatur; quamuis interdum etiam,ex trauſuerſo ſecundæ vertebræ proceſſu exortus ſui portionem aſſumit. Principia hæc ſimulatque ex reliquis vertebras ceruicis amplexantibus muſculis emergunt,vnà coeunt,& tenuem validumque muſculum efformant, latiorem paulò,minusque craſſum;qui lato & carnoſo fine,in internam ſuperioris anguli ſcapulæ baſis ſedem inſeritur,eamque ſurſum verſus anteriora,& ceruicis latera trahit. [m] Quartus muſculus, latus tenuisque, ac omni ex parte carneus exiſtit,& ex quinta, ſexta, & ſeptima ceruicis vertebris, nec non ex poſterioribus trium priorum thoracis vertebrarum proceſſibus enaſcitur,& [n] toti propemodũ ſcapulæ baſi carneus,ac æquè atque in exortu latus,implantatur,fibras obtinens, obliquè à thoracis vertebris ad ſcapulæ vſque baſim porrectas.Muſculus is illi proximè aſſidet,quem monachorum cucullæ ſimilem eſſe diximus;& detracta cute, in ſcapulis,ad inferiora prædicti muſculi latera,humiliores muſculi huius, ſuique coniugis apices ſeſe offerunt; Quorum munus eſt,ſcapulam in poſteriora,nonnihil ſurſum attrahere.

Magnus.

K ead. ab H. ad K.

l t.vi. K t. vii. H tab. viii. I. t.x.xi. C. tab. xii. G ta.xiii. Q

Tertius muſculus.

Ipſius munus.

m t.x.H.I.

Quartus muſculus.

n t. x. inter I & K.

De Muſculis Caput mouentibus. Cap. 18.

AGentes de prima & ſecunda ceruicis vertebra,Caput per ſe ſolum,& ad ceruicis motum agi diximus;proprio quidem motu antrorſum, retrorſumque agitur; motu autem ceruicis, ad latera cietur, vt cuiuis in ſeipſo experiri licet. Ambos hoſce motus muſculi plures abſoluunt;quos nunc aggredimur, ab his inchoantes,qui priuatis capitis motibus præſunt,qui quatuordecim ſunt, vtrinque ſepteni. Primus & [a] ſecundus vtrinque ſinguli ex apicibus poſteriorum proceſſuum quintæ,quartæ,tertiæ,ac primæ thoracis vertebrarum longo principio erũpunt,quod ſimulatque à quinta vertebra emergit, acutum efficitur, ſenſimque ac ſenſim ita diffuſum progreditur, vt ad tertiam [b] ſecundamque thoracis vertebram porrectum,ad lateralium harum vertebrarum proceſſuum latitudinem accedat;hancque eandem latitudinem ſeruans aſcendit, ex poſterioribus poſtremarum quinque colli vertebrarum apicibus, leuem exortum aſſumens. Simulatque autem tertiam vertebram excedunt, ſenſim ac ſenſim vtrique inuicem abſcedunt,donec occipitis oſſi ambo implantentur,fine [c] tranſuerſo ac lato, quanta eſt ſpatij inter externum alterius horum muſculorum latus,& aurem,latitudo, quantaque inter internum eius latus,& occipitij ſinum:adeo vt tanta ſit inſertionis vtriuſque muſculi amplitudo, quantum inter vtranque aurem ſpatij relinquunt: eſtque ipſorum receſſus forma [d] triangularis. Haud ſecus ambo hi muſculi eandem quodammodo [e] figuram æmulantur, etſi latera inſigniter inæqualia ſunt: primum nanque prægrande viſitur, & per dorſi medium procedit: ſecundum primo æquale,per latus externum fertur; Tertium perquam exiguum occurrit, eſtque tranſuerſum illud caput, quo in occiput inſeruntur. Fibræ horum muſculorum obliquè ſurſum perreptãt,ab apicibus poſteriorum proceſſuũ,

a t.xii. Γ t. x. xi. A.

Primus & ſecundus capitis muſculi.

b t.xii. A.

c t.xii. BC.

d ead. BED.

e ead. BCA.

Digitized by Google

Secundũ caput mouentiũ muſculorum par. inferiorum vertebrarum inchoantes, & ad tranſuerſos ſuperiorum vertebrarum proceſſus feruntur, dum ſimul omnes in occipitium deſinant; tranſuerſis enim proceſſibus modicè admodum, vel nihil omnino affiguntur. Tertius & f quartus muſculi acuto principio ex medio lateralium quartæ, ac quintæ thoracis vertebræ proceſſuum emanant, carnoſum obtinentes exortum & lacertam imagine referentem. Aſt vbi ad g ceruicis initium pertingunt, ambo in teretem abeunt tendinem; poſtea verò carnoſi extemplò redeunt, donec in occipitis medium adigantur, tenues in medio redditi, perinde atque h muſculum inferioris maxillæ motorem effici tradidimus. Vtrique horum muſculorum *Alius muſculus.* ante inſertionem alius adiungitur, qui ex poſteriore ſeptimæ colli vertebræ proceſſu, nerueo teretique principio deductus, carnoſus in aſcenſu efficitur, & ſimul cum prędicto in occipitis medium inſeritur, dextris ſiniſtriſque lateribus, *Duo alij.* in fine inuicem i coeuntibus. Hac quoque in parte duo præterea muſculi, K vtrinque ſinguli occurrunt, qui ex apicibus lateralium ſecundæ, ac primæ thoracis vertebræ proceſſuum partim carnei, partim neruei erumpunt, ſurſumque nonnihil in priora, carnoſiores, latioreſque redditi porriguntur, dum radici mammillaris oſſis temporum proceſſus implantentur. l Muſculis hiſce *Caro muſculis hiſce ſubiecta.* ingens carnea moles vtrinque ſubiacet, quæ à lateralibus colli vertebrarum proceſſibus enata, obliquè ſurſum ad poſteriores proceſſus tendit, donec occipitis oſſi conſeratur; quæ quidem caro fibras adipiſcitur, obliquè ab exterioribus introrſum aſcendentes. Quatuor hi muſculi omnes conſpicuo ſciuncti viſuntur, portio tamen ſecundi paris videntur, quòd eandem obeant functionem, caput nimirum & ceruicem quodammodo attollendi: Vbi nanque lateris vtriuſque muſculi vnà contrahuntur, capiti rectà extrorſum flectendo auxiliantur; ſin alterius duntaxat lateris muſculi laborent, circumuerſioni capitis famulantur. Quintus m & ſextus impenſè tenues exiſtunt, & ex api- *Tertium capitis muſculorũ par.* cibus poſteriorum ſecundæ colli n vertebræ proceſſuum, exortu non admodum neruoſo prodeunt, & rectà ſurſum tendentes (non adeo tamen, quin magis ad finem quam ad exortnm, inuicem diſtent) tereti capite in medium *Quartum.* occiput implantantur. Horum eſt, vbi ſimul contrahuntur, caput retrorſum agere; altero duntaxat laborante, circumuerſioni ipſius opitulari. Septimus o & octauus, tertio pari ſubiacent, ſubſtantia, forma, & ſitu illi conſimiles, prodeuntque ad ſuum quiſque latus, principio carnoſo, tenuique à p tuberculi illius lateribus, quo primam ceruicis vertebram poſteriori ſede, quà reliquæ proceſſus obtinent, inſigniri diximus. Muſculi hi ſeſe initio contangunt, poſtea verò in progreſſu paululum diducuntur, ſicque dirempti occipitis oſſi figuntur. Eſtque amborum munus, attollendo capiti fa- *Quintum.* mulari. Nonus q & decimus, carnei, longi ac propemodum teretes, ab occipitis oſſe, juxta externum latus quarti paris enaſcuntur, & obliquè tantiſper deſcendunt, donec in r apicem lateralium primæ ceruicis vertebræ proceſſuum, *Sextum.* ad ſuum quiſque latus, inſerantur. Vndecimus s & duodecimus, eandem niet cum proximè explicatis figuram ſortiuntur, & t ex poſteriore ſecundę ceruicis vertebrę proceſſu erumpunt, & obliquè nonnihil aſcendentes, lateralibus primę vertebræ proceſſibus, pari cum prædictis forma, implantantur. Horum muſculorum vnuſquiſque, vnà cum tertij quartique paris ſui lateris quolibet, abſolutum efformat triangulum, ita vt tertium par, quintumque ac ſextum, ſimul omnia u duos in occipite triangulos conſtituant, alterum ad dexteram, alterum verò ad læuam. Quorum primus angulus, in medio occipite conſiſtit; ſecundus iuxta poſteriorem ſecundæ ceruicis vertebræ proceſſum; tertius (in dextri lateris triangulo) iuxta lateralem primæ ceruicis vertebræ, eiuſdem lateris pro- *Ipſorum munus.* ceſſum, in ſiniſtri autem lateris triangulo, oppoſiti. Munus noni, decimi, vndecimi, & duodecimi muſculorum eſt, primam ceruicis vertebram, & conſequenter caput, ſupra ſecundam circumflectere; muſculis enim dextri lateris in ſe contractis, prima ceruicis vertebra in poſteriora ſiniſtrorſum flectitur; ſiniſtris autem laborantibus, oppoſito motu agitur; adeo vt re- *Septimum capitis muſculorum par.* trorſum caput agentes muſculi duodecim ſint, ſecundo pari duorum duntaxat muſculorum vice, connumerata. Nunc x antrorſum ipſum agentes enu-

f t.x.xi.3. ta. xii.FF.t. xiii. A.t.v.Γ.
g t.xiii.A.
h t.v.HI.
i ta. x iii. à C ad D.
K t. xiii. FF.
l.xiii.GG.
m t.xiiii. AB
n t.xiiii.fi. ii. E.
o ead.FG.
p lib. i.ta.v.fi. vi.M.
q t.xiii.H I.
r ead.D.
s ead.KI.
t eae.iuxta E
u t.xiiii.AH. KBLI.
x t.iii. F. t.ii. l.t.iiii.O.t.v. K.

Digitized by Google

y t.iiii.x.
z ead.y.
a eadem inter Y & X.
b t.iii.F.

enumerandi nobis ſuperſunt, qui duo duntaxat ſunt, & vtrinque [y] ſinguli à media ſuperiore oſſis pectoris ſede, nec non ab [z] ea clauiculæ regione, quæ huic eidem oſſi, latò, & neruoſo ex ortu prodeunt; etſi verò longè neruoſior principij huiuſce pars exiſtit, quæ à pectoris oſſe, quàm quæ à clauicula ſumit originem; non ideo tamen continuum eſſe deſinit, principium vniuerſum, & quo ſurſum obliquè procedente, latior paulò quàm craſſius educitur muſculus, qui carnoſo, & craſſo fine, in mammillarem ſui lateris, temporis oſſis proceſſum inſeritur, quem vndique amplexatur. Verùm aduertere oportet, inter partem à clauicula productam, & eam quæ ab oſſe pectoris emanat, [a] ſinulum inſtar trianguli exculpi, citra cutis detractionem in quouis homine conſpicuum: imo verò is principium alterum ab altero ſeducere videtur [b] aduſque muſculi ferè dimidium, quà ex vtroque principio corpus aſſurgit, in eum quem diximus modum deſinens. Principia hæc ſiue duo, ſiue vnum ſint, parum omnino intereſt, quemadmodum etiam & illud, leue eſt, an ex hiſce muſculis vnuſquiſque in plures vno partiatur, vt multi exiſtimarunt. Sat eſt intelligere, qualis eorum ſtructura ſit, quale munus, contrarium ſcilicet octo primorum muneri, caput retrorſum trahentium. Et propterea ambobus vnà contractis, caput demittitur, quemadmodum vbi annuimus, ſiue rigida, ſiue inclinata ceruice; altero autem duntaxat laborante, ad trahentis latus inclinamus; vbi verò viciſſim nunc hic, nũc ille trahit, caput circumagitur, vti cum renuimus, multo euidentius, quàm in vllo ex prædictis. *Horũ muſculorum munus.*

c t.vi P.t. vi. C D.tab. vii. AB.
d li.i. ta. iiii. fi.vi.o.
e t.viii.C. ta. xiii.H.

[c] Muſculis hiſce quatuordecim, alij pariter accedunt, ſub æſophago deliteſcentes, qui ex corporibus priorum quatuor thoracis vertebrarum, omniumque ceruicis exoriuntur, quibus in tranſitu innituntur, ac deinde occipitis oſſi iuxta [d] anteriorem nucæ foraminis regionem ſubobſcurè implantantur. Verùm de hiſce muſculis copioſius, de dorſi motoribus agentes, verba faciemus; elatiorem nanque ipſius regionem, immoto prorſus capite inflectunt. *Muſculi duo ceruicis flexeres.* [e] Quatuor inſuper habentnr muſculorum paria, vtrinque bina, àd verticis latera conſiſtentia, quorum etiam tractationem in caput reijcio, verticis motoribus dedicandum, quòd ſit illud præcipuũ ipſorum munus. *Quatuor alij.*

De Vinculis Capitis, & priorum duarum Ceruicis Vertebrarum. Cap. 19.

a tab. xv. fig. xxvii. EEEE.
b tab. xv. fig. xxvii. I.
c ead. H.
d lib. i. ta. iiii. fi. vi. o.
e tab. xv. fig. xxvii. K lib. i. ta. v. fi. vi. a.
f tab. xv. fig. xxvii. EF.

DIximus ſuperiore iibro, Caput primæ ceruicis vertebræ, & hanc ſecundæ, & ſecundam rurſus capiti committi. Supereſt vt de vinculis oſſa huiuſmodi colligantibus agamus. [a] Quorum primum perquàm validum eſt, & articulum ambit vniuerſum, inter primam ceruicis vertebram & caput, nihil prætẹrea peculiare obtinens. *Ligamẽtũ quo prima colli uertebra capiti alligatur.* [b] Secundum, caput ſecundæ vertebræ deuincit, eſtque teres, perquam validum & cartilaginis naturæ compos; ex dentis [c] apice, quo ſecundam hanc vertebram inſigniri diximus, eductum, & occipitis oſſi, iuxta foraminis nucæ [d] anteriora conſertum. *Secundum ligamentum.* Ligamentum hoc præterquam quod ſecundam colli vertebrã, occipitis oſſi alligat, prædicti dentis ope adiutum, veluti axem pariter efformat, ſuper quem caput circumagitur. [e] Tertium illud eſt, quod primæ ceruicis vertebræ ab vno in alterum latus tranſuerſim obtendi, & poſteriorem dentis ſecundæ vertebrę regionem amplexari diximus; inſigniter quidem validum, neruoſum, & cartilaginis naturæ particeps; inter ſpinalem medullam & ſecundę vertebræ dentem repoſitum; eſtque ſui muneris, dentem hunc fortiter continere, in vehementioribus ad poſteriora capitis motibus; ne ſcilicet luxetur, & ſpinali medullæ officiat, quod abſque inſigni noxa nequaquam contingeret. *Tertium.* Quartum [f] ſecundam colli vertebram primæ colligat, membranæ inſtar tenue, communemque cum cæteris cuiuſcunque articuli ligamentis naturam, commuue munus adeptum. *Quartum.*

Digitized by Google

De Muſculis Abdomi is. Cap. 20.

Primum abdominis muſculorum par.

ETſi muſculorum capitis tractationi, minimè ſatis appoſitè abdominis muſculorum explicatio ſubnectitur, ſic tamen ipſe progrediar, vt à Veſalio quò minus potero recedam; & ſi cui moleſtiam iſtud afferet, capita eo, qui magis arriſerit, ordinæ percurrat; quandoquidem id citra graue negotium licet, paginis aliquot tranſactis. Muſculi ergo Abdominis octo vniuerſim ſunt, quatuor paria conſtituentes. Quorum [a] primus omnibus incumbit, proditque carnoſo exortu ex [b] ſexta, ſeptima, octaua & nona coſtis, priuſquam in cartilaginem abeant, iuxta [c] ſecundum, motorem thoracis muſculum, cui pectinatim inſeritur; ille ſiquidem quoſdam veluti vngues digitoſve porrigit; hic verò media vnguium interualla occupat; poſt nonam autem coſtam, etſi eodem modo à reliquis coſtis enaſcitur, prædicto tamen muſculo haud mutuo ingreſſu committitur, ſed illi dũtaxat, cui quintum inter thoracis motores locum aſſignabimus. Principium id, tenue carnoſumque eſt, atque inde in priora deorſum fertur, ſenſim ac ſenſim craſſius euadens, & poſterioribus lumborum [d] vertebrarum proceſſibus toto ductu connatum; Dexter autem ſiniſterque muſculus [e] membranea tenuitate in abdominis medio coeuntes, ſpatium omne inter coſtas & os ilium, deſcendentes obtegunt, dum nerueo extremo, in [f] totam appendicem inſerantur, quę oſſium coxendicis elatiorem ſedem occupat, ſpina latinis dicta. Eſtque illud animaduertẽdum, carnoſam horum muſculorum partem poſterius exortam ad [g] rectum duntaxat ſui lateris muſculum peruenire, ibique in tenuem, neruoſamque membranam conuerti, quæ membranas ſupergreditur, quibus ſecundum par præditum eſſe dicemus, in eam vſque ſedem, in qua eos inuicem committi diximus; & in elatiores Ilium & Pubis oſſium regiones totas inſeruntur, præter eam quam [h] ſextus, & ſeptimus fæmur flectentes muſculi progredientes integunt. Muſculi hi fibras ſuas obliquè in priora, eodem cum ipſis modo, porrectas obtinent, ideoque obliqui deſcendentes dicti ſunt. [i] Secundum par priori ſubſternitur, proditque neruoſo tenuique principio, ab oſſis ilium ſummitate, cui appendicem obtendi diximus; nec non ex poſterioribus ſacri oſſis proceſſibus, lumborumque vertebris; poſt exortum verò, carneis quibuſdam fibris ipſi additis augetur. Duo hi muſculi obliquè ſurſum feruntur, dum quatuor infimarum coſtarum apicibus implantentur. Vbi verò in abdominis medium pertingunt, ad ſuum quiſque latus recto [K] muſculo aſſidens, in nerueam tenuemque membranam abeũt, minimè quidem ſimplicem, vt ait Veſalius, ſed in duas diremptam, quæ medium recti ſui lateris muſculi occupant, ac deinde ſuperius quidem mucronatæ pectoris cartilagini, inferius verò pubis oſſi figuntur, & ſecundum mediam abdominis longitudinem, ita, quemadmodum & priores duo, [l] committuntur, vt niſi & diuiſionem & fibrarum diſcrimen accuratiſſimè inſpicias, vnum omnes videantur, quamuis in abdominis medio, hoc eſt inter vnum & alterum rectorum muſculorum, craſſiores paulò reddantur. Iuxta externum rectorum muſculorum latus, ſecundum ipſorum longitudinem, à coſtis ad os vſque pubis, duum horum muſculorum membranæ, quarti paris neruorum membranis, nec non membranę, quæ inteſtina & coctionis organa obtegit, Peritoneum dicta, valide adeò [m] connaſcuntur, vt in eum locum deſinere videantur; at ſi ſedulò attenderis, prætergredi eas obſeruabis. Fibræ horum muſculorum obliquè ſurſum porriguntur, cum priorum duorum, ipſius incumbentium fibris ſeſe implicantes, vnde muſculi obliqui aſcendentes dicti ſunt. Inter duas haſce membranas quas duo ij ſecundi muſculi poſſident, [n] muſculus alter reponitur, & vtrique tertium abdomen mouentium muſculorum par cõſtituunt, ac vtrinque ſinguli ex media oſſis pubis regione, duplici principio naſcuntur, [o] altero ſuperiore interioreque, [p] altero inferiore ac exteriore, quæ licet disiuncta minimè ſint, ſubſtantia tamen variant. Superius nãque introrſum vergens, carneum omnino eſt, ac ſuperius latum & obliquè deorſum in exteriora fertur, in apicem, antequam ad mediam pectinis regionem perueniat, deſinens. Inter muſculi huius & ſui coniugis oppoſiti lateris principium, veluti trian-

Secundum & tertium.

a t.i.Θ.t.iiii. O.t.ix.P.
b t.i.ii.iii.pp.
c t.1.5.6.7.8. t.ii.iii.ooo.
d t.xi.Δ.
e t.i.ab R. ad X.
f lib.i.ta.i. ii. iii.11.12.13. 14.
g t.i.Θ.
h t.viii.Λ Θ.
i t.iiii.π. t. v. a t.xi.a b.
K t.v.x.t.vi.b
l t.iiii.PP.
m t.v.x. t. vi. b.
n t. iiii. n t v. Δ.
o t. v.o.
p ead.n.

gulus efformatur. Inferius autem principium extrorſum nonnihil porrectum ner
ueum vſquequaque eſt, & ſurſum reptans, ſenſim ac ſenſim ampliatur, dum om-
nem muſculi huius latitudinem producat, qui duobus hiſce principijs enatus, ſur
ſum per abdominis medium coniugi ſuo alterius lateris adhærens, ad vmbilicum
q ead. q. vſque porrigitur; iuxta quem nonnihil inuicem [q] abſcedens, & latiores paululum
effecti procedunt, donec lato & carneo extremo ſupra mucronatam cartilaginē
ad oſſis pectoris latera, in cartilagines ſeptimæ octauæque coſtæ inſerantur. In hi-
r ead. uuu. ſce muſculis [r] impreſſiones quædam habentur, tranſuerſim per ipſorum latitudi-
nem ductæ, quarum duæ ferè ſupra vmbilicum viſuntur, altera infra, nonnun-
quam verò tres ſupra vmbilicum conſiſtunt. Omnes autem ad digiti latitudinem
accedunt, ſuntque albæ ac carnoſę, muſculis hiſce, vti dicemus, abdomen verſus
collectis continendis inſeruientes. Horum muſculorum fibræ, per ipſorum longi
tudinem nequaquam porriguntur, ſed in dictas haſce impreſſiones terminantur,
ita inuicem complicatæ, vt aliæ ab alijs produci videantur. Cunctis hiſce muſcu-
s t. y. y. t. vi. Δ. lis, [s] alij duo ſubiacent, vtrinque ſinguli, qui abdomē vniuerſum tranſuerſim am- *Quartū par.*
plexantur, dicti ob id tranſuerſales, atque ex tranſuerſis lumborum vertebrarum
proceſſibus, nec non ex muſculis dorſum mouentibus principio partim nerueo
partim carnoſo, inſtar membranæ tenui, enaſcuntur; ac dein carneis quibuſdam
fibris, quæ ipſis iunguntur, adaucti, ex eminentiori quoque oſſis ilium regione, &
ſpuriarum coſtarum apicibus principium deſumunt. Aſt vbi à ſuo quiſque latere
t t. xi. x. ad externum rectorum [t] muſculorum latus pertingunt, ſub ipſis nonnihil, neruo-
ſi, tenuiſque rurſus efficiuntur, ac tenuem membranam producentes, inuicem in
medio abdomine committuntur, ipſumque vniuerſum complexi, medio pubis
u li. iii. t. i. fi. i. BCD. oſſi, & mucronatæ cartilagini conſeruntur. Muſculis his [u] ea ſubeſt membrana,
quæ chartæ pergamenæ modo, inteſtinis, omnibuſque coctioni famulantibus ob
tenditur, cui prædictorum muſculorum membrana, ſecūdum externi rectorum
muſculorum lateris longitudinem ita cohæret, vt difficili negotio illaceri diuellā
tur. Reliquum horum muſculorum, quæ vniuerſa eſt eorum carnoſa pars, dictæ
membranæ affigitur, eundem prorſus in modum, quo muſculi ſibi ipſis adhærēt.
Omnes hi muſculi, præterquam quod abdominis calorem fouent, coctionique
opitulantur, thoraci quoque mouendo deſeruiunt, cùm ſpiritum ducimus; ſimul
que ad faciliorem fœcum expulſionem, ſpiritus retentione, ac in inteſtinorum
compreſſione conferunt, hacque de cauſa, quò minùs fœces ad ventriculum de-
ferantur, prohibent; nec non etiam parientibus auxilio ſunt, vti perſpicuum eua-
det, vbi de Diaphragmate verba faciemus.

De Teſtium Muſculis. Cap. 21.

a li. iii. t. iiii. fi. xxi. Ψ. VTrique teſticulo tenuis adeſt muſculus, [a] ex ea productus membrana, quæ à *Duo virilium teſtium muſculi.*
Peritonæo exorta, vaſis ſemen ad teſtes deferentibus obtenditur. Hęc in poſte
ribus partibus, ſimulatque à peritoneo abſcedit, carneis quibuſdā fibris ipſi cōmiſ
ſis adaucta, in binos hoſce muſculos abit; qui membranę teſtes ſuccingēti ſemper
b ead. i. hærentes, deorſum prorepunt, dum vnà cum membrana, iuxta [b] imam teſtium re
c ead. fi. xxii. xxiii. κθ. gionem in [c] vas illud inſerantur, per quod ſemē à teſtibus in genitale profunditur.
Aduertere autem oportet, membranam hanc, nulla in parte teſtibus, nec ſemina-
rijs ductibus connaſci, præterquam in iſta, ideoque muſculi hi teſtem nullatenus
attingūt, imò his proportione reſpōdēt, quos à mēbrana carnoſa prodire dixim⁹.
Muſculis hiſce id muneris demandatum eſt, vt ſurſum nonnihil teſtes adducant *Ipſorum munus.*
licèt vſque adeo obſcurè, vt ferè nō percipiatur, vtq; ipſis ſuſtinēdis opitulētur, ne
ſeminis vaſa, à quibus itidem pendent, onere nimiò reddant imbecillia. Mulieres *Duo muliebrū teſticulorū muſculi.*
d li. iii. tab. v. fi. xxv. N. quoque [d] binos & ipſæ muſculos his nō abſimiles adeptæ ſunt, quos vti alia ſua ge
nerationis organa intus recōditos gerunt. Ea ſiquidem peritonæi [e] pars, quæ vtrin
e lib. iii. ta. v. fi. xxv. P. fig. xxvii. EE. que à lateribus vtero cōnaſcitur, pluresque ad eum & venas & arterias, veluti Me
ſēterium ad inteſtina, deducit, ac primam illius tunicam procreat, craſſior pariter
efficitur, carnoſarum quarundam fibrarum acceſſione, obliquè deorſum ab iliū

regionibus

regionibus ad vteri vſque latera tendentium, adeo vt duo hi muſculi non minus functione, quàm ſpecie ac ſubſtantia illis ſimiles reddantur, quos viris adeſſe retulimus.

De muſculis Thoracem mouentibus. *Cap.* 22.

MVſculi Thoracis motuum autores, octo etiam abdominis muſculis connumeratis, octuaginta nouem ſunt, vtrinque quatuor & quadraginta, paria totidem conſtituentia, atque vnus lateri vtrique communis. [a] Primus muſculus ex inferiori, interiorique clauiculæ regione ſecundum ipſius longitudinem, quà primam reſpicit coſtam, carnoſum principium aſſumit: ac eodem modo anteriori eiuſdem coſtæ regioni, iuxta ipſius cum pectoris oſſe connexum, carneus inſeritur; eſtque impensè breuis, ſed admodum latus, tenuiſque ac omnino carneus: fibras adeptus obliquè ac ferè tranſuerſim à clauicula in priora repentes, dum ſuperiori primæ coſtæ regioni, eique pectoris oſſis ſedi applantetur, quæ huius coſtæ cartilaginem admittit. Ad hunc pertinet primam coſtam ſurſum nonnihil verſus exteriora retrahere, & conſequenter Thoracem dilatare. *Secundus.* [b] Secundus muſculus grandis eſt, & carneo principio ex interiore ſcapulæ baſi erumpit, atque inde ſupra coſtas exporrectus, latiorque, ſed paulò tenuior redditus procedit, donec ſecundæ, tertiæ, q uartæ, quintæ, ſextæ, ſeptimæ, octauæ, interdumque nonæ coſtæ inſeratur, in ſingularum interuallis, ſecundum longitudinem, paulò ante cartilaginum exortum, in apices quoſdam ceu digitos, vnguesve diſcretus, qui in ſex inferioribus coſtis cum [c] primo abdominis muſculo pectinatim inſeruntur, ſecundns enim hic muſculus ſuper ſingulas coſtas exporrigitur, primus verò abdominis, ipſarum medijs inijcitur. Reliquum muſculi huius coſtis, perinde ac mutuò ſolent muſculi, committitur; eſtque ipſius munus, coſtas extrorſum reuellere & conſequenter Thoracem explicare. *Tertius.* [d] Tertius muſculus ex poſterioribus trium poſtremarum coſti vertebrarum, eodemque poſteriori primæ Thoracis vertebræ proceſſu, neruoſo, tenui, latoque principio erumpit, & inde in priora [e] primo caput mouentium muſculorum pari, [f] nonnulliſque alijs dorſum, Thoracemque mouentibus inſtratus, deorſum porrigitur, carneus ſemper & latus euadens, vbi ex commemorato primo caput mouentium muſculorum pari emerſit. Vbi verò primam Thoracis coſtam contingit, nõnihil verſus latera porrigitur, in tres veluti digitos diſcretus, in quatuor primarum coſtarum interualla exporrectos, illiſq; implantatos. Muſculi huius eſt, Thoracem dilatare. *Quartus.* [g] Quartus vnà cum [h] longiſſimo dorſum mouentium muſculo ex poſteriori oſſis ſacri regione, & interiori oſſis coxendicis parte, quà extra ſacrum os prominent, exoritur; & illinc tranſuerſis lumborum vertebrarum proceſſibus affixus, vnà cum [i] duodecimo dorſum mouente muſculo ſurſum deducitur, cui ita affigitur, vt non immeritò partem ipſius eſſe multi prodiderint. Quum primùm verò ad duodecimam thoracis vertebram pertingit, tanto interuallo ab ea ſeiungitur, vt hinc ipſum oriri complures ſibi perſuaſerint. Indè obliquus nonnihil extrorſum conſcendit, & quoſdam tendines propemodum teretes effundit, tuberculis illis implantatos, quæ prioribus decem coſtis, paulo antea quàm tranſuerſis vertebrarum thoracis proceſſibus inſerantur, adeſſe retulimus. Muſculus hic ad tendinum vſque initium carnoſus exiſtit, & ad primam fere thoracis vertebram terminatur, quamuis interdum adeo conſcendat, vt ipſius tendines ad tranſuerſos ſeptimæ ceruicis vertebræ proceſſus pèrtingant, quibus perinde atque coſtarum tuberculis affiguntur. Verum aduerte, eum vndecimæ, ac duodecimæ duntaxat coſtæ carnoſum applantari; quò enim altiùs conſcendit, eo euidentiùs tendines ſeſe produnt, ipſe verò muſculus, quaſi in eos abſumptus, neruoſior tenuiorque redditur. Eſtque id ei muneris demandatum, vt coſtas deorſum adducat, & conſequenter thoracem arctet. *Quintus.* [K] Quintus lato ac tenui ex ortu ex poſterioribus vndecimæ ac duodecimæ, interdumque decimæ thoracis vertebrarum proceſſibus, nec non ex aliquibus lumborum vertebris erumpir, & [l] quibuſdam dorſum mouentibus muſculis, [m] quartoque thoracem agente tranſuerſim incũbens, recta propemodũ in priora contendit. Aſt vbi predictos muſculos trãſcendit, in coſtas adigitur, & carneis quibuſdam

a t.iiii.d.t. v. Z.
b t.ii.iii.ooo. tab.i.5.6.7.t. iiii.l.t.v.m.t. vi.R t.vii.l.t. viii.F.t.xi. x. l.xii. S t. xiii. T.
c t.iii.pp.
d. xi.p.
e t.xi.A A.
f ead. Q R S.
g ta.vii.Δ.ta. xi.Q.ta.xiii. oo.
h.t.xii. K. ta. xiii Γ.ta. xii. N
i t.xii.à. K ad L.
K t.xi.Δ.
l hæc videbis in tab. xiii. & xiiii.
m t.xii.Δ.

n t.ii.iii. ooo. buſdam fibris ſibi commiſſis, adaugetur, ſicque in tres veluti n digitos diremptus
deſinit, nonæ, decimæ ac vndecimæ coſtarum interuallis iniectos, ipſiſque coſtis
o ead.pp. implantatos multò ante, quàm cartilagines euadant, & cum o primo abdominis
muſculo ſerratam compagem efficientes. Huius eſt, thoracem diſtendere; retra-
p t.viii.B. ctis quibus inſeritur, coſtis. p Sextus in thoracis cauitate ſedem obtinet, & per *Sextus.*
omne internum oſſis pectoris latus exporrigitur, ſecundum omnium integra
rum coſtarum cartilaginum longitudinem, quibus vſque adeo diffuſus affligitur,
vt ad coſtas propemodum externo ſuo latere pertingat. Muſculus is triangulo
eſt aſſimilis, ex duobus prælongis lateribus, vnoque ad modum breui efformato;
eſtque tenuis & omni ex parte carnoſus, fibras adeptus, tranſuerſim à pectoris oſ-
ſe ſurſum in poſteriora ductus. Huius intereſt, thoracem arctare, cartilaginibus
q ta. vi.xv.ta. ad pectoris os attractis, inuicemque collectis. q Muſculum hunc alij vtrinque
viii.EEE. triginta quatuor ſubſequuntur, coſtarum ſpatia replentes, ideoque Intercoſtales *Intercoſtales*
vocati. Quorum viginti, ſpuriarum coſtarum interualla occupant, quaterni in- *muſculi.*
ter duas quaſque coſtas poſiti, duo quidem externam, duo internam faciem tenē-
tes. Externorum primus ex ima primæ coſtæ regione ſecundum ipſius longitu-
dinem enaſcitur, illinc; vbi à laterum thoracis vertebrarum proceſſibus abſcedit,
in eum vſque locum, quo in cartilaginem rurſus abit; & iſthinc obliquè deorſum
tendit, dum ſuperiori ſecundæ coſtæ lateri, æquali ad exortum fine inſeratur. Se-
cundus ex ima etiam primæ coſtæ regione à pectoris oſſe ad cartilaginis extremū
prorumpit, deorſumque perinde ac primus fertur, à quo fibrarum tantummodo
ductu euariat; illius enim fibræ obliquè in priora, huius verò obliquè in poſterio-
ra repunt. Quod quidem in eam me ſententiam adducit, vt hos duos eſſe muſcu
los exiſtimem, non autem vnum, quemadmodum ait Veſalius: pro fibrarum
enim varietate, contrarias functiones obeunt, licet eundem omnes in ſcopum di-
r t.viii.EE. rectas. r Reliqui exteriores muſculi eundem prorſus cum hiſce duobus exor-
tum, eandemque terminationem adipiſcuntur. Interni vtrique, ex elatiore infe- *Interni interco*
rioris coſtæ regione prodeunt, tantiſper aſcendentes, dum imæ ſuperioris coſtæ *ſtales integra-*
ſedi, quæ ipſi proxima eſt, intrinſecus inſerantur, carnoſi pariter ac externi, fibras *rū coſtarum.*
que obtinentes obliquè ſurſum in priora protenſas, externorumque muſculo- *Viginti alij ſpu*
rum fibris decuſſatim intextas. Superſunt alij viginti, inter quinque allegitimas *rijs coſtis inter*
coſtas repoſiti, duo in quodlibet interuallo, qui prioribus integrarum coſtarū mu *iecti.*
ſculis, & ſubtus eos poſitis correſpōdent, carnoſi pariter ac tenues: thoraciq; arctā-
do inſeruientes, vt ipſorum ſitus perſpicuò commoſtrat, quandoquidem oppo
ſitam ſibi inuicem originem ſortiuntur, & inferiore ſuperiorem, ſuperiore ve-
ro inferiorem coſtam pari conatu trahentes, coſtæ inuicem adducuntur. Hi
s t.vii.Δ.li.vi. ſunt proprij omnes, alterius lateris muſculi, thoracis motuum opifices, qui-
tab.v. fi. x. A. bus totidem alterius correſpondent. Supereſt vtrique lateri communis s mu- *Septum tranſ-*
li.iiii.t.i. fi. i. ſculus explicandus, qui vitalia & coctioni famulantia organa veluti paries *uerſum.*
l.fi.ii. RR. fi. interiectus dirimit, vnde græcis Διάφραγμα; latinis verò ſeptum tranſuerſum fuit
iii. H. fi. iiii. appellatum. Hic à cæteris omnibus corporis muſculis euariat; latus etenim eſt,
Q. fi. v. E. fi. & orbicularis, caputque t in ſui medio gerit, qua in parte per quam tenuis & ner
vi. no. fi. xii. uoſus occurrit. Ex eiuſmodi principio fibræ quædam radiorum inſtar emittun
I.
t ta. vii. inter tur, quæ à muſculi huius centro ad ipſius circunferentiam porriguntur, vnà
Kinn. cum muſculo deſinentes, pars quidem in pectoris oſſis ſummitatem, ſubtus
mucronatam cartilaginem, pars verò in interiorem ſummarum cartilaginum,
priorum quatuor ſpuriarum coſtarum ſedem; Toti autem duodecimæ carti-
lagini carnoſus adnaſcitur, & ad inferiorum coſtarum extrema, nonnihil ſe-
u ead.q.li.iii. cundo abdominis muſculo, & longè magis quarto coniungitur. Scire autem
t.v.fi.xxvi. oportet, muſculi huius fibras, rectà in vndecimam thoracis vertebram excur-
Q. rentes, nequaquam in ipſam inſeri, quòd illi u arteria magna, necnon etiam
x t.vii.t. ſextus femur mouens x muſculus obtendantur; Ac propterea fibræ huiuſmodi
y ead.op. hac in parte, in duos y tendines, tenues & validos conuertuntur, qui deorſum ad
magnæ arteriæ latera nonnihil protenduntur, ſenſim ac ſenſim anguſtiores red-
diti; & ſeſe arteriç ſubijcientes tantiſper porriguntur, dum in denudatas quaſdam
lumborum vertebras lōgo capite, validiſſimè adigantur; Muſculus hic propemo-
dum orbicularis eſt, ſitumque modicè obliquum à ſuperis ad in fera obtinet, ſecū-
dum

Digitized by Google

dum coſtarum, quibus ſupplantatur, extrema; eſtque à ſui medio ceu centro (qua in parte vti diximus exoritur) ad ſui vſque dimidium neruoſus, & membranæ inſtar tenuis; iſthinc verò ad coſtas vſque carnoſus. & quemadmodũ quò propius ſui principio, centro ve accedit, eô tenuior ac neruoſior euadit; ſic quò ſui extremo ſeu circunferentiæ vicinior fit, eò craſſior & carnoſior efficitur: ac pars ipſius neruoſa acutum angulum in priora porrigit; carnea verò deorſum fertur, extremæ reticulæ imaginem prę ſe ferens. Septum id vniuerſum duplex tegit membrana, ſubter quidem quæ iecur atque omnia coctionis organa inueſtit, quam Perinæum vocari diximus; ſuper verò, quà cor & pulmones reſpicit, quæ coſtas ſuccingit, πλευρὰ ob id græcis dicta. Muſculus præterea is, duplici foramine, (quod paucis alijs contigit) peruius occurrit; [z] altero in ſui medio, nonnihil dextrorſum venam cauam tranſmittente, cui Diaphragma ipſum medijs duabus membranis, quibus obduci diximus, validiſſimè affigitur.[a] Alterum foramen paulò infra muſculi medium conſiſtit, Modicè ad læuam, quod æſophago viam præbet, vnà cum duobus ſexti neruorum cerebri paris ramis ad ventriculi orificium reptantibus. Præter hæc duo foramina,[b] cauitas quædam in Diaphragmate adeſt iuxta vndecimam thoracis vertebram, à [c] fibris illis producta, quas in duos tendines abire prodidimus, & per eam [d] arteria magna & venæ ſine pari extremum tranſmittuntur. Muſculi huius officium eſt, mucronatam cartilaginem introrſum trahere, ac ſpuriarum coſtarum extrema nonnihil ſurſum ad ſui principium, quod in medio cōſiſtit, vellere, vt duo neruorum rami, quos vtrinque in ſui medium nonnihil antrorſum inſeri dicemus atteſtantur. Quum itaque muſculus is in ſeſe colligitur, notharum coſtarum extrema ad ſuum principium adducit, inferioremque ac anteriorem thoracis partem, quam ſpuriæ coſtæ occupant, coarctat, poſteriorem verò diſtendit, ſeptem poſtremis coſtis inuicem abductis, quemadmodum adhibita diligentia vnuſquiſque in ſeipſo experiri poterit, manu coſtis admota, & ſpiritu valenter ducto. Neque verò hic audiendi ſunt, qui Diaphragma deorſum agi, vbi aerem attrahimus, contendunt; nam qui aluum vi adhibita exonerant, ſpiritum quandoque continent, ſimulque thoracem validè comprimunt, quod quidem minimè contingeret, ſi ſpiritum intrò ducentes, vnà thoracem dilatare cogeremur. Atque hi ſunt reſpirationi deſeruientes muſculi, quibus octo abdominis accedunt, huius quoque functionis aliqua ex parte adiutores; primum quidem par ima thoracis parte compreſſâ; ſecūdum vnà cum tertio coſtis deorſum attractis, validè thoracem arctat; quartum coſtas introrſum adducit, leuiter eas comprimens. Præter hoſce muſculos, reſpirationi quoque famulantur, qui dorſi & brachiorum motibus præſunt, quamuis perobſcurè, & vrgente duntaxat neceſſitate. Quam ob rem ſcire expedit, bifariam reſpirationem obiri, aut aere ſcilicet foras acto, aut eodem intromiſſo; quorum vtrunque aut naturaliter fit, cordis duntaxat euentandi, & ſpirituum recreandorum gratia: aut compellente neceſſitate, vt cum ingenti calore æſtuamus, aut vbi ab opere quopiam ingenti nixu adminiſtrato, deſiſtimus. Haud ſecus, aerem foràs protrudimus, aut naturaliter, vt cùm exprimamus, aut violēter, vti quum loquimur, efflamusve. Naturalis igitur inſpirationis, ſolum Diaphragma opifex exiſtit; expiratio verò concidēte thorace perficitur. Quod quidem ex ſeipſo, laxato Diaphagmate, ſua grauitate præſtat, quemmodum in inflato, ac ſoluto vtre fieri conſpicimus. Accedēte autem quapiam neceſſitate, vt cordis calore adaucto, aut alia quauis de cauſa, alij deinceps ſuppetias ferunt, prout maior ipſius poſtulat neceſſitas.

Deaphragmatis foramina.

z t.vii.s.

a ead.r.

b ead.q.

c t.vii.o.p.

d ead.q.

De vinculis Thoracis. Cap. 23.

QVemadmodũ plura & varia ſunt Thoracis oſſa, ſic varia quoq; ipſorum vincula eſſe oportuit. Præcipua verò ea ſunt, quæ duodecim thoracis vertebras deuinciunt, de quibus vnà cum alijs dorſi ligamentis, verba faciemus. Quæ coſtas vertebris hiſce colligant, communibus articulorum vinculis aſſimilantur, quãuis tamen hac in parte ad cartilaginum duritiem accedant, potiſſimum inter trãſuer

ſorum

Digitized by Google

ſorum proceſſuum radices,quà vertebris coſtæ primum articulantur, & iſtorum met proceſſuum apicem,quà iterum committuntur. Quà etiam pectoris oſſi iunguntur nullum ſibi peculiare ligamentum vendicant,preter communem oſſibus obductam membranam,περιόστεον ob id græcis appellatam,quæ pectoris oſſi obtenditur,longè ac in parte robuſtior,& quodammodo gemina,& hanc etiam ipſe coſtarum cartilagines vnà cum coſtarum oſſibus communem obtinet, quam idem veteres ſecundum membranam coſtas ſuccingentem vocarunt. Aduertere autē oportet,cartilaginibus coſtas minimè alligari,ſed in eas vti diximus abire; & proinde peculiari vinculo nequaquam donantur.

De Muſculis dorſum mouentibus. Cap. 24.

SI quid eſt quod figuræ oſſium notitiam expoſcat,id profecto eſt horum muſculorum enarratio. Iam diximus dorſum in ceruicem, ſcapulas, lumbos,& os ſacrum,cui Coccyx articulatur,dirimi; horum quoque oſſium connexus formā, ſtructuramque tradidimus. Nunc ſcire conuenit, dorſum omne ad os vſque ſacrum,in neutrum latus inclinans arcuatim inflecti,extendi, & in latera moueri: Ceruix etiam eiſdem ex ſe ipſa motibus cietur:ac lumborum vertebræ eodem ꝑpe cum thoracis vertebris motu aguntur, præterquam quod illæ ſeorſum ſingulæ, Thoracis autem vertebræ omnes vnà mouentur. Diuerſa hæc motuum genenera,tum ex diuerſis vertebrarum articulationibus, tum ex muſculorum ſitu innoteſcunt,qui ſexdecim in totum ſunt, octo paribus comprehenſi. [a] Quorum primum à quintæ thoracis vertebræ corporis lateribus,vbi coſtæ ipſi articulātur, principium ſumit carnoſum,tenue;ac inſtar trianguli apicis acutum: atque inde altiùs à medio quartæ thoracis vertebræ corpore obliquè conſcendit. Et fibras quaſdam obtinet,eodem ductu, oblique à poſterioribus in priora ad tertiam vſque thoracis vertebram conſcendentes,quà vtriuſque lateris muſculi inuicem cōterminantur; Initio ſiquidem vniuerſum vertebræ corpus ipſis interiacet,ac deinde ſenſim ac ſenſim appropinquantur,dum ad anteriorem primæ ceruicis vertebræ regionem pertingat,vbi ſimul ambo,nerueo, atque haſtæ mucronis inſtar acuto extremo in [b] Tuberculum inſeruntur, quo vertebram hanc ea in parte inſigniri diximus; oſſi etiam occipitis, [c] iuxta dorſalis medullæ foramen, quodammodo implantati. Duos hoſce muſculos alij quatuor, alij ſex eſſe prodiderunt,ducti,aut albis quibuſdam fibris,linearum modo eorum vtrunque dirimentibus; aut diuerſis cuiuslibet, tum principijs, tum inſertionibus animum adhibentes. Verum nec fibræ definito numero comprehenſæ, nec ſemper eædem ſunt,præterquam quod longè minus penetrant, quam vt muſculos dirimant;nec duo tantummodo forent principia, ſed multò plura, ſingulæ nanque vertebræ ſuum haberēt principium,ſicque thoracis vertebrarum tres, verticis autem,muſculi ſeptem forent:ita vt aut pro binis vti diximus,aut pro vicenis habendi ſint. Præcipuum horum muſculorum munus eſt,ceruicem & conſequenter caput quodammodo inflectere;ambobus enim vnà laborātibus,recta ceruix in priora flectitur;altero autē duntaxat in ſe collecto,in contracti latus inclinatur: quemadmodum ipſorum ſitus,figura,& fibrę luce clarius oſtēdunt. Quinetiam & triū priorum thoracis vertebrarum flexio penes hoſce muſculos efficitur. [d] Tertiùs & quartus à ſuo vterq; latere,è ſuperiori exterioriq; primæ coſtæ regione, illinc vbi dorſo connectitur,ad eam vſque ſedem,qua in cartilaginem abit, lato & carnoſo exortu prorumpunt. Huiuſmodi autem principio educti,ſenſim ac ſenſim arctati conſcendunt,& in interiorem tranſuerſorum proceſſuum,omniū ceruicis vertebrarum,regionem adiguntur;quāuis primæ difficulter aſſignantur;vbi enim ad ipſam perueniunt,trianguli veluti verticem efformant,quinimo vtrique trianguli ſeu citharæ figuram referūt;cuius primum latus oſſis primæ cartilaginis vniuerſā occupat longitudinem,ſecundum ad ceruicis longit◊ddinem fertur;ertiū à principio cartilaginis primæ coſtæ,ad primam vſque ceruicis vertebrā porrigitur,idq; latus obliquè retrorſum tēdit. Vtriuſque huius muſculi fibræ obliquè à ſuperis ad

infera

Margin notes:

Coſtarum uincula.

a ta.vii. C D. t. viii. AB.

Primus dorſi muſculorū par.

b li.i.ta. v. fi. vi.M.

c li.i.t.iiii. fi. vi.O.

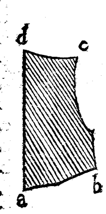
Ipſius munus.

d tab.v.vi. Q ta.vii.G.tab. viii.C.t.xiiii. N.

Secundum par.

Digitized by Google

infera inſtar citharæ fides deferuntur, ciſdem affixæ proceſſibus, quà muſculum
inſeri diximus, foramine peruium, quod iecoris venam vna cum arteria traijce
Tertium par. re ſuo loco dicemus. [e] Quintus & ſextus muſculus, ad ſuum quoque latus ſin- e t.xiii.H.
guli cõſiſtentes, ex radice tranſuerſorum ſextæ thoracis vertebræ proceſſuum, ad
poſteriorum proceſſuum exortum erumpunt, ſurſumque perreptant, ex reli-
quis etiam quinque thoracis vertebris enaſcentes, ſenſim ac ſenſim validiores
craſſioreſque redditi, donec [f] in externam ſedem tranſuerſorum ſeptimæ cerui- f li.i. ta. v. fi.vi.
cis vertebræ proceſſuum, validè inſerantur, ex deinde reliquarum omnium cer paulo infra ter-
uicis vertebrarum tranſuerſis proceſſibus ad exteriorem eorum ſedem deinceps tium.H.
implantantur; licèt in primum laxius quàm in aliorum vllum inſerantur. Duo
Secũdi & ter- bus hiſce muſculis, ac duobus proximè enarratis vis eſt, in latera ceruicem incli-
tii paris mu- nandi, dexteris quidem laborantibus, dextrorſum, ſiniſtris verò ſiniſtror-
nus. ſum: ita tamen vt tertio & quinto vnà trahentibus rectà flectatur; tertio tra
hente, quinto autem laxato, antrorſum in latera reclinetur; ſin contra, retror
ſum. [g] Septimus & octauus muſculus vtrique ex poſterioris proceſſus ſeptimæ, g t.xiii.l.t.xiiii.
Quartũ par. aliarumque omnium thoracis vertebrarum radice, quà inuicem vertebræ arti- o.
culantur, originem deducunt, & vbi ad ſeptimam colli vertebram pertingunt, va
lidiùs ampliorique principio ab illa, quam ab aliarum thoracis vertebrarum vlla
enaſcuntur, præterquam quod in illius apicem fibræ à thoracis vertebris enatæ
infiguntur, inſertionemque in apicem poſterioris ſeptimę iſtius vertebræ proceſ
ſus moliuntur; atque hac in parte mutuo ſeſe contangunt; ſicquæ vnà, poſte-
riorum duntaxat proceſſuum apicibus inuicem dirempti conſcendunt, ex radici
bus tranſuerſorum proceſsuum aliarum omnium ceruicis vertebrarũ principia h lib. i.taa.v.fi.
ſemper ducentes, dum in [h] totam inferiorem ſpinæ ſecundæ ceruicis vertebræ vi.B.
ſedem eodem ambo fine implantentur; fibræ autem ex lateralium proceſſuum
Ipſius munus. radicibus enatæ obliquè introrſum conſcendunt donec in poſteriorem ſuperio-
ris proceſſuum inſerantur. Et proinde horum muſculorum intereſt, vbi ſimul
laborant, rectà caput attollere; alterutro autem laborante, in trahentis latus nõ-
nihil adducere. Hi ſunt ceruicis motuum, muſculi opifices, qui omnes capitis i t.vii. u.ta.viii.
etiam motibus ſecundario famulantur. [i] Nonus & decimus, dorſi motores, car- Ξ t.viii. η. tab.
Quintũ par. nei craſſique naſcuntur ex elatiori poſteriorique coxendicis ſede, quæ è regione xiiii.P.
ſuperioris partis priorum tranſuerſorum ſacri oſſis proceſſuum conſiſtit; dein-
de ex tota etiam hac ſacri oſſis regione muſculus hic exoritur; indeque paulò
anguſtior redditus, ſurſum ad duodecimam coſtam protenditur, humiliori
eius ſedi carneo fine implantatus. Ab interno etiam latere muſculus iſte, tranſ-
uerſis omnium lumborum vertebrarum proceſſibus, ſecundum ipſarum lon- K primum eſt
gitudinem ab interna ſede aſcendens inſeritur, lateribus etiam vertebrarum, inter a & b; ſe-
iuxta foramen, vnde nerui emergunt, applantatus: ita vt quatuor lateribus cundum inter
muſculus is efformetur: [K] quorum primum à coxendicis oſſibus ad os vſque ſa- c & d. tertium
crum ſecundum omne muſculi principium porrigitur; ſecundum duodecimæ inter a & d.
coſtæ longitudinis partem occupat; tertium omnes lumborum vertebras; quar quartum inter
tum à duodecima coſta, ad externum exortus latus producitur, quod ad me- b.& c.in figura
dium propè ſuperioris oſſis ilium ſedis, quæ ſpina oſſis huius dicitur, conſiſtit. è regione poſi-
Muſculi huius fibræ ab exterioribus obliquè introrſum aſcendunt; & quæ ab oſ ta.
ſe ſacro principium ducunt, in poſtremam lumborum vertebram terminantur:
quæ verò conſequuntur, deinceps in ſuperiores deſinunt. Ambo hi muſculi

ipſius munus. vnà contracti rectam lumborum flexionem in priora moliuntur; alteruter au-
tem laborans eos in latus flectit. Ac illud quidem minimè ignorandum eſt,
duos duntaxat hoſce muſculos, lumborum in priora flexionis, autores priuatim
exiſtere; thoracis autem vertebras priuatum muſculum minimè adeptas eſſe,
eiuſcemodi motus opificem; quanquam duo recti abdominis muſculi, thoracem
deorſum trahẽtes, ad thoracis lumborumq; vertebras flectẽdas aliquid conferũt.
Vndecimus ac duodecimus reliquis corporis totius muſculis longitudine pſtãt,
Sextum par. & ſinguli vtrinque à ſacri oſſis [m] extremo prodeũtes, in primam ferè thoracis ver
tebram terminãtur; quamuis ipſe in nõnullis ad primam vſque ceruicis vertebrã l t.xii.N. t.xiii
eos conſcendere obſeruauerim, [n] quarto dorſum mouenti muſculo nõnihil ſimi Γ. xiiii. Q R S
les, quem ab oſſe ſacro prodire, ac in aſcenſu lumborum vertebris, necnon coſta- m t.xiii. l.
n t.xii.Δ.

rum

rum principijs affigi diximus,vbi à tranſuerſis thoracis vertebrarum proceſſibus
abſcedunt. Muſculus enim is, ex totius oſſis ſacri ſpinæ ſummo ſecundum ipſius
longitudinem,atque ex omnibus lumborum ſpinis,neruoſum,tenue, validumq;
o t.xiiii.T. p ead.S. principium deſumit,quod illi,quem mox o decimũ tertium appellabo,ſubiacet. p
Pars autem principij huius ex interna oſſis ilium ſede, quæ extra ſacri oſſis latera
retrorſum prominet,educta;vſquequaque carnoſa eſt,& perinde ac ea iſtius oſſis
ſedes,in ſummo acuta. A neruoſis hiſce principijs muſculus hic ſurſum aſcendẽs,
q ead.R. ſubcarneus,teres,ac læuis poſterius efficitur,latusque ipſius q externum trãſuerſis
lumborum vertebrarum proceſſibus in tranſitu connaſcitur,qua in parte carnoſior,rotundiorque muſculus euadit. Anteriori autem ſede inter craſſam carnoſã
r ead. inter R & Q. que ac neruеam,& tenuem ipſius partem r modicè caua,& longa impreſſio conſiſtit,quæ in decimo tertio muſculo,de quo mox verba facturi ſumus,exculpitur.
Vbi verò ad vndecimam thoracis vertebrã pertingit,arctior multò redditur, ſicque ſenſim ac ſenſim ad primam vſque thoracis vertebram anguſtatur,leuiter ad
modum ſingulis poſteriorum ipſius vertebrarum,validè autem trãſuerſorum p
s t.xiiii. MM t t.xii.Λ MM ceſſuum apicibus adhæreſcens,per s annulares quoſdam tendines,qui ab anteriori eius regione deducti in horum proceſſuum apices inſeruntur,perinde atque de
t quarto thoracem mouente muſculo retulimus,quem ſingulis coſtis tendinẽ ex
porrigere diximus;quamuis illius tendines extrorſum magis conſcendant, & ab
externo latere producantur,huius verò ab interna ſede prorumpant, & oblique
verſus exteriora,quemadmodum & fibræ ipſius,aſcendant. Hi ſimul ambo trahẽ *Sexti paris munus*
u t.xiiii Γ. x ead.V. tes,thoracem ac lumbos recta extendunt;alteruter autem,in latus. u Decimus tertius,& decimus quartus prædictis duobus ſubſternuntur,& x ab illa oſſis ſacri ſede *Septimum par.*
principium obtinent,quæ ab ipſius ſpina ad eius cum ilium oſſe connexum pertinet.& quemadmodum ſedes hæc aſcendens lateſcit,ſic pariter muſculi huiuſmodi ſe habent dum ad tranſuerſos quintæ lumborum vertebrę proceſſus pertingãt,
qua in parte ampliores quàm alibi occurrunt,atque inde trãſuerſis etiam aliarũ
omnium lumborum vertebrarum proceſſibus affixi aſcedunt,donec ad poſterio
y ead.X. rem y vndecimæ thoracis vertebræ proceſſum perueniant, quam in partem acuto fine inſeruntur. Duo hi muſculi ab initio ad finem mutuo committũtur, inter
poſteriorum proceſſuum interuallum ſeſe ambo adigentes,adeo vt nihil omnino
ipſis interiaceat,quam ligamenti amplitudo,quod inter vnum alterumque proceſſum reponi ſequẽti capite trademus. Fibræ horum muſculorum interiora verſus,ex tranſuerſorum proceſſuum apice,ac poſteriorum proceſſuum inferiorum
vertebrarum radice,in omnem vſque ſuperiorum vertebrarum ſpinæ amplitudi *Ipſius munus.*
nem obliquè aſſurgũt. His vnà laborãtibus,dorſi pars, cui ab ortu ad inſertionẽ
committuntur, extenditur; altero duntaxat in ſe collecto; obliquè verſus trahẽ-
z ead.Y. a ead. iuxta X. tem agitur. z Decimus quintus, & decimus ſextus ab a vndecima thoracis vertebra erumpentes ad primam vſque cõſcendũt, poſteriores thoracis vertebrarum *Octauum par.*
proceſſus toto itinere amplexantes. Duo hi muſculi omni ex parte carnei ſunt,
ac plurimis iiſdemque præualidis fibris intertexti, & iuxta duodecimam thoracis
vertebram tenues, quemadmodum etiam decimus tertius, & decimus quartus
tenues ea in parte viſuntur; ſurſum vero porrecti, ſenſim, ac ſenſim craſſeſcunt,
b ead.a. dum ad poſteriorem quintæ thoracis vertebræ b proceſſum pertingant, vbi craſſiores iterum euadunt,& rurſus aſſurgunt,tenues vſque adeo redditi, vt iuxta poſteriorem primæ thoracis vertebræ proceſſum craſſi æquè ac iuxta eundem met
c ead.o. c vndecimę proceſſum exiſtant. Hi quoque muſculi poſteriorum proceſſuum interualla opplent,inuicem inibi adhærentes,nullo præterea interiecto,præter liga-
d ta.xv.fi.xv. T. e t.vii.V. mentum,à ſuperiori ſpina in inferiorem porrectum,illi ſimile,quod inter d cruris
& e cubiti oſſa reponitur. His fibræ multò rectiores, quàm aliorum vlli dorſi muſculorum obtigerũt,ac propterea recto ipſum motu,ſine vlla ferè in latera flexione cient. Eſtque ipſorum munus vertebras,quibus affiguntur,connectere, & conſequenter dorſi regionem vniuerſam extendere,reliquis adiuuantibus muſculis, *Octaui paris munus.*
quibus eadem functio concredita eſt.

Digitized by Google

De Vertebrarum dorſi ligamentis. Cap. 25.

Ligamēta vertebrarū dorſi.

QVæ primam ceruicis vertebram capiti, quæ ſecundam primæ, ac ſecundam rurſus capiti ligamenta deuinciant, iam enarrauimus. Supereſt vt de his, quæ cæteras dorſi vertebras annectunt, verba faciamus: ab ijs, quę ceruicis vertebras alligant, exorſi. Inter ſecundæ ac tertiæ, pariterque inter reliquarum omnium ceruicis vertebrarum corpora, non cartilago, vt inquit Galenus, ſed cartilagineum [a] ligamentum reponitur, quod vertebras haſce, nullo interiecto, inuicem adducit. Caue autem ne tibi in hedi, aut vituli ſpinam incidenti, cartilago inter vertebram vnam atque alteram occurrens, imponat; quandoquidem præter hanc de qua nunc agimus, non minus in nuper natis puerulis, quàm in prædictis animantibus tenellæ adhuc ætatis, duæ cartilagines occurrunt, inter appendices corporis vniuſcuiuſque dorſi vertebræ conſiſtentes; in medio verò duarum appendicum, ligamentum reponitur, quod eas, nulla interim interueniente membrana colligat, vt facilè quiuis explorare poterit. Quinetiam vertebræ huiuſmodi validiſſimis quibuſdam ligamentis, lubrico humore oblitis, inſuper alligantur, quæ dorſi oſſibus circum vndique obuoluuntur, & licet admodum craſſa, & omni ex parte robuſta ſint, in vtriſque tamen anterioris partis lateribus euidentiùs multò ſeſe produnt, quòd hac in parte craſſiora, quam alibi exiſtant. Ligamētis haſce id muneris concreditum eſt, vt omnes dorſi vertebras connectant, ſimulque prohibeant, ne dorſum plus æquo extendatur, colligaturve; ſitque venæ cauæ, ac arteriæ ipſi aſſidentibus, ruptionis cauſa. Adſunt inſuper vertebris hiſce alia rurſus ligamenta membranarum inſtar tenuia, quæ ſpatia inter tranſuerſos vertebrarum proceſſus occupant, nec non alia ſpinas inuicem colligantia; quæ iuxta proceſſuum apices magis craſſeſcunt, inuicemque coeuntia, ligamentum conſtituunt, cartilaginis naturæ particeps, per vniuerſam Dorſi ſpinam deductum. Alia præterea ligamenta membranarum modo tenuia, ſed perquam valida, articulos amplexuntur, quorum interuentu ſuperiores cuiuſque vertebræ proceſſus inferioribus copulantur. Rurſus, inter vnamquamque vertebram, ligamentum aliud priuatim reponitur, ſubrubeum, nec aliorum vlli corporis ligamentorum roboræ inferius, quod ex interna ſede foraminis vertebrarum ſpinalem medullam trāſmittentis, ad radicem poſteriorum proceſſuum, inter aſcendentes, & deſcendentes proceſſus exoritur, & in eandem ſequentis vertebrę ſedem deſinit: quod minimè inconuenit, ſi è ſuperiori vertebra educi, & in inferiorem deſinere dicatur; aut contra, quandoquidem ęquè ab vtriſque producitur. Vnum tantummodo nobis ligamentum relinquitur, de quo (licet humano in corpore non occurrat) verba ſeorſum faciemus, cùm ſit apud vnumquemque notiſſimum. In canibus igitur ac bobus, cæteriſque animalibus ceruicem facilè attollentibus, ligamētum cōſpicitur, quod ex ſeptimæ ceruicis vertebræ conaſcitur, quouſque ad ſecūdam ceruicis pertigerit, cuius ſpinæ lateribus in ſummo apice inſeritur; Animantium verò nonnullis, vt ouibus, ad os vſque occipitis porrigitur. Ligamētum id perquā tenui membrana inuoluitur, geminumque apparet, ob altam impreſſionem ipſius longitudini porrectam. Eſtque ligamentum illud, quod communiter Comā appellamus, eius præ duritie prorſus ineptum: & mulieres per iocum, ipſius eſum ad capillorum flauitiem conciliandam, liberis commendant.

Alia ligamenta.

Ipſorum munus.

[a] tab. xv. fig. xxviii. 3. h. i. ta. vi. fig. i. RR.

De Muſculis Cubitum flectentibus, & dentibus. Cap. 26.

Prior cubitum flectens muſculus.

CVbiti flexio duobus abſoluitur muſculis; quorum [a] prior duo perquam valida, ſeiunctaque obtinet principia, [b] Alterum quidem omninò nerueum ac teres, quod ex eminentiori ſcapulæ [c] ceruicis parte, iuxta ſinus humerum excipien

tis oram

[a] t. i. ii. z. tab. iiii. t. ta. v. ξ ta. vi: Θ. i. t vii. R. ta. ix. Q. ta. x. c. t xi y.

[b] t. vi. m.

e li.i.ta.vi. fi. vii.A. d t.v.d.c. ad f vſque. e li.i.ta.vi.fi. vi.H.I. f t.vi.no. g li.i.ta.vi. fi. iiii.E. h t.vi.P.

tis oram emergit, & inde in priora ſub articuli huius [d] ligamento, tranſuerſim ipſi obducto procedit, [e] ſinuque vehitur, quem in anteriori capitis, & ceruicis humeri parte haberi diximus: [f] Alterum verò partim nerueum, partim carneum, & priore admodum latius. Neruea huius pars craſſa eſt, ac propemodum teres, ex [g] apice interioris eiuſdem ſcapulæ proceſſus anchoram referentis educta: Carnea verò lata eſt ac tenuis, ex reliqua proceſſus parte vſque ad radicem prodiens. Duæ huiuſmodi partes quamuis variæ ſint, non ideo tamen ſeiunguntur, ſed vnà humero nunquam affixæ deſcendunt, ante tranſactam ipſius ceruicem, ibique neruoſo principio committuntur, & ex vtriſque muſculus conſurgit. Carnoſa principij huius pars, [i] aſperitati, quam humeri os hac in parte obtinere tradidimus, lato & nonnihil carneo extremo infigitur: ſed vſque adeo fortiter, vt anſam præbeat nonnullis exiſtimandi, principium huiuſcemodi, carnoſum muſculum ſeorſum exiſtere, brachio attollendo famulantem. Vbi duo hæc principia inuicem coiuerunt, vltrà connexus regionem, carnoſum muſculi huius principium ab humero paulatim abſcedit, & alterum ipſius ſubiacentem [K] muſculum conſcendit, teres carnoſumque tantiſper redditum, dum proximè ad cubitum accedat, vbi neruoſius euadens, in craſſum, [l] teretem, ac validum tendinem deſinit, qui cubiti articulo expanſus, & ſubdito ipſi muſculo ſuffultus, in [m] interiorem radij appendicis partem (nonnihil & articuli ligamento adnatus) inſeritur, quam inæqualem, latam, modicèque prominentem eſſe ſuperiore libro prodidimus. Muſculus is, ille eſt, quem vulgo brachij Piſcem nuncupant, qui ſe in quouis lacertoſo, gracileque homine conſpicuum offert, & ſubliuidus apparet.

i li.i.ta.vi.fi. vi.D. K t.vi.rr.t.vii. r. l ead.q. m t.viii.Q.

Alter muſculus.

n t.viii.r.ta. iii.ss.t.ii.N. t.xiii.aa.tab. iiii.xx.t.v.θ. t.vi.rr.t.vi. P.t.ix.R.tab. x.d.t.xi.g. o t.viii.L.M. p ta.iiii.g h. t.xi.P.

[n] Secundus cubiti flexor muſculus, huic vti diximus ſubtenditur, exactè carneus, & multò iuxta finem latior, proditque [o] ab anteriori oſſis humeri regione ſecundum medij ipſius longitudinem, lato & carnoſo principio, quod oſſis huius latitudini ab externo latere verſus internum obtēditur, ab ea ſede incipiens, in quam [p] primus & ſecundus brachium mouentes muſculi deſinunt, & obliquè paulatim deſcendens verſus anteriorem oſſis regionem, ſecundum attollentis brachium muſculi inſertionis formam dilateſcit, indeque ab exterioribus extrorſum modicè ad inferiora declinat, donec ad internum inſertionis dicti muſculi latus perueniat. Deinde ad idem rurſus eiuſdem muſculi latus paululum prorepit, sed non adeo altè conſcendit, atque iuxta externum ipſius latus enaſcebatur: ita vt alterum principij huius cornu in externo humeri habeatur latere, alterum in interno, & cauitas in anteriori ſede conſiſtat, principiumque in medio depreſſum ad latera verò acuminatum exiſtat. quod quidem complures eò adegit, vt non vnicum, ſed gemina eſſe principia contenderent; ipſe obſcuritatis vitandæ gratia vnius loco habebo: duo cui ſic lubet appellet. Ad enarrationem vt redeam, muſculus hic tali enatus principio, rectà deorſum protenditur, ſenſim craſſior & carnoſior effectus, humeroque ſemper à quo exoritur, affixus; licet eo validiùs quò magis deorſum fertur, quouſque cubiti articulum contingat, quem ſua amplitudine, carneaque ſubſtantia in tota anteriori ſede integens, validiſſimè articuli ligamento, & anteriori vlnæ, ac radij ſedi ampla implantatione inſeritur, ea parte, quæ articulum tranſcendit, montis imaginem repræſentans, fibræ muſculi huius, vt & primi rectà à principio ad finem tendunt, ideoque idem eſt vtriuſque officium, rectà ſcilicet cubitum, nullam in partem declinans, flectere; nam mehercule, ſi ſedulò aduertatur, nullam prorſus in latera flexionem cubitus experitur, vti Veſalius hoc loco luce clariùs oſtendit. Hactenus de muſculis cubitum flectentibus egimus, nunc tempeſtiuum eſt extenſionis opifices proſequi.

Prior cubiti extenſor muſculus.

q t,xi,f.t.iii, ix.xi.xii.T. ta.ii.P.ta.x. xiii.b.ta.iiii. u.t.v.η.t.vi.l. t.vii.N.t.x.a. r li.i.t.vii.fi. iiii.Q. s t.x.ç,t.xi.Θ

Quorum [q] primus, lato, valido, nerueoque principio [r] ex anteriori ſcapulæ latere, iuxta ipſius ceruicem producitur, ex ſinu inibi exculpto emergens; & paulo poſt exortum carnoſior efficitur, ac recta deorſum ad internū latus poſterioris humeri ſedis fertur, ſubtus ipſius ceruicē firmius inibi adactus, vbi [s] quarti muſculi brachiū mouētis caput inſerit. A carnoſo huiuſcemodi principio, recta deorſum fertur, medio ĩterni, & poſterioris humeri

Digitized by Google

lateris tantiſper adnatus, dum partim carneus, partim neruens in internum latus t li.i.ta.vi. fi. vii. D.
poſterioris vlnæ t proceſſus inſeratur. Muſculum hunc aliqui in duos partiuntur,
vt alter quidem à ſcapula, alter ex brachio naſcatur, in medio coeuntes, ſiue com-
mixti. Alij vnicum faciunt, duplici principio inſignitum quemadmodum & nos
ipſi facimus, nulli tamen interdicentes, quò minus geminos, ſi viſum fuerit, appel-
let.[u] Secundus cubitum extendens muſculus à poſteriori ceruicis humeri[x] ſede ad u t.ii. O.t.iii.
Alter. radicem vſque capitis eiuſdem humeri carnoſus exoritur, & recta deorſum per ex Θ.t.ix.s.ta.x.
ternam ſedem poſterioris humeri lateris, cui firmiſſimè adhæreſcit, protenditur, b.t.xii.V.tab. xiii. C.
carnoſuſque hac in parte redditus, ad oſſis circiter medium deſcendit, ibique ita y x t.x.a.
nuper dicto commiſcetur, vt diſcerni minimè queant; quamuis interim vtriuſq; y t.xi.ta.ii.e. Q.
ipſorum fibræ nuſquam implexæ ab imo ad ſummum rectà porrigantur, ac ter-
tius hic muſculus ſuum ſemper ſeruet inceſſum, donec in externum poſterioris
vlnæ z proceſſus latus, quod cubiti ſummum dicitur, validiſſimè inſeratur. Atque z t.ii.R.
ita ex tribus hiſce muſculis vnà coeuntibus tendo conſurgit, qui cubitum ample-
xatur vniuerſum, ita tamen, vt quæ inferiorem ipſius ſedem vniuerſam, cui inni-
timur, pars obtegit, longe neruoſior, quam quę latera, ſuperioremve ipſius regio-
nem integit, exiſtat. Eſtque illud notatu dignum, ex trium horum muſculorum
congreſſu liuidum corpus conſurgere, quod eo neruoſius euadit, quò cubito pro-
piùs accedit. Eſt autem duobus hiſce muſculis id muneris demandatum, vt rectà
cubitum, brachio in neutrum latus inclinato, extendant.

De Muſculo Volæ manus membranam conſtituente. Cap. 27.

VOla manus neruoſam tenuemque ſibi membranam vendicat, ex[a] muſculi a t.i.π.K.t.ii. h.t.iii.Y.tab. iiii.λ.
tendine productam, qui[b] tereti, ac neruoſo principio, ex interiori oſſis hume b t.iii.Y.
ri capite producitur, atque ilicò carnoſus craſſiorque redditus, talis ad dimidiam
circiter vlnam prorepit, vbi denuo gracileſcit, in tenuem ac latiuſculum deſinens
tendinem, qui ſenſim ac ſenſim ad manus vſque volam ampliatur, vbi per omnē
eam porrigitur, (præterquam in muſculoſam pollicis ſubſtantiam, & in eam, quę
paruum reſpicit digitum) ad extremam vſque digitorum aciem; in quam veluti
deperditus deſinit, in internam cuiuslibet e orum lateris regionem. Mēbrana hęc
adipis, aut carnis, (vt diſſectionis profeſſores communiter appellant) inter eam &
cutem repoſitæ interuentu, cuti adnaſcitur. Eſtque illud minimè prætereundum,
in hominum nonnullis muſculum hunc deſiderari; in quibus hæc manus mem-
brana ex duorum muſculorum brachiale flectentium tendinibus interdum pro-
ducitur, qui vnà coeuntes, lateſcere incipiunt, antequam ad brachiale pertingant;
interdum verò ex vinculo enaſcitur, internę brachialis ſedi tranſuerſim obducto.
Cæterum membrana hæc, vt manus vola debilis exiſtat, vt multi exiſtimarūt, neu-
tiquam in cauſa eſt; ſiquidem & muſculoſa pollicis caro, & ea in manu, quę paruo
digito reſpōdet, & digitorum latera, in quibus membrana eiuſmodi deeſt, glabra
Tendinis volæ manus officiū. etiam exiſtunt Neque verò, exquiſitiorem huic parti ſenſum largiri, præcipuum
eſt ipſius munus; ſed tutiorem duntaxat, ac firmiorem comprehenſionem manui
comparat. Quam etiam ob rem, plurimis eam neruis præditam eſſe oportuit, a q-
bus exactiorem tactus ſenſum nanciſceretur, quemadmodum copioſiùs ſuo loco c.iiti.q.
diſſeremus. Ad externum principij huiuſce membranæ latus,[c] exiguus admodum d t.iiii.ξ.
Alter membranæ huius extenſor muſculus. muſculus, quadratus vt plurimum comperitur, de quo ne verbum quidem Veſa
lius; is ab[d] eo muſculo, qui paruum digitum à cæteris abducit, exoritur; & in
externum membranę huius latus, ab eius exortu ad mediam circiter volam inſe-
ritur. Eſtque ipſius officium, membranam hanc, quum manus volam, explica-
mus, extendere.

De Carnea ſubſtantia, ad internam manus regionem occurrente. *Cap.* 28.

AD internam manus regionem per vniuerſam quatuor digitorum longitudinem, ac ſecundum, tertiumque pollicis articulum, & horum digitorũ pulpas, Monticulos Chiromanticis dictas, necnon ad volæ medium, corpus quoddam reperitur, quod in ea parte, cui prædicta membrana obtenditur, inter ipſam & cutem ferè vniuerſum reponitur. Id carneum exactè non eſt, vt muſculorum corpora, ſed cerebri, neruoſiue adipis modo albicat, multis neruorum capitibus, & venis quibuſdam refertum, quæ ipſum veluti ex carne adipeque conglobatum videri efficiunt. Ac pauimenti ſtratiue inſtar hiſce neruis ſubſternitur, quorum vi interior manus facies vniuerſa ſenſu adeo exquiſito poſſet; In id etiam ſecundario deſeruit, ne tendines digitorum flexionis auctores, vola nobis valide percutientibus, contundantur. Ad digitorum præterea æqualitatem comparandam, vacuis oſſium repletis, non parum confert, quod quidem, ad exactionem manus contactum plurimum habet momenti.

De muſculis manus, digitos mouentibus. *Cap.* 29.

a t.iiii. β.t.v. Θ t.vi.ε:
b li.i.t.v. fig. vi.S.
c t.iiii. Y
d ead.XZ.
e t.iiii.y.t.v. i.t.vi. x. ta. vi.Q.

Primus digitus mouẽs muſculus.

MAnus digitorum motus muſculi octo, & viginti abſoluunt. Quorum a primus, tereti, grandique ac modice neruoſo principio, b ab interna interioris capitis humeri ſede producitur, ſub c muſculi capite, quem volę membranam proferre diximus, ex d duobus præterea manum flectentibus muſculis, atque ex e ſuperiore duorum illorum, quibus radius deorſum nonnihil in priora flectitur. Atque inde deorſum, amplior euadens, ad vlnæ radiique medium leuiter vtriſque adhæreſcens perreptat, moxque decliuius, exacte iam carnoſus ac teres, ſed in amplitutudinem nonihil depreſſus, ad brachiale circiter fertur, Verum multo antea quam ad ipſum pertingat, in f quatuor carnoſas partes dirimitur, quarum vnaquæque tenuior neruoſiorque redditur, dum in teretem deſinat tendinem; ſimulque omnes lubrica membrana inuoluuntur, ac g valido illo ligamento ſubtenduntur, anulo interna parte ſimili, quod a proceſſu quinti oſſis brachialis ad octaui proceſſum tranſuerſim tẽdere diximus. Tranſacto brachiali, inuicem abſcedunt, ſicque procedentes, ſecunda digitorum oſſa, in quæ inſeruntur, adeunt, latiores, tenuioreſque redditæ, & per omnem ipſorum longitudinem porrectæ. Dum vero primum digitorum os perreptat, tranſuerſo inuoluuntur h ligamento, quod ab altero oſſis latere productum, in alterum inſertur, ac ponticulum ſiue canalem effingit, ſub quo tuto deducuntur, nuſpsam adhærentes, vna cum aliis i quas pariter ſub ipſis ferri dicemus, in nullam partem declinantes. Tendines hi primi huiuſce muſculi, priuſquam ad ſecundum digitorum os pertingant, dirimuntur, ac per ipſorum rimam ſequentis muſculi tendo tranſmittitur. Muſculi huius eſt, ſecundum quatuor digitorum os recta verſus brachiale flectere, vbi tendines connectuntur. Illud autem minime ignorandum eſt, quod quemadmodum parui digiti os cæteris aliorum digitorum oſſibus minus exiſtit, ſic quoque tendo in ipſum inſertus tenuior eſt, vt, & carnoſa pars, ex qua educitur. K Secundus muſculus l primo ſubſternitur, & exiguam ſui principii portionem ab m interno humeri capite ſub primi principio deſumit; reliquum ipſius, vniuerſum ex radice anterioris vlnæ n proceſſus enaſcitur, cuius interuentu humero articulatur. Et vbi ex hac parte prodiit, exacte carnoſus, tereſque vt primus efficitur, & ad brachii medium inter cubitum, ac manum perreptat, vlnæ in tranſitu firmiter adnatus, non procul a ſede, vnde o membrana ſiue ligamentum oxoritur, inter radium, & vlnam tota fere longitudine conſiſtens. Vbi autem paulò vltra medium cubiti longitudinis

f t.v.μ. t.vi.ε
g t.iii.θ.
h id clarius demõſtrari nequit, quã vti videre eſt in manu t.iiii.t.vi.γ.

Ipſius munus.

Secundus muſculus, ſecundi pollicis articuli flexor.

K t.vi.Ξ. ta. vii.c.
l t.v.Θ.
m li.i.t. vi.fi. vi.s.
n li.i.t. vi.fi. vii.c.
o t.vii.v.

Digitized by Google

pertingit, anguſtior nonnihil redditus, in [p] quatuor partes carnoſas perinde — *p t.vj.ß.*
ac primus, diuiditur, quæ ante brachiale in quatuor abeunt neruoſos tēdines,
tanto primi muſculi tendinibus craſſiores, quanto ſecundus hic maſculus primum
craſſitie antecellit. Tendines hi perquam humida & lubrica membrana,
cæteriſque omnibus rubicundiori obuoluūtur, cuius auxilio inuicem cohærent;
ſicque ſub primi tendinibus,per tranſuerſum internæ brachialis ſedisq [q] — *q t.iiij.θ.*
ligamentum,in manus volam contendunt, atque ibi æquè inuicem abſcedūt,
perinde ac de primi tendinibus diximus,terretesque redditi,ſinguli pariter ſub
primi muſculi tendinibus, in ſuum digitum excurrunt. Et per omnem primi
oſſis longitudinem, primi & ſecundi muſculi tendines communi vinculo deuinciuntur:
At priuſquam ad ſecundum os pertingant, in quod primi tendines,
paulò latiores redditi adiguntur,operæprecium fuit,vt ſecundi huius muſculi
tendinibus aditus pateret, primi tendines [r] diffindi, vt diximus, mirabile — *r in manib. t.iiii. & v.*
prodentes artificium, ſicque per ipſorum medium ſecundi muſculi tendines
erumpunt,ad tertium digitorum os,in quod inſeruntur,prorepentes,& quemadmodum
in brachiali, & primo digitorum oſſe, ſub ligamento deducebantur,
haud ſecus quoque qui per ſecundum os deferuntur, ſub conſimili alio ligamento
contendunt, quod toti internæ digitorum ſedi obtenditur,tendinibus
nullatenus affixum, ſecus quam in vola manus,vbi ſinguli tēdines propria

Ipſius officium.

membrana,neruoſis quibuſdam fibris ipſis connata,includuntur. Muſculi huius
intereſt tertium quatuor digitorum articulum inflectere.

Tertius muſculus.

[s] Tertius muſculus,meo quidem iudicio, admodum a ſecundo diſtinguitur; non ideo tamen, — *s t.vi.η. t.v.ρ t.vii. bb.ta. vi.Σ.*
quin ſecundi pars connumeretur,cuiquam renitor;vt neque obſto,quo minus
ſecundum hunc in quinque partes carnoſas,& conſequenter in quinque tendines
diffiſſum pronuncient; dummodo tertium appellare per eos mihi liceat.
Prodit igitur muſculus hic carnoſo teretiq; principio,ex vlnæ ſede,qui hæc à
radio [t] abſcedit,iuxta vlnæ ſinum,in quem radij caput excipitur;ac dein radio
attenditur, ex vniuerſa ipſius longitudine ſemper enatus,atq; ex ea potiſſimū — *t li.i.t. vi. ß. vii.lh.*
ſede, vbi neruoſum [u] ligamentū ſecundum cubiti longitudinem porrectū, ex
radio incipiens,enaſcitur; ex quo ligamento muſculus ēt is principij ſui portionem — *u t.iiii.θ.*
aſſumit. Atq; in hunc modum ad brachiale contendit,elatiori ſecūdi muſculi
lateri ſemper attenſus, nunquam interim aliter illi connatus (præterquā
iuxta cubiti articulum) quam muſculi mutuo committi ſoleant. Vbi autem ad
brachiale pertingit,in teretem protinus abit [x] tendinem lubrica obductū mem- — *x t.vi θ.*
brana,ab ea diſſimili,quæ inibi ſecundi muſculi [y] tendines inueſtit. Quinetiam — *y ead.Ξ.*
ſub tranſuerſo [z] brachialis ligamento defertur, ac ſub illo quod ad pollicis radicem — *z t.iiii.θ.*
conſiſtit;qua in parte brachiali os, pollicem ſuſtinens,ſinu ad id requiſito
donari tradidimus,ad quem tendo reflexus,mediusq; inter [a] tendines primū
pollicis os,& ſecundum flectentes,occultatus,ad ſecundum digiti os pertingit, — *a t.vi.χ. λ.t. viii.2.3.*
vbi tranſuerſo ligamento in tota ſecundi oſſis longitudine exceptus,ad tertiū
os accedit, cui paululum lateſcens valide inſeritur.

Tertij muſculi officium.

Muſculi huius officium eſt,
tertium pollicis articulū flectere.

Tredecim alii muſculi.

Tres hoſce muſculos tredecim alij ſubſequuntur,
ſingulis nempe primis digitorum omnium articulis bini,ſecūdo vero pollicis
articulo terni deſeruiētes. Eorum qui primis famulantur articulis,ij quos
quatuor digiti ſibi vendicant,[b] omnino carnei ſunt,& recta ſecundum manus — *b t.viii. iuxta 3.*
longitudinem tendunt, poſt brachialis oſſibus connaſcentes,donec ad digitos
pertingunt, vbi primorum in digitis oſſium lateribus inſeruntur.

Prior muſculus paruo digito inſeruiens.

Duorū verò paruo digito inſeruientium,[c] alter ex elatiori ſede externi lateris oſſis poſt bra- — *c t.iiii.ζ.*
chialis eundē digitum ſuſtinentis,carnoſo principio exoritur, quo brachiali ēt
nonnihil connaſcitur;ac inde rectà carnoſus ſemper permanens, primum adit
digiti os,vbi in latiuſculum conuertitur tendinem, quo exteriori principij oſſis
lateri,paululum verſus interiora inſeritur.

Alter.

[d] Alter ab interno eiuſdē oſſis latere — *d ea.iuxta ζ*
iuxta brachiale principium deſumit, & hinc inter os id,ac ſibi proximum,
carnoſus vſque permanens ad primum parui digiti os contendit, cuius interno
lateri,in tenuem commutatus membranam,implantatur. Vbi duo hi muſculi
æqualem præſtant operam, paruus digitus rectà flectitur; altero autem
ſeorſum laborante, obliquè nonnihil in trahentis latus adducitur. Et quod de

duobus

duobus hiſce muſculis prodidimus idem quoque de ſubſequentibus alijs inter *Muſculi ſex*
poſt brachialis oſſa repoſitis, intelligi volumus; ita vt inter ſingula duo oſſa bi- *tribus digitis*
e t.viii.Y. ni muſculi conſiſtant, & e is, qui indicis interiori lateri inſeritur, interno poſt *inſeru entes.*
brachialis oſſis indicem ſuſtinentis lateri adnaſcatur, in volam magis, quam
in externam manus regionem, vt & cæteri primos articulos flectentes muſcu-
li, protuberans. Muſculi huiuſmodi octo ſunt, & cum tribus enumeratis vn-
f t.vi.n.t.iiii.1 decim; ſequitur duodecimus, f qui ex ſuperiori tranſuerſi brachialis ligamen-
ti principio carnoſo exoritur, & toti primi pollicis oſſis longitudini interna re- *Muſculi duo*
gione attenſus, perpetuo carneus illi fere vniuerſus inſeritur, perquam obſcu- *primum, polli-*
g t.vi.λ. tab. vii.2. rè ſecundo articulo connatus. Is primi pollicis internodij flexor exiſtit. g Ter- *cis articulum*
tiusdecimus huic ſubijcitur ipſo minor, atque ex eodem tranſuerſo brachialis *flectentes.*
ligamento, & ex brachialis quoque oſſe primum pollicis os ſuſtinente produ-
citur, non vltra medium porrectus. Huius intereſt, digitum hunc a reliquis di-
ducere, primumque ipſius internodium flectere. Cæterum muſculus is vnà
cum prius enarrato, ad pollicis radicem, carneam molem conſtituit, quā Chi-
h t.vii. xiii.i. romantici montem Veneris, ſiue Martis appellant. h Decimus quartus, deci- *Tres ſecundū*
2.3.t.viii.Y mus quintus, & decimus ſextus, magis differrentem ſitum ab illis, qui quatuor *flectentes.*
digitorum prima oſſa flectentes, quam duo pollicis oſſis flexus opifices, obti-
nent. nam qui quatuor digitorum motui præſunt, rectà ſecundum manus lon
gitudinem ſituantur; qui verò primum pollicis os inflectunt, nonnihil obli-
què procedunt, ſed tranſuerſo quodammodo ſitu locantur. Omnes enim è vo
la manus exoriuntur paululum vltra circulum, quem linea, pollicis volam am
i t.vii. 1 biens, Chiromanticis Vitalis appellata, conſtituit. i Primus quidem ipſorum
latum, & modicè obliquum principium ſortitur, ex oſſe poſtbrachialis me-
dium digitum ſuſtinente, paulo intra ipſius capitulum in ſinulum primi eiuſ-
dem digiti oſſis inſertum; poſteaque carnoſus, & paulo anguſtior redditus, tan
tiſper aſſurgit, dum membraneo tendine, ſecundi pollicis oſſis lateri, indicem
K t.vii.2. ſpectanti, paulo magis introrſum, quam extrorſum applantetur. K Secundus *Decimusquar*
huic cōtiguus exoritur, verſus brachiale properans, tenuis, neruoſo, latoq; prin *tus muſculus*
cipio ex medio eiuſdem oſſis, quod primo exortum porrigit, ſuæ quoque ori- *manus digitos*
ginis portionem aliquam ex poſtbrachialis oſſe, cui paruus innititur digitus, aſ- *mouens.*
ſumens; & hinc carnoſus extemplo redditus, in medio interioris partis ſecundi
l ead.3. oſſis pollicis inſertionē molitur. l Tertius huic aſſidet, ad inferius latus & a poſt *Decimus quin*
brachialis oſſis anularē ſuſtinentis radice, quæ brachiali coarctatur, originem *tus.*
pariter latiuſculā deſumit. & inde obliquè ad pollicem tendit, dum interno la-
teri ſecundi pollicis oſſis, nonnihil verſus priora implantetur. Tres iſti muſculi
dum vnà oēs contrahuntur, ſecundum pollicis internodium validiſſimè fle-
ctunt; vbi primus duntaxat laborat, ſurſum nōnihil verſus indicem pollex ad-
ducitur; Vbi ſecundus, ad medios agitur digitos; Vbi tertius, verſus paruum di-
gitum flexionem experitur. Tres ergo hi muſculi vnà cū tredecim enarratis,
ſedecim ſunt, quibus oībus, vti diximus, digitorum flexio concredita eſt. m De-
m t.ii.v.t.ix. a z t.x.ſ. cimus in ordine ſeptimus, digitos vero flectentiū primus, ex n eminentiori ex-
n li.i.t. vi. ſi. vi.P. terni humeri capitis regione, principio ex carnea, nerueaq; ſubſtantia mixto,
& vtcunq; lato emanat; indeq; grandis, carneus, ac propemodū teres per me- *Decimus ſep-*
diā cubiti ſedem, inter vlnā ac radiū deorſum porrigitur, dum ad finē minoris *timus.*
o t.ix.b. proceſſus brachialis pertingat; vbi anguſtior redditus, o in tres ferè, raroque in
quatuor carnoſas, ac breues portiones finditur, non admodū ſeiunctas, cōique
membrana obductas, & fibris quibuſdā neruoſis, ac tenuibus cohærentes. Si-
mulatq; verò hæ à muſculi ventre diducuntur, ſingulę in tendinē degenerant,
p li.i. t. vi.ſi. vii.i.γ. & ſimul omnes p ſinum ſubeunt, in exteriori radij ſede inſculptum, iuxta ipſius
cū vlna articulum; qua in parte omnes hi tendines tranſuerſo ligamento, in id
priuatim parato inuoluuntur. Vbi ligamentum id perrepſere, brachiali occur-
runt, protinusq; ampliantur, ac inuicem æquè abſcedunt, ſicq; magis ſemper
ſemoti reptantes, quatuor adeunt digitos, vbi longè ampliores, tenuioresque
redditi, in radicem primi cuiuslibet digitorum oſſis implantantur, atque per
omnem oſſium longitudinem porriguntur. Ex hiſce tendinibus tres vt pluri-
mum tribus implantantur digitis, & perquam raro tendinē vllum, ad paruum
digitum

Digitized by Google

digitum ſe conferre obſeruaui. Quomodo autem tendines hi in digitis, alio-
rum muſculorum tendinibus implicentur, tunc opportune docebimus, cum q ta.ii. X.t.i. ix.Θ.t. x.r.
muſculos quatuor digitos a pollice deducentes proſequemur. q Decimus
Decimus octauus. octauus admodum tenuis, & longus eſt, & inferiori decimi ſeptimi lateri, per
omnem cubiti longitudinem cohæreſcit, proditque ab externo humeri capi- r t.ix.Λ.
te inter decimi ſeptimi, & r alterius muſculi principia, quē poſtbrachialis oſſi,
paruum digitum ſuſtinenti s applantari, ac brachiale extendere dicemus. Mu- s ead.d.
ſculus is, vbi ad brachiale peruenit, in duos finditur tendines, qui communi
vulnæ ac radii t ſinu deferuntur, ipſorumque u ligamentis inuoluuntur, donec t li.i.ta. vi.fi. vii.Θ.
brachiale ſuperent, tumque ilicò vt plurimum ſeiunguntur, alter paruum, al- u t.iii.i.
ter anularem digitum adeunt, ſinguli in externum latius primi oſſis ſui digiti,
nonnihil verſus poſteriora conuerti, tenui ac lato inſtar mēbranę extremo; quā
uis interdum paruum digitum vtrique petant. Muſculo huic duos hoſce digi-
tos a reliquis amouendi officium Galenus adſcribit; mihi autē ſecus videtur, cū
rectum obtineat ſitum, imo ipſorum extenſionis opificē eſſe reor. A poſterio-
ri vulnę proceſſu poſteriori humeri ſedi articulato ad vſque fere brachiale, mu
ſculi tres continuata ſerie naſcūtur, tranſuerſo omnes ſitu poſiti. Eorum x pri- x t.x.Π.
Decimus nonus. mus, qui decimus nonus in ordine habetur, ex vlna educitur, poſt ipſius me-
dium verſus brachiale, & lato carnoſo principio, deinde anguſtior paulo reddi
tur, & verſus radii appendicem aſſurgens, non procul brachiali, in y duas carno y t.x.o p.
ſas portiones dirimitur, duos diſtinctos muſculos conſtituentes, quam inferior
decimum nonum efformat, è ſuperiori vigeſimum primum produci dicemus.
Et licet duo hi muſculi idem obtineant principium, eos tamen, clarioris doctri
næ gratia diſtinguere libuit. Qui vnius loco enumerare volet, integrum ipſi
eſto. Muſculus igitur hic decimus nonus, hunc in modum enatus, ad radii vſ-
que appendicem tranſuerſim cōſcendit; priuſquam vero ipſum contingat, in z z t.x.p.q.
duos ſeiungitur tendines, qui ſimul cohærentes, & ligamento in id comparato
deuincti, ſinu deferuntur in radii appendice ipſorum nomine priuatim ex-
culpto. Hac tranſacta ſede, tendines hi mutuo ſtatim abſcedūt, ac ſuperior qui
dem indicem, inferior vero medium digitum adit, amboque in extremum la-
tus priorum oſſium horum digitorum adiguntur, nonnihil verſus poſteriora;
interdum vero vtrique tendines in indicem inſeruntur. Eſtque illud notatu
dignum, quod decimi ſeptmi, decimi octaui, ac decimi noni muſculorum ten-
dines, quamuis fere dictum obſeruent ordinem, ſæpius tamen ampliantur, &
in plures ramulos dirimuntur, dum alterius digiti tēdo ramunculū viciſſim in
aliū effundit, ſeſe diuerſimode nullo ſeruato ordine implicātes. Decimo huic
nono muſculo muneris id concreditum eſt, vt pollicem cæteris digitis aducat,
indicem vero, ac medium a pollice abducat, quemadmodum tranſuerſus ip-
Vigeſimus. ſorum ſitus nec non tendinum intertextus docent. a Vigeſimus admodum a t.iiii.q.t.iiii n.t.ix.h.
breuis eſt ac validus, & carnoſo principio ex quarto poſtbrachialis oſſe iuxta
brachiale producitur, ſicq; per externum eiuſdem oſſis latus nonnihil verſus
p internam volæ regionem deſcendit, & muris imaginem exprimēs, in externū
u rimi oſſis parui digiti latus, tenuem neruoſamque inſertionem molitur, par-
c um digitum à cæteris abducens. b Vigeſimus primus, portio illa eſt, quā à c de b t.i.d.t. ii.e. t.ix.f.t. x.o. t.xi.u.
Vigeſimus primus. imo nono ſeiunctā eſſe retulimus, proditq; ex media vlnæ longitudine ad ex-
ternam ipſius ſedē iuxta ligamentum membranamve inter vlnam ac radium c t.x.P.
conſiſtentem, & obliquè vti diximus, radium verſus properat. Sed priuſquā ip-
ſius appendicem brachiali proximam contingat, in teretem propemodum tē-
dinem vt plurimum degenerat, qui ligamento eo inuoluitur quo d quarti muſ- d t.xi.A.i.
culi tendinem, brachiale extendētem deuinciri diximus, & eodem quo prædi- e li.i.t. v. fig. vii.ξ.
ctus tēdo, e ſinu deductus, ilico ampliatur, vbi ab ipſo emerſit, totius pollicis lō-
Vigeſimus ſecundus. gitudini, ad latus indicē reſpiciēs inſertus, f Vigeſimus ſecundus muſculus lato f t.x.xi. Ξ.
principio ex vlna, paulo altius prædicto exoritur, & ſuper radiū obliquè conſcē
dit, g quarto muſculo, quo manus mouetur, inſtratus. Simulatq; vero prędictū g ta. xi.A.ta. iii.c.t.ix. e.
contingit muſculū, in h duas inæquales portiones dirimitur, mutuo accūbentiū
muſculorum ritu, inuicē hærentes. Superior pars aliquandiu carnoſa perma- h ta.ii.cb.ta. x.XI.
net, ac deinde in teretem quodammodo tendinem commutatur, in externam

oſſis

oſſis brachialis ſedem,quo pollex innititur,inſertum.Inferior in prio ra itidem nō
i t.x.l m.t.xi. q r. nihil prorepit,inque duas carnoſas i partes ilicò diffunditur,in duos abeuntes ten-
K t.x K. l ii.i. ta.vi. ſi. vii.n. dines,qui vnà cū K ſuperioris partis tendine,paruo l ſinu deferuntur in radij appē-
m t.ii.iii.b. dice inſculpto,m communi omnes obducti ligamento.Tranſacto brachiali, alter
inferioris huiuſce partis tendo,in primi oſſis pollicis radicem implātatur, ad latus
ipſius externum;alter verò vniuerſæ pollicis longitudini attenditur,lata tenuique
membrana ipſi cohærens,& in internum digiti huiuſce latus,à ſecundi oſſis radi-
ce,ad tertij vſque extremum priuatim inſertus. Huiuſce duntaxat tendinis vete-
res meminerunt,& proinde muſculum vnius tantum vice connumerarunt. Alij
verò nonnulli cum in duos ipſum tendines diffindi cōſpexiſſent,alterum brachia
li,alterum pollici conſertum,muſculum quoque in duos diſtinxere. Qua quidem
ratione integrum mihi eſſet,in tres ipſum partiri, quandoquidem tres ſibi tendi-
nes vendicat, diuerſas partes diuerſo tempore mouentes: verùm quia ſic anſam
multis porrigerem,digitorum muſculos pro tendinum,in quos terminantur,nu-
mero, recenſendi, vt vnius vice referatur, quemadmodum apud priores factum
eſt,ſatius eſſe duco,minime interim ſollicitus,ſi à Veſalio hac in re diſceſſero, qui
vt muſculos,quibus digiti ſeiunguntur, ab alijs diſtingueret, ſumma ratione in
duos ipſum dirempſit.Præcipuum muſculi huius,ac vigeſimi primi officium eſt, *Ipſius munus.*
vt pollicem vnà laborantes extendant;idem & ſinguli ſeorſum contracti,præſtāt,
ſed vigeſimus ſecundus digitum hunc à reliquis paululum deducit,vigeſimus ve-
rò primus pollici adducit; adeo vt & in digitos extendentium,& ad latera mouē-
tium numerum referri queat. Vigeſimus ſecundus inſuper attollendo brachiali
ſui tendinis vi, in ipſum inſerti, opitulatur, ideoque inter ipſius etiam motores,vt
inferius dicemus,cōnumerari poſſet.Cæterum ſex alij lateralibus digitorum mo-
tibus famulantes enumerandi ſuperſunt,quorum duo pollici, reliqui alijs digitis
n t.iii.i.t.iiii. μ. inſeruiunt.Duorum n prior, vigeſimus in ordine tertius,ex interna oſſis brachia- *Vigeſimus tertius.*
lis pollicem ſuffulcientis regione,nerueus exoritur,& carnoſus ilico effectus ad in
ſertionem properat,quam in ſecundum pollici os,tenuis latæque membranæ au-
o t.vi χ λ. xilio molitur. Muſculus is vnà cum o duobus primum pollicis internodium fle-
ctentibus,quibus iſte inſternitur,carnoſam volæ partem efformat,quę ad pollicis
radicem conſiſtit.Pollicem is vigeſimi primi ope adiutus,ab indice remouet:& ſo
lus inter manus cubitique motores,liueſcit:quod ob craſſam admodum mēbra-
p t.ii.d.ta.ix. g.t.x.t.t.xi.a. t.xii.n. nam ipſi obductam euenit.p Alter pollici deſeruiens muſculus, vigeſimo quarto *Vigeſimus quartus.*
loco in ordine poſitus,ex interna ſede oſſis poſtbrachialis quo index fulcitur, car-
neam deſumit originem,ſecundum omnem oſſis longitudinem porrectam; &
carneo extremo in externum omne primi oſſis pollicis latus adigitur, ſimulque
tenuem,ac latum tendinem,ſecundi oſſis radici porrigit.Muſculi huius fibræ trāſ
uerſæ quodammodo ſunt,& a brachiali ad pollicem properant; vnde muſculus
q t.x.o.u. ta. vi ξξου. hic,vigeſimi primi ope accedente,pollicem indici admouet.q Vigeſimus quintus, *Vigeſimus quintus, ſextus, ſeptimus, & octauus.*
vigeſimus ſextus,vigeſimus ſeptimus;& vigeſimus octauus,quatuor digitos polli
ci adducentes,& ipſorum extenſioni opitulantes,& tenues & carnoſi ſūnt, ſingu-
lis quatuor ſecundi muſculi tēdinibus,qui quatuor digitorum tertium os flectūt,
ſinguli exporrecti,& ex membrana prædictos tendines deuinciente nati; cum ve-
rò ſinum perreptāt,quem in interna brachialis ſede inſculpi diximus,ſub trāſuer-
ſo ipſius ligamento,ſinguli interno horum tendinum lateri attenſi procedūt, dū
in internam digitorum radicem inſerantur,ſurſum,donec tendinibus digitos ex-
tendentibus applicentur,aſcendentes.Id quoque peculiare præſentibus muſculis,
vt & oculos mouentibus obtigit,vt ex nullo oſſe prodeant. Muſculi ergo motus
digitorum opifices,in vniuerſum octo & viginti exurgunt,quorum quatuor extē
ſionis,ſedecim collectionis,octo lateralis ipſorum motus auctores exiſtunt.

De Muſculis manum ſuper Brachiale mouentibus. Cap. 30.

a t.iii. z.t. ii. a.t.iiii. Σ. ta. v.* t.ix.Ξ. b t.iiii.β.t.v. Θ.

MAnum,muſculi quatuor motu cient.Quotum a primus inferiori b muſculo- *Primus manū mouentiū muſculus.*
rum lateri,qui à cubito exorti,ad digitos flectendos prorepunt, cohæreſcit:

&ab

& ab interiori humeri [c] capite iuxta cubitum, ex carnea nerueaque ſubſtantia mixtum aſſumit principium; ac poſtea deorſum tendit, toti interno vlnæ lateri, & medio propemodum inferioris, quo ſcribentes innitimur, ſecundum vlnæ longitudinem adnatus, cui firmiter, potiſſimum ad ſuperiorem partem iuxta cubitum, adhæret. Ad vlnæ autem finem, paulò ante brachiale pertingens, in [d] validum & quodammodo teretem abit tendinem, qui vnà cum carnoſis quibuſdam fibris ad brachiale vſque procedit, ac dein nerueus omnino redditur, [e] quarto brachialis & primo poſtbrachialis oſſi validiſſimè implantatus. Muſculi huius tendo peculiare ligamentum, quod ipſi tranſuerſim, dum brachiale permeat, obducatur, nullum obtinet, ſed communi omnium muſculorum membrana inuoluitur, quam inter ligamenta cubitum inter ac manum poſita recenſebimus, quod brachiale cubito valide connectat.

c li.i.t.vii. ſ. vi s.
d t.iiii. δ.
e li.i.ta.vii. viii.4.

Secundus manus flexor muſculus.

[f] Secundus muſculus ab anteriori quoque humeri tubere cubito proximo exoritur, non procul à prædicto muſculo, & [g] illo, quem volæ manus membranam proferre diximus: & inde ſubobliquo inceſſu, ad elatius [h] primi digitos flectentis muſculi latus contendit, magna ipſi ex parte ſubtenſus & radio cohæreſcens. Priuſquam verò brachiale contingat, in [i] teretem abit tendinem, qui brachiali iuxta pollicis radicem inſeri videtur, quòd illi [K] muſculus pollicem ab indice abducens, vnà cum duobus primum pollicis internodium flectentibus, obtendatur. Muſculus autem, iſtis ablatis, per internam brachialis regionem ad os vſque poſtbrachialis, indicem ſuſtinens euidenter tendere conſpicitur, in cuius radicem latior euadens, ac tranſuerſo brachialis [l] vinculo firmiter, ac in parte connatus inſeritur. Duobus [m] hiſce muſculis internam faciem occupantibus, totidem alij ad externam poſiti reſpondent.

f t.i. A. t.ii. g t.iii. x. t.iiii. e
g t.iii. Y.
h t.iiii. β.
i t.iii. s.
K ead. i.
l t.iiii. θ.
m t.ii. Y. t.ix. Λ. t.x. q.

Tertius.

Quorum prior, qui tertium in ordine tenet locum, ab exterioris humeri [n] tuberis radice principium deſumit, iuxta eius [o] muſculi caput, quem parui digiti extenſionis autorem facimus, inter quoſcunque ab hoc tubere prodeuntes muſculos, proximam vlnæ ſedem obtinens, vnde etiam & ex poſteriori vlnæ proceſſu, quem humeri ſummum dicimus, exortus portionem aſſumit. Hinc humiliorem exterioremque vlnæ regionem amplexatur, inter [p] primum brachiale mouētium, & cum qui paruum digitum extendit, vſque ad brachiale ferè porrectus; vbi in [q] teretem vertitur tendinem, qui ſinu in vlnæ appendice inſculpto deuehitur; iuxta internum ſui [r] proceſſus ſtylum referentis latus, [s] tranſuerſo ligamento deuinctus, quod ſolum inter propria vlnæ ligamenta referemus. Quo ligamento ſuperato, brachiale conſcendit, latior deinceps euadens, quouſque procul admodum à brachiali, in os poſtbrachialis, quo paruus fulcitur digitus, inſeratur.

n lib.i.t.vi. ſ. vi. P.
o t.ix. Θ.
p ta.x.xii. Λ.
q t.ix. d.
r li.i.ta.vi. ſ. vii. R.
s t.ii. z.

Quartus.

[t] Exterior alter, ordine quartus, latiuſculo [u] principio ex humeri oſſe prorumpit, paulò ſupra exterius eiuſdem oſſis tuberculum cubito proximum, vbi acuta [x] linea humerum prominere diximus. Atque hinc carnoſus euadens, radioque attenſus, ad medium ferè ipſius contēdit: vbi validum in tendinem degenerat, qui protinus [y] in duos alios partitur tendines, nonnihil tamen latiores quam profundos, qui haud effatu digno interuallo inuicem diſſiti, recto tramite radio exporriguntur, ad ipſius appendicem brachiali proximam contendentes; qua in parte, paulò magis inuicem abſcedentes, [z] ſinu ambo deferuntur, hoc nomine in dicta appendice inſculpto, ſub eo ligamento quod muſculum pariter amplexatur, [a] quo pollex verſus indicem adigitur. Vbi vinculum id ſuperarunt, paulò magis diſtantes, alter in poſtbrachialis os, quo index innititur; alter ei quod medium ſuſtinet, inſertionem moliūtur.

t t.i. e. t.ii. T. ta.iii. b. t.ix. y t.x. f. t. xi. Λ. t.xii. o.
u t.xi. i.
x li.i.ta. vi. ſ. vi. Q.
y t.xi. K.
z li.i.ta.vi. ſ. vii. a ξ.
a t.x. ω.

Ipſorum munus.

Præcipuum quatuor horum muſculorum munus eſt, non, vt Veſalius inquit, brachiale præſertim extendere, flectereque, quādoquidem in ipſum minimè deſinūt; ſed priores duo, manus potiſſimum, in quam inſeruntur, & conſequenter brachialis flexioni famulantur; poſteriores autem duo extenſioni; rectà quidem ſi æquè ambo laborent; ſin verò ſinguli ſeorſum contrahantur, idem quoque pręſtant, ſed in trahentis latus magis agunt. Huic quoque ſuppetias fert, eą [b] vigeſimi tertij muſculi digitos mouentium pars, quam brachialis oſſi pollicem ſuſtinenti applantari diximus. Quinetiam quatuor ijſdem muſculis, manus & brachiale laterali quoque motu cientur. Si enim interior muſculus & exterior pollicem reſpiciens, reliquis duobus laxatis cōtrahātur, manus introrſum agitur; at ſi his laxatis

b t.x. ω.

alij

alij duo,qui minimum reſpiciunt digitum,in ſe colligantur,extrorſum manus reflectitur. Hi præterea muſculi,manum quoque,(quamuis inficias eat Veſalius)in pronum ac ſupinum agunt,alius poſt alium ſeriatim contracti,quemadmodum de oculi muſculis retulimus.

De Muſculis Radium ſurſum, deorſumque agentibus. Cap. 31.

Primus. *Secundus.* *Tertius.* *Quartus.*

CVi,radij ad humerum articulationis ratio,[a] ſuperiore libro tradita, non excidit,is facilè intelliget, qua ratione radius, vlna interim atque humero quieſcentibus,in pronum ſupinumque circũducatur, vtque ad ipſius motum manus tota moueatur. Hos ergo radij motus muſculi quatuor abſoluunt, duo quidem ſuperiori extremo iuxta cubitum,duo autem inferiori iuxta brachiale inſeruientes;atque ex omnibus duo internam,duo externam cubiti ſedem occupant; interiores eam in pronum,exteriores in ſupinum agunt.Interiorum [b] prior,iuxta brachiale poſitus,carnoſus omnino eſt, & ad externum vlnæ latus ſecundum ipſius longitudinem lato principio enaſcitur,in internum radij latus tranſuerſim porrectus,cui ſine principio ſimili conſeritur. Præſens muſculus quadratus eſt,æqualia obtinens latera, in medio, quam lateribus paulò craſſior, & puluinaris inſtar tranſcendentibus ad flectendos digitos [c] tendinibus ſubſtratus.Ipſius fibræ à principio ad finem rectà contendunt, & proinde ad eas attinet, radij parte, quæ brachiale ſpectat,introrſum retracta,radium ipſum in pronum adigere. Exteriorum [d] prior,& radium mouentium ſecundus,à priore differt ſitu,figura, & magnitudine:ab externo enim humeri latere,paulò ſuperiùs [e] quarto manum extendẽte, ad quartam ferè oſſis partem, lato & carnoſo principio enaſcitur; atque inde latior,& validior euadens, deorſum fertur, externo lateri prędicti quarti muſculi brachiale extendentis adhærens.Simulatque autem ad radij extremum iuxta brachiale proceſſit,[f] in tendinem abit membranæ inſtar latum, cuius interuentu radij appendicis [g] ſuperiori regioni applantatur,introrſum nonnihil porrectus. Huius eſt,humiliorem radij partem brachiali proximam extrorſum trahere, & conſequenter radium vniuerſum conuellere.Superiorum [h] ſecundus,ordine tertius, ex interioris humeri tuberis radice,& ex interiori vlnę latere, quà radio articulatur,valido & carnoſo [i] principio exoritur,& hinc admodum [K] oblique internum radij latus conſcendens,carnea pariter inſertione ipſi configitur,paulò ante ipſius medium. A carnoſo huiuſmodi extremo, neruoſum aliud principium, ad medium vſque radij longitudinis porrectum educitur,radijque ſuperiori regioni validiſſimè inſeritur,peculiarem inibi in radio [l] aſperitatem,cui firmetur, ſibi vendicans. Muſculus is radium introrſum ducens,ipſum in pronum vertit. [m] Quartus muſculus,exteriorem ſedem occupans,ſituque ac figura prædicto ferè aſſimili,ab [n] exteriori ligamenti regione cubiti articulum eiuſdemque ſumitatem ambiantis enaſcitur;& hinc in priora conſcendit,dum radio [o] iuxta tertij finem, minùs neruoſus latuſque quam tertius inſeratur. Ac duo quidem hi muſculi, vt & primus,præ breuitate in tendinem minimè deſinunt. Quarto huic muſculo id muneris demandatum eſt,vt ſuperiorem radij partem extrorſum obliquè cõuellens,ipſum in ſupinum agat, adeo vt interiores ſurſum, exteriores deorſum, ipſum ducant.

a li.i.cap. xx.
b ta.vii.x.ta. viii.s.
c t.vi.ß. t. vi. Ξ. x
d t.i.d.l. ii. s. t.iii.a.ta.iii. a.t.v.K.t.vi. Λ.t.vii.y. t. ix.x.t.x.e.t. xi h.
e t.xi.Λ.
f ta.vi.u.tab. xii.b.
g lib.i.t. vi.fi. vii.ab x ad a
h ta.i.c.t.ii.f. t.iii.v.t. iii. y.t.v.i.t. vi. x.ta.vii. Q. t.viii.R.e. x iiii.f.
i li.i.ta. vi. fi. vii.ſub L.
K t.xii.e.tab. xiii.g.
l lib.i t.vi. fi. vii.i.u.
m ta.x.Λ ta. xii.Δ ta.xi. m.t.xiii.h.
n t.xii.c.
o t. xii. iuxta e.

De Vlnæ, Radij, ac Manus ligamentis. Cap. 32.

Varia ligamẽtorum genera.

EX cubiti oſſium,& manus ligamentis,alia os oſſi colligant;alia ſubditis corporibus propugnaculi vice,& muſculis quos obuinciunt,pro amicti ſunt; alia tẽdines amplexantur,atque ita oſſibus committunt,vt nullo quantumuis ingẽti conatu,è loco dimoueri queant. De membranis quidem tendines obuincientibus, cùm muſculos manuum motus opifices proſequeremur,ſeorſum egimus.[a] Quę verò ligamenta,obſtaculi inſtar tendines intra ſuos fines cõtinẽt, trãſuerſim omnia ſituãtur,ſuntque copioſiſſima. Ac vnum quidem ipſorũ,interiorem omnem quatuor

Quæ muſculorum tendines amplexantur.

a multa ex his ce vinculis præ tenuitate in figuris conſpici nequeunt.

Digitized by Google

quatuor digitorum faciem occupat; & aliud huic ſimile, ſecundo pollicis internodio, & quaſi etiam tertio exporrigitur.[b] In interna etiam brachialis regione aliud occurrit, à quarto ipſius oſſe tranſuerſim ad quintum porrectum, quod omnes muſculorum tendines amplexatur, atque hoc latum eſt; & cæterorum omnium validiſſimum, ſed nec cubitum, nec poſtbrachiale contingit. Huiuſce generis tranſuerſa[c] ſex ligamenta, in externa brachialis ſede conſpiciuntur, quibus tanquam anulis muſculorum tendines digitos extendentes tranſmittuntur. Ligamenta hæc vniuerſa, externa facie vnicum eſſe videntur, longum quidem illud, & totius cubiti longitudini expanſum; aſt ſedulò enumerat, ſex veluti anuli ſeſe offerunt, prædictis tendinibus continendis deſeruienter, quo minus à ſinibus, quibus deferuntur, aberrent. Horum primum ex vlna in radium procedit, & ſinui vtriſque[d] communi obtenditur, quo vti diximus, muſculi tendines paruum digitum[e] extendentes vehuntur. Secundum ad externum primi latus conſiſtit; ſed nihil præter vlnam occupat, ac tendinem[f] quarti muſculi defert, qui brachialis extenſionis auctor exiſtit. Tertium ad internum primi latus repoſitum, radij duntaxat latitudinem occupat, eoſque amplectitur[g] tendines, qui trium digitorum extenſionem moliuntur. Quartum ad internum tertij latus habetur, anguſtiſſimum efformans anulum, qui[h] tendinem tranſmittit, quo index, mediuſque à pollice abducuntur. Quintum bicorni[i] tendini quo manus extenditur, &[k] illi qui pollicem indici adducit, aditum præbet; quamuis interdum pollicis muſculus peculiare ligamentum ſibi vendicet, tumque ligamenta hæc ſeptem exurgunt. Sextum[l] tribus tendinibus viam largitur, quorum primus brachialis oſſi pollicem ſuſtinenti, ſecundus primo pollicis oſſi, tertius ſecundo & tertio inſeritur: Quin & tendines interdum hi, ſua ligamenta ſinguli adipiſcuntur. Præter hæc ligamenta, per vniuerſam cubiti longitudinem, valida muſculis obnaſcitur membrana, eos inuicem committens, atque ne ſua ſede dimoueantur, aut inter ſeſe implicentur continens, cuiuſmodi etiam in crure aliam haberi dicemus, licet adeo præ illa tenuem, vt à propria membrana muſculis omnibus obducta, minimè diſtincta videatur. Alia pariter habentur inſtar membranæ tenuia ligamenta, quæ articulos circum circa complectuntur, communem naturam cum cæteris ligamentis quemuis articulum vincientibus adepta; atque omnia manus oſſa colligant, quamuis nonnihil inter ea diſcriminis intercedat; Quæ nanque digitorum oſſa connectunt, tenuiora ſunt, & articulum duntaxat amplexantur. Quæ verò poſtbrachiale brachiali colligant, validiora ſunt, & penitùs ab articulo oſſa coarctant. Quæ poſtbrachialis oſſa inuicem committunt, cartilaginis naturam ſapiunt, nec oſſa duntaxat orbiculatim ambiunt, verum etiam inter os adiguntur. Quæ brachialis oſſa copulant, per quam robuſta ſunt, & cartilaginis pariter naturam referunt, ac oſſibus vndique obtenduntur, præterquam nonnullis, quibus media intercedunt, potiſſimum ſecundi ordinis oſſibus, quibus committuntur. Quæ vlnam radiumque brachiali iungunt, membraneis reliquorum articulorum ligamentis aſſimilantur; etſi ligamentum id, ſub apicem proceſſus ſtylum imitantis, paulò durius efficitur; imo peculiare videtur ligamentum, propemodum teres, & in brachiali os, ipſi è regione poſitum inſeritur. Ligamenti huius vſus, in hoc duntaxat articulo deuinciendo eſt. Quæ vlnam & radium, tum propter cubitum, tum propter brachiale inuicem committunt, admodum valida ſunt, & oſſium capita vndique amplexantur.[m] Ea etiannum cartilago nobis enumeranda relinquitur, quam à radio procedentem, inter ipſum & brachiale reponi tradidimus, quæ ligamēti etiam functionem obit radium brachiali colligans: Supereſt & ligamentum,[n] quod ſpatium inter acutā vlnæ ac radij lineā intercedens, opplet, validum quidem illud, tenue, atque neruoſum, & fibras quaſdam obtinens, à radio in vlnam oblique deorſum reptantes. Id, præterquam quod interiores brachij muſculos ab exterioribus dirimit, vlnam etiam & radiū mutuò alligat, ſimulque[o] principijs aliquot muſculorū robur, vti diximus, adiūgit. Huc quoque ligamētum pertinet, externo humeri oſſis capiti radium cōmittēs, quod validum eſt, ſed perinde ac cæterorum articulorum ligamenta, inſtar mēbranę tenue. Huc demum referenda veniunt ligamenta, eidem humero vlnam copulātia,

quanuis

Quæ muſculos operiunt.

Quæ oſſa colligant.

Ligamentorū cubiti oſſa colligantium diſcrimen.

b t.iiii.θ.

c omnia notantur in t. ii. & iii. his numeris 1. 2.3.4.5.6.

d li.i.ta.vi.fi. vii.θ.

e t.ii.X. t. ix. Θ.

f t.ii.Y. t. ix. Λ.

g t.ii.V.t. ix. b.

h t.x.p.

i t.xi.K.

K t.x.o.

l ead. K L m.

m li.i.t.vi. fi. vii.T.

n t.vii.V.tab. xiii.K.

o t. vi.Z u.ta. XII.

Digitized by Google

quanuis enim tutiſſimus ſit vlnæ cum humero articulus, non ideo tamen ſuis deſtituitur ligamentis, eiſque admodum robuſti, oſſa circum ambientibus. Hęc sũt omnia inter manum cubitumque occurrentia ligamenta, præter quæ nulla inſuper comperias, niſi & in horum numerum ea, quæ muſculorum conſtitutionem ingrediuntur, & proprias cuiuſuis eorum membranas efformãt, referre velis; quæ in tantam interdum craſſitiem aſſurgunt, vt liuorem quędam muſculo inducãt; cuius generis illud eſt ligamentum, quod muſculo pollicem à reliquis digitis p abducente obtenditur, & quod q primo ac tertio cubitum mouentibus obducitur.

p t.i.p. q t.vi.O.

De Muſculis penis. Cap. 33.

Genitale, vt tertio libro fuſius explicabimus, grandia duo corpora efformant, foris quidem neruea, intus verò ſpongioſa: quorum dexterum à dextero pubis oſſe, paulò inferiùs quam vbi ab altero alterius partis abſcedere incipit, originẽ ſumit; & verſus ſiniſtrum latus tantiſper porrigitur, dum coniugi ſuo aſſocietur. Atque hinc ſimul ambo ad glandem vſque contendunt. Duobus hiſce corporib9 inter vnum & alterum, vrinarius a meatus ſubnaſcitur, quo ſemen quoque perducitur. His igitur ſic in genere poſitis, quæ ad dicendorum intelligentiam abundè ſufficiunt; Sciendum eſt membro huic, quatuor adeſſe muſculos ipſum mouentes; Quorum b duo ex anteriori ſedis c muſculi parte naſcuntur, illis conſimiles, quos à pectoris oſſe ad os hyoides exporrigi monuimus; ambo nanque inuicem aſſident, & internis lateribus mutuò committuntur, ſicque in priora ſurſum ad dicti meatus in ſuperiora reflexum tendentes, inferiori prædictorum corporum ſedi in meatus latera implantantur, nonnihil inuicem abſcedentes, & digitis veluti quibuſdam ea compræhendentes. Duo d alij vtrinque ſinguli ab appendice oſſis coxendicis, paulò inferius quam penis corpora exoriri diximus, carnoſum ac tenue principium deſumunt; atque inde obliquè carnoſi ſemper aſcendunt, dũ penis corpori ſui lateris, non procul à ſuo exortu inſerantur. Quatuor horum muſculorum vi, penis radicem, arbitratu noſtro mouemus, propenſione interim, quam inſitam penis ipſe obtinet, accedente. Etſi muſculi duo priores ad vrinę, ac ſeminis emiſſionem plurimum quoque conferunt, communem vtrique meatum veluti digitis quibuſdam aperientes, ne in inflexu, quem penis molitur, detinerentur, pręſertimque ſemen quod rectà, & citra moræ tantillum, impetuque veluti è ſyringa eiaculari oportet, ne in itinere refrigeſcat, euaneſcãtve ipſius ſpiritus, aut extra vterum remaneat.

Genitale ex quibus conſtituitur. *Priores duo penis muſculi.* *Tertius, & quartus.* *Ipſorum munus.*

a t.xvi. fi. xv. xvi. G. b ead. H I. c ead. I. d ead. K I.

De Colli veſicæ muſculo. Cap. 34.

Ad ceruicis veſicæ initium, corpus quoddam veluti ex glandulis efformatum conſiſtit, vti prolixiùs tertio libro docebimus, inter quod & reflexum, quem ſuperiori capite penem moliri diximus a, muſculus reponitur, inſtar anuli, orbicularis, ſuperius quàm inferius nonnihil craſſior, qui ſedem hãc vniuerſam circum ambit, & fibris quibuſdam totus circundatur. Præcipuum ipſius munus eſt, ne vrinam præter voluntatem noſtram prodire ſinat: Quinetiam relaxatus ad vrinæ quodammodo exitum deſeruit; quamuis vſum hunc magis præſtent tranſuerſæ in veſica fibræ, abdominis ſeptique muſculorum opera interdum adiutæ: quod ſeptum in ſpiritus retentione abdomen deorſum comprimit. b Haud ſecus quoque mulieres ſuo & ipſæ muſculo donantur, eandem cum iſto functionem obeũte: ſed cùm hæ veſicæ collum breuius quàm viri nactæ ſint, glanduloſo eo corpore minimè opus habuerunt, ideoque muſculus is veſicę ceruicem vndique amplexatur, qui vti ſequenti libro dicemus, à veſicæ corpore in ſuperiorem vteri ceruicis regionem, cui applantatur, non procul à vulua exporrigitur. Muſculus is quantò virorum muſculorum longitudine ſuperat, tantò tenuior exiſtit; & quo veſicę collum breuius, eo craſſius ipſi obtigit.

Ceruicis veſicæ virilis muſculus. *Muliebris muſculus.*

a ead. xvi. fi. xvii. N. lib. vi. t. v. fi. vi. ω b lib. vi. t. v. fi. viii. x.

Digitized by Google

De Ani Muſculis. Cap. 35.

Ani motores muſculi.

ANo muſculi tres eam mouentes obtigerunt: quorum [a] vnus eam in fæcum aut flatus expulſione foràs educit, duo verò eductam intro adigũt, ſimulque prohibent, quo minus preter voluntatem noſtram fæces erumpant. Duo [b] hi muſculi lati ſunt, & tenues, non admodum carnoſi, neque rubentes, non ex oſſe quopiam, ſed ex ligamentis duntaxat ab oſſe ſacro prodeuntibus, enati, nec non ex pubis, & coxendicis, ac inferioris peritonæi ſedis ligamentis. Atque inde ad ſuũ quiſque latus deorſum protenſi, [c] rectum inteſtinum amplexantur, extimæ ipſius tunicæ inſerti. Præſentium muſculorum tanta eſt latitudo, vt præterquam quod dicto inteſtino obtenduntur, implantanturque, ipſorum etiam [d] portio genitalis radici viris, mulieribus verò vteri collo adnaſcatur. Quod quidem nonnullos in eã ſententiam adduxit, vt huiuſmodi muſculos tres eſſe arbitrarentur. Verum duos ne appelles an tres, parum omninò intereſt, quãdoquidem vna eademque eſt omnium eorum functio, ſedem ſcilicet ilicò ab excretione ſurſum allicere. Duobus hiſce muſculis, alij nequaquam opponuntur ſedem foràs propellentes; quum id ſatis ſuperque præſtent abdominis muſculi, ſeptum tranſuerſum, & muſculi thoracis omnes. Cæterum ab horum muſculorum extremo [e] tertius enaſcitur muſculus, inſtar anuli orbicularis, qui extremum recti inteſtini ad extimam vſque cutem amplexatur.

Tertius ani muſculus.

Muſculus is, prædictis minus carnoſus eſt, etſi principium craſſius fine obtinet, qui cuti in quam inſeritur, eſt ſimilis; ſed vnctuoſo humore tot⁹ oblinitur, fibraſque obtinet orbiculares, quarum interuentu [f] vteri collo in mulieribus iuxta pudendum cohæret, in viris autem veſicæ ceruici, & genitali pariter committitur, medijs prioribus [g] duobus muſculis, ex quibus enaſcitur. Poſteriore ſui regione coccygis oſſi; ad latera verò vinculis quibuſdam à ſacro oſſe in coxendicem tranſuerſim porrectis, connectitur. [h] Muſculus hic non adeo atque aliqui exiſtimant, breuis eſt; quinimo duos altè digitos adigitur, vt liquidò in illis conſpicitur, quibus aut ob fiſtulam, aut ob aliud ægritudinis genus, ipſius principium fuit abſciſſum; quamuis enim ij fæces maiori negotio quàm prius contineant, minimè tamen ipſis nolentibus excidunt, vti vniuerſo muſculo diſciſſo, cõtingeret; nam penes ipſum duntaxat eſt, anum ita occludere, vt eo non permittente nulli prorſus rei pateat egreſſus.

[a] tab. xv. fi[...] xxix. F. li. ii[...] t. ii. fi. vii. a.
[b] tab. xv. fi. xxix. B C. li[...] iii. t. ii. fi. vi[...] bc.
[c] ead. a Y.
[d] ead. d D.
[e] tab. xv. fig. xxix. E. li. iii[...] t. ii. fi. vii. a.
[f] li. iii. t. v. fi[...] xxvi. x. x.
[g] tab. xvi. fi[...] xiiii. xv. G.
[h] ead. H I.

De Crus mouentibus muſculis. Cap. 36.

Primus cruris motor muſculus.

VNiuerſum crus infra genu, recto extenſionis flexioniſque motu, (vt cuius licet in ſeipſo periculum facere) citra vllum in latera motum agitur, idque decem muſculorum vi. [a] Quorum primus [b] ab anteriori oſſis ilium ſpinæ ſepe principium neruoſum magis, quàm carnoſum aſſumit: at paulò poſt exortum, carneus omninò euadit, & latior quàm ab initio, ita vt ipſius latitudo craſſitiem duplo ſuperet. Atque ita oblique verſus interiora deſcendit, internam femoris regionem ad medium vſque longitudinis ipſius occupans; ac dein rectà procedens ad internum femoris caput iuxta genu pertingit, vbi extrorſum nõnihil reflexus, in [c] principium prioris tibiæ lineæ implantatur, teretis ac rotundi tẽdinis interuẽtu, quẽ antrorſũ vergere incipiẽs educit. Muſculi huius beneficio, crus ſurſũ ad alterius cruris inguina ducitur, muſculorum ope accedente, qui femoris & cruris motibus præſũt, quibus potiſſimũ motus huiuſcemodi acceptus referri debet. Immoto enim genu facile vnuſquiſq; poteſt crus alterũ alteri ſedẽs ſuperponere, & niſi ſuis muſculis crus flecteretur, femurq; ſuorũ muſculorũ ope ſurſũ in interiora attolleretur, vſq; adeo tenuis muſculus ſolus huic functioni edẽdę impar foret.

Secundus.

[d] Secũdus muſculus lato & prorſus nerueo principio ex [e] medio pubis oſſiũ enaſcitur, ſecũdũ [f] cartilaginis longitudinẽ, qua illa inuicẽ cõmitti diximus, qua in parte

cum

[a] t. i. Σ. t. iii. [...] t. iiii. 2. ta. ix[...] a. t. xv. fi. xvi. l.
[b] t. i. s.
[c] lib. i. t. vi. fi[...] ix. P.
[d] t. xv. fi. xvi[...] Δ. t. iii. P. t. ii[...] γ. t. i. i. t. iiii[...] χ. t. v. b. t. ix[...] y.
[e] t. xv. fi. xvi[...] N.
[f] li. i. t. i. s.

Digitized by Google

cum ſecundo muſculo alterius cruris motore coit, & ilicò ab exortu anguſtus, craſſus, atquè carnoſus ita efficitur, vt ipſius latitudinem craſſities paulò ſuperet, & teres propemodum exiſtat. Sicque deorſum per femoris interiora procedit, ſenſim, ac ſenſim ita gracileſcens, vt internum femoris caput propter

g t.xv.ſi. xvi. iuxta M.

genu contingens g abſolutæ rotunditatis tendinem abeat, qui iuxta primi extremum inſeritur, poſteriùs ipſi connatus. Muſculus is in parum obæſis mulieribus neruoſi cuiuſdam ligamenti, & nerui modo duri aſperique ſpeciem exhibet, eo quòd excarnis ſit; & pauco adipe obtectus, oram ſupra carnem efformat. Muſculi huius intereſt, crus cruri adducere, vt cum ea decuſſatim intorquemus, adiuuantibus interim muſculis crus inflectentibus, femurque introrſum agentibus.

Tertius.

h t.x.Φ.ta. ii. ð.t.ix.t. t. xi. s. t.xv. ſi. xvi. R.

i li.i.t. ii. 14.

K t.xi.Ψ.

h Tertius muſculus vnà cum alijs quibuſdam ex ima coxendicis i appendice, qua ſedentes nitimur, neruoſum ac tenue principium deſumit, & obliquè deorſum protenſus, carnoſus extemplò euadit, ac propemodum teres, & longè quam in exortu craſſior. Sicque per femoris poſteriora nonnihil oblique, ac per ſinum, quem in K quinto crus mouentium muſculo effici dicemus, contendit, dum ad poſteriorem ſedem interni femoris capitis non procul à genu pertingat; Vbi tenuior redditus, ac teres, in teretem abit tendinem, qui paululum in anteriora reflexus, iuxta duos nuper commemoratos muſculos inſeritur, in poſteriora magis quam vllus ipſorum ductus. Muſculi autem huius tendo anteriori tibiæ ſedi ad internum acutæ illius lineæ latus hærens, ad medium vſque longitudinis tibiæ prorepit, ſecus quam aliorum vllus. Huius eſt, crus nonnihil introrſum flectere.

Quartus.

l t.x.Ψ.ta.xi. πο.t.iii. u. ta. ii.a.t.vi.χΨ. t.ix. ſ. ta. xii. μν.

m t.iiii.Φ.t.v. s. t.iii.ς.tab.i. α.t.ix.γ.

n t. xi.ρ.

l Quartus ex eadem coxendicis appendice, anguſtiori quàm tertius principio, ſed robuſtiori, ac duriori enaſcitur; quod ad externum latus capitis m noni muſculi enatum, nonnihil ſub ipſo occultatur, deinde deorſum perreptat, & carnoſum ilico euadens, exacti muſculi formam multò melius tertio repræſentat; atque ità per femoris poſteriora paululum verſus exteriora ad ipſius longitudinis medium deſcendit; vbi tenuior protinus fieri incipit, & externa facie neruoſus, velut in tendinem abiturus. Interius verò carnis n portio ipſi adnaſcitur, ex interna femoris regione pronata, ac ſi alius hinc oriretur muſculus. Atque ex ambobus, craſſior efformatur muſculus, qui deorſum protenſus inſigni tendine in acutum apicem inſeritur, quem huius gratia, elatioris fibulæ appendicis proceſſui adeſſe diximus. Muſculus is ille eſt, quem Galenus ſecundo de Adminiſtr. anatom. celerrimo curſori abſciſſum fuiſſe commemorat. eſtque ipſius officium cruris flexionem abſque vllo in latera deflexu moliri, cùm alioqui tamen obliquum ſitum obtineat.

Quintus.

o t.xi.Ψ.t. ii. ðΛ.t.ix.u. t, x.ππ.t.xii. ξ.

p t.xi.λμ.

q ead.o.

r ead.Ψ.

o Quintus muſculus, & ipſe à dicta coxendicis appendice inter p tertij, & quarti capita neruoſo principio exoritur, talis ad medium fere ſui ductum permanens, vbi carneus omnino euadit, & per femoris poſteriora deorſum repit, verſus poſteriorem interioris ipſius capitis regionem iuxta genu reflexus; quam vbi euaſit, in q teretem ilicò abit tendinem, qui interno lateri anterioris tibiæ regionis verſus poſteriora implantatur, iuxta eam ſedem in quam primi, ſecundi, ac tertij muſculorum tendines inſeri prodidimus; quanuis interim tendo hic minimè adeo ac tertij tendo decliuis feratur; quinimo tibiæ appendicem, vix vt plurimum tranſcendit, non nunquam etiam infra ſubſiſtens. Muſculus is r ſinum per omnem ſui longitudinem porrectum obtinet, vſquequaque liuidum, & tertio cruris motori muſculo viam præbentem; eſtque ipſius munus, crus tertij modo inflectere, quo cum ſitum obtinet, aſſimilem.

Sextus.

s t.i.Φ.t.iii.q. t.ii.r.tab.iiii. 3.t.ix.p.

t t.i.Σ.

u ta.i.ab x.ad y.

x lib.i.ta. i.ii. iii.T.

y t.i.ii.iii. ix. Φ.

s Sextus ad externum capitis t primi muſculi latus ab ilium oſſis ſpina producitur; interna facie u anguſtum carneumque caput obtinens, quod lacertæ in morem ilico lateſcens, deorſum, verſus femoris cum coxendice articulum fertur, vbi denuo anguſtus efficitur. Et priuſquam maiorem femoris x proceſſum contingat, y in tenuem neruoſam, & impenſe latam abit membranam, quæ primùm muſculis coxendicis articulum amplexantibus aliquouſque obtenditur, deinde femur vniuerſum ad ſedem vſque, quæ ſub genu eſt, cutis modo integit, vbi exteriori tibiæ appendicis regioni applantatur. Præſentis membranæ pars anteriori internæque femoris ſedi obducta tenuiſſima eſt, eoque magis quo interiori femoris regioni pro-

Digitized by Google

piùs accedit. Pars verò ipſius exterior, euidenter craſſior validiorque occurrit, &
cæterorum muſculorum tendini ſimillima. Huius fibræ recto tramite à ſuperio
ribus in inferiora tendunt: & membranæ ipſius extremum muſculorum aliquot
crus extendentium tendinibus copulatur; quanquam membrana hæc cunctis
etiam femur perreptantibus muſculis amplexandis inſeruit, & quo minus è ſua
exiliant ſede continendis, membranæ illius ritu, qua muſculos omnes à cubito ad
Septimus. manum porrectos, obuinciri tradidimus. z Septimus lato ac neruoſo exortu ab z t.v.Λ t. iii.
externi femoris proceſſus radice prodit, quam vndique in orbem amplexatur; ſta- r.t.ii. t.t. iiii.
timque ab exortu carnoſus craſſusque redditur, & ab oſſe abſcedens, octauum ω.t.vi.Φ.t.ix.
ſupergreditur muſculum, externum omne femoris latus, magnamque anterio- r.t.x.μ t. xi.
ris, ac poſterioris partem occupans. Hic toto ferè deſcenſu cernoſus viſitur, pau ε.t.xii.θ.
lò ſupra genu a patellam in amplum deſinens tendinem, qui vnà cum b octaui, & a t.v.3.
noni muſculi tendinibus patellam amplexatur, in anteriorem tibiæ regionem ſe- b t.viii.g h i.
ſe inſerens. Quin & ſexti etiam muſculi tendo cum ſeptimi tendine permiſce-
Octauus. tur, imò externam ipſius faciem præ cæteris omnibus integit: poſteriori ſedi quar c t.v.vi. Π. t.
tus, anteriori verò nonus attenditur. c Octauus muſculus vniuerſam propè fe- vii.γ. ta.iii.t.
moris amplitudinem obcingit. In poſteriori enim duntaxat ſede iuxta femoris t.ii η.t.ix. β.
longitudinis medium nudam relinquit d lineam, cui quintum femur mouen- ta.iiii.Ψ.tab.
tium e muſculum inſeri dicemus; Dein ad radicem quoque inferiorum femo- viii.l. t. x. xi.
ris capitum poſteriorem femoris amplitudinem non integit octauus hic muſcu- t.ta.xii. η. ta.
lus, qui a femoris oſſis f ceruice, neruoſo principio enaſcitur. Antequàm vero xiii. δδ. tab.
ad minorem oſſis proceſſum pertingat, carnoſus efficitur, & ab hoc proceſſu ori xv.f.xvi. Q.
ginis ſuæ portionem ita deſumit, vt duo principia obtinere videatur, à quibus d t.xiii.ε.
deorſum tendit, ita os compræhendens, vt duo ipſius latera in poſteriori femoris e ead. ΞΣΠ.
regione, propemodum copulentur; Quò autem magis deſcendit, eò carnoſior f t.vi.τ.
craſſiorque efficitur, donec proxime ad genu patellam accedat, vbi nonnihil g ead.ν.
prominet, & veluti carnoſum producit g ſemicirculum, ex quo latus enaſci-
tur tendo, patellam vti dicemus, integens. Cæterum muſculus is ſui longitudi-
ne è directo illius ſemicirculi carnoſior craſſiorque redditur, quàm qua ſepti-
mo ſubſternitur, quanuis inibi etiam carnoſus occurrat. Quando itaque ſe-
cundum femoris longitudinem in interno ipſius latere octauus iſte muſculus pro
Nonus. tuberat; & ſeptimus itidem ſecundum exterioris femoris ſedis longitudinem ex h t.v.Π.
porrigitur, h ſinus inter vtrunque relinquitur longus & liuidus, quem i nonus i t.iiii.Φ.ta.v.
adimplet muſculus. Qui ex ilium oſſis tuberculo ſuper coxendicis acetabulum, ς.t.i.α.ta. iii.
in quod femur excipitur, prominente, neruoſum tenueque aſſumit K princi- ς.t, ix.γ.t.xv.
pium; & hinc rectà decliuis fertur, piſcis lacertæve imaginem induens, vnde illum fi.xvi.P.
nonnulli cruris Piſcem appellarunt. In anteriora poſtea deſcendens, paulò an- K t.iiii.O.
te mediam l femoris longitudinem paululum dilateſcit, ſtatimque gracileſcere l ead.σ.
incipit, & multò ſupra genu in m latam tenuemque abit membranam, quæ pa- m ead.b.
tellam ſupergreſſa, denuo dilatatur n ſeptimi & octaui muſculi tendinibus per- n tab .viii.Ω. g h i.
mixta, licet minus quam ſeptimi & octaui tendines inuicem connaſcantur. Sed o ead, K.
vtcunque ſe res habeat, ex tribus hiſce muſculis latus conflatur tendo, cui o pa-
tella exteriori facie ita cohæret, vt ex eo naſci videatur. Porrò interna tendi-
nis huius, ſiue membranæ ſuperficies, quà rotulæ non obtenditur, vnctuoſo &
pingui humore oppletur, quo efficitur vt femoris oſſi non adhæreſcat; Patellam
Decimus. verò tranſcendens, protinus anguſtatur, in anteriorem tibiæ appendicis regio-
nem ſeſe indens. Huic autem muſculo, & duobus præcedentibus, recta cruris p t.xiii.η.ta.
extenſio demandata eſt. p Decimus cruris motus opifex muſculus, perexiguus, xiiii.Γ.
carnoſusque ſitum habet in poplite, à muſculis carnoſam cruris molem efformā
tibus, qui ab inferioribus femoris capitibus enaſcuntur obtectus; vnde ſumma q t.xiiii.Γ.
ratione muſculus in poplite deliteſcens fuit appellatus. q Prodit is ex poſterio-
ri parte craſſi cuiuſdam validique ligamenti, ex eorum numero, quæ femur
tibiæ committunt, ad æxternum genu latus repoſiti, lato vſqueadeo exortu,
vt poſteriorem genu articuli ſedem integat. Statimque productus, carnoſus
fieri incipit, ac talis deorſum verſus interiora ab oſſis latere defertur, muſcu-
lum efformans paulò longiorem, quam latum, qui poſteriori tibiæ ſedi, paulò r ead.i.
infra elatiorem ipſius appendicem, r extremo æquè ac muſculus ipſe lato inſe-
ritur,

ritur; & obliquè etiam reflexus deſinit à poſterioris tibiæ ſedis externo latere verſus internum procedens; ita vt minima huiuſce muſculi pars genu ligamentis, maxima verò tibiæ committatur, nuſpiam interim femoris os attingens. Muſculi huius officium minimè quidem illud eſt, quod Galenus protulit, tum quod præ ſui paruitate, cruri ſurſum vellendo impar omnino eſſet; tum quòd obliquè poſitus recto motui præeſſe nequaquã potuit; Attamen minimè prorſus aſpernandi vſus cenſeri debet, vt in ſua enarratione prodit Veſalius; Imo vero cruri nonnihil extrorſus flectendo auxiliatur, vt vnicuique in ſeipſo experiri licet; femur enim manibus fortiter comprehendens, tibiam ſi volet, immoto femore inflectet: Quod huic tantum muſculo acceptum referri poteſt, quandoquidem cæteri omnes ex femoris coxendicisve oſſe ſumunt originem.

De Muſculis femur mouentibus. *Cap.* 37.

Muſculi femoris motores.

QVoniam femoris muſculi cruris muſculis ſubſternũtur, ideo de his primum egimus, illos modò explicaturi. Muſculi ergo femoris motuum opifices, quatuordecim ad ſummum, decem ad minimum exiſtunt, quorum impulſu femur extenditur, flectitur, in latera & in orbem agitur.

Primus.

a t.ix.Π... ii. ii.t.x.α.

[a] Qui primum inter extenſores locum obtinet, ſtatim ſub cute cõſiſtit, ſui craſſitie alteram ex natibus vniuerſam efformans. Prodit autem lato & admodum carnoſo principio ex tota ſpinæ oſſis ilium poſteriori [b] parte, quæ verſus os ſacrum magis eminet; deinde etiam ſpinæ ſuperioris regionis portionem ſuo quoque exortu apprehendit; ſuæ quoque originis portionem ex ima ſacri oſſis regione aſſumit, nonnunquam etiam, licet perquam raro, ex coccyge, inibique muſculis ſuo alterius lateri coniugi [c] contiguus aſſidet. Ex his igitur ſedibus velut ex ſemicirculo pronatus, obliquè deorſum prorepit, & femoris cum coxẽdice [d] articulum ſupergreditur; vbi gracilior, anguſtiorque tantiſper efficitur, donec in [e] latum ac validum abeat tendinem, quo exteriori [f] magni femoris proceſſus parti ſecundum ipſius longitudinem inſeritur; Principium enim inſertionis paulo ſubtus apicem nonnihil verſus anteriora molitur, & modicè in poſteriora deſcendens, in poſteriorem omnem ipſius partem [g] longa linea ſecundum femoris poſteriora exporrecta etiam inſeritur. Fibras is obliquè in priora deſcendentes obtinet.

b ta.ix.i K L.
c ead.iuxta K.
d ead.m.
e ead.n.
f li.i.t.i.ii.iii. T.
g lib.i. ta. iii. iuxta Λ.

Secundus.

h t.x.Σ.ta, ii. y.t.i.iii.ρ. ta. iiii.μ.t.v. s.t. ix.o.t.xi.δ.

[h] Secundus non procul à primo exoritur, lato & carnoſo principio per totam ferè ilium oſſis ſpinæ ſedem porrecto, vnde primus non educitur; & ſemicirculum perinde ac primus efformat; verùm poſterior capitis ſecundi huius muſculi pars à primo integitur. Ab hoc principio deorſum in priora ſe confert, arctior ſenſim redditus, minimè tamen vniuerſus ſubter primum adactus, vt vult Veſalius, pars enim ipſius ferè dimidia liquido [i] denudata conſpicitur. Deſcendens igitur, articulum quoque coxendicis vniuerſum, quem admodum & primus, integit, & in [K] validam tenuem, latamque membranam ſeſe conuertens, elatiori magni fæmoris proceſſus parti tranſuerſim, (ſi cum primo conferatur) inſeritur, anteriorem quoque ipſius regionem aliquatenus comprehendens. Cæterum muſculus is admodum liuidus conſpicitur, præſertim verò in carnoſis hominibus, & fibras adipiſcitur recto ductu deorſum protenſas, quę priuſquam deſinant, prioris muſculi fibris decuſſatim implicantur. Adhęc nullibi carnoſior occurrit, quam vbi, poſt exortum, à coxendicis oſſe abſcedit, & tertium muſculum ſupergreditur.

i t.ix.θ.
K t.x.y.

Tertius.

l t.x.Σ.

[l] Tertius hic muſculus tanto minor ſecundo eſt, quanto ſecundus primo, & ſecundo totus ſubijcitur; [m] prodit enim ex poſteriori demiſſiorique oſſis ilium ſede, lato, craſſo & carnoſo, ac veluti ſemicirculari principio; & inde obliquè in priora deſcendit, coxendicis articuli hærens ligamentis, ſenſimque ac ſenſim arctior euadens, dum in [n] validum & latum abeat tendinem, qui maiorem femoris proceſſum amplexatus, anteriori ipſius parti, atque adeo apici conſeritur. Muſculus hic liuidus in cunctis apparet, multoque magis in muſculoſis, in quibus pariter ſecundi muſculi partem huic tertio incumbentem liuere monuimus; membrana enim admodum craſſa obducitur, cuius interuẽtu ſuperiori primi muſculi lateri validè cõnaſcitur, atque in huiuſmo-

m t.xii.t.tab. xi.xyz.
n ead.κ.

Digitized by Google

di hominibus primus etiam liuidus occurrit, ſecus quam in obæſis: quinimo tertius hic muſculus fibras quaſdam obtinet neruoſas, per vniuerſum corpus diſſeminatas, quæ in mulieribus adipe inuoluuntur, imò fibræ adipem æmulantur carneis fibris commixtum.

Quartus.

[o] Quartus muſculus, magna etiam ex parte liuidus, & exactè propemodum teres, à[p] lateribus & interiori inferiorum ſacri oſſis vertebrarum ſede, quæ coxendicis oſſibus non coarctatur, craſſum, carnoſumque ſumit principium, & vſqueadeo latum, vt alterius lateris principium ipſi correſpondens ferè contingat. Ab hoc principio ad maiorem femoris proceſſum tranſuerſim properat, carneus aliquouſque permanens; & ſenſim arctior euadens, priuſquã fæmoris os contingat, in[q] teretem abit tendinem, poſteriori[r] maioris fæmoris proceſſus regioni iuxta ipſius apicem implantatum.

o ta. xi. Φ. ta. xii. u.
p li. i. ta. vi. fi. ii. DEF.
q t. xi. ϛi
r li. i. tab. i. ii. iii. T.

Quintus.

[s] Quintus muſculus ab inferioris oſſis coxendicis apice, à[t] tertij, quarti, & quinti muſculorum capitibus, ſub quibus enaſcitur, non occupata, ad finem vſque pubis oſſium articuli, quà coniugi ſuo iungitur, principium ducit latum, & omni ex parte carnoſum, præterquam ſubtus ſuperque dicta priucipia, [u] vbi foris neruoſus, intus verò carnoſus exiſtit, quemadmodum & muſculus ipſe vniuerſus. Ab huiuſmodi principio decliuis fertur, ſtatimque minoris femoris[x] proceſſus poſteriorem ſedem amplectitur, & paulò inferiùs, in acutam[y] aſperamque ac longam inſeritur lineam, quam in poſteriori femoris ſede ſecundum ipſius longitudinem, deorſum à parui huius proceſſus radice protendi retulimus. Quemadmodum autem muſculi huius principij continuus eſt ortus, ita quoque continua eiuſdem viſitur inſertio, ſi poſtremam[z] ipſius partem exceperis, quæ ſe in minoris femoris proceſſus radicem inſerit: hæc enim à coxendicis appendice principio vti diximus carnoſo educta, muſculum veluti per ſe conſtituit, qui in inſignem amplitudinem dilatatus, deorſum rectà per femoris poſteriora fertur, donec denuò gracileſcens, teretem educat tendinem, [a] interno femoris capiti iuxta genu applantatum, vſque adeo diſtinctè, vt niſi[b] quinti muſculi extremum iſtius principio adnaſceretur, non iniuria peculiaris muſculi vice haberi poſſet. At cum miſceantur, minimè inconuenit, aut vnum, vti nos facimus, appellare, aut in duos diſtinguere, vt ſcilicet pars hæc vnus ex ipſis conſtituatur, alter verò ea, quæ in aſperam illam quam diximus lineam inſeritur: etſi non video quid muneris præſtare poſſet qui ex minori femoris proceſſu enaſcitur, in idem os implantatus. Nec deſunt etiam, qui muſculum hunc[c] triplicem faciant. Pars enim ipſius anterior, quæ ab anteriori appendicis oſſis coxendicis ſede naſcitur, quæ ab inferiori pubis oſſium parte, quà oſſa inuicem ſeiunguntur, ad infimam vſque coxendicis regionem pertinet, ab[d] anteriori altera muſculi huius portione, quæ à reliqua appendicis ſede, vſque ad poſterioris partis muſculi totius anteriorem regionem pronaſcitur, inſcriptione quadam dirimitur. Non ſolum autem anteriores hæ duæ partes, huiuſmodi notâ diſtinguntur, verum etiam fibrarum inſertionumque varietate: qua etiam ratione poſterior omnis muſculi huius pars ab anteriore ſeiungitur. Pars nanque pubis oſſium commiſſuræ proxima, fibras ferè tranſuerſas adepta eſt, quæ à ſui exortu ad radicem parui femoris proceſſus contendunt, & elatiore in parte acutæ femoris[e] lineę cõferuntur. Altera verò pars ad infimam oſſis coxendicis regionem conſiſtens, obliquas quidem adipiſcitur fibras, ſed propemodum rectas, & in imam aſperę pminentiſque femoris lineæ ſedem inſeritur. Hunc igitur in modum muſculus iſte triplex conſtituitur; ſicque hactenus ſeptem in vniuerſum exurgũt.

s ta. xii. xiii. ΣΞΠ. ta. ii. ϛ. t. v. ω. ta. vi. ϛ. t. vii. β. t. viii. Φ c. t. ix. x. ta.
x p. t. xi.
t t. xi. λμ.
u t. xii. δ.
x li. i. t. iii. ν.
y ead. iuxta Λ
z t. xii. χ.
a lib. i. ta. iii. 16.
b vti coeunt ab Φ ad ϛ in t. viii.
c ta. xii. xiii. ΞΣΠ.
d ead. ΣΠ.
e li. i. t. iii. iuxta Λ.

Quintus muſculus vt ĩ tres diuidatur.

Trium horum muſculorum munus.

Priorum quinque muſculorum munus.

Quorum præcipuum munus eſt, femur ipſum extendere, & laterali etiam circumactioniſq; ipſius motui famulari, hunc quidem in modum. Primus ſeſe vniuerſum colligẽs rectam femoris extenſionem ſine vlla in latus flexione molitur; ſin verò ſuperã inferamve ſui principij partem contrahat, ipſum quidem extendit, ſed in hoc vel illud latus agens, prout hanc illamve partem colligit. Secundus extenſionis quoque femoris auctor eſt, extrorſum pariter trahens, & femur in coxendicis acetabulũ adigens. Tertius & quartus modicè ſurſum trahentes, ipſũ extendunt. Præterea quartus ipſum nonnihil extrorſum vertit, tertius magis retrorſum agit: ambo autẽ ipſum in gyrum agũt, verum multò infirmius quã muſculi, quibus huiuſmodi functio peculiariter demãdata eſt, vt mox ſubijciam. Quinti autẽ muſculi poſterior

pars,

Digitized by Google

pars,rectis donata fibris,crus rectum ſtabilit,& pedem ſolo affigens, femur extendit. Poſterius verò anterioris partis huiuſce muſculi latus, præterquam quod idem cum poſteriore ſede munus præſtat, femur etiam nonnihil introrſum flectit. Eminentiores autem fibræ,pubis oſſium commiſſuræ proximæ, in anteriore muſculi huius principio,femur introrſum agunt, nonnihil ipſum colligentes. Atque hi ſunt muſculi,femur introrſum extendentes,quibus tres alij reſpondent flexionis opifices, ſextus nimirum,ſeptimus,& octauus.

Sextus.

f t. viii. Θ ta. iiii. υ ta.v. χ. t.vi. π ta. vii. i.t.xiii. ζ.tab. xiiii. c.ta. xv. fi.xvi κ.
g t.viii.a.
h ead.b.
i li.i.t.i.ii.iii. υ.

f Sextus ex vndecimæ ac duodecimæ thoracis vertebrarum, primæ verò ac ſecundæ lumborum corporibus,g principium ſumit carnoſum,quod ſtatim enatum,teres efficitur, & oblique verſus exteriora deſcendit, ac per coxendicis interiora procedit, carneum ſemper h eouſque permanens, vbi pubis os coxendicis iam appellationem ſubire incipit;ibique in validum ac teretem abit tendinem, qui deorſum tantiſper properat, dum in elatiorem minoris coxendicis i proceſſus regionem adigatur. Verùm aduertere oportet,muſculi huius gratia,ſinum in pubis oſſe inſculpi nerueo ligamento, ex eodemmet oſſe pronato obductum,ſuper quod tanquã pauimentum procurrit;cùm enim inibi acutum, tendo autem durus occurrat, facilè fieret, vt ab oſſe detritus noxæ aliquid incurreret; Quin & ne à ſede deuiet auxilio ipſi eſt.

Septimus.

K t.viii. Λ.ta. xiii. γ.ta, iiii. σ.t.v. Φ. vi. o. ta.vii. x. tab. xiiii.d.
l ta. viii. ooo.
m t.xiii. γ.
n t.viii. Σ.t.ſi. ϑ t.iii.m. ta. iiii. ψ ta .v. Ψ. t.vi. ρ.t.vi. α.
o t.viii. Φ.
p ead. inter c.& b.
q ead.f.

K Septimus ex tota interiori oſſis ilium regione, tanquam ex l ſemicirculo, carnoſam ſumit originem, tumque ſenſim ac ſenſim anguſtatur & craſſior euadit,dum teres omnino reddatur; ſicque per elatiorem oſſis coxendicis regionem defertur,carnoſus ſemper ad m minorem vſque fæmoris proceſſum permanens;vbi teretem educit tendinem, qui humiliori huius proceſſus parti, non procul à ſexti fine inſeritur. Porrò quà hic muſculus ſuper coxendicis elatiora tendit, ne aberret, ſinum in oſſe conſtituit.

Octauus.

Octauus n muſculus o quinti quodammodo portio,ni ſedulo animum attendas,apparet,& ex tota oſſis pubis linea ab anteriori coxendicis oſſis acetabuli ſede,ad oſſium vſque pubis commiſſuram extuberante, p lato & carnoſo principio exoritur; & ad poſteriora obliquè admodum deſcendens, eandem tantiſper naturam ſeruat, dum in interius femoris latus, è regione parui eius proceſſus inſeratur, amplo & breui tendine obliquè deorſum in poſteriora ad q ipſius vſque dimidium porrecto. Muſculus hic liuidus ſeſe offert, & vnà cum duobus proximè explicatis femur contrahit, ipſum alteri nonnihil admouens. Sextus enim ſurſum validè femus attrahit,flectique introrſum ipſum adigens. Septimus eandem & ipſe obit functionem, ſed femur magis quam ſextus introrſum agit. Octauus remiſſam molitur cruris flexionem,& magis quam ſeptimus in interiora vellit; adeo vt muſculi extẽſionis flexioniſque cruris opifices,ipſi quoque introrſum, extrorſumque agendo famulentur.

r ta.iiii. Φ. ta. iii.f.

Quinetiam ad fæmoris flexionem r nonus quoque tibiam mouentium adiutor accedit;cum enim ex coxendicis oſſis tuberculo enaſcatur,& rectà ſubtus genu delabatur,vbi ſuam molitur inſertionem,dum verſus ſuum principium adducit,femur neceſſario inflectat oportet; quod omnes etiam tibiæ muſculi ſecundariò preſtant,qui ex pubis coxendiciſve oſſe producti,ſubtus genu deſinunt.

Nonus.

s t.viii. Ψ. ta. xiii. α.t. xiiii, c.

s Nonus muſculus vſquequaque liuidus & carneus, deorſumque obliquè porrectis,vniuerſo pubis oſſis foramini extrinſecus obtenditur;ac deinde per exteriorem omnem ceruicis femoris regionem deorſum fertur, in validum & latiuſculum degenerans tendinem,qui in maioris femoris proceſſus ſinum inſeritur, qui è regione femoris ceruicis capitiſque in coxendicis acetabulum adacti conſiſtit. Huius eſt,femur verſus interiora circumagere.

Decimus.

t t.x. ε .ta,x. θ. t.xii. α.t.xiii, r.ta.xv.ſi.xvi. FGH.
u t.xv. fi. xvi. H.
x li.i.ta.ii.inter 14. & 15.

t Decimus internam dicti nuper coxẽdicis foraminis ſedem obturans,nonum robore ſuperat, magis etiam effatu dignus;prodit enim ex tota linea,quæ ab interna iliũ oſſis ſede, vbi trãſuerſo primæ ſacri oſſis vertebræ proceſſui cohæreſcit,per coxendicis interiora,ad pubis vſque oſſium cõmiſſuram pertinet. Principium hoc tribus veluti lineis ſeu inſcriptionibus inſignitur,eſtque omnino carnoſum,quẽadmodum & omnia ferè articuli huius muſculorum capita; ac internam omnem coxendicis,& pubis oſſis regionem occupat,& liuidum rurſus euadẽs,ſenſim ac ſenſim ita u coarctatur, vt ipſius amplitudo coxendicis interuallum minimè ſuperet, x quod inter acutum ipſius proceſſum & poſteriorem eiuſdem appendicis ſedem habetur. Per huiuſmo-

di ſpatium,

Digitized by Google

di ſpatium,ceu per cauitatem quandam,muſculus hic foràs erumpit, in exitum
quantum par eſt,reflexus, & quà os contangit neruoſus effectus, ac in tres veluti
rotundos tendines diremptus,ſeriatim ad ſinum reflexus.Tendines hi,antequam
ad ſinum appulerint,lati occurrunt, vbi verò ad ipſum pertingunt, anguſtiores
fiunt,tribus deducti ſinulis in dicta cauitate occurrentibus, quos duæ prominen-
tes lineæ in ipſo conſiſtentes circunſcribunt. Tres hi tendines vbi ſinum ſupera-
runt,protinus in vnum abeunt tēdinem in magni femoris proceſſus y ſinum, iux
ta noni muſculi finem inſertum.Eſtque animaduerſione dignum,inter os & com — y t. xii. inter r & x.
memoratos tendines,craſſam validamque membranam conſiſtere, vnctuoſo hu
more oblitam,quæ muſculo veluti pauimentum ſubſternitur, efficitque vt ſupra
os facilius circumagatur.Muſculi huius,& noni officium eſt, femur in gyrū age-
re,huius quidem extrorſum,illius vero introrſum. Præter commemoratos, duo
Carneæ quędā portiones ſuperiori adiūctæ. — inſuper alij habentur muſculi,carnoſi,quorum alter à ſuperiori dicti ſinus, ſeu ca
uitatis regione,alter ab inferioris educitur, & ſimul ambo decimum muſculum
ita complectuntur,vt à ſede ipſum exilire non ſinant. z Prior ipſorum ab acuto
coxendicis proceſſu exoritur,ſuperiori decimi muſculi lateri ad ipſius vſque inſer — z t.xi.ε.t. xii. β.t.xiii.x. ta. xiiii.f.
tionem adherens.a Alter ex eiuſdem proceſſus apice, ſimiliter carnoſus exiſtens,
erumpit,inferiori eiuſdem decimi muſculi lateri ad extremum vſque connatus;
ambo enim in ſinum magni femoris proceſſus, quemadmodum & decimus, in- — a t.xii. & γ.
ſeruntur.b Ab interna quinetiam coxendicis oſſis regione; vbi decimus muſcu- — b t.xiii.xyz.
lus obliquari deſinens ad femur vſque protenditur,carnis portio enaſcitur,in quā
tres decimi muſculi tendines tanquam in marſupium immittuntur,ſicque in ma
iorem femoris proceſſum inſeruntur. Commemorati duo muſculi femori re-
trorſum agendo auxiliantur, & tanquam decimi pars vt plurimum connume-
rantur, atque ita decem tantummodo femoris motores haberentur. Si autem
hi ſeorſum numerentur, & duo illi, quinto copulati, quatuordecim exurgent.
Sed hoc ne an illo modo numeres, parum intereſt, modo rem, prout ſe habet,
intelligas.

De Muſculis pedem mouentibus. *Cap. 38.*

Pedem,perinde ac manum,ſurſum,deorſumque,ac in latera licet obſcurè,no
uem muſculorum ope agimus.Quorum a primus b ab interioris femoris capi
Primus pedis motor muſculus. — tis radice producitur,qui licet continuatione ipſius ſpectata vnicus videatur,ſub-
ſtantiæ tamen varietate inſpecta,duas in partes dirimitur,alteram quidē ſuperio- — a t.xii.Φ.t.i.ρ. t. ii μ.t.iii. θ. t. viii.p.ta.ix. ε.t.xiii.τ.tab. iiii.n.t.xv. fi. xvi.a.
riorem,interioremque,femoris medium verſus;alteram verò inferiorē, exterio-
remque,non ſecus ac rectorum abdominis muſculorū capita.Superior enim mu
ſculi huius pars lata eſt & carnoſa, & deorſum protenſa paulò ſub genu articulo
cum altera initij parte cōfunditur,quæ prorſus carnoſa,& liuida occurrit;& inde — b li.i.t.iii.16.
deorſum fertur,in valdè carneū craſſumq; muſculū euadens, exactiſſimam mu-
ſculi formam exprimentē.Priuſquā verò ad mediū tibiæ longitudinis pertingat,
ſimulatque carnoſam ipſius molem euadit anguſtior redditus,in clatum abit ten — c t.xii.υ.
dinem, ad cuius medium nonnihil carnis initio conſpicitur. Muſculus hic inter- — d t.xii. Ψ. ta. iii. η ta. ii. μ. ta.iiii. 16. ta. vii. 9.ta.ix.ζ. ta.xiii.τ. tab. xiiii.o.ta. xv. fi.xvi.b.
nam occupat ſuræ partem.d Secundus in externo conſiſtit, & ab externo femoris
Secundus. — capite principium ſumens,deorſum ad crus,perinde ac primus,defertur, externā
ſuræ molem efformans.Duo hi muſculi paulò poſt exortum e copulantur, neruo
ſis quibuſdam fibris inuicem hærentes,quibus eo magis confunduntur, quo decli
uiores ad ſuræ vſque extremum feruntur,vbi ex vtriſque f tendo conſurgit;quam — e t.xii.ττ.
uis primus paulo inferiùs ſecundo,carnoſus eſſe deſinat,vt in multis lacertoſis ho — f ead.υ.
minibus integra cutè conſpicitur.g Tēdo hic ſtatim ab exortu ſubiecti muſculi, q — g t.xiii.ϰ.
h quartus pedem mouentium eſt,tendini pertinaciter adeo connaſcitur, vt nulla — h t.xiii. ⸸.
ratione ad calcem vſque ab eo diuelli queat;quinimo ex hoc,& quarti muſculi tē — i t.iii.i.t.ii.v. t.i.τ.t.viii. ſ. t.ix μ.ta. xii. ω t.xiii.Φ. ta. xiii.n.t.xv.fi. xvi.c.
dine vnus re vera produci videtur,in poſteriorem calcis regionem inſertus. i Ter-
Tertius. — tius ab exteriori femoris capite iuxta genu principium aſſumit teres,carnoſum ac
tenue

tenue, quod iam ab exortu dilateſcit, propriam muſculi faciem præ ſe ferens;
K t.xiii. ζ. at mox ſub poplite rurſus [K] gracileſcit, in perquam tenuem mutatus tendinem,
qui quemadmodum & muſculus ipſe ſub duobus prioribus deſcendit, & quar-
tum ſupergrediens nonnihil obliquè deorſum prorepit, dum ad internum præ-
l t.i.i.v.t. xv. fi.xvi.c. dictorum muſculorum tendinis latus elabatur, l vbi cum quarti tendine coire
incipiunt: & hinc deorſum ad internam vſque calcis regionem, ipſi applanta-
m t.xiii. ψ.t. 3.ς.t ii.ξ. ta iii.η.t. viii. t. tus fertur. [m] Quartus omnium infra genu conſiſtentium, maximus, [n] ex poſteriore *Quartus.*
tibiæ, fibulæque articuli ſede, neruoſo & valido principio enaſcitur, & deorſum
n t.xiii.q. nonnihil tendens, in eam aſſurgit latitudinem quæ [o] tibiæ, ac fibulæ latitudi-
t.xiii.θ. nem ſuperet, verum non æquè adeo craſſus, atque latus exiſtit; atque ita ma-
o li.i.ta.vi.fi. ix.V. gis lateſcens ad ſuræ vſque dimidium procedit, ;ibique ſenſim, ac ſenſim rurſus
anguſtatur, & paulò ſupra calcis regionem in [p] validiſſimum & craſſum dege-
p ta.xiii.λ.fic nerat tendinem, non ſolum ab ipſo, ſed etiam à primi & ſecundi muſculi ten-
ex duobus dinis concurſu formatum, qui poſteriori calcis regioni applantatur, quæ, vt
π.& ex ψ. priore libro monuimus, aſpera & depreſſa eſt, quo firmius tendo ipſi adhære-
ſcat. At quia calcis os extra tibiam fibulamque protuberat, & quartus hic mu-
ſculus ipſis incumbit, tendinem paulò ante inſertionem procul ab oſſe abſce-
dere oportuit, & in medio triangulare interuallum efformari, cuius baſis eſt
latitudo calcis extra tibiam fibulamque prominentis; alia verò duo latera con-
q t.xi.ii.χ. ſtituuntur, vnum quidem tendinis ipſius [q] anteriori ſede, alterum autem po-
ſteriori regione illorum muſculorum, qui ſub quarto, vti diximus, reconditi
poſteriorem tibiæ regionem occupant. In horum laterum medio foramen con
ſiſtit, quo lanij mactatos boues ſuſpendunt, quo etiam Pelides, apud Home-
rum, alligatum Hectora circum Troiæ mœnia raptaſſe fertur. Sed vt ad rem
redeam, quartus muſculus exteriori ſede, qua priores duos contangit, admo-
dum liuidus eſt, quemadmodum & primus quoque ac ſecundus, quarto con-
terminantur. Interna vero ſede quartus non admodum liuet, & ipſius tendi-
dineis quibuſdam fibris intexuntur, longiùs anteriori ſede, quàm poſteriori ex-
porrectis. Illinc enim vbi tendo is omnino nerueus exiſtit, vſque ad calcem, in-
r ta.xv.fi. xv. D E C.ta iii. teruallum haud effatu dignum intercedit. [r] Quintus muſculus, in ſura etiam *Quintus.*
μ.t.ii.ρ.t.i.Φ. conſiſtit, ſub [s] duobus muſculis, quos pedis digitos mouere dicemus, [t] mem
ta.viii.x.tab. branæ adhæreſcens, quæ ab imo ad ſummum, tibiam fibulamque copulat; & ab
xiiii. x. tab. vtriſque vbi inuicem dehiſcere incipiunt, exoritur, ſtatimque ab exortu carneus,
xvi.fig. xvi.f. & latus efficitur, taliſque ad inferiorem vſque fibulæ appendicem delabitur, po-
s t.xiiii.A Ξ. ſterius omne tibiæ latus ſua latitudine occupans; & ligamento nonnunquam ac
t t.xv. fi. xvi. T. interno fibulæ lateri connatus, exortus ſui robur ab ipſo aſciſcit: vbi antem ad in-
u. t.xv.fi. xv. E. feriorem fibulæ pertingit appendicem, ab interna ſui regione [u] teretem profert
tendinem, qui paulo ſuperius iam ſeſe in eodem muſculo prodebat: Is vbi neruo-
x lib.i.t.vi.fi. ſus manifeſtò euadit, deorſum fertur [x] ſinui incumbens, quem in poſteriori ſede
ix.m. tibiæ proceſſus, quem interiorem malleolum vocamus, inſculpi diximus. In
y t.xv.fi. xvi. d. hoc ſinu [y] tranſuerſum ligamentum tendins obducitur, ne dilabatur. Et hinc
oblique verſus pedium iuxta oſſa contendit, donec in imam tarſi [z] oſſis regio-
z lib.i.t.vi.fi. x.3. nem inſeratur, quod teſſeram imitanti oſſi proximum eſt, quòdque cunei for-
a lib.i.t.xxxi. mam appoſitiſſimè exprimere, ac præſentis muſculi gratia, proceſſu donari [a] tra
didimus. Muſculus hic laniorum cultro conſimilis eſt; nulla enim carnis portio
ne deperdita, ſecundum latitudinem, ab altero laterum teretem educit [b] tendi-
b t.xv,fi. xvi. E. nem, ſinu eo delatum, qui interiori malleolo ex tribus, quos inter calcem ac mal
leolum haberi diximus, proximior eſt, & ſub tranſuerſo ligamento ſinum hunc
c t.i.Ψ.t.ii. Φ obtegente. [c] Sextus pedem mouentium, in anteriori cruris regione, cæteris *Sextus.*
t.iii.z.ta. iiii. omnibus eminentior conſiſtens, & exacti muſculi faciem præ ſe ferens, naſci-
4.tab.xv. fig. xvi. g. tur [d] ab anteriori ſede coarticulationis fibulæ cum tibia, ex vtriſque oſſibus &
d ta.i.θ. communi eorum ligamento, exortum aſſumens, qui acuto incipit angulo, &
ilico dilatatus muſculi ventrem conſtituit latum paulò magis quàm profundum.
e ead. x. Priuſquam verò medium longitudinis ſuperet, gracileſcere incipit, donec
multo ſupra tarſum in [e] teretem euadat tendinem, qui tranſuerſum ligamen-
tum à tibia in fibulam pronatum iuxta tarſum ſubiens, ad pedis interiora de-
ſcendit, exiguo ſinu, in tarſi oſſium cum Nauiformi ligamento impreſſo, tanti-

ſper

Digitized by Google

ſper euectus, quouſque ad internam pedij oſſis regionem pertingat; quo pollex innititur, valida impiantatione non quidem in proceſſum, vt ait Veſalius, ſed in ſinum inſertus, qui in hac oſſis huius parte ad ipſius initium conſpicitur, (nec video quid ipſum eò compulerit, vt os iſtud peculiari proceſſu inibi donari aſſereret) & duum primorum pedij oſſium cum tarſo commiſſuram apprehendens. Muſculus hic latere ſuo interiore lateri externo committitur acutæ tibiæ oſſis lineæ, quæ externum excarnis tibiæ ſedis latus conſtituit, quæque introrſum obliquatur, vt ſexto huic muſculo, & ijs, qui ſub eo reponi dicentur, ſedem exhibeat: externo autem latere, toto à principio ad finem progreſſu, muſculo committitur, pedem mouentium [f] ſeptimo.

Septimus.

Qui anguſto, tenui & neruoſo principio ab externo fibulæ appendicis latere, & ex ligamentis oſſa hic connectentibus exoritur, vnde [g] quartum quoque pedem mouentium muſculum enaſci retulimus; & hinc deorſum iuxta fibulam prorepit, modicè dilateſcens, & muris imaginem aſſumens. At paulo poſt ſui exortum ab oſſe abſcedit, & [h] octauum pedem mouentium muſculum ſupergreditur, toto eo interuallo, quo à fibula abſcedit, ad medium vſque longitudinis ipſius, carnoſus & rubicundus interna facie redditus, externa verò & ad latera liuidus atbue carnoſus, [i] validum in medio procreans tendinem; qui licèt interiùs carne obducatur, vbi tamen infra medium fibulæ longitudinis deſcendit, nerueus omnino euadit, & [k] teretem proferens tendinem, obliquè nonnihil in poſteriora deſcendit, denudatum reliquens [l] malleolum, & ſinu tranſmiſſus, quem in id poſteriori inferioris fibulæ appendicis parti exculpi diximus, tranſuerſo ligamento obductum quod à fibula in talum calcemque procedit: & hinc deorſum in priora, in pedium vſque tendit, tranſuerſimque per ipſum ductus, mediocri ſinu tranſmittitur, vnctuoſo humore, tenuique membrana obducto in inferiori ſede tarſi oſſis teſſeram imitantis inſculpto: ac in radicem pedij oſſis pollicem ſuſtinentis contendit, [m] aſperitati applantatus, quæ in exteriore ipſius ſede in id parata habetur: nonnunquam verò in radicem pedij oſſis, quo medius fulcitur digitus, inſertionem molitur. Dum autem prædicto tarſi oſſis ſinu tendo is deuehitur, durior efficitur, cartilaginis naturæ particeps.

[f] t.vi.φ.t.i.λ. t.ii.χ.t.iii.ζ. t.iiii.7.t.viii. †.t.ix.η. tab. xiiii.K. t.xv. fi.xv.V.
[g] ta.vi.χ.ta. xiii.θ.
[h] ead.⸸.
[i] ead.3.
[k] ead.5.
[l] ead.ω.
[m] lib.i.ta.vi. fi.x.ϖ.

Octauus.

[n] Octauus muſculus, qui ſeptimo, præter anteriorem tendinis partem, totus ſubſternitur, ab anteriori fibulæ ſede nonnihil verſus anteriora, paulò infra ſuperiorem appendicem, principio carnoſo enaſcitur; taliſque ſemper permanens, ac fibulæ ſemper attenſus, deorſum prorepit, dum longitudinis ipſius medium tranſcendat. Tumque in teretem abit tēdinem, qui anteriori ſedi tendinis ſeptimi muſculi attenſus, verſus malleoli poſteriora reflectitur; & ſinui etiam in poſtrema fibulæ appendicis ſede inſculpto incumbens, & tranſuerſo ligamento circundatus, in priora deſcendit, in ramulos duos, paulò ante inſertionem diremptus, qui proceſſui pedij oſſis paruum digitum ſuſtinentis inſeruntur.

[n] t.ii.iii.⸸. t.iiii.15.t.v.ϖ. t.vi.Ψ.t.ix.θ. ta.xiii.ν. tab. xiiii.l m. tab. xv.fi.xv.a.

Nonus.

[o] Nonus muſculus iuxta cruris medium ad externum latus, principio carnoſo enaſcitur ex [p] quarto muſculo, qui in anteriori tibię ſede locatus, quatuor pedis digitos extendit; imo verò muſculus is nihil præterea eſt, quam carnis portio, quæ deorſum verſus tarſum ducta, in tendinem abit, qui tranſuerſum tarſi ligamentum ſubit, & in ſuperiore pedis regione ſubiectis ipſi muſculis, neruoſarum fibrarum interuentu commixtus, in duas poſtmodū partes dirimitur: quæ in ſuperiorem pedij oſſis paruum digitum ſuffulcientis regionem inſeritur, non procul ab ea ſede, qua oſſi teſſeram referenti articulatur. Muſculum hunc aliqui partem illius faciunt, qui digitorum extenſioni præeſt, quòd ab eo exoriatur, & in eum deſinat. Ego autem cùm in nullum digitorum os adigatur, eum inter pedem attollentes, reducenteſque connumerabo.

[o] t.iiii.Ω. ta. iii.β.t.ii. iuxta ω.tab.v.& t.ix.η.
[p] t.iiii.Ψ.

Ipſorũ munus.

Hi ſunt muſculi omnes, pedis motuum opifices; Quorum primus, ſecundus, & quartus poſteriorē cruris regionem occupant, & vna omnes tendinem producunt: & calcem ſurſum in poſteriora trahentes, pedis reliquum fortiter ſolo firmant, à quinto nonnihil adiuti; qui calcem attollens, vt ſummis etiam digitis nitamur, auxilio eſt. Tertius eodem munere fungitur, quamuis admodum obſcurè. Sextus, ſeptimus, octauus & nonus, vbi æquè laborant, ſunt contrariæ functionis opifices: ſummum nanque pedem verſus genu attollentes, vt calci nitamur, efficiunt. Si verò pedis

Digitized by Google

extenſores omnes, flexioniſque auctores alternatim contrahantur, ad latera pe-
dem agimus.

De Muſculis pedis digitos mouentibus. Cap. 39.

PEdis digiti omnes, vno excepto pollice, eodemmet modo; quo & manus digi- *Primus muſculus pedis digitos mouens.*
ti, motu cientur; & proinde iiſdem propemodum muſculis donantur. Quorũ
a t.xiiii. Θ. a primus ille eſt, qui ſecundos quatuor digitorum flectit articulos, pedis apice,
b t.v. Θ. quoad eius fieri poteſt, calci adducto. Is à manus b muſculo in hoc euariat, quòd
breuior eſt & latior, præ ſui magnitudine tenuis, quodque non ex tibia, quemad-
b ead. x. modum ille à cubito enaſcitur, ſed ab ima calcis oſſis b regione, ex anteriore ip-
ſius tuberculi parte, quam ſolo figimus, principium partim nerueum, partim car
noſum deſumit, & illico ab exortu, exactè carnoſus efficitur, ſenſimque ac ſen-
ſim dilateſcens, in maiorem latitudinem quam profunditatem aſſurgit. Mediã
c ead. α. verò pedis longitudinem prætergreſſum, in c quatuor carnoſas portiones diri-
mitur, quarum vnaquæque tendinem educit, qui ad ſecundi oſſis digiti, ſibi præ
poſiti radicem rectà in eam ſe adacturus excurrit, ac poſtmodum dilateſcens, oſ-
ſi vniuerſo attenditur. Tendines hi in ſingulos digitos per totam primi oſſis lon
gitudinem ſua tranſuerſo ligamento contendunt, illi cõſimili, quod in primis di-
gitorũ oſſibus haberi monuimus, quouſque diuiſi, quemadmodum & manus tẽ
d t.xiiii. A. t. xv. fi. xv. O. dines, ſinguli ſubiecto ſibi tendini viam præbent. d Secundus & e tertius muſculus, *Secundus.*
e ead. Ξ P. tertij quatuor digitorum, & ſecundi pollicis articuli flexus opifices, quarto tibiam
f t. xiiii. γ. mouentium muſculo ſubſternuntur, quinto verò incumbunt, cui figura & mo-
le correſpondent, prodeuntque f ſecundus quidem principio carnoſo a poſterio-
ri ſede connexus fibulę ad tibiam, iuxta genu; ſicque deorſum fibulæ attenſus pro
cedit ipſi aliquandiu connatus. Poſtmodum tertium muſculum qui ſequitur, cõ-
g t.xiii. Ψ. ſcendit nonnihil dilateſcens, & ſub g maximo ſuram efformante muſculo ad infi-
h t.xiiii. ε. mam vſque tibiæ ſedem deſcendit; ibique ab interna ſede teretem promit h tendi
nem, qui ſuperius nonnihil conſpectum venire incipit; ac deinde ſub tranſuerſo
i t.xv. fi. xv. ζ. ligamẽto per i ſinum deducitur, quem huius gratia ad internum calcis latus, quo
talus excipitur, inſculpi diximus. Sinu hoc & ligamento tranſacto, ſtatim pedis in-
K t.xiiii λ μ. t. xv. fi. x λ. N. feriora oblique ſubit, inter muſculorum K tendines, qui prima digitorum flectunt
internodia, & eos l quibus quatuor digitos pollici adduci tradidimus; & vlteriùs
l ta. xv. fi. xv. L. prorepens, ſub quodam ligamẽto per omne primum pollicis os defertur, dum in
ſecundum eiuſdem digiti articulum adigatur. In plantæ autem medio tendo is m
m t.xv. fi. xv. Q. ramulum diffundit, qui tendinibus aliquot tertij ſequẽtis muſculi commiſcetur,
& vna cum illis ad tertij pollicis, & medij digiti articulum flectendum opitulatur.
n t.xiiii. Ξ t. xv. fig. xv. P. t. i. γ. ta. ii. π. t. iii. λ. t. viii. u. tab. xv. fi. xvi. e. n Tertius muſculus quinto pedem mouentium inſternitur, vti diximus, cui perin- *Tertius.*
de, ac ſecundus aſſimilatur, & vna cum ſecundo per poſteriorem tibiæ ſedem por
rigitur, licet introrſum magis quam ille, magis enim tibiæ oſſi quam fibulæ atten
ditur, latus permanẽs. Proximè verò ad calcem perductus, ab interna etiam ſede o
teretem depromit tendinem, qui ſub tranſuerſo ligamentõ, per p ſinum deducitu
o t.xiiii. η. qui huius occaſione in medio duorum ſinuum inibi conſiſtentium exculpitur;
p t.xv. fi. xv. 2. & hinc deorſum ad plantam ſubtus ſecundi muſculi q tendinem fertur, bifurca-
q t xiiii. δ. tus quodammodo redditus. Secundi enim muſculi tendo ab exterioribus intror
r t.xiiii. θ. ſum in anteriora reptat; tertij autem tendo ab interioribus nonnihil extrorſum
fertur, modicè coarctatus, & in alios r quatuor tendines diremptus, qui ad tertium
præpoſiti digiti os, ſinguli conſeruntur, tendines primi muſculi partientes, non
s t. vi. γ. aliter quàm in s manus digitis fieri prodidimus. Huic muſculo tertia digitorum
internodia flectendi munus concreditum eſt; Adeo vt primus ſecundum qua-
tuor digitorum flectat articulum; ſecundus vero & tertius tertij quatuor digi-
t ta. xv. fi. xv. l. torum, ſecundi autem pollicis articuli flexionem moliantur. t Hos, muſculi de- *Decem alij muſculus.*
u t. viii. Δ. cem conſequuntur illi reſpondentes u qui in manu inter poſtbrachialis oſſa repo-
nuntur: quamuis enim hi non ita exactè vt illi diſtinguantur, imò carnea quædã
moles cuncti videntur, quæ fibris ſecundum pedij longitudinẽ interſtincta, oſſiũ
opplet

Digitized by Google

opplet interualla, ac digitorum radici vtrinque, nonnihil verſus interiora conferi tur: attamen quia aliquod diſtinctionis veſtigium commonſtrant, & ob rationem nos ad id impellentem, præſtabit in decem eos partes ſeiungere, binos muſculos inter duo quælibet oſſa collocantes, primis digitorum articulis inflectēdis deſeruiētes.

Decimus quartus.

[x] Decimus quartus igitur, in anteriore cruris regione ſub [y] ſexto pedem mouentium muſculo conſiſtit, & ex tibiæ oſſe, quà id fibulæ ſub genu articulatur, [z] neruoſo principio enaſcitur, à quo ſtatim carnoſus efficitur, ad medium vſque [a] tibiæ longitudinis deſcendens, vbi [b] carneam portionem educit, ex qua nonum pedem mouētium muſculum efformari docuimus: ac deinde per cruris anteriora, ad [c] tranſuerſum ligamentum proximè deſcendit, quod in tarſo haberi dictum eſt, vbi in tendinem abit, qui per id ligamentum veluti per anulū deducitur. Priuſquam verò totus euadat, in [d] quatuor alios tēdines diffinditur, qui ampliores redditi, rectà in quatuor digitos excurrunt, toti eorum longitudini ſeſe inſerentes. Eſtque munus ipſorum digitos in quos terminantur, extendere.

x t.iiii.Ψ.t.i. γ.t.ii.ω.t.iii. α.t.v.Ω.
y t.i.Ψ.
z t.iiii.ω.
a ead.ii.
b ead.Ω.
c t.iii.δ.
d t.iiii.12.

Decimus quintus.

[e] Decimus quintus in anteriori tibiæ ſede collocatus, partim nuper commemorato ſubijcitur, partim interno ipſius lateri ſuperiacet; Et [f] ab externo tibiæ oſſis latere, vbi [g] membrana exoritur, tibiam fibulamque colligans, carnoſo principio educitur; & hinc eidem membranæ adhæreſcens per ſpatij longitudinem, quod inter tibiam, fibulamque intercedit, nonnihil extrorſum obliquatus, deorſum fertur, ac in [h] tendinem poſtea deſinens, ſub tranſuerſo [i] ligamento in tarſo conſiſtente ducitur, rectà tantiſper prorepens, dum in totam pollicis longitudinem adigatur. Huius beneficio pollex in neutrum vergens latus extenditur.

e t.v.Φ.t.i.μ. t.ii.Θ ta.iii. γ.ta.iiii.14. t.v.7.
f li.i.ta.vi.fi.ix.ζ.
g ta.xv.fi.xv.T.
h t.v.7.
i t.iiii.δ.

Decimus ſextus.

[K] Sextus decimus pedio inſternitur, & ex ligamentis, quæ os teſſeram referens calci committunt, iuxta externum ipſius oſſis latus, carnoſo [l] principio enaſcitur, (imo totus ipſe muſculus carneam molem præ ſe fert) & obliquè in priora verſus digitorum radices properans, in quatuor carnoſas portiones diffinditur, ex quarum ſingulis tendo efformatur. Horū verò tendinum primus interiori pollicis ſedi in ſuperiora paululum inſeritur, ſecundus in indicem infigitur, ſicque deinceps in ſuos alij digitos inſeruntur, ad paruum vſque digitum; cui ferè tendo nullus exporrigitur, præterquam vbi muſculus quinque adipiſcitur tendines, quod perquam rarò euenit. Muſculus is etſi paulo ſeuerius loquendo, in plures diſtingui poſſet; confuſionis tamen euitandæ gratia, vnius eum loco connumerabo, cuius intereſt, digitos extrorſum reuellere.

K t.v.Ψ.t.vi. Ω.t.vii.δ.
l li.i.t.vi.fi.x. 4.cum Δ.

Decimus ſeptimus.

[m] Decimus ſeptimus in externo pedis latere cōſiſtit, & ab externo calcis latere, ex tuberculo quod inibi haberi retulimus, neruoſam trahit originem. Verùm paulò poſt carnoſus efficitur, & exactam muſculi ſpeciem ſubit, ſicque proximè ad paruum excurrit digitum, vbi in tendinem conuertitur, qui ſe in externum primi oſſis digiti huius latus indit. Muſculi huius vi, paruus digitus à cæteris abducitur, & quinti tendinis defectui ſuppletur, qui in decimo ſeptimo muſculo vt plurimum deſideratur: quemadmodum etiam in manu fieri mouimus.

m t.ii.Π.t.ix. λ.t.xiii.s.

Decimus octauus.

[n] Decimus octauus interno pedis lateri ſecundum totam ipſius longitudinem protenditur, & peculiarem adhuc muſculi ſeruat imaginem, ex calcis, & tali vinculis principium deſumens carnoſum. Ac poſtmodum ſeſe diffundens procedit ad mediam ferè vſque pedis regionem, vbi denuò anguſtatus in teretem finiens tendinem qui externo lateri primi pollicis articuli applantatur. Huius eſt, pollicem à cæteris digitis deducere. [o] Quatuor inſuper alij ſuperſunt muſculi nobis enarrandi, [p] quatuor digitos introrſum flectentes, qui non ſecus, atque in manu tendinibus quatuor adhereſcunt, qui tertium digitorum flectunt internodium. Sed in hoc hi ab illis euariāt, quod non à tendinum inuolucris vt illi, ſed ab externa ligamentorum ſede naſcātur, tarſi, & plantæ oſſa colligantium; & in quatuor poſtmodum exiles muſculos dirimuntur, qui ſinguli in internam digiti ſibi è directo poſiti radicem conferuntur. Sunt igitur in vniuerſum, qui pedis digitorum motibus præſunt muſculi, duo & viginti.

n t.i.iii.ξ.t.ii. τ.t.vi χ.tab.vii.ε.t.xiii.ρ. t.xiiii.t.
o ta.xiiii.λ μ t.xv.fi.xv.H
p t.xiiii.θ.

Digitized by Google

De Coxendicis, & genu articulorum, deque reliquis omnibus, tum in crure, tum in pede poſitis ligamentis.
Cap. XL.

Ligamenta ob tenuitatē ī figuris deſignari nō poſſe iam antea dictum eſt; characteres igitur, ipſorū duntaxat locum denotabunt.
a t.xiii.o.
b t.x.♪.
c t.xiiii.b.

LIgamentum quo ilium os ſacro oſſi connectitur, impenſe validum eſt, latum, & membranæ in modum tenue, atque articulum circum vndique amplexatur. Portio autem ipſius ſeſe inter os atque os inſerens, craſſa vſque adeo & dura euadit, vt cartilago ferè videatur, cuius vi & alterius cartilaginis interuentu, duo hæc oſſa inter ſe perinde ac pubis oſſa, validiſſime committuntur. Aliud inſuper oſſi ſacro teres [a] ligamentum obtigit, ex latere connexus quinti oſſis ſacri cū ſexto enatum, & in acutum coxendicis proceſſum deſinens: nec non [b] aliud ex eodem ſacri oſſis latere productum, & in coxendicis appendicem inſertum; Quæ præterquam quod oſſa hæc firmiùs colligant, ſedem etiam, ac ipſius muſculos ſuffulciunt. Ad hæc, [c] Membrana in pubis oſſis foramine viſitur, illi ſimilis quæ vlnam ac radium ſecundum ipſorum longitudinem connectit, & exteriores muſculos ab interioribus dirimit. Membranæ huius fibræ, oblique extrorſum deſcendunt. [d] Præcipua ligamenta femur coxendicis oſſi copulantia, duo cenſentur. Vnum circum circa articulum amplexatur, vt in quouis alio articulo fieri conſpicitur. Sed ligamentum id reliqua omnia totius corporis ligamenta robore, atque craſſitie longe ſuperat; prout connexus huiuſmodi poſtulabat, quippe quo moles corporis vniuerſa firmatur, ſtabiliturque. Tantiq; extitit momenti, vt eiuſdem articuli appellatione donatum ſit. Quinetiam præter inſignem ipſius duritiem craſſitiemque, aliud inſuper peculiare ipſi obtiquod nec femoris capiti, neque acetabuli oſſis coxendicis ſupercilio connaſcitur, nec ab ipſis educitur; quinimo ceruicem femoris vniuerſam ambit, illi nuſquam, quam ad magni femoris proceſſus radicem orbiculatim circumnatum oſſi etiam coxendicis, paulo ſupra ipſius acetabuli ſupercilium affigitur. Quod quidem facilioris femoris capitis motus gratia effectum eſt, quod interdum e ſede proſilit, vt cum vnius pedis calcem alterius pedis cauo adhibemus. Ligamentum id præterquam quod ſinum adauget, confert etiam ne in vehementioribus motibus, ſinus ſupercilium vſqueadeo facilè dimoueatur. Alterū ligamentum intra articulum conſiſtens, ex medio capitis femoris ab exiguo eo foramine, quod inibi haberi diximus, enaſcitur, & in acetabuli medium inſeritur, nonnihil inferius, vbi adipis paululum viſitur. Id teres eſt, mediæ inter neruū & cartilaginem duritiei, & ne femur ſuperius luxetur, cum grauia pondera attollimus, prohibet. Genu articulus, præter commune ligamentum, alia inſuper admodum robuſta ſibi vendicat. Quorum primum, quod perquam validū eſt, & ſub poplite reponitur, ex media poſteriori tibiæ regione pronaſcitur, & recta ſurſum fertur, duo educens capita, quæ in poſteriorem vtrorumque femoris capitum ſedem inſerit, qua maximè hæc iuuicem abſcedunt. Secundum in articuli medio conſiſtens, validiſſimum eſt & cartilaginis naturæ compos, & totum ex paruo colle inter duos tibiæ ſinus repoſito enatum, in poſteriorem femoris partem, qua capita inter ſe maximè diſtant, non procul a nuper commemorato applantatur. Præter hoc ligamentum, aliud etiam nonnunquam in articuli medio ligamentum occurrit, lubricum ac tenue, ad anteriorem prædicti regionem, quod pariter a tibia in femur excurrit. Tertium exteriori genu regioni adnatum teres, ac validum eſt, & tibiam fibulamq; femori deuincit, parsque ipſius humilior [e] ſeptimi muſculi capiti ſubſternitur, quem pedis motus auctorem fecimus. Quartum ligamentum interiorem genu ſedem occupans, tenuius eſt, ac mollius ſecundo, quandoquidem inibi haud valido inſigniter opus eſt ligamento; & ab interno femoris latere ortum, verſus quartum ligamentum exterius conſiſtens, in priora contendit. Anterior genu ſedes, licet peculiari vinculo deſtituatur, molæ tamen ac tendinibus, quibus obuincitur, firmiter admodum colligatur, qui articulum ita conſtringunt, vt neq; peculiari, neq; communi ligamen

d pro iſto & ſequentibus vide t.xv. ſi. xvii.

Ligamenta femur coxendicis oſſi colligantia.

Primum genu ligamentum.

Secundum.

Tertium.

e t.vi.φ.

Quartum.

Digitized by Google

to ſit opus. [f] Præter hæc autem commemorata ligamenta, peculiaris etiam cartilago in genu habetur, neruo nonnihil durior, cartilagine vero mollior; quæ quantum momenti ad articuli huius robur habeat, ſuperiore libro demonſtrauimus. Ex huiuſce cartilaginis labijs ligamina quædam circum enaſcuntur, eam tibiæ, ac femori colligantia. [g] Tibia etiam fibulaque ſuperiori ſede valido admodum vinculo connectuntur, quod oſſa hæc, quemadmodum aliud quoduis ligamentum ſolet, vndique circundat extrinſecus. Quà vero tibia fibulaque inuicē diſtant per ipſorum longitudinem [h] tenue ac latum habetur ligamentum, illi ſimile, quod inter vlnam ac radium exporrigi tradidimus; quod a tibia in fibulam contendit, fibris quibuſdam donatum, oblique deorſum a tibia in fibulam excurrentibus. Ligamenti huius munus eſt, tibiam fibulamque colligare, & anteriores muſculos a poſterioribus dirimere, ac muſculis a crure naſcentibus maius robur addere. Pedis ligamenta nonnulla iam recenſuimus, tranſuerſa nimirum; ſub quibus aliquot muſculorum tendines deferuntur; quorum aliqua pedis quoque oſſium commiſſuræ conferunt; quædam verò tendinibus duntaxat cuſtodiendis deducendiſque vſum præſtant. [i] Primum igitur ex tranſuerſis ligamentis in tarſo conſiſtit, & tibiam fibulæ connectit, præterquam quod plurimos tranſmittit tendines. [K] Secundum ab interiore malleolo proficiſcitur, & in calcem inſeritur, oſſium quoque colligationem adiuuans. Id quamuis vnicum videatur, ſi tamen ſedulo attenderis, tria tibi occurrunt, veluti anuli tres; quorum vnumquodque priuatum obtegit ſinum, quo tendo hunc in modum deducitur. Calci proximus, [l] muſculi tendinem tranſmittit, qui ſecundum pollicis internodium flectit. Secundus primo aſſidens [m] tendini viam præbet tertios quatuor digitorum articulos flectenti. Per tertium, [n] quinti muſculi tendo defertur, pedem mouentis. [o] Tertium tranſuerſum ligamentum, a fibula in calcem porrigitur, & duo hæc oſſa colligat: vbi vero duobus in hoc oſſe inſculptis finibus oдtenditur, hoc tantummodo præſtat, vt [p] ſeptimi & octaui muſculi pedem mouentium tendines, qui per eos deducuntur, quo minus elabantur continet. [q] Alia quinetiam in inferna pedis digitorum regione tranſuerſa ligamenta conſiſtunt, illorum inſtar, quæ in manus digitis haberi narrauimus, & præter hæc alia etiam complura. In primis vnum a tibia in fibulam procedens, vtranq; inferius colligans, latum ac tenue perinde, ac reliqua articulorum ligamenta exiſtens. Aliud quod tibiam fibulamque talo connectit, communibus articulos amplexantibus ligamentis conſimile, & quatuor quæ quatuor tali oſſis latera quatuor illis oſſibus copulant, quæ illi committi retulimus. Ex hiſce autem quatuor ligamentis quædam os circum circa compræhendunt, quædam inter os, atque os adiguntur. Primum ipſorum ab externo tali latere proficiſcitur, & in internum tibiæ proceſſus latus innaſcitur, duo hæc oſſa colligans. Secundum externam ſedem occupat, primo conſimile. Tertium præualidum & cartilaginis naturæ compos, ab inferiore tali ſede, iuxta ipſius ceruicis radicem, qua calci committitur, exortum adipiſcitur, & eidem oſſi inter duo latera, quibus talo coarticulatur, inſeritur. Quartum tali os nauiformi connectit, ex tali ceruicis radice natum, & prædicto oſſi conſertum, vniuerſumq; ambiens articulum. Præter quatuor hæc, membraneum aliud ligamentum omni ex parte calcis cum talo ambit connexum; & validum quoque aliud ex tali ceruice, vſque ad os teſſeram referens contendit. Aliud inſuper adeſt, quo calci os oſſi huic teſſeram imitanti colligatur, quod robuſtum quoque eſt, & cartilaginis naturæ particeps, ſed articulum duntaxat amplexatur. Tarſi oſſa quemadmodum & brachialis, duris & cartilagineis quibuſdam vinculis tum inter ſeſe, tum etiam nauiformi committuntur. Præter quæ, in inferiori tarſi regione validum & peculiare conſiſtit ligamentum, quod non ſolum oſſa ipſius vincit, verum etiam inter oſſa inditur, ea inuicem firmiter connectens. Superſunt nobis recenſenda pedij, ac digitorum ligamenta, quibus enarrandis, cū manus ligamentis ſint conſimilia, ſuperſedebo.

Tibiæ ac fibulæ ligamentum.

Primum tarſi ligamentum tranſuerſum.

Aliud pedis oſſiū ligamentū.

[f] li.i. t.vii. fi. xvii.

[g] tab.xv. fig. xvii. Υ.

[h] ead. a.

[i] t.iii. ∆. t.ii. Λ.

[K] t.iii. υ.

[l] t.xiii. A.

[m] ead. θ.

[n] t.xv. fi.xv. D E.

[o] t.ii. Σ.

[p] ead. χ Ψ.

[q] Hęc & quę ſequuntur ligamēta nulla ratione in figuris exhiberi poſſunt.

De Muſculorum Numero. Cap. XLI.

MVſculorum omnium catalogum maiori qua potui breuitate recenſui, quorum numerus difficili negotio ſciri poteſt, non quòd enumerari non poſſint, ſed quod variæ de hoc habeantur ſententiæ. Alii ſiquidem muſculum, quo brachium pectori abducitur, vnius loco recenſent, vti nos facimus, continuationi ipſius attendentes. Alij duplicem ſtatuerunt, fibrarum varietatem ſpectantes, ſiue forſan triplicem. Eodem modo nos ſecundum muſculum ſcapulas mouentem vnius vice habemus; Alij vero, animum vario muneri attendentes, duplicem faciunt. Idem euenit de muſculo brachium attollente, nec non de muſculis omnibus triangularibus, femur mouentibus. Nonnulli etiam ſingulis coſtarum interuallis quaternos aſſignant muſculos, functionum ſpectantes varietatem, vt ipſi facimus; alij vero binos. Sic aliæ inſuper complures in muſculorum numero conſtituendo, variæ rationes habentur: attamen ſi diuiſioni, quam nos in eorum hiſtoria inſtituimus, attenderis, nouem ſupra quadringentos in vniuerſum exurgent. Horum vero ſciendum eſt, duos frontem mouere; tres vtranque palpebram; quinque vnumquemque oculum; quatuor naſum; totidem labia; quatuor malas; octo inferiorem maxillam; totidem os hyoidis, decem linguam, octodecim laryngem, decem quidem proprios, octo autem communes. Capitis motus muſculi quatuordecim abſoluunt; Dorſi ſexdecim, brachiorum quatuordecim, ſcapularum octo, thoracis nouem & octoginta, ex quibus octo abdomini deſeruiunt. Vlnæ vtriuſque motibus decem præſunt; octo vtriuſque radij, ſex & quinquaginta manus digitorum, quatuor genitalis, duo teſtium, tum in maribus tum in fœminis, vnus colli veſicæ, tres ani, viginti femoris, totidem crurum, octodecim pedum, quatuor & quadraginta pedis digitorum. Sicque muſculorum hiſtoriam abſoluimus.

Fronti. 2.
Palpebris. 6.

De Membrana, quæ oſſibus circumtenditur περιόστεον dicta. Cap. XLII. & vltimum.

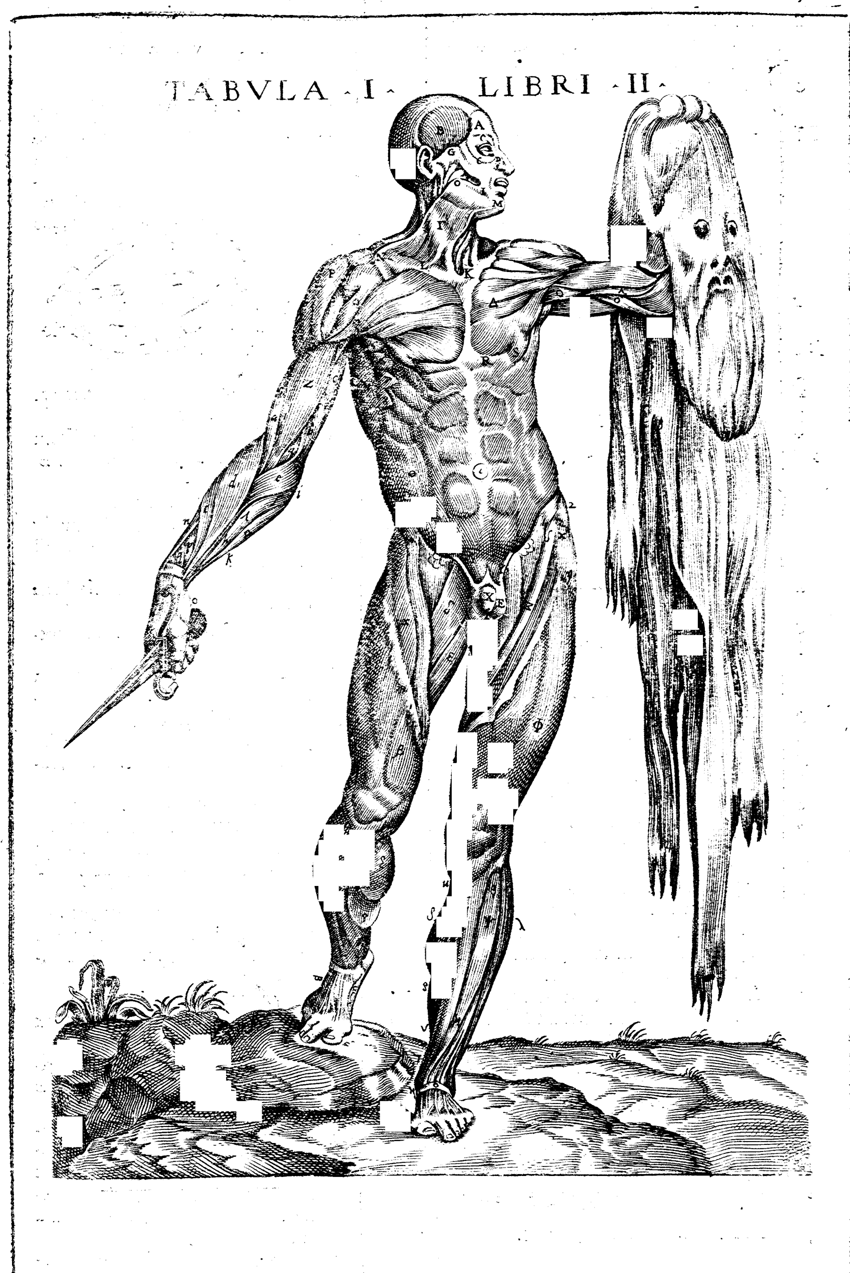
PRo libri huius abſolutione, de membrana duntaxat nobis agendum ſupereſt, quæ oſſa extrinſecus obuincit, græcis ob id περιόστεον dicta. Hæc vna eſt ex ſpermaticis corporis noſtri partibus, vna cum ipſis, nec tamen ex ipſis priuatim genita. Conſtat autem ex tenui tunica, & ſenſu admodum exquiſito pollet, cui id peculiariter muneris concreditum eſt, vt ſenſus in oſſibus defectui ſuppleat. Egimus igitur de Cuticula, Cute, Adipe, Membrana carnoſa, de Muſculis, & Perioſtio, quæ ſunt omnes oſſa veſtientes, & obtegentes partes.

PRIMAE MVSCVLORVM TABVLAE
Characterum Index.

*P*RIMA *hac tabula refert figuram hominis, cui cutis cum ſua adipe ac venis, totaque membrana carnea adempta ſunt; ea tantum parte carneæ membranæ excepta, quæ muſculi naturam induit. Verum lector monendus eſt, hanc differre à Veſalii figura, quod in hac carnis fibrarum ductus, quo modo ſingulæ inſerantur in ſuos muſculos, apertius demonſtretur.*

A Muſculus frontis.
B Muſculus temporalis.
CC Claudẽtes ſuperiorem palpebram.
D Alas naſi aperiens.
G Pars anterior oſſis iugalis.
H Muſculus labri ſuperioris, quadam ſui parte naſum petens.
I Principium maſſeteris.
Γ Latus muſculus carnoſa conſtans membrana, & præcipuus buccarum labiorumque, & anterioris colli cutis motuum. Quod autem ad præſentis muſculi fibrarum progreſſum attinet, K ad L vſque,
KL notat muſculi principium, è regione oſſis pectoris ac mediæ claniculæ ſedis oſſi pectoris proximæ incipiens, cuius fibræ recto tramite ſurſum ad M, exporriguntur. Et ab L, ad N,
MN notatur principium, quod oritur ab altera medietate clauiculæ, & a ſummo humero: Inde per obliquum aſcendit verſus partem anteriorem. Notandum autem eſt, hunc muſculum vt plurimùm non habere eam latitudinem, quam ei Veſalius tribuit in tertia muſculorum tabula: ſed neque vnus muſculus iungitur alteri, ſine interuentu membranæ carnoſæ, quam hic ſecuimus, quo liberos muſculos relinqueremus.
P Muſculus brachium attollens, cuius in hac figura dimidium tantum cõſpicitur, in ſequenti reliquum apparebit inſignitum M.
Δ Muſculus brachium pectori adducens, qui in quarta tabula a pœctore diuulſus notabitur eodem charactere.
R Membranea pars huius muſculi, quæ neruoſæ tenuitati primi abdominis muſculi iungitur.
S Carnea eiuſdem portio, quæ naſcitur ex ſexta, & ſeptima coſta.
Q Præſentis muſculi inſertio, quæ clarius apparebit tabula proxima.
V Muſculus brachium deorſum trahens.
5.6. 7.8. His numeris inſertiones muſculi thoracem mouentium ſecundi notantur.
Θ Abdominis muſculus obliquè deſcendens, qui cum ſuo coniuge vniuerſam abdominis ſedẽ cooperit. Exortus præſentis muſculi numeris indicatur, quibus ſecundi thoracem mouentis muſculi inſertiones ſignificantur, linea vero in medio ventris conſpicua ab R ad X oſtendit quo loco hi muſculi concurrant.
X Penis ſua cute preputio liberatus.
Y Vaſa ſeminaria.
E Teſtes obuoluti membrana carnoſa.
Z Muſculus anterior cubitum flectentium.
aa Poſterior cubitum flectentium muſculus.
b Muſculus cubitum extendens, qui ab humiliori ſcapulæ coſta principium ſumit.
c Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.
d Muſculus radium in ſupinum ducens.
e Superior radium in pronum mouentium muſculus.
Λ Secundus brachium flectentium muſculus: huius initium oſtendit f, & h, tendinem.
Π Muſculus latũ ſummę manus producens tendinem, cuius principium indicatur i, tendinis vero
ik principium k.

n Portio

Digitized by Google

n Portio muſculorum, quorum alter brachiali, alter vero pollici tendines offert.

o Excarnis primi pollicis internodij ſedes.

pq Duo muſculi hac parte videntur, quorum qui notatur p, inſeritur in brachiale, & qui q, in duos ſecatur tendines, ex quibus vnus in pollicis primum articulum inſeritur, alter vero in eiuſdem pollicis ſequentes articulos ſe recipit.

ſ In dextro crure primus notatur motus opifex; cuius initium ſ, inſignitur, tendo autem t: u vero ipſius

ſtu inſertio.

2 Finis ſecundi crus mouentium muſculi.

3 Finis tertij.

ϕ • Sextus tibiam mouentium muſculus, cuius principium notat x:

xy y verò ſedem vbi carnoſus eſſe deſinit, membranæque modo totum femur obueſtit, hæc ſæpe in vulneribus femoris periculum adfert.

α Muſculus tibiam mouentium nonus.

β Octauus.

γ Portio ſexti & ſeptimi muſculorũ femur mouentium. Inguinum præterea glandulæ.

δ Octauus femur mouentium.

ε Secundus tibiam mouentium.

ζη Excarnis tibiæ oſſis pars. η vero internum malleolum.

ι Sextus muſculus mouentium pedem: huius ortum indicat θ. ip-

θ ſius vero tendinis initium notat κ. & finem eiuſdem ζ.

κ

λ Septimus ex pedem mouentibus.

μ Tendo muſculi pollicem erigentis.

ν Muſculus quatuor digitos extẽdẽs.

ξ Qui pollicem in latus internum a cæteris digitis abducit.

ο Ligamen tranſuerſum in collo pedis, quod in alterum latus ſectione reflexum eſt.

π Tendo noni muſculi pedem mouẽtium.

ρ Primus pedem mouens.

ς Quartus.

τ Tendo tertij muſculi longus ac gracilis.

υ Muſculus tertium quatuor digitorum os flectens.

φ Pedem mouentium quintus.

Tabula II.

Figura hæc nihil quo ad ſectionis rationem differens, oculis in latus uerſa exhibetur: in hoc a Veſalij tabula diſſentiens, quod in hac appareant muſculi faciei, quodq; membrana ſexti muſculi tibiam mouentium diuulſa ſit, quo manifeſtiores ſint muſculi.

a Vnus ex muſculis frontis.

b Primus muſculus palpebrę ſuperioris.

c Qui narium alas diducit.

d Vnus muſculorum labij ſuperioris.

A Temporalis muſculus.

B Os iugale: foramen illud ad oſſis huius terminum, meatus auditorius eſt.

C Muſculus manſor, ſeu maſſeter.

D Muſculus buccarum motibus ſubſeruiens, & ex vna maxilla in alterã pronatus.

E Muſculus ab inferiori maxilla in os hyoides productus.

F Muſculus a pectoris oſſe in os hyoides inſertus.

G Tertius muſculorum laryngi communium, qui ex elatiore oſſis pectoris ſede enatus, finitur in primam laryngis cartilaginem.

H Quædam glandulæ retro auriculam.

I Primus capitis muſculus.

KL Dimidia pars muſculi mouentis humeri ſcapulam, quæ in noua tabula oſtendetur ſub Γ & Δ.

M Muſculus brachium mouentium primus. Idem manifeſtior erit in tabu. 4. nota Ξ, & in decima Δ.

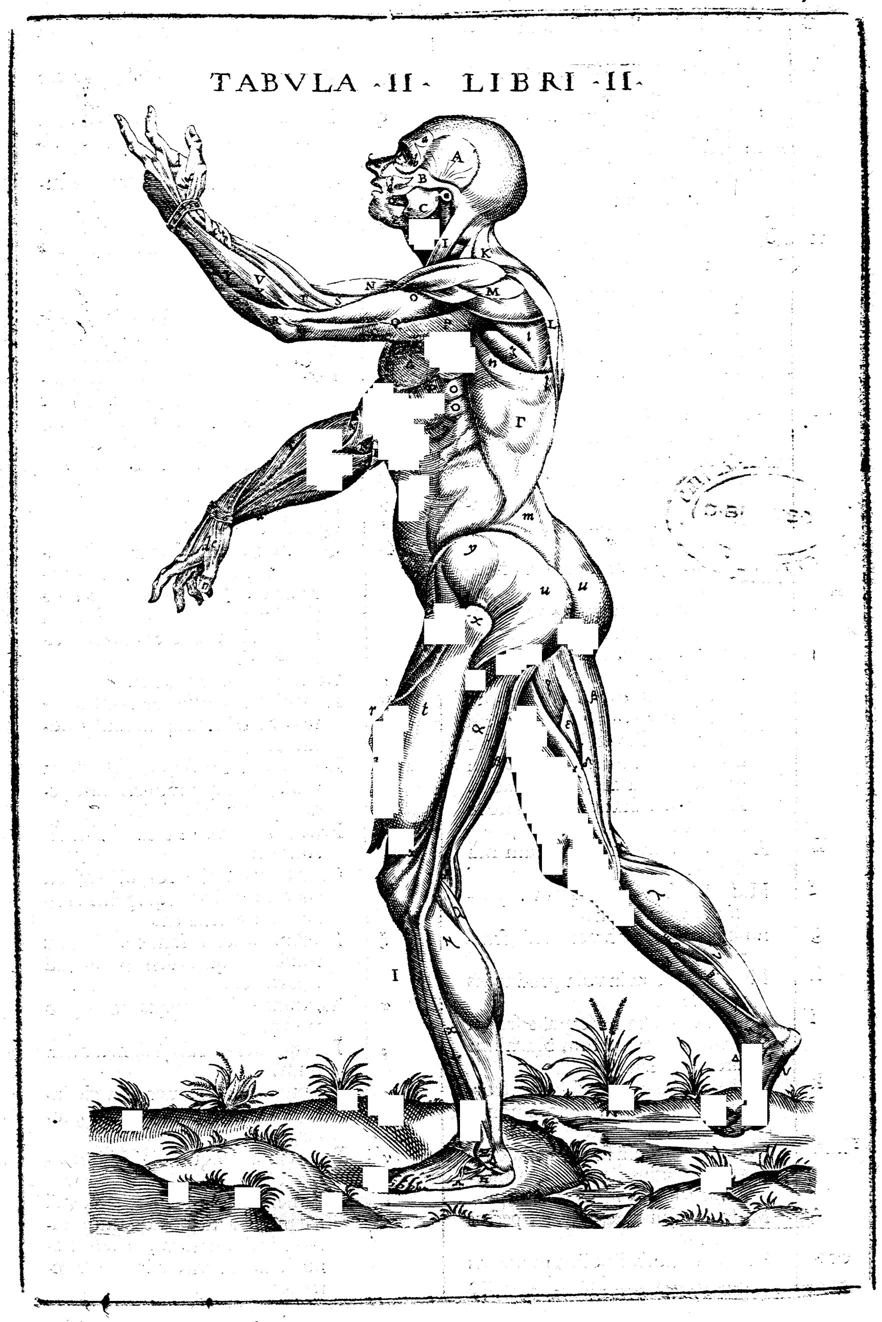
N Secundus cubitum flectentium.

O Cubitum extendens muſculus ex ima ſcapulæ parte enatus.

P Hic quoque cubitum extendit, naſcitur autem ex ſumma ſcapulæ parte.

Q Hac in parte duo prædicti muſculi cubitum extendentes coeunt. Quod autem inſignius protuberat, tertius muſculus extendens ſub eo latus, in cauſa eſt.

R Cubiti apex in quem inſerũtur muſculi extendentes cubitum.

Digitized by Google

S	Muſculus radium ſurſum ducens.
T	Extendens carpum in geminum tẽdinem deſinens.
V	Muſculus indicem, medium, & annularem extendens.
X	Minimum præcipue extendens.
Y	Carpum extendentium infimus.
a	Muſculus flectentium brachiale inferior.
bc	Duo hic notantur muſculi, quorum ſuperior b, inſignitus, carpo inſeritur, inferior autem cui c, inſcriptum eſt, in duos ſecatur tendines, vnum primo pollicis nodo inſerens, alterum eiuſdem duobus ſuperioribus nodis.
1.2.	3.4.5.6. His numeris notatur tranſuerſum ligamentum in exteriori ſede cubiti repoſitum: quod in tot rurſus annulos diuiditur, quod numeris inſignitur, quanquam ibidem non ſatis manifeſti ſint.
d	Muſculus pollicem indici iungens.
e	Muſculi pollicem indici applicantis tendo. Verum poſt hac obſeruandi erunt characteres brachij ſiniſtri, in eoque ſpectandi, tum qui in dextro cõſpicui ſunt, tum præter eos plures alij. Idem igitur ſignificant NPST a b c d e. Item numeri 4. 5. 6. in manu ſiniſtra atque in dextra. At priuatæ dextræ manus notæ ſunt hæ.
Z	Anterior cubitum flectentium muſculus.
f	Muſculus ſuperior radium in pronum mouentium.
g	Muſculus ſuperior brachiale flectentium.
h	Muſculus latum in vola producens tendinem.
i	Muſculus gibbam ſcapulæ ſedem occupans, extrorſum brachium circumuertens.
k	Muſculi huius ope brachium retrorſum flectitur ad ſuperiora nonnihil vergens.
Γlmn	Muſculus brachiũ ſurſum trahens. cuius inferius tabula nona indicium erit O, & in decima Θ.
Δ	Muſculus qui brachium ad pectus applicat.
ooo	Extremæ muſculi pectus mouentis inſertiones, quæ in medium octo coſtarum inſtar octo digitorum inſeruntur.
ppp	Abdominis muſculi oblique deſcendentis exortus.
q	Primus tibiam mouentium muſculus qui in proxima figura notabitur cum o.
r	Sextus tibiam mouentium muſculus.
ſ	Pars muſculi noni tibiam mouentium, qui in quarta tabula ſub Φ conſpicuus erit.
t	Septimus tibiam mouentium.
u	Primus muſculus femur mouentium.
x	Maior proceſſus oſſis femoris.
y	Conſpicua ſecundi femur mouentis mutculi pars: reliqua tegitur muſculo primo mouente femur, & cum ſexto tibiæ motore.
α	Quartus tibiam mouens.
β	Tertius.
γ	Secundus.
δ	Quintus.
ζε	Quartus mouens femur, cuius extimam partem notat ε, anteriorem vero ζ. Idem muſculus viſitur ſeptima tabula ſub β, & in octaua ſub φ, & c. & in duodecima Ξ & Σ.
η	Octauus tibiam mouens.
κθ	Excarnis tibiæ oſſis pars, verum interior malleolus priuatim κ notatur,
λ	In vtroque crure ſuram conſtituens muſculus, qui mouentium pedem primus eſt.
μ	Pedem mouentium muſculus ſecundus.
ν	Gracillimus totius corporis tendo enatus a muſculo, qui pedem mouentium tertius eſt.
ξ	Maximus inter ſuram conſtituẽtes muſculus, qui pedem mouentiũ quartus eſt.
π	Tertium articulum quatuor digitorum flectens.
ρ	Pars quinti muſculi pedem mouentium.
σ	Tranſuerſum ligamentum ab interno malleolo in calcem pronatum.
τ	Pollicem a reliquis digitis introrſum deducens.
υ	Ligamentum muſculo flectendi ſecundos articulos quatuor digitorum obnatum, & lati manus tendinis vicem in planta gerens.

Liga-

Digitized by Google

υ Ligamentum muſculo flectendi ſecundos articulos quatuor digitorum obnatum , & lati manus tendini vicem in planta gerens.

φ Sextus muſculus mouentium pedem.

χ Septimus.

ψ Octauus, huius item que ſeptimi tendo inferius notatur Ξ.

ω Extendens quatuor digitos muſculus, cuius finis in duos diuiſus tendines, cum in hac, tum in quarta figura ſignatur Ω.

ΔΔ Tranſuerſum ligamentum tibiæ, oſſi, & fibulæ commune.

Θ Tendo muſculi pollicem extendentis.

Ξ Inferior fibulæ articulatio, malleolum externum conſtituens.

Σ Tranſuerſum ligamentum à fibula in calcem pertinens.

Π Muſculus minimum digitum a reliquis abducens.

TABVLA III.

PRAESENS *tabula anteriorem corporis faciem magna ex parte notans corpus exprimit, à quo cutis cum adipe carneaque membrana, venis cutem tranſmeantibus, & quibuſdam muſculis inter deglubendum (ut fere fit) auulſis, ſublata ſunt; quandoquidem hanc tabuam in pictorum gratiam imprimis poſui, quos relicti in membrana carnoſa muſculi valdè turbaſſent, quanquam his ſanè non ſat ſit muſculos in ſuperficie poſitos ad admuſſim tenere, immo præter oſſium accuratiſſimam cognitionem, ſumma diligentia cuiuſque muſculi munus perſpectum ipſis eſſe debet, quo ſciant quando muſculum aliquem aut breuiorem, aut longiorem, aut compreſſum magis, aut protuberantem depingere debeant, hoc axioma perpetuò ob oculos habentes, muſculum dum os mouet, idque vt ſic dicam, ad ſuum ventrem retrahit, breuiorem, multoque prominentiorem fieri, & ad ipſius ventris medium colligi: cùm autem e conuerſo muſculos os dimittit, ipſumque os alio agitur, quam ab eo muſculo duceretur, muſculi ventrem (cui duntaxat illi artifices animum accommodant) produci ac ſubſidere minimumque protuberare, qua ratione ſæpe accidit, vt contactus alteri ſubiacens muſculus ſuperiorem faciat protuberare; pictores autem, quoniam hunc agere exiſtimant, non ſine turpi errore contractiorem depingunt.*

A Glandulæ plurimæ ſitæ ſub aurium radice.

B Muſculus natus a ſummo mento in os υ imaginem referens inſertus.

C Muſculus eiuſdem oſſis natus ex altiſſima oſſis pectoris parte.

D Muſculus eiuſdem oſſis a ſuperiori ſcapulæ coſta in os hyoides inſertus, hic in ſequenti figura notabitur V V. in quinta cum R & S. ſedes quæ vtrinque ad D literæ viſitur latera, neruos continet ſexti paris neruorum cerebri internis iugularibus venis, & arterijs ſoporalibus comitatos.

F Muſculus ſeptimus mouentium caput, à pectoris oſſe, & clauicula in mamillarem proceſſum implantatus.

G Portio muſculi ſcapulam mouentium ſecundi, apparebit autem totus in nona figura ſub Γ & Δ, & in proxima dimidius ſub K & L.

H Hac parte meant venæ iugulares, ſub quibus apparet muſculus oſſis hyoidis notatus D. eſt autem ille quem oſtendemus in figura octaua notatum C.

I Clauiculæ anterior ſedes, quæ excarnis occurrit.

K Muſculus brachium mouentium primus.

L Secundus brachium mouentium.

M Os pectoris.

NN Muſculi tertij brachium mouentium pars, ſuperiori tabula notatur. Γ.

OO Capita muſculi mouentis pectus. Idem in octaua tabula notabitur F.

P

P Præſens digitorum effigies, exortus eſt muſculi primi abdominis oblique deſcendentis.

ΔΔ Muſculi recti qui apparent ſub abdominis primo, & ſecundo muſculis.

Q Anterior cubitum flectentium muſculus.

RR Muſculi iam dicti interioris capitis carnoſa pars, integri muſculi ritu protuberans.

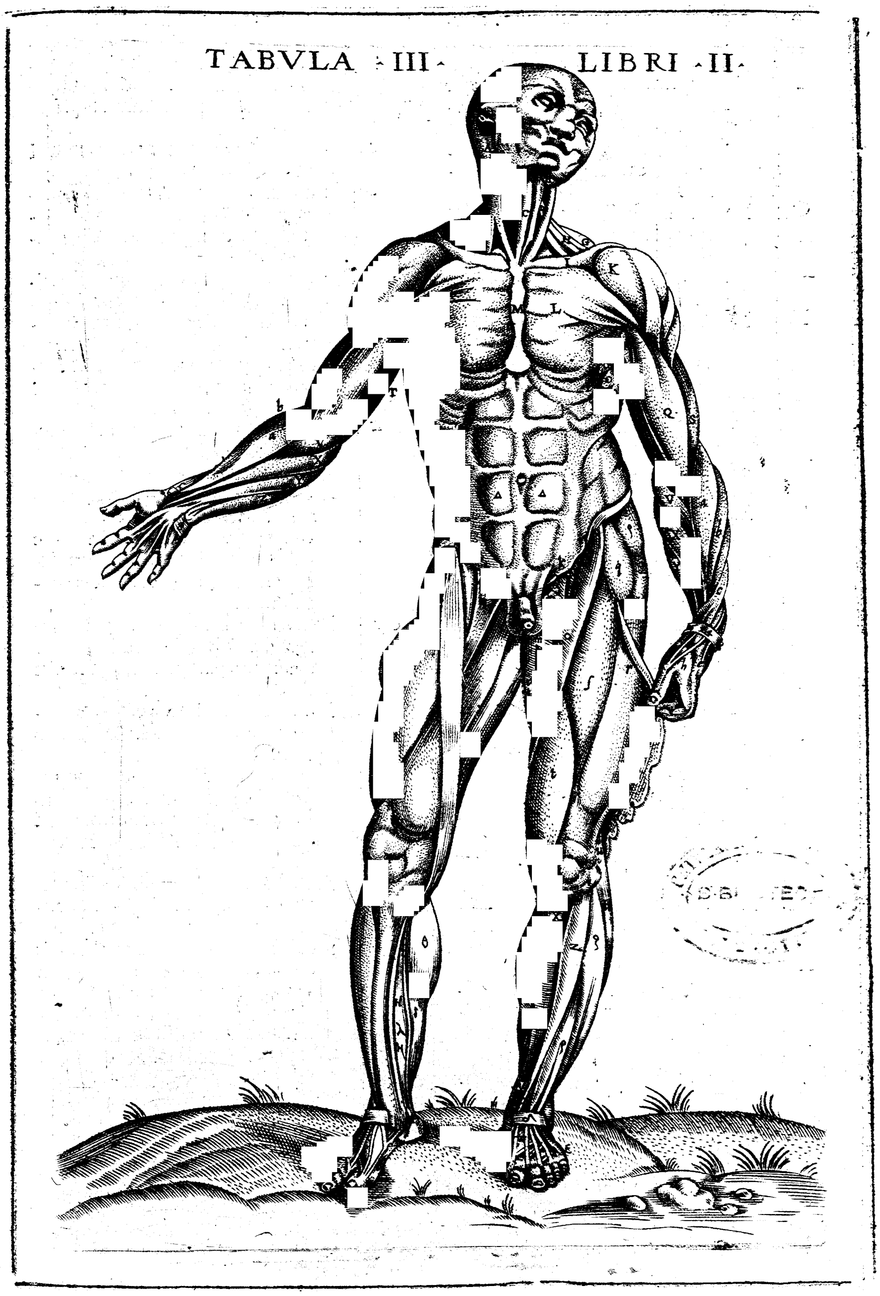
SS	Secundus muſculus brachium flectens.
T	Muſculus extẽdentium brachium primus.
V	Superior muſculus eorum qui radium in pronum agunt.
X	Muſculus ad indicem poſt brachiale ſubiens, idque flectens.
Y	Muſculus latum tendinem in manu producens; ab huius latere cõſpicitur muſculus, flexionis ſecundi quatuor digitorum articuli auctor, quem quintæ tabulæ Θ indicat.
Z	Muſculus brachiale flectens.
a	Radium in ſupinum ducens muſculus.
b	Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.
c	Duo muſculi, quorum vnus tendinem brachialis oſſi pollicem ſuſtinenti præmittit: alter in binos diuiſus tendines, vnum primo pollicis oſſi; alterum ſecundo & tertio inſigit.
d	Tendo muſculi pollicem indici applicantis.
e	Tendines in exteriorem indicis faciem exporrecti.
3	4. 5. 6. Copulæ tranſuerſæ, quæ in externa carpi facie conſpiciuntur, quas tamen ægrè pictor exprimat.
h	Muſculus pollicem indici coniungens.
i	Muſculus ab indice pollicem abducens, cuius a latere poſitus eſt muſculus primum pollicis articulum flectens.
q;	Muſculus tendinem membraneũ volæ adiuuans.
k	Membrana carnoſa teſtes obuelans.
l	Glandulæ inguinum cauitati infartæ.
m	Octauus mouentium femur. tabula octaua notabitur Ξ.
n	Origo ſexti femur mouentium muſculi, tabula octaua notatus Θ.
o	Primus tibiæ muſculus, ex ilium oſſibus pronatus.
p	Secundus tibiæ muſculus a pubis oſſium commiſſura originem ducens.
q	Muſculus inter tibiam mouentes ſextus: huius elatior pars carnoſa eſt: eiuſque ſublata eſt membrana, quo melius conſpiciantur muſculi.
r	Secundus coxam mouens, qui decima tabula notatur Ξ.
ɼ	Septimus tibiam mouens.
ſ	Nonus.
t	Octauus.
u	Tendo quarti tibiam mouentium muſculi.
xy	Tibiæ os, nullo obtectum muſculo.
z	Sextus inter pedem mouentes muſculus.
α	Quatuor pedis digitos extendens.
β	Nonus mouentium pedem.
γ	Tendo muſculi pollicem extendentis.
δ	Ligamentum ex tranſuerſo ceruici pedis incumbens; ſubtus autem tranſeunt quorundam muſculorum tendines ad pedem.
ε	Exterior, ſeu fibulæ malleolus excarnis.
ζ	Septimus muſculus mouentium pedem.
η	Secundus pedem mouens.
θ	Primus muſculus pedem mouentium.
κ	Tertij muſculi pedem mouentis tendo.
ι	Tendo quarti muſculi pedis.
λ	Muſculus quatuor pedis digitorum tertium os flectens.
μ	Portiuncula quinti pedem mouentium: verum hæc, vt & reliqui apparentes in tibia ſiniſtra, maniſeſtius cõſpiciuntur in tabula ſuperiore.
ν	Tranſuerſum ligamen a talo ad calcaneum pertinens.
ξ	Muſculus pollicem introrſum curuans.
ϖ	Muſculus cæteris digitis applicans pollicem.

TABVLA IIII.

PRAESENS *tabula quamplurimos præcedentis tabulæ muſculos ſectionis ſerie ademptos commonſtrat, & deinde pleroſque, qui prioribus figuris nondum in conſpectum venere videndos offert: quod omnes ad octauam vſque muſculorum tabulam ſubſequentes tantiſper præſtabunt, dum oſſa anteriori facie nuda conſpiciantur.*

r	Muſculus temporalis, cuius principium ſemicirculo non abſimile A, B & C circumſcribitur.
ABC	
D	Oſſis iugalis externa ſedes, quæ excarnis eſt.

Maſſe-

Digitized by Google

Δ Maſſeter qui inter muſculos inferiorem maxillam mouentes ſecundus deſcribetur. huius mu-

E ſculi principium a mala exortũ,

F F principij ipſius portio auri proxima. Cæterum ab E ad F, totus ipſius principij ductus ſecundum iugularis oſſis longitudinem metitur.

G Infima muſculi inſertionis ſedes notatur. Porrò ſi triangulo hunc aſſimilare lubet, E, F, & G, tres angulos tibi proponere finges.

H Neruulus minoris radicis tertij paris neruorum cerebri, hac frontis muſculoſam compagem, & elatiorem palpebram petens.

I Neruulus dictæ modo radicis ad ſuperius labrum, & externam alæ naſi ſedem propagatus.

K Cartilago in quam ſiniſtrum naſi os deſinit.

L Ala naſi dextra dictæ modò cartilaginis extremo alligata incumbensque. Inter K & L, narium cute iam ablata cum quibuſdam membraneis ligamentis, in conſpectum venit anterior alæ naſi muſculus nimiſquam tenuis.

M Muſculus a ſuperiori maxilla in inferiorem inſertus, ac buccas mouentium ſecundus.

N Muſculus dexter inferiori labro peculiaris.

O Vix cõſpicua eſt huius muſculi portio, qui inferiorem maxillam deorſum vellit.

P Hac ſede os reponitur υ imaginem referens.

Q Muſculus a temporum oſſis proceſſu ſtyli formam imitante enatus, ac oſſi υ ſimili inſertus.

R Muſculus dexter ab inferiori maxilla in os υ referens, inſertionem tentans, cuius coniunx nõnihil quoque hic ſe ſpectandum præbet.

ST Dexter & ſiniſter oſſis υ imaginem experimentis muſculi, a pectoris oſſis ſummo pronati.

V Muſculus gracilis & longus, qui a ſuperiori ſcapulæ coſta oſſi υ referenti implantatur.

Θ Muſculus capitis motibus ſubſeruiens, qui ob oſſe pectoris principium

X X notatum ſumit, dein-

Y de aliam principij partem Y indicatam, a clauiculæ ſede pectoris oſſi proxima obtinet. Ce-

Z terum Z inſertionem ipſius inſinuat, qua vniuerſum mamillarem capitis proceſſum amplexatur.

a Clauicula magna ex parte anteriori ipſius ſede excarnis.

b Muſculi ſcapulam mouentium ſecundi in latiorem clauiculæ partem, & ſummum humerum inſertio.

c Muſculorum hic magnam obſcuritatem pariunt vaſa caput adeuntia, & nerui in brachium excurrentes.

Muſculus a clauicula in primã thoracis coſtam inſertus, ac thoracẽ mouentium primus.

ƶ Muſculi brachium attollentis anterior pars, poſteriorem decima oſtendit tabula adhuc in ſua ſede repoſitam, ac Δ præcipue inſignitam. Proxime autem ſequens tabula anteriorem hanc partem ab exortu liberam reflexamque, ac γ notatam commonſtrat.

efg Porro in præſenti figura e, f, & g, cõſpicuam hic muſculi brachium attollentis partem, trianguli ritu deſcribunt.

h Muſculi brachium pectori adducentis inſertio, quam in ſiniſtro

QTΔ brachio Q, & T notaui, & ipſi muſculo Δ quoque impoſui, quo hi characteres ad præcedentis tabulæ notas referantur, ad

KLR quam quoque K, L, & R, ſpectant.

i Pectoris os liberum ab initijs muſculorum brachia pectori adducentium.

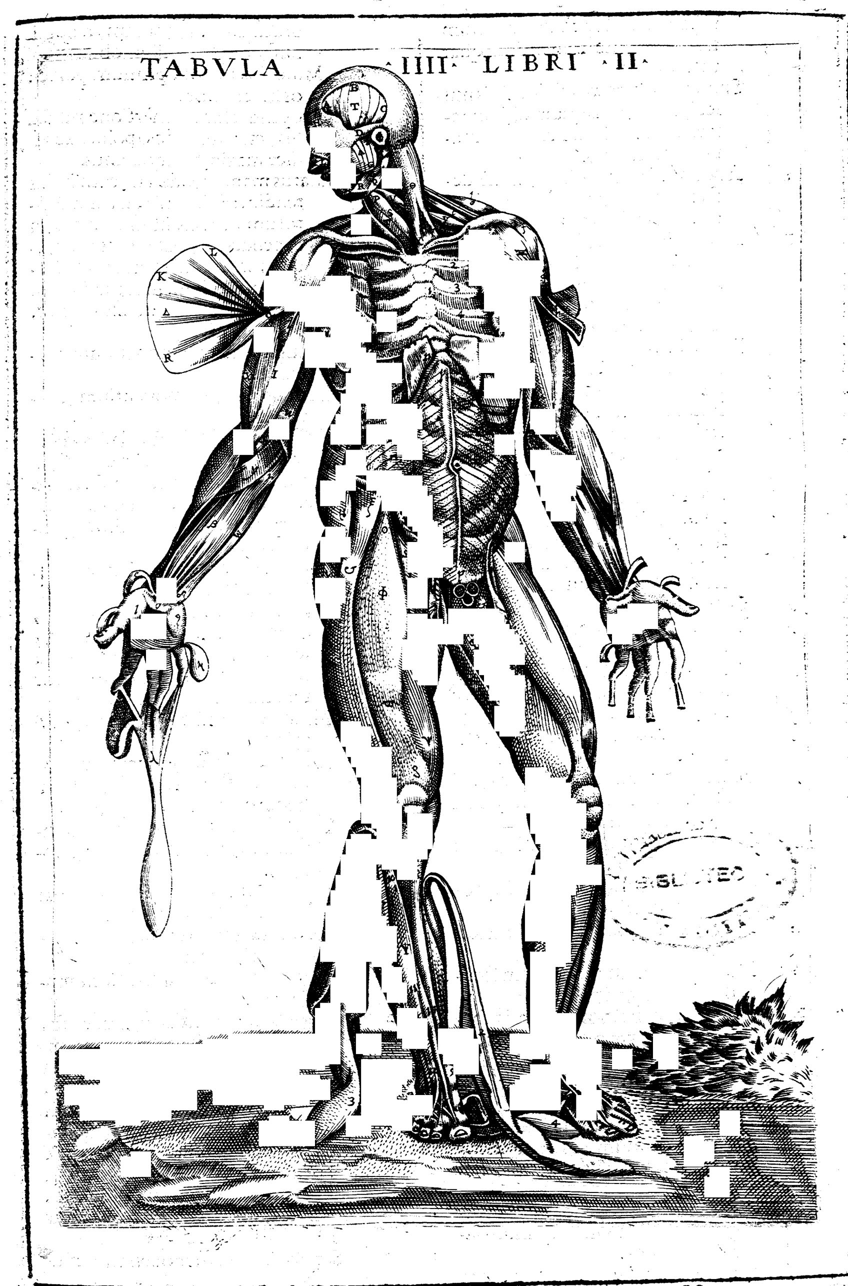
234 Secunda, tertia & quarta thoracis coſtæ, ad quas reliquæ ſeriatim ſubſequuntur, atque in harum interuallis exteriores muſculi intercoſtales ſunt obuij. Lineæ autem in coſtis ductæ, atque ad characterum ſiniſtrum conſiſtentes, oſſa coſtarum ab earundem cartilaginibus determinant: ſunt enim illæ notæ cartilaginibus inſcriptæ.

k Muſculus ſcapulam mouentium primus.

l Muſculus thoracem mouentium ſecundus.

m In ſiniſtra axilla m latitat, muſculũ

notans

Digitized by Google

notans quo brachium deorſum trahitur, idque mouentium quartus habebitur.

n Siniſtri lateris rectus abdominis muſculus, hic altius quam oblique aſcendẽtis muſculi neruoſa tenuitas conſcendens.

o Abdominis muſculus obliquè deſcendens, quem hic in poſteriora ab abdomine reflexũ finximus.

π Abdominis muſculus oblique aſcẽdens, ac totam, vbi conſpicis, ſui lateris abdominis ſedem amplectens, quem quodammodo circumſcribunt o, n.

pp Portio obliquorum abdominis muſculorum deſcendẽtium, quæ ad albam in abdomine apparentem lineam eſt relicta. Cæterum *p* inferius ſignificat penis conſtructionẽ, qui ad pubis os, quà primùm flaccidus, deorſum denuò propẽdet, diſſectus eſt. Duo itaque velut inſigniores circuli, duo ipſius ſunt corpora: circulus autem ſub illis conſiſtens, meatus eſt vrinæ ſeminique communis.

q Os brachij.

r Vaſa ſeminaria, quæ hic priuatim enarrare non propoſui, quemadmodum etiam neque teſtis muſculum, cui vt a vaſis diſtingueretur, *ſ* aſſcripſi.

ſ

t Muſculus cubitum flectentium anterior.

u Muſculus cubitum extendens, cui ab humiliori ſcapulæ coſta principium præbetur.

xx Poſterior cubitum flectentium muſculus.

y Muſculus ſuperior radium in pronum ducentium.

α Radium in ſupinum agentium longior.

β Muſculus quatuor digitorum ſecũdos flectens articulos.

Σ Muſculus ab interiori humeri tubere exortus, vlnæ exporrectus, & brachiale flectens: *γ* ipſius caput,

γδ *δ* ipſius inſertionem denotat.

ϛ Muſculus alter brachiale flectens, hicque deorſum dependens.

ζ Muſculus primum parui digiti internodium verſus exteriora flectens.

η Hic muſculus propendet paruũ digitum à reliquis in extremum latus abducens.

θ Tranſuerſum ligamen in interna brachialis ſede obuium, tendinibuſq; hac repentibus obductum.

ι Muſculus maior, primum pollicis os flectentium.

κ Propendet hic ab inſertione muſculus, cuius beneficio pollicẽ ab indice maxime remouemus.

λ Latus manus tendo vna cum ipſius tendine: a ſummis quatuor digitorum aciebus in ſiniſtra manu dependens. Præterea hic in vtriuſq; manus vola tendines occurrunt mucoſis membranis induti, atque ad digitos quo illos flectũt, protenſi.

μ Secundus femur mouentium muſculus.

ν Primus femur mouentium muſculus.

ξ Oſſis ſacri oſſis ſiniſtro lateri commiſſi ſedes, a qua primum & ſextum tibiã mouentes reſecuimus.

& Charactere & ſedes inſignitur maioris exteriorisque femoris proceſſus.

Φ Nonus tibiam mouentium muſculus, cuius initium ſupra coxendicis articulum incipiens *o* notatur,

oϖ *ϖ* verò tendinis ipſius principiũ, *ρ* ſedes indicatur, qua preſentis muſculi tendo ſubditis connaſcitur tendinibus.

σ Muſculus femur mouentium ſeptimus.

τ Muſculus femur mouentium ſextus, ſuo tendine cum ſeptimo hac prorepens.

υ In ſiniſtro femore muſculus *υ* inſignitur, femur mouentium octauus.

φ Quinti femoris motui ſeruientium muſculi anterior portio.

χ Secundus tibiam mouentium.

ψ Octauus tibiam mouentium.

ω Septimus tibiam mouentium muſculus.

23 Primus tibiam mouentium muſculus, 4 Sextus tibiam mouentium,

3 4 Sextus pedem mouentium muſculus, vna vt duo præcedentes, ab inſertione pendens. Cæterum in dextro crure etiam obſeruatur primi tibiam mouentium, & huius ſexti pedem mouentium inſertionis portio, huius quidem inſertioni in charactere 6. illius

5.6. verò 5 inſignito.

7 Septimus pedem mouentium muſculus.

89 Excarnis tibiæ oſſis pars, a cuius externo latere ſextus pedem mouẽtium muſculus ablatus eſt. Verũ 9 priuatim interiorem notat malleolum.

ψ Muſculus quatuor pedis extendens digitos: 10 ipſius exortus inſignitur: 11 vero ipſius ſedes, qua portionem ſuam emittit, quam noni pedem mouentis muſculi loco numerabimus, & hic Ω notauimus.
10.11.

Ω

12 muſculi ψ inſigniti ſedes, quatuor tendines, quibus quatuor digiti extenduntur, pullulãs. Ω vti & iam paulo ante ſcripſi, muſculus notatur inter pedis motores nonus, qui bicorni tendine inſertionem 13 notatum tentat.

Ω

14 Muſculus pollicem extendens.

15 muſculus pedem mouentium octauus.

16 Muſculus pedem mouentium ſecundus.

Tabvla V.

Hæc a Veſalii Tabula differt, quod in hac muſculi in humano ſolum corpore inuenti depingantur, in illius vero tum ſimiarum, tum aliorum brutorum.

A Foramen quo neruulus tertij paris neruorum cerebri, frontis & ſuperioris palpebræ muſculoſam petit ſubſtantiam.

B Temporalis muſculus.

C Hic magna oſſis iugalis portio execta eſt, vt temporalis cum maſſetere, quem D inſigniuimus, coitus in conſpectum veniret. D autem eſt ſecundus inferiorem maxillam mouentium.

D

E Foramen quo ſurculus tertij paris neruorum cerebri, ad ſuperius labrum, & alam naſi deducitur.

F Amplus muſculus a ſuperiori maxilla in inferiorem productus, ac buccarum motibus ſeruiens ſecundus.

G Nerui vtrinque ad hunc characterem occurrentes, labro inferiori exporriguntur. Cæterum ſuperior characteris ſedes, fungoſam labrorum ſubſtantiam inſinuat ad vtrunque labrum conſpicuam.

HI muſculus inferiorẽ maxillam deorſum trahens. Singuli characteres ſingulos eius muſculi ventres notant, in quorum medio excarnis teresque muſculi pars conſiſtit.

K Portio muſculi caput mouentis, ac a pectoris oſſe & clauicula enatus, toti mamillari proceſſui inſertus.

L Os υ imaginem referens, a quo primum, ſecundum & tertium par eorum, qui id mouent muſculorum reſecuimus.

M Primus & ſecundus linguæ muſculi, ab oſſe hyoide pronati.

N Laryngis cartilago ſcutum referẽs, & iam narrandis muſculis adhuc obtecta.

O Dexter duorum muſculorum ab oſſe υ referente, in cartilaginem ſcuto ſimilem inſertorum.

P Dexter muſculorum, qui a pectoris oſſe ſcutum imitanti laryngis cartilagini inſeruntur. Ad huius muſculi exterius latus, congeries viſitur ſoporariæ arteriæ, interioris venæ iugularis, & ſexti cerebri neruorum paris, ad notam. *

Q Aſperæ arteriæ anterior ſedes.

RS muſculus oſſi υ imaginem exprimenti proprius, & a ſcapulæ ſuperiori coſta enatus.

T Portio muſculorum ſecundi paris caput mouentium.

V Tertius ſcapulam mouentium muſculus.

X Tertius ſpinam mouentium muſculus.

Y Dextri lateris clauiculam hic a pectoris oſſe auulſimus, adhuc ſummo humero cõnexam, & ſibi adhuc muſculum ſeruantem, qui thoracis motorum primus numerabitur, hicque Z inſignitur.

Z

a Summus humerus, ſeu ſcapulæ elatior proceſſus.

b Interior demiſſorve ſcapulæ proceſſus.

c Ligamentum brachij oſſis ad ſcapulam articuli peculiarium quartum, ab interiori ſcapulæ proceſſu ſummum humerum petens. ✕

d Ligamentum teres ab apice interioris ſcapulæ proceſſus, in anteriorẽ ſedem externi capitis humeri in-

ſertum, ac huius articuli primũ, poſt membraneum omnibus articulis commune.

c Aliud teres ligamentum, ex eminẽtiſſima ſcapulæ acetabuli ſede, ad externum quoque humeri caput procedens, atque huius articuli ligamentorum peculiarium ſecundum.

f Hac ſede duo ligamenta d & e inſignita, ſuis lateribus vniuntur, & velut tranſuerſum efformant ligamentum, tranſmittens caput externum muſculi cubitum flectentium anterioris, ac mox ζ notandi.

g Pectoris os, cui ſeptem ſuperiorum coſtarum cartilagines vtrinque connectuntur.

h Prima thoracis coſta, reliquæ dein etiam vna cum ipſarum interuallis citra characterum opem ſunt conſpicuæ.

r Muſculus ſcapulam mouẽtium primus.
ik i & k huius muſculi principium notant.

m Muſculus qui a ſcapulæ baſi pronatus, octo ſuperioribus thoracis coſtis inſeritur.

Δ Siniſter rectorum abdominis muſculorum,
n n carneum recti abdominis muſculi principiũ triangulo non abſimile.
o o principium eiuſdem muſculi nerueum, pene vniuerſum efformans muſculum notat.
pq Toto interuallo a p ad q pertinente, recti abdominis muſculi internis ſuis lateribus inuicem contingunt. Tota autem ſede ſupra q, aut ſupra vmbilicum conſiſtente, tanto magis muſculi mutuò ſeiunguntur, quanto altiùs conſcendunt. Cæterum q notabit etiam obliquorum abdominis muſculorum neruoſæ tenuitatis, ad trãſuerſum abdominis muſculum hac in parte ad pectoris vſque ſedem connexum.

uuu Inſcriptiones, ſeu neruea delineamenta, tranſuerſim recto muſculo impreſſa, quibus oblique aſcendentis muſculi neruoſa exilitas pertinaciſſime connaſcitur.

xſ Linea hæc portiunculam notat obliquè aſcendentis muſculi, qua is trãſuerſo abdominis muſculo inibi adeo valide cõmittitur, vt inter diſſecandum niſi relicto eiuſmodi ſigno, a tranſuerſo liberari nequeat.

y Tranſuerſus abdominis muſculus.

α Obliquè aſcendens abdominis muſculus abdomine reflexus.

β Vaſorum ſeminalium portio. Cæterum tres illi quodammodo circuli ad rectorum muſculorum radicem, ſeu iuxta n & o, ac p cõſpicui idem notant, quod in mox præcedente tabula, abiecti nimirum penis conſtructionem ac naturam.

γ Reuerſa eſt muſculi brachium attollentis anterior pars.

δ In dextro brachio inſertionis pars adhuc reliqua eſt muſculi brachium attollentis.

ε Ex carnis humeri pars. inter duo capita apparens muſculi cubitum flectentium anterioris.

ζ Cubitum flectentium muſculus anterior.

η Muſculus cubiti extenſionis auctor, cuius principium ab inferiori ſcapulæ coſta pronaſcitur.

θθ Poſterior muſculus cubitum flectentium.

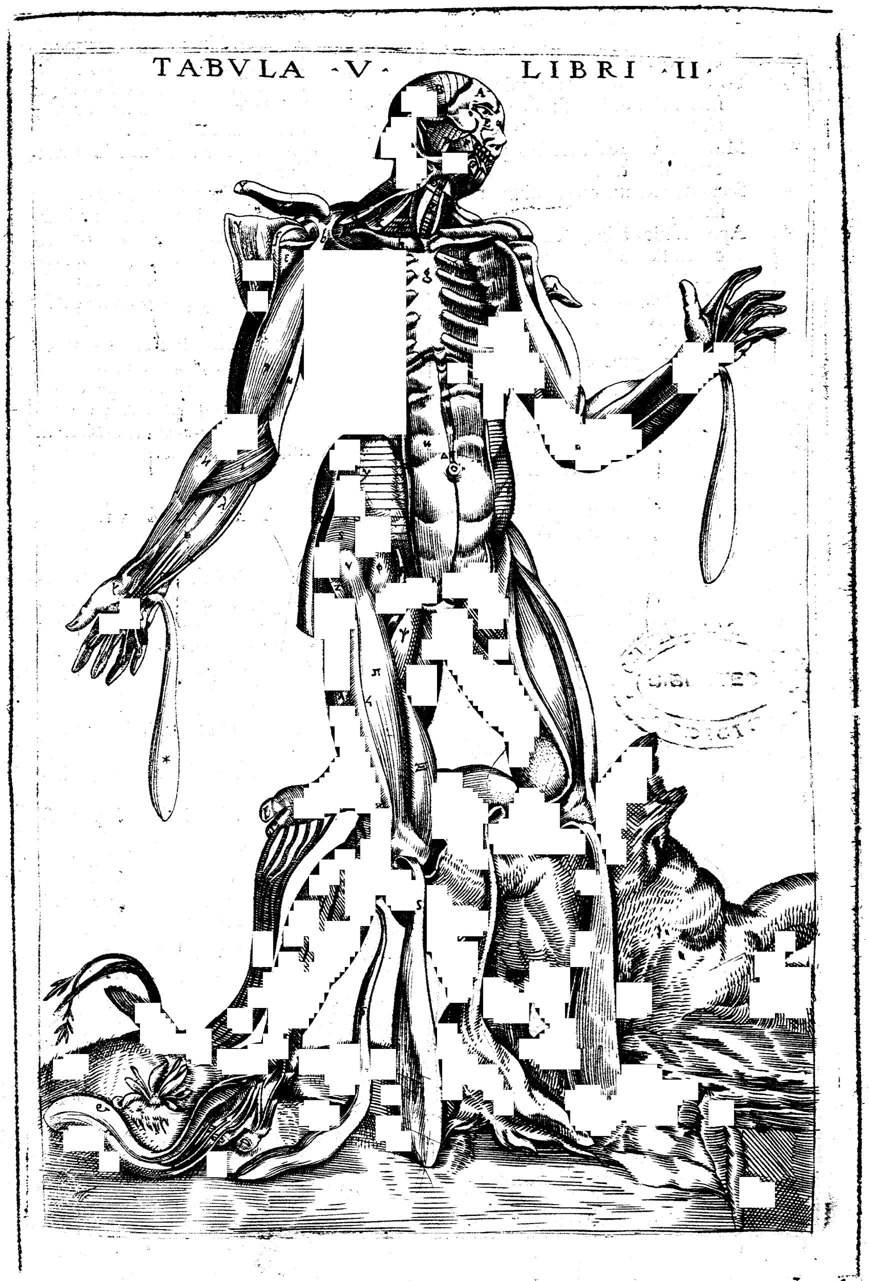
ι Superior muſculus eorum, qui radium in pronum agunt.

κ Radium mouentium longiſſimus, cuius auxilio radius in ſupinum ducitur.

Θ Quatuor digitorum ſecundum os flectens muſculus.
λ λ ipſius principium ſub muſculo radio peculiari, & ι notato, reconditum.
μ μ muſculi huius in quatuor carneas partes diſtributio, quæ poſtmodum in ſingulos tendines degenerant, indicatur.

νξ Tranſuerſum interioris brachialis ſedis ligamentum, longa ſectione diuiſum, & vtrinque in latus reflexum. Verum præterea ν muſculum priorem primum pollicis os flectentium commonſtrat: ξ autem muſculum, cuius ope primum parui digiti internodium extrorſum flectitur. Porro quod ad quatuor tendinum, ſecundum quatuor digitorum os flectentium ſeriem attinet, omnia ſunt conſpicua, quamuis interim tendinibus indicem & paruum digitum petentibus o inſcripſerim.

Non-

Digitized by Google

ϖ Nonnihil hic ſeſe offert muſculus, quatuor digitorum tertium flectens os.

ρ Portio muſculi tertium pollicis os flectentis, qui in ſiniſtro cubito eſt conſpectior.

* Muſculus vlnę exporrectus, quo brachiale flectitur.

σ Seeundus femur mouentium muſculus.

τ Apparet hic obſcure femoris caput coxendicis oſſis ſinum ſubiens, & ligamento obductum, ſed τ in hoc præcipue adhibetur, vt ceruix, ſeu collum femoris hic indicaretur.

υ Femoris magnus exteriorvè proceſſus.

φ Femur mouentium ſeptimus.

χ Femur mouentium ſextus.

ψ Femur mouentium octauus.

ω Quintus femur mouentium muſculus.

Δ Septimus tibiam mouentium muſculus
2 charactere 2 ipſius amplū principium à radice magni femoris
3 proceſſus enatum. 3 hic in tendinem latum deſinit, cum octaui & noni muſculorum tibiam mouentium tendinibus commixtū
4 vnitumque. 4 hæc linea illum in anteriori femoris ſede terminat, vbi octauus muſculus ipſi primū ſubijci incipit.

Ξ Octauus tibiam mouentium muſculus.

Π Octauum quoque tibiam mouentium muſculum indicat, ſed priuatim ſinum oſtendit, cui nonus tibiam mouentium muſculus inſidebat, qui hic propendens
σ inſignitur. Maximam itaque ſinus ſedem octauus muſculus conſtituit, verum ſeptimus eius tantam portionem efformat, quanta a linea 4. inſignita, ad vmbram ſeptimi muſculi vſque protenditur, ita ſane, vt ab vtriſq; muſculis ſinus iſte conſurgat.

ς Hoc charactere muſculus inſignitur tibiam mouentium nonus, qui à ſuo exortu liberatus, a genu pendet, vbi ſeptimi & octaui tibiam mouentium muſculorum tendinibus commiſcetur.

σ Hic propēdet muſculus tibiam mouentium ſecundus.

Σ In hac tibia, tibiæ os anteriori ſede prorſus excarne cernitur. Supereſt enim hic duntaxat ex omnibus muſculis illi adnatis, muſculus pedis pollicem extendens, &
Φ modo inſignitus, cuius tendini 7
7 inſcriptum conſpicis.

8 Septimus pedem mouentium muſculus.

9 Octauus pedem mouentium.

Ψ Carnea moles in ſuperiori pedis ſede repoſita, quæ in quatuor carneas partes digeſta, quatuor educit tendines, & pollicem, & tres ipſi proximos digitos in latus externum mouet.

Ω Hic proſternitur muſculus quatuor extendens digitos, vna cum ipſius portione, quam noni pedem mouentium muſculi vice recenſuimus, ac cui iam,
& &, characterem inſcriptum cernis.

Tabula VI.

Sextae tabulæ caput in poſteriora reflexum eſt, & maxillam inferiorem in ſummo mento diuiſam, & vtrinque in latera deductam refert. Hic iugalis oſſis portionem execui.

A Verum A præterea inſinuat temporalis muſculi in acutum inferioris maxillæ proceſſum inſertionem.

B Acutus maxillæ inferioris proceſſus.

C Siniſtra maxillæ inferioris pars.

D Muſculus in ore deliteſcens, qui internæ inferioris maxillæ ſedi, vbi latiſſima eſt, inſeritur, eamq; mouentium tertius habetur.

E Gurgulio à palati fine propendens.

F Glandula ſiniſtra amygdalæ nō abſimilis, ac eminentiſſime laryngis ſedi appoſita.

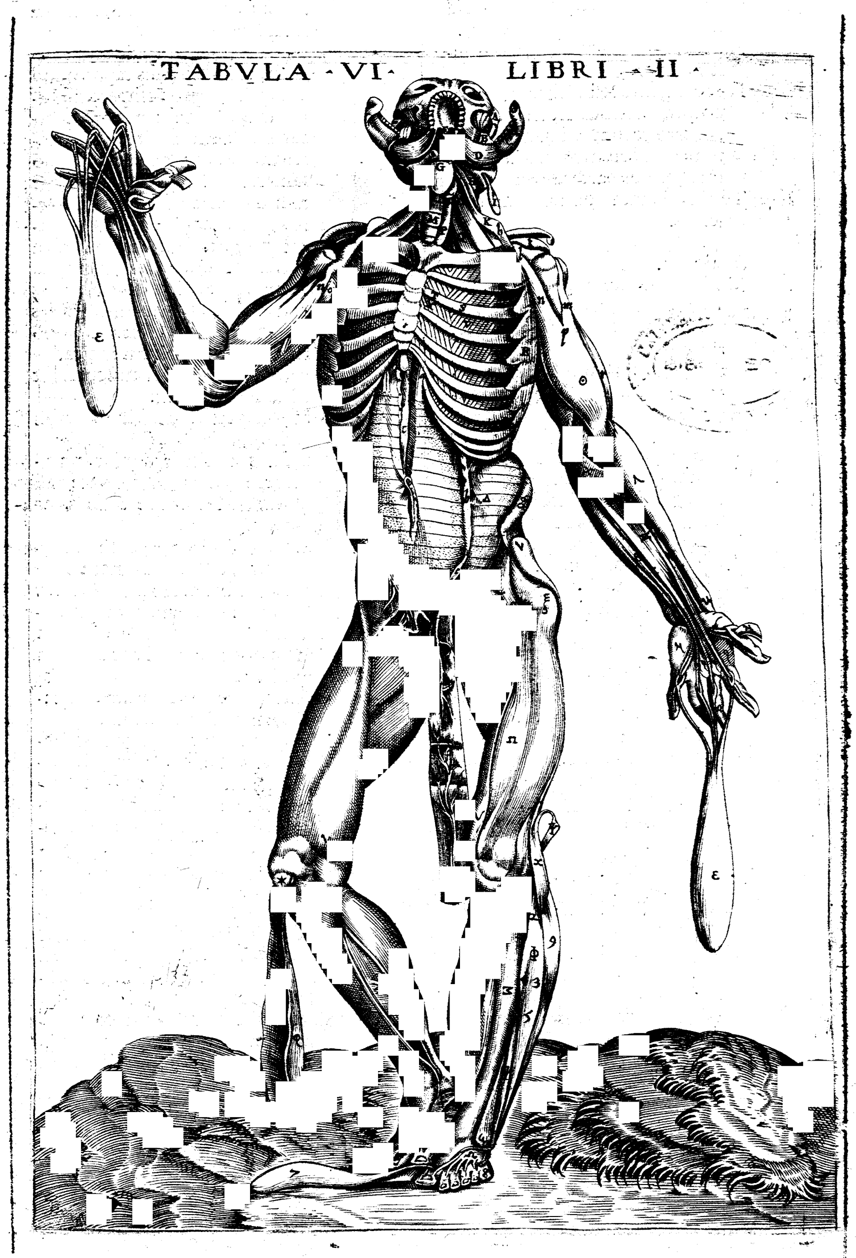
G Lingua, verum ſuperior characteris pars, laryngis operculo eſt contermina.

H Hac ſede plures capitis, & ceruicis muſculi confunduntur.

I Muſculus inferiorem maxillam deorſum trahens, hic ab exortu pendet.

K Tertius hominis ſcapulam mouentium.

L Glan-

TABVLA VI LIBRI II

L Glandula ſiniſtro laryngis radicis lateri adnata & inſigniter carnea.

M Aſpera arteria incumbentibus muſculis libera.

N Hæc congeries, eſt vaſorum & neruorum lateribus aſperæ arteriæ exporrectorum: quanquam & muſculi dorſum mouentium primi aliqua ex parte ſe oſtendant.

O Tertius ſpinam mouentium muſculus.

P Primus.

Q Secundus.

R Muſculus a ſcapulę baſi principium ducens, thoracemque mouentium ſecundus,

STV S ſignificat tertiæ coſtæ os. T tertiæ coſtæ cartilaginem; V muſculum exteriorem intercoſtalium, in tertiæ & ſecundæ coſtarum interuallo repoſitum, cuius fibræ deorſum in priora feruntur,

X X vero denotabit exteriorem intercoſtalium muſculum, inter ſecundæ, & tertiæ coſtarum cartilagines cōſpicuum, cuius fibræ ſurſum in anteriora prorepunt.

a Arteria & vena, ſub pectoris oſſe deorſum ad abdominis ſuperiora propagatæ.

Δ Tranſuerſus abdominis muſculus.

b b ſedem notat, qua oblique aſcendentis muſculi tendo abdominis tranſuerſo muſculo pertinaciſſime adnaſcicur, priuſquam rectum conſcendat.

c c autem indicat aſperitatem, quam muſculorum obliquè ductorum cum tranſuerſis muſculis connexus inibi molitur.

d Foramen vaſis ſeminarijs virorum viam præbens.

e Vena & arteria, in rectos abdominis muſculos, conterminaſque ſedes ſurſum excurrentes, a magna vaſorum crura ſubeuntium diſtributione.

f Hic dextri lateris rectus abdominis muſculus, & a pubis oſſe depēdet.

g Spina oſſis ilium, carnoſis partibus duorum obliquorum abdominis muſculorum liberata.

h Superiorem notat ſcapulæ angulum, cui muſculus K inſignitus inſeritur.

i Summus humerus, ſeu ſcapulæ elatior proceſſus.

k Muſculus brachium mouentium quintus.

l Interior ſcapulæ proceſſus, anchoræ imaginem referens.

Θ Muſculus anterior cubitum flectētium, cuius exterius caput, quod a ſcapulæ acetabuli ſupercilio naſcitur,

m n m notat: n verò indicat internum caput ab interiori ſcapulæ proceſſu enatum. Quo tamen huius capitis nerueam partem a carnea exquiſitiùs diſcernas, huius tabulæ ſiniſtrum, brachium ſpectabis, in quo n nerueā

o partem denotat; o autem carneā. At non hæc duntaxat tabula eas commonſtrat partes, imò priores ad vnum omnes.

pq Cæterum p duorum capitum coitum indicat, q vero tendinis quem muſculus hic educit, principium.

rr Muſculus poſterior cubitum flectentium.

ſ Muſculus cubiti extenſionis auctor, cuius principium ab humiliori ſcapulæ coſta enaſcitur.

Λ Muſculus radium mouentium longiſſimus, cuius altiſſimam partem, quæ hic oculis ſubijci poteſt,

tu t indicat; u autem præſentis muſculi inſertionem notat, quam in inferiorem radii appendicem molitur.

x Muſculus ſuperior duorum, qui radium in pronum ducunt.

Ξ Muſculus tertium quatuor digitorum os flectens,

αβ & α quidem huius muſculi caput inſinuat: β autem ſedem indicat, qua muſculus in quatuor partes carneas diſcinditur, qui ſingulos poſtmodum porrigunt tendines. Porrò qua ratione ad tertium vſq; digitorum internodium tendines huius muſculi porrigantur, & incūbentis muſculi tendines tranſeant, hic in vtraque manu eſt cōſpicuum.

γ Sit tamen doctrinæ gratia γ tendo tertium medij digiti os accedens;

δ δ autem tendo, qui ſecundum os flectit.

ε Muſculus ſecundum quatuor digitorum flectens articulum.

ζζ Hos characteres referre oportet ad quatuor muſculos, quorum beneficio quatuor digiti adducuntur pollici, atque hi interno lateri tendinum tertium os flectētium exporriguntur.

κθ Muſculus tertiũ pollicis os flectens κ notatur. θ autem ipſius tendinem proponit, inter muſculos primum pollicis os flectentes, & eos qui ſecundum pollici os flectunt, prorepentem.

ζ Muſculus maior primum pollici os flectentium, hic ab inſertione dependet.

λ Muſculus minor primum pollicis os flectentium, qui ſub maiori K indicato recondebatur. Inter λ vero & κ, primum pollicis os nudũ excarneque apparet.

μ Muſculus primum parui digiti os verſus exteriora flectens, tuberculum vero ante huius muſculi initium apparens, vlnæ eſt ſedes, qua validiorem ligamenti exporrigit portionem brachiale cubito colligantis.

ν Tertius femur mouentium muſculus.

ξ Magnus femoris oſſis proceſſus.

ο Muſculus femur mouentium ſeptimus.

π Muſculus femur mouentiũ ſextus.

ρ Muſculus femur mouentium octauus.

σ Quintus femur mouentium muſculus.

Π Octauus tibiam mouẽtium muſculus, vniuerſum femoris os quodammodo amplectẽs.

τ τ inſinuatur amplum huius muſculi principium, a radice magni femoris proceſſus, & ipſius collo enatum. Deinde Π priuatim indicat ſinus illius portionem, quo nonus tibiam mouentium muſculus continetur, atque hic ſinus in ſiniſtro crure eſt conſpicuus, quemadmodum & carnoſæ muſculi partis terminus, qui

υ υ inſtar ſemiglobi extuberans hic υ inſignitur.

φ Dependet hic muſculus tibiam mouentium ſeptimus.

χψ Hæc ſedes ad vndecimam muſculorum tabulam potiſſimum refertur, quæ oſtendit portionem quarti tibiam mouentis muſculi ex femoris oſſe pronatam, atque hic χ notat quarti muſculi ſedem ipſius inſertioni proximam, ψ autem eam partem abſectam oſtendit, cui coxendicis oſſis appendix principium præbet.

Σ In ſiniſtra tibia totum externum tibiæ oſſis latus conſpicuum eſt. Cæterum α priuatim notat ligamentum tibiæ, os & fibulam, qua hæc inuicem dehiſcunt intercedens.

ω ω autem externum notat malleolum, & partem fibulæ excarnem.

1 Muſculus pedem mouentium ſeptimus.

25 2 character ipſius exortum indicat. 5. tendinis principium, quod anteriori & poſteriori parte, ac dein interiùs, qua fibulam ſpectat carne adnutritur.

4 4 itaq; partem notat anteriorem carneam:

3 3 vero poſteriorem.

ψ Octauus muſculus pedem mouentium, magna ſui portione ſub ſeptimo occultatus.

6 6 huius muſculi tendo, ad poſteriorem exterioris malleoli ſedem reflexus, indicatur.

Ω Muſculoſa moles, cuius beneficio pollex & tres ipſi proximi digiti in externum latus ducuntur.

7 Hic procumbit muſculus pollicem extendens.

8 Muſculus paruum digitum in exteriora abducens hac ſede obuius eſt.

9 Secundus muſculus pedem mouentium.

X Muſculus in ſiniſtro pede inſignitur, pollicem, in internum latus a cæteris digitis abducens.

Tabula VII.

SEPTIMAE *muſculorum tabulæ corpus laxato fune, a quo inter pingendum pendebat, in poſteriora tantum procidit, quantum videndo ſepto tranſuerſo ſufficit.*

A Gurgulio indicatur a palati termino propendens, inferiori interim maxilla prorſus amota.

B Aliquot ceruicis vertebrarum corpora, anteriori parte.

CD Primum par dorſum mouentium muſculorum.

E Stomachi ſeu gulæ pars ſub aſpera

F latitans arteria, quam F notauimus. Cæterum vaſa quæ vtrinque ad huius latera habentur, ſoporales efficiunt arterias cum internis iugularibus venis, 3 & ſexto neruorum cerebri coniugio.

Digitized by Google

G Muſculus alter ſecundi paris dorſum mouentium.

H Scapulam mouentium tertius.

I Muſculus brachium mouentium quintus.

r K Muſculus brachium mouentium ſextus, cuius inſertio K inſignitur, reliquaque ipſius forma ex ſcapulæ imagine deprehenditur.

LL Muſculus thoracem mouentium ſecundus, octo ſuperioribus coſtis manus modo inſertus.

M Brachium agentium tertius.

NN Muſculus cubitum extendentium, cuius initium ſuperiori N, inſignitum a ſcapula educitur.

O Portio tendinis muſculi, brachium mouentium quarti.

P Cubitum flectentium poſterior.

Q Radium in pronum conſtituentiū ſuperior.

RR Anterior cubitum flectentium.

S Radius.

T Vlna.

V Ligamentum inter radium & vlnam, qua inuicem dehiſcunt intercedens.

X Radium in pronum mouentium inferior muſculus.

YY A ſiniſtro radio dependet, longior radium in ſupinum ducentium muſculus.

a Minor primum pollicis os flectentium.

1.2. 3. Tribus his characteribus muſculi notantur ſecundum pollicis os flectentes.

b Dependet muſculus tertium pollicis internodium flectens.

c Muſculus tertij quatuor digitorum oſſis flexus auctor, quem ſedulò intuebere, quod illius tendinibus muſculi attendantur, quatuor digitos pollici adducentes, quorum is qui indicem

d mouet d inſignitur, perinde ac reliqui tres, ab inſertione hærens. Quinetiam tendinum ſecundum quatuor digitorum os flectentis muſculi portiones adhuc ſeruantur, ac portioni qui-

e dem indici propriæ e inſcripſi, tendini autem tertium indicis os

f flectenti f. Cæterum in ſiniſtra manu dictorum muſculorum

g conſpiciuntur inſertiones, ac g in indice inſertionem indicat muſculi indicem pollici adducen-

h tis. h inſertionem muſculi ſecun-

i dum os flectentis. i inſertionem eius tendinis, qui tertij oſſis flexioni præficitur.

Δ Septum tranſuerſum, cuius membraneus circulus in ſepto extra corpus, expanſo circumſcribitur.

klmn k l m n. Quod vero exterius hos characteres ambit, atque foris (vt ita dicam) exiſtit, fibriſque interſtinguitur, carneam ſepti

op partem eſſe putato. o p Duo ligamenta, ſeu tendines ſepti, vertebrarum in lumbis conſiſten-

q tium corporibus inſerti. q Septi ſciſſura, qua ſeptum vertebrarum incumbit corporibus, ac magnam arteriam, venamque coniugis expertem tranſmittit, aut illis cedit, quarum orificia q in corpore huius tabulæ poſitum indicat, quemadmodum & arteriæ ramos in ſeptum excurrentes.

r Foiamen ſtomacho viam præbens, qui etiam r in corpore inſigni-

ſ tur. ſ. Foramen venæ canæ caudici paratum, qui in corpore ſ notatus conſpicitur.

t Muſculus femur mouentium ſextus.

u Muſculus dorſum mouentium nonus.

x Femur mouentium ſeptimus.

y Sacrum os hic inſignitur, neruique aliquot ab ipſius medulla educti, obuij ſunt.

α Femur mouentium octauus.

β Quintus femur mouentium.

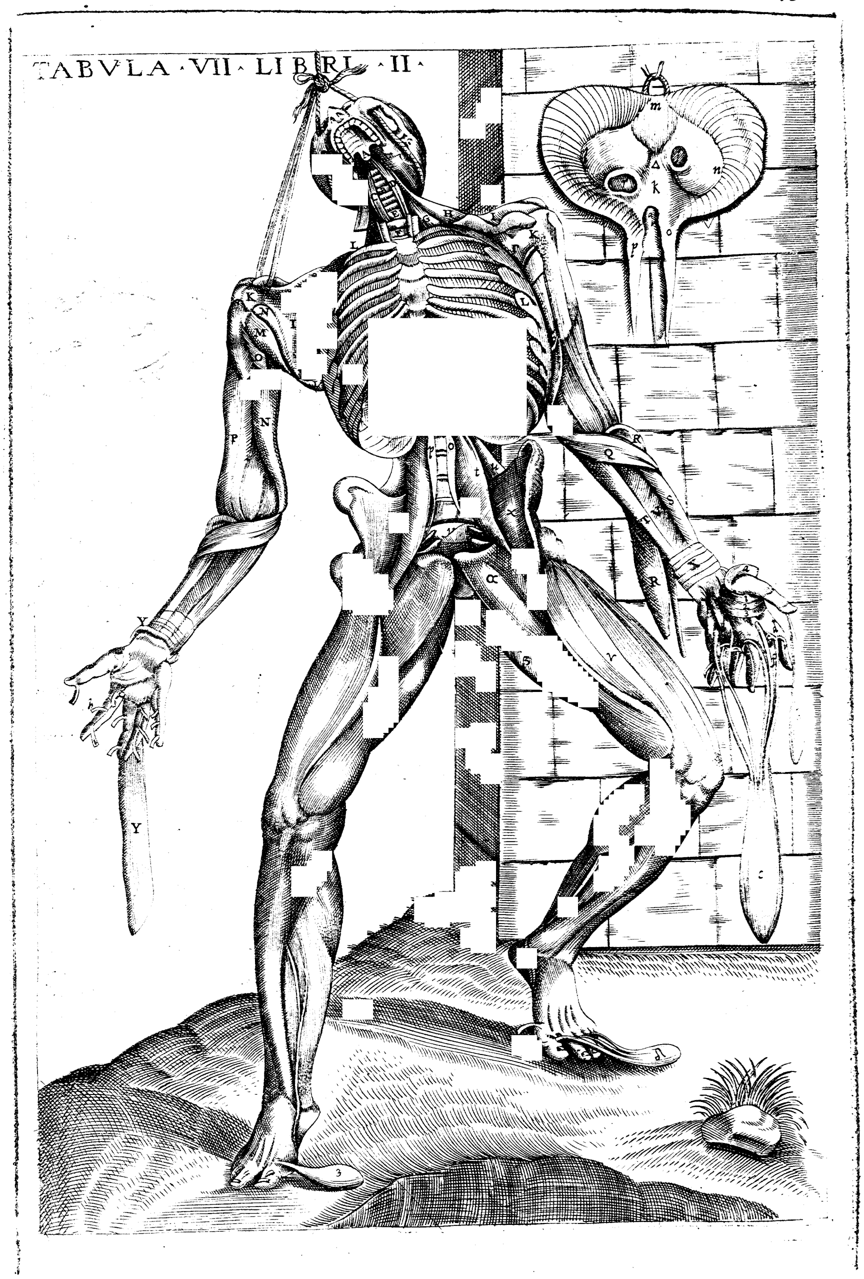
γ Tibiam mouentium octauus.

ε Muſculus pollicem à cæteris digitis amouens.

ζ Dependet & hic quoq; ab inſertione muſculoſa moles, pollicem & tres ipſi proximos digitos in externnm latus ducens.

Tabvla VIII.

Hæc tabularum anteriorem corporis faciem exprimentium poſtrema eſt, muſculos adhuc in anteriori hac ſede obuios, exſectioniſque ſerie reliquos proponens. Vt vero interiores intercoſtalium oſtenderet muſculos, & eos qui in interna thoracis ſede pectoris oſsis attenduntur late-

Digitized by Google

ribus, os illud vnà cum coſtarum cartilaginibus exectum, ad dextri cruris latus euerſum, atque ſub dextræ manus indice propoſitum cernis.

AB Muſculi collum, ſuperioremue dorſi partem flectentes, dorſumque mouentium primum coniugium.

C Muſculus a prima enatus coſta, ac ſecundi dorsũ mouentium poris alteri.

DD Exteriores muſculi intercoſtales, incoſtarum interuallis conſpicui.

EE Interiores muſculi intercoſtales, in coſtarum interuallis obuij.

FF Muſculus octo thoracis coſtis inſertus, ipſiuſque motorum ſecundus.

G Vtrinque ſcapula modò ſectionis ſerie nuda excarniſque eſt, ac ſua ſede dimota.

H Muſculus dependet, brachium antrorſum circumuertens, ſcapulæque cauum occupans.

I Muſculus ſuperiori ſcapulæ baſis angulo inſertus, ipſamq; agentium tertius.

r Poſterior cubitum flectentium, cuius principij elatior exteriorque
L pars L inſignitur: demiſſior verò interiorque pars M. & N.

MN M. Inſertio autem præſentis muſculi N indicatur.

O Radius.

P Vlna.

Q Tendinis muſculi pars cubitum flectentium anterioris.

R Muſculus ab inſertione dependet, radium in pronum mouentium ſuperior.

S Muſculus ab vlna dependet, radium in pronum ducentium inferior.

T Sede T inſignita ligamentum, brachiale ad cubitum nectens, craſ-
V ſius apparet, vt etiam ſede V notata.

X Muſculi ab inſertione propendent, ſecundum pollicis internodium flectentes.

▲ In poſtbrachiali dilucidiùs exprimi nequierũt octo muſculi, quatuor digitorum primos articulos flectentes. Cæterum ſiniſtra manus in latus picta eſt, vt muſcu-
Y lum Y inſignitum offerret, qui primum indicis os introrſum flectit.

Θ Sextus femur mouentium muſculus; cuius initium e vertebrarum
ab procedens corporibus *a* inſignitur: *b* vero ipſius ſedes, vbi tendinem educere incipit.

Λ Septimus femur mouentium muſculus.

Σ Octauus.

Ξ Muſculus dorſum mouentium nonus.

Π Sacrum os, ex cuius anterioribus foraminibus nerui proſilire hic vident.

Φ Quintus femur mouentium muſculus. Verum Φ priuatim huius muſculi partem nota: poſteriorẽ,
c *c* autem anteriorem.

e Pubis oſſis anterior ſedes, hoc latere ex ſectionis ſerie carne denudata.

Ψ Muſculus femur mouentium nonus, anteriorem pubis oſſis foraminis ſedem occupans.

Ω In dextro genu tendines, ſeptimi ti-
hgi biam mouentium muſculi *g* inſigniti, & octaui *h* indicatiui, & noni *i* notati a genu reflexi ſunt,
k ac patellam ipſis innatam ac k inſignitam oculis ſubijciunt. In ſiniſtro autem crure octauus tibiã mouentium muſculus, ſolus ab inſertione ac integer dependet,
l *l* notatus, & patellam ſibi inatam ſeruans, cui k inſcripſimus.

m Tibiæ oſſis anterior ſedes, omni prorſus muſculo libera.

n Tibulæ etiam anterior ſedes, ex diſſectionis ſerie muſculis omnibus denudata.

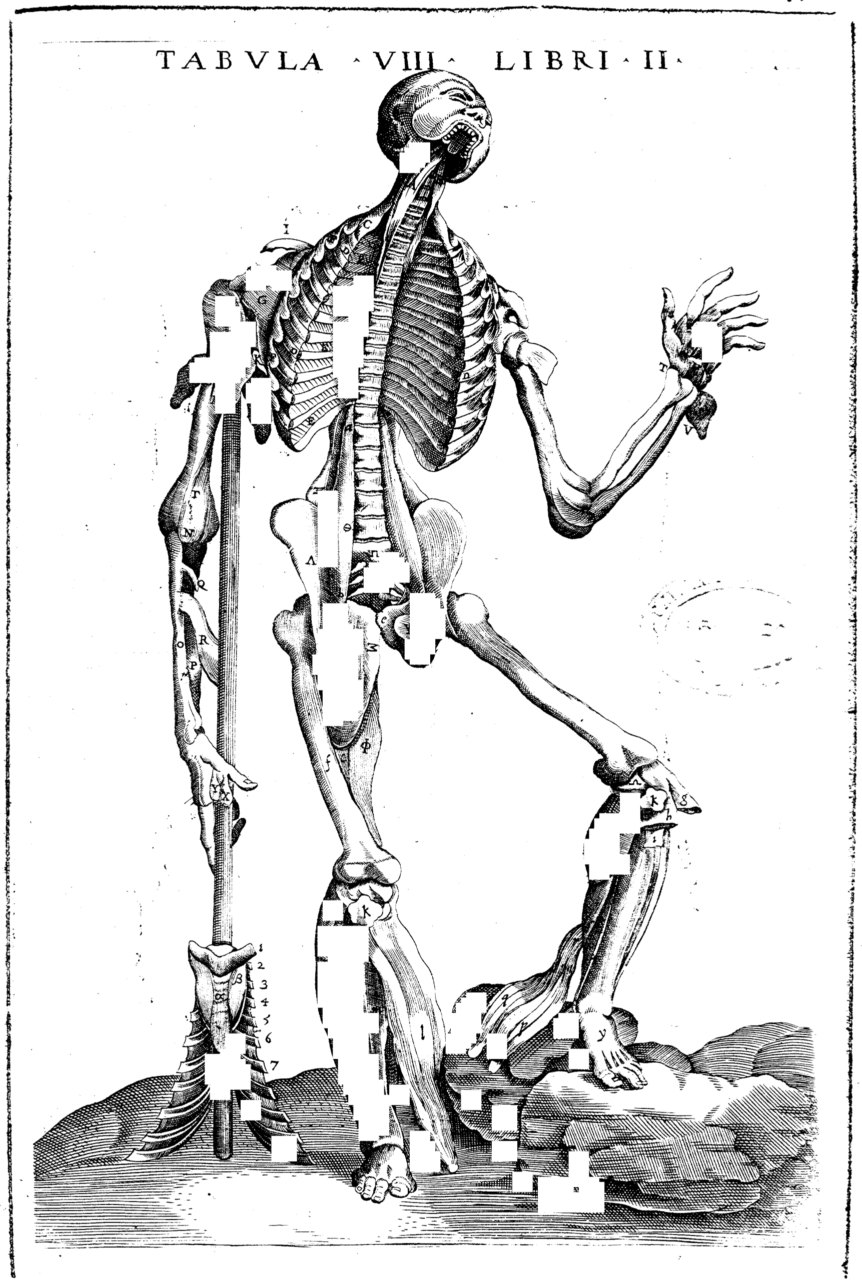
o Ligamentum notatur inter tibiæ os, & fibulã inibi repoſitum, vbi hæc oſſa inuicem dehiſcunt.

✱ Qui hic ſpectãtur muſculi, illi ſunt, quos ſexta muſculorum tabula expreſſit literis Φ & Ψ ſeptimus nimirum & octauus pedem mouentium.

pq Notant primum ac ſecundum pedem mouentium a quarto eiuſdem motus auctore muſculo,
ſ *t* inſignito, ad characterem *ſ* propendentes, quo priuatim notatur tendo tertij pedem mouentis muſculi, qui inter *ſ* & *u* deducitur.

u Muſculi pars hic occurrit, quatuor digitorum tertium articulum flectentis.

Digitized by Google

TABVLA · VIII · LIBRI · II ·

x Hic obſcure ſe offert pedem mouẽtium quintus.

α Pectoris oſſis poſterior, ſeu cor ſpectans ſedes.

1234 567. His characteribus ſeptem verarum coſtarum indicantur cartilagines, reliquæ autem quatuor cartilagines, octauæ, nonæ, decimæ, & vndecimæ coſtarum cartilagiues ſunt.

β Muſculus humanum thoracẽ mouentium ſextus.

Tabvla IX.

Praesens tabula omnium poſteriorem corporis faciem exprimentium, prima habebitur hic ordine nona: nullum enim abſectum habet muſculum, præter eos, quos carnea membrana conſtituit, tertiaque tabula obuii ſunt. Præterea tranſuerſæ in cubiti externa ſede, iuxta brachiale repoſita ligamenta hic diſſecuimus, quod prima & ſecunda tabulis abunde conſpicua fuerint, hancque tabulam ad diſciplinam prorſus parauerimus.

A Temporalis muſculus.

B Os iugale.

C Maſſeter, inter muſculos inferiorem maxillam mouentes ſecundus. Auris vero foramen, cum ipſi ſubiectis glandulis, citra characterum ſubſidium eſt obuium.

D Muſculus caput mouentium primus, a pectoris oſſe, & clauicula enatus, in mamillarem capitis proceſſum inſeritur.

ΓΔ Muſculus ſecundo loco inter ſcapulam mouentes recenſendus. Atque huius principium ab occipitij oſſe pronatum. E ac F inſignitur, E vero vſque ad G muſculi principium ab occipite, ad

EFG octauæ vſque thoracis vertebræ ſpinam, a mediarum vertebrarũ apicibus quodammodo enatũ.

HI H I inſertio, quam muſculus in ſcapulæ ſpinam, & ſummum humerum, latiuſculamq; clauiculæ ſedem molitur.

* *Hac ſede præſens muſculus, quaſi membraneum ſemicirculũ obtinet.

K Locus, vbi thoracis vertebrę ſummæ cum imis colli committuntur.

L Muſculus brachium attollens, eiuſque motorum ſecundus.

M Muſculus gibbam ſcapulæ ſedem occupans, brachiumque mouentium quintus.

N Muſculus brachij motus opificum tertius.

O Muſculus brachium agentiũ quartus, ſequenti tabula ⊖ inſigniendus.

P Portio abdominis muſculi, quem oblique deſcendentem vocamus.

Q Nonnihil occurrit, anterior cubitum flectentium muſculus.

R Poſterior cubitum flectentium muſculus.

S Muſculus cubiti extenſionis auctorum, cuius principium ab humeri pendet ceruice.

T Muſculus cubitum extendentium, cuius principium ab humiliori ſcapulæ coſta pronaſcitur.

V Vlnæ ſedes triangula, nullis obtecta muſculis, excarnisve, ac pręcipue inſertionem excipiens neruoſæ cubitum extendentium muſculorum inſertionis.

X Muſculus radium in ſupinum agentium, qui in inferiorem radij appendicem inſeritur.

Y Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.

Z Muſculum Z inſignitum, auctorem extenſionis indicis, medij ac annularis recenſebimus, cuius

a initium *a* indicatur: ſedes vero,

b qua carneus eſſe deſinit, *b* inſignitur.

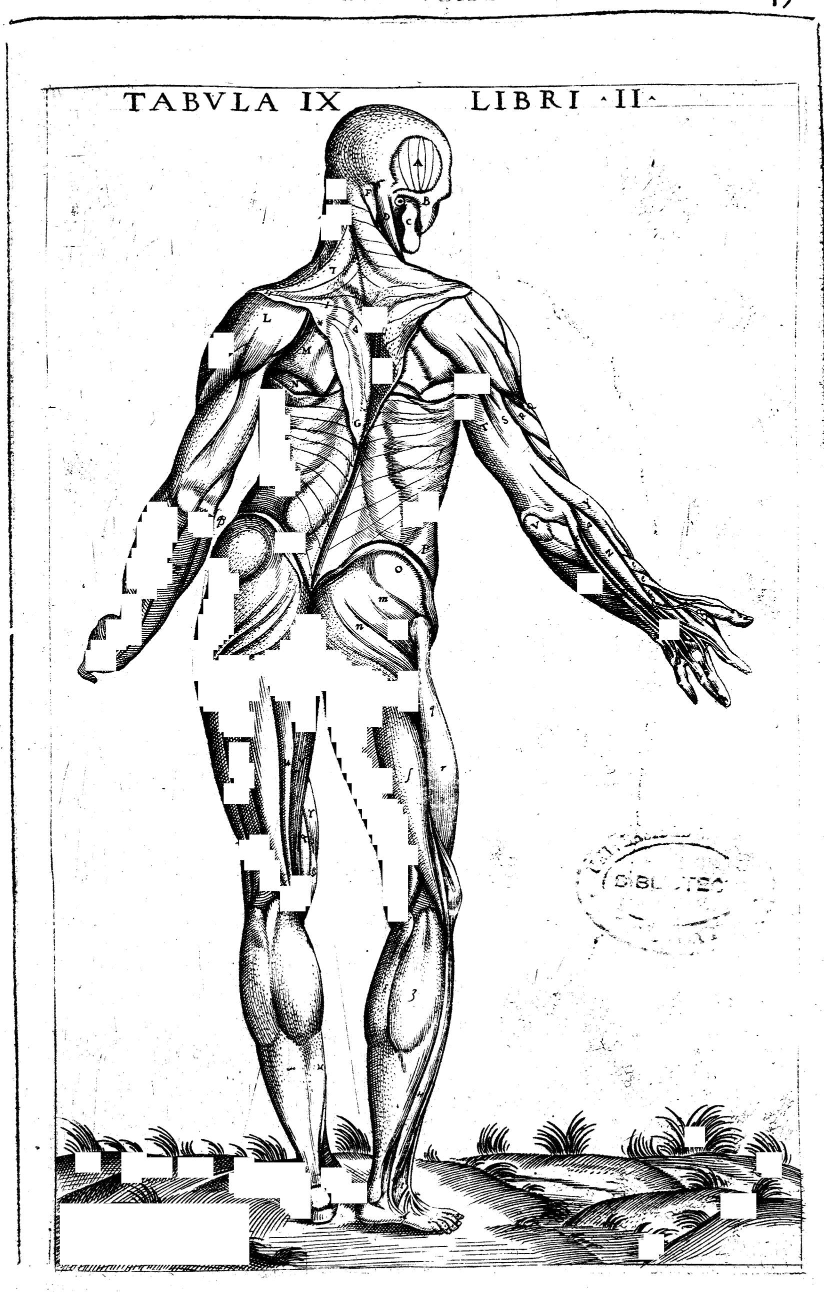
⊖ Muſculus qui nobis extenſionis auctor parui digiti recenſebitur. Commixtionem tendinum muſculi Z inſigniti, ac muſculi ⊖ indicati, quæ ad digitorum fit radicem, ita hic delineauimus, quemadmodum crebrius nobis occurrit.

Λ Muſculus brachiale extendẽtium, cui principium offertur ab hu-

cd mero *c* inſignitum. Inſertionem vero *d* indicatam, in poſtbrachialis os, paruum ſuſtinens digitum molitur.

Ξ In vtroque cubito Ξ inſignitur muſculus, brachiale flectẽs, quartoq; brachialis oſſi inſertus, ac ī nulla

muſculo-

Digitized by Google

muſculorum tabula æque atq; hic conſpicuus. Quemadmodũ & muſculi latum manus tendinem producentis initium : hic

q; ad characterem *q;* eſt obuium vna cũ exortu muſculi brachiale flectentis, qui poſtbrachiali inſertus, A in tertia muſculorũ tabula notatur.

e Muſculi hac oblique prorepentes, illi ſunt, quorum alter vnum tẽdinem brachialis oſſi, pollicem ſuffulcienti inſerit; alter vero vnum tendinem primo pollicis oſſi offert, alium ſecundo & tertio pollicis oſſi inſerens.

f Muſculus tribus pollicis oſſibus externa ſede inſertus, & pollicem verſus indicem euertens.

g Muſculus pollicem indici proxime adducens.

h Muſculus parui digiti a reliquis abductionis auctor.

Π Primus femur mouẽtium muſculus, *i* κ *l m* & *n* circumſcriptus.

i κ *l m n* Quãdoquidem *i* vſque ad κ ſui principii partem notat, quæ ex oſſis ilium ſpina enaſcitur κ autem ad *l* principij partẽ indicat, ab oſſe coccyge, infimaque ſacri oſſis ſe dependentem, vbi etiam ſiniſter muſculus dextro contiguus eſt, *m* indicat elatiorem ipſius inſertionis partem: *n* autem inſertionis infimam notat partem, quæ quia inter muſculos tibiam mouentes hic penitus ſe inſinuat reconditque, omni ex parte non eſt conſpicua.

o Secundus femur mouentium muſculus, magna ex parte primo obtectus.

p Sextus tibiã mouentiũ muſculus.

q Muſculi quem *p* notaui, carnoſæ partis terminus.

r Septimus tibiam mouentium muſculus.

ſ Quartus.

t Tertius.

u Muſculus, quem quinti tibiam mouentium loco habemus.

x Apparet & hic quoq; portio muſculi femur mouentium quinti.

y Muſculus ſecundus tibiam mouentium.

α Muſculus tibiã mouentiũ primus.

β Octauus tibiam mouentium muſculus.

γ Nonus tibiã mouentiũ muſculus.

δ In hoc ſinu tibiam accedens arteria, vna cum maxima cruris vena, & neruo quoq; totius corporis craſſiſſimo vehuntur.

ε Muſculus primus pedem mouentium.

Secundus pedem monentium muſculus.

η Septimus pedem mouentium muſculus.

θ Octauus pedem mouentium muſculus.

ι Excarnis fibulæ pars, ipſeque adeo exterior malleolus.

κ Aliqua ex parte portiuncula hic occurrit, muſculi pedem mouẽtium noni.

λ Muſculus paruum digitum a cæteris abducens.

μ In dextra ſura tendo, tertij pedem mouentium muſculi notatur.

ν Interior malleolus.

Tabula X.

Hæc omnium tabularum decima, poſteriorẽ vero faciem exprimẽtium ſecunda, ſectionis ſerie quartam tabulam ſubſequi poſſet. In hac itaquè iam præcedentis tabulæ muſculi aliquot adempti dependent, multique in illa non obuij, hic ſeſe commonſtrant. Atque inter reliquos prorſus ablatus eſt, quem nona tabula Γ *&* Δ *inſigniuimus, quod videlicet nuſquam apte formam ipſius, dependens oſtendere potuiſſet, quorundamq; muſculorum inſpectionem occupaſſet.*

A Siniſter primi paris caput mouentium muſculus.

B B Secundi paris caput mouentium ſiniſter.

C Scapulã mouẽtiũ tertius muſcul⁹.

D Clauicula, ſectionis ſerie hic denudata.

E Muſculus humani thoracis motorum tertius, ſequenti tabula F notandus.

Γ Muſculus ſcapulam mouentium quartus, cuius quatuor latera circumſcribuntur G H I K.

L Muſculum brachium mouentiũ quintus.

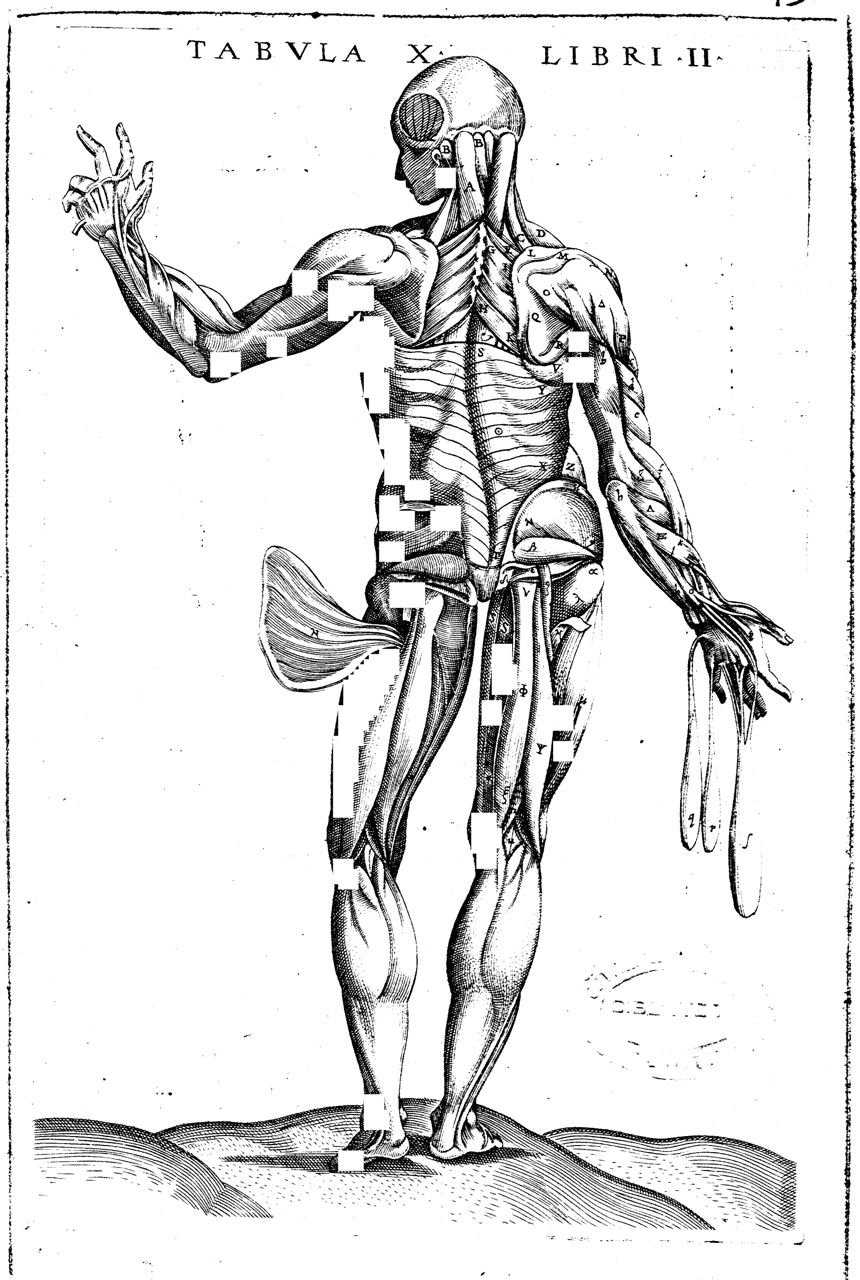
M Scapulæ ſpina, ac ſũmus humerus.

Δ Muſculus brachiũ mouentium ſecundus, quẽ in poſteriori corporis ſede prõpte circumſcripſeris,

P ſi P muſculi inſertionem eſſe co-

gnoue-

Digitized by Google

Digitized by Google

NOP gnoueris. P namque ac N & O trianguli modo dictam muſculi partem terminant.

Q Brachium mouentium ſeptimus muſculus.

R Muſculus brachium mouentium tertius.

& Hac ſede aliquot dorſum mouentes muſculi exporriguntur, vna cum humanum thoracem mouentium quarto.

⊖ Brachium mouentium quartus.

STS & T, Muſculi huius principij indicant longitudinem, partem ipſius inſertioni proximam :
X X autem muſculi latus ea ſede indicat, vbi ab ilium oſſe non amplius enaſcitur.
Y Y notabit inferiorem ſcapulæ baſis angulum hic extuberantem, & tertio muſculi latere intectum.

Z Oblique deſcendentis abdominis muſculi portio.

a Muſculus ab humiliori ſcapulæ coſta principium ducens, & cubiti extenſionis opifex.

b Muſculus a ceruice capitis humeri iuxta ſcapulam originem ducens, ac cubiti extenſionis auctor.

c Portio anterioris cubitum flectentium muſculi.

d Portio poſterioris cubitum flectentium muſculi.

e Muſculus radium in ſupinum agentium longiſſimus.

f Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.

g Hac ſede ligamentum conſpicitur membraneum, ſuperiorem radij partem humero colligans.

hh Hac ſede vlna carne omni, muſculiſque libera cernitur.

i Muſculus brachiale flectentium, qui quarto brachialis oſſi inſeritur.

ΛΞΠ Tres iſti characteres, tria notant muſculorum principia ab vlna pronata. Primum Λ inſignitum illud eſt: quod radio ante medium illius longitudinis inſertum, muſculum conſtituit, radium in ſupinum agentium breuiorem. Secundum Ξ indicatum, illud eſt, quod in duas
K *l* portiones, k & *l* notatas dirimitur: k enim eam ſignificat portionem, quæ tendinem brachialis oſſi, pollicem proxime ſuſtinenti offert. *l* vero inferiorem inſinuat portionem, quæ dein bipartita, vnam partem,
m quæ *m* inſcribitur, primo pol-
n licis oſſi inſerit: alteram *n* indicatam, in ſecundum & tertium pollicis internodium implantat. Porrò tertium principium, Π inſignitum, illud demum eſt, quod
op in duas quoque partes, *o* & *p* indicatas diſcinditur, quarum ſuperior *o* notata, tribus pollicis oſſibus inſeritur. Inferior vero *p* indicata, indicem, ac medium a pollice abducere creditur.

Propendet ab inſertione muſculus, brachiale vnico tendine extendens. Dein præcipuus extenſio-
r nis parui digiti auctor *r* inſignitus, quemadmodum & muſculus indicem medium ac annularem potiſſimum extendens, ac
ſ *ſ* indicatus.

t Muſculus pollicem indici proxime adducens.

Σ Secundus femur mouentium muſculus, cuius exortum, ſemicirculi formæ quodammodo reſpon-
ux dentem, *u* & *x* notant.

y Cæterum *y* huius muſculi indicat inſertionem.

α Magnus exteriorque femoris proceſſus.

β Quartus femur mouentium muſculus.

γ Ligamentum a tranſuerſo quinti oſſis ſacri oſſis proceſſu, in acutum coxendicis oſſis proceſſum pertinens.

δ Ligamentum a dicta nuper ſacri oſſis ſede in poſteriorem elatioreq; appendicis oſſis coxēdicis ſedem inſertum.

ε Muſculus femur mouentium decimus, qui hac a poſteriori pubis oſſis ſede reflexus, alium veluti muſculum ſupra infraque ipſi attenſum commonſtrat.

ζ Quartus muſculus, qui ad crus exporrigitur, in poplite duos in ramos diuiſus, quorum.

η Maiorem.

θ Minorem notat.

κ κ. Primus femur mouentium muſculus.

λ Hac

λ Hac parte muſculus hic membraneę ritu inſertionem facit.

μ Septimus tibiam mouentium muſculus, non amplius membraneo ſexti muſculi tendine obtectus.

ν Tertius tibiam mouentium muſculus cuius caput ν inſignitur, ſedes vero tendinem primum educens. ξ Inſertionem autem tertia muſculorum tabula proponebat, charactere 3 inſignitam.

ψ Quartus tibiam mouentium muſculus.

π Quintus tibiam mouentium.

ρ Quinti femur mouentis muſculi portio.

σ Secundum tibiam mouentium.

τ Portio octaui tibiam mouentis muſculi reſecto iam interim primo tibiam mouenti, qui alias hic in orbe occurreret. Quod vero ad muſculos in tibia pedeque repoſitos attinet, omnia præcedenti conueniunt tabulæ, vt & duodecimæ, quam inibi characteribus primum occupabimus.

Tabula XI.

AA Siniſter primi caput mouentium paris muſculus.

B Secundum par muſculorum caput mouentium, in ſiniſtro tantum latere characteribus inſignitum.

* Muſculus hic obſcure occurrit, cuius beneficio inferiorem maxilla deorſum agimus.

C Muſculus ſcapulam mouentium tertius.

D Clauicula.

E Pendet hic muſculus a ſcapula, oſſi υ referenti inſertus.

F Humanum thoracem mouentium tertius.

G Brachium mouentium quintus.

Γ Muſculus ſcapulæ gibbum ſub illius ſpina occupans, ac brachium mouentium ſeptimus,

H cuius initium ab H ad I metitur,

K inſertionis vero ſedes K indicatur.

L Muſculus ab humiliori ſcapulæ coſta initium ducens, brachiumque mouentium tertius.

MN O. Secundus cuius medietas poſterior antrorſum eleuata partem oſtendit internam: omnibus autem partibus ſuis conſtans figuram eam refert, quæ prope pedes depicta cernitur *A b c*. principium D finem eius monſtrat. P idem muſculus ab inſertione ſua dependens.

R Muſculus dorſum mouentium vndecimus.

S Dorſum mouẽtium decimus quintus, ſeu octaui dorſum mouentium paris alter.

TT Characteribus T, T duas coſtas earum, quæ iam ſectionis ſerie deteguntur, inſigniuimus.

V V vero earundem coſtarum interuallum, vt intercoſtalium hic muſculorum exterior obſeruaretur.

X Muſculus thoracem mouentium ſecundus.

Δ Humanum thoracem mouentium quintus.

ab Obſcurum impenſeque membraneum muſculi oblique aſcendentis abdominis initium, a ſpinarum apicibus inter *a*, ac *b* pronatum.

c Muſculus ab inſertione hic dependet, brachium mouentium quartus.

Θ Muſculus cubitum extẽdens, cuius

d initium *d* inſignitum, a ceruice capitis humeri educitur, quod

e ſcapulæ articulatur: *e* autem ſedem indicat, qua præſens muſculus ab altero cubitum extendentium, mox *f* indicando, amplius diſtingui inquit.

Cubitum extendentium muſculus, ab humiliori ſcapula coſta pronatus ac cum muſculo Θ inſignito coiens.

g Muſculus cubitum flectentium poſterior.

hh Longior muſculus radium in ſupinum ducentium.

Δ Muſculus bicorni tendine brachiale extendens, cuius initium *i* inſignitur, ſedes vero, qua tendinem

i K educit k; tendinum autem ipſius

l inſertio, *l* notatur.

m Muſculus radium in ſupinum ducẽtium breuior.

n Radius.

o Vlna. Atq; in horũ oſſium medio ligamentum occurrit, tota ſede illa oſſa intercedens cõmittensque

qua

Digitized by Google

qua inuicem dehiſcunt.

Secundum principium trium principiorum, quæ ab vlna originem ſeriatim ſumunt.
p — Ac p quidem eius principij pars eſt, quæ
q — tendinem brachiali offert: q autem tendo, primo pollicis oſſi inſertus:
r — r verò is tendo, qui ſecundo & tertio pollicis inſeritur oſſibus.

ſ — Muſculus pollicem indici proxime admouens.

π — Tertium principium eorum, quæ ab vlna pronaſcuntur, hic quoque ab inſertione pendens.
t — Ac t quidem notat eius principij portionem, quæ indici ac medio tri-
u — buitur; u vero eam, quæ pollici eſt peculiaris.

Σ — Tertius femur mouentium muſcu-
xzy — lus, cuius initium xyz circumſcribitur. Quod uero ad horum characterum latera, ſuperiuſque ſpectatur, ilium oſſis dorſum eſt, primo ſecundoq; femur mouentibus muſculis liberum.

α — Cæterum α tertij illius muſculi inſertionem proponit.

Φ — Quartus femur mouentium muſculus, a tribus humilioribus ſacri oſſis oſſibus initium ducens, & illic primum tendinem edu-
β — cens, vbi β conſpicitur, inſertio quoq; ipſius ſub α conſiſtit.

γ — Magnus femoris proceſſus.

δ — Secundus femur mouens muſculus.

ε — Septimus tibiam mouentium muſculus.

η — Ligamentum ab oſſe ſacro, in coxendicis oſſis acutum pertinens proceſſum.

Muſculus decimus femur mouentium, hac ab anteriori pubis oſſis ſede reflexus, ac veluti inter duos
ικ — muſculos ι & κ inſignitos prorepens.

λ — Caput tertij tibiam mouētium muſculi.

Ψ — Muſculus, quem quinti tibiam mouentium loco habemus, cuius ini-
ν — tium ν inſignitur, quod tertium eorum capitum habetur, hinc a
ξ — coxendicis oſſe eductorum. ξ vero præſentis muſculi oſtendit ſinum, cui tertius tibiam mouen-
ο — tium alioquin inſidet. ο hic quintus muſculus, in tendinem deſinit, anteriori tibiæ oſſis ſedi implantandum.

Ω — Subſequenti tabula muſculum explicabo, quem femur mouentium quintum recenſemus, characteribus ΞΣ & Π in ibi indican-
&& ζ Ω — dum. In præſenti autem idem muſculus, characteribus &, tum ζ, ac Ω inſignitur, ſingulisque peculiaris muſculi pars indicatur; &, poſteriorem notat muſculi partem; ζ vero & Ω anteriorem. Cæterum ζ priuatim indicat eius anterioris partis anteriorem portionem: Ω autem poſteriorem ſignificat portionem anterioris partis.

ϖ — Quartus tibiam mouentium muſculus hic ab ipſius parte, quem
ρ — femori os educit, ac ρ inſignitur, pendet.

σ — Muſculus tibiam mouentium tertius, ab inſertione pendens.

τ — Muſculi tibiam mouentium octaui portio.

Tabula XII.

Γ — Siniſter primi caput mouentium muſculorum paris muſcu-
ABC — lus, cuius principium A notat, B vero & C inſertionem, quam in
D — occipitis os molitur. D autem ſedem indicat, qua dexter muſculus a ſiniſtro primum abſcedit.
E — Poſtremo E inſinuat internum inſertionis dextri muſculi latus. Quare ſi illum muſculum in trianguli formam agere viſum fuerit, illum circumſcribes lineis, A B, A C, B C. Quinetiam ſi interuallum inter dextrum muſculum & ſiniſtrum conſiſtens, quoque trianguli modo ſpectare volueris, circumſcribes id, a B ad E, dein a B ad D, & ab E ad D.

FF — Siniſtri lateris muſculus ſecundi paris caput mouentium.

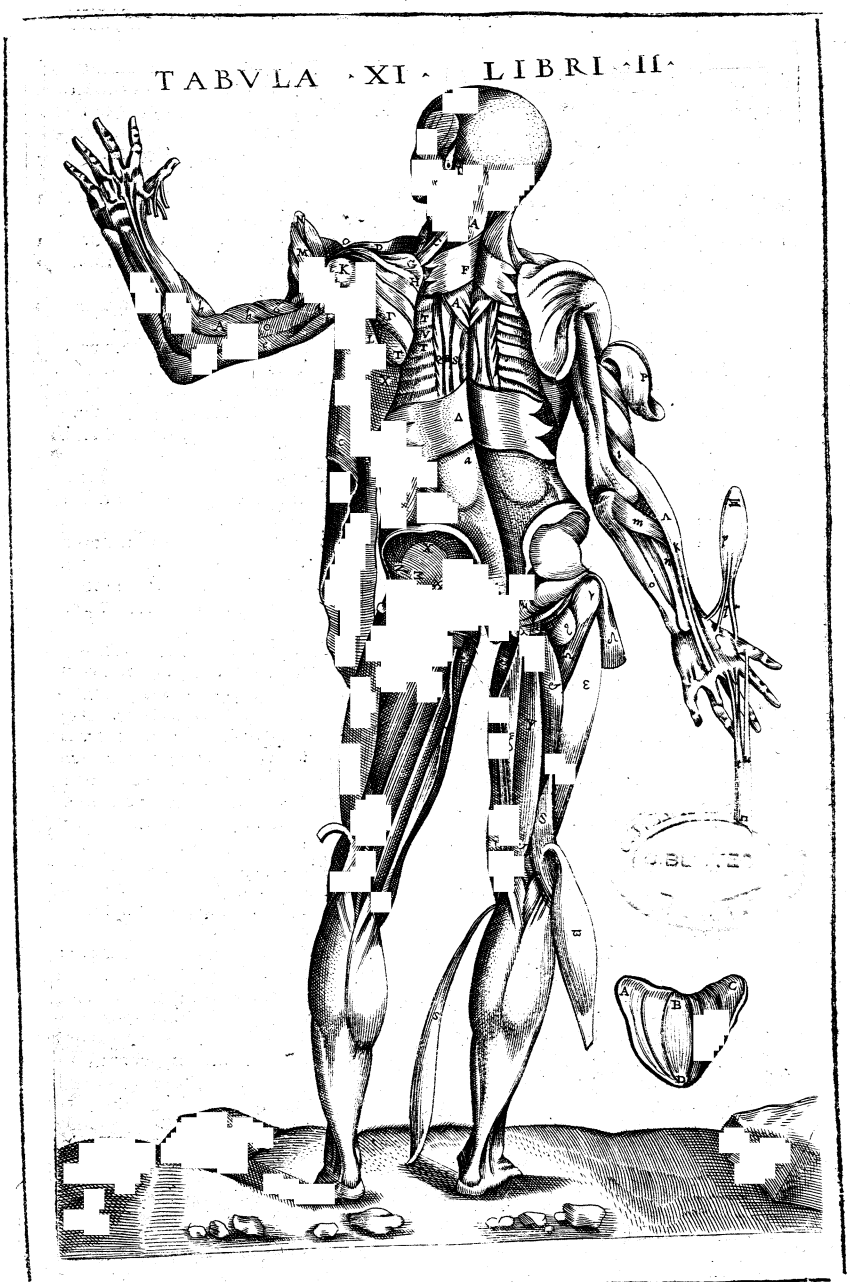
G — Scapulam mouentium tertius.

HH — Brachium mouentium quintus.

I — Summus humerus a connatis ipſi muſculis liber. Ceterum neque coſtas, neque earundem interualla characteribus inſigniuimus, quod hic eadem, vt in præcedenti tabula, ad TTV ſit ratio.

Δ — Humani thoracis motorū quartus,
KL — cuius initiū K inſignitur. L vero

ſedes,

TABVLA XI LIBRI II

ſedes, qua primum a lõgiſſimo dorſum mouentium muſculorum N mox notando, non amplius pertinaciter (quemadmodum inferius a K ad L vſque) adnaſcitur. Tẽdines autem pręſentis muſculi aliquot, M M indicantur.

MM

N Dorſum mouentium vndecimus, ſeu ſexti paris dexter.

O Dorsũ mouẽtiũ decimusquintus.

P Scapulæ gibbum muſculo liberatum cernitur, qui brachiũ mouentium ſextus habetur, hicque ab inſertione propendens Q inſignitur.

Q

R Muſculus brachium mouentium tertius.

S Secundus thoracem mouentium.

T Muſculus prior cubitum extendẽtium, qui ab humiliori ſcapulæ coſta initium ducit.

V In ſiniſtro brachio muſculus, cubitum extendentium exterior ab ea ſede propendet, quæ cum interiori T notato impenſe commiſcetur.

X Hac ſede ab humero carnea exoritur portio, quam ſecundi muſculorum cubitum extendentiũ loco habemus, ſequentique tabula *d* notabimus.

Y Muſculus cubitum flectẽtium poſterior.

Θ Muſculus radium in ſupinum ducens, qui ab humero multo ſuperius, quam externum illius conſiſtit tuberculum, inibi exoritur, vbi *a* aſcripſimus, ipſius inſertionem, quam in humiliorẽ radij appendicem molitur, *b* indicantes.

a

b

Λ Muſculus alter, cuius ope radius in ſupinum agitur, atque huius initium *c* indicatur, inſertio autem *d* inſignitur.

c d

e Neruea portio, ſeu inſertionis terminus muſculi ſuperioris radiũ in pronum agentium.

f Radius.

g Vlna.

h Ligamentum, radium, vlnamque, qua inuicem dehiſcunt, committens.

i k Hęc ſedes eſt ſinuum vehendis muſculis paratorum, & cartilaginis vlnam a brachiali dirimẽtis.

l Hac ſede muſculis tendinibusque libera, aliter ligamenta, quibus oſſa compinguntur, proponi nequeunt.

m Poſtbrachialis os annularem ſuffulciens digitum, quod ideo priuatim notauimus, vt oſſa poſtbrachialis ab ipſorum interuallis, muſculiſque illa occupantibus interſtingueres.

n Hic muſculus reponitur, pollicem indici proxime adducens.

o Muſculus bicorni tendine brachiale extẽdens, in ſiniſtra manu ab inſertione propendet.

p Hic bona tranſuerſi abdominis muſculi pars occurrit.

q Ilium oſſis dorſum nunc prorſus excarne ſpectatur.

r Femoris caput, coxendicis oſſis acetabulum ſubiens, ipſumve ligamentum præſentem ambiẽs articulum.

ſ Ligamentum a ſacro oſſe in acutum coxendicis oſſis proceſſum deſinens.

t Dependet hic tertius femur mouẽtium muſculus, *t* notatus, vna

u cum quarto, qui *u* inſignitur.

x Magnus exteriorve femoris proceſſus.

α Decimur femur mouentium muſculus, cuius pręcipuam partem F notandam, ex decima ſexta tabula opportune petes ad characteres FGH. Præſens autem tabula eam muſculi partem commonſtrat, quę ad peculiarem ipſi in coxendicis oſſe cęlatum ſinum reflexa, ad magnum femoris ducitur proceſſum.

β Muſculus gracilis, ab acuto coxendicis oſſis enatus proceſſu, elatiorique muſculi *α* inſigniti ſedi exporrectus.

γ Muſculus ſimiliter gracilis, a coxendicis etiam oſſe pronatus, inferiori exporrectus parti eius muſculi, quem *α* notauimus.

Ξ Muſculus femur mouentium quintus. Verum Ξ priuatim notat poſteriorem huius muſculi partem, cuius caput partim ner-

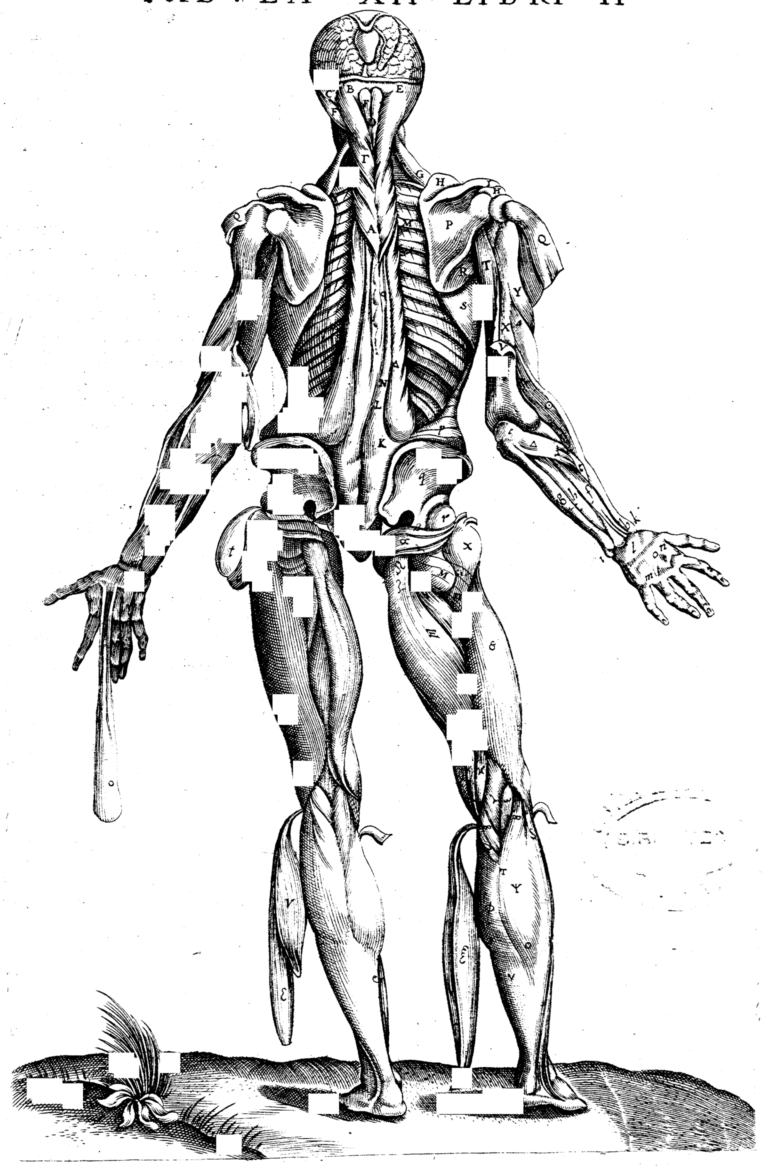
δ ε ueum, ac *δ* inſignitum; & partim carneum, *ε* notatum, a coxendicis oſſis appendice enaſcitur, hincque prodeuntium capitum, numero quartum cenſetur. *ζ* Hac ſede poſterior hæc

ζ

quinti femur mouentis muſculi pars, admodum carnea eſt,

Digitized by Google

TABVLA ·XII· LIBRI ·II·

Digitized by Google

veri muris, vt ita dicam, effigiem præ ſe ferens.

ηη Hic poſterior quinti muſculi pars, in tendinem degenerat, interiori capitum femoris inſertum.

ΣΠ Π & Σ, anteriorem quinti femur mouentium muſculi indicant partem, ac Π quidem eius partis poſteriorem portionem, Σ vero anteriorem. Quo autem hæc non admodum ſane obuia prō ptius percipias, eoſdem illos Gręcorum maiuſculos characteres in ſequenti tabula repoſiturus ſum, illic dependentes muſculi partes notans.

θ Muſculus tibiam mouentium ſeptimus.

κκ Muſculus tibiam mouentium octauus.

λ Ampla depreſſaque femoris oſſis ſedes, ſupra radicem inferiorum ipſius capitum, poſteriori in ſede conſiſtens.

μν Quartus tibiam mouentium muſculus, hic ab inſertione in ſiniſtro crure pendens. ac μ quidem partem illius indicat, a coxendicis oſſe enatam; ν vero partē, cui femur principium prębet.

ξ Tibiam mouentium quintus muſculus.

Φ Primus pedem mouentium muſculus.

Ψ Secundus pedem mouentium muſculus. Cæterum huius muſculi (vt & primi) principium partim carneum, ac ϖ inſignitum viſitur; partim nerueum, ac ρ indicatum. τ autem ſedes ſignificatur, vbi primum duo iſti primi pedem mouentium muſculi cōtigui fiunt. σ Hactenus muſculi illi in ſura extuberant, hicq; carnei eſſe deſinunt; verum hæc tubera nona tabula etiam accurrate exprimuntur.

υυ Tendinis, qui e duobus præſentibus muſculis educitur, principium.

ω Initium muſculi pedem mouentium tertij, cuius tendinem proponit character, & in ſiniſtra poſitus tibia.

T A B V L A XIII.

ABC DEFG. Dextra portio ſecundi caput mouentium paris, in quo ſinguli characteres aliquid priuatim inſinuant. A enim indicatur muſculus ſecundi paris, acuto principio ex tranſuerſis quintæ, & quartæ thoracis vertebrarum proceſſibus enatus. B muſculi huius ſedes, qua carneus eſſe deſinit, ac velut in tendinem degenerat. Porro B quoque muſculum ſignificare debet, qui a ſeptimæ ceruicis vertebræ ſpina enaſcitur, & cum muſculo A inſignito commiſcetur; congreſſus autem ſedi, C inſcriptum eſt, qđ non modo congreſſum vtriuſq; muſculi notabit, verum etiā vbi vterque exacte carneus efficitur. D vtriuſq; muſculi inſertionem notat. E ſecundi paris tertius in altero latere muſculus ĩdicatur, cuius etiam principium in alto latitat, inſertione interim ipſius ad F conſpicua. Poſtremo G ac G, ſecundi paris carnea moles inſignitur.

H Muſculus dorſum mouentiū quintus.

I Portio muſculi dorſum mouentiū ſexti.

K Decimus quintus dorſum mouentium, ſeu eorum muſculorum octaui paris alter.

r Vndecimus dorſum agentium muſculus, cuius principium a ſacro

L oſſe pendens L inſignitur, ipſius

MM vero anſulæ tendinesve M M. Atque ita elatiſſimum M, præſentis muſculi ſuperiorem ſignificat terminum.

8 Character 8 loco N poſitus, muſculum dorſum mouentium nonum indicat, ſeu quinti paris alterum.

OO Muſculus hic ab exortu propendet, thoracem hominis mouentium quartus.

PP Hæ coſtarum aſperitates, earum tubercula referunt, in quæ quartus thoracem mouentium muſcul⁹ inſerebatur. Quod autem ad coſtas, earūdēq; interualla attinet, eadem hic atque in aliquot præcedentibus tabulis eſt ratio.

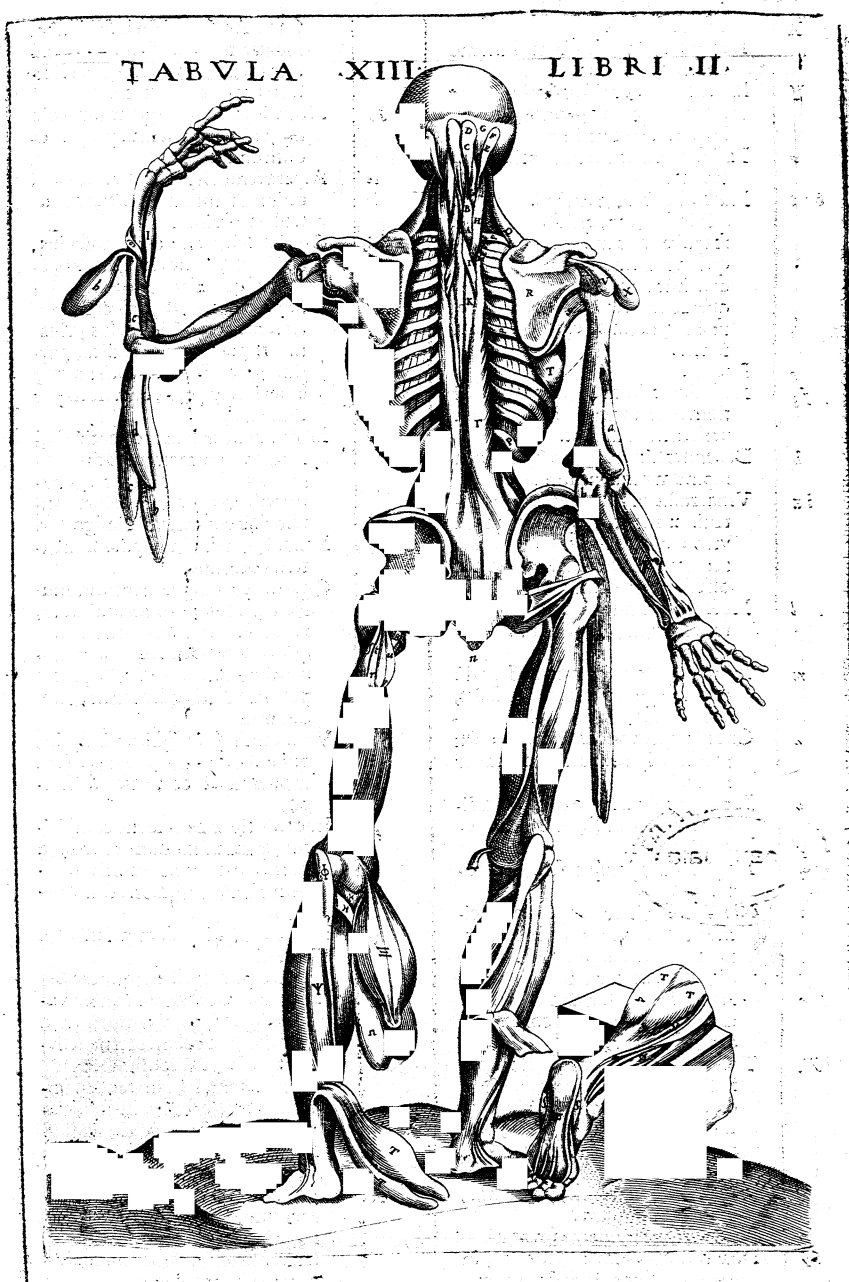
Q Scapulam mouentium tertius.

R Scapula poſteriori parte prorſus excarnis.

S Brachium mouentium tertius.

T Thoracem mouentium ſecundus.

V Tertium ligamentum peculiare ar

TABVLA XIII. LIBRI II.

X ticuli humeri.

Dependet muſculus brachium mo uentium quintus.

Y In vtroque brachio poſterior humeri pars, excarnis prorſus, muſculisque libera cernitur.

a Poſterior cubitum flectentium muſculus.

b c d Muſculi cubitum extendentes. Ac *b* is inſignitur, qui ab humiliori ſcapulæ coſta initium ducit; ille, qui ab humeri capitis ceruice exoritur: *d* autem carnoſa pars, quæ ab humero, ad medium fere longitudinis eius originem ſumit.

e Radius.

f g Muſculus radium in pronum ducẽtium ſuperior, cuius inſertionem priuatim *g* inſinuat.

h Dependet hic muſculus, radium in ſupinum mouentium breuior.

i κ Vlna. radium autem *e* ſuperius notaui. κ autem, ligamentum in vtroq; cubito indicat, radium vlnæ tota ea ſede colligans, qua hęc oſſa inuicem dehiſcunt.

l Muſculus primum indicis os introrſum flectens, hic priuatim *l* indicatur.

m Ilium oſſis dorſum, quemadmodũ & coxendicis oſſis exterior ſedes, prorſus excarne occurrit.

n Coccyx quoque os excarne; ſeu muſculis ipſi adnatis liberum cernitur.

o Ligamentum a ſacro oſſe, coxendicis acuto proceſſui inſertum.

p Femoris caput.

q Magnus exteriorque femoris proceſſus.

r Hic ab inſertione propendet decimus femur mouentium, internam ipſius ſedem, quę oſſibus vndique attenditur, commonſtrãs.

ſ t u Atque ita *ſ t u* huius muſculi tendines notant, qui ad coxendicis os reflectuntur.

x y z Tribus his characteribus, carnoſa indicatur pars, vaginæ quaſi modo decimum femur mouẽtium muſculum inibi deducens, qua ad coxendicis os reflectitur. Atq; ita *x* huius carnoſæ partis ſupremam indicat ſedem, *y* mediam, *z* autem infimam.

α Portio femur mouentium noni.

β γ Duæ muſculorum inſertiones, in paruum femoris factæ proceſſum. Ac β quidem inſertionem indicat muſculi femur mouentium ſexti, γ autem muſculi femur agentium ſeptimi.

δδ Muſculus tibiam mouentium octauus, vniuerſum femur propemodum ambiens.

εε Aſpera femoris indicatur linea, cui quintus femur mouentium muſculus inſeritur.

Ξ Π Σ Quintus femur mouens muſculus, ab interno femoris capite propẽdet, in quo Ξ poſteriorem ipſius notat partem, Π vero & Σ anteriorem. atque hic rurſus priuatim Π poſteriorem indicat portionem partis anterioris: Σ vero anteriorem partis anterioris portionem.

Φ Muſculus in pedem mouentiũ claſſe tertius enumeratus, ac principium Φ indicatum a femoris externo ducens capite, tẽdinem autem illic educẽs, vbi ζ inſignitur.

ηη Muſculus quem in poplite latitantem vocamus.

Ψ θ Quartus pedem mouentium muſculus, cuius initium θ indicatur, ipſius autem ſedem qua tendo duorum primorum pedem mouentium muſculorum illi primũ pertinaciſſime adnaſcitur, κ notauimus.

λλ Vero tendinis inſignitur inſertio, qui è duobus illis primis pedem mouentibus & tertio conſurgit.

μ Hac ſede tibiæ os excarne conſpicitur, quemadmodum & magna portio exterioris capitis duorum humiliorum femoris capitum.

ν Tendo muſculi pedem mouẽtium octaui.

ξ Tendo ſeptimi pedem mouentiũ.

Ω Præſenti charactere indicatam volui figuram, ad dextrum integri hominis hac decima tertia tabula expreſſi crus repoſitam, lapidique innitentem, quo tandem inferior pedis ſedes oculis ſubijciatur, & ſectionis ſerie muſculi in hac apparentes, ſenſim in ſequentibus tabulis proponatur.

ϖ Significetur itaque primum ϖ ligamentum, ſeu membrana ſubſtantia, primo digitos mouentiũ muſculo obnata, latique tendinis vicem in planta ſubiens.

ρ Mu-

ρ Muſculus pollicem a cæteris digitis introrſum abducens.

σ Muſculus abductionis parui digiti a cæteris opifex.

ττ Primus ſecunduſque pedem mouẽtium muſculi, in integro quidẽ homine a quarto pedem mouentium propendentes, in illa autem figura, quam Ω proponit, ſua ſede repoſiti.

υ Tendo tertij pedem mouentiũ muſculi, qui ζ in integro homine notabatur.

φ Portio quarti pedem mouentium muſculi, quem in integro homine φ inſignitum cernis.

χ Tendo ex primo, ſecundo & quarto pedem mouentium muſculis conflatus, calcique inſertus: quãquam χ hic priuatim cauitatem proponat, inter anteriorem præſentis tendinis partem, & poſteriorem ſedem aliorum muſculorum conſpicuam, qui hanc tibiæ ſedem occupant.

ψω Excarnis nulliſq; muſculis, vel ante ſectionem obtecta tibiæ oſſis ps.

η Hic portiones occurrunt muſculorum, qui poſteriorem tibiæ ſedẽ ſibi vendicãt, præter tres primos pedem mouentium muſculos.

TABVLA XIIII.

HAEC tabularum poſteriorem corporis faciem exprimentium ultima eſt, ſcapulis et brachiis carens et genua flectens, vt plantam altero crure ſpectandam proponeret. Ad genua vero ne aliæ quępiam integra delineanda eſſet tabula, caput vna cum duabus primis ceruicis vertebris reponitur, quartum muſculorum caput mouentium par oſtenſurum.

AB Tertium muſculorũ caput mouentiũ coniugiũ, a ſecundæ ceruicis vertebrę ſpina occipiti inſertum.

C Mamillaris temporum oſſis proceſſus, tam in integra figura, quam illa quæ ad genua ſpectatur, conſpicuus.

D Hic character cum aliquot ſubſequentibus, figuræ ad genua locatæ proprius eſt, tranſuerſum primæ vertebræ ceruicis indicans proceſſum.

E Spina ſecundæ ceruicis vertebræ, atque ita iam E ſecundam ceruicis denotat vertebram.

FG Quartum caput mouentium muſculorum par, a prima ceruicis vertebra occipiti inſertum.

HI In ceruice integrioris figuræ inſinuatur quintum par muſculorum caput mouentium, quod ab occipitio in tranſuerſos primæ ceruicis vertebræ proceſſus implantatur.

KL Sextum muſculorum caput mouẽtium par, a ſpina ſecundæ vertebræ, tranſuerſis primæ proceſſibus inſertum.

M Muſculi ſcapulam mouentium tertij pars, illic conſpicua, vbi a tranſuerſis aliquot ceruicis vertebrarum proceſſibus prodit.

N Dorſum mouentium muſculorũ tertius.

O Dorſum mouẽtium ſeptimus muſculorum.

P Character P in lumbis reponitur, notans nonum dorſum mouentium muſculum.

Q Vndecimus dorſum mouentium muſculus, hic ab vltima ipſius inſertione pendens, ac ſinum R inſignitum oſtendens, quo decimo tertio dorſum mouentium muſculo cedit, ipſius autem principium S indicatur.

T Decimustertius dorſum mouentiũ muſculus, cuius principiũ V notatur; finis vero X quod etiam principium decimiquinti dorsũ mouentium muſculi indicat.

Y Decimusquintus dorſum mouentium, cuius ſuperius extremum *a* inſignitum, ſub ſeptimo dorſum agentium reconditur. Hanc tabulam, propter thoracis formã coſtarumque ductum ſedulò intueri operæpretium erit, quum coſtarum ductum appoſitiſſime oſtendat.

b In pubis oſſe *b* occurrit, membranã indicans in pubis oſſis foramine obuiam.

c Muſculus ſextus femur mouentiũ, ab inſertione propendens.

d Muſculus ſeptimus femur mouentium, ab inſectione quoque propendens.

e Hic muſculus propẽdet femur mouentium nonus.

fg Carnea pars, ſeu ſi voles, priuati muſculi, decimũ femur mouentem muſculum deducentes, atqui hic ab inſertione pendentes.

Digitized by Google

Γ Muſculus quem in poplite latitare dicimus, cuique Galenus fere totum poplitis flectēdi munus perperam cōcredidit. *b* ipſius ab externo femoris capite exortus, *i* inſertio eiuſdem in tibiæ os inſignitur.

bi

kk Septimus quidem mouentium muſculus.

l Tendo octaui pedem mouentis muſculi, cuius inſertio in pedij os paruum ſuſtinens facta, *m* inſignitur.

m

nopq A dextri pedis calce quatuor humi proſtrati pendent muſculi, pedis motorum opifices. *n* enim & *o* duos primos pedem mouentes inſinuant. *p* autem tertium, *q* vero quartum. Cæterum *r* ad dextri calcis internum latus repoſitum, tendinis illius inſertionem priuatim indicat.

r

ΔΔ Figuram notat externo lateri integrioris figuræ dextri pedis hic appoſitā, quæ ſectionis ſerie dextrū integrioris figuræ pedem ſubſequitur, qui ſuccedit figurę, quam in præcedenti muſculorum tabula Ω indicabamus.

ſ Ligamentum ſeu membrana pedis, a digitorum terminis pendet, quod muſculo ſecundos quatuor digitorum articulos flectenti, Θ hic notato obnatum fuerat, latique in extremæ manus vola tendinis vicem gerebat.

t Dependet muſculus, pollicem a cæteris digitis abducens.

u Muſculus hic a ſua inſertione dependet, qui minimum digitum a reliquis in externum latus abducit.

Θ Muſculus ſecundum quatuor digitorum os flectens, *x* ipſius principium a calce enatum, *α* illius in quatuor tendines partitio. Cæterum qua ratione huius muſculi tendines diuidantur, ſubitoſque tranſmittant tendines, in hoc dextro maioris figuræ pede expreſſum habes, vt tamen ſeſe hæc offerant, attentiſſimis oculis internam quatuor digitorum ſedem intuebere; quanquam & figura Δ notata, hæc etiam commonſtret, in qua muſculus ille ab inſertione propendens, Θ quoque inſignitur.

x, α

β Carnea hæc moles illa eſt, cuius beneficio primum pollicis internodium flectitur, atque hæc eodem *β* indicata, in figura illa dependet, quam Δ inſigniui.

ΛΛΛ *γδ* Muſculus ſecundum pollicis os flectens *γ* in dextera tibia huius muſculi notatur principium. *δ* hac ſede præſens muſculus, ab interno ipſius latere tendinem educit, qui in carnea ipſius ſubſtantia aliquouſque incœperat, iuxta characterem *ε*. Deinde vtraque figura plantam referens, tendinem hunc quoque *δ* notatum habet, qua pollici iam eſt proximus.

ε

ΞΞ Ξ. Muſculus quatuor digitorum tertium os flectens, *ζ* ipſius principium aliquantiſper altius adhuc, ſub muſculo in poplite latitante, ac Γ notato *η* tendo illius, ab interno etiam latere carnoſæ ſuæ ſubſtantiæ enatus, atque in pedis planta in quatuor alios tendines inibi, vbi *θ* occurrit, diuiſus, qui quatuor digitis poſtmodum offeruntur.

ζ

η

κκ Hic ſeſe oſtendit portio muſculi, quem inter pedis motores quintum numeramus.

λ Muſculoſa caro, quę in quatuor portiones deducta, tendinibus exporrigitur, qui tertium quatuor digitorum os flectunt. Eſt autem muſculoſa hæc caro, cuius opera quatuor pedis digiti ad pollicem ducuntur. Vt verò & tendines illos, & portiones has muſculoſæ ſubſtantiæ accuratius cognoſcas, tendinem tertium indicis os flectentem, *ν* notatum conſpicis, muſculum autem indicem pollici adducentem *μ*.

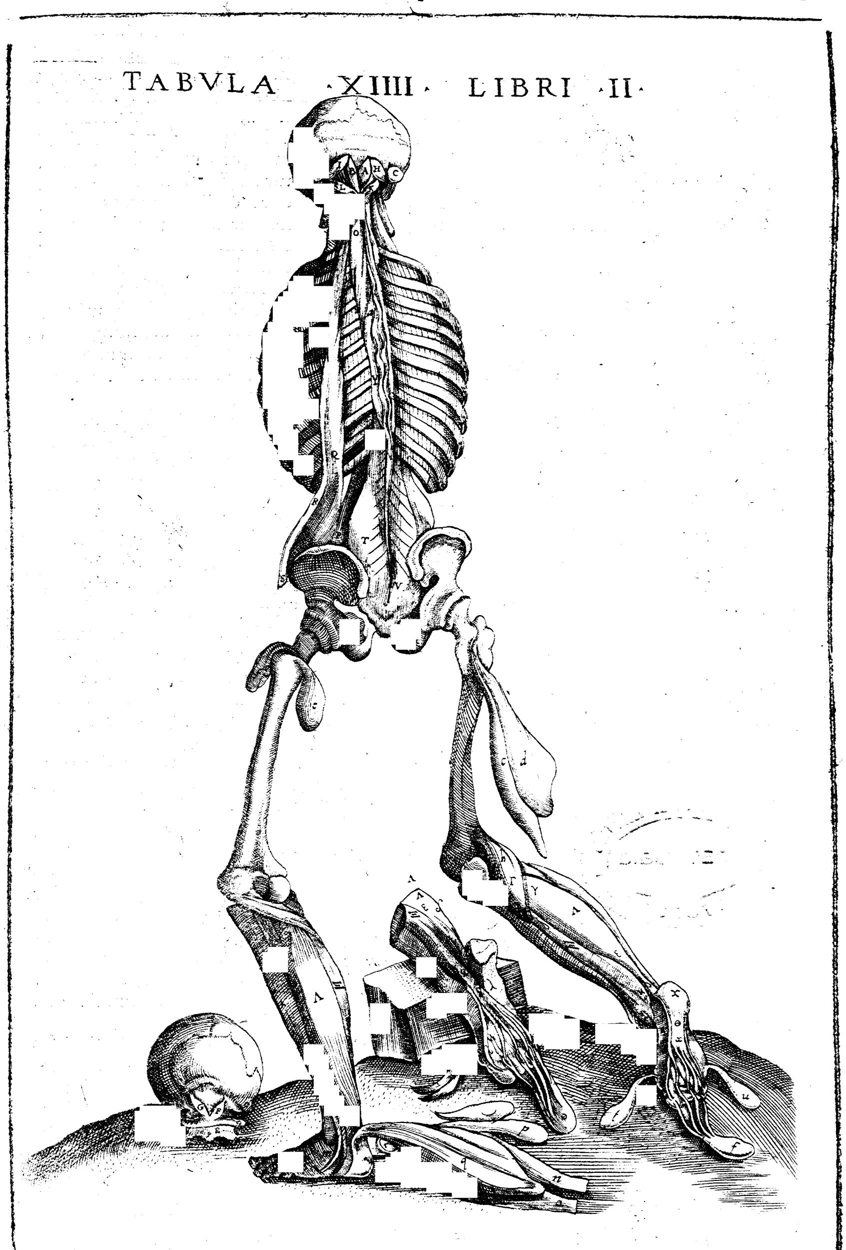
ν

μ

Tabvla XV. Figvra XV.

Dvae præſentis tabulæ figurę charactere XV. notatæ in ea effigie ſeruantur, in qua dextra tibia ſimul cum pede decimæ quartæ tabulæ, ſeſe exhibuerunt. Atque prior figura in ſectionis ſerie figuram ſubſequitur, quam præcedens tabula Δ notatam oſtenderat. Poſterior autem huius tabulę figura, ſuccedit priori. Notę autem harum figurarum ita ſe habent.

Digitized by Google

Digitized by Google

A 1. Tibiæ os.
B 1. Fibula.
C 1. Muſculus dependet a tibiæ oſſe qui in poplite latitat.
D E 1. Muſculus quintus pedē mouentiū, ac D quidē ipſius notat principium, E vero tendinem, ab interno muſculi latere pronatū.
F 1. Sinus cui tendo inſidet, ſecundi pollicis internodij flexionis opifex.
G 1. Sinus quo tendo vehitur muſculi, tertium quatuor digitorum os flectentis.
H 1. Muſculus pedem mouentium ſeptimus.
I 1. Muſculus pedem mouentium octauus.
K 1. Inſertio ſexti pedem mouentis muſculis.
L 1. Muſculoſa cōgeries, primū quatuor digitorum os flectens.
M 1. Oſſicula ad primum pollicis internodium repoſita, quæ a ſeſami ſeminis imagine nomen inuenerūt, q̄q; ab Arabibus dimidiati ciceris formæ aſſimilant.
N 1. Pendet hic muſculoſa ſubſtātia, quæ ſingulis quatuor digitorū internis lateribus portionem exporrigit, digitos pollici adducentem.
O 1. Muſculus pollicis ſecundum os flectens.
P Muſculus tertium quatuor digitorum os flectens.
Q 1. Portio tendinis, ſecundum pollicis internodium flectētis, illi tēdini cōmixta, qui indicis tertiū internodium flectit. Sequentes modo characteres, ſiniſtræ figuræ hac ratione peculiares ſunt.
R 2. Tibiæ os.
S 2. Fibula.
T 2. Ligamentum membraneum, fibulam tibiæ oſſi illic committens, vbi hæc oſſa inuicem dehiſcunt.
V 2. Muſculus pedem mouentium ſeptimus. X hac ſeptimi muſculi tendo, ſub oſſe cubum teſſeram
X ve imitante reflectitur, & lateſcit quoque, Y tendinis huius in
Y os pedij pollicē ſuſtinēs inſertio.
a 2. Muſculus ſub ſeptima occultatus, & pedem mouentium octauus, cuius inſertionem *b* notat,
b quæ in pedij os paruum ſuffulciens digitum perficitur.

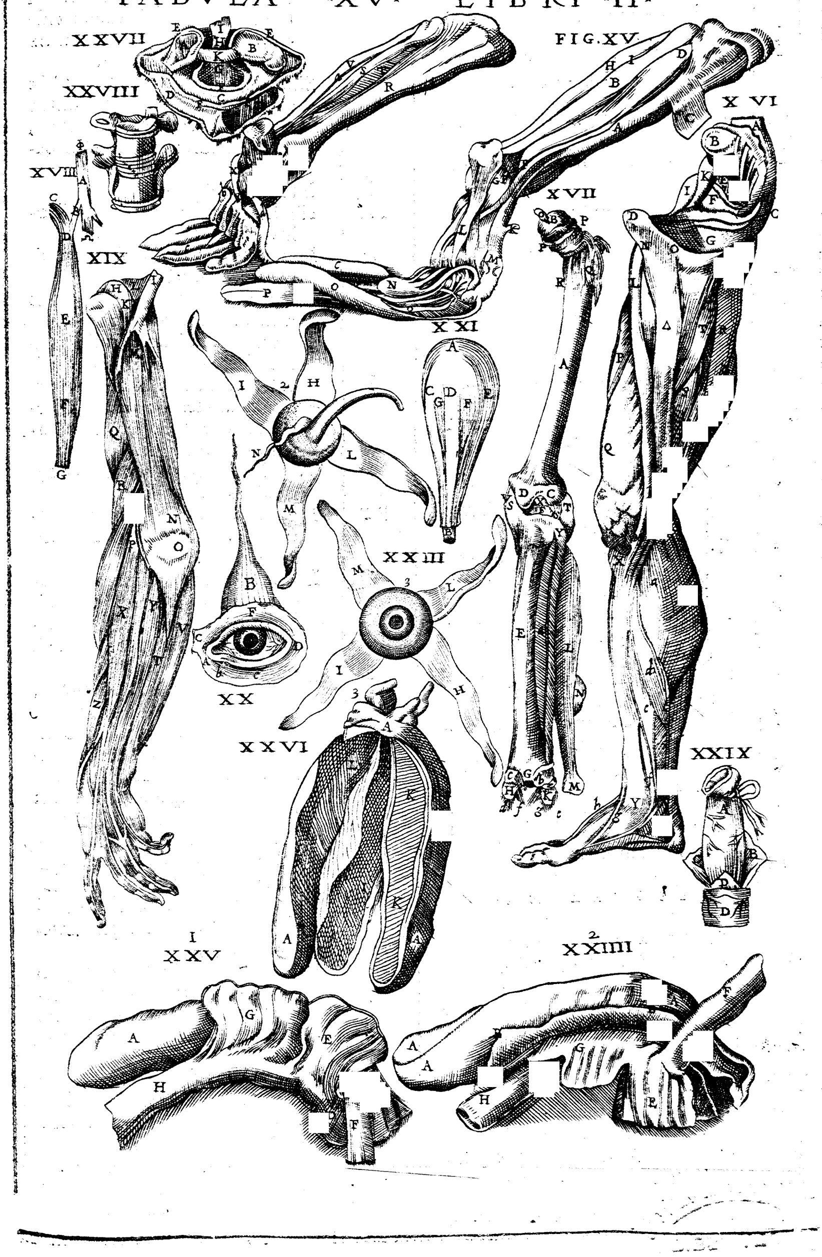
123. Tribus his characteribus in posteriori *c* ſiniſtrave figura, tres ſinus indicantur, muſculis a poſteriori tibiæ ſede inferiora pedis ſubeuntibus exſculpti. Atq; 1 ſinum notat, quo quinti pedē mouentis muſculi tendo vehitur. 2 ſinum tendini tertium, quatuor digitorum os flectenti inſinuatum. 3 vero ſinum indicat nomine tendinis cælatum, cuius beneficio ſecundus pollicis articulus flectitur.
c 2. Muſculus dependet humi quintus pedem mouentium, in priori figura D & E notatur, ac in ſecunda figura ad inſertionem *d*
d inſignitus.
e 2. Muſculoſa moles, primum quatuor digitorum os flectens, hic pendet a pedij oſſibus, quæ iam nuda excarneaque ſpectantur.

Figura XVI.

A Os ſacrum.
B Oſſis ſacri latus, cui ſiniſtrum ilium os committebatur.
C Ligamētū a ſacro oſſe, in coxendicis oſſis appendicem pertinens.
D Siniſtri pubis oſſis pars, quæ ſiniſtro pubis oſſi committebatur.
E Notatur quartus femur ſubiens neruus.
F Decimus femur mouentium muſculus, cuius tres veluti partes,
G E F G inſignitæ, inſcriptionibus quodammodo diſtinguntur, quibus ab interna pubis oſſis ſede, & interna quoque coxendicis oſſis regione, muſculus iſte carneus pronaſcitur. Ad ſedem
H uero H indicatam, muſculus arctior redditur, & ad ſinum ſibi in coxendicis oſſe inſculptum reflexus, ad magnum femoris profertur proceſſum.
I Conſpicua eſt portio, ſeptimi femur mouentis muſculi.
K Portio ſexti femur mouentis muſculis.
L Primus tibiam mouentium muſculus, cuius ſedes, qua iuxta internum femoris caput in tendi-
M nem ceſſat, M indicatur.
△ Secundus tibiam mouentium mu
N O ſculus. N & O muſculi huius principium ab oſſis pubis commiſſura pronatum. M quoque

& ſi

TABVLA ·XV· LIBRI ·II·

& ſi in primo ponatur muſculo, huius ſecundi muſculi etiam ſedem notat, qua in tendinem deſinit.

P Nonus muſculus tibiam mouentium, parua ipſius portione hic conſpicuus.

Q Octauus tibiam mouentium muſculus.

R Tertius tibiam mouentium muſculus, cuius tendo, quemadmodum & primi & ſecundi, tibiã mouentium muſculorum quoque M indicari poteſt.

ST Quintus femur mouentium muſculus, verum S poſteriorẽ eius muſculi partem notat, T autem eius muſculi anterioris partis poſteriorem indicat portionem.

VV Quintus tibiam mouentium muſculus.

XY Excarnis tibiæ oſſis pars, verum Y interiorem notat malleolum.

a b Primus pedem mouentium muſculus, ſub poplite character *b* ſecundum pedem mouentiũ muſculum denotat.

c Tendo tenuiſſimus, idemque ſumme gracilis qui a tertio pedis muſcu lo educitur.

d Muſculus ſuram conſtituentium maximus, pedemque mouentiũ quartus.

e muſculus quatuor pedis digitorũ tertium os flectens.

f Portio muſculi inter pedem mouentium quinti.

g Tendo ſexti pedem mouentium muſculi.

h Tendines digitos extendentes.

i Muſculus pollicem a cæteris digitis introrſum abducens.

F I G V R A XVII.

FIGVRA *muſculorum* XVII. *de ligamentis, omnem propemodum ligamenti differentiam ſemel commonſtrans, vniuerſum femoris os exprimit, vna cum tibiæ oſſe & fibula, quibus ea ligamenta adhuc connata hærent.*

ABC D Femoris os.

B Femoris oſſis caput ſinum coxendicis oſſis ſubiens. Trochanter mai?

CD Femoris oſſis humiliora capita, quæ tibiæ articulantur.

EFG H. Tibiæ os.

F Eminens ſuperioris appendicis tibiæ oſſis proceſſus, qui ſinum ſubingreditur, quem duo humiliora femoris oſſis capita efficiunt, & qui ligamentum mox X inſinuandum educit.

G Sinus inferioris appendicis tibiæ oſſis, quo complures vehuntur tendines eorum muſculorum, qui anteriorem tibiæ ſedem occupant.

H Interior malleolus.

IK Fibula, verum K exterior malleolus priuatim inſignitur.

LM Muſculus notatur in ſura maximus, pedemq; mouẽtium quartus, atq; inter reliquos corporis muſculos intenſiſſime liuens. Verum M huius muſculi tendinem calcis oſſi inſertum, particulatim indicat. N autem portiunculam tendinis primi, & ſecundi pedem mouentium muſculorum oſtendit.

O Teres ligamentum, femoris os coxendicis oſſi iungens.

PP Ligamentum orbiculatim femoris cum coxendicis oſſe articulũ amplectens.

Q Ligamentorum portiones, ex magno externoq; femoris proceſſu in muſculorum ſubſtantiã abſumptæ, ac potiſſimum in tibiã mouentium ſeptimi.

R Portiunculæ ligamentorũ quoq;, a radice ĩterioris minoriſq; proceſſus femoris pronatæ, & in octauum tibiã mouentem muſculum præcipue degenerantes.

SS Membraneum ligamentũ, reliquis etiam omnibus articulis cõmune, quod vniuerſum genu articulum ambit, ea tantum parte excepta; cui mola præponitur.

T Ligamentum genu articulo proprium quod externo ipſius lateri attenditur.

V Ligamentũ hoc ẽt genu articulo peculiare cenſetur atque externo ipſius lateri attẽſum viſitur.

X Ligamentũ ex tibiæ oſſis proceſſu F notato, in femoris os inſertũ.

Y Ligamentum ſuperiorem fibulæ partem tibiæ oſſi connectens.

Z Ligamentum inferiorem fibulæ partem tibiæ alligans.

a Membraneum ligamentum, fibulam tibiæ oſſi toto ductu, quo inuicem hæc oſſa dehiſcunt, cõmittens.

Digitized by Google

b c Hic ligamentum notatur, tendines annuli ritu amplectens, qui a tibiæ anteriori ſede in pedis ſuperiora porriguntur. Vt vero ipſius natura exactius oculis ſubijceretur, id ſectione ſecundum longitudinem ducta diuiſum, atque vna parte ĩ latus reflexũ finxim⁹.

d Ligamentum a tibiæ oſſe ad calcẽ inſertum, & tendines hac ad pedis inferiora deſcẽdẽtes cõtinẽs.

e Ligamentum à fibula ad calcem porrectum, & tendinibus hac pedis inferiora petẽtibus obductũ.

f Ligamẽtum cartilagineum, ab interno malleolo in tali internum latus inſertum.

g Ligamentum quoq; cartilagineũ, fibulam talo colligans.

Figvra xviii.

Præsenti figura muſculi ſtructuræ ratio, qua omnes fere diſſectionis proceres muſculum formari tradunt, vtcunque exprimitur. Quod enim inter Φ & Ω continetur, nerui cuiuſdam eſt portio ſuprà infraque obtruncata: verum hæc characterum indice opportunius explicabuntur. ΩΦ

A Nerui in plures ſurculos, diſtribuendi portio.

B Nerui A notati ſoboles, muſculi cõſtitutionem ſubiens.

C Ligamentum quod ab oſſe ad muſculum conſtituendũ pronaſcit̃.

D Ligamenti & nerui ad muſculum efformandum congreſſus ac prima in fibras diſtributio, muſculique caput.

E Sedes qua fibrarum maxima eſt diuiſio, & qua muſculi venter conſiſtit.

F Diuiſionis fibrarum concurſus cõmixtioque, & tendinis muſculi initium.

G Tendinis pars, quæ mouendo oſſi inſeritur.

Figvra xix.

xix. *Figura muſculorum humeri ſeu brachii os, & cubiti oſſa, & extremam ſummæ manus ſedem ambientium fibras a carne liberas commonſtrat, vnà cum quarto brachium adeuntium neruo, vt hic quàm fieri poſſet cõmodiſſime muſculi fabricæ natura oculis ſubiiceretur.*

H Humeri oſſis caput, quod ſcapulæ articulatur.

I Quartus brachium petens neruus.

K Principium muſculi cubitum extẽdentis, qui ab humeri capitis radice exoritur.

L Principium alterius cubitum extendentis muſculi, qui ab humiliori ſcapulæ coſta pronaſcitur.

M Sedes qua quartus brachium accedens neruus, duobus cubitum extendentibus muſculis propagines offert.

N Cubitum extendentium muſculorum finis, ſeu eorundem in poſteriorem vlnæ proceſſum inſertio.

O Poſterioris vlnæ proceſſus pars, quę ex carnis perpetuò cernitur.

P Quartus brachium petens neruus inibi conſpicuus, qua poſteriori ſedi exterioris tuberculi humeri innititur, ac muſculus hinc ab humero principium ducentibus ramos offert.

Q Initium eſt cubitum flectentium muſculorum poſterioris.

R Caput oblongi muſculi, qui radij appendici iuxta brachiale inſertus, radium in pronum ducit.

S Muſculus bicorni tendine brachiale extendens.

T Muſculus brachiale extendentium alter, qui è regione minimi digiti poſtbrachiali implantatur.

V Muſculus vlnæ exporrectus, & brachiale flectens.

X Muſculus indicem, medium, & annularem extendens.

Y Muſculus quo minimus digitus pręcipue extenditur.

Z Carnea pars eius muſculi, qui ĩ tres deductus tẽdines, vnum brachialis oſſi pollicem ſuſtinenti inſerit, ſecundum primo pollicis oſſi, tertium ſecundo pollicis oſſi & tertio.

a Muſculus cuius beneficio pollex indici adducitur.

Figvra xx.

Qvamvis tertia muſculorum tabula ad characteres, C D E hos muſculos vtcunque exprimit, hic tamen iſtã peculiarem locauimus figuram.

Digitized by Google

A Maior canthus.

B Tertius muſculus palpebram attollens.

C Par primi palpebram mouentium muſculi a principio ciliorũ exoriens.

D Oculi canthus externus.

EF Principium duorum palpebræ muſculorum, mutuus autem illorũ connexus notatur.

FIGVRA XXI. XXII. XXIII.

TRES hæ figuræ ſimul oculi muſculos demonſtrant, vigeſima prima oculus cum muſculis in ſede ſua adhuc manentibus delineatur, vigeſima ſecunda auulſos, tantumque ab inſertione pendentes exhibet, adipe qui inter eos circa opticum erat, ſublato. vigeſima tertia oſtenditur eius facies anterior, vtraque palpebra cum muſculis ſuis ablata, quo melius conſpiciatur muſculorum oculi ſitus.

A 123. Anterior oculi ſedes.

B 1.2. Neruus viſorius quem opticũ vocant.

CDE 1. Duo oculi muſculi, ſiti ſua ĩ ſede.

FG 1. Adeps interuallum muſculorum opplens.

HI 23. Duo infimi oculorum muſculi.

LM 2.3. Altiſſimi.

N 2. Quintus oculi muſculus qui eleuando oculo, vt placet Veſalio, ſuccurrit.

FIGVRA XXIIII. XXV. XXVI.

VIGESIMA quarta figura linguã vna cum ipſius muſculis a reliquo ſeparatam corpore commonſtrat. Eodem modo vigeſima quinta linguam eiuſque muſculos oculis ſubiicit: tertium autem & ſeptimum ſurſum reſleximus, vt primus & nonus magis conſpicui eſſent; uigeſima ſexta apparet lingua diuiſa, ſublatis ab ea omnibus muſculis.

AA A, 1, 2, 3. Linguæ portio ante confectionem in hiante ore cõſpicua, & tunica adhuc obtecta ipſi, ac toti ori, & ſtomacho, item & aſperæ arteriæ communi.

BB 1. Hæc linea dictæ nuper tunica partem notat, ſecundum inferioris maxillæ latera ab ore diſſectam. Linguæ enim portio ſupra lineã conſiſtens, illa adhuc obtegitur tunica: quæ autem ſub linea cernitur, hic (vti etiam nunquam) illa tunica non ſuccingitur.

C 1. Iam dictæ prius tunicę portio, quam hic a palati intimo una cũ lingua præſcidimus.

DD 1.2 Primus linguæ muſculus.

E 1.2. Tertius linguæ muſculus.

F 1.2. Quintus linguæ muſculus.

G 1.2. Septimus linguæ muſculus.

H 1.2. Nonus linguæ muſculus.

I 3. Linguæ ligamentum, cui linguæ corporum fibræ continuantur.

KK 3. Dextri linguæ corporis fibrarum ſpecies.

LL 3. Siniſtri linguæ corporis fibrarum ſpecies.

FIGVRA XXVII.

PRAESENS figura, primam ſecundamq; ceruicis exprimit vertebras, poſteriori ſede delineatas, vna cum earundem ligamentis. Characteres autem figurę inſcripti ita habent.

ABC Prima ceruicis vertebra ſecundæ cõnexa. Verum A priuatim dexter primæ vertebrę ſinus, qui dextrum occipitis oſſis caput ſuſcipit, indicatur. B autem ſiniſter ſinus, cui ſiniſtrum occipitis oſſis caput inſidet. C vero primę vertebræ ſedes, vbi in ſpinam alię terminantur.

DD GH. Secunda ceruicis vertebra.

EE E. Ligamentum membraneum, primam ceruicis vertebram occipitis oſſi nectens.

FF Ligamentum membraneum primam ceruicis vertebram ſecundę nectens vertebrę.

G Corpus ſecundę vertebrę dentem producens.

H Dens, acutusve ſecũdę ceruicis vertebrę proceſſus.

I Teres ligamentum, a dente in occipitij os inſertum.

K Tranſuerſum ligamentum, dẽtem in ſinu continens, qui dentis gratia in prima vertebra celatur.

FIGVRA XXVII.

VIGESIMA octaua figura duas è thorace vertebras, anteriori

facie ex puerili corpore depictas exhibet. In quibus 1 notat ſuperioris vertebræ cartilaginem, ſui corporis inferiorem appendicem, ipſumque corpus interuenientem, 2 eiuſdem vertebræ humiliorem appendicem, 3 cartilagineum ligamentum, ſuperioris inferioriſque vertebræ appendices intercedens, 4 ſuperiorem inferioris vertebræ appendicem, 5 cartilaginem, dictam modò appendicem ſuæ vertebræ copulantem.

FIGVRA XXIX.

A Recti inteſtini portio cum ſuis muſculis a corpore reſecta: quam dum reliqua eximimus inteſtina, in corpore adhuc relinquere ſolemus.

BC Duo muſculi, inteſtinum poſt egeſtionem ſurſum trahentes.

D Muſculoſa ſubſtantia penis radici adnata, in mulieribus porro ad infimam pudendi partem commiſſa.

Inſuper D ſedes notatur, a qua in penem muſculi duo pronaſcuntur.

E Circularis muſculus, ne præter arbitrium excrementa deijciantur præcauens.

QVATVORDECIM FIgurarum laryngis characterum index.

PRIMA *figura oſſis* υ *imaginem referentis, & hic ſuis muſculis omnibus liberati anterior facies exprimitur, vnà cum anteriori laryngis, & aſperæ arteriæ caudicis (qui in collo conſiſtit) ſed, nullo interim laryngis muſculo reſecto. Qui vero muſculi hic ſint conſpicui characterum index, dilucide explicabit. Secunda figura eadem quæ prima ex dextro latere commonſtrat, quanquã hic non tantam aſperæ arteriæ caudicis portionem aſſeruauerimus, dein etiam hinc ſuperiora oſſis,* υ *referentis latera reſecuimus.*

Tertia ſecundæ penitus reſpondet, niſi quod hæc ex poſteriori facie eadem, quæ illa ex latere commonſtrat, verum & hic quoq; ex induſtria ſuperiora oſſis hyodis latera perinde ac in prima delineantur.

Quarta anteriorem laryngis ſedem, cum portione caudicis aſperæ arteriæ proponit, reſecto iam hyoide oſſe, cum muſculis ab illo, & a pectoris oſſe laryngi oblatis. Seruantur itaque adhuc ex communibus laryngis muſculis quintus & ſextus, ac dein muſculi laryngis operculo proprij.

Quinta figura a quarta ſectionis ordine nihil variat, eademque quarta, ex ſiniſtro latere eleganter ſpectanda offerens.

Sexta laryngem a reliquo aſperæ arteriæ caudicis liberatam, ita poſteriori facie exprimit, vt neque ſtomachi, neque communis alicuius muſculi portionem adhuc reliquerim, interea tamen nullam laryngis cartilaginum ſua ſede dimouimus.

Septima laryngem ex dextro latere ita expreſſam continet, vt ipſius operculum iam reſectum ſit, vna cum muſculis primę cartilagini ſecundam nectentibus. Dein primæ cartilaginis in hoc latere inferior proceſſus, a ſecunda liberatus eſt, ipſaque prima antrorſum, atque a ſecunda ſic reflexa occurrit, vt media primæ cartilaginis ſedes, in poſteriori regione nuda cernatur.

Octaua a ſeptima in hoc differt, quod hic rectos muſculos illorum quatuor, qui tertiam cartilaginem ſecundæ nectunt, reſcidimus, ipſaq; ſecunda cartilago magis detecta appareat.

Nona rurſus ab octaua in hoc variat, quod præter muſculos nuper dictos, etiam quatuor tertiam ſecundæ iungentium obliquos, & dein duos in tertię cartilaginis baſi poſitos abſtulimus, ſeruatis duntaxat cum tribus cartilaginibus illis muſculis, qui tertiam primæ alligant.

Decima ex anteriori laryngis ſede ſe ſpectãdam præbet, ablata iam prima cartilagine, & duntaxat cum ſecunda & tertia apparẽtibus muſculis, tertiam primę committentibus.

Vndecima laryngis muſculis oſtendendis non ſeruit, verum hanc, vt & duas ſequentes, oſtendendæ laryngis linguæ gratia delineauimus. Exprimitur itaque hic larynx, a reliquo

aſperæ arteriæ trunco, & ſuis communibus muſculis libera, quæ aſſeruato adhuc ipſius operculo, poſteriori ſuæ ſedi incumbit, ſuperioremque faciem commonſtrat.

Duodecima in hoc ab vndecima differt, quod hæc inferiorem laryngis ſedem delineatam contineat.

Decimatertia hoc a duodecima habet peculiare, quod laryngis rimam ſeu lingulam, magis coarctatam occluſamue repræſentet. Cæterum characterum index erit eiuſmodi.

A In prima 2, & 3, figuris hyoidis notatur os, non prorſus ſuis membranulis liberum.

B In prima 2, & 3, humilius hyoidis oſſis latus, ſuperiori ſcutiformis cartilaginis alligatum proceſſui,

C qui C in 2,3,& 4, indicatur,

D In prima & tertia ſuperius notatur hyodis oſſis latus, a ſecunda figura inibi reſectum, vbi E adſcriptum cernis.

E Muſculus ab hyoidis oſſis inferiori ſede enatus, ac humiliori primæ cartilaginis ſedi inſertus.

F In prima figura dexter & ſiniſter eſt conſpicuus, in ſecunda dexter duntaxat.

G Muſculus ex poſterioris oſſis ſummo, ad humiliorem primæ cartilaginis ſedem deductus. Prima dextrum & ſiniſtrum quoq; exprimit; at ſecunda dextri tantummodo portionem.

H Gula, ſeu ſtomachus, in 2, 3, & 5, conſpicuus.

I Muſculus ex poſteriori ſede ſtomachi, cartilaginis primæ lateri inſertus. Ac tertia dextrum & læuum fere vniuerſum oſtendit, & potiſſimum vtriuſque initium. Secunda dextrum & minimam ſiniſtri portionem: Quinta vero, ſiniſtri inſertionem exprimit, ut etiam prima & quarta vtriuſque inſertionem proponit.

K Duo muſculi ab oſſe *υ* referente enati, ac in laryngis operculi radicem inſerti. hi occurrunt in ſecunda figura & tertia & quarta.

L Ἐπιγλωττὶς, ſeu (vt nos vocamus) laryngis operculum, in ſecunda figura, & dein in 3, 4, 5, 6, & 11, conſpicuum.

M Glandulæ laryngis radici, ad aſperæ arteriæ latera adnexæ in 2, 3, 4, & 5.

N Muſculus a prima cartilagine ad ſecundam protenſus, exteriorve primam cartilaginem ſecundæ iungentium. Dextri muſculi & ſiniſtri pars in prima videtur, vterque autem integer in quarta apparet.

O Muſculus a ſecunda cartilagine in primam protenſus, alteriusve lateris interior, ſecundam cartilaginem primæ connectentium, in quinta ſolus ſiniſter exprimitur.

P Muſculus ab infima ſecundæ cartilaginis ſede, poſteriori in parte principium ducens, & tertiæ cartilagini inſertus. Sexta dextrum & ſiniſtrum oſtendit: ſeptima dextrum, & quodammodo ſiniſtrum.

Q Sedes iam dicti muſculi, in octaua & nona.

R Muſculus a latere ſecundæ cartilaginis, in tertiam cartilaginem inſertus. Septima & octaua dextrũ duntaxat oſtendunt.

S Sinus ſecundæ cartilaginis, in octaua & nona notatur, cui inferior

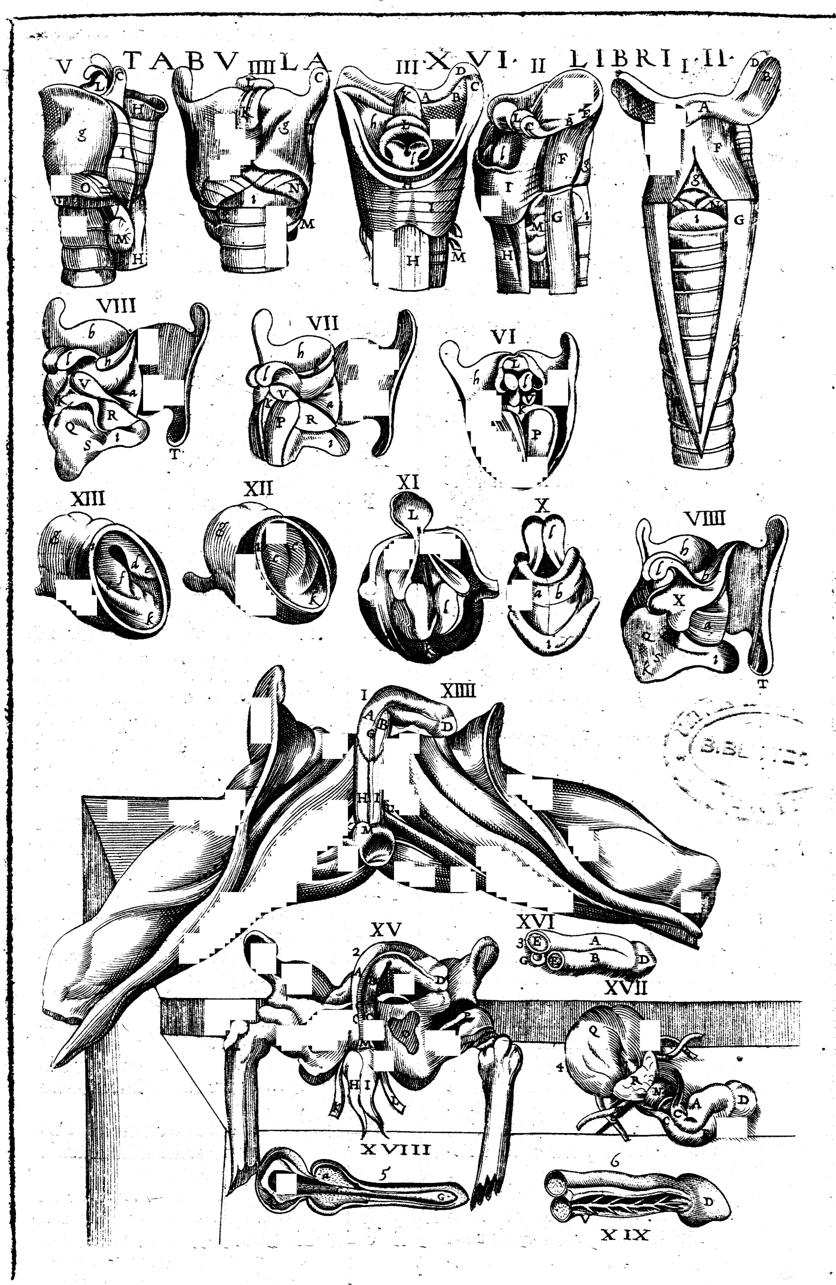
T primæ cartilaginis proceſſus, T in octaua & nona inſignitus connaſcitur.

V Muſculus in baſi tertiæ cartilaginis ſitum obtinens, Sexta vtriuſque lateris muſculum repræſentat. Septima dextrum, & ſiniſtri portiunculam. Octaua etiam dextrum.

X In nona figura ſinus indicatur, cui muſculus inſidet, tertiæ cartilaginis baſim in altero latere occupans, ac V charactere iam expreſſus.

a Muſculus ex tota primæ cartilaginis longitudine enatus, ac tertiæ inſertus, aut muſculus primæ cartilagini tertiam copulans. Decima dextrum *a* inſignitum & ſiniſtrum *b* inſignitum indicat, ablata interim prima cartilagine.

b Septima vero, octaua & nona, integrum dextri lateris muſculũ *a* notatum exprimunt, & elatiorem ſiniſtri ſedem, quã ob hoc quoq; *b* litera in illis figuris notaui.

TABVLA XVI LIBRI II
I
II
III
IIII
V
VI
VII
VIII
VIIII
X
XI
XII
XIII
XIIII
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX

c Linguæ ſeu rimæ, in medio laryngis obuiæ ſuperior ſedes in vndecima figura conſpicitur.

d Inferior facies lingulæ, quam in decimatertia magis, quam duodecim apertam expreſſimus.

ee Duo ſinus, vtrinque vnus, qui clauſa lingula ſeu rima in humiliori ipſius ſede ad latera euadunt cōſpicui in duodecima, & decimatertia.

f Callus in medio rimæ apparens, vbi ipſa potiſſimum cōniuet, in decimatertia exprimitur.

g Ne fortaſſe aliquid obſcuritatis cartilagines literis nō inſignitæ adferant, illas quoq; adnotabimus, g itaque prima eſt cartilago, in anteriori parte ſe offerens, in 1. figura, dein in 2.4.5.12.13.

h Prima cartilago, in tertia figura & 6.7.8.9. poſteriori facie ſe offerens.

i Secūda cartilago anteriori facie cōſpicua, in 1.2.4 5.7.8.9.10.12.13.

k Secūda cartilago poſteriori facie ſpectatur, in ſexta.7.8.9.11.12.13.

l Tertia cartilago occurrit in ſecunda, 3.6.7.8.9.10.11.

TABVLAE DE PENIS muſculis Characterum index.

XIIII. Itaque figura corporis in menſa proni, & oculo ad perinæum ſeu interfemineum directo, oſtendit femora in latera admodum diſtenſa, & penis corpus vniuerſo interim ſcorto cum teſtibus, cute, adipe, venis, neruis, & arterijs vndique abſectis.

XV. Figura nuda quodammodo commonſtrat oſſa, quæ ſacri oſſis lateribus committuntur, acilium, & coxendicum, & pubis oſſa appellantur. His femorum oſſium portiones adhuc appendent, vnà cum ani & penis muſculis: quos ideo ab ipſorum exortu dependere finximus, vt penis corporum origo vrinæque & ſemini communis meatus inibi in conſpectu eſſet, qua ſurſum ſub pubis oſſibus flectitur.

XVI. Penem tranſuerſum diſſectum in hoc oſtendit, vt penis corporum ſubſtanria, & coalitus, & cum vrinæ meatu connexus oculis ſubijcerentur.

XVII. Figura integrum commōſtrat penem, vnà cum veſica hic exporrectum, vt proprius veſicæ ceruicis muſculus intueri poſſit.

XVIII. Oſtendit penis diuiſum canalem ad veſicæ introitum, glandulas item quib. conſeruatur ſemē.

XVIII. Penis corpus per longitudinem diſſectum monſtrat, quo melius appareat arteria, quæ per ipſum diſtribuitur.

AB 1.2.3.4. Duo penis corpora penem quodammodo vniuerſum conſtituentia.

CC 2.4. Duorum penis corporum exortus.

D 1.2.3.4. Penis glans, quam alij præputium nuncupant: eo nomine cutem, qua penis obtegitur, non dignantes.

EE 3. Fungoſa rubraq; penis corporum ſubſtantia.

F 3. Mutuus penis corporum cōnexus & neruea eorundem ſubſtātia, quæ orbiculatim fungoſam ſubſtantiam complectitur.

G 1.2.3. Veſicę meatus, vrinę ſeminiq; genitali communis.

HI 1.2. Duo primi penis muſculi, in prima quidem figura ſuā ſeruātes ſedem: in ſecunda autem ab eorundem principio dependentes.

KL 1.2. Duo poſteriores penis muſculi, ſeu tertius & quartus. qui in prima figura integri, in ſecunda verò ab inſertione pendentes conſpicuuntur.

M 1.2. Muſculus orbiculatim recti inteſtini finem ambiens, fęciumq; excretioni præfectus.

N 4. Veſicæ ceruicis muſculus, vrinā, ne præter noſtrum arbitrium defluat, cohibens.

OO 2. Membrana pubis oſſium foramina occupans.

P 2. Teres ligamentū, à coxēdicis oſſe ī rotūdū femoris caput inſertum.

Q 4. Veſicæ corpus.

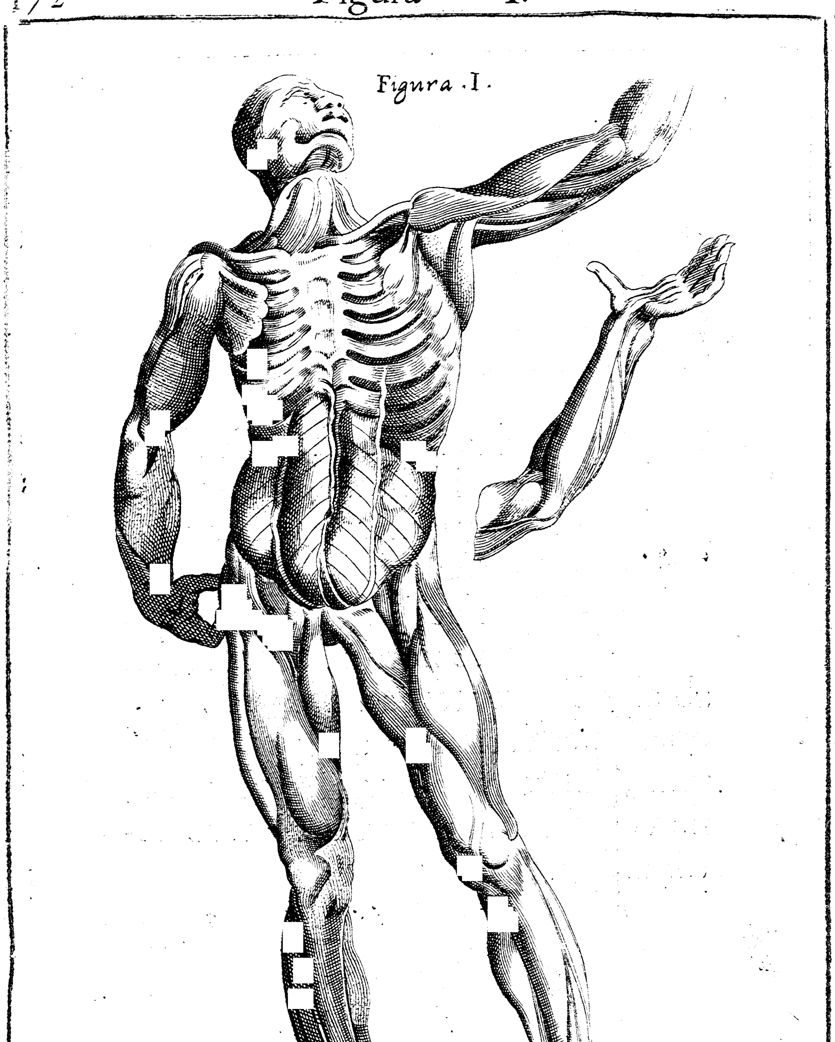
R 4. Glandoſum corpus, vaſorum ſemen deferentium inſertionem excipiens.

SS 4. Portiunculæ ſunt meatuum, quibus vrina è renibus in ueſicam ducitur.

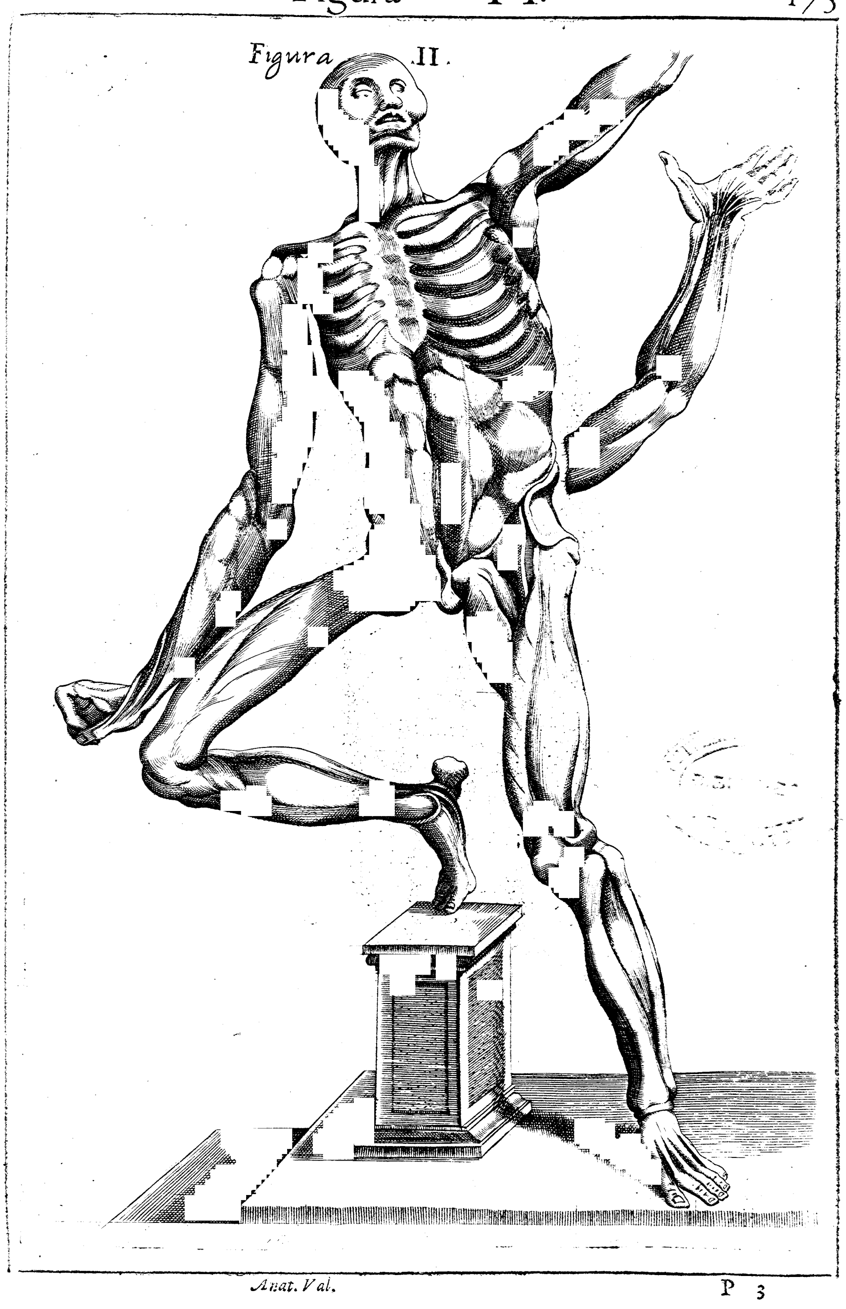
TT 4. Portiunculæ ſunt meatuū, ſemen in ueſicę ceruicē eiaculantium.

V 5.6. Arteria, quę per vnū latus penis diſtribuitur, & per alterū eodē prorſus modo alia diſtribuitur.

PRæter conſuetas Valuerdi Figuras, cùm ſequentes quatuor muſculorũ iconas recèns nacti eſſemus, ea vtpote non inelegantes, & ab alijs differentes, ad abſolutionem operis perfectionem addendos duximus, poſtremum hunc ipſis locum, ne vetus numerorum ordo turbaretur, aſsignantes.

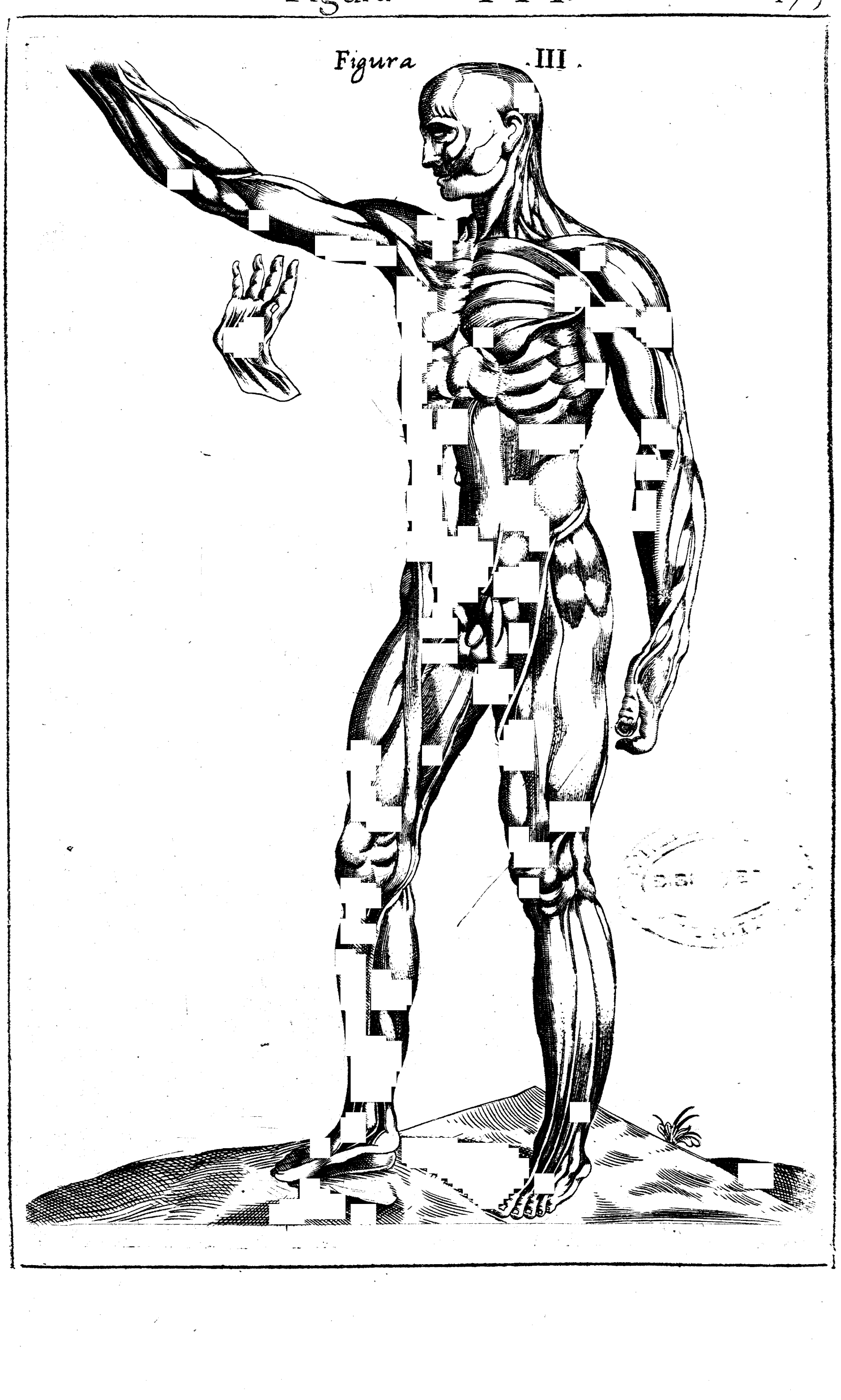

Digitized by Google

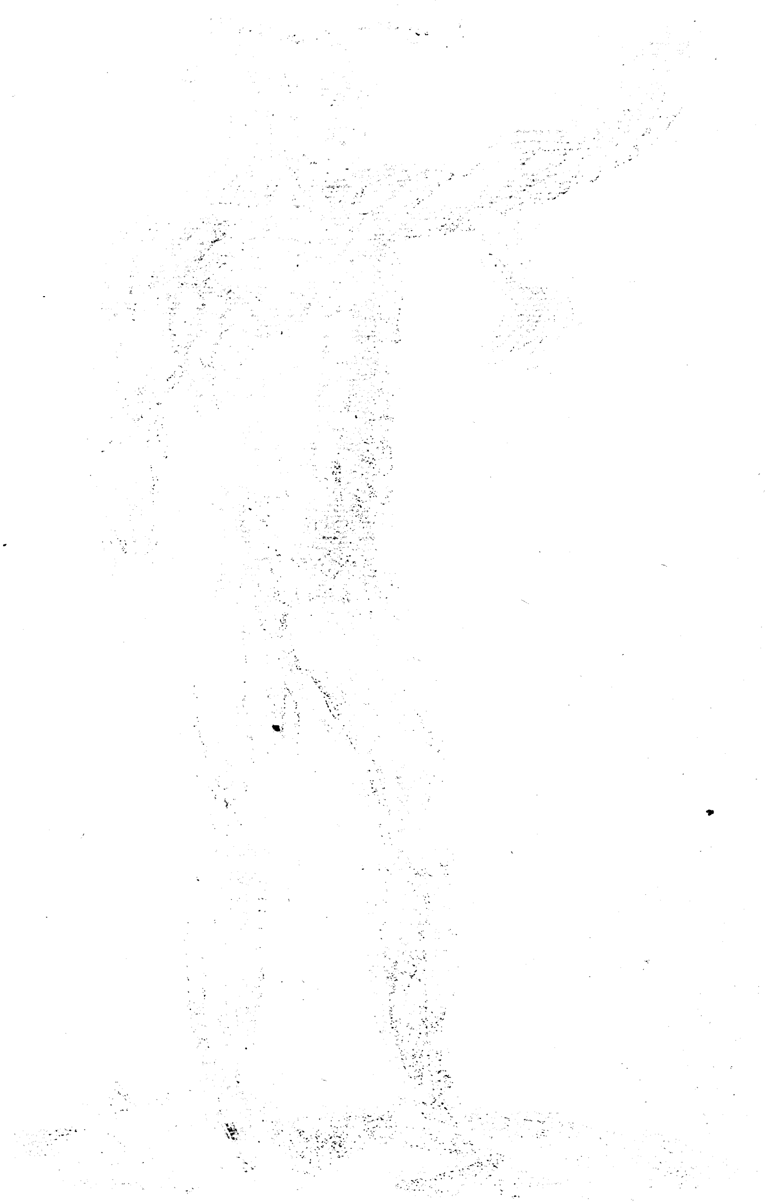

Digitized by Google

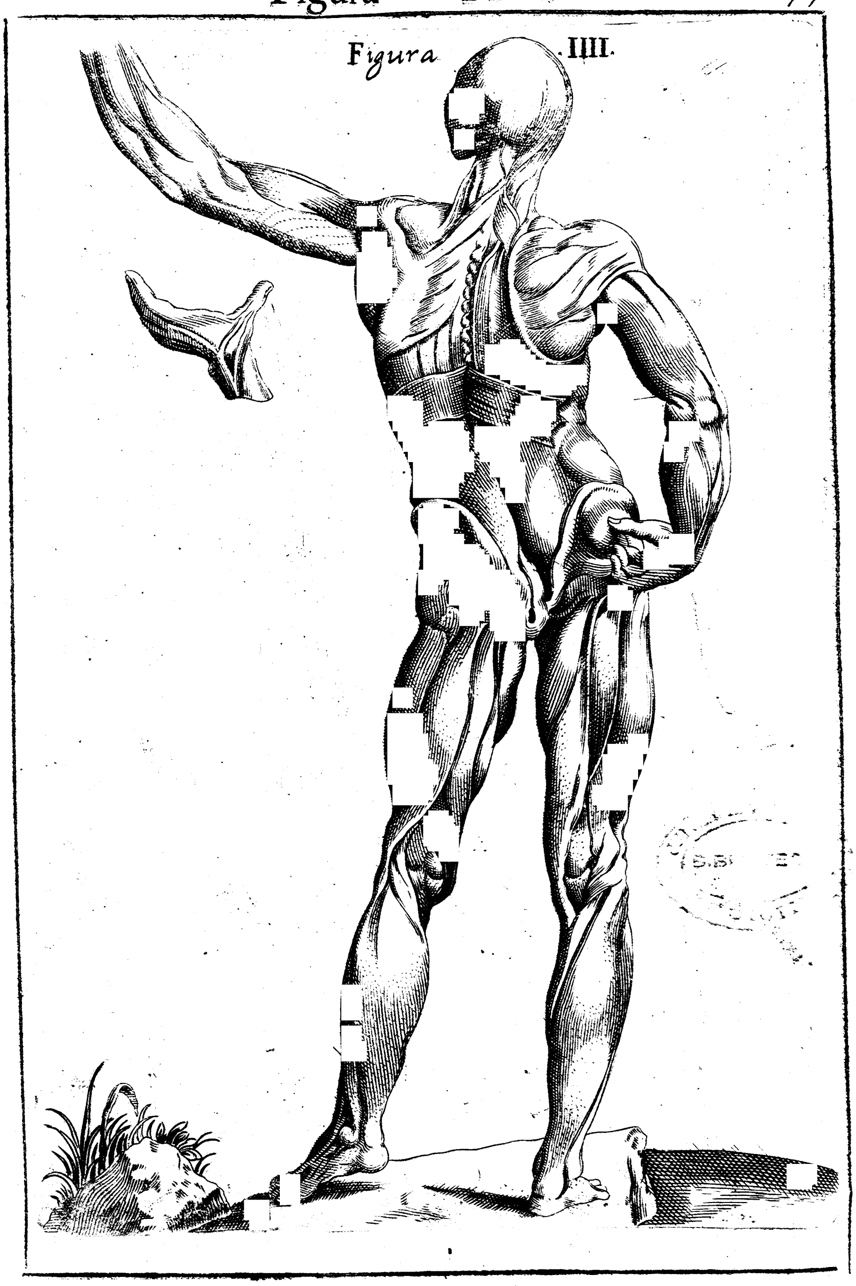
Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI Medici de Humani Corporis Anatome.

LIBER TERTIVS.

In quo de Nutritionis, Generationiſque inſtrumentis agitur.

De Membrana, quæ omnibus hiſce membris obtenditur περιτόναιον *dicta. Cap. I.*

HVMANÆ fabricæ baſim & propugnaculum, oſſa nimirum & cartilagines, primus liber edocuit. Secundus vincula & ornatum ipſius enarrauit. Tertium hunc, organis ad nutritionem requiſitis conſequenter dicabimus, & ob partium viciniam, de generationis quoq; inſtrumentis agemus, ſermonis initium à Membrana ducẽtes, quam, quòd horum omnium organorum commune ſit inuolucrum, græci περιτόναιον appellarunt, Arabes autem Siphac. *Σιφὰχ.* Membrana hæc corpus eſt ſimplex ſiue ſimilare, omni fibrarum genere, quales in venarum tunicis haberi ſcripſimus, deſtitutum: eſtq; totius corporis membranarum, ſi carnoſam exceperis, maxima. Ac omnem in primis cauitatem interna facie ſuccingit, quæ a ſepto tranſuerſo ad oſſa vſque pubis Ilium, & Coccygis habetur; omnia quæ inibi continent, inſtrumenta obuinciens, ventriculum. ſ. iecur, cyſtim fellis, lienem, omentum, meſereon, inteſtina, renes, veſicam, vterum, & teſtes. externa ſede abdominis muſculis adhæreſcit. ex ligamentis enim lumborum vertebras, & Ilium oſſa ſacro oſſi connectentibus vtrinq; naſcitur, principio admodum tenuis; ac deinde [a] muſculos lumborum vertebris affixos, nec non internam oſſium coxendicis regionem occupantes ſupergreditur, fibrarum interuentu, quæ muſculos inuicem committũt, ipſis adhærens; [b] Tranſuerſis verò abdominis muſculis ſubtenditur, inferiori diaphragmatis ſedi, illisque omnibus, ac potiſſimum neruoſis ipſorum partibus cohæreſcens, & muſculis inſtar inuolucri obducta. Addo vt vini vtrem, peritonæum imagine referat; *Figura.* intus quidem læue ac lubrico humore oblitum, adipiſque interdum aliquid ſibi adnatum habens, licet non æque vndequaque: ſedes enim ipſius, quæ ventriculum & lumbos reſpicit, longè copioſiorem obtinet adipem, quam quæ ad vmbilicũ pertinet. exterius autem aſperum, quò muſculis firmiùs adhæreret, nec inteſtinis officeret. Ab interna peritonæi regione aliæ quædam naſcuntur membranæ, membris in huiuſmodi cauitate contentis obductæ, & ſingula inſtar tunicæ obtegẽter, præter peculiares membranas, quas nonnulla, ſiue maior ipſorum pars adipiſcuntur. *Membranæ à peritonæo edu-ctæ.* Atq; hanc ob cauſam complures, ijs organis quæ duabus duntaxat donantur tunicis, quemadmodum ventriculus & inteſtina, ternas adeſſe crediderunt, peritoneos membranã̃m vnius vice connumerantes; ijs autem, quæ vnicam duntaxat peculiarem tunicam obtinent, quemadmodum vterus, veſica, cyſtis fellis, binas adſcripſerunt; ijs demum quæ nullam adepta ſunt, ex quorum numero ſunt lien & iecur, vnicam aſſignarunt, peritonæi ſcilicet partem. Cæterum peritonæum nõ *Peritonæi haud par eſt ubique craſsities.* parem vbiq; ſeruat craſſitiem; pars enim ipſius lumborum vertebrarum vinculis connata, admodum craſſa eſt, quemadmodum & quæ lumborum muſculis incumbit: anterior verò à mucronata pectoris cartilagine ſubtus vmbilicum pertinens, tenuis inſigniter occurrit; atque hinc etiam tenue deorſum fertur peritonæum, ſed geminum, & inter vnam alteramque membranã vmbilicales arteriæ, *Peritonæũ quot locis peruium.*

a li.ii.ta.vii. tux.
b li.ii.t.vi.Δ

nec

nec non vrinarius meatus deferuntur, vti ſuis locis docebimus, etſi Veſalius id minimè aduertit. Adhæc Peritonæum in viris iuxta pubis oſſa, ad latera capitum rectorum muſculorum, [c] ſingula vtrinque oſtendit foramina, per quæ ad teſtes ſeminaria uaſa deferuntur. Quod tamen haud ita accipiendum eſt, ut Peritonæum hac in parte peruium ſit; nullibi enim diſruptum, unà cum ſeminarijs ductibus ad teſtes elabitur, omnibus ipſis obductum. Quà etiam Diaphragmati ſubtenditur duo pariter obtinetur [d] foramina, inſtar illorum, quæ in illo haberi diximus; quæ minùs etiam prædictis foramina dici merentur. Vbi nanque peritonæum, ad venam cauam, ad arteriam magnam, & ad æſophagum, quæ ſeptũ traijcere diximus, pertingit, ea circum circa complectitur, & omnibns ipſis adhærens deſceudit, [e] venam cauam & æſophagum [f] circum vndique, arteriam uerò [g] anteriùs duntaxat ambiens. Alia quin etiam ſortitur foramina, quibus [h] vmbilicalia uaſa, ceruix ueſicæ, anus, & uenæ complures, arteriæ, ac nerui, ad crus tendentes, muſculi etiam aliquot dorſi, nec non multæ [i] venarum, neruorum, arteriarumque propagines tranſmittuntur, quæ à uaſis lumborum vertebris incumbentibus prodeunt, & proximos ſibi muſculos, cutemque ac Peritonæum quoque adeunt; quod non ſolum ſurculos hoſce ſuſcipit, uerum etiam & illos, qui ſeptum tranſuerſum permeant; vnde mihi haud omnino ſenſus expers uidetur, ut multi exiſtimarunt. In mulieribus priuato foramine donatur, quo uteri ceruix uiam ſibi parat. Peritonæo id muneris demandatum eſt, ut prædicta membra priuatim contegat, & omnia quo minus a ſedibus ſuis aberrent, cõtineat, quod potiſſimum in abdomine ac lumbis præſtat, quibus in locis ſi forte fortuna diſrumpitur, inteſtina protinus erumpunt, & ueluti herniam efficiunt; neque uerò tranſuerſi abdominis muſculi ipſis quò minus exiliant continendis ſufficiunt, quamuis Veſalio ſecus uideatur.

Peritonæi munus.

c ſi.i. G.li.ii t.iii.K.t.i. Y

d li.ii.t.vii.r.ſ

e ead.ſ.
f ead.r.
g ead.q.
h ſi.iii. F K I
i ſi.xix.m, m.n.

De Aeſophago, ſiue Stomacho. Cap. II.

STomachum appellamus [a] inteſtinum illud, à palati finibus exortum, quod linguę radici hærens, tonſillas vtraſque attingit, & [b] deorſum per aſperæ arteriæ poſteriora ad quartam uſque thoracis uertebram protenditur, ac dein iuxta quintam, ut magnæ arteriæ cedat, non nihil dextrorſum deuiat, ipſique adhærẽs ad nonam uſque thoracis uertebram procedit, ubi iecoris occaſione ad læuã obliquatur, & paululum à dorſo abſcedens [c] neruoſam Diaphragmatis regionem ſiniſtrorſum ſupergreditur, & [d] intra uentriculum adigitur. Via hæc græcis οἰσόφαγος, latinis ſtomachus, ideſt os, dicta eſt, per eam nanq; ueluti per os eſculenta omnia poculentaq; ingeruntur, præter potus tantillum, quod laryngem ingreditur; eamque irrorans efficit ut melius diduci & arctari queat. Alij Gulam ſiue Meri appellarunt. Hiſpanis Tragadero, ſiue Herbero, ſeu Gargante dicitur, Italis uerò Gola, ſiue Canna della Gola. Conſtat autem ex neruoſis quibuſdam tunicis, quo facilius dilatetur colligaturque. Interna eius facies læuis & lubrica eſt, externa uerò aſpera. Binas ſibi peculiares tunicas uendicat, præter communem peritonæi, ſubſtantia, duritiè, craſſitie ac fibrarum ſpecie varias. Interior enim neruoſior eſt ac durior: tenuuiorque, totius oris & palati tunicæ continua, & fibris ſecundum longitudinem porrectis donatur, quibus veluti manibus ingeſtos cibos attrahit, & uomitu reiectat; licet motus id ad uentriculum magis quam ad gulam pertineat. Exterior tunica craſſior eſt ac mollior, & muſculi modo, paulò carnoſior, & tranſuerſas, circulareſue fibras nanciſcitur, quæ cibis in deglutitione deorſum trudendis, eiſdemq; in vomitu foras propellendis opitulantur. Tertia ſtomachi tunica fibris oĩno deſtituta eſt, proditq; a ligamentis uertebrarũ thoracis, iuxta nonam uertebram, cui ſedi æſophagus ipſe committitur, fitque ex membranis, quæ à thoracis uertebrarum ligamentis infra nonam uertebram enaſcuntur, & uertebrarum corporibus ſtomachum deuinciunt. Membranæ huic nihil fibrarum obtigit, nihil muneris concreditum eſt, præterquam ut ſecundam integrat, quemadmodum peritonæum, ea membra quibus obtenditur. Præter cõmemoratas fibras faciliorem ciborum deglutitionẽ reddentes, quatuor in ſtoma

cho

Gulæ ſitus.

Gula quot ex tunicis conſtet.

Tertia gulæ tunica.

a ſi.xiii.xiii.
b li.ii.t.xvi.ſi. ii.iij.v. H.ta. vii.F.trãſit ſuper B, & ſub F
c li.ii.t.vii.

d ſi.xi.iuxta R.

Digitized by Google

cho glandulæ habentur, quæ ipſum continuo humeſcentem & lubricum ſer-
e fi.xiii. E.F. uant. Harum [e] duæ in faucibus, ſtomachi orificio aſſidentes, ac tonſillæ nobis
f fi.xiiii. E,F. appellatæ, laryngi etiam irrorandæ inſeruiunt. Duæ [f] aliæ in medio ſtomachi
ductu conſiſtunt, poſteriori eius ſedi magis innixæ, atq; illis, quæ ad initium cer-
uicis veſicæ occurrunt, tum forma, tum officio ſimiles.

De uentriculo. Cap. III.

a fi.ii. P. fi.iii. F.F. fig.xi. P. Q. fig u. xiii. xiiii. xv. xvi.

A Eſophago [a] ventriculus eſt continuus, ſub Diaphragmate inter vmbilicum
& mucronatam pectoris cartilaginem ſitus, a læua in dexteram ſecundum
longitudinem exporrectus. Elatiore anterioreque ſui ſede in ſiniſtro latere
Diaphragmati cohæret; In dextro latere iecoris concauo ſubtenditur; humi-
liori autem ſede omento atque inteſtino colo attenditur; a ſiniſtris lieni inniti-
tur, atque in hoc latere maior ipſius pars totam regionem inter iecur & lienem
interſitam occupat, in qua ſuperius orificium ſepto adhæret paulo elatius infe-
riore, quod ad læuam iecori ſubſternitur, ſed vtrunque orificium in medio cor-
poris conſiſtit, non quidem longitudine, ſed profunditate corporis dimetita.
Reliquum ventriculi in anteriora pertinens ei parti ſubiacet, quam os ventri-
culi vulgo appellant, hinc ſane decepti, quod parte hac frigeſcente incaleſcen-
te, ventriculi os dolere, ſeu refocillari pro varia ipſius diſpoſitione animaduer-
tant. At huius profecto ratio nulla alia eſt, quam quod ventriculi corpore ca-
lidiore, ſeu frigidiore reddito, protinus ipſius ori, continuo ſcilicet alteratio com
municatur. Vnde in medicorum quorundam ſententiam conniuere nequeo, *Vnctiones pro*
qui ventriculi ſitu adducti, remedia ventriculi os iuuatura, dorſo applicant ad *ventriculo ubi*
coſtarum extrema, nonnihil ad læuam; non enim video qui per tantam oſſis *nõ faciendæ.*
craſſitiem, carniſque molem medicamentorum facultati facilis pateat aditus.
Sed vt eo vnde digreſſa eſt, noſtra redeat oratio. Ventriculus forma eſt rotundus *Ventriculi fi-*
& oblongus, & principio latus, ac ſenſim verſus finem in anguſtum coactus, ſu- *gura.*
periore ſede, quæ a ſummo ad imum pertinet, ſtrictior anguſtiorque, inferiore
autem amplior; eſtque totus æqualis ac terſus; poſterius interim ſinum com-
monſtrat, quem in ſui medio tranſuerſim efformant dorſi vertebrarum corpo-
ra, nec non vena atque arteria ipſis ſuperuectæ. Sinum hunc ventriculus non
niſi in corpore conſiſtens oſtendit, ideoque bene inflatus, ventriculi quo clyſte-
res parantur formam, quodammodo refert. Duo etiam ſortitur ora, alterum *Duo ventricu*
quo cibum excipit, quod στόμαχος id eſt os, græcis appellatur, cui æſophagus iun- *li orificia.*
gitur in ſiniſtro latere, ſub Diaphragmate, modice verſus mediam corporis re-
gionem: alterum quo cibus confectus foras extruditur, ac proinde πύλορος græ-
cis, Ianitor nobis dicitur, qui ſedem in dextro habet latere, e regione propemo-
dum alterius. adeo vt cibus ad abſolutam vſque ipſius elaborationem facile in
ventriculo contineri poſſit, nulla interim vrgente neceſſitate, qua inferius orifi-
cium arcte adeo, vt quidam exiſtimant, occludi oporteat. ex duobus hiſce orifi-
cijs ſupernum amplius inferno eſt, quo ſcilicet cibos facilius deglutire, degluti-
toſque minori negotio continere poſſimus. Quanta ſit etiam inferioris orificii *Inferius ven-*
amplitudo, ex his diſcere poſſumus, qui aut imprudenter, aut etiam conſulto, *triculi orificiũ*
anulum, aureumve ſcutatum, vel quid ſimile deuorant. Neque uerò glandula *nõ admodum*
illa quæ inteſtino, ianitori contiguo ſecundum ipſius longitudinem adnaſcitur, *anguſtum.*
ad exactiorem orificij huius conſtrictionem opitulatur, ſed venæ portæ ramos,
inibi ſeiunctos ſuffulcit. Cæterum orificij vtriuſque membranæ, reliquo ventri- *Ventriculi mẽ*
b fi.xv.h.i. culi corpore [b] paulo craſſiores exiſtunt, vt illis intra digitos compreſſis, multo- *branæ ubi*
que magis inuerſo ventriculo, conſpicuum euadit; liquido enim orbiculatim *craſſiores.*
prominere deprehenduntur, idq; perſpicuum fit qua ſtomachus, & duodenum
inteſtinum, ille quidem ſuperiori, hoc vero inferiori ventriculi orificio iungun-
tur. ex hiſce autem prominentijs, vtraque ventriculi ora longe maius ſibi ipſis ro
c ead. bur aſciſcunt. Reliquum omne ventriculi corpus, [c] interna facie lœue eſt ac
planum, perinde ac exteriore, ſi duas tamen prædictas ſedes exceperis, quæ, ven-
triculo inſigniter conſtricto, rugas quaſdam oſtendunt; ac huiuſmodi quidem

partes albæ minus quam reliquum ventriculi corpus occurrunt, præſertim ve-
ro intrinſecus vbi modice rubent. Interdum etiam ingens adipis copia in ven-
Ventriculus magnitudo. triculi fundo reperta eſt. Neque vna vbique eſt eademque ventriculi magnitu-
do, nam præterquam quod alijs maior, aliis minor obtigit, in vnoquoque pro
aſſumptorum ratione, maior minorve redditur, nam veſicæ inſtar ita turgeſcit
cogiturque, vt quantumlibet exiguum, multumve ſit quod continet, totum id
æque complectatur, nihil interim vacui relinquens. Cui quidem actioni appri-
me ipſius ſubſtantia congruit, quippe quæ neruoſa eſt, & citra omne periculum
ampliari colligique poteſt. Conſtat autem duabus tunicis, latis atque tenuibus,
Vētriculus duplici conſtat tunica. ſibique inuicem iunctis, ſed nonnihil varijs. d Interior enim perinde ac ſtoma-
chi neruoſa eſt, ac ſtomachi, palati, labiorum, vti & inteſtinorum interiori tu- d fi.xvi.m.
nicæ continua, ſtomachi tamen & palati tunica paulo mollior, ne in aſperioris
cibi molitione, ac deglutione hæc abraderetur; ac proinde hæc oris tunica, ad
ventriculi vſque fundum, mollior deinceps efficitur. Tunica hæc vnum dunta-
Ventriculi fibra. xat ſortita eſt fibrarum genus, oblique ſcilicet excurrentium, qua quidem in re a
ſtomacho differt, qui fibris quam plurimis, rectaque ab imo ad ſummum porre-
ctis donatur, quibus veluti manibus cibos deorſum allicit. Ventriculus autem re-
Secunda tunica. ctis fibris minime opus habuit, cum munus ipſi cibos attrahendi concreditum
non ſit, ſed dum conficiantur duntaxat retinendi, confectoſque foras propellen-
di, quorum illud obliquis, hoc tranſuerſis ſecundæ tunicæ fibris molitur. e Exte-
rior tunica craſſior eſt quam interior, atque ideo mollior, & lenta magis, exter- e ead.L.
Alia tunica. næ ſtomachi tunicæ continua, & tranſuerſis, perinde atque illa fibris intexta, quę
interioris tunicæ fibris teſſellatim complicantur. f Tunicæ huic alia circunduci- f ead.K.
tur ex peritonæo, qua id ſepti partem ſtomacho iter præbentem integit, pronata,
ipſique circundata, vbi craſſior quam alibi occurrit, externæ omenti tunicæ, vt
Ventriculi munus. inferius docebimus, principium porrigens. Ventriculi autem partes ſunt, cibum
conficere, ac in ſuam naturam conuertere, ac proinde qualis ipſe eſt, album ipſū
reddit, quem ubi elaborauit eoque potitus eſt, (ſiue ipſo reficiatur, ſeu nutriatur)
quod reliquum eſt tranſuerſis fibris per pyloron extrudit, quæ ventriculum (vt
mulieres inteſtina ſolent, cum inſitia parant) comprimentes foras propellunt. In
eo itaque velut in lebete, cibus vniuerſo corpori coquitur, ideoq; inter tot mem-
bra ipſum excalefacientia fuit repoſitus.

De inteſtinis. *Cap. IIII.*

Inteſtina omnia ſunt. VEntriculi fundo a inteſtinum iungitur, quod in anfractus plurimos reuolu- a fi.iiii.v.ix.
tum ad anum vſque procedit. Idque etſi re vera vnicum eſt, varia tamen & xi.
Prima inteſtinorum diuiſio. a veteribus, & a recentioribus nomina, ob ſubſtantiæ functioniſque varietatem
Tenuia inteſtina. accepit. Primum nanque in tenuia, & craſſa diuiduutur. Tenuia b ex ventricu- b fi.xi.s.fi.vi.
li fundo principium ſumunt, & retrorſum contorta ſub poſtica ventriculi ſede
ad dexterum corporum vertebrarum dorſi latus, deorſum tendunt, in gyros
nuſquam circumflexa. Quum primum vero imam ventriculi regionem contin-
gunt, ſub c inteſtino colo, cui ventriculum incumbere dicemus, occultantur, ad c fi.v.V.
læuam deflectentia: ac dein in flexuoſos gyros complures ſurſum deorſumque
incerta ſerie numeroque acta, ſedem vniuerſam, quæ inter ventriculum ac pu-
bis oſſa, & ilia habetur, implent, ea excepta quam colon inteſtinum, vt inferius
trademus; occupat, eandem ſemper craſſitiem ac latitudinem ſeruans, quam-
uis interdum iuxta ventriculum paulo latius occurrat. Inteſtinum id figura te-
res ac læue eſt, ſubſtantia nerueum ac tenue, & ex duabus d tunicis conflatum, d fi.viii.h.i.
quarum interior dura eſt ac neruea, interiore tamen ventriculi tunica mollior;
exterior autem minus neruoſa eſt, ambæ vero per quam tenues exiſtunt, & tran-
ſuerſis duntaxat fibris intertextæ; quamuis exteriori paulo ante quam ad cœcū
Inteſtina craſſa. pertingat, rectæ aliquot fibræ obtingant. Duabus hiſce tunicis e alia ex perito- e ead.K.
næo procedens accedit. Tenuibus inteſtinis f craſſa cohærent, ſub dextri renis re- f fig.v.vi.vii.ix. NPQ.R.
gione, nonnihil verſus ilium; hincque ſuperiora rurſus petunt, tenuibus inte- S.T.Y.a.

ſtinis

Digitized by Google

ſtinis circundata,& reflexa,per iecoris caua feruntur, prope cyſtim fellis. vbi
g fi.v.a P. ad Q. non nihil flaueſcunt.Inde à g dextris in ſiniſtra ſub inferiore ventriculi ſede cõ
h ead. G. tendunt, & ad h lienem pertingunt, vbi flexus quoſdam edunt,& hinc paula-
i fi.v.viii. R. tim ſupra ſiniſtrum renem peritonæo incumbentia ad os vſque i pubis dela-
K ead.s. buntur,vbi veluti vmbilicum K adeuntia,introrſumflectuntur; aſt ilicò in or-
bem acta remeant,& ſacro oſſi attenduntur,indeque ad and annum vſque re-
l ead. à T. ad a. cta l deorſum excurrunt. Is eſt inteſtinorum dictus,vlnas viginti menſurales
longitudine ſuperans.Duabus omnia extruuntur tunicis,præter communem: *Inteſtinorũ tunicæ.*
tenuia vero cibum in ſe continent,vbi is è ventriculo prodit,ab ipſisque id om
ne ſe iungitur, quod in ſanguinem vrinamue abiturum eſt; reliquum autem
omne in fœces commutatum craſſis excipitur. Vtraque vero tres in partes di *Tenuium inteſtinorum diuiſio.*
m fi.vi. inter I.& L.fi.xi. iter s & c. rimuntur,quarum m prima à ventriculi fundo ad anfractuum initium perti-
net. Inteſtinum hoc veteres duodenum appellarunt,quod duodecim digito- *Duodenum.*
rum longitudinem ferè non excedat; quo ſemper nomine nobis vocabitur,
quæſtionibus cunctis poſthabitis,a quibuſdam inutiliter agitatis, num duode-
num an verò ἔκφυσις, hoc eſt proceſſus,ſeu exortus dicendum veniat: Vocent
ipſi,vt ſatius viſum fuerit;mihi duodenum ſemper appellabitur.In huius extre
n fi.vii. K.fi.xi.c. mum n meatus quidam vti dicemus a bilis folliculo profectus ingreditnr.Secũ-
o fi.vi.L. dum o inteſtinum à primi termino emergit, illic vbi primùm in orbes, ac gy-
ros conuoluitur,diciturque vulgato nomine ieiunum,quod perpetuo fere exi-
nanitum occurrat,affluentis nimirum bilis acrimonia laceſſitum, quæ per fo- *Ieiunium.*
ramen illud,quod ad duodeni finem haberi prodidimus,in ipſum influens, vt
promptius fœces extrudãtur,efficit.Huic tertium adnectitur,omnium tenuiſ-
ſimum,ac propterea ἴλεον appellatum;etſi per obſcurus eſt ipſorum coitus,tum *Tenue.*
quod nulla diuiſionis nota ſeſe offerat,tum quod raro aut nunquam ita inane
duodenum occurrat,quin aliquid ſemper excrementorum contineat. Sic ta-
men ipſe ſtatuerem,vbi venæ,quas in meſenterio hiſce inteſtinis hærente habe
ri dicemus,craſſiores eſſe incipiunt, inteſtina vero magis referta, ieiunum de
ſinere tenue vero inchoare,quod flexuoſum tantiſper procedit,dum in craſſo- *Ieiuni terminus.*
rum inteſtinorum initium deſinat. Quæ tripartita itidem exiſtunt; in Cœ *Craſſa inteſtina.*
p fi.v.vii. ix. N. cum videlicet, Craſſum cui nomen Colo, & rectum. p Cœcum nonnulli ſac-
culum eam eſſe aiunt,quem coli efformat initium,(Cœcum nobis appellatũ) *Cæcum.*
ac Cœcum propterea dici,quod vno duntaxat donetur orificio. Alij paruulũ
q ead. O. q illud inteſtinum eſſe contendunt,ſacculi huius extremo appendicis inſtar ap-
penſum,lumbrico ſimile, quod ita in homine occluditur, vt nullus in ipſum
aditus fœcibus pateat,vnde Cœcum nuncuparunt, qua etiam ratione ſecun-
dum ac tertium oſſis temporum foramen, cęca quod minime tranſpareant
appellantur. Alij vero per Cœcum inteſtinum ſacculum vna cum lumbrico
intelligi uolunt. Verum hi ne,an illi rectius ſentiant parum intereſt; integrum
eſto vnicuiq; quodcunque videbitur nomen imponere, modo tamen nec hi
ſtoriam ipſius,nec ſitum ignoret,quem ſub rene dextro,vti retulibus verſus ex
r ead. à P. ad Y. teriora propter peritonęum obtinet. r Craſſum inteſtinum longe omnium ca-
paciſſimum,ideoque ut arbitror Colon hoc eſt uenter græcis pariter ac latinis *Colon.*
appellatum,ad ſacri uſque oſſis initium pertinet.Id minime ad amuſſim teres,
ſed tum ſuperius,tum inferius leuiter depreſſum eſt,ad latera uero in quaſdam
s fi. vii. VV. ueluti cellulas s totum adaptatur; etſi quo propius recto inteſtino accedit, eo
minus in gyros conuoluitur,craſſioresque ipſius tunicæ redduntur. Porro t in
t fi. viii. h. terior tum huius,tum cæci tunica tranſuerſis orbicularibusque fibris,ijſdemq;
u ead. i. frequentiſſimis intexitur;Coli autem u exterior,tranſuerſas quidem paucas, re
ctas uero quam plurimas adipiſcitur,non quidem per omnem inteſtini ambi-
tum protenſas, ſed ſupera duntaxat inferaque ipſius regione, quas paulo de-
preſſiores eſſe monuimus. Ad latera enim fibræ ſecundum inteſtini impreſ-
ſiones recta procedunt,robur ipſius inſigniter inibi adaugentes; Quarum im-
preſſionem quælibet,duobus conſtringitur ligamentis, utrinque ſingulis, de-
x fi.vii. inter Y & a. ſuper in inferna tendentibus. x Inteſtinum rectum ab oſſe ſacro in podicem
porrigitur, teres ac læue, nullumque in orbem actum, unde nomen ipſum *Rectum.*

Digitized by Google

deſumpſit. Duplici & ipſum tunica conſtituitur, quarum exterior rectis fibris frequentiſſimis, orbicularibus vero rarioribus intexitur. y Tertia tunica, tum huius, tum duorum nuper commemoratorum, non ſecus, ac tenuium inteſtinorum tunicæ, ex peritonæo enaſcitur, præter inteſtini coli partem, ventriculo attēſam, quæ ab inferiore omenti membrana tertiam hanc aſciſcit tunicam, eiusque beneficio dorſo deuincitur, perinde ac reliqua omnia inteſtina meſenterij interuentu dorſo etiam colligitur. Sicque omnem inteſtinorum hiſtoriam enarrauimus.

y fi.viii.x.

De Meſenterio. *Cap. 5.*

Meſenterij ſitus.

ID greci à μεσάραιον, ſeu μεσεντέριον, hoc eſt medianum nuncupant, quod in inteſtinorum medio collocatum videatur. Alij animellas appellant, quod ſit glandulis vſquequaque refertum. Meſenterium itaque ad poſteriorem inteſtinorum ſedem locatum eſt, inter ipſa & dorſum: eiusque interuentu inteſtina dorſo alligantur, quod ut tutius præſtaret, ex duabus mutuo b accumbentibus membranis a peritoneo manantibus conſtructum eſt, inter quas plurimæ glandulæ, multusq; adeps reponitur. Id autem non vnicum habet ſui exortus principium, cùm enim varius ſit ipſius ſitus, parsque ipſius ad c dexteram, pars ad d læuam, alia verò in e medio conſiſtat, hæc poſtrema, cuius beneficio f iciunum ac tenue inteſtinum inuicem connectuntur, ex peritonei membranis exoritur, quibus g arteria magna, & vena caua, ſecundum ſuum per lumbos ductum cō teguntur. Ex his nanque tunicis nerueæ fibræ complures emergunt, quę in duas ilicò abeunt membranas dexteræ quidem in dexteram, ſiniſtræ autem in ſiniſtram. Quæ rectum & Colon deuinciunt ex peritonæi membrana prodeunt, iuxta ipſius inceſſum. His enim in partibus, peritonęum fibras quaſdam neruoſas emittit, quæ in duas meſenterij membranas conuertuntur, inter quas, venarum arteriarumque gratia, quæ vti docebimus, inter vnam alteramque membranam diffunditur, proles numeroſa glandularum reponitur.

a fig. ix. x. MM.
b fi. x. X. Y.
c ead. PQ.
d ead. RST.
e ead. NN O Q.
f fi. xi. Klm.
g fi.xix.PQ. fi.xxi. g.

De Omento. *Cap. 6.*

Omenti ſitus.

OMentum a anteriori peritonæi ſedi ſubijcitur, & inteſtinis inſidet, a liene, iecorisque cauo, & ab vniuerſa inferiori ventriculi ſede ortum deſumens. Hincque deorſum protenditur ſuper inteſtina, quatuor, aut quinque digitos ferè infra vmbilicum, interdum vero ad pubis vſque os exporrectum: ac deinde reſurgit introrſum reflexum, & veram caſſidilis imaginem exhibens, infra ſupr aque orbicularis. Omentum id inter ſuperiorem membranam & inteſtina tantiſper effertur, dum ad iecoris cauum cum ea inteſtini coli parte iungatur, quæ ventriculo adhæret. Vbi vero duplicatio hæc explicatur, quod in quibuſdam euenit, eouſque omentum protenditur, vt non ſolum ad vteri os, quemadmodum nonnulli prodiderunt, ſed ad ſcrotum etiam pertingat, vt in hernioſis quibuſdam contingit. Eſt autem omentum ex duplici conflatum tunica, læui & fibris orbata, multisque glandulis adipe conſperſis referta, venisque ac arterijs vndique implicita, ſic inuicem complicatis, vt retis ſpeciem præ ſe ferat, vnde græci ἐπίπλοον, ideſt implexum appellarunt. Et quamuis ex vnica efformetur membrana, quia tamen ea duplicata eſt, ex duabus ipſum conſtare dicimus, quarum altera inferior ſcilicet ex peritoneo principium deſumit, qua magna arteria per ſeptum fertur, & venæ cauæ adhæreſcit, ex membranulis ab ea peritonæi regione manantibus quæ a thoracis vertebris enaſcitur, & venam cauam, magnamque arteriam dorſo alligātibus, iuxta vndecimam thoracis vertebram; hinc dextrorſum ad iecoris

Figura. *Subſtantia.* *Ortus.*

a fi.ii.iii. iiii. xxv.

caua

Digitized by Google

caua defertur, iecori nonnullis in locis adhæreſcens, eique diaphragmatis ſedi,
quæ coſtis affigitur, quamuis id rarius eueniat, nec ex eiuſdem in cunctis coſtæ
ragione A iecoris cauo ad dextrum ventriculi latus, cui etiam cohæret, & ad
vniuerſum duodenum inteſtinum contendit, cui ab exortu aduſque fere ieiu-
num connaſcitur; hincque in arcum effertur, imo ventriculo cohæreſcens, quo
uſque ad lienis caua pertingat. Exterior membrana ex humiliori anteriorique
ventriculi ſede ſecundum ipſius longitudinem à dextera in læuam oritur, & re
ctà in lienis concauum ſeſe inſerens, inferiori membranæ defigitur, quam in
idem quoque cauum deſinere monuimus. Omentum id nullatenus inteſtinis
adhęret, pręterquam inferius, vbi coli regioni ventriculo accumbenti cohęret.
Eſtque is ipſius vſus vt cuncta inteſtina obtegat, inſitumque ipſis calorem tuea *Vſus omenti.*
tur ac foueat, neç non vt venarum arteriarumque propagines tutò excipiat,
quæ vti dicemus, ad ventriculum, lienem, duodenum inteſtinum, & ad coli par
tem, cui pro meſenterio eſt, exporriguntur.

De Iecore. Cap. 7.

MAgna inter medicos ac philoſophos fuit diſceptatio, iecur ne, an cor prin *Iecur ſanguinis principiũ.*
cipium ſanguinis exiſtat. Verum qui nutritionis fœtus dum in vtero eſt
& poſtquam in luce prodijt rationem, ſimulque iecoris ipſius, tum ſubſtantiã
tum colorem non oſcitanter perpenderit is dubio procul ratum firmumque
habebit, iecur nutritionis organorum facile princeps, ſanguinis reliquas omnes
a fi. ii. HH. fi. v. DD. fi. xi. K. fi. xix B. fi. xxi. bb. fig. xxvi. L. li. vi. ta. v. fi. x. GG. corporis partes enutrientis eſſe officinam. Sed quia in venarum enarratione id
explicatius proſequemur, nunc vti acceptum ſupponimus. [a] Eſt igitur iecur trã-
ſuerſim ſub [b] ſepto tranſuerſo a dextris in ſiniſtra poſitum; quamuis tamen ma *Iecoris ſitus.*
ior craſſiorque ipſius pars ſiniſtram regionem occupet; quæ ad ſui vſque me-
dium ſepto tranſuerſo tota innititur; reliquum vero partem duntaxat ipſius
anteriorem contingit. Vniuerſum, autem iecur, uarijs hęret in partibus, mul-
b li. ii. t. vii. Δ: tarum mẽbranarũ vi, quæ à peritonæo vt mox ſubijciam, pronatæ, ipſum arctè
adeo diaphragmati deuinciunt, vt præterquam in anguſti admodum pectoris
hominibus, totum fere ſub mucronata pectoris cartilagine deliteſcat, ſedem oc
c fi. xxi. bb. BB. xvii. AA fig. cupans vniuerſam, a ſpurijs coſtis comprehenſam. Iecoris forma proximis ipſi *Figura.*
organis correſpondet; ac proinde [c] elatiori ſede, qua ſepto cauam conſtituenti
figuram incumbit, gibbum eſt, læue & æquale, ac ipſi veluti conſertum. In me-
d fig. xvii. C DE. dia uero huiuſmodi parte ſinus efformatur, vnde venæ cauæ [d] caudex à noxa
e fi. xi. KI. immunis exoritur. [e] Inferiori ſede, qua [f] uentriculo, quem antea rotundum &
f ead. PQ. latum eſſe prodidimus, inſidet, ita cauum efficitur, ut eum amplexari uidetur;
quanuis nec læue, nec æquale, ut eminentiori regione, occurrat, imo retror-
fi. xi. s. ſum inferiori ſede nonnihil duobus tuberculis prominet, in medio autem, quo
dam ueluti ſinum deprimitur, qua uenam portam reptare dicemus, iamque [h]
i ead. V. fig. xix. H. li. vi. t. v. fi. x. H. duodenum inteſtinum meare tradidimus. In dextro etiam huiuſce partis late-
re ſinus efformatur, quo bilis [i] folliculus excipitur; alter item in læuo, per quem
ſtomachus defertur, & ſeptum traijciens, uentriculo iungitur. Qua dextrum at
K fi. xix. c. tingit, latus, qua etiam uentriculi poſteriora, craſſius admodum eſt, ac rotun-
dius, qua uero in læuam pertinet, tenue, ac ueluti in [K] apicem deſinens. Eſtque
l fi. ii. inter HH. uniuerſum longe ab extremis quam in medio tenuius, ac potiſſimum ſede ante
riori: qua in parte rimas qnaſdam adipiſcitur, perexiguas quidem illas, [l] una de-
m ead. G. mum excepta in huiuſce partis medio, è regione mucronatæ cartilaginis modi
ce ad dexteram conſiſtente, cui uenam [m] umbilicalem inſeri audies. Neque ue
rò humanũ iecur ullas pręterea in partes diremptum occurrit, quamuis in bru
tis quatuor ut plurimum aut quinque ſubeat diuiſiones. Summatim, nullam
ſibi iecur peculiarem figuram uendicat, quam quæ a conterminis ſibi partibus
præſcribitur. Quod ab re nequaquam effectũ eſt, ut enim uenarũ multarũ quæ
p ipſum diffunduntur gratia ingens, craſſumq; ipſum eſſe oportuit, ſic nulla ipſi
tot inter membra repoſito, propria opus fuit figura. fit aũt maius minuſue, pro

Subſtantia. maiori minoriue hominum helluuie. Subſtantia ipſius nihil eſt aliud, quam cõ
cretus ſanguis, per quam innumera venarum genera diſſeminantur; Vniuer-
ſum vero tenui admodum membrana includitur, ex ligamentis enata, quæ ip
ſum peritonæo ſub ſepto connectunt. Horum ligamentorum duo præcipua
habentur, alterum durum & inſigniter validum, ſed membranæ inſtar tenue,
quod [n] ad dexteram iuxta mucronatam pectoris cartilaginem conſiſtere dixi n fi.v.c.
mus; alterum perquam robuſtum, ac prope teres, ex peritonæo [o] pronatum o fi.xi.o.
vbi ſiniſtra iecors pars in apicem deſinit, quod inibi peritonæo ipſum deuincit
Peritonæo quoque alligatur vbi venæ cauæ caudex ex iecore prodit; omento
item iuxta venæ portæ initium. Quin etiam anteriori peritonæi ſedi, vmbilica
lis venæ interuentu connectitur: imò vero venæ huius beneficio iecur vmbili-
co alligatum videtur, quæ in hominibus areſcit, & vinculi, tendiniſue in mo-
dum induratur. Ex ligamentis hiſce omnibus prædicta membrana enaſcitur,
iecur vniuerſum obuinciens, in quam duos neruorum ramos inſeri docebi-
mus. Ipſius partes quænam ſint iam antea protuli, nullæ in quam aliæ, quam vt
Munus. ſanguinem ex cibo procreet, quod vt melius præſtaret, tot venis donatum fuit.

De Bilis folliculo. Cap. 8.

DE ſanguinis officina egimus, nũc de inſtrumentis ipſum a recrementis qui
buſdam repurgantibus agendum eſt, initio a veſica bilem excipiente de-
Cyſtis ſitus. ſumpto.[a] Quæ ſedem eo in ſinu obtinet, quem in medio dextræ partis caui ie- a fi.xi.xii. V.
coris, qua dextrum ventriculi latus amplectitur, exculpi diximus; ex quo ſi- fi. xix. H. li.
nu medium corporis veſicæ naſcitur, reliquum vna cum ceruice è iecore pro- vi.ta.vi. fi. x. h.
diens ad [b] venæ portæ initium pertingit; ubi in duos diducitur proceſſus, quo- b fig. xi. h.
rum alter ſurſum effertur, & anteriori venæ portæ, ſedi innitens, in duas diffin
ditur[c] propagines, quarum altera dextrorſum altera ſiniſtrorſum per iecur ſpar c fi.xii. Y.
guntur, ſingulæ in alios complures ſurculos diremptæ, per iecoris parenchima
inter venę portę, & cauæ radices diffuſos. Surculis hiſce bilis a iecore in veſicam d fi. xi.xii. c.
felleam defertur.[d] Alter proceſſus deorſum porrigitur, inferiore omenti mem
Meatus bilẽ ducentes e ducentesq ue. brana ſuffultus, ſicque obliquè in inferiora tendit ad vſque duodeni [e] teminũ. e fi.xii. d.
Proceſſus hic depulſam ex veſicula bilem in inteſtina defert, quam ſemel emiſ
ſam duæ inteſtini membranæ inuicem adductæ regurgirare non ſinunt: At-
que ita bilis ad inteſtina defertur, nunquam interim in ventriculum irruens,
præterquam in bilioſis quibuſdam naturis, & ijs quos dira exercet fames. Ve-
Figura cyſtis. ſicula hæc oblonga eſt, in fundo rotunda, ſenſimque ac ſenſim aduſque cer-
uicem pyri modo anguſtata; conſtatque ex nerua tenuique membrana, ſed
denſa & valida, quæ facilè extenditur, ſubſidetque, prout maior minorue bilis
copia in ea continetur: Triplex hæc adipiſcitur fibrarum genus, rectas quidem
intimas obtinet, quibus ſecundę ſuccedunt obliquæ, ijs tertiæ tranſuerſæ. Huic
Subſtantia. tunicę alia ex iecoris membrana exorta obtenditur, non toti quidem veſiculæ,
Munus. ſed eius duntaxat parti, quam extra iecur prominere ſcripſimus. Huius officiũ
eſt ſanguinem a bilioſo excremento repurgare per meatum in iecur implanta
tum, illudque in inteſtina deducere; vnde in duodeni extremum maximo no
ſtro commodo inſeritur. bilis enim ſua qua pollet acredine, & extergendi facul
tate pituitam quæ inibi copioſa vt plurimum aſſeruatur ex ventriculo delapſa,
diutius hærere non ſinit; Et hac quoque ratione ut fęces ocyus ab inteſtinis ex-
trudantur efficit. Proceſſus autem hic in nonnullis ad ventriculi fundum perre
ptat, hique bilioſum vomitum comitem habent perpetuum, vnde hos medici
ſydere infauſto natos appellant.

De Liene. Cap. 9.

Lienis ſitus. LIen [a] parte ſiniſtra poſitus eſt inter ventriculum & coſtas, parumper verſus a fi.xix. OO
dorſum; & in longum a Diaphragmate ad ſpuriarum vſque coſtarum ex P.fi.v. G.
tremũ porrigitur, haud vlterius in inferiora ꝓcedens in ijs, quibus pręter modũ
vaſtus nõ obtigit; in latũ verò à dorſo ad coſtarũ vſq; cartilagines ꝑtinet. Ipſius.

b fi.xviii. figu ra conterminis reſpondet partibus; c pars enim ſuperior ſepto contigua
c ead. D. modicè prominet, d interna ventriculum contingens, leuiter depreſſa. In ſui au-
d ead. inter F. & G. tem medio ſecundum longitudinem e linea inęqualiter extuberante inſigni-
e inter HH. tur, in quam f venæ aliquot & arteriæ, vt ſuo loco dicemus, inferuntur. Siniſtro
f BB. latere, qua g dorſo defigitur, modicè cauus eſt; h dextro qua propter coſtarum
g G. fertur cartilagines gibbus; i extrinſecus quà coſtis innititur, leuiter quoque gib-
h F.
i LL. bus occurrit, & impreſſa ſeruat coſtarum, quibus accumbit veſtigia. Eſt autem
humanus lien quam brutorum craſſior latiorque, ſed breuior, ac propemodũ
tetragonus, duplo duntaxat longior quam latus: inferius in anteriora corporis
protenſus in obtuſum deſinit angulum; ſuperiùs in arcum veluti deſinit, non-
nihil in medio depreſſus, adeo vt duos admodum obtuſos efformet angulos,
quorum ſuperior inferiorem latitudine ſuperat. Vniuerſus porro lien tam in-
K i K. tus quam extra fuligineo & obſcuro colore nigricat. k Subſtantia ipſius ſpon- *Color.*
l li.vi.ta. iii. fi.i.aaa.t. v. fi.iii.H. gioſa eſt, nigra, & craſſa, multæque per ipſam venarum, l & arteriarum propa- *Subſtantia.*
gines diſſeminatæ viſuntur. Tenui admodum membrana obducitur ex omen-
ti membranis enata, quæ in lienam in interno ipſius latere occurrentem inſe-
runtur, ac dilateſcentes in eam commutantur; verum quia ex peritonęo omen-
tum pronaſcitur, membranam qua ſplen includitur, ex peritonæo etiam pro-
creari dicimus. Ventriculo & dorſo lien omenti membranę interuentu necti-
tur; ſepto autem ac thoraci neruoſis quibuſdam ac tenuibus fibris, ex perito-
næo vbi ſeptum contigit enatis, colligatur; quamuis fibræ huiuſmodi haud sẽ-
per comperiantur. Interdum quoque lienis gibbum exteriori ſiniſtri renis in-
uolucro multo adipe referto colligatur, præſertim cum lien reni accumbit.
Lienis functio eſt, ſanguinem a melancholico ſucco emundare.

De Renibus. *Cap.* 10.

EGimus de inſtrumentis ſanguinem in iecore adhuc contentum repurgan-
tibus, nunc ad ea ſermonem transferre operæprecium erit, quæ venoſum
genus a recrementis in ipſo conſiſtentibus expurgant. Vnde illud ſcire expedit,
vt ſuo loco docebimus elaboratum in iecore ſanguinem ilico in venas fluentẽ,
per vniuerſas corporis partes diſtribui; ex quo aliquam aſſumpti potus portio-
nem ipſi commiſceri oportuit, quæ ipſum fluxilẽ magis reddens, vt promptius
in venas quaſlibet quantumuis exiles permeare poſſet, efficeret. Serum id ubi
ſuo functum eſt munete, partim ſudore ſoluitur, partim vero, eodem quo flu-
xerat tramite, uenæ cauæ caudicem repetit, unde in ueſicam elabitur, non exi-
guam aduſti humoris in corpore geniti portionem ſecum deferens. Huius oc- *Renum ſitus.*
a fig.xix. xx. xxi.xxii, T. caſione renes procreati ſunt, & ſnb iecore a poſiti, alter quidem ad dextram, al-
ter uerò ad læuam; quamuis raro alter alteri è directo reſpondeat, & quemad-
modum ſiniſter ferè, nonnunquã uero dexter elatiorem ſibi ſedem uẽdicat, ſic
neuter unquam alterius altitudinem quanta media eſt alterius longitudo, ſu-
perat. Editior dextri pars iecori innititur, ſiniſtri aũt lienem, nonnunquam ſu-
bit, ut plurimum uero contigit; ambo autem interna ſede dorſo contigua de-
miſſiori diaphragmatis parti incumbunt, quà id decimæ, undecimæ ac duode-
cimæ coſtæ obducit; ubi hæ retrorſum magis obliquantur; qua in parte ita de-
liteſcũt, ut nullo fere impedimẽto ſint. Sũt hi ęque omni ex parte craſſi, oblõgi *Figura.*
& anguſti, ante ac pone depreſſi, exterius orbiculares & gibbi, interius, ubi bre-
uiores ſunt, introrſum curui, Superiori ẽt parte latiores ſunt q̃ inferiore, ita ut
phaſeoli imaginẽ ad amuſſim repręſentẽt, congruẽti ad corpus magnitudine,
externa facie læues, intensè rubentes, intus ſplẽdidi. Subſtãtia conſtãt carnoſa, *Subſtantia.*
denſa & ſolida, nullo fibrarũ genere quemadmodũ & iecur, & lien intertexta;
uenarum nanq; arteriarumq; per ipſa diffuſarum, tunicæ, attrahẽdi, retinẽdi,
coquendi, expellendiq; munere perfunguntur. Neq; uerò in renibus meatus il-
b fi.xix. a b. fi. xxi. xxii. mn. fi.xxvi. TV. le, nec ſinus occurrunt, quos medici cõplures comminiſcũtur; imo meatus illi
b alter quidẽ è vena caua, alter uero ab arteria magna procedẽtes, per quos ferũ
à renibus allici dicemus, ſimulatq; in renem conſerũtur, inuicẽ coeunt, unum
ambo

Interior renum ſubſtãtia qualis.

ambo corpus efformantes, craſſa tunica, qualem arteriam eſſe docebimus, prææditum, & per omne renis corpus hunc in modum diſtributum. [c] In primis enim lateſcens in duas dirimitur partes, alteram quidem anteriorem, alteram uero poſteriorem. Anterior modo ſex, modo ſeptem, interdum etiam plures ramos producit, in quos anterior quoq; prædictæ tunicæ pars diducitur. Hi autem omnes per anteriorem, interioremq; renis partem diſtribuuntur, æque inuicem abſcedentes, & externum renis latus petentes; ubi in multas propagines rurſus diſſecti, cum ijs, qui per poſteriorem interioremq; regionem eodem tramite deferuntur, coeunt, manifeſtam in medio cauitatem inſtar ſemicirculi conſtituentes. Membrana hæc haud vndecunque reni ſubſtantiæ adhæreſcit, priuſquam enim in commemoratas digeratur propagines, anteriori poſteriori; ac internę renis parti connaſcitur, ab exteriori abſcedens. Rami tamen adnatam ſemper habent renis ſubſtantiam, poſteriores quidem poſteriorem, anteriores vero anteriorem, quouſq; iterum commiſceantur. Inter hos autem ramos quoddam veluti ſeptum producitur ramis minime connatum, & ab illa renis ſubſtantia productum, quæ ramis, dum ſimul vniuntur, connaſcitur. Adeo vt inter vnam alteramq; membranam ſinulus alter exurgat, in duos quoque diremptus. Quanuis enim qua exterius dictæ mẽbranæ latus reſpicit, vbi hæc primũ in ramos diffinditur, ſimplex eſſe videatur, qua tamen ex renis ſubſtantia pronaſcitur extrorſum tendens, geminus conſpicitur. Altera enim ipſius pars inter prædictum ſeptum & ramorum anteriores, altera inter idem ſeptum & poſteriores ramos conſiſtit. Sinus hic vt plurimum humidus & exanguis occurrit, ipſa vero membrana vna cum ramis, quæ primus renis ſinus videri poſſet, ſanguine referta ſemper cõſpicitur. Secundus ſinus duriuſculo adipe, ac ſeroſo humore perfuſo infarctus viſitur, quem nõnulli colatorium illud eſſe arbitrati ſunt, de quo multa complures effutiunt, auriti potius quam oculati auctores, nullum enim colatorium, nulli ſinus præter commemoratos, in renibus habentur; ſerumque ad ipſos defert vena emulgens dicta, quæ vt ſuo loco dicemus, in medium iuterni renis latus inſeritur, & ab externo neruoſæ mẽbranæ latere incipiens, vbi primum in ramos finditur, deinde per eius corporis medium procedens, ex renum medio, per internũm renis latus procidit.

Renum membranæ.

Renibus duæ adſunt [d] membranæ tum ſubſtantia, tum ortu inter ſe diſſidentes. Prior circumquaque renem contegit, a peritonæo qua illi renes accumbunt exorta, qua in parte fibras quaſdam educit in membranam hanc abeunres. Tunica hæc frequentiſſimis venis, perinde ac omentum intertexitur, multa pinguedine abundans, cuius beneficio renibus, quo perfectius ſuam obeant functionem, opitulatur. Secunda renum tunica prætenuis eſt, & iecoris ac lienis tunicæ conſimilis.

[c] vide xxi. fig.

[d] fig. xix. T. fi. xxi. oo pp.

De Veſica. *Cap.* II.

Figura.

Veſica [a] inter pubis os & rectum inteſtinũ poſita eſt, vt in quouis animãtiũ intueri licet. Eſtq; figuræ oualis, latior ĩ fundo quam circa os, vbi in anguſtam ceruicẽ deſinit, longe in viris q̃ in mulieribus ampliorem, & tum vſu tum partibus ipſi adnatis diſſimilem; quamuis enim id commune vtriſq; accidat, vt vrina per eas excernatur, & muſculus illis orbiculatim, vti diximus, circũducat̃, in viris tamen glandoſum præterea [b] corpus in quo elaboratũ ſemen colligitur, adnatũ habet, & in anteriorem pubis oſſis regionem contendit, vbi genitalis radici [c] coaleſcit. Mulieres autẽ corpore huiuſmodi deſtituũtur, imò verò ceruix ipſa [d] ſuperiori vteri ceruicis regioni afficitur, & in pubis oſſis cauitatẽ pertinet, leuiter in ſuperiora reflexa; Veſica hæc ex duab⁹ neruoſis tunicis extruitur, atq; admodum aptis, quę facile ſubſideant, & extendãt̃, prout neceſſitas poſtulabat, id quidẽ vt humoris fieret capacior, illud vero vt loci minus occuparet.

Prior veſicæ tunica.

Harũ tunicarũ prior denſa eſt, læuis, neruoſa & valida, quæ nũc craſſior, nũc tenuior viſitur, prout contracta magis, vel diſtenta eſt, quanuis tñ ceruicem & fundum verſus, foraminũ quorundã quæ inibi habentur occaſione, craſſior ſemper occurrat. Triplici hæc fibrarũ genere intexitur, vt eã inflãtibus conſpicuũ euadit.

[a] fi. ii. iii. N. fig. v. g. fig. vi. L. fi. xi. o. fig. xix. p. fi. xxi. xxii. V. figu. xxv. T. fig. xxvi. ß. li. ii. ta. xvi. fi. xvi. Q.

[b] li. ii. t. xvi. fi. xviii. a.

[c] ead. fi. xv. xvii. CC.

[d] fig. xviii. g. fi. xxix. L.

Primæ

Primæ ac interiores rectæ ſunt, exteriores tranſuerſæ, mediæ obliquæ; rectis
vrinam allicit, tranſuerſis propellit, obliquis retinet, ex Galeni, & Veſalij ſen-
tentia. Quantum vero id ſecum veritatis habeat, tunc explicare eſt animus,
quum de vſu partium noſtri corporis ediſſeram. Secunda eſt, quæ priorem ex- *Altera.*
tra circumſepit, quam peritonæum expromit, qua veſicæ fundus anteriorque
ipſius regio pubis oſſi accumbentes, peritonæo ſecus quam in brutis adhære-
e ſi. xix. o. ſi. xxi. * ſcunt. Poſterior veſicæ pars rectum [e] inteſtinum, & in mulieribus [f] vterum con
f ſi. xxvi. xl. tangens admodum leuis ac lubrica eſt, & ſeroſo humore oblita. In humiliorem
g ſi. xix. o. ſi. huiuſce lateris partem duo [g] meatus inſtar venarum pertingunt, ex membrana *Vrine meatuum in veſicam inſertio.*
xxi. xxii. qq. paulo quam venarum craſſiore formati, obliquis tamen quibuſdam fibris in-
tertexta; qui meatus a poſteriore renum ſinu originem deſumunt, & per me-
dium prioris delati, nonnihil in priora deſcendunt, ſuper muſculos lumborum
vertebrarum corporibus defixos, peritonæo innixi à quo alteram aſſumunt
membranam, qua toti circumteguntur. Hos medici οὐρητῆρας, & πόρους οὐρητικοὺς
hoc eſt vrinarios meatus appellarunt, quod vrinam à renibus in veſicam defe
h ſi. xxii. r. runt, & [h] inter duas membrans adacti, perinde ac bilis meatum in duodenum
inferi docuimus, in tot aguntur anfractus, vt immiſſæ vrinæ regreſſus minimè
pateat. imò nec inflata etiam veſica, ſpiritus quicquam per hoc meatus reddit,
vt nec follis pugillatorius. Organorum nutritioni deſeruientium hiſtoriam ab
ſoluimus. Supereſt vt ſpeciei conſeruationi famulantia proſequamur.

De Virilibus Organis generationi deſeruientibus. Cap. 12.

Concors eſt medicorum omnium & philoſophorum ſententia, viri ſemen
præcipuas in fœtus procreatione obtinere. Vtrum verò mulier ſemen pro
fundat nec ne, & ſi profundit, an id pro materia ſubijciatur, viri autem ſemen
eſſe ac figuram conferat, vt lacti coagulum cum caſeus paratur, an vero ambo
vnà, quamuis diſpari ratione concurrant, adhuc ſub iudice lis eſt. Vt nec in
eo cōueniunt, quidnam ſit ſemen ipſum, quaque in parte corporis elaboretur.
Sed qui loci huius nō eſt huiuſcemodi diſceptatio, illud ſcire ſufficiat, tam à mu
liere, quam à viro ſemen emitti: Cuius quidem rei pleræque mulieres hoc edo
ctæ fidem mihi fecerumt, eſtque id argumento, quod iiſdem, quibus & viri or
ganis donantur, etſi huiuſmodi argumentum (niſi hoc mihi variæ mulieres in
genua fide aſſeruiſſent) pauci eſſet apud me ponderis; quandoquidem & viri ēt
perinde ac mulieres mammas habent, nec ideo tamen lac proferunt, nec eas ip
ſis natura progenuit, quo eis fœtus alerent. Rem igitur paulò altiùs à fundamē *Coctio vt celebretur.*
tis eruens dico, quidquid alimentorum aſſumimus, antequam in corporis no-
a ſi. xi. PQR ſtri ſubſtantiā conuertatur, coctionis quatuor elaborari. Primum enim in [a] ven
triculo coquitur, & in quippiam vnius ſubſtantiæ vertitur inſtar lactis candi-
dum, quod χυλὸς græcis dicitur. Et aduerte, quidquid in ventriculum ingredi-
tur, quamuis probum ſit alimentum, haud eodem tempore vniuerſum, vt mul
ti exiſtimant in chylum commutari. Neque verò ij audiendi ſunt, qui ni-
hil ex ventriculo prodire poſſe aſſerunt, priuſquam cibus omnis coctus
non ſit, & in chylum conuerſus. Secus enim in dies euentus ipſe arguit, in ijs qui
tenue quodpiam vinum præſertim copioſius ingerunt; nam paulò poſt pel-
lucidæ aquæ tantundem ferè per vrinam eijciunt, quæ aliud nihil eſt, quam
ſeroſa illius vini portio, cùm tamen interim vel decem etiam poſt horas, ven-
triculus nondum ſæpenumero cibum concoxit. Idem quoque in ijs obſerua-
tur, qui ſyſimbrio, aſparagis, alijs ve veſcuntur, ſi poſt ſemihoram meiant, vri-
na cuiuslibet aſſumptorum odorem manifeſtè reddit; quod fieri nequa-
quam poſſet, ſi quelibet ingeſti cibi portio in ventriculo etiamnum conſiſteret.
Haud ſecus quoque pueros videmus nunquam ab edendo deſiſtere, quod ſi
nihil ex ventriculo ante abſolutam cibi in chylum conuerſionem elaberetur,
aut ventriculum ciborum copia diſrumpi, aut cruda ſemper deijci oporteret,

inſo-

inſolens id, quidem & rarum; imò huiuſcemodi ciborum gurgites, patenteſ-
que voragines, & fęliciori valetudine vti, & firmioribus eſſe viribus animad-
uertimus. Quod etiam muliones edocti, vbi mulos defatigari nolunt, fęnum ip
ſis ori ſubin. de ſuggerunt. Cibus ergo in ventriculum ingeſtus, ſi quidem
is eſt, cui excipiendo ventriculus citra noxam ſit ſatis, vniuerſus non ſimul &
ſemel, ſed ſucceſſiuè concoquitur. Ac primum quod mollius, tum quod du-
rius eſt conficitur, & illius quidem prius quod calidum eſt & humidum, quam
reliquum. Quod autem confectum eſt, quidquid demum id ſit, protinus è
ventriculo egreditur, ante abſolutam eius quod ſupereſt coctionem; minimè
autem pylorus ipſi egreſſum præbet, ſed ora quædam [b] venarum meſenterij, b fi. ix. MM N.
quæ in humiliorem fundi ventriculi regionem inferuntur. Adeo vt ie-
cur ex ventriculo paleis veluti quibuſdam tenuiorem chyli portionem
exſugere videatur. Ac proinde quamuis vniuerſum quis cibum euomat, non
ideo tamen nutriri corpus deſinit, viuitque in multos annos ſanum valenſ-
que, quod in permultis viſum eſt. Quod craſſioris cibi relinquitur, vniuerſum c fi. ix. EEE fi. xi.
per inferius ventriculi orificium, in tenuia [c] inteſtina delabitur, vbi moræ
tantundem paulò plus minus ve, ac in ventriculo, trahit, vlteriorem elaboratio
nem adipiſcens. Quod ſumma prouidentia, vt cætera omnia, ſumus rerum
opifex inſtituit, quò ſcilicet in alimenti penuria iecur per eaſdem meſenterij
venas, quid vtilis chyli ſupereſt in ſe capiat, primis veluti vindemijs relicta colli
gens. Hæc ita ſe habent, vbi tantum duntaxat alimentorum ſumitur, quan-
tum innoxie ventriculus capere poſſit; quod ſi plura quam par ſit conge-
rantur; id ſolum quod ſibi opus eſt hepar prolicit, reliquum ventriculus extru
dit, & deteriora deinceps expellens, meliora complectitur; quemadmodum
in vaſis euenire cernimus, herbam, arborem vel implantatam habentibus,
quæ licet, pluſquam par ſit irrigemus, nunquam tamen plus aquæ combibunt,
quam ipſis ex vſu ſit; quod ſupereſt per foramina, quibus ad latera, ſiue in fun-
do peruia ſunt, elabi ſinunt. Iecur itaque in eum quem diximus modum vtilio
rem, ſeroſioremque chyli portionem ex ventriculo ad ſe allicit, reliquum
per pyloron elabitur, & moram in inteſtinis tenuibus, eo quem nuper diximus
modo, trahit. Vbi ad iecur chylus permanauit, in ſanguinem commutatur,
ibique à bile vtraque, & à ſeroſitate repurgatus, in venas omnes diſtribuitur, &
exſuctus à venis in membra excidit, in exigua quædam ſe abdens ſpatia, ſeu po-
ros, per vniuerſum corpus huius occaſione paratos. Sanguis autem è venis ma
nans, in liquorem inſtar roris vertitur, eum ſcilicet, quem dum pars quæpiam
corporis deglubitur, digitis exprimimus. Et huiuſmodi rore alios liquor
Seminis materia. efficitur, qui membra nutrit, iam ferè in corporis ſubſtantiam conuerſus, &
Cambium propterea nuncupatus. Ex hoc liquore, quod partibus ſupereſt, non
fęculentum quidem, ſed optimum, ſemen efficitur; quod retrorſum per eandẽ
viam, qua ſanguis, & ros in poros deuenerant, [d] venam cauam repetit: ex qua d fi. xxi. g.
infra [e] renes per [f] venas quaſdam, quas inibi ſuo loco haberi docebimos, excidit, e fi. xxvi. YZ f fi. xix. e. fig.
& ad teſtes defertur, ubi album euadit, ea quam diximus ratione, quod xxi. xxii. qqq
membrum vnumquodque, id quod continet ſibi ſimile in colore reddit. Te-
Teſtium ſitus. ſtium ſitus nulli non eſt conſpicuus, pendentque extra corpus, tum caloris ſe-
minis remittendi gratia, tum vt ipſius vaſa tenta detineant, ſuntque vt pluri-
mum gemini, vnde græcis δίδυμοι hoc eſt gemelli dicti ſunt. quamuis non
deſint, qui vnicum duntaxat, & qui ternos etiam gerant, in quibus ferè ſub-
eſt deceptio; quod tuberculum in ſcroto reconditum teſtem ementiatur.
Subſtãtia, & figura. Sunt [g] hi rotundi, longiores paulo quam lati, profundi ve, & ſuperiori ſede g fi. xxiiii.
quam inferiori acutiores, non adeo tamen vt oua æmulentur, quemadmo-
dum cæterorum animantium teſtes. Externa facie læues ſunt, & æquales,
interius inſtar lactis albentes, & æque omni ex parte molles, niſi quod
venarum quarundam furculis frequentibus inſigniuntur, vnde fit vt ſpongio
Duæ communes tunicæ. ſi nonnihil appareant. Pluribus includuntur tunicis membraniſue, alijs
quidem vtrique teſti communibus, alijs vero priuatim ſingulos inuo-
lentibus. Membrana enim carnoſa, & cutis ambos teſtes, ſimulque ſe
minaria vaſa, perinde ac reliquas omnes totius corporis partes inueſtiunt,
binos

Digitized by Google

h fi.xix.t.s. i ead.u.

binas membranas tunicaſq; ſingulis conſtituentes, quarum h exterior cutis eſt, quæ inibi tenuior, quam i alia corporis parte occurrit, aſt venis magis interxta. i Altera quam membrana carnoſa procreat, huic immediate ſubtenditur, nullo prorſus adipe interiacente. *Secunda tunica.* Peculiares teſtium membranæ binæ quoque ſunt, *Duæ propriæ.* magnitudine, ſtructura, ortuque inuicem diſſidentes; quarum k prior & exte-

k lib,ii.t.iiii.

ior teſtem & ſeminis vaſa ad eam vſque ſedem integit, qua peritonæum traijciunt, ſupra pubis os. Membrana hæc inſigniter valida eſt, at tenuis, & venis referta; & extima facie, membranæ carnoſæ neruoſis quibuſdam fibris committitur, vſqueadeo frequentibus, vt in aliquibus nouam quandam tunicam efformare videantur, præſertim vero hernioſis, aut ſcrotum aqua refertum habentibus, in quibus membrana hæc ex hiſce fibris producta, aquæ plena viſitur. Prior hæc tunica ſociæ ſuæ alterum inuoluenti teſtem, neruoſis quibuſdam fibris adiungitur, ideoque externa ſuperficie, qua inuicem copulantur, paulo aſperiores occurrunt. Interna vero facie, læues ſunt ac lubricæ, nec vllo penitus corpori connatæ, præterquam elatiori ſua ſede, qua exoriuntur, vbi peritonæo iunguntur, & humiliori etiam ſede, vbi humillimæ teſtis parti valide cohæreſcũt. Quinetiam membrana hæc tenuiſſimæ membranæ interuentu, poſteriori anteriorique ſui parte ſecundum longitudinem, membranæ adnaſcitur, quæ a peritonęo

l fi.xxi.✠.

educta, ſeminis ductus inuoluit: fitque hac in parte paululum carnoſa, in l muſculum quendam rubeſcentem, ut ſuo loco notauimus, degenerans, vnde vniuerſam tunicam græci ἐρυθροειδῆ, hoc eſt rubeam appellarunt; ſiue autem ob exilium venarum copiam, quæ tunicam peruadentes, ruborem ipſi conciliant, ſiue alia de cauſa, parum intereſt nominis rationem intelligere, modo res ipſa non

m fi.xxi.ζ.fi. xxiiii.D.

ignoretur. m Secunda peculiaris tunica teſtem duntaxat inuoluit, eſtque denſa, valida, & craſſa, quo teſtium ſubſtantiam mollem ac flaccidam contineat. *Secunda tunica.* Hunc pariter in vſum præſens membrana commodat, vt ipſius medio, reliquæ teſti committantur; ideoque ubi cæteræ huic adnaſcuntur, tenuior laxiorque quam alibi ſpectatur. Elatiori præterea tunicæ huius parti ſeminis ductus aſſociantur, qui ramulos complures, tunicam hanc perforantes, vt prolixius ſuo loco enarrabimus, in teſticuli ſubſtantiam emittunt. Cæterum per reliquam ipſius ſuperficiem exteriorem, læuis admodum eſt, & aqueo humore perfuſa, nullique parti connexa: interna vero facie teſtis ſubſtantiæ undecunque connaſcitur; ideoque ipſam græci ἐπιδιδυμίδα quaſi ſupergeminalem dicas appellarunt; nec quidquam moror quid plerique tunicæ huius ignari ſenſerint, ueteres per ἐπιδιδυμίδα, aliud quid uoluiſſe intelligere, nugas hac de re multas comminiſcentes. Dicta eſt etiam ueteribus δαρτός, hoc eſt, quæ facile deglubitur. Hactenus igitur quæcunque ad uirilia generationis inſtrumenta pertinent, recenſuimus; ordini noſtro nunc conſequens eſſet, ut ſeminis ductus proſequeremur, ſed quia de omnibus corporis inſtrumentis prius agere eſt animus, ſuum eos in locum reijciam.

De Genitali. *Cap. XIII.*

CEruicis ueſicæ cum genitali connexum ſuperius edocuimus. Cuius quidem *Genitale ex quibus extruatur.* genitalis tum nomẽ, tum ſitum & munus, æque ac nos ipſi ſcire unuſquiſq; poteſt, ex quibus uero conflatum ſit, minime omnes norunt. Sciendum eſt igi-

a li.ii.ta.xvi. fi.xvi. AB.

tur a penem ex duobus ſpongioſis extrui corporibus, a cæteris omnibus totius corporis partibus, præterquam ab uteri ceruice, admodum uarijs, qua cum ſimilitudinis aliquid obtinent. Corpora enim hæc ſpiritibus repleta turgeſcunt, atque tenduntur, iiſdemque euaneſcentibus, denuo flacceſcunt conciduntque, quod nulli præterea corporis partium contingit. Sunt autem corpora hæc non *Genitale quid.* uenæ, non arteriæ, non nerui, quandoquidem nec ab hepate, nec a corde, nec a cerebri ipſis origo eſt, ex quibus ueluti a principiis commemoratarum partium quamlibet neceſſario pendere docebimus. Neque etiam tendines dici poſſunt, quia nullius muſculi extrema ſunt; neque oſſa, ut in canibus, cum flexionem

Digitized by Google

facile patiantur; neque vincula, quoniam intus ſpongioſa ſunt, exactiſſimo ſenſu pollent, ex molli conſtant ſubſtantia, & nigro ſanguine referta ſunt. Ex duobus hiſce corporibus; ex meatu ſemen & vrinam deducente; ex quatuor muſculis, quos ad penis radicem haberi ſecundo libro retulimus; ex numeroſis venarū, arteriarum, neruorumque propaginibus; ex membrana carnoſa; & demum ex cute genitale componitur. Ipſius [b] corpora, fere teretia, ex anteriori, demiſſiorique pubis oſſium regione ad lineæ ipſa committentis latera originem deſumunt; ac inuicem accūbentia interna ſede procedunt, perinde ac ſi quis vtriuſq; manus indices mutuo adducat: corpora enim hæc interna ſede, qua inuicē iunguntur, plana ſunt, externis autem lateribus teretia. Inferiori parte inuicem abſcedunt, vrinario meatui cedentia, qui ex collo veſicæ prodit, vbi penis corpora inuicem committi diximus, eo tranſacto ſpatio, quod anum ac teſtes interiacet, Torriglio Hiſpanis appellatum; & ſub genitali inter duo corpora, ad glandem vſque porrigitur, vbi ſubſtantiam ipſius ingrediens, foramen efformat, quod vrinæ præbet egreſſum. Vtrunque hoc corpus ſeorſum oblongum eſt, & ex neruea contextum ſubſtantia, & iunco perquam ſimile. Exterius enim rubet, inſtar nerui durum; intrinſecus vero [c] nigricat, fungoſum, nigroque ſanguine refertum; non aliter ac ſi quis innumeros venarum ſurculos in retis imaginem complicaſſet, & corio dein incluſiſſet. Atque duo hæc corpora, neruoſa quædam obtinent & tenuia ligamenta, quæ anteriorem ipſorum partem cartilagini colligant, pubis oſſa committenti, vbi primum cute induuntur; ac dein eandem ſemper figuram ſeruantia, ad finem vſque perreptant, vbi paululum acuuntur, & glandem efformant, per cuius medium vrinarius fertur meatus; qui ſub pene vti diximus, inter corpora reptans, in [d] glandem pertingit; ibique amplior multo efficitur, & rurſus ſuo fine arctatur, in ſui medio ductus veluti [e] conceptaculum conſtituens, in quo ſemen in exitu moram trahit, maiorem pariens delectationem. Ac proinde inuoluntario ſeminis fluxu, aut vrinæ ardore laborantes, & ij quibus pituſita per penem expurgatur, maiorem hac in parte, quam in aliarum vlla ardorem perſentiunt, quod pars hæc promptius quam alia meatus pars exulceretur, præterquam in medio [f] peritonæo, vbi primum meatus reflectitur; inibi enim qui eiuſmodi fluxu tentantur, graui ardore afficiuntur, cum genitale ipſis erigitur, ob meatus ſcilicet reflexum, qui hac in parte efficitur. Cum enim ea decliuior ſit, quam reliquum meatus, effluens ſemen inibi detinetur, & corruptum ita interdum partem corrodit, vt ſi in exceſſum quempiam incurrunt, magna ſanguinis vis ex vena iſthinc percurrente profundatur. Corpora hæc duabus integuntur tunicis, altera ex [g] membrana carnoſa, altera ex [h] cute pronata; illa penis corpora cuti committit, nullo prorſus interiecto adipe. Explicandæ ſuperſunt venæ, arteriæ, ac nerui, genitale adeuntes, de quibus ſuo loco verba faciemus; muſculos enim ſecundus liber enarrauit.

Vrinarius meatus.

Genitalis tunica.

b li.ii.ta.iiii. iuxta p. tab. xvi.fi.xv.xvii. cc.

c li.ii.ta.xvi. fi.xviii. iuxta V.

d ead.fi.xvi. xvii.D.

e ea.fi.xviii. G.

f ead.fi.xiii. inter H & I

g fi.xix.t.

h ead.t.

De Vtero, reliquiſq; muliebribus generationi famulantibus organis. Cap. XIIII.

Vteri ſitus.

VTeros[a] ſecundum longitudinem inter editiorem [b] ſacri oſſis regionē, & muliebre pudendum collocatur; ſecundū vero profunditatē, inter veſicā [c] & rectum [d] inteſtinum poſitus eſt; & in Ceruicem fere, ac fundum ſeu corpus vt rectius dicam, diſtinguitur. [e] Ceruix a pudendo ſub cartilagine pubis oſſa cōnectēte incipit, & recta ſurſum recto inteſtino accumbens procedit, donec è directo ſublimioris [f] pubis oſſiū ſedis pertingat, vnde rectorū abdominis [g] muſculorū pendet exortus; ibiq; uteri [h] corpus incipit. Qđ vmbilicum verſus conſcendit & ad ilia porrigitur magis minuſue, prout maius minusuè ipſum eſt, incerto prorſus ſitu, præterquā quod in his, quę utero nō gerunt, ſubter peritonęi anteriora proxime occurrit, elatius a pubis oſſibus, ſacro interim oſſe nunquā ſuperato; neq; ceruix & corpus alij uſquam quam recto inteſtino innituntur. Anteriori ceruicis parti [i] neſica incumbit, nullo interiacente, præterquā in aliquibus, in quibus omentum minime conuolnitur, tunc enim poſtrema omēti ſedes inter uterū ac

Vteri ceruix.

Corpus.

a fi.xxv.xxvi.
b li.i.t.i.M.
c fi.xxvi.β.
d ead.m.
e ead. ab I ad pudendi os.
f lib.i.ta.i.ii. iii.ρ.
g li.ii.ta.v.Δ
h fi.xxviii.o. fi.xxvi.β.
i fi.xxvi.β.

veſicam

Digitized by Google

veſicam pertingit, & in vtero gerentibus vniuerſum vteri corpus integit, paulo etiam vlterius porrectum. Vterus nanque laxis adeo vinculis obſtringitur, vt læui negotio ſurſum deorſumque agatur, prout ceruix ipſius magis minuſvè producitur, ſiue contrahitur, quod vteri ſitum per quam varium efficit. At naturalem ipſius ſitum intelligo, ceruice inſtar qualearij rugoſa perſiſtente, qualis vt plurimum perſtat, ſi nulla vi extendatur. In ætate autem prouectioribus, laxa vſque adeo ſunt corporis vteri ligamenta, ceruixque adeo contracta, vt vteri K os aduſque fere pudendum procidat. Porrò latera ceruicis fundique vteri l membranis adhærent quibus alligantur, nec non vaſis ipſa adeuntibus. Hunc igitur in modum ſe habet non prægnantium vteri ſitus, in quibus eandem fere nunquam ſeruat magnitudinem, ſed ijs maior, illis minor eſt, quamuis virginibus minor ſemper, quam defloratis exiſtat.

K fi.xxvii.D.
l fi.xxv. OP Q fi.xxix.II.

Vteri ſitus in prægnantibus.

In vtero autem gerentibus, inter omentum ac tenuia m inteſtina ad vmbilicum vſque aſcendit, in latera multo magis exporrectus, potiſſimum vbi pariendi tempus inſtat, ideoque in his vteri os multò altiùs conſiſtit, ceruix vero tenſa, & anguſta magis. Neque in his, vt in non prægnantibus, mediam corporis regionem vterus occupat, ſed ad læuam, vel ad dextram nunc magis, nunc minus vergit. Quod nequaquam indicio eſt, vt quidam exiſtimant, mas nè an fœmina potius in vtero geratur, cum vtrobique indifferenter vterque gignatur, etſi mas vt plurimum dextro latere, fœmina verò ſiniſtro geritur.

m fi.xxx.L.

Figura.

Vteri figura in n grauidis ingenti veſicæ perquam ſimilis eſt, corpore ſiquidem vaſtus eſt, o ceruice autem corporis reſpectu perexiguus, ſecus quam in non prægnantibus, in quibus ceruix admodum ampla eſt, corpus vero paruulum, nec ceruice latius: præterquam quod in non prægnantibus, vteri corpus haud recte veſicæ aſſimilaueris; Veſica enim magis ouata eſt, vterus vero anteac pone depreſſus; veſica elatiori ſede adamuſſim fere orbicularis eſt, & qua meatus vrinam e fœtu per vmbilicum deducens ipſi iungitur, nonnihil prominet, quaſi p apicem efformans; vteri autem corpus inibi, in arcum veluti colligitur, inſtar creſcentis Lunæ, ac obtuſum vtrinque q angulum conſtituit, a quibus ſenſim, ac ſenſim vterus ad r ceruicem vſque deorſum fertur, vbi duplo anguſtior quam in fundo redditur. Corpuſque vniuerſum æquè ferè latum eſt ac longum, vnde nonnulli corpus vteri quadrilaterum eſſe prodiderunt:

n ead.
o ead. O.
p t.xxv.T.
q fi.xxv. ab i ad K.
r ead. l.

Exterior vtero facies.

Corpus id vniuerſum, præterquam a lateribus, vbi ſeminis ductus cum alijs quibuſdam membranis adnatos habet, externa facie humidum eſt, læue, æquale, ac ſubrubeum. Haud ſecus quoque madida, & læuis eſt vteri ceruix anteriori poſteriorique ſui ſede, ab initio aduſque medium fere ſuæ longitudinis, magis tamen quam vteri corpus albicat. Reliqua externa vteri ſuperficies partium ei adiacentium occaſione aſpera, & inæqualis occurrit.

Interior.

Interna vero s facie in non prægnantibus, vniuerſum vteri corpus læue perinde, ac veſica eſt, quamuis longe ipſa rugoſius.

Diuiſio.

Ad hæc, ſecundum ſui longitudinem anterius poſteriuſque prominentem habet t lineam, inſtar collis illius, qui viro inter anum & ſcrotum viſitur, quæ u a dextro latere læuum dirimit, eſtque quantum ego arbitror cauſa diuiſionis ſeminis in gemellorum procreatione. Atque hac eadem ratione in cauſa eſt, ut in utero gerentibus nunquam ad mediam corporis regionem, ſed ad alterutrum latus conſiſtat, quamuis interim plures alias ob cauſas euenire poſſit, de quibus ſuo loco uerba faciemus. Præter hanc lineam, nihil inſuper intra uterum, effatu dignum occurrit, neque ullæ habentur cellulæ, ut parum ſanæ mentis nonnulli confixerunt, multique inertes credidere.

s fi.xxix.AA BB.
t ead.CD.
u ead. a G. verſus I E E.

Cornua.

Cauitas hæc corporis uteri iuxta x os admodum anguſta eſt, ſenſimque, ac ſenſim fundum uerſus ampliatur, qua in parte exiguum utrinque y angulum efformat, ſummitati reſpondentem, quam externa ſede conſtitui monuimus: angulos hoſce nonnulli uituli carnibus primum erumpentibus, alij nouilunio contulerunt. In horum ſinuum medio uteri fundus ita reponitur, ut uniuerſum corpus ad pedis crateræ imaginem interna ſede accedat: unde totus etiam ſinus lubrico quodam humore ac ueluti muco oblitus eſt: nec ullum ſe in eo conſpicuum foramen offert, quod ſemini præbeat ingreſſum, ut nec in uiris quod egreſſum largiatur,

x ead. ad latera F.
y ead.F.

conſpicitur, niſi quod ſi prædicti ſinus comprimantur, ſeminis aliquid in aliquibus reſudat; & in his, quæ inuoluntario ſeminis fluxu laborant, manifeſto ipſius ingreſſus viſitur, quod meatus magis relaxentur. Præter id, nec vena, nec ſinus, nec quidpiam aliud occurrit, quamuis aliter non pauci ſentiant; præterquam quod in prægnantibus, & ijs quæ recens pepererunt, poſterius intra matricis corpus exigui quidam [z] ſinus conſpiciuntur, quanti excipiendæ lenti ſatis eſſent, quos græci κοτυληδόνας latini acetabula, hoc eſt alueos, ſiue ſinus rotundos appellarunt, in quos [a] tubera quædam inſeruntur in poſteriori ſecundarum regione conſpicua; ac eorum medio corporis uteri lateribus adhæreſcunt, & in partu euelluntur. Neque uero aliud præterea in utero, huiuſmodi nomine appellandum uenit, ut inertes plerique ueritatis indagandæ laborem euitantes, ſibi perſuaſerunt.

Vteri ſubſtantia.

Vteri [b] ſubſtantia neruoſa eſt, craſſa, albicans, & modice carnoſa, taliſque ubique uiſitur, præterquam quod iuxta [c] os denſior paulo, & rugoſior occurrit; exteriore facie [d] venas aliquot adipiſcitur, ut ſuo loco dicemus, inter duas ipſius tunicas excurrentes, exteriorem ſcilicet alteram admodum ualidam craſſamque a peritonæo enatam ex [e] membranis, quæ uaſa uterum adeuntia continent, uterumque peritonæo colligant, quæ duo ſunt proceſſus duarum membranarum inſtar, ueſpertilionum alis ſimilium, inter quas multæ uenarum propagines copioſo adipe obtectæ perreptant. Duo hę membranę a peritonęo utrinque procedunt, & ceruicis, ac fundi uteri lateribus inuicem iunguntur, exteriorem ipſis membranam efformantes, ea longe craſſiorem, quam inteſtinis meſenterium porrigit; hęc enim utrinque gemina eſt, illa uero ſimplex, ac præterea hæc rugoſior eſt. [f]

z fi.xxxi. EE
a fi.xxxii. II.
b figu.xxix. EEEE.
c ead. CC.D
d fi.xxvi.
e fi.xxv. RS. figu.xxvii. LEE.
f fi.xxix. EE EE.

Interior uteri tunica.

Interior tunica, quæ propria eſt uteri ſubſtantia in non prægnantibus, omnes totius corporis membranas craſſitie ſuperat, nihilque ſibi peculiare uendicat præter exiguum collem quem per ipſius medium porrigi diximus.

Tunicæ huius fibræ.

Tunicę huius ſubſtantia frequentiſſimis quibuſdam fibris intexitur, & capillaribus quibuſdam uenis per ipſam diſtributis, quas hactenus in nulla uterum non gerente, intumeſcentes, ut quidam aiunt, conſpexi, quamuis etiam fluentibus menſibus obijſſet, ut Piſis obſeruauimus anno MDXLV. in muliere quadam quę filium ſuum Florentiæ necauerat, quamque ob id Dux Coſimus Medices diſſectioni condemnauerat. Fibræ quibus uterus intexitur trium ſunt generum, interiores quidem rectę, exteriores tranſuerſę, ſiue orbiculares, medię obliquæ. Harum beneficio uterus ſuis fungitur officijs, ut de uentriculo retulimus, quæ in prægnantibus euidentius ſeſe offerunt, ob uteri ſcilicet extenſionem, membranarumque tenuitatem.

Interior uteri ceruicis conſtitutio. Nymphæ.

Vteri ceruix ubi contracta eſt, tota rugis plena occurrit: ubi uero extenditur, læuis & undequaq; lubrica, præterquam iuxta pudendum, ubi præter nonnullos implexus, carunculas quaſdam adipiſcitur: haud æque in omnibus prominulas. Hæ ſunt illæ Poetis decantatę Nymphæ, quas per nemora errantes a Satyris amari fingebant. Iuxta etiam colli ueſicæ inſertionem ſubaſpera occurrit uteri ceruix, ubi tenuis uteri ceruicis portiuncula utrinque excreſcit in ipſius cauitatem propendens, & membraneis illis proceſſibus perquam ſimilis, quos in duodeno inteſtino ad meatus bilem deducentis extremum haberi monuimus: hæ uero carunculæ urinam ſiue aliud quiduis ab uteri ceruice in ueſicę collum regurgitare prohibent.

Ceruicis ſubſtantia.

Reliquum ceruicis huius ad os uſque uteri eandem ſeruat amplitudinem; eſtque ipſius ſubſtantia inter carnoſam, ac nerueam media, & ſpongioſa, corporum fere genitalis modo, ac proinde muliere in libidinem concita paululum extumeſcit, præſertimque carunculæ illæ, ſeu nymphæ quas ad pudendum conſiſtere diximus, quæ tanquam penem amplexuræ arctantur, & quantum ſemini excipiendo ſatis eſt ceruix, dirigitur. Porro ut in puellis Ceruix admodum læuis molliſque eſt, ſic defloratis præſertimque his quæ uenere frequentiore utuntur, aſſiduo attritu, & colliſione, in callum ueluti obdureſcit, eoque magis ſi exſiccantia adhibeant lauacra. Vtriſque autem uenæ in ceruice conſpectiores quam in corpore ſeſe offerunt, preterquam in utero gerentibus, in quibus multo euidentiores in corpore occurrunt, Ceruicis huius extremo continuum eſt uteri [g] os, & extrorſum nonnihil prominet,

g fi.xxvii. cD.

in ro-

in rotundum latum ac modice depreſſum mucronem deſinens; in ſui autem medio tranſuerſa ſciſſura diffinditur, ita vt barbioris imaginem appoſite referat.

Vteri oris figura.

Os id ad ceruicis etiam contractionem, extenſionemvè prorſus immotum perſtat, nec ipſius mucro ceruicis latera vſquam contingit; in grauidis vero ita occluditur, vt nihil omnino admittat. Quod ſi quis mihi obijciat, hoc ita ſe habente, & muliere, vti retulimus, non minus viro ſemen emittente, neceſſum fore, ſemen in prægnantibus eiaculatum intra vterum detentum iri, quod citra grauem, tum mulieris, tum fœtus noxam eſſe nequaquam poſſet. Reſpondeo, venas, ſiue meatus a teſtibus in vterum tendentes, aliquot etiam ſurculos in ipſius ceruicem emittere, per quos prægnantes, ac puellæ ſtato menſium tempore purgantur, ac per eoſdem etiam, ſemen in vterum minimè ingrediens, excerni poteſt.

Vtero gerens nequit concipere.

Quod autem nonnulli prægnantem concipere poſſe aiunt, ridiculum apud me eſt. Nec vim habet vllam, quæ illos in hanc ſententiam rati odeduxit, quod ſcilicet prægnantem intueantur ſemel enixam, poſt menſem unum, uel alterum iterum, atque iterum parere. Vt enim ex vno grano, ſiue altero quouis ſemine, ſpicæ plures enaſcuntur, nec eodem tamen omnes tempore matureſcunt, ſic etiam ex hominis ſemine multos fætus gigni, ac diuerſis temporibus in lucem prodire contingit; fertilior nanque ſeminis portio vniuerſum fere alimentum in ſe arripit, nec alias ſinit excreſcere, ſicque ex ea procreatus fœtus primùm perficitur editurque: aliæ uero nondum perfectionem conſequutæ, intus remanent, & quæ inter ipſas vegetior eſt, illud quo indiget alimentum aſſumit, dum probe maturuerit, ac poſtea emergit; idemque deinceps de reliquis euenit. Siquidem præſcriptum re uera non eſt, ac definitum ſeptimo nonove, aut decimo menſe pariendi tempus, ſed eo duntaxat tempore quo abſolutus fœtus in eam corporis molem aſſurrexit, cui maternum amplius alimentum minime ſufficiat, nec locus in quo quieſcit ei capiendæ ſatis, nec aer per arterias ad eam refrigerandam delatus, calori ipſius ventilando idoneus amplius exiſtat, quod fere poſt nonum, vel decimum menſem contingere ſolet. Hac de cauſa fœtus in utero ueluti oppreſſus, ita ſeſe volutare incipit, ut membranas quibus includitur diſcerpens, & ſecundas euellens prodeat, domicilii, alimenti, & ſpiritus cupidus amplioris.

Os vteri in prægnantibus conniuet.

Sed ad uteri os ut redeam, in prægnantibus, ita occluditur, ut ne ſpecillum quidem admittat; & ad ipſius medium alba quædam & lenta viſitur materia, quæ ipſius occluſioni non parum opitulatur. Non prægnantibus, ut plurimum quoque conniuet, ſed vſque adeo leuiter, ut nullo prorſus negotio ſanis diducatur, cum ſemen excipiunt, aut cum in pollutione ſuum met ſemen emittunt. Sicque os id naturali ui, nullo autem pacto ex mulieris arbitratu arctatur atque dehiſcit, ut nullus inibi exiſtens muſculus atteſtatur.

De Mulierum teſtibus. *Cap. XV.*

PRÆSENS equidem caput citra exiſtimationis meæ iacturam dimitti poſſe maluiſſem, ne ſcilicet mulierum genus ſuperbius efferretur, intelligens ſibi etiam [a] perinde ac viris datos eſſe teſtes, ac non ſolum ſe fetus intra ſuum corpus alendi onus perferre, quemadmodum & aliud quoduis intra terram ſemen enutritur, uerum etiam ſuam ſe quoque partem non minus quam viros conferre, quandoquidem nec ſibi inſtrumenta deſunt, in quibus ea elaboratur; ipſa tamen hiſtoria coactus ſecus facere non potui. Dico igitur mulieres perinde, ac uiros teſtibus ſuis donari, quamuis intra corpus reconditi non occurrant, uti quidem oportuit, nimirum intra ſe ipſas concepturis, unde reliqua etiam omnia mulierum inſtrumenta ad generationem requiſita intra corpus fuere repoſita.

[a] figu.xxv. xxvi. xxvii. N.r.F.

Muliebrium teſticulorum ſitus.

Mulierum itaque teſtes corporis vteri lateribus accumbunt, nonnihil ipſo elatiores, quamuis in prægnantibus minus accliues uideantur, quia ſuperius in ipſis uteri corpus conſiſtit. Hærentq; laxe admodum peritoneo,

qua ilium oſſa ſacro committuntur, ſeminalium vaſorum beneficio, citra ligamenti alicuius interuentum. Sunt hi mariū teſticulis longe minores, forma vero longiores paulo, ante ac pone leuiter depreſſi, lateribus rotundi, extrinſecus inæquales & ex pluribus veluti glandulis ſimul coagmentatis cōflati. Interior ipſorum ſubſtātia, minime vt virilium teſtium æqualis, minime mollis, ſed dura eſt, & glandularum ſubſtantiæ ſimilis, quæ in meſenterio interioriq; omenti membrana conſpiciuntur; eſtq; tota ſinibus quibuſdam prædita, præter ſedem, quā venæ aliquot & arteriæ occupant; qui ſinus nec eandem omnes magnitudinē, vt nec ſeriem numerumvè ſeruant, ſed in omnibus aqueus quidam humor conſiſtit, qui teſticulis manu compreſſis magno impetu, veluti ex diſrupta veſica, exilit. Vnica eos neruea membrana inueſtit, vndequaque ipſis circundata, eorūq; ſubſtantiæ firmiter adeo connata, vt difficili negotio diuelli poſſit, eſtq; ſubſtantiæ ipſorum nonnihil ſimilis, & tertia virilium teſtium tunica, cui functione aſſimilatur, longe tenerior ac mollior. Nullam præterea membranam teſticuli muliebres obtinuere, præterquam quod peritonæi proceſſus, quos vteri lateribus alligari, & veſpertilionum alis conſimiles eſſe monuimus, ſuperius ipſos integunt. In hoſce teſticulos ſeminis meatus applantantur, vt ſuo loco docebimus.

Magnitudo & figura.

Membrana.

De fœtu, & ſecundinis. *Cap. XVI.*

EX viri & mulieris ſemine fœtum in vtero gigni diximus, altero quidem materiam, altero vero eſſe, ac formam conferente, vt in pulli generatione fit, aut ſimul vtriſque commixtis. Vt vt ſe res habeat, ſimulatque vterus concepit, clauditur, colligiturq; ſemen vndique comprehendens, quod calore in ſeminis cuiuslibet morem turgeſcere incipit, & quemadmodum reliqua omnia ſemina ſuas protinus iaciunt radices, quibus neceſſarium ſibi nutrimentum e terra hauriunt; haud ſecus quoque humanum ſemen poſtquam intumuit, membranam extrinſecus efformat, inſtar tenuis cæpe inuolucri, ſiue interioris oui pelliculæ; ſpiritus vero intus concluſus [a] riuum in ipſius medio, cui vmbilico nomen eſt, producit, aliorum ſeminum radicibus proportione reſpondentē, ex duabus venis totidemque arterijs conflatum: Quæ quamuis ab vmbilico in vterum ſimul contendant, intra corpus tamen ſecus euenit; imo venæ in vnam abeunt, [b] quæ inter peritonæum ac omentum tantiſper procedit, dum in [c] rimā inſeratur, quam in anteriori iecoris parte haberi prodidimus, & in iecur ingrediens perreptat, quouſq; venę quam portam appellari diximus, exortui iungatur. [d] Arteriæ ſenſim ac ſenſim inuicem abſcedentes feruntur, & peritonæi membranas, ac veſicæ latera peruadentes, ad ſuum quæq; latus paulo infra ſacrum os, in magnæ arteriæ propaginem inferuntur, quam, vbi locus poſtulabit, inibi prorepere dicemus. Per venas igitur alimenta, per arterias vitalem ſpiritum fœtus trahens, dum in vtero concluditur, enutritur, vaſis hiſce omnibus vna coeuntibus, inſtar radicum in poſteriore corporis vteri parte, vbi venis arterijſque ipſius cōmittuntur: ſed vt ad ſemen redeam, vbi ex eo efformatus eſt vmbilicus, hominis ſpeciem paulatim induere incipit, quod intra dies triginta ſi mas fuerit, ſi verò fœmina intra quadraginta dies molitur, totidem nanque dies muliebris purgatio poſt partum durat. Poſt hæc anima ipſi infunditur, prius enim vitam duntaxat viuebat plantarum. Licet autem animatus ſit fętus, præ ſui tamen paruitate ac mollitie, mouere ſe ipſum nequit, dum maius robur non acquirat, quod fit, in mare quidem tertio menſe, in fęmina uero quarto. Poſt quæ in vtero ſemper continetur, dum anguſta ipſi domus fieri incipit, nutrimentum vti diximus per vmbilicum aſſumens, qui mediam corporis regionem ad amuſſim tenet; ab ipſo ad pedum manuumque cacumen metiendo, corpore in crucem extenſo. E corpore autem prodiens [e] ſurſum ventri accumbens ad læuum vſque humerum conſcendit, & circum colli poſteriora ductus in dextrum vſque humerum fertur, e cuius regione in corporis vteri ſcapulas adigitur, fętus enim [f] in vtero ita ſituatur, ut caput ſuperiora occupet, facies in vteri ſcapulas vergat, quò tutus degat, & cubitos ad inguina applicans ita contrahitur,

Seminis hiſtoria.

Vmbilicus vt efformetur & quos ex vaſis.

Vmbilicus medium in corpore locum tenet.

Fetus in vtero

a fi.xxiiii. T.

b fi.ii. F.

c ead. G. inter duo H H.

d ead. KL. li. vi. ta. v. fi. vii. viii. μ μ. fi. x. II.

e fi. xxxiiii.

f ead.

Digitized by Google

trahitur, vt genibus oculos, talis verò nates propemodum contangat totus in glomum collectus. Quoniam vero fœtus principio, minore eget alimento, ex eo quod ſupereſt, ſecundinæ hunc in modum procreantur. Circum circa vmbilici inſertionem ſanguini, g maſſa colligitur, & carnea quædam moles panis inſtar orbicularis, ſpongioſaque ac fuliginei coloris, & quamplurimis venis intertexta, lienis ſubſtantiæ ex toto propemodum ſimilis, quæ ſecundina latinis dicta eſt, quod poſt fœtum, vt arbitror, edatur. De cuius figura & ſitu omnes, quorum ſcripta in hanc vſque diem mihi videre contigit, ita ſentiunt, alij nanque faſciæ ſimilem eſſe, totumque abdomen cingere, alij vero non vniuerſum abdomen, ſed partem duntaxat ſecundum ipſius longitudinem vincire arbitrantur, deluſi vtrique, illi quidem ex his quæ in canibus, hi vero & his quæ in vaccis occurrunt, ac proinde eam Inter tunicas fœtum obuoluentes, ſecus quam nos, annumerarunt. Ex huiuſmodi maſſa h exterior duarum membranarum fœtum inuoluentium producitur, dicta græcis ἀλλαντοειδὴς, hoc eſt farcimini ſimilis, ſumpto in vaccis errore, in quibus hæc tunica ingentis inteſtini, ſeu farciminis ſpeciem præ ſe fert, in humano autem fœtu longe aliam imaginem exhibet, veſicam enim tum figura, tum ſubſtantia æmulatur. Parsque ipſius poſterior extrinſecus anteriori dictæ maſſæ parti validiſſime adhæreſcit circum vmbilicum, permultos ab ea venarum, arteriarumque ſurculos aſſumens, interna vero facie tota per quam læuis, & lubrica eſt, totique ſecundæ tunicæ obtenditur, nuſquam ei, niſi iuxta vmbilicum adnata. i Secunda hæc membrana eandem cum priore figuram obtinet, eodemque prorſus modo venis, & arterijs ex vmbilicalibus vaſis enaſcentibus intexitur; quæ licet exiles ſint, nō ideo tamen obtutum effugiunt, cum tunica hæc longe tenuior ac mollior priore ſit, & ad hædinæ cutis mollitiem accedat, vnde ἀμνειὸς græcis, nobis amictus dicta eſt. Tunica hæc extima facie læuis, atque humida eſt, neque vſquam niſi propter vmbilicum priorem contangit, inter vnam enim & alteram urina colligitur, quæ a fœtu toto eo tempore, quo in utero concluditur, excernitur. Interius quoque læuis humectaque occurrit, & umbilici interuentu fœtui adhæret. Inter ipſam & fętum magna ſudoris copia conſiſtit, qui ex fœtu, dum in matris utero continetur, emanat, ſuntque aquæ illæ, quas parituris mulieribus erumpere ferunt. Cum enim prior membrana maſſæ, hæc autem utero adhæreſcat, ubi proditurus fętus ſeſe uolutat, priuſquam euellatur, tunicas fere diſrumpit, ſicque urina & ſudor in ipſis coaceruati excernuntur, & os, ceruicemque vteri emollientes, ad partus facilitatem magnopere conferunt. Quod ſi quando contingat priorem membranam diſrumpi, & ſecundam euelli, fętus amictu indutus in lucem emergit; cui tamen membranæ, aut pergamenæ ex ea paratæ vis nulla maior, quam alijs ineſt, quamuis eam ſtriges & veneficæ mulieres in primis extollant. fit etiam interdum, ut exeuntis fœtus crus brachiumve hac membrana inuolutum remaneat, aut ea ſcilicet non exacte auulſa, aut obſtetricis incuria. Huiuſmodi membrana ſiue amictu fœtus includitur, qui flauam quandam materiam, ac luti modo ſpiſſam cuti adnatam habet, quartæ nimirum coctionis, quæ in membris efficitur, excrementum. Prædicta maſſa, & duæ huiuſmodi tunicæ, ſecundinæ mulieribus appellantur, quarum ſecundina fœtui ad uterum detinendo inſeruit, reliquæ duæ ipſum una obuinciunt, priuatim uero ſecunda ſudorem, prior uero urinam continet. Qua quidem in re ſummus rerum opifex non minori prouidentia, quam in pleriſque alijs corporis noſtri partibus vſus eſt. Cum enim ſalſa, & mordax urina ſit, fœtus uero admodum tenellus, ſi ea carnibus proxime obnataſſet, leui eas negotio erodiſſet, cui occurrens effecit, ut urina e fœtu haud per genitale redderetur, ſed remeans, & per K meatum e ueſicę fundo enatum delata, per umbilicum excerneretur inter duas arterias, quas mox eum peruadere dicemus, inter primam ac ſecundam membranam coaceruata. Hæc ſunt quæ ad coctionis, & generationis inſtrumenta pertinēt.

g fi. xxxi. EE fi. xxxii. II.
h fig. xxxii. nn
i fig. xxxiii. oo.
K fig. xxxiii. xxxiiii. *

Secūda ex q bus fiant.
Primum fœtui inuolucrū.
Alterum.
Aquæ in partu rumpentes.
Secundarum vſus.
Fœtus haud per genitale urinam reddit.

De fœtus nutrimento. Cap. XVII.

ETſi mihi hominis duntaxat ſtructuram perſequenti, aliud præterea nihil tentandum foret; quia tamen tractatio hæc hiſtoriæ noſtræ finitima eſt, & maxime omnium in votis, pauca quædã circa ipſam in medium afferenda duxi. Ex menſtruo mulieris ſanguine fœtum in vtero ali, hujuſque tantum vſus gratia eas ipſum a natura obtinuiſſe, apud medicos atque philoſophos adeo in confeſſo eſt, vt ſecus aſſerere temerarium videri poſſit. Nihilominus cum nullum prope cæterorum animantium purgationes huiuſmodi patiatur, nullumque tamen quod nothum non ſit, perinde ac mulier, & multo etiam fecundius non concipiat, procreetque: cumque mulieres non paucæ, quibus menſtrua nunquam fluxerunt, concipiant, & filios edant a ſcabie cæteriſque id genus morbis immunes, quibus fere infantium ætas exerceri ſolet; cum præterea menſtruus ſanguis vſque adeo corruptus excernatur, vt non fœtui duntaxat adeo delicato, ac molli, ſed cuiuis etiam bruto ipſum deguſtanti, necando ſufficere poſſit, hæc inquam omnia audacter quid ſentiam proferendi animum iniecerunt.

Mulieres natura humidæ.

Scire igitur oportet, vniuerſum mulierum genus, tum naturali temperamento, tum ſedentaria quam degit vita, aliorum omnium perfectorum animantium eſſe humidiſſimum; lunam inſuper, prout communis omnium ſententia; & quotidianus docet euentus, communem eſſe humiditatum parentẽ, cum eas minuat augeatque, prout ſingulis ipſa menſibus creſcit, decreſcitque.

Luna humiditatum parens.

Menſtruorum ratio.

Hoc poſito, dico in muliere humores ſingulo quoque menſe adeo augeri, vt venis concludi nequeuntes, per vniuerſum corpus, ſanguinem conturbantes tantiſper ferantur, dum ipſum natura per viam in id expeditiorem, venas nimirum ad vterum, ipſiuſque ceruicem tendentes extrudat. At ſiquando venæ huiuſmodi vt plerunque accidit obſtructæ ſint, ita vt ſanguini egreſſus non pateat, in corpore corrumpitur, & varias ægritudinum formas inducit.

Menſtrua cur ſupprimantur.

Id quidem ita ſe habet ſi ſanæ degant mulieres & ab accidente quouis liberæ; at ſi forte fortuna, aut diuturna vſæ inualetudine, aut nutrimenti indigæ, ut ubi adoleſcũt, uel utero gerunt, aut lactant, aut uehementius exercentur, ſuperuacaneas abſumunt humiditates, etſi humores vna cum luna ſingulis menſibus adaugentur, vbi tamen in quod exerantur habent, corpus haud exagitant, ſed nulla prorſus noxa, nullo illato incommodo requieſcunt. Menſtruæ itaque mulierum purgationes ex humida potius earum conſtitutione, & otioſa quam ducunt vita, quam ex vlla nutriendorum liberorum neceſſitate proficiſcuntur. Neq; uero quicquam habet momenti ratio, qua nonnulli nitũtur, ex menſtruo ſanguine fetum ideo ali dicentes, ꝙ eo prægnantes, & lactantes deſtituantur; quin potius quia ex materno ſanguine fetus enutritur, tantumque maternæ humiditatis abſumit, in eam quam antea ſolebant copiam aſſurgere humores nequeunt.

Vteri geſtationis initio cur fluãt menſes. Quibus mulieribus innoxius ſit menſiũ defectus.

Atq; hanc ob cauſam vteri geſtationis initio, fœtu adhuc paruulo exiſtente, ac nutrimenti mi nimum aſſumente, pleriſque mulieribus menſtrua fluunt; Et hæ laudabili vtuntur ſanitate, nec vllo tenentur eorum ſymptomatum, quibus cæteræ prægnantes grauiter primis menſibus conflictari ſolent, grauiuſq; adhuc poſtremis exercerentur, ſi menſtruus ſanguis intra corpus, ut quidam exiſtimant, retineretur. Quod cùm ita ſe habeat, cumque videam pleriſque mulieribus diuturnas paſſis ægritudines, menſtruas purgationes minime redire, niſi pingues ut prius euadant; lactantes præterea toto propemodum quo lactant tempore purgationi eiuſmodi nequaquam ſubijci, nihil interim detrimenti, neque his, neq; illis incurrentibus, ratum firmumq; habeo, ſanguinem menſtruum haud ſuapte natu ra malum eſſe; præterquam quod in ea agitatione, quam ſingulis menſibus ſecundum lunæ motum humores ſubeunt, aliqua ipſorum portio corrumpitur, quem vt pernitioſam natura foras propellit, reliquo in priſtinã redeunte quietem. His hunc in modum poſitis, iam in confeſſo eſt, fœtum ex perfectiſſimo, ac laudatiſſimo matris ſanguine nutriri, (prout quidem eo molli, ac tenello vſque adeo exiſtente oportuit, quo viuere poſſet) ſimulque non alendorum liberorum

Digitized by Google

neceſſitate, ſed ob humidum duntaxat ipſarum temperamentum, mulieres menſtrua pati. At iam de mammis agere expediet, ſicque præſenti libro finem imponere.

De Mammis. Cap. XVIII.

QVoniam educto ex utero fœtui, in quo is ſanguine ali ſolitus, nullo indiguerat per os nutrimento, haud vllum fere congruens cibi genus inueniri potuiſſet, qui ſua ſaltem duritie, ac nouitate non obfuiſſet, cumq; nullum ipſi ſalubrius alimentum eſſe poſſet, quam id quo in vtero matris utebatur, ſumma prouidentia, rerum conditor membrum in mulieribus fabrefecit, ad quod ſanguis deflecteret, qui vterum prius adibat, in nutrimentum conuerſus fœtui apprime conueniens, quo is in lucem emerſus tantiſper uteretur, dum alijs aſſueſcere cibis inciperet; Quod qua ratione fiat, & quo itinere diuertatur, de uenis agentes prolixius explicabimus; nūc de mammillis tantum uerba faciemus. *Mammæ ad quid effectæ.*

a figu. xxv. xxvi. b li. ii. ta. i. ii. A. Summus itaque rerum opifex, a mammas duas in pectoris medio utrinq; vnam mulieribus locauit, super b ſecundum brachij motus auctorem muſculum, inter membranam carnoſam, & cutem. *Mammarum ſitus.* Hæ ſemiglobi ſpeciem externa facie referunt; & apicem in medio habent, qui Papilla dicitur: poſterius vero depreſſæ ſunt, & ſecundum pectoris prominentiam cauæ. *Figura.* Conſtant autem glandulis nonnullis, multoque ſimul adipe; & venis quibuſdam arterijsque, ac neruis licet paucis intexuntur, qui eandem perpetuo pro uberum proportione magnitudinem ſeruant, ſecus quam glandulæ, quæ uirginibus, ac uiris perpaucæ, exiguę ac propemodum aridę ſunt; adultis uero mulieribus copioſæ admodum, tumeſcentes & humidæ; puellis duræ ac ſolidæ, nulloque humore imbutæ; parituri & iam enixis inſigniter turgidæ, & lactis plenæ; ijs tamen, quæ ſæpius peperere, flaccidæ admodum ac pendulæ. *Subſtantia.* Huius hæc ratio eſt, quia vbi ſanguis vniuerſus ingenti partus dolore agitatur & incaleſcit, & uenæ ſecundinis affixæ abrumpuntur, membrorum humor omnis ſæuo cruciatu expreſſus per eas expurgatur, mammas relinquens flaccidas adeo & exſuccas, ut priſtino amplius decori reſtitui nequeant. *Mammæ cur ſæpius enixis flaceſcant.*

DE OR-

DE ORGANIS NVTRITIONI (QVAE CIBO POTVQVE FIT) DEDICATIS:

ac deinde propter partium connexum ac viciniam, De inſtrumentis generationi famulantibus.

TAB. I. FIG. I.

IN prima figura tanta humani corporis portio delineatur, quanta ad peritonæi ſedes oſtendendas ſufficit: exprimitur itaque hac figura anterior peritonæi ſedes, ſectionis ſerie ab octo abdominis muſculis libera, nullaque ex parte diſſecta.

AA B, C, D, His characteribus peritonæum inſignitur, quodammodoq; hac figura terminatur.

EE Linea a mucronata pectoris oſſis cartilagine ad pubis vſq; oſſium cōmiſſuram procedens, cui oblique deſcendentium & aſcendentium, & tranſuerſim procedentium abdominis muſculorū neruoſæ tenuitates pertinaciſſime connaſcuntur.

F Vmbilicus, quem inter diſſecādum etiam ademptis abdominis muſculis, gratia opportune vmbilici vaſorum demonſtrationis, reſeruare ſolemus.

G Seminaria vaſa ſuis membranis, quas a peritonęo mutuantur, adhuc obuoluta.

H Vena ac arteria, quæ potiſſimum inferiori ſedi rectorum abdominis muſculorum exporriguntur, quorum & hic quoque propendet portio.

Vena & arteria, quæ ſub oſſe pectoris exporrectæ, in anteriorem abdominis ſedem prolabuntur, præcipue rectis abdominis oblatæ muſculis, ac ſuperiorem abdominis ſedem vniuerſam quoque implicantes: quemadmodum illæ quas I inſigniuimus, humiliorem & pubis oſſibus viciniorem implicant.

K Venarum ſoboles in peritonæi latera excurrentium, ac ab illis venis deductarum, quæ aut a coniuge carente uena, aut geniculatim a caua pronaſcuntur, qua ipſius caudex lumborum vertebris colligatur.

L Tranſuerſi abdominis muſculi portio a peritonæo diuulſa, retrorſumque flexa.

M Ilium oſſis ſedes hic nuda conſpicitur cui obliqui tranſuerſique abdominis committuntur muſculi.

N Malum punicum, ſeu enſiformis cartilago.

SECVNDA figura primam ſectionis ſerie ſubſequitur. hic nanque peritonæum recta linea a pectoris oſſis mucronata cartilagine ad pubis vſque os ita diuiſum eſt, vt vmbilici vaſorum nullum vitiauerim: dein tranſuerſa ſectione a ſiniſtro ilio ad dextrum ducta, quatuor peritonæi anguli ab anteriori corporis ſede in poſteriora reflexi conſpiciuntur. Præterea vmbilici quoque vna pars cum ipſius vaſis, quæ peritonæi prius connectebantur, oculis ſubiacet. Adhæc præſens figura iecoris portionem, & ventriculi ſedem, ac omenti inteſtinis obducti ſitum indicat, quem omentum obtinet, quum manibus ipſum verſus pubis os inter diſſecandum trahitur, ſi quando ſurſum verſus ſiniſtrum latus (vti plerunque accidit, ac ſequenti figura occurret) retractum adinuenitur.

AB CD. Quatuor peritonæi partes diſſectæ, atque in poſteriora reflexæ, adeo ut interna anterioris peritonæi ſedis regio hic ex ſectionis ſerie in conſpectum venerit.

E Vmbilicus a peritonæo liberatus.

F Vena ab vmbilico in iecur porrecta.

G Venę vmbilici in iecoris rimam ingreſſus.

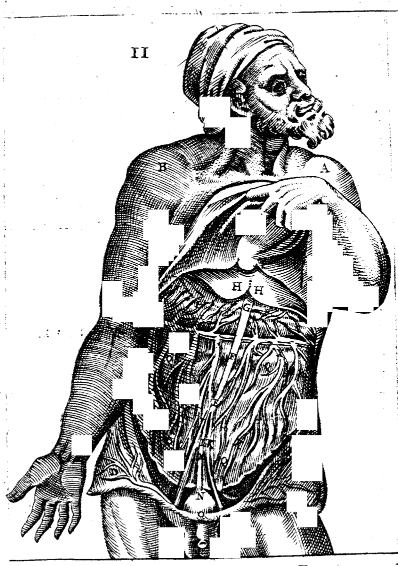
HH Portio iecoris ex gibba ipſius ſede apparens.

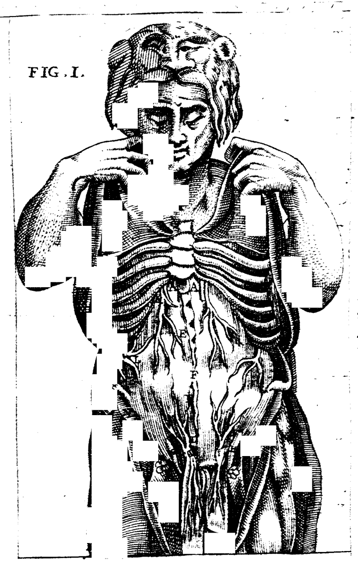
I Præcipuum ligamentum iecur ſepto tranſuerſo connectentium.

Dextera arteria ab vmbilico ſecun

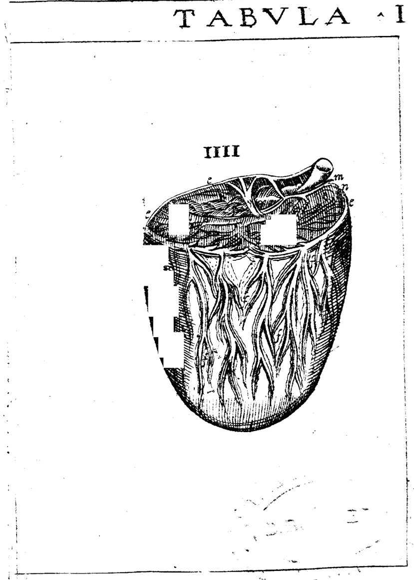
dum

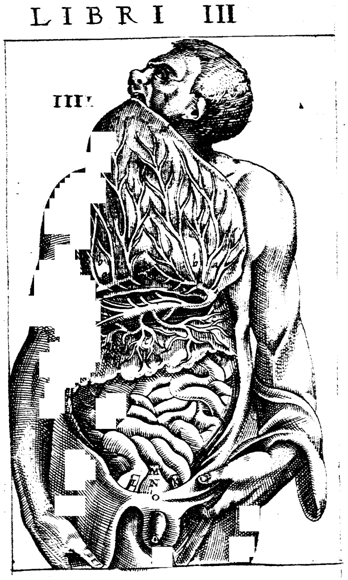
Digitized by Google

TABVLA · I · LIBRI III

Digitized by Google

dum dextrum veſicæ fundi latus ad magnam prorepens arteriam.

L Siniſtri lateris arteria ab vmbilico ſecundum veſicæ ſiniſtram ſedem, ad magnam exporrecta arteriam.

M Meatus, quo a veſicæ fundo fœtus vrina in ſecundam fætum inuoluentem tunicam expurgatur.

N Veſicæ fundus.

O Peritonæi ad veſice fundum nexus.

P Ventriculi anterior pars, quæ neq; iecore, neque omento obtegitur. Hæc ſedes ob hoc amplior apparet, quod ventriculus quem hic depinximus, impenſe inflatus fuerat.

QQ QQ Omentum.

R Vena & arteria ſimul cum neruo dextræ ſedi inferioris partis ventriculi exporrecte.

S Siniſtri lateris uaſa, quæ ſiniſtram fundi uentriculi ſedem amplexantur.

T Hac ſede dextri lateris uaſa ſiniſtris committuntur, ac proinde etiã R T, & S futuram indicant, cuius Ariſtoteles tertio Hiſtoriæ de animalibus libro, ut & quarto de animalium partibus meminit, quum a medio uentre omentum oriri dependereque aſſerit.

XX Venarum arteriarumque propagines ſuperiori omenti membranę exporrectę, adipeque cinctę.

Figvra III.

Tertia figura ſecundam adminiſtrationis ordine ſubſequitur, ac humiliorem omenti membranam a ſuperiori diuulſam laceratãq; gerit: ac ſuperior quidem ſuper thoracis anteriora, & ventriculum quoque extenſa eſt. Dein ventriculus etiam vi ſurſum ad pectus ex ſua ſede tractus viſitur, vt humilioris omenti membranæ natura in conſpectum peropportune veniret.

KL MN & O eadem hic atque in ſecunda figura notatur.

aa Superioris membranę omenti, quã & alam ſuperiorem nonnulli appellant, poſterior ſedes, qua inferiorem membranam integro adhuc omento ſpectat.

bb Extuberans hęc ſedes uentriculus eſt, ſuperiori membrana omenti tectus.

cc Omenti humilior membrana, quę nonnullis humilior ala nuncupatur. Ceterum extuberãs pars cui duo ſuperiora *c* & *c* inſcribuntur, colum eſt inteſtinum.

d Hic lien etſi omẽto obducitur, protuberans ſeſe oſtendit, ad quod etiam pellucida omẽti iuuat ſubſtantia.

e Caudex uenę cauę.

Figvra IIII.

Qvarta figura omentum ſuis quibus adnaſcitur, aut potius a quibus initium ducit, membris liberum, & nulla interim parte diuulſum delineatur, integraque ipſius conſtructio, & præcipue venarum, arteriarum & neruorum per ipſum ſeries, & glanduloſa corpora ipſi innata commonſtrantur. Quam concinne vero omentum ſacculo, aut peræ, aut minoribus piſcatorum retibus aſſimiletur, hac quoque figura diſcitur.

ee Omenti circulus, ſeu orificiũ, quo initium ducit.

fff Omenti ſuperioris membranę anterior facies.

gg Inferioris omenti membranę anterior facies. at hęc non integra ut ſuperioris membranę anterior facies hic conſpicitur, quum inferioris membranę ſedes tantum in conſpectu ſit, quę uentriculo ſubſternitur, atque ad colon uſque inteſtinum, qua id uentriculo exporrigitur, pertinet. Reliqua enim inferioris membranæ pars ſuperiori membrana occulitur.

h i k Tribus his characteribus ad ſiniſtrũ latus inferioris membranę omẽti poſitis, omenti conſtructio inſignitur. Nam *h* omenti partem notat membraneam, uenis arterijſque & adipe quoque carentem. *i* uero uaſa indicat, k autem adeps uaſis attenſus adnatusue exprimitur.

l Venæ portæ caudex, quà ex iecore

prodiens

prodiens inferiori membrana omenti continetur ac ſuffulcitur.

m Arteria iecoris cauum & bilis veſiculam petens, neruoque concomitata, qui a dextri lateris ſexti neruorum cerebri paris, nerui ramo, dextri lateris coſtarum radicibus exporrecto depromitur, ac iecoris cauum biliſq; veſiculam adit.

n Principium venæ inferioris ventriculi orificij poſteriorem ſedem potiſſimum accedentis, & arteriam habentis coniugem.

oo Arteria & vena & neruus, ſecundũ ſuperioris omenti mẽbranæ principium, dextræ fundi ventriculi ſedi exporrecti.

pp Illorum vaſorum quæ dextræ fundi ventriculi ſedi exporriguntur ſurculi, corpus ventriculi implicantes.

qq Dictorum iam vaſorum quæ fundi ventriculi dextræ ſedi exporriguntur propagines, in ſuperiorem omenti membranam ſparſæ.

r Vena arteriaque duodeno inteſtino & ieiuni inteſtini principio exporrectæ, neruulumque ſocium frequenter admittentes.

ſ Portæ venæ in duos truncos bipartitio.

t Dexter ſeu grandior venæ portæ truncus, in meſenterium adeoq; inteſtina excurrens.

u Vena in poſteriorem ventriculi ſedem citra arteriæ conſortiũ excurrens.

x Vena cum arteria & neruo in dextram inferioris membranæ omenti ſedem ſparſa, ac colon quoque inteſtinum hac parte accedens.

y Vena ſimul cum arteria in ventriculi poſteriora excurrens, & tandem coronæ ritu ſuperius ventriculi orificium amplectens.

α Hic nonnihil grandior meſenterij arteria ſe offert, etiamſi minimo interuallo inferiori membrana omenti ſuffulciatur.

β Truncus eſt arteriæ, qui inferiori omenti membranæ intertextus, ventriculo, iecori, bilis veſiculæ, colo qua id ventriculo exporrigitur, ac dein lieni ramos depromit, neruoſq; has partes adeuntes comitatur.

γ Vena ſimul cum arteria & neruo mediam potiſſimum ſedem ſubiens inferioris membranę omẽti, & ramos quoque offerens colo inteſtino, qua ad ventriculi prorepit fundum.

δ Vena coniugis arteriæ expres, quæ ſiniſtræ ſedi inferioris omenti membranæ pauculas ſoboles, vt & ipſa gracilis eſt, diffundit.

ε Venarum, arteriarum & neruorũ in lienem ſeries.

ζ Vena pariter cum arteria neruoq; ventriculi fundi ſiniſtræ ſedi exporrecta.

ηη Glanduloſum corpus inferiori mẽbranæ omenti innatũ, quod vulgo vocãt Briſuolo, Dulcem morſum ſeu bolum, Buccam ſaporitam, Rodol.

θ Glanduloſi corporis portio, quod duodeno inteſtino ſubnaſcitur.

TAB. II. FIG. V. VI. VII.

IN quinta figura ſectionis ſerie tertiam ſubſequente, iecur, ventriculus, & inteſtina proprias ſeruant ſedes, omento interim, quà a ventriculo enaſcebatur, coloque inteſtino continuum erat, prorſus reſecto, ne forte id relictum alicuius organi ſedem obliteraret. Pręterea, vt ſingula opportunius oculis ſubũcerentur, coſtarum aliquot fines (vt inter pingendum factum eſt) effregimus.

SEXTA *igitur figura tenuium inteſtinorum ductum duntaxat delineauimus, aliqua etiam ventriculi, & coli inteſtini, ſimul cæco aſſeruata portione, vt facile pręſens figura iam ſubſequenti ſeptimæ adaptetur.*

SEPTIMA *figura cæci inteſtini & coli & recti imago ductuſque commonſtratur, vna cum ilei inteſtini extremo, & muſculis recto inteſtino proprijs.*

SVBSEQVENS *modo characterum index quintæ, ſextæ, & ſeptimæ figuris communis eſt. ſi quis vero interim character harum alicui peculiaris ſit, illum pro figuræ numero aut 5 aut 6 aut 7 inſigniturus ſum: cha-*

racteres autem quibus huiuſmodi nulla ſubiungetur notula, tribus figuris communes cenſebis.

A 5. Mucronata pectoris oſſis cartilago.

BB 5. Peritonæum vna cum diſruptis coſtis.

C Primarium ligamentum, quo iecur humanum ſepto colligatur.

DD 5. Iecoris gibbi magna ſedes.

E 5. Portiuncula venæ ab vmbilico iecori inſertæ.

FF 5. Ventriculi anterior ſedes.

G 5. Lienis ſiniſtrum latus, ſeu ipſius pars in corporis anteriora vergens.

H 6. Ventriculi portio, quæ inferius ventriculi conſtituit orificium, ſeu inteſtinorum principium, quod hic chordula ligatum finximus.

IK 6. Pars inteſtinorum ab I ad K protenſa, vulgato nomine nunc duodenum inteſtinum, nunc inteſtinum duodecim digitorum longitudine, mihi vocatur.

L 7. Ieiuni inteſtini initium, graciliūq; inteſtinorum ſedes.

M 6.7. Ilei inteſtini terminus, & gracilium inteſtinorum finis.

N Extuberans craſſorum inteſtinorū initium.

O Hoc inteſtinum mihi cæcum nuncupatur.

NP QRST, 5 7, Colum inteſtinum his characteribus inſignitur, verum ſinguli priuatim aliquid notant. N enim ad P vſque coli inteſtini ductum notat, a dextri renis ſede ad iecoris vſque cauum pertinentem. a P vero ad Q coli ductus notatur, ſecundum ventriculi fundum a iecoris cauo ad lienis vſque regionem protenſus. a Q autem ad R ductus coli inſinuatur, a lienis regione ad pubis os, ſecundum ſiniſtrum ille procedens. Cæterum ab R ad S (quod in 7 priuatim viſitur) coli indicatur aſcenſus anfractuſque, quem ſurſum ad vmbilici vſque regionem molitur. At S ad T vſque progreſſum notat, dicti nunc aſcenſus ad recti inteſtini initium.

VV 5.7. Depreſſa coli inteſtini ſedes.

XX 5.7. Coli inteſtini vtrinque extuberantes ſemiglobuli, quos cellulas vulgus vocat.

Y 5.7. Recti inteſtini initium. Quicquid vero ſub Y conſiſtit, rectum eſt inteſtinum.

Z 6. Portio meatus bilem in inteſtina perferentis.

a 7. Muſculus recti inteſtini finem orbiculatim amplectens, fæciumq; excretioni præfectus.

bc 7. Duo muſculi rectum inteſtinum poſt fęcium excretionem ſurſum alacriter contrahentes.

d 7. Hac ſede rectum inteſtinum virorum peni & mulierum vteri ceruici interuentu muſculoſæ ſubſtantiæ connaſcitur.

ef 5. Duæ arteriæ fœtui peculiares.

g 5. Hoc charactere veſicæ fundus indicatur, vti & meatus quo fœtus vrina expellitur.

FIGVRA VIII.

OCTAVA figura recti inteſtini & coli quoque, qua id recto continuatur, partem expreſſimus, inteſtinorum tunicas commoſtraturam.

h Prima inteſtinorum tunica, quæ & intima eſt, ac ſolis tranſuerſis circularibusvè confirmatur fibris.

ii Secunda inteſtinorum tunica, quæ tranſuerſis quoque efformatur fibris: attamen rectis quoq; eo donatur pluribus, quo recto inteſtino vicinior eſt.

KK Meſenterij eſt portio, quæ rectum inteſtinum oſſi ſacro committit, ac tertiam ipſi exporrigit, tunicam.

LL Tertia inteſtinorum tunica, a meſenterij pronata membranis.

FIGVRA IX.

VT præſens figura meſenterii ſitum quam appoſitiſſime oculis ſubiiceret, gracilia inteſtina vndecunque ad latera ſurſum deorſumque inuicem manibus diducta continet, ac proinde meſenterii commonſtrat centrum, & rationem qua meſenterium

inte-

Digitized by Google

TABVLA ·II· LIBRI ·III·

inteſtinis vaſa porrigit , inteſtinaque dorſo connectit . Ad hæc eius quoque meſenterij partem oſtendit , quæ coli finem & rectum quoque inteſtinum dorſo alligat . Succedit vero hæc figura ſectionis ſerie illi quam quintam locauimus .

ABC D. Portiones peritonæi, aperto iam abdomine in latera extrorſum flexæ.

EEE Tenuia inteſtina.

F Cœcum inteſtinum.

GG G. Colon inteſtinum.

H Recti inteſtini initium.

I Veſica cui peritonæum ea potiſſimum ſede connaſcitur, vbi alteram ipſi offert tunicam.

K Meſenterij centrum, eaque dorſi pars, qua id a peritonæi membranis initium ducit, quæ magnam arteriam, & cauam venam hic vertebrarum corporibus adnectunt.

LL Corpus glanduloſum, mox in ipſa vaſorum diſtributione poſitum, quæ meſenterij centro inſeruntur.

MM Glandulæ vaſorum diſtributionibus interiectæ, quæ vaſa in ipſo per meſenterium ad inteſtina moliuntur progreſſu.

Figvra X.

In decima figura dumtaxat ipſum delineatur meſenterium è corpore exemptum , omnibuſque partibus ipſi connatis liberum , præterquam ab inferioris membranæ omenti portione , qua colon dorſo inibi colligatur , vbi ſecundum inferiorem ventriculi ſedem id procedit.

K Character K vt & in nona figura, meſenterij indicant centrum,

LL Hi quoque characteres ſimiliter atque in nona glanduloſum corpus notant, totius meſenterij maximum.

MM Glandulæ notantur illis interpoſitæ vaſorum diſſectionibus , quæ iam inteſtinis appropinquant.

NO His characteribus meſenterij circumſcribitur pars, tenuia inteſtina dorſo alligans.

PP Ad Q vſq; meſenterij indicat portionem, colon inteſtinum dorſo affirmantem, qua id a dextri renis ſede ad cauum vſque iecoris protenditur.

QQ Ad R vſque inferioris omenti mēbranæ partem notat, quæ colon tota illa ſede dorſo committit, qua id ſecundum ventriculi exporrigitur fundum.

RR Ad S vſq; meſenterij inſinuat portionem colo inteſtino tota ea ſede propriam, qua id alienis regione ad rectum vſque inteſtinum pertinet.

ST Quod S & T intercluditur, meſenterij pars eſt rectum inteſtinum dorſo nectens.

V Hac ſede meſenterij naturam exprimere conati ſumus, quandoquidem vnam meſenterij membranam ab altera vnguibus diuulſam pinximus: vt X
X
Y
nimirum vna ſit , altera vero Y inſcribatur . Atque in harum membranarum medio meſenterij vaſa excurrunt , & ipſius adeps , vt & glandulæ etiam continentur , quemadmodum quoque in prima muliebrium figurarum cernere licet.

Figvra III. Figvra XI. XII.

Vndecima figura iam præpoſitis integris ſectionis ſerie ſuccedit . habet enim figuris diſſectum peritonæum , & omentum quoque in hac ablatum eſt , & hic coſtas aliquot etiam effregimus , quo iecoris cauum opportunius delineari poſſet . Hic namque conſpicitur vniuerſum iecoris cauum, ipſiuſque iecoris forma. Dein ventriculi quoque apparent orificia. Inteſtina autem perinde, ac ventriculum in ſiniſtrum latus depreſſimus , vt in conſpectu eſſet meſenterii pars , ac venæ portæ in ipſum ſeries : dein bilis meatus in inteſtinum inſer-

tio,

Digitized by Google

tio, & ſi quæ ſint reliqua quæ characteribus ſeriatim adnotabimus, mox atque quid duodecima oſtendat figura expreſſerimus.

Praesens characterum index vndecimæ, & duodecimæ figuris ideo habetur communis, quod cauam iecoris ſedem pleriſque characteribus quibus duodecima occupatur inſigniri licuiſſet, niſi characterum copia delineationem fuiſſet vitiatura. Quum itaque character occurret vndecimæ figuræ peculiaris illi 1. ſubiungemus, illis qui duodecimæ priuatim inſcribuntur, 2. adiecturi. Si vero quis vtriſque figuris ſimul communis erit, illi 1 & 2 addetur.

HH 1. Peritonæi, vna cum coſtis euerſi portio.

IK 1. Cauum iecoris.

L 1. Portiuncula gibbi ſedis iecoris.

M 1. Iecoris ſectio, cui fœtum alens vena primum inſeritur.

N 1. Rimæ, ac impreſſiones, & tubercula in iecoris cauo iuxta venæ portæ exortum conſpicua. N vero ſuperius, ſeu ſiniſtrum, ſeu ipſo T vicinius, ſedem indicat, qua ab vmbilico procedens vena iecoris cauo ubi portæ caudex prodit, inſeritur. Ab M enim ad N vſque foramen notatur, quod liberè quodammodo vmbilici tranſmittit venā ad ſedem N inſignitam.

O 1. Ligamentum ſiniſtram iecoris partem (quæ in angulum quodammodo acutum deſinit) ſepto tranſuerſo hic colligans.

Φ 1. Sinus iecori hic inciſus, ac ſtomacho cedens, vbi is ſuperiori ventriculi orificio continuatur.

PQ 1. Ventriculus.

R 1. Ventriculi ſuperius orificium, ſeu ſtomachi finis, vna cum venis, arteriis, & neruis id orificium amplexantibus.

S 1.2. Humilius ventriculi orificium, ipſiusque duodeni inteſtini initium, quod in duodecima figura ſecus atque ſecundum naturam ſe habet, ad interiora reflexim us, vt in conſpectum veniret bilis veſiculæ meatus in ipſum inſertus, ac mox *c* notandus.

T 1. Neruus a neruis elatius ventriculi orificium implicantibus eductus, iecoriſque cauo inſertus.

V 2. Bilis veſicula. Hæc in vtriſque præſentibus figuris eſt conſpicua. verum priuatim illam duntaxat in duodecima charactere notaui, ac proinde primum duodecimæ, ac dein vndecimæ mentem hic & in ſubſequentibus aliquot characteribus accommoda.

XX 2. Meatus bilis ueſiculæ per iecoris corpus exporrecti inter portæ venæ & cauæ, item uenæ ramos.

Y 2. Venæ portæ propago in iecoris ſubſtantiam diffuſa.

Z 2. Venæ cauæ propago in iecoris ſubſtantiam digeſta.

a 2. Concurſus meatuum bilis ueſiculæ, qui in iecoris corpus digeruntur.

b 2. Veſiculæ bilis ceruix, cui meatus ex iecore ductus ac *a* notatus inſeritur, communiſque efficitur.

c 1.2. Bilis veſiculæ meatus in duodenum inteſtinum inſertus.

d Ac S ad *d* vſque in duodecima figura duodenum indicat inteſtinū, quod humiliori ſede apertū finximus, ne meatus illius *c* notati inſertio lateret.

e 2. Arteria in iecoris cauum & bilis ueſiculam digeſta.

f 2. Neruulus iecori, & bilis ueſiculæ communis, & a ſexti paris neruorum cerebri propagine depromptus, quæ dextri lateris coſtarum exporrigitur radicibus.

g 2. Tenues portæ venæ propagines, in bilis veſiculam excurrentes.

h 1. Portæ uenæ caudex.

ii 1. Glanduloſum corpus, quo duodeno inteſtino adnaſcitur, uaſaque ipſi exporrecta opportune ſuſtinet.

klm 1. Meſenterium. Verum ſinguli characteres priuatim aliquid indicant. *k* enim uenæ portæ dextri ſeu grandioris trunce diſtributionem in meſenterium notat. *l* uero, glanduloſum corpus in meſenterio primis uaſorum diſtributionibus præfectū. *m* autem meſenterij inſinuat partem, cui colon inteſtinum tota illa ſede committitur, quà a

Digitized by Google

dextri renis ſede ad iecoris uſque cauum pertinet. Hic namque colon inteſtinum a meſenterio diuulſum eſt, quo meſenterij centrum aptius delinearetur.

n 1. Vena quæ ſub poſteriori recti inteſtini ſede deorſum protenditur, ipſiq; recto inteſtino uenas porrigit.

o 1. Veſicę fundi ſuperior pars etiam hic eſt conſpicua.

1. Quod hic extuberat dexter eſt rē, ſua pingui membrana adhuc obtectus.

q 1. Meatus vrinarius, a dextro rene urinam in ueſicam deducens.

r 1. Vena ac arteria ſeminales dextri lateris.

ſ 1. Vas ſemen a dextro teſte uerſus ceruicis ueſicę initium perferens.

FIGVRA XIII. ET XIIII.

HARVM *figurarum prior ventriculi, & gulæ anteriorem partē exhibet, altera vero poſteriorēm.*

A 1. 2. Stomachi pars in fauces oriſque adeo amplitudinem pertinens, hic a faucibus præſecta cernitur.

AB 1. 2. Ab A ad B vſque ductus ſtomachi notatur, recta per mediam vertebrarū ceruicis, & quatuor ſuperiorum thoracis ſedem deſcendens.

BC 1. 2. a B ad C vſque ductus ſtomachi in dextrum latus ſuper quintam & aliquot ſequentes thoracis vertebras modice declinans.

CD 1. 2. a C ad D vſque ſtomachi ductus inſignitur ex dextra ſede verſus ſiniſtram, ſupra magnam conſcendens arteriam, & per ſeptum tranſuerſum in ventriculi ſuperius orificium G notandum pertinens.

EE 1. Duæ tonſillæ, quæ non procul a ſtomachi ſede in oris cauitatem pertingente diſtant.

FF 2. Glanduloſum corpus ſtomacho frequenter adnatum, qua quintę thoracis vertebræ corpori inſidet.

G 1. 2. Superius ventriculi orificium.

H 1. 2. Inferius uentriculi orificium.

I 1. 2. Superior ventriculi pars.

KK 1. 2. Ventriculi demiſſior pars, ſeu fundus.

LL 1. 1. Anterior uentriculi ſedes.

MN O 2. Poſterior ſedes ventriculi. Verum ſinguli characteres aliquid priuatim indicant. O enim impreſſionem notat quam ventriculus ea ſede exigit, qua vertebris innititur. M quidem prominentiorem ſiniſtri lateris partem, N uero partem dextri lateris prominentiorem.

P 1. 2. Duodenum inteſtinum, quod hic ad ieiuni inteſtini principiū reſectum finximus.

Q 2. Bilis veſiculæ meatus, in duodenum inteſtinum inſertionem tentans.

R 2. Hic character in interna dicti nuper inteſtini ſede viſitur, inſertionem meatus illius notans, quem modo Q inſigniui.

S 2. Glanduloſum corpus duodeno inteſtino ſubnatum, vaſaque illi inteſtino exporrecta ſuffulciēs.

T 1. 2. Dextri nerui ſexti paris neruorum cerebri propago ad ſtomachum exporrecta, multiplicique ſerie in ipſius orificium elatus, diſtributa.

V 1. 2. Siniſter neruus.

X 2. Siniſtri nerui propago, ſecundum elatiorem uentriculi ſedem ad iecur uſque excurrens, hicque quo iecori proxima eſt, Y inſignita.

a 2. Prima (uti doctrinæ ſtudio nuncupare eam ſolemus) ventriculi vena & arteria.

b 2. Secunda ventriculum accedens uena, quæ coniuge caret arteria.

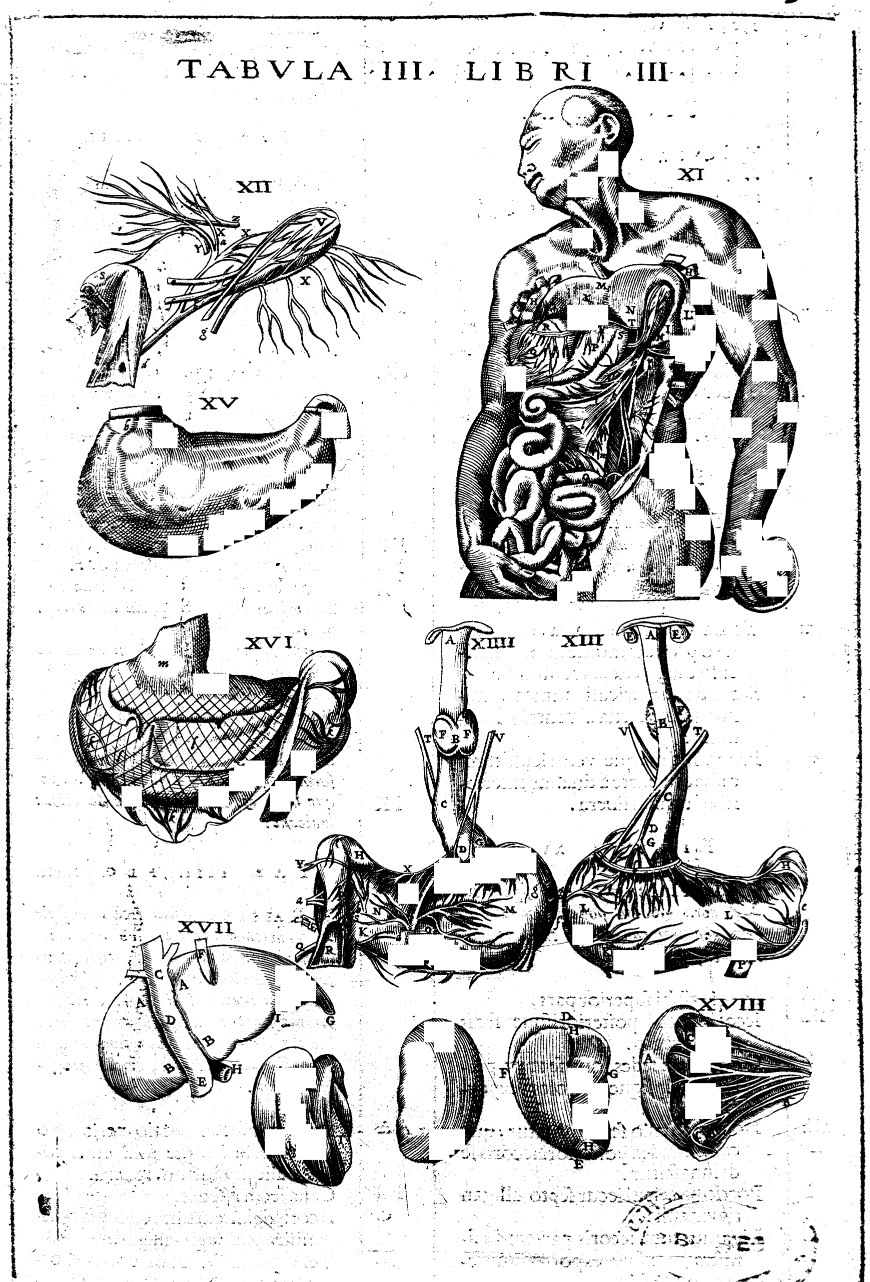
c 1. 2. Tertia uentriculi uena cum coniuge arteria, & neruo quoque, ſecundum dextram uentriculi fundi regionem exporrecta.

d 1. 2. Quarta uentriculi uena coniugem obtinēs arteriam, & elatius uentriculi orificium coronę ritu amplectens.

e 1. Rami iam dictæ uenæ & arteriæ, qui ſecundum uentriculi elatiorem ſedem ad inferius uſque ipſius orificium contendunt.

f 2. Quinta uena ſimul cum coniuge arteria & neruo, ſiniſtram ſedē fundi uentriculi perreptans.

Digitized by Google

TABVLA III LIBRI III
XII
XI
XV
XVI
XIIII
XIII
XVII
XVIII

gg 1, 2, Aliæ venæ ac arteriæ, ab illis pronatæ vaſis, quæ lieni inſeruntur.

FIGVRA XV.

FIGVRA *decimaquinta ventriculum a ſtomacho ac inteſtinis liberauimus, ac dein inuertimus, vt interior ventriculi ſedes ſeu ſuperficies cibos & potus amplectens, in conſpectum veniret.*

b Circulare ventriculi tuber ea ſede conſpicuum, vbi ſtomachus uentriculo continuatur, aut vbi elatius ipſius conſiſtit orificium.

i Tuber orbiculatim quoque in humiliors orificio ventriculi apparens.

FIGVRA XVI.

DECIMASEXTA *figura uentriculi tunicarum ſeriem, numerumq; & naturam, quantum pictura aſſequi potuimus, docet.*

k Tertia ventriculi tunica, a peritonæo pronata, atque hic a ventriculo magna ex parte diuulſa.

l Secunda uentriculi tunica, minus quam tertia a ventriculo diuulſa.

m Prima intimaque ventriculi tunica, hac in parte a duabus exterioribus tunicis libera.

FIGVRA XVII.

DECIMASEPTIMA *figura iecoris gibbam poſterioremque ſedem, una cum cauæ uenæ caudicis portione exprimit.*

AA Iecoris gibbi ſuperior pars.

BB Iecoris gibbi poſteriorisque ſedis infima regio.

C Cauæ uenæ ſedes, qua ſeptum permeat, ipſique ſoboles exporrigit.

DE Hoc interuallo ſedes notatur, qua cauæ caudex poſteriori iecoris ſedi innaſcitur.

F Portio præcipui iecur ſepto alligantis vinculi.

G Ligamentum iecoris partem in ſiniſtra maxime exporrectam ſepto connectens.

H Venæ portæ portio.

I Sinus quo iecur ſtomacho cedit, qua ſiniſtro uentriculi orificio continuatur.

FIGVRA XVIII.

PRIMA *decimæoctauæ figuræ effigies lienem anteriori facie exprimit, vna cum omenti portione, ſeu inferioris ſuperiorisque omenti membranarum partibus.* A *namque lienis ſiniſtrum indicat latus, dextrum autem, ac media ipſius ſedes omento integuntur.* B & B *enim inferioris omenti membranæ portionem indicant, lienis vaſa deducentem,* C *vero &* C *ſuperioris omenti membranæ portionem ſignificant, qua ad ventriculum vaſa perferuntur, ab illis vaſis pronata quæ in lienem iamiam inſerenda veniunt. Secunda effigie decimæoctauæ figuræ lienis caua regio exprimitur, ab omnibus quæ illi committuntur partibus libera. ac hic* D *notat ſuperiorem lienis ſedem,* E *inferiorem,* F *ſiniſtram,* G *dextram,* H *vero &* H *lineam indicant in caua lienis regione conſpicuam, cui lienis vaſa inferuntur.*

(Margin: A, BB, CC, DE, FG, H)

Tertia effigies lienis gibbum commonſtrat cum ſulcis, quos coſtæ impreſſere, notantur L L.

Quarta lienis quoque cauam ſedem delineatam continet. At huic duas indidi ſectiones, vt lienis ſubſtantia conformatioque oculis ſubijcerentur. Atque hic I & K *ſectiones modo dictas indicant.* (Margin: IK)

TAB. IIII. FIG. XIX.

PRAESENS *figura ſectionis ſerie vndecimæ ſuccedit: ab hac enim omnia inteſtina execuimus, relicta duntaxat ventriculi portione, ſuperioris orificii ventriculi ſedem commonſtrante. atque ita hæc figura pleraque indicat, quæ nunc opportunius cum characterum indicibus, ſeriatim inſinuabuntur.*

AA Septi tranſuerſi portio peritonæo ſuccincta, atque una cum coſtis aliquot ſurſum reflexa.

BB Caua iecoris ſedes.

C Iecoris ligamentum, quo ipſius ſiniſtra pars ſepto alligatur.

D Venæ per umbilicum iecori exporrectæ portio, ubi & ſinus ille in-

dicatur primum hanc admittens venam, quæ per priuatum ipſi in iecore humano inciſum foramen ad iecoris vſque ſedem perreptat, vbi hic G non procul a K adhibitum conſpicis, vbique vena hæc in iecoris ſubſtantiam primum vere digeritur.

E Hac ſede iecur ſinum obtinet, quo cedit ſtomacho per ſeptum tranſuerſum, ad elatius ventriculi orificium contendenti.

F Superius ventriculi orificium, ventriculique portio.

GG Lineæ, impreſſionesve, tuberaque in iecoris cauo, vbi portæ venam promit, conſpicua.

H Bilis veſicula.

I Portæ venæ caudex hic abſciſſus. Verum I quoque duas indicat venulas bilis veſiculæ exporrectas.

K Iecoris neruus ab illis propagatus, qui elatiori ventriculi implicantur orificio.

L Arteria iecori & bilis veſiculæ communis.

M Neruus a ſexti neruorum cerebri paris propagine initium ducens, quæ dextri lateris coſtarum exporrigitur radicibus. atque hic neruus iecori pariter & bilis veſiculæ communis cenſetur.

N Bilis veſiculæ meatus hic abtruncatus viſitur, qui ad ĩteſtina pertinet.

OO Lienis anterior cauaque regio.

P Lienis ſinea, cui vaſa ipſius implantantur.

Q Vena caua.

R Magna arteria.

S Radices arteriarum in ventriculũ, iecur, lienem, omentum, meſenterium, ipſaque demum inteſtina excurrentium.

T Dexter ren, pingui ſua obductus tunica.

V Siniſter ren, ſimiliter pingui ipſius inuolutus tunica.

X Vena in ſiniſtri renis pinguem diffuſa tunicam.

Y Vena dextri renis pinguem tunicã accedens.

a Vena arteriaq; dextro reni ſeroſum ſanguinem deducentes.

b Vena arteriaque in ſiniſtrum protenſæ renem, emulgenteſque vulgo non ſecus appellatę, quam illæ quæ dextro reni ſunt propriæ.

cc Meatus ex dextro rene vrinam in veſicam deferens.

d Meatus quo ſiniſtri renis vrina in veſicam ducitur.

e Seminalis vena ſiniſtrum accedens teſtem.

f Seminalis vena, dextri teſtis.

gg Surculi a ſeminalibus venis, qua peritonæo committuntur, in ipſoque adeo verſus teſtes progreſſu, ad peritonæum deriuati.

h Seminalis arteria dextrum teſtem petens.

i Arteria ſeminalis, quæ ſiniſtro teſti eſt propria.

k Arteriæ in humiliorem meſenterij ſedem ad colon inteſtinum & rectum excurrentis radix.

l Arteriæ magnæ ſuper cauam venam aſcenſus, ac ipſius magnæ arteriæ & cauæ ſupra oſſis ſacri initium in duos truncos diuiſio.

mm Præcipuæ venæ ac arteriæ earum, quæ geniculatim a magnis vaſis lumborum carnibus, ipſiq; peritonæo offeruntur.

n Arteriæ magnæ ſoboles ſacri oſſi foramina accedentes.

o Recti inteſtini pars a colo libera, atque, vt inter diſſecandum fit, vinculo intercepta.

p Veſica vrinæ receptaculum.

q Semen a teſte ad penem deferentis vaſis portio, qua ſecũdum pubis os deorſum ad veſicæ ceruicis initium retorquetur.

r Cutis quæ penem inueſtiebat.

ſ Scortum.

t Carnoſæ mẽbranæ pars, quæ haud ſecus atque ſcortum, vtrunq; ambiebat teſtem.

u Tunica a peritonæo inibi pronata, vbi ſeminarijs vaſis iter præbet, eſtque hæc exterior teſtis tunica, earum quas teſtibus ſingulis proprias peculiareſque numeramus.

x Denudati penis portio.

FIGV-

Digitized by Google

Figvra xx.

Prima *tabella ſectionem ſecundum renis longitudinem per gibbum ipſius inductam habet adeo profundam, vt in ſecundum renis pertingat ſinum, interim nulla renis ſubſtantiæ ablata portione.*

α Significet igitur α dextri renis an-
β teriorem partem, β uero poſte-
γγ riorem. γ & γ orificia ſunt ramorum primi ſinus renis, ſeu ipſius membranei corporis, qua inuicem illi rami coeunt. Hic enim rami neceſſario per ſectionem in
δδ mutuo coitu diuiduntur. δδ primi ſinus corpus, ſeu membraneū corpus in quod uena & arteria renis terminantur.

ε Foraminulum hoc urinarij mea-
λ tus eſt initium. Vrinarij meatus pars. Super membraneum hoc corpus δ & δ inſignitum, ſecundus renis conſiſtit ſinus, cuius interius & corpori illi membraneo proximum latus in hac ſectione tantum apparet. Eius enim partes, quæ in exteriora ad vtrumque ſepti ex renis ſubſtantia conformati latus producuntur, ipſumque ſinum velut bipar
ζ titum efficiunt, niſi ſpecillo in
η circuitu ſub ζ hic & η deducto intueri nequis. Septum namque illud præſenti ſectione in duas partes, anteriorem ſcilicet & poſteriorem diuiſum cernitur: ac η quidem partem ipſius notat anteriorem, ζ vero poſteriorem.

Secundæ effigiei omnia cum nuper cōmemorata ſunt communia, niſi quod vniuerſa propemodū renis ſubſtantia ſeptum illud cōſtituens, cultello orbiculatim adēpta ſit, neque aliter ſane ſepti illius figuram ob oculos ponere licuit. Conſpicitur hic itaque ſecundus renis ſinus vniuerſus, at non quemadmodum eſt bipartitus, eo quod ſeptum abſtulerim ſinum hunc in exteriori ipſius latere dirimentem. α igitur, & β & γ & λ eadem hic quæ in prima tabella notant. Circulus autem inter α & β ductus, ſecundum re-
θ nis indicat ſinum. θ vero anteriorem partem primi ſinus, ſeu membranei corporis, qua hæc in ramos diſcinditur. ι corporis
ι membranei poſteriorem partem indicat: adeo vt θ & ι ſimul membraneum notent corpus, ſeu primum renis ſinum: κ autem vrinarij meatus inſignitur origo. Tertia tabella primi ſinus ſeu membranei corporis ramos omnes inſinuat, renis enim ſubſtantia, quæ ſummis eius ſinus ramis adnaſcitur, penitus deraſa eſt. Atq; hæc citra characterum operam ſunt obuia.

Figvra xxi.

Vigesimaprima *figura ſectionis ſerie decimænonæ ſuccedit. in hac namque coſtarum aliquot fines effracti, & extrorſum ſurſumque retorti occurrunt, vt iecoris gibbum ita hic ſpectaretur, vt ipſius cauum in decimanona figura in conſpicuo erat. Renes hic etiam pingui illorum tunica denudati ſeſe offerunt. In hac figura uenarum arteriarumque ſeminalium exortus ductuſque etiam oſtendente, priuatim a cauæ venæ caudice ramulum pronaſci effinximus, qui ſiniſtræ ſeminali commiſcetur uenæ. Præterea peritonæum, qua uaſis ſeminarijs iter præbet, una cum tunica a peritonæo pronata, teſtemque & ſui lateris uaſa ſeminaria amplectente, diſſectum eſt, & cum ſeminariis vaſis teſtes cum ſuis muſculis obuij ſunt. Inſuper pubis oſſa inuicem ita dirempta atque adeo reflexa uidentur, ut inuicem inſigniter dehiſcāt, & ueſica, & glandoſum corpus ueſicæ ceruici proprium una cum ipſius muſculo, & penis corporibus, eorundemq; progreſſu oculis ſubiiciantur. Quod autem a dextro femore cutem prorſus, & a ſiniſtro reliqua ex parte ademimus, neminem ambigere reor.*

aa Peritonæi pars cum ſepti tranſuerſi portione, & effractis coſtis ſurſū extrorſumque reflexa.

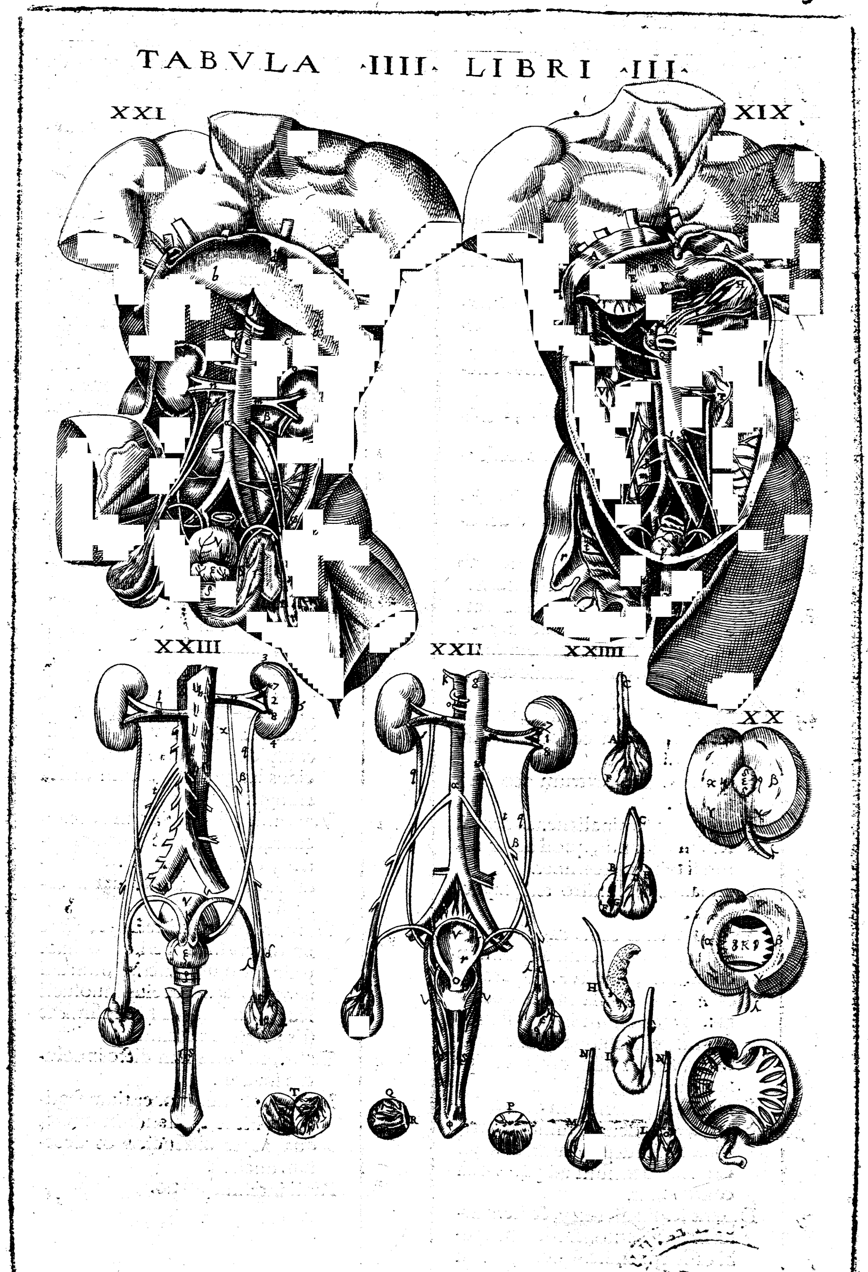
bb Iecoris gibbum.

cc Caua iecoris ſedes.

d Precipuum iecoris ligamentum ad dextrum latus mucronatæ cartilaginis conſiſtens, & hic a iecoris anteriori ſede magna ex parte diuulſum.

e Liga-

Digitized by Google

Digitized by Google

e Ligamentum iecoris partem in ſiniſtrum protenſam ſepto committens.

f Venæ portæ portio, unà cum arteria & neruis iecur petentibus, & bilis veſiculæ meatu inteſtina petente, hic uinculo eſt intercepta, & dein præfecta.

g Venæ cauæ caudex.

h Arteriæ magnæ truncus, deorſum ſpinæ exporrectus.

i Principium venæ, pinguem ſiniſtri renis tunicam adeuntis.

x Radices arteriarum in inteſtina excurrentium, & ventriculo, iecori, bilis veſiculæ, lieni, & ipſi demum omento ramos offerentium.

l Initium uenæ dextri renis pingue inuolucrum petentis.

m Vena ac arteria dextrum accedentes renem.

n Vena, ac item arteria ſiniſtro reni ſeroſum ſanguinem deducentes.

o o Dextri renis pingue īuolucrum, ab anteriori ſede renis liberatum.

pp Siniſtri renis pingue inuolucrum, ab anteriori etiam ſede ſui renis diuulſum, & peritonæo unde principium ducit, adhuc counexum.

qq Et dexter, & ſiniſter meatus, quo vrina è renibus in ueſicam fertur, *q* inſignitus eſt.

t Seminalis uena dextrum accedens teſtem.

Principium ſeminalis uenæ, dextrū teſtem adeuntis, quod inſtar rotundi tuberis prominet.

x Seminalis uena ſiniſtro teſti exporrecta.

y Venula a uenæ cauæ caudice pronata, ac uenæ ſeminali ſiniſtræ commixta, unitavè. Quamuis enim hæc uenula rarius occurrat, tamen quum in alijs figuris ſiniſtra vena abſque hac delineatur, illaq; hic nihil obſcuret, ipſam exprimere viſum eſt.

α Seminalium arteriarum origo.

β Surculi, quos uenæ ſeminariæ peritonæo inibi depromunt, qua ipſi connexę deorſum ad pubis oſſa contendunt.

γ Dextræ ſeminalis venæ, & item arteriæ, per peritonæum ſupra pubi oſſis, coxendicisque regionem deſcenſus, ac aſcenſus pariter ſemen à teſte deferentis uaſis quod & *κ* mox notabitur.

δ Venæ ſeminalis & arterię commixtio, & corporis quod uaricū imagini conferam, initium.

ε Varicoſi corporis in teſtem inſertio.

ζ Teſtis intimo ipſius inuolucro obtectus.

η Principium, ſemen a teſte deferentis vaſis.

ι Sedes qua deferens ſemen uas ſurſum ſecundum teſtis humillimā ſedem reflectitur, & a teſte ipſi non amplius connatum, abſcedere incipit.

κ Hic ſemen deferens vas nullum amplius conuolutionum oſtendit ſpeciem, at ſurſum inſtar nerui teres porrigitur.

ν Veſica vrinæ receptaculum.

ξ Glandulosum corpus, veſicæ ceruicis initio adnatum, & ſemen deferētium uaſorum inſertionem excipiens.

ρ Circularis ueſicæ ceruicem ambiēs muſculus.

στ Duo penem conſtituentia corpora, quorum ſiniſtrum a ſuo principio, quod a ſiniſtro pubis oſſe ducitur, liberatum eſt: dextrum autem corpus ſuo principio adhuc pubis dextro oſſi firmatur. Præterea hic S noſtri figura in conſpicuo eſt, quam penis flaccidus languiduſque cum ueſica effingit.

υ Venarum, & arteriarum, neruocumque penem adeuntium ſeries, tam apte ac in huiuſmodi figuris id moliri datur expreſſa.

φχ Primum, exteriusuè teſtis peculiare inuolucrum a peritonęo inibi pronatum, ubi *φ* aſcripſimus: ubi uero *χ* locatur, ea eius inuolucri ſedes notatur, qua hęc infimæ teſtis parti connaſcitur.

ψ Teſtis muſculus iam dicto inuolucro innatus.

ω Muſculus femur mouentium ſeptimus. hic ſe ſpectandum offert, qua ſuper coxendicis os deorſum ducitur.

* Recti inteſtini portio.

FIGV-

Figvra XXII. et XXIII.

Dvae hæ figuræ inuicem ſolum differunt in hoc, quod vna partem anteriorem, altera vero poſteriorem demonſtret: vtraque enim inſtrumenta ſemini, & vrinæ dicata oſtendit.

1 Hac numeri nota indicatur anterior renis regio.

2 Poſterior renis regio.

3 Superior renis regio.

4 Inferior renis regio.

5 Externum renis latus.

6 Internum renis latus, in quo 6. 7. & 8. ſinum eius lateris indicant. verum 6. priuatim notat eius ſinus

7 8 tuber: 7. autem & 8. ſinus eius, angulos impreſſioneſque.

[illegible] Venæ cauæ caudex, inibi abſciſſus, qua deorſum tendens iecur ſupe rauit.

h Arteriæ magnæ truncus inibi reſectus, vbi primum ſub ſepto tranſuerſo in peritonæi amplitudinē fertur.

k Radices arteriarum quæ meſenterio & inferiori membranæ omēti digeruntur.

l Venæ pinguem dextri renis tunicā petentis principium.

m Vena & arteria dextro reni ſeroſū ſanguinem deducentes.

n Vena & arteria ſiniſtro reni in ſeroſi ſanguinis ductu famulantes.

o Venæ in pinguem ſiniſtri renis tunicam excurrentis origo.

qq Meatus vrinam e renibus in veſicæ amplitudinem deportantes.

r Meatuum vrinam veſicæ deducentium in veſicam inſertio; ac in dextra quidem effigie orificia indicantur, qua hi meatus in veſicam pertinent, & membranei proceſſus quoque his orificiis præfecti: in ſiniſtra autem effigie ſedes indicatur, qua illi meatus primum veſicæ applantantur.

t Seminalis vena dextra.

u Tuberculum, ſeu protuberans ſeminalis venæ dextri lateris principium.

x Vena ſeminalis ſiniſtrum petens teſtem.

[illegible] Seminalium arteriarum ex magnæ arteriæ caudice initia.

β Surculorum radices, quos venæ ſeminales peritonæo offerunt, qua illi ſecundum lumborum regionem committuntur.

δ Venæ arteriæque ſeminalium coitus cōmixtiovè, & varicoſi corporis initium.

ε Venæ & arteriæ ſeminalium ad teſtem inſertio, ſeu varicoſi corporis baſis.

ζ Teſtis intimo ipſius inuolucro adhuc obtectus.

η Principium vaſis ſemen a teſte deferentis.

θ Deſcenſus vaſis ſemen deferentis ſecundum poſteriorem teſtis regionem.

ι Locus quo deferens ſemen vas rurſus ſecundum teſtis humiliora ſurſum fertur, neque amplius teſti connaſcitur, vti faciebat ab η per θ ad ι.

κ Sedes deferentis ſemen vaſis, vbi primum nerui modo citra omnem reuolutionem ſpiramvè ſurſum properat.

λ Hac ſede ſemen deferens vas ad poſteriorem regionem venæ ac arteriæ ſeminalium reflexum, in peritonæi amplitudinem contendit.

μ Dextri ſemen deferentis vaſis cum ſiniſtro coitus, propter veſicę ceruicis initium.

ν Veſica, quæ in dextra effigie priuatim adaperta eſt, ipſius commonſtrans cauitatem.

ξ Glanduloſum corpus vaſorum ſemen deferentium inſertionem excipiens, ac in dextra effigie longa ſectione ad meatus vſque vrinarij amplitudinem diſſectum.

ο Amplitudo cauitaſque ceruicis veſicæ, in quam vaſa ſemen deferentis inſertionem moliuntur.

π Muſculus veſicæ ceruicem ambiēs, ac vrinæ excretioni præfectus.

σ & τ Duo penem potiſſimum conſtituētia organa.

υ Venæ ac item arteriæ penem ceruicemque veſicæ accedentes.

φ Sedes notatur meatus vrinæ ſeminique communis, quę reliquo ipſius ductu amplior in penis glande viſitur.

Figv-

Figvra XIIII.

In hac figura peculiariter monſtrantur teſticuli, idq; diuerſis modis.

AB Teſticuli dextri pars anterior.

C Vena & arteria ſeminales illic abtruncatæ, vbi iam ex magna peritonæi amplitudine excidentes inuicem implicantur, commiſcenturque, ac corpus, quod varicoſum mihi appellabitur, efformare incipiunt; ſeu huius varicoſi corporis quod pyramidi aſſimilabitur conus.

D Baſis varicoſi corporis, ſeu ſedes qua vena & arteria ſeminalis teſti inſeruntur, & ramulos in teſtis intimum inuolucrum, & teſtis ſubſtantiam ſpargunt.

E Vaſis ſemen a teſte deferentis initium.

F Reflexus vaſis ſemen deferentis ſecundum teſtis humiliorem ſedem.

G Surſum conſcendens deferentis ſemen uaſis portio, & ipſius regio, in qua amplius teſti connaſci deſinit.

H Præſens effigies deferentis ſemen vaſis portionem oſtendit, quæ teſtis intimo connata erat inuolucro: & foraminula illa aſperitateſque cernuntur, quæ in eius vaſis ſede poſt ſectionem conſpiciuntur, quæ inuolucro illi connaſcebatur.

I Hac effigie eadem vaſis ſemen deferentis portio, quæ & mox præcedenti delineatur. uerum hæc ſedem eius portionis oſtendit, quæ gibba eſt, teſtiſque inuolucro nō connaſcitur.

L Teſtis a quo ſemen deferens vas abſectum eſt, ipſeque adhuc teſtis cum intimo ipſius inuolucro, & varicoſo corpore remanſit.

M Hac eadem cum effigie L notata indicat. verum vt illa anteriorem teſtis faciem exprimebat, ita hæc poſteriorem, & duæ ſubſequentes notæ vtrique ſunt communes.

N Prima venæ, & arteriæ ſeminaliū commixtio, ſeu varicoſi corporis conus.

O Varicoſi corporis baſis, & in teſtis ſubſtantiam ipſiuſque intimum inuolucrum inſertio.

P Teſtis ſuo intimo adhuc obductus inuolucro, ſed a varicoſo liberatus corpore, & ſuperiorem ipſius regionem oſtendens, in qua varicoſum illud corpus inſeritur. Apparent namque hic foramina ramulorum uaricoſi corporis, qui (uti dicebam) teſti implantantur.

Q In hac effigie intimam teſtis tunicam inuolucrumue nouacula diſſecui, & ex altero latere a teſtis ſubſtantia eius inuolucri partem

R R notatam diremi, in poſterioraque reflexi, ut ductus in conſpectum uenirent, qui a ramis inuolucrum intertexentibus in teſtis ſubſtantiam pertinent. Alteram uero huius inuolucri

S partem S inſignitam, teſti adhuc connatam reliqui.

T Hic teſtis per medium diſſectus iacet, uaſorum per ipſius ſubſtan-

V tiam diffuſorum, ac V & V naturam diſtributioniſque ſeriem cōmonſtrans. Qui uero modo ſubſequuntur characteres, duabus grandioribus, & magis præcipuis uigeſimæ ſecundæ figuræ effigiebus proprii habentur.

Tabvla V. Figvra XXV.

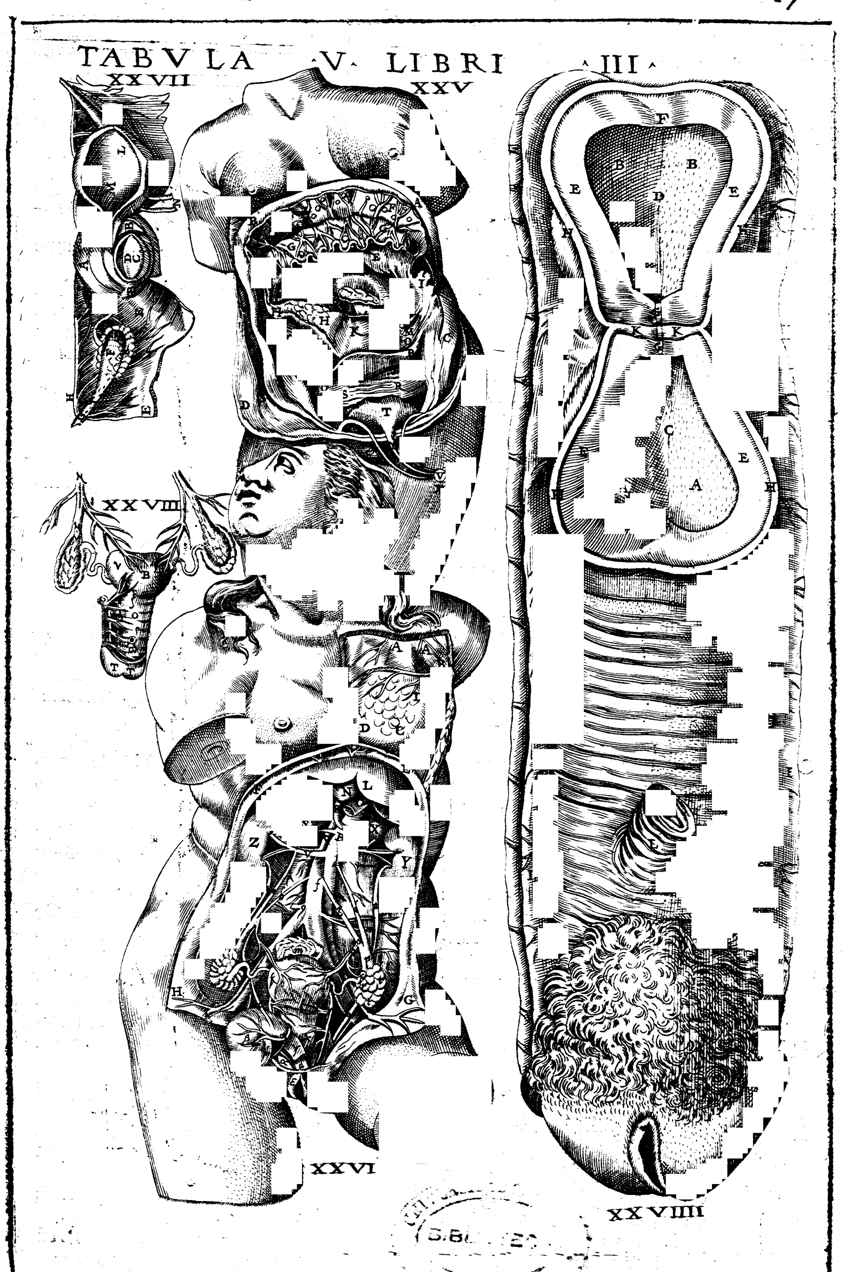
Hæc muliebrium figurarum prima eſt, in qua ſublatis inteſtinis omnibus, omentum reflexum eſt ſurſum, relictum etiam ſpectatur meſenterium, cuius membranas hic aliqua ex parte diremimus: verum præſens figura in hoc potiſſimum delineata eſt, vt vteri & veſicæ poſitum ita oſtenderet, quemadmodum in hac muliere vtero nobis nulla ex parte moto, is occurrit; cæterum omnia melius oculis exhibentur, in corporibus non admodum obeſis.

ABCD Peritonæi anterioris ſedis interior ſuperficies.

EE, FF Meſenterii pars tenuia inteſtina dorſo connectens.

GG Altera meſenterii membrana notatur, ab altera, quā G & G inſigniui, diuulſa. Vtraque autem membrana uaſorum per meſenteriū ſeriem, & glandularum uaſorū diſtributionibus interpoſitarum

Digitized by Google

TABVLA V. LIBRI III.
XXVII
XXV
XXVIII
XXVI
XXVIIII

naturam indicat.

HH Hac meſenterij parte colon inteſtinum, qua recto erat proximū, committebatur.

I Hac meſenterij parte, coli inteſtini initium, ſeu ipſius cum tenuibus inteſtinis continuitas, dein cæcum quoque inteſtinum conſiſtebant.

K Rectum inteſtinum inibi præfectum, vbi colon deſinit, quæ ſedes eſt e regione connexus ſacri oſſis cum infima lumborum vertebra.

L Anterior vteri fundi ſedes, a qua nihil prorſus auulſum cernitur.

M Dexter mulieris teſtis.

N Mulieris ſiniſter teſtis, atque huius anterior pars hic tota oculis ſubijcitur, quum interim dextri teſtis modica videatur portio: idque ideo accidit, quod dextrum teſtem ita delineauerimus, quemadmodum vterque teſtis membrana tegitur ſeminaria mulieris vaſa deducente, atque a peritonæo nata: ſiniſtrum vero teſtem illa membrana deteximus, quod ſolius manus nullo adhibito cultro, fit beneficio. Hæc nanque membrana anteriori teſtis ſedi nulla; ex parte adnaſcitur, ſed incumbit ſolum.

OO Membrana a peritonæi dextra ſede pronata, & teſtem dextrum vna cum huius lateris ſeminalibus vaſis, ac illis quæ vteri elatiorem ſedem implicant vaſis, dorſo commitens, vterumque pariter continens; & denique cum alterius lateris membrana ſecundam vteri tunicam conſtituens.

P Hac in nuper dicta membrana carneæ excurrunt fibræ, dextrum vteri conſtituentes muſculum.

QQ His characteribus ſiniſtra lateris membrana notatur, quæ illi correſpondet, quam nuper OO, indicarunt.

RS Vteri ceruicis anterior pars inter R & S ea adhuc obducta tunica, quam peritonæi partes illi offerunt, quæ ipſi vaſa exporrigunt, deducuntque, ac illum peritonæo adnectunt. Cæterum interuallum inter R & S conſiſtens, vteri ceruicis amplitudinem quodammodo ſignificat. Rugæ vero hic conſpicuæ, illæ ſunt, quas vteri ceruix in ſe collapſa, neque alias diſtenta, inter ſecandum commonſtrat.

V Vmbilici eſt portio, a peritonæo inter ſecandum liberata, & vna cum vaſis fetui peculiaribus hic deorſum reflexa.

X Portio venæ ab vmbilico iecur petentis.

Y Meatus a veſicæ fundi elatiſſima ſede ad vmbilicum pertinens, ac fœtus vrinam inter ſecundū & intimum ipſius inuolucrum deducens.

Z & & Duæ arteriæ ab vmbilico huc ſecundum veſicæ latera prorepentes, atque hac ſede magnæ arteriæ ramis pubis oſſium foramina potiſſimum adeuntibus inſertæ, ſeu continuæ.

FIGVRA XXVI.

HIC ſublatum eſt è medio totum meſenterium, ventriculus & inteſtina. Conſpiciuntur autem matrix, veſica, cæteraque inſtrumenta ad procreationem neceſſaria; mamilla item denudata cute, vt melius perſpici natura eius poſſet.

AA Venæ ad mamillas ſubinde excurrentes ab illis, quæ cuti ſummo humero obductæ offeruntur.

B Venæ ab illis pronatæ, quæ per axillam in manum porriguntur.

C Præcipuum mamillæ corpus.

DD Glandulæ, ac adeps vndecunque corpori illi glanduloſo ac C inſignito adſtratæ.

FFG H. Peritonæi anterioris ſedis interior ſuperficies. eſt enim hic anterior peritonæi regio, ad latus & ſurſum deorſumq; flexa.

IK Venarum ac item arteriarum ſub pectoris oſſe deorſum a iugulo pro repentium portiones.

L Iecoris gibba ſedes.

M Iecoris cauum, hic quoque aliqua ex parte conſpicuum.

N Venæ ab vmbilico iecur petentis portiuncula.

O Venæ portæ caudex hic ſimul cū vaſis ipſi attenſis præfectus.

P Vena caua.

Q Arteria magna.

R Arteriarum uentriculum, iecur, lienem, omentum, ac inteſtina petentium radices.

S Principium uenæ pinguem ſiniſtri renis tunicam implicantis.

T Vena, ac arteria dextro reni ſeroſum humorem deducentes.

V Vena, ac arteria ſiniſtro reni ſeroſum humorem deferentes.

X Principium uenæ pinguem dextri renis tunicam adeuntis.

Y Dextri renis anterior ſedes.

Z Siniſtri renis anterior facies.

a a Meatus a dextro rene urinam in ueſicam deducens, & ad humilius *a* effractus: portio autem huius meatus reliqua, ac ueſicæ adhuc continua, *b* inſignitur.

c c Meatus urinam a ſiniſtro rene in ueſicam deferens.

d d Dextra ſeminalis uena, cuius initium elatius *d* indicat.

e Seminalis uena ſiniſtrum petens teſtem.

f Seminalium arteriarum ortus.

g Seminalis arteria dextra.

h Seminalis arteria ſiniſtra.

i κ *l* Anterior uteri fundi pars, ac *i* dextrum fundi obtuſum indicat angulum, κ autem ſiniſtrum, *l* uero regionem uteri ubi ipſius fundi conſiſtit orificium, ipſiuſque ceruix inchoatur.

m Rectum inteſtinum, quo minus utrunque figuræ latus inibi, ubi par utrinque eſt ratio onerum, uni duntaxat lateri iam characteres opportune adhibebo.

n Venæ, ac arteriæ ſeminalis portio, uteri fundi ſuperiorem accedens ſedem.

o Venæ, ac item arteriæ ſeminalis portiones teſtem adeuntes, & in unum coeuntes, corpuſque inſtar pyramidis conſtituentes. ac *p* humili corporis baſim notat, teſti commiſſam.

q A nuper dicto corpore eiuſmodi uaſcula in membranas excurrunt, teſtem peritonæo committentes.

r Teſtis anterior facies.

ſ Vaſis ſemen a teſte in uterum deferentis initium.

t t Vaſis ſemen deferentis reflexus, quos id circum teſtis latera conficit.

u Vaſis ſemen deferentis ad uterum progreſſus.

x x Vteri ceruix.

y Vaſa inferiorem uteri fundi ſedem, ac uteri ceruicem implicantia.

z Vena ueſicam ab illis uaſis accedens, quæ uteri ceruicem intertexunt; atque hic etiam character urinariorum meatuum inſertionem notat.

α β Veſicæ fundi poſterior ſedes.

γ Veſicæ ceruicis muſculus.

δ Hac ſede ueſicæ ceruix, uteri ceruici implantatur.

ε Cuticulares ceruicis uteri orificii carunculæ. atque hic uteri colles & ceruicis ipſius orificium, citra characterum operam neminem latent.

ζ Arteriæ humillimam meſenterij partem accedentis radix.

η Vaſa ab illis quæ crus adeunt uenis, ac arterijs ſurſum ad abdominis muſculos aſcendentia.

FIGVRA XXVII.

Praesens *figura vterum vnà cum illum peritonæo alligantibus membranis à corpore exectum commonſtrat. atque ipſius ceruix adeo hic ſurſum eſt conuoluta euerſaq;, vt fundi vteri orificium in conſpectu ſit. Veſicæ vero fundum, & ceruicem quoque aperuimus, vt veſicæ cauitas meatuumq; vrinariorum inſertio in propatulo eſſent.*

A Vteri fundi anterior facies, nulla membrana prorſus detecta.

B B Vteri ceruix.

C Fundi uteri pars glandis modo in ſuperiorem uteri ceruicis ſedē protuberans.

D Orificium fundi uteri.

E E Membrana uterum peritonæo cō nectens, ipſiuſque uaſa continens.

F Siniſter uteri teſtis.

G Vena & arteria ſeminalis.

H Portio uenæ, ac arteriæ ſeminalium, uteri fundi ſuperiorem ſedem accedens.

I Portio arteriæ, & uenæ ſeminalium teſtem accedens.

K Vas ſemen a teſte in vterum deducens.

L Veſicæ cauitas.

M Vrinariorum meatuum inſertio.

N Vrinariorum meatuum fruſtula hic propendent.

Figvra xxviii.

θ RAMVLVS a vena & arteria membranam excurrẽtes, qua peritonæo committuntur.

ι Portio venę, & arteriæ teſtem adeuntium, ſuperiorem fundi vteri ſedem petens.

κ Commixtio venæ, & arteriæ ſeminalium, quæ inſtar pyramidis eſt, & varicibus aſſimilatur.

λ Teſtis ſiniſter.

μ Vas ſemen a teſte in vterum deferens.

ν Obtuſus vteri fundi angulus, in quem vas ſemen deferens inſertionem molitur.

ξ Hac ſede fundus vteri ĩ ceruicem terminatur, hacque regione ipſius conſiſtit orificium.

ο π Vteri ceruix.

ρ Hic veſicæ ceruix in vteri ceruicẽ producitur ac deſinit.

ς Vaſa ſunt inferiorem vteri fundi ſedem & ceruicem implicantia.

τ τ Ceruicis vteri oris colliculi.

υ υ Meatus vrinam e renibus in veſicam ducentes.

Figvra xxix.

FIGVRA *hæc vterum cum ſua ceruice refert, ea magnitudine, qua fere in non prægnantibus viſitur. Eſtque aduertendum uteri corpus a ſummo ad imum eſſe diſſectum, quo ipſius cauitas melius in conſpectum veniat.*

A A B B. Vteri fundi ſinus.

C D Linea quodammodo inſtar ſuturæ, qua ſcortum donatur, in vteri fundi ſinum leuiter protuberans.

E E Interioris ac propriæ fundi vteri tunicę craſſities.

F F Interioris fundi vteri portio, ex elatiori vteri ſede deorſum in fundi ſinum protuberans.

G G Fundi vteri orificium.

H H Secundum exteriuſque fundi vteri ĩuolucrum a peritonæo pronatum, &c.

I I Membranarum a peritonæo pronatarum, & vterum continentium portionem vtrinque hic aſſeruauimus.

K Vteri ceruicis ſubſtantia hic quoque conſpicitur, quod ſectio, qua vteri fundum diuiſimus, inibi incipiebatur.

L Veſicæ ceruicis pars, vteri ceruici inſerta, ac vrinam in illa proijciens. Vteri colles, & ſi quid hic ſpectandum ſit reliqui, etiam nullis appoſitis characteribus, nullis non patent.

Tab. VI. Fig. xxx.

HÆC *eſt effigies grauidæ mulieris, cuius venter decuſſatim apertus eſt, ex eoque exemptum omẽtum, vt melius appareat ventriculus, inteſtina & vterus, huiuſque figura ex altius in prægnante obſeruetur.*

AB C. Pars interior peritonæi, quæ muſculis abdominis adhæreſcit.

EE Portio cõnexæ hepatis partis, quæ ſine vllius coſtæ confractione oculis occurrit.

FF Ventriculus.

GH Coli inteſtini pars quæ iuncta eſt ventriculo.

IK Membranæ per quas vterus oſſibus pectinis annectitur.

L Vteri ſubſtantia, quæ in hac effigie ad vmbilicum uſque aſcendit.

OO Tunicæ a peritonęo pronatæ, quę teſticulos, ductus ſpermaticos, partemq; uteri anteriorem obuoluunt, huiuſque externum tunicam conſtituunt.

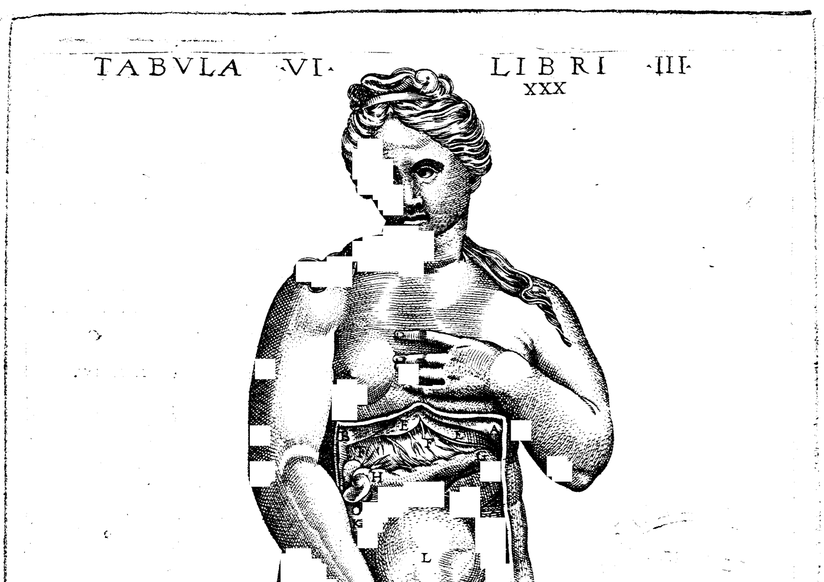
QR Q Colli matricis anterior pars.

R Veſica.

Figvra xxxi.

IN *hac figura conſpicitur uterus exemptus è corpore, diuiſuſq; ad rectos angulos, parte ſua poſteriore quo uenarum illa congeries (ſecundas uocant) huius anteriori maxime parti adhæreſcentes potius uideatur.*

Digitized by Google

TABVLA ·VI· LIBRI ·III·
XXX
XXXI
XXXII
XXXIII
XXXIIII

AB CD. Vteri decuſſatim aperti poſterior pars, quam foras euertimus quo alueoli, quibus ſecundinæ vaſa extremitatibus ſuis coaleſcunt, apertius conſpiciantur, hos autem cotiledones vocant.

EEE Secundinæ, poſterior pars, quam effingit congeries vaſorum, ex quibus per vmbilicum fœtus ſanguinem allicit.

F Portio tunicæ allantoidis vocatę.

G Ceruicis vteri portio.

H Vena & arteria, quæ deriuantur ex arteria & vena caua ſtatim poſtquam infra os ſacrum diuiduntur, & per vterum diſtribuuntur.

Figvra XXXII.

PRAESENS *imago commonſtrat ſecundas a matrice auulſas a poſtica parte, fœtumque etiamnum ipſis inuolutum.*

III Secundæ.

KK Tunica exterior, fœtus cuius extimæ parti ſecundæ adhæreſcũt: ſed hi characteres peculiariter monſtrant vaſa, quæ per ipſas diſtribuuntur.

Figvra XXXIII.

HIc *conſpicitur inuolucrum, quo lotium fœtus totius geſtationis tẽpore aſſeruatur,*

LLL Membrana fœtum extrinſecus uoluens, cuius parti poſteriori notatæ duobus L L ſecundæ coaleſcunt.

M Huius membranæ pars interna.

N Vaſa quæ producta ex ſecundis fętus vmbilicum conſtituunt.

* Vaſorum vmbilicum conſtituentium nec non vrachi dicti inſertio, cæterum canalem ex hiſce vaſis conflatum, quadam ſua parte ad veſicam protendi indicauimus. figura xxv. charactere Y.

OO Interius fœtus inuolucrum, amnium dictum, hoc adeo eſt ſubtile ac pellucidum, vt fœtus, eique circumfuſus ſudor oculis pateant.

Figvra XXXIV.

IN *vltima hac figura ſtat aperta vtraque tunica, a fœtu detracta, qui eandem ſeruat figuram quam habebat, cum ipſis clauderetur.*

PQ Externa fœtum obuoluens membrana. P priuatim notat partem eius externam. Q uero internam, quæ adhuc notatur SS.

R Portio ſecundarum parti externæ dictæ tunicæ adhærens.

SST In externa parte extimi fœtus inuolucri conſpicuum fit, quo modo uenæ ex ſecundis oriantur, peculiariter SS monſtrantur venæ, T vero qua ratione in umbilici formam concurrant.

VV Pars externa amnij membranæ.

XX Eiuſdem membranæ pars interior.

YY Diſtributio vaſorum vmbilici, ex qua ab interna parte retro amnium ſimul ad fœtus umbilicum conueniunt.

IOAN-

IOANNIS VALVERDI

Medici de Humani Corporis Anatome.

LIBER QVARTVS.

In quo de Vitalibus inſtrumentis agitur.

In quibusnam corporis partibus Vitales ſpiritus procreantur. Cap. I.

Cur quorſum effectum.

CVM ſummus rerum opifex vitam nobis, quam ſtirpium generi præſtantiorem eſſet largiturus, peculiare organũ in corpore noſtro fabrefacere ipſum oportuit, in quo tanquam in officina quadam, virtus eiuſmodi efformaretur. Cor itaque in nobis condidit ad vitam adeo neceſſarium, vt nullum prorſus animal ſit quantumuis exiguum, cui aut membrum hoc, aut quid ei proportione reſpõdens nõ inſit. In corde hoc, vitæ ſpiritus, dicti ob id Vitales, gignuntur; quorum materia ſanguinis vapor eſt, vna cum aeris portione, quem aſſiduo per os, & nares inſpirando ducimus. Quia vero de membris ad ſanguinis generationem requiſitis ſuperiore libro verba fecimus; in hoc de his, quæ ad ſpirituum productionem requiruntur, agere operæprecium erit. Iam neminem latere arbitror, ſi ad cor aerem deferri volumus, inſpiratione opus eſſe; aeremque intrò ductum per [a] laryngem, ac dein per aſperam arteriam ingredi oportere; vbi per pulmonum ſubſtantiam diffuſus ſanguini permiſcetur, quem a [b] dextro cordis ventriculo per venam [c] arterialem ad eandem pulmonum ſubſtantiam deferri dicemus; ac ſimul ambo per venalem [d] arteriam feruntur, a qua in [e] ſiniſtrum cordis ventriculum ingrediuntur. Cum igitur antequam ad Cor aer pertingat per omnes haſce partes deferri debeat, de illis primum agere expediet, ad quod aggrediar, vbi prius de membrana coſtas ſuccingente, Pleura ob id vocata, verba fecero, quæ membra ſimul omnià, perinde ac peritonæum coctionis organa inueſtit.

Animãtia omnia corde prædita eſſe oportet.

Aer vti ad cor deferatur.

a li.i.t. vii.fi. i.ii.
b fi. vii. viii.
c li.vi. ta.iii. fi.iii.
d ead.fi.iiii.
e fi.ix.x.

De membrana coſtas ſuccingente, Pleura ob id appellata. Cap. II.

Membrana coſtas ſuccingentis nomen, & ſitus.

PLeura hæc membrana eſt, coſtis intrinſecus adhærens, nec non omnibus cauitatis thoracis partibus. Quæ a ligamentis corporum thoracis vertebrarum enaſcitur, poſteriore quidem parte a prima thoracis vertebra ad vndecimã vſq; pertinens, qua [a] magna arteria inter dorſum, & diaphragma perreptat; anteriore vero parte, a iugulo ad finem vſque oſſis pectoris, cui ſeptum tranſuerſum adhæret; a lateribus a prima coſta ad ſuperiorem vſq; ſepti regionem, quæ thoracis cauitatem reſpicit, hanc vniuerſam, vt & reliquam omnem thoracis cauitatem, cui figura correſpondet, ſuccingens. Superiori enim parte, vt & thorax, anguſta eſt, & acuminata, inferius vero paulo latior, præſertimq; a lateribus; anterius breuis, poſterius tanto longior, quãto poſtrema thoracis vertebra humilior oſſe pectoris exiſtit. Tandem, cum thoracis cauitate cui cohæreſcit, eandem figuram ſeruat. Interius qua thoracis cauitatem ſpectat, læuis, atq; humida eſt, præterquam vbi apices quoſdam ſiue neruoſos proceſſus obtinet, ex quibus aliæ naſcuntur membranæ, quibus corpus aliquod alligatur, vt quæ potiſſimũ ſecundũ

a li.ii.t.vii.4. Δ q.

vniuer-

Digitized by Google

vniuerſam poſteriorem partem, iuxta thoracis vertebras, qua [b] interſepientes thoracem membranam producit. Huic autem membranæ [c] ſtomachus, [d] vena caua, [e] magna arteria, & vena [f] coniugis expers innituntur, eiq; ligamentorum quorundam interuentu connectuntur, quæ ab ea educuntur, & in tunicas quaſdam abeunt, vaſa hæc omnia induentes; pariter quoq; ſe habet ſecundum oſſis pectoris, & ſepti a pectore ad dorſum vſq; ductum; ubi interſepientes etiam thoracem membranæ illis continuantur, dictæ ob id Mediaſtinum, hoc eſt ſepimentum, de quibus capite ſequenti priuatim agemus.

Pleura quibus adhærent partibus.

b fi.i. H. KL O.fi.ii. GGH IK.
c li.iii.fi.xiii. xiiii. ABC.
d li.vi.t.iiii.i.
e li.vi. t.iiii.i.
f li.vi.t.ii.FF.

Pleura ſubſtātia.

Membrana hæc ex duabus admodū tenuibus tunicis conſtat, eſtq; ſubſtantiæ duræ, neruoſæ, albentis, inæqualis; ac peritonæum robore nonnihil ſuperat, ſimilem cum eo habens functionem. Vt enim illud omnia nutritionis organa induit, ſic membrana hæc omnibus reſpirationi, ac ſpiritibus vitalibus inſeruientibus organis obtenditur; & quemadmodum in illo adipis nonnihil conſpicitur, ſic quoq; in hac interdum, licet raro, internæ ipſius parti adipis tantillum adnaſcitur, potiſſimum vero iuxta dorſi vertebras, & qua maiores membranæ huius venæ perreptant. Ex hac etiam membrana modo in uno, modo in altero latere præſertim læuo nerueæ quædam fibræ prodeunt, quarum interuentu pulmo ipſi [g] connectitur; & qua diaphragmati adhæret, cordis etiam [h] membranæ magna ipſi amplitudine coaleſcunt, imo re vera ex ea oriri uidentur. Externa uero facie, qua proximis ſibi partibus adnaſcitur, ſubaſpera, & inæqualis eſt, ut connexæ inuicem membranę ſolent; nec adeps tamen effatu dignus ipſi adhæreſcit.

g fi. i. iungitur I ad V.
h fi. iii. a G ad H.

Membrana coſtas ſingulas ſuccingens.

Nihilominus tamen haud æque omni ex parte hæret, coſtis enim alterius membranæ beneficio, earum unamquamq; priuatim inueſtientis, cui nomen eſt Perioſtio, ualidius multo cō naſcitur, quam intercoſtalibus dictis muſculis; neque aliter neruoſæ diaphragmatis parti quam carnoſæ longe firmius affigitur. Qua etiam ſepto membrana hæc obducitur, bina oſtendit [i] foramina illorum inſtar, quibus peritonæum peruium eſſe retulimus, alterum quidem gulæ, alterum uero uenæ cauæ paratum; ac [k] ſciſſuram præterea magnæ arteriæ, & uenæ coniugis expertis uiam præbentem. Iuxta iugulum haud inſigni ullo foramine perforatur, ſed multis exiguis ſpiraculis peruia eſt, uenas complures tranſmittentibus, membranam hanc perreptantes, quibus annectuntur, & a quibus alteram mutuantur membranam, præter peculiarem, quam obtinent.

i li. ii. ta.vii. r.ſ.
k ead. q.

Vaſa Pleurā caijcientia.

Hac ergo in parte [l] uenæ cauæ, ac magnæ arteriæ ramos tranſmittit, [m] ſtomachum præterea, & [n] aſperam arteriam, [o] ſextæ adhæc cerebri coniugationis, & ſeptum [p] adeuntes neruos, ac [q] uenarum demum propagines per coſtarum interualla repentes. Membranæ huius, Pleuræ appellatæ uſus eſt, præterquam dicta omnia obuinciendi, ſepto etiam trāſuerſo, craſſitie ipſius adaucta, robur addendi.

l lib.vi.ta.ii. iiii.v.
m li.ii. t.vii. E.
n ead.F.
o fi.vi.a.d.
p fi.iii.II.
q lib.vi.fi.ii. bb.

De Mediaſtino. *Cap. III.*

Harum membranarū ſitus.

QVæ a iugulo ad ſeptum uſq; tranſuerſum membranæ thoracem interdirimunt [a] duæ ſunt, quæ a mēbrana coſtis obducta enaſcuntur, ſecundū oēm oſſis pectoris, ac diaphragmatis longitudinē, necnon omnes thoracis uertebras exporrectæ, ac duos ueluti triangulos ex inæqualibus lateribus conflatos utrinq; conſtituentes.

a fi.ii.dextra GG. ſiniſtra IIK figu. i. LLM.

Figura.

Primum enim latus idemq; breuius a iugulo ſecundum pectoris oſſis longitudinem aduſque ipſius extremum, qua diaphragma ipſi committitᷣ, procedit. Secundum iſto longius a iugulo itidem ſecundum dorſi uertebras ad undecimam uſq; thoracis uertebram fertur, qua etiam diaphragmati cōmittitᷣ. Tertium longitudine inter ipſa medium a primi extremo proficiſcitur, ſeptum interdiuidens.

Quid mediaſtini membranis interiaceat

Præſentes duæ mēbranæ mutuo congreſſu plurimū euariant; a ſecundo.n.latere ſemper coeunt; a primo tm̄ inuicem abſcedunt, quanta eſt oſſis pectoris latitudo; uniuerſum uero inter unā alteramq; membranam ſpatiū interiacēs [b] neruoſis quibuſdā atq; intextis fibris oppletur, & pro uaria oſſis pectoris latitudine amplius, & anguſtius redditur; a tertio latere tm̄ inuicem diſtant, quanta eſt neruoſę diaphragmatis partis latitudo; in huiuſmodi autem interuallo multo pauciores, quam in prædicto fibræ occurrunt, quo fit, ut longe illo euidentius ſeſe offerat. Cauitas hæc in homine nihil præterea cōplectitur, q̃ cordis mem-

b pro iſtis vide fi. i. ii. iii. iiii.

Digitized by Google

membranas, ipſumque met cor, & venæ cauæ partem diaphragma permeantem. Alia quinetiam inter haſce mẽbranas cauitas efformatur in medio dextræ, ac ſiniſtræ membranæ, in qua cordis membranæ, ipſumque cor, & vena caua, vti diximus, ſituant. Interna facie qua mutuo iunguntur inſigniter aſperæ ſunt, qua vero dehiſcunt læues, nulla interim niſi miraculo quodam vlla in parte, intericcta pinguedine, quanuis ad exteriorem partem thoracis cauitatem reſpiciẽtem, quæ pars admodum læuis, & humida eſt, & pulmoni quibuſdam in partibus adnata, adeo vt plurimum copioſus adeps cõſpicitur, vt hæ interdum membranæ omento craſſiores videantur. Præter huiuſmodi adipem, glandulæ quædam in editiore harum membranarum ſede conſpiciuntur, ad venæ cauæ ſcilicet diſtributionem, ex qua etiam multas hæ venarum propagines, vt ſuo loco dicemus, mutuantur. Membranæ hæ ijs quæ coſtas ſuccingunt longe tenuiores exiſtunt, eſtq; præcipuus ipſarum vſus, vt cordis membranas ipſumq; met cor obuoluant, & quo minus deorſum, ac retrorſum concidere poſſint, ea contineant. In id ſimiliter conferunt, vt quæ hac progrediuntur vaſa ſecurius ipſis innixa ferantur; nec non etiam vt thoracem duas in partes dirimant; quo ſcilicet altero thoracis latere forte fortuna vulnerato, pulmonis motus ab altero latere ſeruaretur; quod nulla prorſus ratione, vt fuſius poſtea docebimus, ſepto huiuſmodi deficiente, fieri poſſet.

De Aſpera Arteria. *Cap. IIII.*

a li.i.ta.vii.
b ca.vltimo.

LArynx, [a] cuius principium, ſiue os, vt [b] primo libro retulimus, primum duorum orificiorum eſt in faucibus occurrentium, ex tribus conflatur cartilaginibus, temporis progreſſu in oſſa degenerantibus. Laryngis huius extremo cõtinua eſt aſpera arteria, quam veteres nonnulli arteriam ſimpliciter appellarunt, ꝙ aerem duntaxat intus contineat; poſtquam vero venæ omnes pulſum edentes, id nominis acceperunt, aſpera hæc arteria quod dura, & inæquali conſtet ſubſtantia, fuit nuncupata, ad aliarum quæ tales non ſunt differentiam, ac eandem ſemper appellationem apud latinos obtinuit; Italis canna del Polmone dicitur. Hæc vnica eſt, tenditque vt facile vnuſquiſque in ſeipſo digito explorare poteſt, recta a gutturis principio, [c] gulæ poſterius innixa, ad ceruicis vſq; finem, ac inde latitans ad quartam vſque thoracis vertebrã defertur, vbi in pulmones ingrediens, in duos finditur [d] ramos, qui pulmones alter quidem dextrorſum, alter vero ſiniſtrorſum adeunt. Ipſorum autem vterq; in plures varioſq; ramos dirimitur, per omnem ſui lateris partem diſtributos, qui duas quoque ſinguli fundunt ſoboles, hæque rurſus duas, ſicque deinceps ſoboles vnaquæq; in duas alias diducitur tenuiores ſemper euadentes, donec per omnem pulmonem ſubſtantiam hunc in modum diſſeminentur, inuerſæ arboris imaginem appoſite referentes, cuius caudex in duos, hique ſinguli in plures ramos diuiduntur. Præcipuus caudex figura plurimum euariat; editior enim principij eius pars larynx appellata, pro [e] laryngis operculi ratione magis minusve acuta, vel obtuſa eſt; anterior autem pars & [f] latera, quod guttur eſt, eam ſcuti veteris figuram commõſtrant. Et quemadmodum ſuperior ſcuti huius pars latior eſt, inferior vero anguſtior, ſic etiam ſuperior laryngis ſedes latior ĩferiore cernitur; imò [g] humillima laryngis pars, quam ex cartilagine conſtitui diximus, anulo, quo Thraces ſagittarij vtuntur, ſimilis, æque fere anguſta eſt, atque aſperæ arteriæ trũcus. [h] Poſterior laryngis pars fere plana eſt, proceſſum occaſione, quos prima cartilago ſcuto ſimilis, retrorſum profert; alias.n. regio hæc, ſecundæ, ac tertiæ cartilaginis ergo, teres propemodum foret, quemadmodum ẽt ſe hẽt poſterior tertiæ ſedes, quo primæ cartilaginis alæ nequaquam pertingunt. Variat quoq; laryngis figura prout tertia cartilago in laryngis cauitatem magis contrahitur, aut retrorſum magis porrigitur, tanto enim magis primæ cartilaginis apices abduntur, aut foras prominent. Reliquus aſperæ arteriæ caudex ſibi fere ſemper ſimilis eſt, [i] anteriore.I. regione, & ad latera teres, & ex cartilaginibus quibuſdam ad C literæ ſpeciem,

Aſpera arteria ſubſtantia. — *Situs.* — *Diſtributio in pulmones.* — *Laryngis figura & deſcriptio.* — *Aſpera arteriæ figura.*

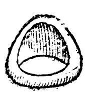
c li.ii.ta.xvi. fi.ii.ii.V.H.
d li.i.t. vii.fi. i.ii.
e li.ii.ta.xvi. fi.ii.iii.iiii.l
f ead.fig.iiii. v.g.
g ead. fi.iiii. v.x.i.
h li.i.t.vii.fi. ii.
i ead. fi. i.ii. xiiii.xv.

in orbes

Digitized by Google

in orbes actis ; & membranarum quarundam interuentu colligatis, conflatus, quæ in reſpiratione magis quam cartilagines attolluntur, citra reſpirationem vero magis concidunt. Aſpera hæc arteria anteriore ſede thoracis vertebrarum corporibus coaptatur, ipſius vero cartilagines quamuis in ipſo caudice teretes videantur, ſingulæ tamen ſeorſum quadratæ ſunt, & longæ magis quam latæ, atque admodum tenues, licet non æque in medio, atq; ad latera, verſus quæ ſenſim, ac ſenſim attenuantur, & in membranas abeunt; quæ carnoſæ euadentes anteriori aſperæ arteriæ parti coaleſcunt, variamq; ipſius figuram reddunt: imo in reſpiratione poſterior hæc pars æque ac anterior, interdum vero magis teres efficitur; in deglutione ſecus euenit, nam verſus arteriæ cauitatem agitur; citra deglutionem reſpirationemque plana perſtat, verſuſque ipſius cauitatem nonnihil adigitur. Ex hiſce cartilaginibus vna eademque ſerie poſitis larynx extruitur, quæ arteria diſtenta tumeſcenteque tantum inuicem abſcedunt, quanta eſt earum cuiuslibet latitudo, ipſa vero concidente, mutuo fere iungũtur earum mẽbranarum beneficio, quibus eas deuinciri retulimus. Quarum prima veluti amictus quidam harum omnium cartilaginum eſt, perinde ac perioſtium cæterorũ oſſium; quanquam membrana, hæc cartilagines haſce non ſolum qua inuicẽ hæ connectuntur, inueſtit, verum etiam a lateribus, ac poſterius qua ſtomacho conterminantur. Secunda tunica, ſiue membrana, arteriam extrinſecus in orbem amplexatur, primæ membranæ validiſſime connata; eſtque admodum tenuis, & peritonæi membranis propemodum ſimilis, nec non etiam ijs, quæ a coſtas ſuccingente membrana enaſcuntur; membranæ huius interuentu arteria conterminis partibus, ipſi vero recurrentes nerui adnectuntur. Tertia tunica internam omnem arteriæ ſedem ſuccingit; ipſius cartilaginum membranis robuſtiſſime adhærens; eſtque linguæ, labris, palato, ſtomacho, & internæ laryngis regioni communis, longe; quam ſecunda craſſior, validiorque, licet tenuis etiam exiſtat. Craſſitiem vero non vndecunque parem adipiſcitur, in interna enim laryngis amplitudine craſſior multo eſt adipiſque aliquid inter ſeipſam, & laryngis cartilagines adnatum habet; vbi autem ad facium rimam pertingit in callum ad latera veluti obdureſcit, magiſque multo candicat; intra pulmonem longe mollior rubidiorque occurrit, in caudice vero arteriæ medio inter durum, ac molle ſe habet modo; in his autem æque ac in illis partibus, rectis quibuſdam fibris intexitur. Vniuerſa porro arteria ex prædictis conſtans partibus externa facie aſpera eſt, quemadmodum & aliæ quoq; membranæ alijs adnatæ; poſtica enim regione ſtomacho adhæreſcit, medijs neruoſis quibuſdam fibris; ſuperiore laryngem verſus, ſtomacho communis vtrique tunicæ interuentu validiſſime cohæret, ad latera & pene laryngem ſtomacho etiã firmiſſimæ adhæret, muſculorum beneficio ſtomachum amplexantium, & in primam laryngis cartilaginem inſertorum; anteriore autem ſede [k] muſculis affirmatur ipſam ſupergredientibus, ac [l] neruis præſertim recurrentibus. Neq; vero arteriæ huius propagines, quod pulmonum ſubſtantiæ affirmentur, admodũ quoque læues ſunt. Interna amplitudine, licet prominentium cartilaginum occaſione inſigniter æqualis minime ſit, læuis tamen & humida citra vllam prorſus aſperitatem occurrit. Nec ſecus quoque [m] interna ſe habet laryngis facies, quamuis vnicam vndequaq; figuram minime ſeruet, inferiori nanque ſede ſemper teres eſt, & eodem obtecta modo, ob ſecundam cartilaginem, quam perforari monuimus. In medio itaque cum occluditur, rimam veluti fiſtulæ edit ab anterioribus in poſteriora, adeo vt larynx orbicularis intus exiſtat. Rima huiuſmodi clauſa ſinus vtrinq; ſinguli conſpiciuntur, rima paululum editiores, qui duas hic veluti coronidas exhibent. Perinde uero ac inferior ſciſſuræ huius pars varia eſt, prout larynx occluditur, diduciturq;, ſic quoque ſuperior ſe habet, etſi exacte nunquam orbicularis viſitur, præterquam ꝙ prout plus minusve referatur, ſic ea magis minusvè a poſterioribus in anteriora dehiſcit. Aſpera hæc arteriæ in id effecta eſt, quo aeri ingreſſum, egreſſumque ad pulmones præbeat, qui ſuo ingreſſu vitales ſpiritus reſtaurat, egreſſu vero cordis fuligines, vt ait Galenus, ſecũ educit, ſimulque vocis materia eſt; aere nanq; impetu foras erũpente laryngiſq; lingulã percutiente ſonitum, vt fiſtula edit, eumque uarium, prout plus minusve

aeris

Anterior ſedes

Membrana laryngem operiẽtes.

Membrana hæc præ tenuitate in figuris exhiberi nequeunt.

Tertia laryngis tunica.

Exterior aſperæ arteriæ pars

Aſperæ arteriæ quibus partibus hæreat.

Interior laryngis conſtructio.

Aſperæ arteriæ vſus.

k li. ii. t.iiii. ſ.t.v.vi.P.

l li. vii. t.i.ſ. iii. QQSS.

m li.ii. t.xvi. ſ.xi.xii.xiii.

aeris ipſi offerimus, & pro maiori minorive adhibita vi, ſimulque prout magis minuſvè lingulam prædictam aperimus claudimuſvè.

De faucium Glandulis, quæ tonſillæ Chirurgis vocantur. *Cap. V.*

QVamuis tonſillarum explicatio haud omnino huc pertinere videatur; quia tamen hæ alium in locum aptius referri minime poterant, cum & ipſæ linguam, laryngem aſperamque arteriam irrorantes edendæ voci quodammodo famulentur, de ipſis hoc loco agere libuit. Scire itaque in primis oportet fau- *Faucium appellationes.* ces latinis dictas, ἰσθμὸν quibuſdam hoc eſt anguſtum appellari, quod ſit hæc omnium totius corporis regionum anguſtiſſima, ductuſque plurimos, & vaſa tranſmittat; in ipſam nanque naſi foramina pertinent, in ipſa larynx reponitur, ſtomachus, linguæ radix, os hyoides, multique inſuper muſculi, venæ, arteriæ, ac nerui, hac progredientes. In hiſce faucibus triplex continetur glandularum genus. [a] Primæ ad laryngis radicem a lateribus aſperæ arteriæ conſiſtunt. [b] Secundæ iuxta os occurrunt inter foramina in naſum pertinentia & fauces, vtrinque ſingulæ, ſatis inſignes, & glandium imaginem ad amuſſim referentes: ſaliuam hæ colligunt, qua quidem os, lingua, fauces, & larynx humectantur. Has Chirurgi tonſillas appellant, quæ tumeſcentes morbum inferunt, qui vulgo dicitur *Strangolioni*; ipſarumque vlcera, præſertimque a lue venerea inducta, ægre adeo curationem admittunt, vt niſi ſulphuris calchantive oleo tractentur, nunquam ad ſanationem deducantur. [c] Tertium glandularum genus pene aures, ſub maxillis obuium eſt. Hæ vulgo *Glandole*, ſiue *Gangole* nuncupantur, quæ iuuenibus interdum intumeſcunt, Strumas morbum inuehentes; aliæ vero inflatæ morbum qui *Gangole* vulgo dicitur, inferunt.

a li.ii. c. vi. L.
b ead. F.
c li.i.ii. H.

Quotuplex glã dularũ genus.

De Columella. *Cap. VI.*

a li.ii. c. vi. E. c. vii. A.

PLurima [a] hæc pars, apud veteres nomina inuenit: Alijs nanque tintinnabulum dicitur, hoc eſt parua campana, quod aere ipſam veluti campanam percutiente, vox efformetur. Alij ob eandem rationem Gargar, Gurgulionem, ſiue Gargareonem appellant. Alij ab vuæ ſimilitudine vuam nuncupant. Alij a paruæ columnæ imagine Columellam. Alij alijs appellarunt nominibus a diuerſarum rerum ſimilitudine. Italis vulgo *Campanella*, ſiue *Vgola* vocatur, cuius figuram, magnitudinem, ac ſitum deſcribere nõ eſt opus, cum læui negotio in hyantis os intuentibus offeratur. Ipſius autem vſus vocis modulatio eſt, quod in his conſpicuum euadit, quibus ea vel deeſt, vel craſſior, aut plus æquo longior adeſt; adeo enim raucеſcunt, vt loquentes vix audiantur. In id præterea confert, quo minus facile pulueris aliquid una cũ aere nobis reſpirantib. in pulmones illabat.

Columellæ appellationes.

Figura & ſitus.

De Pulmone. *Cap. VII.*

a f.i. RSTV f.ii. NOPQ.
b f.i. HH.

PVlmo [a] duas in partes dirẽptus eſt, in duabus illis cauitatibus repoſitas quas in thorace haberi diximus vtrinque ſingulas; ſeiunguntur autem thoracis interſepto, [b] inuicemque poſteriore ſede coaleſcunt duarum propaginum interuentu, in quas aſperam arteriam cum pulmones ingreditur diffindi ſcripſimus. Vtraque pulmonis pars aere plena ſuam thoracis cauitatem ita opplet, vt nihil prorſus inane relinquat; figuram præ ſe ferens a cauitate in qua cõtinetur præſcriptum; ac proinde [c] externa facie coſtarum cauum reſpiciente gibbus pulmo efficitur, interna vero cauus, cordis nimirum gratia, quod in ipſius medio locari audies. Poſteriore ſede qua partes ipſius inuicem committuntur inter vnam alteramque [d] ductus quidam ſecundum longitudinem protenditur, modice depreſſus a thoracis vertebrarum corporibus efformans, qui ſecundum dorſi incuruationem, non nihil etiam in priora obliquatur. Anteriore ſede, dextra læuaque pars [e] paulo magis inuicem abſcedunt, propterea quòd interſepientes mem-

Pulmonis ſitus.

Figura.

c f.xiii.
d ead. F.
e f.xii.

membranæ, magis iuxta pectoris os quam verſus ſcapulas inuicem diſtant. Atque inibi pulmo longe breuior occurrit, quemadmodum etiam & pectus ob transuerſum f diaphragmatis ſitum. linea pulmonem dirimit qua ſeptum transuerſum reſpicit, longe conſpectior a ſuperis ad ima, quam in medio ſeſe offert; adeo vt inferior pulmonis regio vngulam bubulam ex toto æmuletur; parsque poſterior anteriori, anterior poſteriori, totusque tandem pulmo vngulæ bubulæ exacta quadam proportione reſpondeat. Interna etiam ſede qua interſepientibus committitur membranis, alias pulmo impreſſiones ſinusve pro ponit, cordis membranas, ipſumque cor in medio comprehendentes. Hæc de diſtento pulmone accipienda ſunt; vbi autem collapſus flacceſcit, vtraque ipſius pars in g duas dirimitur partes ſuperiorem alteram, alteram inferiorem lobos veteribus dictas, obliquæ lineæ beneficio, è regione quartæ thoracis vertebræ incipientis, & ad mucronatam cartilaginem protenſæ, ſic vt humilior lobus ſuperiore maior exiſtat. Huiuſmodi autem diſtinctio, haud æque in homine, atque in cæteris animantibus conſpicua eſt, quod neruoſis quibuſdam fibris hæreant; Vt neque aliæ diſtinctiones ſeſe in conſpectum dant, ſi in plures quandoque lobos ſecari pulmonem contingat. Etſi nunquam mihi hactenus ea pulmonis portio in quoquam viſa eſt, quæ in brutis, puluinaris inſtar venæ cauæ ſubſternitur, quintus lobus Galeno dicta. Pulmo vniuerſus extima facie læuis, & lubrico quodam humore oblitus eſt, quanuis in hominum nonnullis, quibus pulmo membranæ coſtas ſuccigenti affirmatur, aſper perinde, ac membranæ inuicem adhærentes occurrat. Ac in his quidem pulmo ipſe ſubniger, & decolor magis conſpicitur, ſecus quam in alijs in quibus pulmo ſcapulis nequaquam adhæret, præterquam ipſarum initio, aſperæ arteriæ membranarum interuentu, nec non cordi venalis arteriæ, & venæ arterialis beneficio. Qui vero pulmones coſtis adnatos gerunt, licet vulnus in thorace accipiant, reſpirare tamen non deſinunt, quod pulmones coarctari nequeant, & his vulnera, quanuis pulmones attingant, citius curationem ſuſcipiunt. Humani pulmonis ſubſtantia ſpongioſa, & albicans non ſecus quam alterius cuiuſuis animantis eſt, & triplici vaſorum genere, vt ſuo loco dicemus, referta. Extrinſecus tenui admodum membrana perinde, atque iecur inuoluitur, a membranis pulmonum initio enata, quæ ab interſepto, ſeu a membrana coſtas ſuccingente productæ tria omnia commemorata vaſa per pulmones diſtributa inueſtiunt: membrana hæc totas pulmonibus, tam poſterius, quam anterius obtenditur; eſtq; tenuis ac mollis, quo melius colligi poſſit. Præcipuum pulmonis munus eſt aerem ſuſcipere, eumque idoneam vitalibus gignendis ſpiritibus (ſi tamen gignuntur) materiam reddere, ſimulque noui aeris quem aſſiduo haurit, frigore, nimium cordis calorem remittere. Quam ob rem haud muſculi alicuius impulſu, ſuave ſponte agitur, ſed hac duntaxat ratione, quia ſcilicet dilatato thorace muſculorum quos ipſius motibus præeſſe diximus, opera, vacui aliquid inter coſtas ipſumque pulmonem relinquitur, quod natura nequaquam ferens, attolli pulmones, & vacuum illud occupare cogit; & conſequenter quia dilatato pulmone vacua quædam exurgunt, huic protinus occurritur, hauſto ab ipſis pulmonibus per aſperam arteriam aere; perinde atque in follibus, dum ignis accenditur, euenire conſpicimus; vbi enim eos diducimus, ſi cannam flammis proxime admouemus; extemplo in eam irruunt, quo vacuum illud repleant.

Diuiſio.

Quintus lobus in homine deſideratur.

Quibus pulmo coſtis adhæret.

Pulmonis ſubſtantia.

Membrana.

Munus.

f li.ii.t.vii.4

g fi.xii. EFG H.fig.xiii.BC DE.

De Cordis Membranis. *Cap. VIII.*

COr inuoluentes a membranæ in medio b interſepientium thoracem mēbranarum vti antea diximus, conſiſtunt; ſuntque veſicæ ſimiles, pineæ nucis figuram æmulanti. Incipiunt aūt inter quartā quintamq; thoracis vertebram, & pectoris os, ad amuſſim in cauitatis medio, prout cor ipsū poſtulabat. Veſica hęc ſiue capſula, quinq; ad minimum foraminibus peruia eſt. Primū venæ cauæ vti dicemus ingreſſum, ſecundū uero egreſſum eidem præbet; Tertium venam arterialem dictam tranſmittit; Quartū magnæ arteriæ aditū largitur; Quinto arterialis

Cordis inuolucri figura, & ſitus.

Foramina.

a fi.iii.

b fi.i. HH.fi. ii.LL.

rialis

Digitized by Google

rialis vena defertur, quod bipartitum quodāmodo eſt, quia vena hæc priuſquā, & hiſce membranis egrediatur in duos truncos diffinditur, quod venali quoque arteriæ interdum contingit. c Vaſis hiſce omnibus huiuſmodi membranæ validiſſime adhæreſcunt paulo a corde ſuperius, aliquam ſui exortus portionē ab ipſis deſumentes; exterior enim horum vaſorum tunica, ab harum membranarū exortu aduſque cor ab ipſis abſcedit, & dilatata, in hoc abit inuolucrum, quod non magis cordis mucronem quam ipſius baſim, aut latera cōtangit, ſed ipſum in medio continet. Capſulæ huius reliquum nullum foramen ſortitur, eſtque æquale, & vndecunque, tum ſubſtantia, quæ tota neruoſam præ ſe fert mēbranam, tum colore, qualem charta pergamena cōmonſtrat, ſimiles, ac vniformes, ſed figura varium, nam vti diximus nonnihil inferius anguſtatur, in obtuſum, & orbicularem d mucronem deſinens, qui ad læuam declinans adeo in priora eminet, vt ſiniſtrum oſſis pectoris latus, & cartilagines in ipſum inſertas attingat. Nullum prorſus villorum genus membrana hæc adipiſcitur; imo ſimplex quædam veluti tunica eſt ſubcraſſa, & denſa, ac tantæ capacitatis, vt cor ea concluſum, & ſtringi, & dilatari facile poſſit: facie autem interna vſquequaque læuis, atque vuida eſt; adipe omni intus extraq; deſtituta; qui enim ad huius cum interſepientibus thoracem membranis coalitum adeps conſpicitur, ad eas magis quam ad hoc inuolucrum pertinet: quod externa ſede aſperum eſt, interſepientes enim membranas adnatas habet, ea ſane ratione quam capite de mediaſtino propoſuimus. Huius tamen inuolucri mucro, magnaq; anterioris ipſius regionis pars ſepti tranſuerſi e nerueo circulo inſigni ſpatio connaſcuntur; anterior autem pars membranæ coſtas ſuccingenti ad ſiniſtrum ſuum latus nerueis quibuſdam fibris adhæret, qua ſextæ, ac ſeptimæ coſtæ cartilagines pectoris oſſi cōnectuntur. Veſicæ huic ſiue membranæ, muneris id concreditum eſt, vt cor ipſum circumſepiat, ſimulq; aquam contineat, quæ in cunctis ferè hominibus reperitur, quanuis in pueris quam iuuenibus longe copioſior; quemadmodum ēt in mulieribus, eodemq; modo in his, qui aliquot ante dies quam qui recens e vita migrarunt, multo maior ipſius copia ſpectatur. Aqua hæc mea quidem ſententia, ingenti cordis calori, & ſiccitati remittendis temperandisve deſeruit.

Margin notes: c fi.iii. FGH I. fi.iiii. A. — d fi.iii. F. — e li.ii.t.vii. A K, L, m, n. — *Exortus.* — *Capſula cordis vſus.*

De Corde. *Cap. IX.*

Cordis idemmet a ſitus, eadem figura eſt, quæ capſulæ ipſius qua concluditur, quam pineæ nuci perquàm ſimilem eſſe tradidimus, ante ſcilicet, ac pone depreſſam, in apice vero, paulo latiorem. Exterior itaque cordis facies læuis tota eſt, quanuis interim, b venarum, arteriarumque propagines, ipſum (vt ſuo loco dicemus) perreptantes, & adeps etiam quē obtinet; aliquid ipſi aſperitatis adferant. Editiorem quinetiam ipſius regionem venæ, atque arteriæ, quas inibi ſuo loco haberi dicemus, modice inæqualem reddunt. Incumbit autem cor quartæ, & quintæ thoracis vertebrarum corporibus, haud magis ad dextram quam ad læuam, neque retrorſum magis quam antrorſum, ſecundum longitudinem vergens. Ipſius baſis, thoracis medium adamuſſim occupat, thorace quidem non pro vniuerſa quam coſtæ occupant amplitudine accepto, ſed anteriori duntaxat ipſius regione a iugulo ad mucronatam vſque cartilaginem. c Reliquum ipſius in ſiniſtrum latus exporrigitur, ſenſim, ac ſenſim anguſtatum quouſq; in obtuſum mucronem deſinat, qui anteriori thoracis parti leniter innitens, inter ſextæ, ac ſeptimæ coſtarum ſiniſtri lateris cartilagines deſinit. Pro thoracis enim maiori minorive amplitudine, cordis magnitudo euariat; eſtque ſubſtantia ipſius carnea, & muſculorum carne paulo minus rubra ſed denſior, & villis quibuſdā vſqueadeo frequentibus tenuibuſq; intexta, vt oculorum fere obtutum effugiant; quod ideo effectum eſt, ne ſpiritus in eo contenti facile adeo exoluantur. Cordi vniuerſo tenuis extrinſecus membrana obtenditur, inſtar illius quæ iecur inuoluit; cui ſuperiori hac in parte (ſuperiorem partem eam intelligo, quæ latior eſt, a cuius medio adhæret) ingens duri adipis copia connaſcit, ex quo in hominū nonnullis quidā veluti radij eiuſdē adipis deriuant venis adnati

Margin notes: a fig.ii. MM. fi.iii. C D. E. F. G. lib.vi.t. v.fi.x.z. — b fi.iiii. LL. — c li.vi.t. v.fi x. Y. — *Cordis figura & ſitus.* — *Cordis tunica.* — *In corde adeps continetur.* — *Alæ cordis.*

procedentes, quas per cor diſtribui audies. Editiore præterea ipſius regione [d] alæ duæ, ſiue auricnlæ ſpectantur, altera quidem ad læuam, altera vero ad dextram; eadem qua & cor ſubſtantia præditæ, licet aliquanto neruoſiores, mollioreſque, & cordis alis in quouis altero animante conſimiles, ſint, vnde in earum ſtructura explicanda diutius mihi immorandum eſſe non duxi.

Vſus ipſarum.

Quiſnam ipſarum ſitus, quæ partes ſint intellexiſſe ſufficiat; hæ nimirum vt duarum alarum more collectæ, atque explicatæ cordi locum præbeant, quo id, vbi veluti languens recreari optat, vberiorem ſpiritum ſanguinemque, ſeſe diffundens haurire queat; quod ægre ſane duabus hiſce alis deſtitutum moliri potuiſſet, quę duarum inſtar veſicularum, ad cordis dilatationem, conſtrictionemq; laxantur, conciduntque. Ac proinde dextra quam læua laxior effecta eſt, nam vt mox docebimus in dextro cordis latere plus ſanguinis, in læuo autem plus continetur ſpirituum; hi vero ſiniſtra etiam auricula non explicata promptius in ſiniſtrũ latus pertranſeũt; quam ſanguis craſſior ſcilicet, & minus fluxilis in dextrum. Atque hunc in modum ſe habet, facies cordis exterior.

Cordis ventriculi.

Interiorem duo ventriculi occupant, [e] dexter, ac [f] ſiniſter, inſigni eiuſdem cordis ſubſtantiæ ſepto dirempti, ac tum magnitudine, tum figura varij. Dexter enim longe maior eſt, & ad cordis mucronẽ magis deſcendit cauitatem creſcenti lunæ ſimilem efformans; dextro nanque latere anteriuſque, ac poſterius concauus eſt, & gibbo correſpondet, quod cor extima edit ſede; ſiniſtro latere arcuatus viſitur, ob ſeptum inter ventriculum hunc, & læuum interiacens, quod; ſede ad dextrum hunc ventriculum pertinente, in arcum prominet, hancque eandem figuram totus ventriculus a ſummo ad imum ſeruat. Siniſter ampla quoque baſi incipit, ſenſimque verſus cordis mucronem anguſtatur, pyramidis aut V maiuſculi figuram exprimens: ſeptum enim qua ventriculo huic correſpondet, haud gibbum eſt, vt qua dextrum reſpicit, ſed concauum. Siniſter hic ventriculus [g] medium fere cordis profunditatis tenet, imo ipſius duntaxat gratia cor re vera extructum videtur, dextrum vero ei extrinſecus [h] inſtar loculi cuiuſdam adhærere, quemadmodum in marſupijs pleriſque ſe habere cernimus. Siquidem tam ſeptum ipſum quam reliquum cordis ſubſtantiæ ſiniſtrum ventriculum conſtituentis, durum eſt, craſſum & ſolidum præterquam initio, vbi vaſorum illinc prodeuntium gratia, minus durum eſſe oportuit. Subſtãtia vero dextrum efformans mollior eſt atq; tenuior. Porro ventriculi [i] vtriuſq; ſeptum leuiter inæquale eſt, ob riuulos quoſdam ſiue ſurculos in cordis ſubſtantiam impreſſos, qui longe magis in læuo quã in dextro ventriculo conſpicui occurrunt; neuter vero ex vno ventriculo in alterum permeat, (vt aiunt) quotquot hactenus hæc litteris cõſignarunt. In his pręterea ventriculis [K] fibræ quædam conſpiciuntur, neruoſæ teretes, ac tenues, quarum interuentu membranas in ipſis conſiſtentes cordi hærere monebimus.

Ipſorum vſus.

Horum autem uentriculorum intereſt, dextri quidem ſanguinem, ex quo uitales ſpiritus gignantur, præparare, quemadmodum uentriculi eſt, alimenta conficere; ſiniſtri vero elaboratum hunc ſanguinem excipere, partemque ipſius in ſpiritus vitales conuertere, ac reliquum vna cum hiſce ſpiritibus per arterias dimittere, uti ſuo loco dicemus. Cuius quidem vſus gratia uentriculus uterque orificia duo, ſiue foramina obtinuit:

Primum dextri ventriculi orificium.

quorum [l] primum in dextro uentriculo occurrens dextro baſis cordis lateri in humiliori eius regione iuxta dextram [m] auriculam adhæret, cui (ut ſuo loco dicemus) maxima totius corporis [n] uena correſpondet, partim cordis ſubſtantiæ, partim dictæ auriculæ innitens; quo efficitur, ut longe amplius quam ſit, orificium uideatur.

Secundum.

[o] Secundum foramen multo minus primo eſt, & in elatiſſima baſis uentriculi huius parte iuxta dextrum cõmemorati ſepti latus conſpicitur, magnæ [p] arteriæ trunco adhærens; atque ex eo [q] uena quædam arterialis dicta exoritur, per pulmones, (ut ſuo loco audies) diſtributa; quæ egreſſum ſanguini præbet, per primum orificiũ ingreſſo, (uti prolixius ſexto libro edocebitur.)

Siniſtri ventriculi foramina

Siniſter uentriculus bina, & ipſe foramina eodẽ modo ſortitus eſt, alterũ quidem ſanguini, & ſpiritibus ingreſſum, alterũ uero egreſſum eiſdẽ præbens. [r] Prius ipſorũ, quo illis ingreſſus patet, admodũ patẽs & orbiculare eſt, & ĩ demiſſiori ſiniſtri uentriculi baſis parte, iuxta ſiniſtrã auriculã uiſitur, ſtatimq; in exortu [s] bipartito ſcinditur; quod nullos in eam ſñiam deduxit,

vt in

d fig.iiii. IK. fig.v.B.fig.vi. F. fig.vii.viii. C.fi.ix.x.A.
e fi.vii.viii.
f fi.ix.x.
g fi.xi.HH.
h ead. G.G.
i fi.vii. H.fi. ix.E.
K ead.H F.
l fi.v. BC. fi. vii.iuxta C.
m li.vi. ta.v. fig.x.a.
n ead.b.fi.v. BC. li. vi. ta. ii.E.
o fi.vii.D.inter G.& H.
p fig.vii.viij. ix.x.B.
q ead. A.
r ead. inter duo GG.
s fi.vi. K L.

Digitized by Google

vt in corde etiam diuiſionem huiuſmodi perdurare arbitrentur. Ex hoc orifi-
t ead. L. cio t arteria enaſcitur, venalis dicta, quam etiam per pulmonis ſubſtantiam ſuo
u fig.ix.x. B, B ac reſpondet D. loco diſtribui audies. [u] Alterum orificium omnium primo excepto maximum,
in elatiſſimæ cordis regionis medio conſpicitur, venæ arterialis orificio inni-
x li.vi.t.v.fi. x.f.t.iiii. A. tens: atque ex eo x magna arteria per vniuerſum corpus diffuſa egreditur, in y
y li.vi.t.iiii. C. duos ſtatim ramos dirempta: per quam vitales ſpiritus, & ſanguis diſtribuuntur,
quibus ingreſſum præbuerat z arteria venalis nuncupata. Ex hiſce orificiis, tria
z li.vi.ta.iii. fi.iiii. priora ad os in ſui amplitudine, ſingula tres membranulas obtinent, poſtre-
mum vero duas duntaxat. Primum ad a primi orificij os, cui vena caua iungi- *Foraminum membranæ.*
a fi.iii.B. tur tenuis habetur membrana orificium circum vndique complectens; quæ in
b fi.vii.FFG. ventriculi cauitatem pauliſper procedēs, in b tres ilico membranas finditur, quæ *Primi forami nis dextri ven triculi membrana.*
c fi. vii. HH. in triangularem cuſpidem ſingulæ deſinunt, paulo ſupra medium ventriculi lō-
gitudinis: ex vnoquoque autem mucrone c neruoſi quidam villi prodeunt, ven
triculi lateribus iuxta ipſius finem inſerti; porro nec membranæ, nec fibræ cor-
dis ſubſtantiæ præterquam in exortu, & inſertione affiguntur, fibris eiuſmodi
quidam deluſi, neruorum principium cor eſſe exiſtimarunt. Membranam hāc
hoc ſe modo habentem, diſſectionem profeſſores, ob ipſius diuiſiones, tripli-
cem faciunt, eſtque id earum munus, quemadmodum & ſitus, & exortus ip-
ſarum aperte docet, ut primum hoc orificium occludant, quo ſanguis per ve-
nam cauam in dextrum ventriculum illabens regurgitare nequeat. Quod qui-
dem tunc præſtant cum cor contrahitur; vbi enim dilatatur, tunc ipſæ ceden-
tes, ſanguini ex vena caua in hunc ventriculum concedunt ingreſſum. Eun- *Primi foraminis ſiniſtri ventriculi membrana.*
dem fere in modum quo præſens membrana orificii huius principio adnaſci-
d fig.ix.GG. li.vj. ta.iii. fi. iii.f. tur, altera quoque ad principium prioris ſiniſtri ventriculi orificii, ex quo d arte
riam venalem exoriri diximus, conſiſtit, niſi quod haud tres in partes, vt illa, ſed
e fig.ix.CC. in e duas duntaxat ſcinditur, æquè prioris orificij membranis figura ſimiles, ac
magnitudine, roboreque diſſimiles; ex ampla enim baſi in obtuſum mucronē
deſinunt, paulo magis deorſum, quam dextri ventriculi membranarum cuſpi-
des, protenſum. Ex duabus hiſce partibus, altera læuum ventriculi huius latus,
altera dextrum occupat; anteriori enim poſteriorique ſede nulla reponitur
membrana; adeo vt ſimul ambæ epiſcopalem mitram appoſite repræſentent.
f ead.FF. Proceſſum horum vterq; f nerueas quaſdam fibras adipiſcitur, quæ ab ipſis ena-
g fi.ix.x.E. tæ, ad ventriculi finem, ſubſtantiæ cordis applantantur; in qua g ſulci quidam ijs
paulo maiores conſpiciuntur quos in ſiniſtro ventriculo haberi prodidimus.
Membranam hanc ob duas quas educit cuſpides, geminam veteres fecerunt.
Eſtque idem propemodum ipſius vſus qui & ad primum dextri lateris orificium
repoſitæ; ſiquidem vt illa dilata cedenſque cordi adhæret, & ſanguini ex vena ca
ua ingreſſum in dextrum ventriculum largiatur, collecta uero contractaue, ſan-
guinis regurgitationem in venam cauam prohibet; haud ſecus quoque hæc in-
trorſum deducta, ſanguinem, ſpirituſque a venali arteria in ſiniſtrum ventricu-
h fi.viii.HH. lum irruere ſinit. h Membrana ſecundo dextri lateris orificio cui arterialis vena *Secundi foraminis dextri ventriculi mēbrana.*
cohæret adnata a ſuperioribus tam ſitu, ac figura, quam robore diſſidet; vt
enim aliæ ſuos proceſſus, verſus ventriculi mucronem obtinent, ita hæc eos ver
ſus arterialis venę truncum ex hoc enaſcentis orificio, adipiſcitur. Preterea haud
i ead. ex ſimplici conſtat membrana, ſed in i tres admodum diſſidentes dirempta eſt;
quarum vnaquæque velut in ſemicirculum a uenæ arterialis trunco exoritur,
paululum initio protuberans, ac dein craſſior paulo reddita, a corde remoue-
tur, magiſque craſſeſcens tubercula quædam in cordis baſi impreſſa producit;
hiſque tuberculis tres veluti proceſſus, ſiue apices efformantur, qui ſeſe, ut in pun
cto contingentes, ſubtus, ſupraque angulos quoſdam conſtituunt. Ex hiſce tu-
K ead.E.F.G berculis K membranæ tres, ſingulæ in ſemilunæ imaginem producuntur, nec
cordis baſi, nec alibi uſquam adnatæ. Latior harum membranarum pars, a
corde magis quam reliquæ omnes earum partes remota, illudque ipſarum la-
tus quod cordis baſi minime adnaſcitur, haud ita recta cernitur, ac ſi membra-
næ ſingulæ abſolutū efformarent ſemicirculum; imò nonnihil introrſum adi-
gitur, neque adeo extrorſum in medio, atque terminis porrigitur, quibus cor-
dis baſi vtrinque committitur. Quum itaque elatiſſima hæc, latiſſimaq; harum

Digitized by Google

membranarum exortus, qua continuantur, veluti ſemicirculum efformet, græci membranas has σιγμοειδεῖς hoc eſt elemento quod Sygma dicitur, ſimiles, ap-

Ipſarum vſus. pellarunt. Ipſarum uero munus eſt, ut recluſæ ſanguini egreſſum præbeant, qui ex vena caua illapſus per primum uentriculi huius orificium ingreſſus eſt, occluſæ autem ſanguinem prius elabi non ſinant, quam idoneus ſpiritibus uitalibus gignendis a corde redditus fuerit. Tribus hiſce membranis totidem aliæ correſpondent, ad ſecundi orificii ſiniſtri lateris os, cui magnam arteriam hærere dicemus, poſitæ; quæ commemoratis ſimiles uſquequaque ſunt, magnitudine duntaxat roboreque diſſidentes; quemadmodum etiam arteria magna, uenam arterialem magnitudine ſuperat. Quomodo autem ſanguis hic a dextro uentriculo in læuum, & per quas uias illabatur, tunc opportune docebimus, quam de ductibus a corde manantibus uerba faciemus. Sicque præſenti libro finem imponentes, ad tertii membri principem in corpore locum obtinentis enarrationem aggrediemur.

Digitized by Google

LIBRI QVARTI FIGVRARVM
EARVMQVE CHARACTERVM
INDEX.

FIGVRA I.

P*RAESENS figura tantam hominis in dorſo cubantis partem ex ſiniſtro latere commonſtrat, quantam oſtendendæ thoracis ſedi ſufficere arbitrati ſumus. Ab anteriori itaque thoracis ſede & lateribus, ac dein ab aliqua colli règione cutem ſectionis ſerie ademimus, ac dein muſculis qui coſtis obducuntur reſectis, coſtarum oſſa a ſuis cartilaginibus vna cum pectoris oſſe liberauimus, & coſtarum oſſibus (vti interſecandum ſit) effractis, coſtarum cartilagines ſurſum verſus dextrum latus attraximus, vt thoracis amplitudo, hăcq; interſepientes membranæ, & pulmo, reliquaque in conſpectum venirent, quæ modò in characterum indice ſignificabuntur.*

AA Siniſtri lateris coſtarum indicantur cartilagines, vna cum pectoris oſſe, dextrorſum ſurſumque tractæ.

BB Intercoſtales muſculi interualla cartilaginum occupantes.

CC Coſtarum a cartilaginibus ſeiunctarum oſſa.

DD Intercoſtales muſculi interualla oſſium adimplentes.

E Clauicula hic nuda, atque in ſua ſede adhuc aſſeruata cernitur.

F Venarum, arteriarum, neruorumque in axillam perreptantium ſeries.

G Exterior iugularis vena hic mox auulſa cute ſecantibus occurrens.

HH Siniſtra thoracis amplitudinẽ interdiuidens membrana, ſuperficie ipſius ſiniſtra hic conſpicua, quam etiam L M N & O indicant.

II Septum tranſuerſum ea ſuperficie hic apparens, qua ſiniſtram cauitatis thoracis ſedem reſpicit.

K Sedes vbi inter diuidentium thoracem membranarum ſiniſtra ſepto connaſcitur.

L Hæc protuberans ſedes, cordis gratia hic in ſiniſtrum adeo prominet: id nanque vna cum ipſius inuolucro inter membranas thoracem diuidentes comprehenſum, in ſiniſtrum longe magis, quam in dextrum porrigitur, atque huius potiſſimum tuberis occaſione præſentem figuram ex ſiniſtro potius, quam dextro latere expreſſimus.

M Vena ſiniſtro pectoris oſſis lateri exporrecta, & ſiniſtræ thoracem interdiuidenti membranæ varios ſurculos offerens.

N Arteria ſiniſtro pectoris oſſis lateri exporrecta, & ſimiliter, ac vena M inſignita ramulos ſiniſtræ thoracem interſepienti membranæ exhibens.

OO Ramuli a vena, ac arteria deducti, qui ſecundum pectoris oſſis ſiniſtrum latus a iugulo ad abdominis regionem pertingunt.

PP Neruus ſepti tranſuerſi ſiniſter, hic conſpicuæ thoracem interſepiẽtis membranæ ſuperficiei in progreſſu adnatus.

Q Vena in hominibus potiſſimum a iugulo vna cum ſepti tranſuerſi neruo deorſum excurrens, & membranæ thoracem interſepienti ramulos deriuans.

RST V. Pulmonis pars ſiniſtram thoracis cauitatem occupans. ac R & S huius partis ſedem notant, quæ coſtis, ſeu ipſas ſuccingenti membranæ proxima eſt, gibbave cernitur. T vero & V eius partis ſedem indicant, quæ priuſquam collaberetur, exteriori ſuperficiei membranæ thoracem interdiuidentis committebatur. Rurſus R & T partis huius pulmonis ſuperiorem inſinuant fibram, ſeu lobum. S autem & V inferiorem.

Figvra II.

*S*ECVNDA *figura, quam erectam non autem humi proſtratam finximus, primam ſectionis ſeriem ſubſequitur: etenim anteriori thoracis ſede, & lateribus cute, & muſculis qui illi adnaſcebantur, denudatis, ac coſtarum cartilaginibus ab oſſibus liberatis, ipſiſque oſſibus extrorſum effractis, tandem pectoris vna cum ipſi coarctatis cartilaginibus ab utriſque thoracem interſepientibus membranis liberauimus, ſurſumque deduximus, vt illius interior ſuperficies obuia eſſet, & membranarum thoracem interdiuidentium natura accuratius adhuc quam in prima figura exprimeretur.*

AA Pectoris oſſis vna cum coſtarum ipſi cõmiſſis cartilaginibus interior, ſeu thoracis cauitatem ſpectans ſuperficies.

BC Duæ indicantur venæ a iugulo pectoris os petentes, ac præter frequentes quas diffundunt ramulos, etiam ad elatiorem abdominis ſedem excurrentes.

DE Duæ arteriæ venas nuper commemoratas ad vmbilici vſque regionem concomitantes, nullibi tamen vt venæ ad cutem ſubeuntes.

F Glandulæ ſub elatiſſima pectoris oſſis ſede in iugulo repoſitę, ac vaſorum ſecurę diſtributioni a natura prefectę.

GG Dextræ membranæ thoracem interdiuidẽtium membranarum ſedes, quæ dextro pectoris oſſis lateri adnaſcebatur.

H Dictæ modo membranæ dextra, ſeu pulmonem ſpectans ſuperficies.

II Siniſtræ membranæ thoracis cauitatem interſepientium membranarum pars, quæ ſiniſtro pectoris oſſis lateri ante ſectionẽ connata fuerat.

K Dictæ modo membranæ ſiniſtra, ſeu pulmonem reſpicies.

LL Interuallum indicatur inter duas thoracem interſepientes membranas inibi conſpicuum, vbi humano pectoris oſſi continuantur.

MM Hæc protuberans regio cordis indicat ſitum: cor enim vna cum ipſius inuolucro immotum inter membranas thoracem ſepientes collocatur.

NO P. Q. Pulmonis gibbum, ſedesve coſtis contermina indicatur: neutra namque ex parte pulmonis partes in latera refleximus. Verum N & O duas fibras dextræ partis pulmonis indicant, N quidem elatiorem, O uero humiliorem, atque ita etiam in ſiniſtro latere P & Q tum elatiorem, tum humiliorem.

RR S Septi tranſuerſi ſedes, quam a mucronata pectoris oſſis cartilagine hic S inſignita, & dein a cartilaginum quæ pectoris oſſi nõ coarticulantur mucronibus liberaui.

TV Cutis deorſum a thoracis anteriori ſede euerſa, atq; ea ſuperficie conſpicua, qua muſculis obducebatur.

Figvra III.

*Q*VONIAM *duæ præcedentes figuræ cordis, ac pulmonis ſitum abunde indicant, præſentem figuram (vti & ſubſequentes uniuerſas) tanquã e thoracis cauitate euulſam delineauimus, ne ſingulis figuris truncum corporis appinxiſſemus, negotium fruſtra operoſius redderetur. Tertia itaque figura cor ſuo ueſtitum iuuolucro continet, vna cum pulmone & ſepti tranſuerſi portione, cui in hominibus magna amplitudine cordis inuolucrum connaſcitur.*

A Hic venæ cauæ portionẽ ſurſum conſcendentem, & magnam arteriam prȩſcidimus, tanta vaſorum cordis aſſeruata portione, quanta cordis inuolucro obducitur, aut a qua id inuolucrum potius initium ducit. Vbi enim

B hic B aſſcripſi, illic inuolucrum pertinaciſſime cauæ venæ, & magnæ arteriæ, & venæ arteriali adnaſcitur, ab illis vaſis non ſecus quam a corde, toto illo interuallo abſcedens, quod a B ad C metitur. C enim cordis baſis ſedem regionemve indicat.

DE F Cordis inuolucri anterior ſedes, cordis figurã nuci pineę nõ admodũ abſimilẽ referẽs. D enim & E

basim

baſim notant, F vero mucronem.

G Ab F ad G ſedes inſignitur, qua cordis inuolucrum ſepto tranſuerſo in hominibus ſecus multo quam in canibus adnaſcitur. Cæterum venulæ hic in cordis inuolucro conſpicuæ, non cordis, at ipſius inuolucri ſunt: id namq; in hominibus tum craſſum validumque viſitur, vt cordis color per illud vix tranſpareat.

H Septi tranſuerſi pars.

II Septi tranſuerſi nerui.

LM N O. Pulmo, at ſinguli characteres ſingulas humani pulmonis inſinuant fibras, lobosve.

FIGVRA IIII.

QVARTA figura cordis inuolucrum diuiſum gerit, ipſumque cor & cordis vaſa anteriori ſede ab inuolucro deteximus, corde interim immoto.

A Sedes, qua cordis inuolucrum vaſis ſupra ipſius baſim continuatur.

BB Cordis inuolucrum ab anteriori cordis ſede in latera reflexum.

CD E. Cordis anterior ſedes. ac C quidem & D ipſius indicant baſim, E vero mucronem.

F Vena caua.

G Arterialis vena.

H Magna arteria. Venalis autem arteria niſi corde in dextrum latus (uti ſexta oſtendit figura) reflexo, nulla ex parte conſpici poteſt.

I Dextra cordis auricula.

K Siniſtræ cordis auriculæ apex.

LL Venæ ſunt, ac arteriæ a cordis baſim cingentibus vaſis pronatæ, atque huc ex poſteriori cordis ſede, adeoque ſiniſtro ipſius latere antrorſum reductæ.

MN O P. Pulmonis indicantur fibre lobiue.

Q Septi tranſuerſi pars.

FIGVRA V.

QVINTA figura vna cum pulmonibus cor exprimit, verum ab ipſius inuolucro penitus liberum: ac in ſiniſtrum latus in hoc reflexum, vt venæ cauæ ad cordis baſim continuitas oculis ſubiiceretur.

A Cordis dextrum latus, magnaq; ipſius poſterioris ſedis regio.

B Dextra cordis auricula.

C Vena caua, qua in cor dehiſcit, aut ab ipſo pronaſcitur.

D Venæ cauæ portio, ſeptum tranſuerſum permeans.

E Septi tranſuerſi pars.

F Venæ cauæ portio iugulū petens.

G Venæ pari carentis initium.

H Arteriæ magnæ radix.

K Portio eſt nerui ſiniſtri, ſexti paris neruorum cerebri, a quo ſubſequens figura cordis neruulum depromi oſtendet.

LM N O. Pulmonis notantur fibræ.

P Vaſorum pulmonem adeuntium hic aliqua ſeries conſpicitur.

FIGVRA VI.

SEXTA figura cor in dextrum latus ita conuolutum proponit, quemadmodum mox præcedens id ad ſiniſtram oſtendebat reflexum. atque vt illa venæ cauæ ad cordis baſim continuitatem indicabat, ita præſens venalem exprimit arteriam, ac ſiniſtram cordis aurem: at cordis quoque neruulum, cuius ductus, vt eſſet conſpectior, arteriæ magnæ aliquot propagines, & aſperæ arteriæ, et neruorum ſexti paris cerebri portiones huic figuræ adnexas reliquimus.

AB C. Cordis ſiniſtrum latus, & poſterioris ipſius ſedis magna regio.

D Venæ, & arteriæ cordis baſim cingentes.

EE Venę, & arterię a vaſis cordis baſim ambientibus deorſum exporrectæ.

F Siniſtra cordis auricula.

G Arteria uenalis.

HH Arteriæ venalis ſoboles in ſiniſtrā pulmonis partem excurrentes. Quæ uero in dextram feruntur, oculis non patent: quod illarum radix ſub corde mox in huius vaſis ortu ad dextram pulmonis ſedem prorepat.

I Venæ arterialis principium.

K Arterialis venæ pars, ſiniſtram pulmonis partem petens.

L Arterialis venę pars dextrę pulmonis

nis parti diſtributa, ac ſecũdum poſteriorem caudicis magnæ arteriæ ſedem reflexa.

M Apex dextræ cordis auriculæ.
NN Vena caua.
O Magnæ arteriæ caudex.
P Magnæ arteriẹ portio deorſum ad ſpinam detorta.
Q Magnæ arteriæ portio ſiniſtra maxillam accedens.
R Arteriæ magnæ portio iugulum petens.
S Arteriæ magnæ portionis iugulũ petentis dextra pars, a qua axillaris dextri brachij conſtituitur arteria T inſignita.
T
X Soporariæ, ſeu ſomniferæ arteriæ.
Y Aſperæ arteriæ caudex.

Dexter neruus ſexti paris neruorũ cerebri.

b Ramuli, quos neruus *a* inſignitus ad dextri recurrentis nerui conſtitutionem digerit.
c Dexter recurrens, ſeu reuerſiuus neruus.
d Siniſter neruus ſexti paris neruorum cerebri.
e Siniſtri nuper commemorati nerui ſurculus, ſiniſtræ pulmonis parti oblatus.
f Ramuli ſiniſtri nerui *d* inſigniti, a quibus ſiniſter recurrẽs neruus conſtituitur.
gg Siniſter recurrens neruus.
h Neruulus ſecundum venam arterialem exporrectus, ac cordis baſis centrum adiens.
iklm Pulmonis indicantur fibræ.
no Septum tranſuerſum.

Figvra VII.

SEptima *figura cor a pulmone, & ſepto tranſuerſo liberum oſtendit, cuius dexter ventriculus unica ſectione adapertus cernitur ab anteriori ſede orificii uenẹ cauẹ ad cordis uſque mucronem ducta, quo id orificium, & ipſi præfectæ membranæ in conſpectum venirent. Verum monendus hic eſt diſſector, me a Veſalio diſcedere, in hac & tribus proxime ſequentibus figuris, quod in illis non ſatis aperte omnia oculis exponerentur.*

A Vena arterialis.
B Arteria venalis.
CC Dextra cordis auricula, quæ quod cor monſtretur apertum, ſita eſt in latere ſiniſtro.
D Huic loco reſpondet vena arterialis.
EF G. Tres membranæ quæ principio cauitatis primæ adſiſtunt.
HH Harum membranarum fibrẹ mucronem cordis petentes.
I Inter ſeptum cordis.

Figvra VIII.

HAEc *figura nihil differt a præcedenti, niſi quod vena arterialis ad apertiorem inſpectionem diuiſa exhibeatur.*

A Diſſectum venæ arterialis orificium.
B Arteria venalis.
C Auricula dextra.
D Huic loco reſpondet foramen venæ arterialis.
EF Ad huius foraminis principium ſitæ membranæ.
HH Membranæ quæ proueniũt ex modo dictis.

Figvra IX.

OStenditvr *hic cor, ac uentriculus eius ſiniſter apertus.*

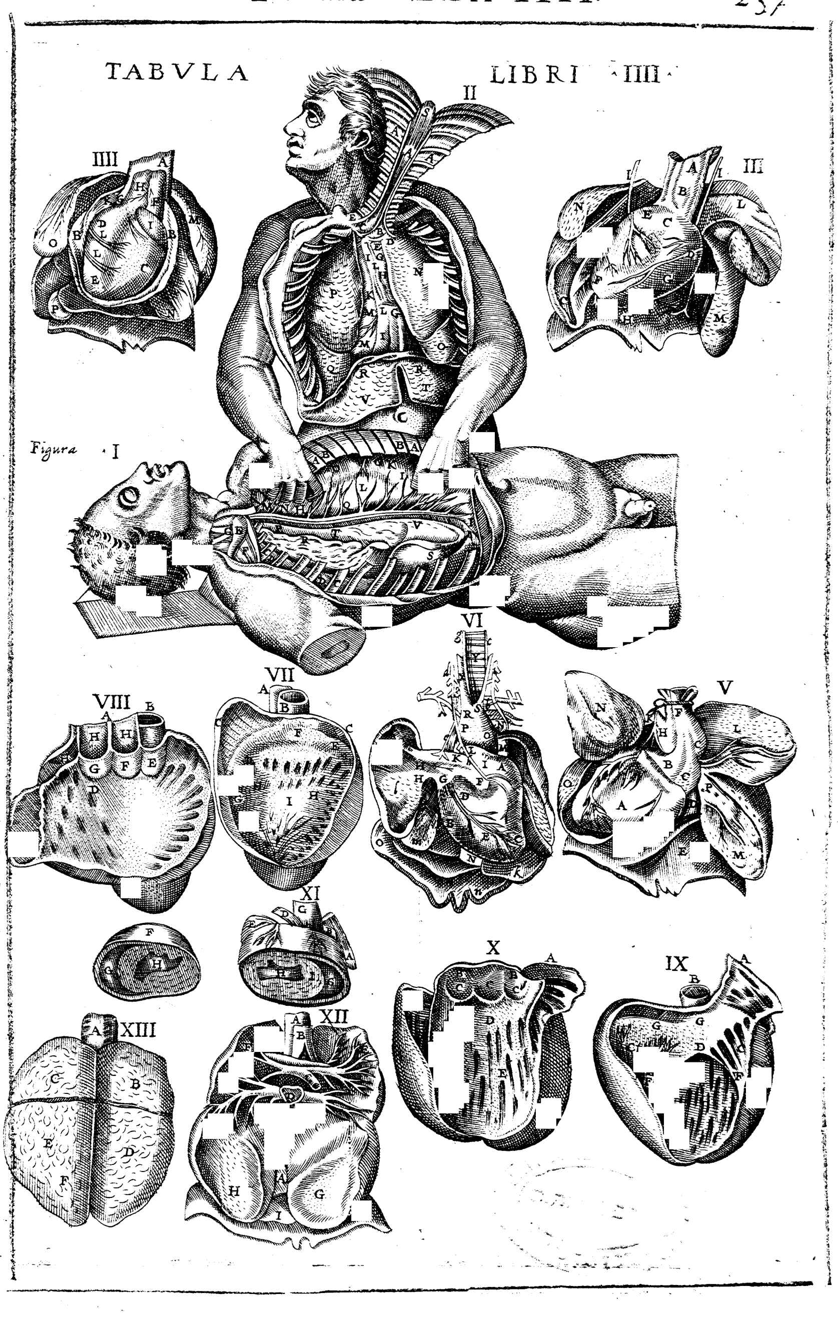
A Siniſtra auricula.
B Arteria aorta.
CC Duæ membranæ, orificio arteriæ venalis adſtantes.
D Literæ huic ſubeſſe fingitur foramen arteriæ aortæ.
E Fibræ, ſeu vili apparentes in cordis ſubſtantia, item ventriculorum interſtitium.
FF Principium membranarum quæ notantur CC.
GG Orificium arteriæ venalis.

Figvra X.

PEcvliariter *hic oſtenduntur membranæ orificij ipſius magnẹ arteriæ.*

A Auricula ſiniſtra.
B Arteria magna.
CCC Membranæ quæ ſunt ad principium eiuſdem arteriæ.
D Huic loco reſpondet orificium arteriæ magnæ.
E Ventriculi interſtitium.

Digitized by Google

Digitized by Google

FIGVRA XI.

VNDECIMA *figura cor per tranſuerſum diſſectum oſtendit, ut cordis ſubſtantiæ ſecundum ipſius ventriculos craſſities in conſpectum ueniret,*

A Cauæ venæ pars.
B Dextra cordis auricula.
C Arteriæ magnæ caudex.
D Vena arterialis.
E Siniſtra cordis auris, cui portio appendet uenalis arteriæ.
Atq; hi characteres cordis baſim inſinuant.
F Cordis mucro.
GG Dexter corpis uentriculus.
HH Siniſter cordis uentriculus.
II Septum cordis uentriculorum.

FIGVRA XII.

DVODECIMA *figura anterior pulmonis ſedes, a qua cor præfectum eſt, delineatdr, quę inferiori, teramque ſpectanti bubuli pedis ſedi non admodum imagine abſimilis uiſitur.*

AA Stomachi quo cibus in uentriculum fertur.
B Aſperæ arteriæ portio.
C Vena arterialis.
D Venalis arteria.
EFG H. Quatuor pulmonis fibræ, ſeu lobi. Verum G & H priuatim pulmonis ſedem indicant ſepti trãſnerſi gibbo thoracis amplitudinem ſpectanti congruentem.
I Septum tranſuerſum.

FIGVRA XIII.

DECIMATERTIA *figura pulmonis ex thoracc euulſi poſteriorem notat ſedem.*

A Aſperæ arteriæ portio, poſteriori ex ſede hic conſpicua.
BC DE. Quatuor pulmonis fibræ ſeu lobi, bubuli pedis ſuperiorem regionem forma exprimentes.
F Canalis pulmonis.

IOAN-

IOANNIS VALVERDI Medici de Humani Corporis Fabrica.

LIBER QVINTVS.

Motionis ſenſuſq; organis dicatus.

De membranis organa hæc ambientibus. *Cap. I.*

DE organis nutritioni vitæque hominis famulantibus duobus præcedentibus libris egimus. Verum quia *Qui actum ſuperioribus duobus libris.*
duo hæc principia ad abſolutam fabricæ perfectionē
minimè ſatis erant, cum nec vllam in partem moue-
ri, nec variarum rerum in hoc orbe productarũ aſpe-
ctu frui poſſet, circa quarum notitiam in ſummi ea-
rum opificis, qui ſolus hominum finis eſt, cognitionē
deuenire minime potuiſſet, ꝑpterea haud ſe orbis cō-
ditor, minus liberalem hac in re quam in reliquis om
nibus, humano generi præſtare voluit. Quinimo ter-
tium in eo principium produxit, in quo tanquam in
fornace quadam ſpiritus formantur, viſionis, auditus, guſtatus, tactus, & motus
opifices, ideoq; animales latinis dicti ex vitalibus procreati ſpiritibus, quos in cor
de progigni retulimus. Tertium hoc principium Cerebrum appellamus, in ſupre *Cerebrum cur in capite repoſitum.*
ma corporis regione poſitum; non quia tutior illi accommodatiorq; huiuſmo
di ſedes foret, quo iuxta oculos conſiſteret, qui nulla prorſus ratione alia in parte
reponi poterant, arcis nimirum corporis noſtri vt ſunt, excubitores futuri. Qua
re ſitus defectui probe admodum noſtri opifex obuiam iuit, capillis ipſum & cu
te, nec nō præduro validoq; cranio obtegens, quod inſtar galeæ cerebrum tutat̄,
ne facile ab eo vulneretur; duabus præterea ipſum mēbranis incluſit, altera craſ-
ſiore, quæ dura Menynx dr̄, altera tenuiore, cui nomen piæ Menyngi; quæ cere-
brum, ipſiuſq; proceſſus, ac neruos omnes ambiunt, perinde ac peritonæum nu-
tritionis organa omnia, & ſuccingens coſtas membrana, organa in thorace repo
a li.vii.t i.ſi. i.ii.E.ſi.iiii. ſita complectitur, & quia proceſſus addidi, ſciendum eſt, Cerebro [a] proceſſuum *Cerebri proceſſus.*
caudę inſtar adeſſe, ſpinalem medullā cōiter appellatum, quæ [b] a cerebri baſi ena
b ead.ſi.i.D. ſcitur, & per maximũ occipitis [c] foramen egrediens, per dorſum ad ſacri vſq; oſ-
c lib. i.t.iiii. ſi.vi.z. ſis extremum reptat, paulo ſemper tenuior reddita. [d] Dura menynx perinde ac
d ſi.i.AAAB pia, pars eſt corporis noſtri ſpermatica vna cũ reliquis partibus genita; Cerebrũ *Prima cerebri membrana.*
ea obtegit, vbiq; continuata, niſi quod foraminibus quibuſdā venarũ inſtar per-
foratur. Ipſius vero figura, & magnitudo oſſibus cerebrum, ac ſpinalem medul-
lam continentibus coæqualis eſt, illiq; figura conſimilis, ſemper enim oſſi præ-
e li.i.t.v.ſi.i. M. terquam ſupra [e] foueam oſſis cunei formis, adhæret, quamuis alijs, quam alijs in
partibus firmius. Atq; ita tum ob id, tum ob fibras, quarum interuentu mēbra-
na hæc cranio committitur, externa facie admodum aſpera, & inæqualis occur-
rit, quemadmodum ēt & oſſa, præſertimq; iuxta oſſium foramina, & proceſſus,
ex quibus quodammodo enaſci videtur, multoq; magis iuxta ſuturas, quibus cō
mittitur tenuis admodum membranæ beneficio, quæ a pericranio exoritur, & ꝑ
ſuturas ingrediēs, in hanc membranam inſeritur. Pleraſque inſuper inæqualita-
tes dura menynx oſtendit, quibus nunc referendis, non immorabor, cum ex his,
f ſi.vii.ooo. quæ in oſſibus fiunt, facile innoteſcant. [f] Præterea dura hæc membrana inter ce
rebrum, ac cerebellũ ſeſe inſinuat, & ſuperiorem oēm cerebelli regionem obte
git, ipſum a cerebro dirimens. Ex medio quinetiam duræ menyngis, ſecundum

vniuerſam

Digitized by Google

vniuerſam capitis longitudinem a fronte ad occiput, proceſſus quidam educi- g fi.iii. DDD
Interſepti cerebri figura. tur, qui deorſum protenſus inter læuam dextramq́; cerebri partem adigitur, fal- h ead. N.
cis g imaginem exprimens, cuius mucro h proceſſui octaui capitis oſſis, qui ſinus i ead. L L.
olfactus organorum diuidit, proximus eſt, baſis cerebello contermina, acies, cor K fi.i. CC. fi. ii. AA. fig. iii. EE.
pori i calloſo, dorſum K caluariæ. Proceſſus hi eandem ambo cum reliquo du- l fi.viii. VV.
ræ menyngis craſſitiem ſeruant, niſi l qua m cerebellũ illa obtegit, vbi triplo craſ- in ead. RR.
ſior quam alibi occurrit. In hac inſuper tunica ſinus tres efformantur, vti pro- m ead. RR.
lixius ſexto libro docebimus; vnus quidem n a coronali ad occipitis commiſſu- n fig. ii. inter duo AA.
Interſepti ſinus ram pertinens, duo vero o ab huius extremo enaſcentes, & ad ſuum ſinguli la- o fig. vii. PP QQ.
tus inter cerebrum, ac cerebellum progredientes. Horum primus, proceſſum fal-
ci ſimilem craſſiorem reddit, cui adhæret; & quanuis ſinibus hiſce adapertis, du-
Interior ſedes. ra membrana gemina inibi appareat, ſtatim tamen ſimplex deprehenditur. p p fi.ii. HH.
Intima membranæ huius facies læuis admodum eſt, ac lucida, adipe omni va-
cans, & aqueo humore madens; hæret autem tenui membranæ medijs quibuſ-
dam q venarum, arteriarumque ſurculis ab vna in alteram porrectis; quod laxe q ead. FF.
adeo efficitur, vt cerebri impulſus minime impediatur. Quinimo vt cordis in-
uolucrum, latius paulo effectum eſt, quo liberius cor extenderetur, ſic dura hæc
membrana paulo amplior cerebro effecta eſt, vt id extendi, & colligi poſſet
quemadmodum in his facile conſpicitur, quibus caluaria ob vulnus frangitur.
Duræ menyngis foramina, & proceſſus. Supereſſent nunc recenſenda foramina, ſiue ductus, quos dura hæc membrana
ſibi vendicat; ſed quia hæc r primus liber edocuit, illud intellexiſſe ſufficiat, r cap. viii.
membranam hanc per omnia egredi foramina ex quibus nerui prodeunt, quos
omnes inueſtit; atque in omnibus partibus peruiam eſſe, in quas vena quæpiam,
& arteria ingreditur; medullam item ſpinalem, neruoſque omnes ab ea proce-
Tenuis membrana. dentes obuincire. Duræ menyngis officium eſt, venas arteriaſq; cerebrum enu-
trientes excipere. Huic s tenuis membrana proxime ſubtenditur, longe illa te-
nuior, mollíorque; ac vndequaque læuis, & ſibi continua; quæ cerebro adhęrẽs, s fi.ii. EE.
ipſum extrinſecus contegit; & in omnes ipſius anfractus ſeſe indens, nullam non
integit partem, calloſo duntaxat excepto corpore, cui aut non obtenditur, aut
ita hæret, vt dignoſci nequaquam poſſit. Membrana hæc extima ſuperficie læ-
uis admodum eſt, & aqueo humore perfuſa, in teriore vero ſede ſubaſpera, perq;
ipſam quamplurimæ t venarum, arteriarumque propagines diſtribuuntur, nu- t ea. CCDD.
trimentum cerebro deferentes.

De Cerebro, & Cerebello. Cap. II.

Cerebri partitio. CErebellum anatomici duas in partes dirimunt; a anteriorẽ alterã, quam Ce- a fi.i.ii.iii.
rebrum cõiter appellamus, alteram b poſteriorem, quam Cerebellũ vocãt. b fi.vii. ooo.
Anteriorem rurſus in c dextram, d læuamq́; partiuntur. Verum partes hæ om- fi.viii. RR.
nes inferiori ſede ſibi continuæ ſunt, iuxta capitis baſim (baſim appello caluariæ c fi.i. BB.
fundum ſuper quo cerebrum firmatur;) pars quidem ſiniſtra dextræ continuat̃, d ead. AA.
calloſi e corporis interuentu, quod ex alterius baſi enatum, baſi alterius affirmat̃; e fi.iii. LL.
alterius item corporis medio, qđ huic ſubſtratum rectitudinẽ veluti efformare
audies; nec nõ f ſepti beneficio ſuper tertium ventriculum poſiti: tandemq́; eiuſ- f fi.v. xx.
dem cerebri ſubſtantiæ interuentu copulant̃, potiſſimũ ad ſpinalis medullę exor
Cerebri ſitus, & figura, & primum cerebelli. tum, qua etiam in parte duobus locis Cerebellũ continuatur. Cerebrum vniuer-
ſum vna cum Cerebello omnem opplet caluariæ cauitatem, cui vtrunq;, tũ ma-
gnitudine, tum figura correſpondet: quanuis Cerebellũ decuplo minus cerebro
exiſtat, ſedemq; in poſteriore, humilioreq; capitis regione quam occiput appel-
lamus, obtineat, g foueas illas, ſinúſve inſarciens quos in ima iſtius oſſis parte cõ g fi.xii. LN.
ſiſtere monuimus, & foueas quaſdã oſſium temporalium iuxta h mamillares p- h lib.i. t.iiii.
ceſſus, haud interim prædictos ſinus altitudine ſuperans, ad mediam nẽpe occipi fi.i. K.
tis regionem, nec vltra tpalium oſſium partem auri dicatam protenſum. Eſt ita-
Cerebelli figura. que Cerebellum latum magis quam lõgũ, profundumvè; ſuperiori parte modi-
ce depreſſum; inferiori vero latioris globi modo rotundum; in medio exiguam i fi.ix. C. fig. xi. CD.
quandam i impreſſionem obtinet, a K tuberculo productã, quod occipitis oſſi in K fi.ix. Q.

Digitized by Google

interna ipſius regione adeſſe retulimus, cui impreſſioni dura membrana ſatis va
ſi.x.KI. lide adhæreſcit, anteriori vero ſede, qua [l] eam cerebri partem reſpicit, quam na-
tibus aſſimilari dicemus, modice acuminatum eſt. Reliquam oēm capitis caui-
tatem cerebrū occupat, cui tam ſubtus, ſupraq;, quam ad latera, & antrorſum fi-
gura reſpondet, etſi poſterior pars cerebello contermina, huic magis, quā calua-
riæ figuram habet congeneam. Ac proinde ſuperiori ſede, ad latera, & antrorſū, *Cerebri figura*
orbiculare cerebrū eſt; inferiori vero leuiter depreſſum & inequale, quemadmo
m li i. t. v.ſi. i.H. dum & caluariæ baſis ob ſinus in maioribus duabus cuneiformis [m] alis, & in frō
tis oſſe inſculptos. Summatim, cerebri baſis oſſium capitis figurā inſculptā com-
monſtrat. Porro cerebrū vti diximus mēbrana dirimitur, quæ ſeſe inter læuam,
dextramq; partem inſerit, ex octaui oſſis capitis proceſſu per capitis medium ad
os vſq; occipitis producta. Aſt vtraq; pars impreſſiones quaſdā penitus exculptas
n ſi.ii. adipiſcitur, quæ in obliquos quoſdā anfractus actæ cerebri figuram [n] inteſtino- *Cerebri impreſſionum vſus.*
rū inuolutionibus ſimilē reddūt. Impreſſiones has ad meliorē cerebri enutritio-
nē factas eſſe arbitror; eademq; de cauſa longam illā impreſſionē, quia cerebrū
per medium diſtinguitur factam eſſe reor, citra quam ingens adeo moles nutriri
minime poſſet. Atq; ideo cerebellum qđ longe minus eſt, impreſſiones minus
profundas, neq; in tot ſinuoſos implexus actas nactum eſt; imo uero tā dextra, q̄
ſiniſtra cerebelli pars impreſſiones has æquidiſtantes ſecundum ipſius latitudinē
obtinent, quæ deorſum protenſæ, velut in puncto terminantur iuxta nucā, dex-
træ quidē ad dextrū latus, ſiniſtræ aūt ad ſiniſtrum. Cerebri ac cerebelli ſubſtātia *Cerebri ſubſtantia.*
mollis, ac tenera eſt, quod æque in quouis animante, atq; in homine animaduer-
tere licet. Subſtantia hæc, etſi eam nonnulli capitis medullam vocant, a cæterorū
tn̄ oſſium medulla differt, cum neq; ad ignem eliquetur, neq; in famæ ēt euectis,
vti aliæ medullæ ſolent, abſumatur. Hæc haud vniformem vbiq; colorem obti-
net, iuxta.n.cōmemoratas impreſſiones, tam infera, quam ſupera ſede, multoq;
magis externa facie a tenui menynge vti dicemus obtecta, cerebrum ſubobſcu- *Cerebri color.*
ri, & ſubcinericij coloris viſitur, ita vt coloris quoſdā, & ipſe gyros impreſſionū
conuolutionibus ſimiles, in cerebro efformare videatur. Cerebri reliquum albiſ *Cerebri venæ.*
ſimum eſt, nec conſpicua vlla vena implicitum, quanuis fere non minus in bene
valentibus quam phrenitide captis hominibus, puncta quędam ſanguinea occur
rant; quod eſſe nequaquam poſſet, ſi nulla ipſum vena perreptaret.

De Calloſo appellato corpore, & ventriculorum ſepto. Cap. III.

a ſi.iii.LL. CErebrum in dextram, læuamq; partem diſtingui, & duri cuiuſdam, albique
inſtar calli corporis interuentu committi antea retulimus. [a] Corpus id in ce *Calloſi corporis ſitus.*
rebri medio ſitum eſt, licet poſtrema ipſius pars poſteriori cerebri ſedi paulo ꝓ-
ximior eſt, q̄ anterior anteriori; eſtq; album illud, & arctum corpus, quod dextra
cerebri parte a ſiniſtra manibus leuiter diducta, in conſpectum venit, paulo ma-
gis in medio, q̄ ante aut pone protuberans, eum fere in modum quo capitis ver-
tex, frontem, occiputve ſuperat. Corpus id non ab exteriore cerebri parte cōme- *Superior calloſi corporis facies.*
moratis anfractibus inſignita, ſed ab interiore, quæ durior eſt, & albidior enaſci-
b ead.MM. tur, ac proinde durum quoq;, atq; album ipſum eſt. Iuxta ſuperiorē huiuſce cor *Duo huiuſce partis riuuli.*
poris regionem vtrinq; ad latera ſecundum ipſius longitudinem, [b] ſinus duo in
cerebri ſubſtantia impreſſi habentur, qui vti ēt calloſum corpus eo euidentiores
occurrunt, quo cerebrum validius ſurſum oblique in latera ducimus. Eſtque ip-
c ſi. v. RRR. ſorum munus pituitam a capite delabentem per gibbam corporis calloſi ſuperfi
d ead.YY. ciem in palatum, & nares deducere. [c] Inferior, intimave corporis huius facies, le- *Inferior facies*
uiter ſurſum arcuatur, dūoſq; obtinet [d] canali culos inſtar quartæ circuli partis,
qui ſecundum corporis huius longitudinem ducti, prominētem in medio lineā
conſtituunt, poſterius latā, ſenſimq; ac ſenſim anguſtatam, dū duæ quartæ circu *Duorum ventriculorum ſeptum.*
li partes velut in punctum, cōmitti videantur. Linea hæc paulatim attenuata de-
e ſi. v. STV. fertur, rurſuſq; craſſeſcit, & in [e] corpus inſeritur quod inſtar cornicis extructum
f ead.xx. eſſe dicemus, [f] ſeptum conſtituens in medio illius cauitatis, quam ſub hoc callo-
ſo corpore efformari audies; corpus vero calloſum vna cum cornice teſtudinis
effigiē refert. Septum id licet eandem cū cerebro ſubſtantiā obtineat, in medio tn̄

Corporis calloſi vſus. Septi vſus.

quod ad ſuperiora,& inferiora pertinet,adeo eſt tenue,vt facilè ſatis pelluceat,& madidæ hoſtiæ imaginem præ ſe ferat. Corporis huius officium,vti diximus eſt, dextram cerebri partem ſiniſtræ committere; Septi vero partes ſunt dictā cauitatē ī duas diſtinguere,ſimulq; calloſū corpus ſuffulcire quo min⁹ deprimat̄,aut ſupra vētriculos cōcidat, quod citra repentinā mortē cōtingere minime poſſet.

De Cerebri ventriculis. Cap. IIII.

Ventriculorū cerebri numerus.

MVltæ ac diuerſæ admodum Theologorum, ac Philoſophorum de cerebri ventriculis extitere ſententiæ,omneſq; adeo abſurdæ,vt liquido hinc appareat maluiſſe eos diſceptationibus excruciari, quam vnius, aut alterius horæ laborem in perſcrutando cerebro impendere,bruti ſaltem cuiuſpiam animantis,ſi hominis non poterant,vel nolebant.Dimiſſis igitur omnibus, quæ multi hac de re,protulerunt, inſomnijs,dico in cerebro tres duntaxat adeſſe ventriculos,dextrum ſcilicet,ac ſiniſtrum in ea cauitate inſculptos, quam calloſo corpori ſubijci prodidimus,interſepto diremptam; & alterum in horum duorū medio inferius

Primus, & ſecundus.

paulo repoſitum. a Dexter,cui figura,ſitu reliquiſq; omnibus b ſiniſter correſpō- a figu. iiii.v.
det in dextra cerebri parte,ſecundum ipſius longitudinem ſitus eſt, tm̄ a fronte, M M N N. fi.
& occipitis oſſe remotus, quantum externum ventriculi huius latus a tpibus di- vi. E.
ſtat. Interno aūt latere per totā corporis calloſi longitudinem, haud magis inui- b ead.LL.
cem diſtant,quam quanta eſt commemorati ſepti c craſſities. Vbi vero ad eā ce- c fig.iiii. III.
rebri ſedem pertingunt, quæ omnifariam diſiuncta eſt, vt pars cerebello incum- d ead. inter
bens,parſq; frontis os adimplens, d multo magis inuicem abſcedunt, præterquā L & M.
enim quod cerebri membranis dirimuntur, plurima etiam cerebri ſubſtantia eos interſtinguit. Ac proinde dexter ventriculus initio, & fine in dextrum latus magis porrigitur,quam in medio,eodēq; modo ſiniſter in ſiniſtrum latus. Quod ſi ambo vna ſpectentur initio magis diſſident, in medio magis coeunt. Ipſorum aūt vterq; poſteriore ſede rotundus eſt,deorſumq; per cerebri ſubſtantiā fertur,ī priora paululū obliquatus; arctiorq; redditus ibi deſinit,vbi olfactus e organa, &
f viſorios neruos principium habere audies, ſupra eam.ſ.cuneiformis oſſis g re- e fi xiii. LL.
gionem q̃ ſellæ conſimilem eſſe narrauimus,ſub media ventriculi huius longitu f ead. NO.

In cerebri ventriculis aqua fere cōtinetur.

dine,a fronte ad cerebellū. Atq; inibi inſtar cornu mucronis in cerebri ſubſtātiā g ead.ſub M.
porrectus, deorſumq; protenſus, ad cerebri baſim in vnā ipſius conuolutionum h fi. iiii. LM.
deſinit. h Ambo hi ventriculi læues, & aqueo quodā humore perfuſi ſunt, imo NN.
aqua vt plurimū,præſertim in recenter mortuis pleni occurrunt. Quo fit vt magnopere nonnullos irridere ſoleā, q inopinatę cuiuſpiā mortis cām indagantes, caput aperiunt,& huiuſmodi aquā in eo conſpicientes,cām in ipſam referūt, minime interim aduertentes ex naturæ id ꝑſcripto eſſe, vti ad profundēdas lachrymas prōptitudo facile atteſtat̄,ſimulq; ingēs aquæ vis, q̃ tpis momento ex oculis prorumpere cōſpicimus:eo.n.inſtāti produci exiſtimare plane ridiculū eſt.Hi ergo ventriculi aquę copiā effatu dignā fere cōtinēt; parſq; ipſorū ſuperior,quēad modū & latera, læuis eſt, & unquaq; æqualis,licet qua extrorſū obliquant̄ tuberculis aliquot ꝓminere videant̄.Inferiorē partē reddit aſperā i ſinus quidā ab ex-
terno latere poſterioris horū ventriculorū partis exortus, & ad cōem amborū ca i fi.vi.R S.
uitatē,tertiū.ſ.vētriculū prorepēs,qui ad faciliorē pituitæ defluxū confert. Huiuſmodi ēt aſperitatē adauget, vētriculorū a poſteriorib. in anteriora reflexus, quo
efficitur vt in anteriori poſterioriq; imę vētriculi ſedis,regione, mōticulus appa- K fig. vi. ſub
reat,q a dextra ad lęuā, verſus cōem ventriculorū cauitatē decliuis tēdit; humi- H & ſub I.fi.
lior.n.priorū vētriculorū pars,q̃ tota ſepti lōgitudine cōtinua eſt,ī medio,vbi ſe- vii.viii.H

Tertius ventriculus. Ipſius riuuli.

ptū hoc deficit,cauitatē cōſtituit, ambob⁹ uētriculis cōem.K Cauitatē hāc tertiū l fi.xvi. xviii.
vētriculū,ex quo bini educunt̄ meatus.Alter ex humiliori ipſius regione,vbi val- A.
lis ritu concauus eſt per oēm ventriculi longitudinē, recta deorſum verſus oſſis m fig. vii. K.
cuneiformis foueā porrigitur,in qua glādulam haberi monebimus capitis pitui- fi.viii. K.L.fi.
tam excipientem. m Alter, qui magnā ventriculi huius partem conſtituit, inter x.B.C.
cerebri n teſtes, nateſq; ac ſuper dorſalis medullæ initium deorſum fertur, dum n fi. vii. MN
in o exiguam admodum cauitatem deſinat, cerebello ac dorſali medullæ com- fig. viii. NO
munem,quam aliqui quartū ventriculum nūcupant; & vlterius ſupra poſterio- P Q. figu.x.
EFGH.
o lib. vii. t.i.
fi.i.

rem

Digitized by Google

rem dorſalis medullæ principij partem procedens, per ipſam tantiſper fertur dũ caluariam ſit egreſſurus, canalis cuiuſdam, ſiue ſcriptorij calami effigiem referens; extremum nanque canalis tertij ventriculi, quod nates interiacet, anumq; appoſite æmulatur, internam calami amplitudinem conſtituit; crena vero & cuſpides calami, in ima canalis parte cõſpiciuntur; apices autem crenæ calami qua characteres finguntur canalis lateribus adamuſſim correſpondent. Meatus hic haud exacte orbicularis eſt, ſed triangularis; inferiori enim ſede vnde incæperat, eandem vallis imaginem ſeruat; in ſuperiore vero parte, quæ p glandulæ venarum, arteriarumq; tertium hunc ventriculum petentium diuiſioni ſubiectæ, ꝓxima eſt, alia eſt linea, quæ duobus commemorati meatus lateribus committit, alia duo latera cum illis cõſtituens. q Solet & interdum ex imo meatus iſtius angulo, ſtatim atq; inter cerebri teſtes ferri incipit, alter deduci meatus, qui cerebri ſubſtantiam peruadens, in pituitæ colatorium terminatur. Tribus hiſce ventriculis, r alius inſuper accedit, qui exigua cauitas eſt, dorſalis medullæ initio, & cerebello communis, in quam tertium ventriculum pertinere tradidimus, quæq; quartus ventriculus cunctis dicitur; etſi non video quam bene id ei nominis adaptent, cum a cerebri ſubſtantia haud vndiq; comprehendatur, quod ad ventriculi conſtitutionem requiritur. Sed ventriculus ne, an non, appelletur, parum omnino intereſt; illud intellexiſſe ſufficiat, ipſum adeſſe, nihilq; præter aquam in ſe continere. Primus autem & ſecundus, præter aqueum humorem, rete quoddam ex numeroſis, ac tenuiſſimis arterijs intextum cõtinent, quod plexus propterea dicitur, de quo prolixius ſuo loco ſermonem habebimus; tertius t vero s venam admittit plexum efformãtem. t Præterea tres hi ventriculi tenui admodum membrana intus ſuccinguntur, vti optime Galenus aduertit, quanuis Veſalio ſecus videatur, quã pię menyngis portionem eſſe pro certo habeo. Quartus ventriculus nulla membrana obducitur, ideoque ventriculi appellationem minime meretur. Horum ventriculorum munus eſt, vti maxima medicorum, & philoſophorum pars prodiderunt, animales procreare ſpiritus, quod & ipſe quoq; arbitror. Qua autem ratione gignantur, qua item ipſorum alij alias edant functiones, decerni poſſe exiſtimare, ridiculum apud me eſt.

p fi.viii.I.fig. x.D.
q fi.viii.K.
r fi.ix. I.fi.x. LMNO.
s lib.vi.t.iii. t.ii.Q.
t fi.iiii v.oo. fi.vi.MN.

Quartus ventriculus.
In primo, & ſecundo ventriculo quid contineatur.
Ventriculorũ cerebri vſus.

De cerebri corpore teſtitudinis faciem præ ſe ferente. *Cap. V.*

AD cerebri medium, ſub duum priorum ventriculorum ſepto a corpus quoddam reponitur, tenue ac fornicis ritu arcuatum, eiuſdem cum b calloſo corpore ſubſtantiæ, magnitudinis, atque vſus. Id ex poſteriori dictorum ventriculorum parte qua in priora reflectuntur, exoritur; parſque ipſius è dextro pendens ventriculo ei committitur, quam ſiniſter vẽtriculus educit; & ambæ ſimul c corpus quoddam conſtituunt latum, quod ſtatim ab ortu a ventriculorum ſubſtantia remouetur, ſicque antrorſum tendit, anguſtius vſque redditum, dum in d apicem deſinat, iuxta anteriorem e tertii ventriculi ſedem; qua in parte apicis huius interuentu cum cerebri ſubſtantia coaleſcit, duobus quidem ventriculis ſtratum, tertio uero tectum præſtans. Corporis huius figura triangularis eſt, ex inęqualibus conflata lateribus: f primum enim idemq; breuiſſimum g ex poſteriori dextri uentriculi ſede ad eandem ſiniſtri pertinet; ſecundum ac tertium alterũ dextri, alterum ſiniſtri uentriculi latera conſtituunt. Iuxta ipſa uero h plexum illum arterialem ferri audies, quem in duobus prioribus ventriculis conſpici tradidimus. Anguli omnes trium horum laterum inferiore duntaxat regione cerebri ſubſtantiæ committuntur, ad latera enim nullatenus coeunt, ſuperiore autem parte, acutus tantum angulus in priora vergens ipſis copulatur. Inferiore ſede corpus id alteram duntaxat faciem in arcum prominentem nanciſcitur, tertio ventriculo incumbentem, ex qua corpus cornicis nomen adeptum eſt. Extima facie, quæ gibba eſt, in medio ſecundum longitudinem extuberanti linea inſignitur, cui ſeptum inniti diximus, priores duos uentriculos dirimens. Corpus id perinde, atque corpus calloſum inſignis tenuitatis membrana obducitur; in id productum, vt tertium uentriculum obtegat, ſimulque cerebrum ſuſtineat, quo minus ſuper ipſum concidat.

a fi.iiii. LM. fi.v.ST.fig.vi. BC.
b fi.iii.LL.
c fi v.S.continuatur T. & in vi. B A, ad A C.
d fi.v.V.
e fi.vi.iuxta P.
f fi.v.a T. ad S.
g ead. ab T ad V & ab S, ad V.
h ead.o,o.fi. iiii. o,o. fi.vi. M,N.

Corporis huius ſitus.
Figura.

De Cerebri glandulæ pinea nucis imaginem referens. Cap. VI.

Glandula huius vſus. *Vſus.*

IVxta poſteriorem corporis [a] huius in cornicem extructis ſedem, [b] glandula quædam reponitur pineæ nuci perquam ſimilis, κωνάριον veteribus appellata. Quæ a cerebri baſis ſubſtantia enaſcitur, [c] meatus conſpicitur, a tertio ventriculo in quartum pertinens; hæc mucronem ſuum habet ſurſum ſpectantem; & editiori anteriorique cerebri [d] teſticulorum ſedi innititur; ac plerunque in cerebri exactione, venæ cuidam hærere ſolet, quam hac perreptare docebimus, cui dum in varias propagines diſcinditur, pro fulcro eſt.

a fi. v. STV. fi. vi. AAA.
b fi. vii. I. fig. viii. M. fi x. D
c fi. vii. K. fig. x. B.
d ead. NN. fi. x. FG.

De teſticulis natibuſq; cerebri. Cap. VII.

Corporis huius ſitus. *Figura.*

IN cerebro etiam, inter anteriorem [a] cerebelli [b] poſterioremq; cerebri partẽ; nec non inter ſpinalis medullæ initium, ac ſuperiorem cerebri partem cerebello incumbentem, aliud [c] corpus viſitur, cuius infima pars duabus mutuo cõmiſſis natibus, editior vero duobus teſtibus conſimilis exiſtit, vnde illa γλουτίον, hoc eſt natula, hæc vero διδύμιον hoc eſt teſticulus dicta eſt. Corpus id anteriore, inferioriq; ſede cerebro committitur, imo ipſius interuentu dextra cerebri pars ſiniſtræ copulatur: a lateribus vero, ſuperius, ac poſterius nulli adnectitur parti, imo a tenui menynge, vt & vniuerſa cerebri ſuperficies obtegitur; atque ob id eandem tum ſubſtantiam, tum colorem cum cæteris partibus extra cerebrum poſitis obtinet. Munus ipſius eſt, cerebrum quo minus ſuper meatum a tertio ventriculo ad quartum tendentem concidat, ipſumque obturet, continere.

a fig. vii. xx.
b ead. B C.
c fi. vii. MN. inter HKXX.

De Vermicularibus cerebri proceſſibus. Cap. VIII.

Horum proceſſuum ſitus, & figura. *Munus.*

CErebrum anteriori, atq; infima ſede, proceſſum obtinet, qui retrorſum progreditur in gyros quoſdam vermis, aut tineæ ritu actus; hic duos educit apices, quorum [a] alter anteriorem quarti ventriculi ſedem, [b] alter poſteriorem reſpicit, eandem ambo figuram ſeruantes, vnde græcis σκωληκοειδεῖς hoc eſt vermiformes dicti ſunt. Quæ horum proceſſuum partes ſint, vti apud me ĩcertum eſt, ſic illud, pro rato habendum ipſorum neutrum [c] meatus [d] orificio obturando famulari, qui a tertio ventriculo in quartum proficiſcitur. Nam nec illi voluntario quo id præſtare valeant, motu pollent, nec meatum occludi neceſſum eſt, ſi per eum animales ſpiritus ad ſpinæ medullam deferri debeant, vt concors eſt omnium ſententia.

a fi. xi. CDH
b ead. CDI.
c fi. vii. K.
d fi. x. C.

De Pelui, & Glandula cerebri pituitam expurgantibus. Cap. IX.

Peluis figura. *Glandulæ figura.*

IN cerebro duos haberi meatus expurgandæ pituitæ dicatos antea retulimus. Eorũ [a] prior, frequentius occurrens ex tertio ventriculo exoritur, & ſupra oſſis cuneiformis [b] foueã terminatur. [c] Alter perquã rarò viſitur, longè arctior, proditq; ex [d] meatu a tertio ventriculo ad quartum, ſub cerebri natibus exporrecto; ac in priora deorſum ſenſim protenſus fertur, donec in prioris meatus extremũ pertingat, vbi orificium ex ambobus exurgit. Ad [e] orificij huius latera, ex tenui menynge, cerebri baſim ſuccingẽte [f] apex quidã, ſiue proceſſus educit, ſimilẽ cũ reliquo ipſius ſubſtantiã obtinens, niſi ꝙ gracilioribus, frequentioribuſq; venis hic intexitur. Proceſſus huius initium infundibuli oris imaginem eleganter exprimit; ſenſim nanq; infundibili ritu in arctũ cogitur, donec tandem in anguſtã deſinat fiſtulam, quæ duræ menyngis foramen traiiciens, ſupra glandulam deſinit, cuneiformis oſſis ſedi ĩſidẽtẽ, inferius orbicularẽ, ſuperius vero fouea quadã in medio ſinuatam, qua pituitam excipit. In fundibulo hoc tanq̃ colo vniuerſa capitis pituita percolatur. Ipſamq; excipiens [g] glãdula, uti diximus, humiliori ſede orbicularis eſt, ſuperiori leuiter depreſſa, a lateribus rotunda, & ad tetragonũ

a fi. vii. viiii. I.
b li. i. t. v. fi. i. M.
c fi. viii. iuxta K.
d fig. vii. viii. K. fi. x. B. C.
e fi. xiiii. D.
f fi. xiiii. CC. fi. xv E. fi. xvi. B.
g fi. xvi. xviii. A.

acce-

Digitized by Google

accedens. Subſtantia conſtat paulo quam ceterarum glandium duriore, tenuiq; vndique membrana obducta, quæ a membrana ex qua peluim efformari diximus, exoritur, aut a membrana caluariam inibi obtegente, qua efficitur, vt dura membrana caluariam minime contangat, quaque glandula hæc alligatur: Cui duæ [h] ſoporalis arteriæ propagines, vti dicemus, innituntur, quæ rete admirabile, (vt diſſectionis profeſſores quidam exiſtimarunt,) nullum conſtituunt. Ad glandulæ huius latera [i] canales duo vtrinque deſcendunt, alter in priora, qui [K] in foramen deſinit, [l] ſecundo cerebri neruorum pari egreſſum præbens; alter in poſteriora magis deſcendit, & per inæqualem aſperamque ſciſſuram ducitur, cũ neiformi, temporum, & occipitis oſſi communem, quæ tertio cuneiformis oſſis foramini proxima eſt, inſigniori ſoporalis arteriæ ramo ingreſſum largienti. Hi omnes meatus expurgandæ cerebri pituitæ opitulantur, duo quippe riuuli, quos in cerebri ſubſtantia ſuper oſſe cuneiformi inſculpi diximus, uentriculorum humorem expurgant, & in peluim deferunt, ſiue infundibulum. Hoc uero infundibulum, ſuperius latum eſt, tum meatuum in ipſum deſinentium gratia, tum dextri, ſiniſtrique uentriculi capitum, quæ inibi deſinunt, excipiendorum occaſione. In id etiam capax adeo huiuſmodi infundibulum extructum eſt, ut ſi quid pituitæ, humorisve ſuper [m] calloſo corpore, aut in [n] ſinibus in ipſo inciſis colligeretur, id facile ĩ infundibulum piæ menyngis beneficio illabi poſſet; ſiue nanque a poſteriori, ſiue ab anteriori calloſi corporis parte humor huiuſmodi defluat, ſemper in duram menyngem, quæ cerebri baſim inueſtit, hincque in colum prolabitur. Quod (quo decliuius fertur) eo anguſtius redditum, pituitam omnem excipit, eamq; per exiguum quoddam in tenui menynge inciſum foramen reiectans, in commemoratæ glandulis cẽtrum procumbere ſinit. Ex qua per ſinus illos ſiue riuulos, quos iuxta cunei formis oſſis [o] foueam exoriri tradidimus, pituita deducta, partim per foramina in palatum pertinentia illabitur, partim per ea, quæ in oculos pertinent, partim per alia caluariæ foramina, neruis quidem egreſſum, venis uero atque arterijs ingreſſum præbentia, nullum præterea peculiare foramen obtinens per quod expurgetur. Neque ullus eam ad nares meatus deducit, cum per eas pituita ſecundam naturam minime excerni ſoleat, ſed in materiæ duntaxat exuperantia, ut in coriza. Atque in his eorum omnium, quæ ad cerebri hiſtoriam pertinent, tractationem abſoluimus; De ueterum nanque plexibus alijs quidem reti, alijs uero ſecundinæ ſimilibus, ſexto libro ſeorſum agemus.

Meatus pituitã in expurgantibus.

Infundibuli vſus.

Pituita per nares ferè non expurgatur.

h fi.xvi.FF.
i fi.xix. CD. EF.
K li.i.t.v.fi.i. G.
l fig.xiiii.xv. G.
m fi.iii. L L.
n ead.MM.
o li.i.t.v. fi.i. M.

De ſenſibus exterioribus. Cap. X.

CORporis noſtri compage, ac ſtructura in medium propoſita, tribusque in eo poſitis principijs, ipſius nunc perfectiones nobis pertractandæ ſupereſſent. Nam præter nutritionem, uitam, ac ſenſum, exterioribus quibuſdam ſenſibus opus habuit, quorum ope in productarum rerum, & conſequenter in ipſarum opificis notitiam melius deuenire poſſemus. Deus igitur tam homini, quam bruto unicuique tactus in primis, & guſtatus ſenſum largitus eſt, quibus noxium a ſalutifero diſcernitur; ſecundario auditum, quo tum doctrinas, ac ſcientias, quibus perfectiores euadimus, tum etiam vocum diſcrimina, & ſonorum concentus audimus, quibus in cœleſtium quodammodo concentuum, & animæ noſtræ conſtructionis cognitionem manu ducimur. Poſt hæc olfactus ſenſum a Deo accepimus; ac poſtremo uiſum, ſolam omnis cognitionis originem; ſine quo quidquid de mundi machina diſceptatur, quidquid ſcitur, ſemper hominem latuiſſet. Niſi enim prius Cœlum, Solem, Lunam, Sydera, ipſorumq; motiones, tenebras inſuper, ac lucem, intuiti eſſemus, quibus omnibus in naturalium cauſarum, ipſorumque motoris notitiam impellimur, & excitamur, dubio procul bonorum omnium, quæ in hac uita in nos conferri poterant, præſtantiſſimo careremus. Quia uero de ſenſu auditus primo libro diſſeruimus, de olfactus autem Guſtatus, & Tactus inſtrumentis una cum neruis acturi ſumus; hic de oculis duntaxat, uerba faciamus.

Viſus ſenſuum exteriorũ præcipuus.

Digitized by Google

De Oculis. *Cap. XI.*

DIximus primo libro inter frontis, & primum quartumq; ſuperioris maxillæ os orbicularem vtrinque cauitatem efformari, quæ introrſum acta velut in trianguli mucronem deſinit; cauitatem hanc oculi orbitam communiter appellant in qua oculus conſiſtit; ſecundo autem libro muſculos ipſius motores proſequuti ſumus.

Oculi ſtructura.

Nunc peculiarem ipſius constructionem perſcrutari operæprecium erit. Scire igitur oportet [a] humanum oculum abſolutæ rotunditatis eſſe, atq; ex triplici humore naturæ propemodum aqueæ conſtare, vnde eiuſdem & ipſe vniuerſus naturæ eſt. [b] Horum humorum primus, fuſo vitro ſimilis eſt, quia pellucidus, adeoq; liquidus, vt ab oculo exemptus, ilico naturalem ſuam figuram amittat.

Humor vitreus.

Hic græcis ὑαλοειδὴς, Latinis vitreus dictus eſt, qui plus quam ſex partes oculi cauitatis occupat; eſtque poſteriore ſede globoſus, anteriore planus; & exiguum in medio ſinum edit; in quem alius [c] humor lõge durior excipitur, cryſtalli modo pellucidus, vnde cryſtallinus humor dictus eſt, cuius figura exacte fere lentis imaginem exprimit, vnde ipſum nonnulli φακοειδῆ appellarunt.

Prima oculi tunica.

Humor hic externa facie admodum læuis, & lubricus eſt, & tenui admodum tunica obductus, aranearum telis ſimili, atque aranea ob id nuncupata; poſteriore ſede nulla tunica obtegitur, humore ſcilicet vitreo vti diximus exceptus.

Secunda.

Qui anteriore, ac poſteriore ſede tenuiſſima quadã [d] tunica includitur, quæ, (vt mea fert opinio,) [e] membranæ araneæ pars exiſtit. Præter hanc membranam, alia inſuper poſteriori tantummodo huiuſce humoris parti obducitur, e viſorij [f] nerui ſubſtantia educta, quem in centrum poſterioris oculi ſedis è regione pupillæ adamuſſim inſeri tradidimus. Ad hanc igitur partem neruus iſte perductus, mollior paulo ipſius ſubſtantia redditur, & in membranam dilatatur, poſteriori vitrei humoris regioni obductam, & [g] quibuſdam venarum, arteriarumq́ue propaginibus, vti dicemus, conſperſam. Tunicam hanc plerique inter alias minime retulerunt, quod aliarum membranarum modo dura non ſit, ſed mollis inſtar muci; in ſe nanque collecta cerebri ſubſtantiam aqua liquefactam appoſite refert, explicata vero rete paruum æmulatur, ac propterea ἀμφιβληστροειδὴς, ſiue Retina dicta eſt.

Tertia.

[h] Tertia oculi tunica, quæ ſecundæ obducitur, nullatenus interim ipſi colligata ex [i] tenui menynge [K] viſorium neruum induente producitur, totumq́ue oculum, tam antica, quam poſtica parte ĩuoluit, figuram edens rotun dam, niſi quod anterius, vbi oculi nigrum pertingit, leuiter [l] introrſum comprimitur; atque in huius compreſſionis medio exiguum quoddam foramen viſit, oculi pupillam conſtituens. Tunica hæc vuæ acino, cui exemptus ſit pediculus, & leuiter introrſum acto, per quã ſimilis eſt, vnde ipſam græci ῥαγοειδῆ, aut ῥῶγα, Latini vueam nuncuparunt. Aliquibus etiam ῥαγοειδὴς appellatur, quod ex dura menynge procreetur, aut quod per eam venæ oculum enutrientes diſſeminentur, quemadmodum per tenuem menyngem, quæ cerebro alimenta porrigunt.

Quarta.

Tunicæ huic [m] alia circunducitur, oculum vniuerſum obtegens; proditq; ex dura menynge viſorium neruum inuoluente, quæ vbi ad poſticam oculi regionẽ pertingit, ſtatim dilatatur, & durior craſſiorq́ue reddita, oculum circumcirca, tam anteriore quam poſteriore parte obtegit. [n] Poſterior tamen ipſius pars, a viſorio neruo ad nigrum oculi porrecta, longe durior eſt, & alba, non pellucens, vt nec dura menynx; vnde σκληρότης hoc eſt dura dicta eſt.

Corneæ eadem ac dura.

Ipſius [o] reliquum, vbi ſcilicet oculi nigrum conſiſtit, laternæ cornu imaginẽ præ ſe fert, ex duabus enim ſquamis extruitur, læuibus pellucidis, & cornu inſtar duris, præſertimq; in ſenibus quibus adeo obdureſcit, vt obtutum ipſis adimat, eamq́; ſibiipſis radere cogantur. Partem hanc præſentis tunicæ, veteres a cornu effigie κερατοειδῆ, ſiue corneam nuncuparunt. Ac ipſius partium, tam in ſubſtantia, quam in appellatione varietas nonnullos in eam ſententiam adduxit, vt plures vna eſſe arbitrarentur; at ipſius continuatio liquido atteſtatur, haud plures vna eſſe, quæ interna facie dum ad oculi nigrum pertingat, [p] vueam citra rei alicuius interuentum amplexatur; imo vero quibuſdam [q] venarum, arteriarumq́; ſurculis inuicem hærent, quos mutuo ſibiipſis porrigũt, perinde ac cerebri menynges ſolent, præſertimq́;

a tab.iii. fi.i. xix. li.ii. tab. xv.fig.xx.xxi. xxii.xxiii.
b t.iii.fi.i.G. fig. iiii. v. vi. viii.a.
c fi.i.A.fi.ii. iii.fi.v. T.fig. vi.v. fig.vii.x.
d fi.xi.xii.
e fi.i.B.fig.x. d.fi.xii.i.
f fig.i. D.fig. xiiii.x fig.xv.
n fi.xvii.a.
g fi.xviii.
h fig.i.G.fig. xiiii.xv.
i fi.i.F.fi.xv. o.fi.xvii.β.
K fig.i. D.fi. xv.n.fi.xvii.α
l fig.i. H.fig. xiiii.m.fi. xv. γ.
m fig.i. M.fi. xvi .fi.xvii.γ.
n fi.xvii.a neruo ad circulũ nigrum.
o t.iiii.fi.i.n. fi.vi.xvii. x.y. fi.xix.θ.η.
p ea.fi.xv.u,u
q ead.tt. fig. xv.pp.

circa

circa iridem, vbi validiſſime cohæreſcunt. Ab iride vero in priora, tota ea pars, (quæ cornea dicitur) ab ea r abſcedit, vuea enim vti diximus introrſum inibi s adacta eſt. In teruallum hoc inter duas haſce tunicas interiacens, t humore quodam oppletur, qui ab aquæ ſimilitudine ὑδατώδης hoc eſt aqueus dicitur; Alij quod oui albumen referat, albuginem vocarunt. Cuius haud ea copia eſt, quam ſibi Veſalius in animum induxit, oculo enim mortui etiam hominis reſerato, haud plures quam ſex, ſeptemve aquæ guttæ proſiliunt. Humor is vitreo longe liquidior eſt, quod ſi quando inſtar cæpæ inuolucri craſſeſcat, ſuffuſionem committens, tantiſper viſum adimit, dum acu tenuiſſima in tunicam corneam adacta membranam illam, ſiue ſuffuſionem pupillæ præpoſitam deiecerint: fit etiā interdum, vt humore hoc aut exoluto, aut infortunio quopiam foras proſiliente, ſtatim viſus deperdatur, nulla interim læſione in oculo occurrente. Id parenti meo annum agenti quadrageſimum contigit, qui cultri mucrone ſibimet in oculum infixo ſtatimq; manu ipſi admota, leuiter ipſum expreſſerat, & humor hic foras prodierat, quod viſus in eo oculo amiſſio ilico ſequuta eſt, nulla tamen noxa in eo plus quam in altero ſeſe prodente. Sed vt ad hanc tunicā redeamus, exterius, qua pellucet, læuis eſt; reliquum vero ipſius aſperum, non aliter, ac ceteræ membranæ, alteri cuipiam adhærentes. Huic inſternitur u quinta ex muſculorum oculum mouentium capitibus educta; quæ anteriorem omnem oculi regionem ad iridem vſque obtegit, ad oculum caluariæ validius affirmādum conferens. Sequitur poſtremo x ſexta, alba, ſiue adhærens dicta, quæ anteriorem quoque oculi regionem extrinſecus ad iridem vſque ambit, pertinaciter adeo quintæ adhærens, vt difficili negocio ſeparetur; hæc admodum tenuis exiſtit, & internæ palpebrarum membranæ continua eſt. Iam vero vt rem in pauca contrahamus, tres oculo humores inſunt; primum quidem, ducto ab anterioribus exordio, adeſt y aqueus, hunc ſequitur z chryſtallinus. poſtremo a vitreus. Tunicæ ſex habentur, prima, vt ab intimis exordiamur, eſt aranea, ſiue ἀραχνοειδής: ſecunda Retina, ſiue ἀμφιβληστροειδής: tertia vuea, ſiue ῥαγοειδής: ſiue χοροειδής: quarta eſt dura, σκληρότης dicta; Quinta ea eſt quæ a muſculorum naſcitur capitibus, cui nullum nomen eſt inditum quod hæc veteres latuerit; ſexta, alba. Enarranda duntaxat nobis ea membrana, ſiue ut melius dicam circulus ille ſupereſſet, inter humorem chryſtallinum, & vitreum extrinſecus occurrens, quem multi pro peculiari tunica enumerarunt; ego uero araneæ partem eſſe pro certo habeo, & puncta illa nigra in ipſo occurrentia, vueæ partem eſſe arbitror, quæ abſcedens relinquit. Sed peculiariſnè tunica ſit, nec ne, parum intereſt, modo ſcias, tenuiſſimam eſſe membranam, inter chryſtallinum humorem & vitreum interiectam. Atque hic finem præſenti libro imponam; oculi enim partium functiones proſequi, arduum adeo duco (præterquam quod extra propoſitum noſtrum quodammodo eſt) vt vnicuique perſcrutandum id relinquere malim, quam prouinciā eam ſuſcipere, vnde laudis vſque adeo parum in me poſſit accedere.

s ead. fi. i. inter N. & I.
s fi. xv. inter duo qq.
t ead. fig. vii. y. fi. viii. b.

Aqueus humor.

Quinta oculi tunica.

u fi. xviii. per totum exteriorem circulum.
x fi. i. o. fi. xix. Q. ad tertiū circulum.

Alba ſiue adhærens.

Partium oculi omnium breuis enumeratio.

y fi. i. o. fi. vii. y. fi. viii. b.
z fig. i. A. fig. ii. iii. R. fi. iiii. S. fig. vi. u.
a fi. vii. x. fi. i. C. fi. iiii. v. vi. fi. viii. a.

CHARACTERVM QVI LIBRI QVINTI, IN QVO DE CEREBRO, & ſenſuum organis agitur, tabulis inſcribuntur explicatio.

TABVLA I. FIG. I.

PRIMAE *itaque tabulæ figura prima, totum cerebrum dura menynge adhuc opertum oſtendit, orbiculatim ob id diſſecto, quantum neceſſe erat, ſublatoq́; craneo.*

AA Dextrum duræ cerebri membranæ latus, ſeu eius membranæ pars dextram cerebri regionem ambiens.

BB Siniſtrum duræ cerebri membranæ latus.

CC Tertius duræ membranæ ſinus ſecundum capitis longitudinem exporrectus.

DD D. Duo inuicem appoſiti ductus, venarum modo in duram cerebri membranam ſecundum ipſius vniuerſum latus excurrentes.

E Ductus duræ cerebri membranæ, in quem ſexta caluariam ingrediens vena exhauritur.

F His characteribus venulæ indicantur, a dura cerebri membrana per caluariæ foraminula ad capitis cutem, membranaſque caluariam ſuccingentes, tranſmiſſæ, quarum frequentiores, & craſſiores iuxta F maxime latitantis ſedem plerunque obſeruantur.

GG G. Portiunculæ fibrarum a dura membrana per coronalem ſuturam ad caluariam ſuccingentis membranæ conſtitutionem proſilientium.

HH Portiunculæ fibrarum quibus ſagittalis ſutura viam offert.

II Hi quoque characteres in vmbra occipitij regionis latitāt, ſedem notantes, a qua fibræ porriguntur per ſuturam Λ Græcorum ſimilem, ad caluariæ inuolucri conſtitutionem deductæ.

K Vnum tuberculum eorum quæ īæqualibus caluariæ ſinibus plerunque iuxta ſagittalis ſuturæ cum coronali coitum conſpicuis, adnaſci ſolent.

L Cauitas frontis oſſi iuxta ſuperciliorum ſedem propria.

MN M. Craneũ, N pericraneum notat.

FIGVRA II.

IN *hac figura duplici ſectione, ad angulos rectos ducta; duram menyngem diuiſimus, & inuerſa deorſum pendere fecimus, vt tenuis membrana melius conſpiceretur.*

AA A. Elatior ſedes duræ membranæ proceſſus, dextram & ſiniſtram cerebri partes intercedentis.

BB Tertij duræ membranæ ſinus cauitas hic eſt in propatulo.

CC Orificia, vaſorumque initia ex tertio duræ membranæ ſinu in tenuem membranam pertinẽtia: atque hic vaſorum orificia in conſpicuo ſunt a leuo huius ſinus latere in tenuis membranæ partem pertinentium, quæ ſiniſtræ cerebri ſedi obuoluit. Orificia autem a dextro latere pronata, hic non conſpiciuntur, verum initia occurrunt vaſorum in tenuem membranam, qua dextræ cerebri ſedi obuoluitur propagatorum, ac

DD DD, D & D inſignitorum.

EE *&c.* Tenuis membrana cerebrum inueſtiens.

FFF Ductus, vaſave in tenui membrana ſecũdum cerebri inuolutionum ſeriem excurrentia.

GG G. Propagines notãtur a ductibus ſecundum duræ membranæ latera excurrentibus, in tenuem membranam pertinentes.

HH H. Duræ membranæ portiones a tenui membrana diuulſæ, & deorſum reflexæ.

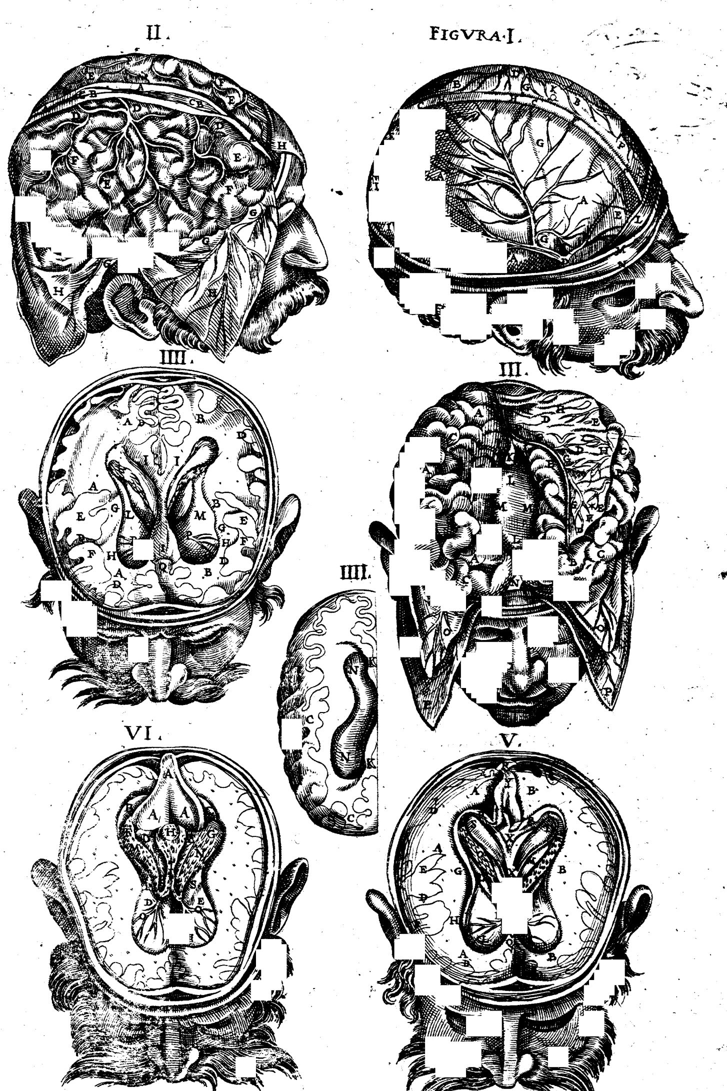
FIGVRA III.

IN *hac figura oſtenditur cerebrum vtraque menynge exutum, & di-*

ductum

Digitized by Google

TABVLA I. LIBRI V.

ductum uerſus utrunque latus: quo ſcilicet duræ menyngis portio falci ſimilis latus ſiniſtrum a dextro ſeparans, magis conſpicua ſit, & corporis calloſi ſedes elegantius ſe ſpectandam offerat.

AA A. Dextra cerebri pars.

BBB Siniſtra cerebri pars.

CC &c. Hic paſſim cerebri conuolutiones, gyri, & anfractus indicantur.

DD D. Duræ cerebri membranæ portio, dextram cerebri partem, & ſiniſtram intercedẽs, hic ex ſua ſede ſuper ſiniſtram cerebri partem producta.

EEE Quando primum dextram cerebri partem a ſiniſtra inter diſſecandum diducere contendimus, tunc manus ope ea vaſa effringuntur, quæ ex tertio duræ membranæ ſinu in tenuem membranam vtrobique pertinent, ac proinde quum in huius figuræ adminiſtratione id quoque nobis faciendum fuerit, effracta eorum vaſorum initia hic oculis ſubiiciuntur.

F Ductus venæ modo in humiliorẽ ſedem duræ membranæ partis excurrens, quę dextram cerebri partem a ſiniſtra diſterminant, atque hic ductus a quarto duræ membranæ ſinu anteriori ſede enaſcitur.

GG G. Ductus iam ante F inſigniti propagines in eandem duræ membranæ partem ſurſum aliquouſque excurrentes.

HH H. Surculi ab humiliori angulo tertij duæ membranæ ſinus propagati, in duræ membranæ partem, qua dextra cerebri pars a ſiniſtra dirimitur.

II Principia ſunt ductuum, quia a quarto duræ membranæ ſinu venarum prorſus modo in tenuem cerebri membranam ſecundum ſuperiorem calloſi corporis regionem perferuntur, atque hic vna cum tenui mẽbrana auulſa ſunt.

K Initium vaſis a quarti ſinus duræ membranæ termino pronati, atque ſub eo cerebri corpore quod teſtitudini ſeu cameræ inſtar arcus constructæ aſſimilamus, in tertium cerebri ventriculum, & dehinc ad plexus conſtitutionem excurrentis, quem ſecundæ ſeu extimo fœtus inuolucris comparamus.

LL Cerebri calloſum corpus.

MM Sinus vtrinque ad calloſi corporis latera in cerebro conſpicui, quos hic aliter quam modo pręſtitimus, exprimere nequimus, quum anguſti ſint, & anguſtiores rimas plurimum referant.

N Portio duræ membranæ partis, dextram cerebri ſedem, ac ſiniſtram interuenientis, ac ſuperius D aliquot inſignitæ, quæ ſepto connaſcebatur, olfactus organorum ſinus dirimenti, octaui capitis oſſis proceſſui.

OO Tenuis membranæ portio a cerebro diuulſa.

PP Duræ cerebri membranæ portio.

FIGVRA IIII.

IN quarta figura omnes duræ, tenuiſq; membranarum partes reſecuimus, quę in prioribus figuris occurrerunt, ac dein dextram ſiniſtramq; cerebri portionem ſectionis ſerie ita ademimus, vt iam cerebri uentriculi in conſpectum uenire incipiant.

AA A. Cerebri adhuc in caluaria relicti pars dextra.

BBB Pars ſiniſtra.

CCC Portio cerebri dextra, quæ ſectionis ſerie a reliquo cerebro ablata, hic reſupina iacet.

DD D. Lineæ partim cerebri anfractus, & partim varium cerebri ſubſtantiæ colorem commonſtrantes. quicquid enim extra lineas conſiſtit, quaſi luteum, & ſubcinericium magis eſt: quicquid intra, ad amuſſim album viſitur. quemadmodum

EF E & F in dextra, & ſiniſtra cerebri parte luteum

GH eſt: G vero & H album prorſus, & interdum rubris punctis interſtinctum.

III Calloſum corpus vtrinque a cerebri ſubſtantia, cui alioqui continuatur liberum.

KK Calloſi corporis portiuncula, adhuc ſiniſtræ cerebri parti, quæ adempta eſt, continua.

LL Dextri cerebri uentriculus.

Digitized by Google

MM Siniſter cerebri uentriculus.

NN Siniſter ventriculi ſuperioris ſedis portio.

OO Plexus cerebri ab imagine quam cum extimo fœtus inuolucro ſimilem exigit, χοροειδὴς nuncupatus.

PP Aranearum modo graciles uenæ, dextri, & ſiniſtri uentriculi ſubſtantiæ hoc in loco connatæ, ac ab illis diductæ uaſis, quæ nuper commemoratum, & ſecundæ non abſimilem plexum extruunt.

Q Venulæ a nuper quoque commemoratis uaſis in tenuem cerebri membranam ſub calloſi corporis anteriori ſede huc excurrentes, & incerta ſerie (quemadmodum & P notatæ) inter reſecandum ſe offerentes.

Figvra V.

Praesens figura quod ad relictam in caluaria cerebri portionem attinet, nulla ex parte variat: atque id ſolum habet proprium, quod calloſum corpus hic anteriori ſua ſede a cerebro primum liberauimus, ac dein eleuatum in poſteriora reflexi mus, ſeptum dextri, ac ſiniſtri ventriculorum diuellentes, & corporis inſtar teſtudinis extructi ſuperiorem ſuperficiem ob oculos ponentes.

A Q Ab A ad Q uſque omnes characteres idem oſtendunt quod in figura quarta.

RRR Notatur inferior calloſi corporis ſuperficies: eſt enim a ſua ſede motum, atque in poſteriora reflexum.

STV Superior corporis inſtar fornicis, ſeu teſtudinis extructi ſuperficies, & veluti ipſius triangularis circumſcriptio quam ab S ad T, & a T ad V, ab V ad T metimur.

XX Dextrum uentriculum, & ſiniſtrũ intercedentis ſepti inferior pars, corpori teſtudinem referenti cõtinua.

YY Septi iam commemorati ſuperior pars calloſo corpori continua.

Figvra VI.

Hæc figura a quinta in hoc differt, quod corpus teſtudinis modo fabricatum anteriori ſua ſede a cerebri ſubſtantia liberauimus, id ſurſum in poſteriora reflectentes, vt inferior ipſius ſuperficies in conſpectum veniret: & vas illud etiam cerneretur quod a quarto duræ membranæ ſinu pronatum ſub corpore teſtudinis modo extructo fertur, & plexuum tandem non minimam partem conſtituit, quos ſecundarum imagini veteres aſſimilarunt.

AA A Corpus teſtudinis modo extructum hic inferiori ipſius ſuperficie, qua tertij uentriculi ſuperiorem conſtituit ſedem, conſpicuum.

B Portio corporis inſtar teſtudinis ef formati in dextro ventriculo, a cerebri ſubſtantia hic principiũ ducens.

C Portio corporis teſtudinem forma, & uſu referentis, quæ ex ſiniſtro cerebri uentriculo pronaſcitur.

DD Dexter cerebri uentriculus.

EE Cerebri ſiniſter uentriculus.

F Arteria per inferiorem, poſteriorémque dextri uentriculi ſedem a dextræ ſoporalis arteriæ ramo duram cerebri membranã perforante, huc in dextrum uentriculum conſcendens.

G Arteria in ſiniſtrum cerebri conſcendens uentriculum.

H Vas a quarto duræ cerebri membranæ ſinu principium ducens, ac ſub corpore inſtar teſtudinis efformato in communem dextri, & ſiniſtri uentriculorum cauitatem, ſeu tertium uentriculum properans.

I Vaſis H inſigniti in duas portiones diuiſio.

K Vaſis H, inſigniti diuiſionis altera portio, dextrum cerebri petens uentriculum.

L Portio nuper commemorati uaſis, ſiniſtrum accedens cerebri uentriculum.

M Plexus dextri uentriculi ſecundinarum imagini comparatus, atque ab arteria F inſignita, & uaſis H indicati portione, quam K notauimus, conſtitutus.

N Plexus ſiniſtrum cerebri uentriculum occupans, ac ex uaſis G & L inſinuatis conflatus.

OO Hu-

OO Huiuſmodi venulæ cerebri ſubſtantiæ hic obnaſcuntur, ab illis productæ vaſis quæ K & L notauimus.

P A venis quæ cerebri ſubſtantiæ hic offeruntur, ramuſculi extra ventriculorum amplitudinem hac ad tenuem cerebri membranā pertinent.

Q Meatus ex communi concauitate dextri, ac ſiniſtri ventriculorum, ſeu a tertio cerebri ventriculo rectà decliuis pertinens verſus peluim, quæ cerebri pituitam excipiens, eam infundibuli modo ad glandem defert, eius infundibuli extremo ſubditam.

RS Canales, ſinusvè leuiter in ventriculorum ſubſtantia exſculpti, & pituitam ad meatus nuper Q, inſigniti orificium deducentes.

Tabvla II. Fig. VII.

Praesens figura a tribus proxime præcedentibus plurimum variat, nam cerebri ſubſtantiæ in illis relictæ ea pars in hac ablata cernitur, quæ dextri, ſiniſtriq; ventriculorum ſedem in illis figuris conſpicuam efformabat. dein tota ea quę cerebello adhuc innitebatur, hic quoque reſecta eſt, ut duræ membranæ conſpiceretur portio, cerebellum, ac cerebrum intercedens. Inſuper duræ membranæ ſinus in illa conſiſtentes ductis cultelli anterioris mucrone ſectionibus, hic etiam aperuimus, & vas a quarto ſinu duræ membranæ in cerebri ventriculos pertinens, hic ex tertio cerebri uentriculo ſubleuatum, & a plexibus ſecundinæ ſimilibus auulſum, in poſteriora reflex imus, ut tertii cerebri uentriculi, ſeu communis dextri ſiniſtriq; uentriculorum concauitatis ſedes in conſpectum melius ueniret, una cum eius cauitatis meatibus.

AA BB. Cerebri ſubſtantiæ adhuc in caluaria reliquæ pars.

CC Lineæ in baſi cerebri conſpicuæ: quod lineis hic intercipitur, fuluam ſeu ſub pallidā cerebri notat ſubſtantiam: quemadmodum ſedes, D, D, D inſignitæ.

DD

EEE Quod vero extra lineas conſiſtit, alba eſt prorſuſque candicans cerebri ſubſtantia, hic E, E & E inſignita.

F Portio eſt ſoporalis arteriæ ſecundum humiliorem, anguſtioremque ſiniſtri ventriculi ſedem ſurſum ad plexus ſecundas imitantis conſtitutionem prorepens.

G Arteriæ ſoporalis portio, ſecundū humiliorem, poſterioremque dextri ventriculi ſedem ſurſum, quemadmodum arteria F inſignita, prorepens.

H Humillima ſedes tertij ventriculi: quam, ut aprius cerneretur, non nihil diſtentam finximus.

I Meatus recta decliuis ex tertio cerebri ventriculo pertinens: cerebrique pituitam ad peluim huic excipiendæ paratam deferens.

K Meatus ex tertio cerebri ventriculo inter cerebri teſtes, nateſque, in cauitatem cerebelli, & dorſalis medullæ communem pertinens.

L Glandula nuci pineæ non abſimilis, & vaſorum ex quarto ſinu duræ membranæ cerebrum petentium fulcrum.

MN Hanc cerebri partem teſtes, & nates quoque cerebri appellauimus, hic adhuc tenui membrana obtectas.

OO &c. Duræ cerebri mēbranæ proceſſus, portiove inter cerebellum, & cerebrum repoſita. Qui hanc accedunt inſtar venarū ductus, partim a primo, ſecundoq; durę membranæ ſinibus, partim vero a quarto pronaſcuntur.

PP Duræ cerebri membranæ dexter, ſeu primus ſinus.

QQ Duræ cerebri membranæ ſiniſter, ſeu ſecundus ſinus.

R Primi & ſecundi duræ membranæ ſinuum congreſſus quem Græcorum nonnulli ληνὸν. quod eſt torcular appellarunt.

S Principium tertij duræ membranæ ſinus.

T Quartus duræ membranæ ſinus, ſimiliter atq; alij hic adapertus.

V Vas a quarto ſinu duræ membranæ in cerebri ventriculos porrectum, hic autem in poſteriora ex ſua ſede reflexum.

Digitized by Google

XX Hac ſede cerebellum dura cerebri membrana non obtectum oſtẽditur.

Y Ductus uenarum modo a quarto duræ cerebri membranæ ſinu in tenuem membranam pertinentes, qua cerebellum ipſique cerebri teſtes induuntur.

ZZ Duræ membranæ ſedes, qua oſſi omnium totius corporis oſſiũ duriſſimo, & auditus organum intus cõtinenti adnaſcitur. Hãc namque caluariæ regionem cerebro deteximus.

FIGVRA VIII.

PRAESENS *figura a ſeptima in hoc variat, quod hic adhuc cerebri plus reſecuerimus, & teſtes longa ſectione in hoc diuiſerimus, vt meatus occurreret ex tertio ventriculo in quartum pertinens. Ad hæc, duræ membranæ portio cerebello obducta, hic diſſecta, atque in poſteriora reflexa cernitur. Quum itaque præſens figura pleraque cum ſeptima habeat communia, in hac idem* A A, *&* B B, *&* C C, *&* D D, *&* E E, *&* F, *&* G, *&* H *quod in ſeptima indicabant. Verum arteriæ* F *&* G *inſignitæ, tanto magis hic quam in ſeptima antrorſum vergunt, quanto magis cerebrum verſus baſim in ſeptima, quam in ſexta ablatum eſt.*

I Meatus in ſexta etiam figura I notatus, qui recta decliuis fertur, atque cerebri pituitam ad peluim defert.

K Meatus pituitæ deducendæ paratus, qui interdum ab illo deducitur meatu, qui ex tertio uentriculo inter teſtes in quartum uentriculum pertinet.

L Vmbra quæ apparet intra K & L foramen meatumque notat, quæ ex tertio uentriculo cerebri ad quartum fertur.

M Glãdulam hic adhuc reliquimus, quæ pineę nucis formam oſtendens, uaſorum ex quarto duræ membranæ ſinu in cerebri uentriculos pertinentium fulcrum efficitur.

NO P Q. Quatuor his characteribus corpus id indicatur, quod ante ſectionem unicum eſt, atque in ſeptima figura M & N inſignitur. hic uero ex ſectionis ſerie diuiſum occurrit. ac N & O eius corporis ſedes indicant, quibus teſtium nomen accommodatur. P uero & Q illas quas nates fere nuncupamus.

RR Cerebellum tenui adhuc obductum membrana.

SS *&c.* Vaſa uenarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia.

TT Propagines vaſorum tenuem cerebelli membranam implicantium, ad eas producta arterias quæ ſecundum dextri, & ſiniſtri cerebri uentriculorum poſteriora ſurſum conſcendunt. plexus efformaturæ, quos extimo fœtus inuolucro diſſectionis proceres contulerunt.

VV Duræ membranæ portio, quæ ſuperiorem cerebelli ſedem a cerebro dirimebat.

XX Propagines notantur a uaſis dictam nuper duræ membranæ portionem implicantibus in tenuem membranam, qua cerebellum ueſtitur, excurrentes.

ZZ Idem hic Z & Z notant, atque in ſeptima figura, duram uidelicet cerebri membranam oſſi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

FIGVRA IX.

IN *hac figura eadem cerebri portio, quæ in octaua ſeruatur. verum præſens figura in faciem prorſus repoſita, eam duræ membranæ partem abſciſſam habet, quæ cerebrum a cerebello dirimit, deinde cerebellum hic deorſum e ſua caluariæ ſede manibus protractum, ac deorſum modicè inuerſum propendet, vt ipſius regio caluariæ alias contigua oculis ſubiiceretur, & dorſalis medullæ cauitas videretur alteram partem quarti ventriculi conſtituens. Ad hæc, præter venarum quarundam, & neruorum progreſſus, etiam primus & ſecundus duræ membranæ ſinus hic aperti ad amuſſim exprimuntur.*

AA Cerebri portio adhuc in caluariæ amplitudine reliqua, atque hic in ſua ſede adhuc aſſeruata.

BCD Tribus his characteribus cerebellum deorſum ex ſua ſede reflexum indicatur, tenui membrana adhuc inuolutum, ac dorſali medullæ connatum. Verum B priuatim cerebelli ſiniſtram indicat ſedem, caluariæ ſinui P notando correſpondentem. D vero dextram, quę illi caluariæ ſedi inſidet, cui R inſcribam. C autem cerebelli media pars inſignitur, vermi non abſimilis, & ſuis finibus eos conſtituens proceſſus, quos vermium imagini veteres compararunt.

E Poſterior terminus mediæ partis cerebelli, qui vermiformium proceſſuum poſterior mihi recenſebitur.

FGH Dorſalis medullæ pars adhuc in caluaria conſiſtens, ac F & G huius partis, ſeu dorſalis medullæ ſedes indicant, quibus cerebellum connaſcitur. H vero ſedem dorſalis medullæ ſignificant, e caluariæ amplitudine procedentem.

I Sinus dorſalis medullæ calami quo ſcribimus mucroni non abſimilis, ac mediam cauitatem conſtituens communis ventriculi dorſalis medullæ, & cerebelli, quam quartum cerebri ventriculum diſſectionis periti vocarunt.

K Vaſa ductusve venis, quam ſimillimi, hac in cerebellum ab illis vaſis pertinentes, quæ in primum & ſecundum duræ membranæ ſinus exhauriuntur. atque vt hi ductus frequentes admodum ſunt, ita etiam non ſemper pari propagantur ſerie.

L Et hac quoque ductus venæ ſimilis in tenuem cerebelli membranam pertinet, ab illis vaſis, quæ hac in parte duram cerebri mēbranam intertexunt.

M Quintum cerebri neruorum par.

N Sextum cerebri neruorum par.

O Septimum par neruorum cerebri. atq; hic videre eſt quod ſurculis duo poſtrema cerebri neruorum paria principium a dorſali medulla nequaquam vero a cerebello ducant.

PQR Sinus occipitis oſſis, quibus correſpondet cerebelli figura: nam P cerebello inſcriptū, B congruit. Q autem, C. R vero, D.

SSS Dexter ſeu primus duræ membranæ ſinus, hic cultelli mucrone adapertus.

TTT Siniſter ſeu ſecundus duræ membranæ ſinus, atq; in nulla cerebri delineationum, horum ſinum ductus ita conſpicue ac in præſenti oculis ſubijcitur.

FIGVRA X.

HAC *figura eam cerebri portionem expreſſimus, quæ dorſalis medullæ educit initium, dein cerebellum a dorſalis medullę hic conſpicua parte ademptum eſt, & cerebri teſtes, & nates, & glans pineæ nucis imaginem referens, ac poſtremò cauitas ea dorſalis medullæ quæ cum cerebelli cauitate quartum cerebri efformat ventriculum, hic pariter exprimuntur.*

AA Cerebri pars dorſalem producens medullam.

B Meatus ex tertio cerebri ventriculo in quartum ſub cerebri natibus tendens, cuius terminum in quartum pertinentem ventriculum C inſigniui.

C

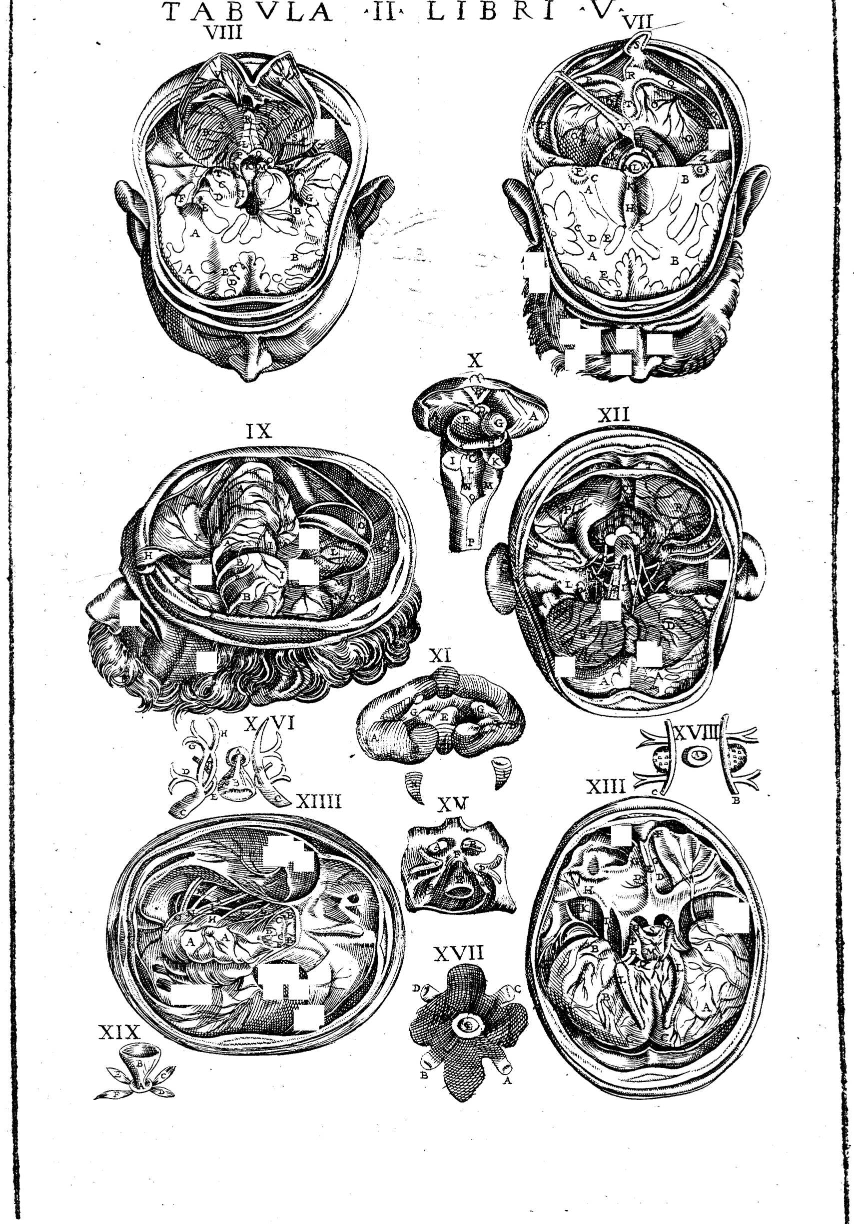
D Glans cerebri, nucis pineæ imagini a diſſectionis profeſſoribus aſſimulata.

EFG H. His characteribus cerebri teſtes, ac nates indicantur: videntur namque diſſectionis proceres gratia lineæ inter E ac F, & inter G & H conſpicuæ, ſuperiora tubera E & G inſignita ab inferioribus F & G notatis diſtinxiſſe, ac ſuperiora teſtes vocauiſſe, quod illis glans penis quaſi modo incumbit. Inferiora autē nates vocarunt, quod meatus ex tertio ventriculo in quartum pertinentis terminus C hic inſignitus, podici conferri poſſit.

IK Sedes duæ, quibus dorſalis medullæ initium cerebello adnaſcitur.

LM NO. Cauitas dorſalis medullæ initij, alterā partē quarti vētriculi ꝯſtituēs, atq; ab Herophylo calami

TABVLA ·II· LIBRI ·V·

cauitati aſſimilata, quam atramento ſcribentes intingimus. Sedes enim L inſignita eius calami cauitatis parti reſpondet, quæ indici ſcribentis proxima eſt. M autem & N angulis illis aſſimilari poſſunt, qui in cauitatis calami lateribus conſiſtunt. O vero mucronem exprimit, quo characteres formamus.

P Dorſalis medulla hic præfecta eſt, qua in vertebras procidens caluariam egreditur.

FIGVRA XI.

HAc figura cerebellum a caluaria, ipſaque adeo dorſali medulla auulſum & ſupinum iacet, humiliorem ipſius ſedem qua dorſalem ſpectat medullam commonſtrans. Ac proinde regiones ipſius, quibus dorſali medullæ continuatur, ac ſinum inſuper oſtendit, qui alteram portionem efformat quarti ventriculi, ſeu ſinus, cerebello & dorſali medellæ communis. Porro ad humiliorem præſentis figuræ ſedem fines pinximus mediæ partis cerebelli, ut proceſſuum uermis imaginem referentium natura conſpiceretur.

A Dextra cerebelli pars tenui membrana cerebellum inueſtienti liberum, vti etiam totum cerebellum hic ea membrana denudatum commonſtratur.

B Siniſtra cerebelli pars.

Cc Media cerebelli pars ac *C* notat huius partis anteriorem regionē, *c* vero poſteriorem.

Dd Fines terminique mediæ partis cerebelli: quorum anteriorem *D* indicat, poſteriorem vero *d*.

E Cerebelli ſinus, qui cum dorſalis medullæ ſinu, quartum nobis appellatum, cerebri ventriculum conſtituit.

GG His ſedibus cerebellum dorſali medullæ adnaſcitur.

H Anterior finis mediæ partis cerebelli hic, ac ſi ab alio cerebello is reſectus eſſet, expreſſus.

I Poſterior finis mediæ partis cerebelli, a cerebello quoq; exectus.

FIGVRA XII.

HAc figura, caput a ſiniſtro latere exprimitur, dextro nonnihil ſubleuato. Ex caluariæ autem amplitudine cerebellum hic euulſimus, ea tantum cerebri relicta portione, quæ in octaua, & nona figuris adhuc ſeruabatur. Verum illa cerebri portio hic in ſua non conſiſtit ſede, ſed eleuata eſt, & in poſteriora ab ipſa caluariæ baſi aliquouſque reflexa, ut tandem in conſpectuum venirent cerebri proceſſus, forma neruis non abſimiles, & olfactus organo ſubminiſtrantes: quorum ſiniſter è ſua ſede cum ipſo cerebro eleuatus eſt, dextro adhuc duræ cerebri membranæ qua octauo capitis oſſi obducitur, connexo;

AA Cerebri pars dextra.

BB Siniſtra cerebri pars, tenui membrana adhuc quemadmodum & dextra pars obuoluta.

C Dextrum olfactus organum, in ſua ſede adhuc ſeruatum.

D Siniſtrum olfactus organum, vna cum cerebro in poſteriora reflexum.

E Sinus, cui ſiniſtrum olfactus incūbit organum: eaque regio duræ membranæ hic indicatur, quæ odoratus nomine hac in ſede multis, ſed exiguis foraminibus peruia cernitur.

F Vena caluariam petentium ſexta, hic in duram cerebri membranam aliquot ſurculis excurrens.

G Septum ſinus olfactus organis inciſos interdiuidens.

H Duræ cerebri membranæ proceſſus portio, quæ dextram cerebri partem a ſiniſtra dirimit.

II Cerebrum paſſim excauatæ ſibi in caluaria amplitudini reſpondens, hic quoque ad frontis oſſis regionem ſibi inſculptis cauernis congruit, & leuibus tuberibus prominet, quæ alij mamillares cerebri vocarunt proceſſus.

K Vena caluariā petētiū quinta, cui iter præbet foramē ſecundo neruorū pari exculptū.

L L, vt & ſubſequentes characteres, in vmbra occipitij cauitatis latitat, &

Digitized by Google

parui etiam eſt momenti: quandoquidem L caluariæ ſinum indicat, cui dextra cerebelli pars congruit. M ſedem, quæ mediam cerebelli partem reſpicit. N ſinum, in quem ſiniſtra cerebelli pars reponitur. O vero dextrum, ſeu primum ſinum indicat duræ membranæ. P autem tertium, Q ſecundum; ſeu ſiniſtrum.

FIGVRA XIII.

HAEC *figura occipitio prorſus innititur, & vniuerſa cerebri ſubſtantia, quæ adhuc reliqua erat, in poſteriora deorſum deflexa pendet, vt olfactus organa, & viſoriorum neruorum coitus, & maximi ſoporalis arteriæ rami in conſpectum venirent.*

AA Dextra cerebri pars, adhuc tenui membrana cerebri obducta.
BB Siniſtra cerebri pars.
CC Cerebri tubera, quæ a ſimilitudine quam cum papillis habent, mamilla res cerebri proceſſus plerique nuncupantur.
DD Sinus olfactus organis parati.
E Septum olfactis organis paratos ſinus interdiuidens.
FF Sinus caluariæ, quibus mamillares cerebri proceſſus C & C inſigniti congruunt.
GG Vtrinque notatur vena caluariam ingredientium ſexta.
H Vena caluariam ingredientium quinta.
I Vas notatur venæ correſpondens, in tenuem cerebri membranam ab illis vaſis excurrens, quæ in dura conſiſtunt membrana.
K Principium eorum ductuum qui per duræ membranæ latus excurrunt, ſed apertius apparet in prima figura ſub litera D.
LL Olfactus organa hic vna cum cerebro a dura membrana deorſum diuulſa.
M Neruorum viſoriorum coitus.
Viſorius neruus dextrum oculum petens.
NO Viſorius neruus ſiniſtrum petens oculum. & perinde ac dexter, venula concomitatus, ab illis propagata vaſis, quæ tenuem cerebri membranam inibi contexunt.
P Soporalis arteriæ ramus duram cerebri membranam perforans, ad latus glandis cerebri pituitam excipientis.
Q Arteriæ P notatæ propago, dextrum accedens cerebri ventriculum.
R Arteriæ P notatæ propago hic in tenuem cerebri membranam ſurculos diffundens.
S Hic portio conſpicitur peluis cerebri pituitam excipientis.

FIGVRA XIIII.

CAPVT *hic in ſiniſtram aurem reclinatum iacet, internæ caluariæ amplitudinis baſim exprimens, dura cerebri membrana ſuccinctam. Atque tanta duntaxat cerebri dorſaliſque medullæ adhuc aſſeruatur portio, quanta cerebri neruorum paribus videndis ſufficit.*

AA Modica cerebri portio, vna cum dorſalis medullæ initio.
BB Nerui viſorij ea parte hic tantum conſpicui, qua caluariæ amplitudinem egrediuntur.
CC Peluis cerebri pituitam excipiens.
D Hic in peluim pertinet meatus cerebri pituitam ex tertio ventriculo deducens, ac I in ſeptima figura & octaua notatus.
E Dextræ ſoporalis arteriæ ramus, duram membranam ad latus dextrum glandis perforans, qua cerebri pituita excipitur.
F Siniſtræ ſoporalis arteriæ ramus.
G Secundum cerebri neruorum par.
H Tertii paris neruorum cerebri gracilior radix.
I Tertii paris neruorum cerebri craſſior radix.
K Quartum neruorum cerebri par, tertij paris craſſiori radici conterminum.
L Minor radix quinti paris neruorũ cerebri.
M Principium ſexti paris.
N Sexti paris neruorum cerebri principia, ac ſurculi.
O Septimi paris neruorũ cerebri principia, ac ſurculi.

FIGVRA XV.

HAC *figura cauitas oſtenditur oſſis cunealis dura menynge veſtita, cui peluis ſuperiminet.*

AB Neruorum viſoriorum portiones.

C Siniſtri lateris arteria, quæ duram membranam hic perforans, partim in tenuem cerebri membranam, partim vero in dextrum cerebri ventriculum digeritur.

D Dextri lateris arteria.

E Hic peluis collecta propendet cerebri pituitam ex tertio defluentẽ ventriculo excipiens.

F Foramen, quo peluis huius infundibuli modo extructæ finis glandem petit, cerebri pituitam excipiens.

GG Secundi paris neruorũ cerebri portiones.

F i g v r a xvi.

H**A c** *figura nudam depinximus glandem, qua cerebri pituita excipitur, vna cum pelui, ſeu infundibulo pituitam huc deferente, & hic flaccido propendente. A lateribus verò arteriarum ſoporalium portiones, quæ reticularem plexum efformare dicuntur. ita hic expreſſimus, vti nobis inter ſecandum occurrere. Atque vt eæ arteriarum portiones varie ſe ſecantibus offerunt, ita quoque varie eas delineauimus.*

A Glans, cerebri pituitam excipiens.

B Peluis, ſeu infundibulum cerebri pituitam ſuper modo dictam glandem deferens.

CC Arteriarumportio, quæ ſecundum ſuorum in oſſe caluariæ foraminum ductum oblique feruntur.

D Siniſtræ arteriæ ramus, in duræ membranæ ſiniſtrum latus excurrens.

E Arteriæ ſiniſtræ portio, per propriũ foramen ad narium vſque amplitudinem pertingens.

FF Hac ſede diuerſam arteriæ ſeriem delineauimus. ac dextrum quidem F arteriam notat ea ſerie ductam, vt hic non dirimatur: quemadmodum ſiniſtrum F arteriam hanc in duos ramos, qui mox in vnum rurſus coeunt inſinuat.

G Arteriarum portiones duram cerebri membranam perreptantes, ac partim in cerebri ventriculos, partim in tenuem membranam cerebri baſi obductam digeſti.

H Propago arteriæ per foramen ſecundi paris neruorum cerebri caluariam excidens, ac neruum viſorium, ac dein oculum petens.

F i g v r a xvii.

H**A c** *figura plexum finximus, cuiuſmodi is eſſe deberet, qui Galeni in libris dè vſu partium deſcriptionibus conueniret. Significet itaque hic* A & B *arterias caluariam ſubeuntes, moxque in mirabilem illum plexum diffuſas.* C *vero &* D *ramos in quos plexus illius propagines colliguntur, quiq; illis prorſus arteriarum magnitudine reſpondet, quas* A & B *indicauimus. Cæterum* E *glandem notat, pituitam cerebri excipientem.*

AB, CD, E

F i g v r a xviii.

P**R ae s e n t i** *figura arteriarum ſub dura cerebri membrana conſiſtentium, ac ad glandis cerebri pituitam admittentis latus reptantium ſeriem depinximus, quam in ouium, ac boum capitibus obſeruamus. Atquè hanc proponere libuit, ne quis latere arbitraretur, quæ illorum animalium hic cum homine ſit differentia. Significat autem in hac figura* A *dictam iam ſæpius glandem,* B & C *arteriarum ſedem, qua primum in caluariam ingrediuntur.*

A, BC

F i g v r a xix.

P**A r v a** *hac figura, erectam finximus peluim, ſeu cyathum, quo cerebri pituita in glandem ipſi ſubditam diſtillat. ac dein hic finximus quatuor ductus a glande pituitam per proxima glandi foramina deferentes. Indicet igitur* A *glandem, cui pituita inſtillatur.* B *peluim, qua hæc ducitur.* C, D, E, F, *vero meatus ad faciliorem pituitæ huc decumbentis egreſſum paratos.*

AB, CD, EF

T a b v l a iii. F i g v r a i.

H**V i v s** *tabulæ figuræ ad oculi partium notitiam faciunt. prima figura alteram oculi partem exprimit vna ſectione ab interiori angulo ad ex-*

ternum, atque ita per neruum viſorium diuiſi, perinde ſcilicet, ac ſi quis diuiſæ ſecundum longitudinem cepæ ſimul cum ſuo germine, alteram partem ea ſuperficie delinearet, qua alteri parti connata, continuaque fuerat.

A Humor chryſtallinus.
B Tunica anteriori humoris chryſtallini ſedi obducta, & tenuiſſimæ cæparum pelliculæ inſtar, pellucida.
C Humor vitreus.
D Nerui viſorij ſubſtantia.
E Tunica quam reti aſſimilamus, quanq; diducta viſorij nerui efficit ſubſtantia.
F Tenuis cerebri membranæ portio, neruo viſorio obducta.
G Vuea tunica, in quam tenuis viſorium neruum induẽs membrana degenerat.
H Hac ſede vuea tunica in posteriora comprimitur, neque corneã exterius illi obductam cõtingit tunicam.
I Foramen, quo vuea ipſa ve eſt peruia pupilla.
K Tunica ab vuea initium ducens, & cilijs, ſeu palpebrarum pilis imagine correſpondens, & forte hæc & illa quæ B notatur, eadem eſt.
L Duræ cerebri membranæ portio, neruum viſorium obuoluens.
M Dura oculi tunica, quam dura cerebri membrana conſtituit.
N Duræ oculi tunicæ pars, quæ cornu inſtar pellucida viſitur.
OO Humor aqueus, atq; inferius O ſedem indicat, in qua ſuffuſiones plerunque proueniunt.
PP Muſculi oculum mouentes.
Q Adhærens, albave oculi tunica. R. hac in parte nullus eſt muſculus, ſed mera pinguedo. Ceterum ſubſequentes figuræ ſeriatim oculi partes exprimunt, primum quidem humores, ac dein tunicas. Atque has figuras omnes ſemper ad primam non ineptè contuleris: quando quidem illæ compoſitionis ordine inuicem ſubſequuntur, ac ad primæ huius figuræ proportionem ſunt expreſſæ, ſumpto initio a cryſtallino, ad exteriora procedens.

Secvnda *figura, ſolum chryſtallinum humorem anteriori ſede ita exprimit, quemadmodum is omnibus illum ambientibus partibus liberatus, è directo intuenti occurreret.*

R Tertia *figura, nudum prorſus chryſtallinum humorem commonſtrat, ea ſede ſe oſtendentem, qua ex latere, (vt ita dicam,) ab aliquo ſpectaretur. Verum* R *aſperitatem, ſedemque notat, cui oculi tunica palpebrarum pilos referens, ac vndecima, & duodecima figuris exprimenda, humori chryſtallino cõnaſcitur.*

S Qvarta *figura, humorem vitreum ita effictum commonſtrat, quemadmodum is ſi ſuam formam, quam in oculo obtinet, reſeruaret, in anteriori ipſius ſede conſpicuus eſſet, quum chryſtallinus humor ex illo euulſus eſſet.* S *enim cauitatem ipſius indicat, in quam media chryſtallini humoris pars reponebatur.*

T Qvinta *figura, vitreum humorem eadem facie qua quarta exprimit, verum adhuc ipſi chryſtallinus humor* T *notatus innatat.*

V Sexta, *vitreum humorem ex latere exprimit, vna cum chryſtallino qui ipſi adhuc innatans* V *notatur.*

X Y Septima *figura, aqueum humorem ex latere exprimit, quemadmodum in oculo conſiſtit, & adhuc anteriorem chryſtallini humoris ſedem integit.* X *namque chryſtallinum humorem in præſenti figura notat, ac* Y *eam humoris aquei ſedem indicat, qua vueæ tunicæ pars in ipſo (dum integer eſt oculus) continetur, quæ a cornea abſcedit, diſtatque.*

ab Octava *figura, vitreum humorem* a *notatum, & aqueum* b *inſignitum ſimul commonſtrat, ita inuicem diſſitos, quemadmodum ex dirimuntur tunica, quam palpebrarum pilis non perperam in effigie aſſimilamus. Atque huius tunicula ſedes inter hos humores conſiſtens* c *indicatur.*

Digitized by Google

Nona *figura, tunicam anteriori*
chryſtallini humoris ſedi obnatam,
& inſigniter pellucidam, atque hic
ab ipſo humore liberatam a latere
exprimit.

Decima *figura, chryſtallinum hu-*
morem a latere oſtend.t, adhuc ea
tunicula intectum, quem nona figura
dc *expreſſit. atque hic* d, *&* e *chry-*
ſtallini humoris partem indicant
poſteriorem, & illa tunicula non
obductam, ſed in vitreo humore,
quum integer eſt oculus latitan-
tem.

Vndecima *figura, tunicam oſten-*
dit quam vuea producit, quæque pal-
pebrarum pilis aſſimilatur. Cæte-
gg *rum hæc circulo* g *&* g *notato ab*
ff *vuea pronaſcitur, circulo autem* f
& f *inſignito chryſtallino humori*
inſeritur, adnaſciturvè.

Dvodecima *figura tunicam,*
quam vndecima oſtendit, adhuc vi-
treo bnmori obductam, & chryſtal-
hh *lino adnatam continet.* h *enim &* h
i *tunicam notant.* i *vero, humorem*
chryſtallinum.

Degimatertia *figura, tuni-*
cam oſtendit, quam reti diſſectio-
nis periti comparant, atque hæc a
latere exprimitur, vna cum ner-
k *ui viſorii ſubſtantia* k *inſignita, &*
dura tenuique cerebri membranis li-
bera.

Decimaqvarta *figura vuæ tu-*
nicæ internam oſtendit ſuperficiem.
hic enim ipſam euerſam, uti inter
l *ſecandum fit delineauimus.* l *ita-*
que portiunculum notat tunicæ, quæ
m *producitur a teneri menynge* m *ſe-*
dem, in qua anterior vueæ regio
introrſum, ſeu in poſteriora com-
primitur.

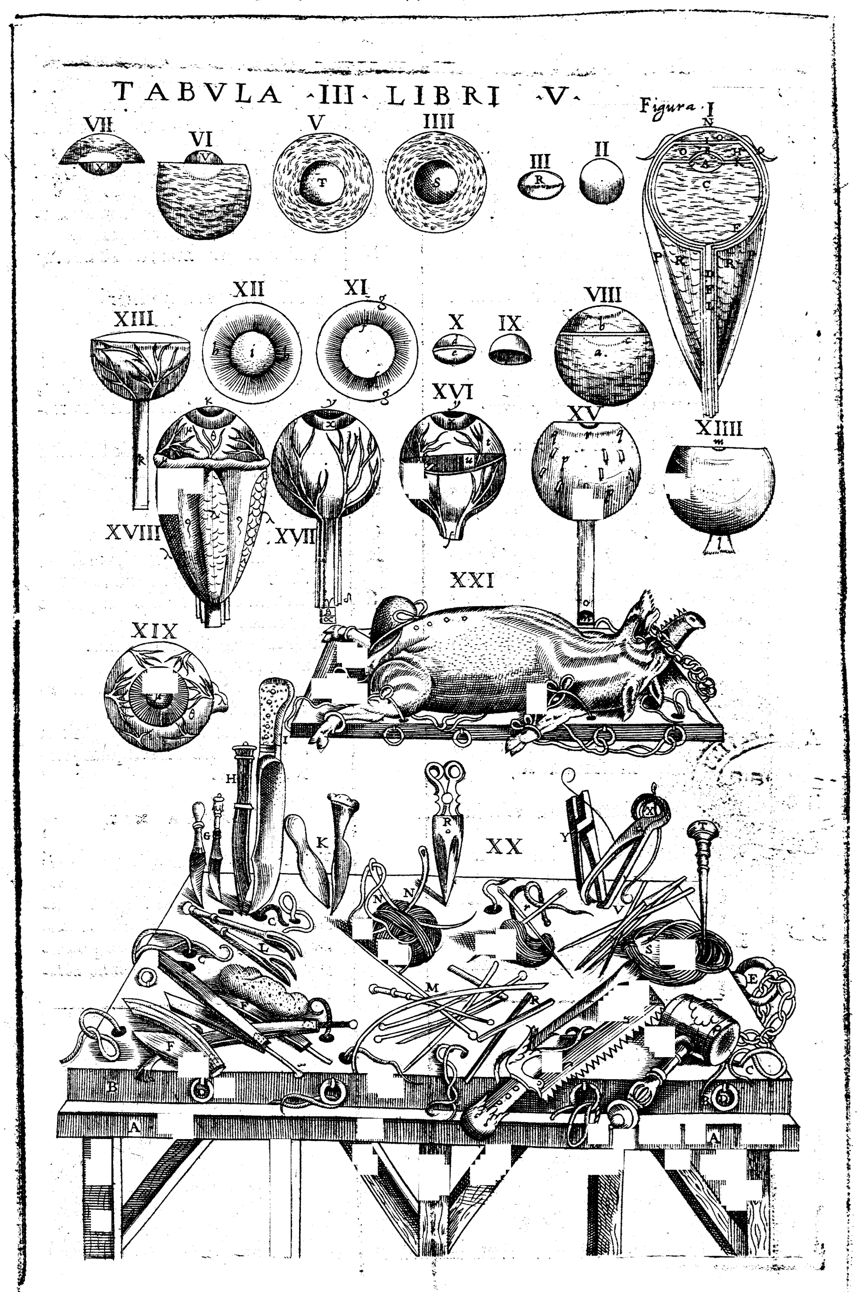
Dεcimaqvinpa *figura, exter-*
nam vueæ tunicæ ſuperficiem ex la-
tere delineatam continet, vna cum
nerui viſorii ſubſtantia, tenui mem-
n *brana cerebri obductæ.* n *enim ner-*
ui viſorij ſubſtantiam notat, hic a
tenui qua inuoluitur membrana li-
o *beram.* o *tenuis notatur membra-*
na, nerui viſorii ſubſtantiam inte-
gens, & hic à dura membrana, quæ
ipſam quoque ante ſectionem ob-
pp *uoluit, denudata.* p, p *venarum,*
arteriarumque a dura oculi tunica
in vueam pertinentium ſunt portiun-
culæ, iam ex ſerie ſectionis effractæ.
qq q, q *ſedes, qua vuea tunica ante-*
r *riori in* r *parte comprimitur, & a*
cornea abſcedit. r *foramen, vueæ pu-*
pillam conſtituens.

Decimasexta *figura, duram*
oculi tunicam ex latere commom-
ſtrat, tranſuerſa ſectione in hoc di-
uiſam, vt ſeries in conſpectum ve-
niret, vaſorum ab ipſa in vueam
ſ *pertinentium. ſignificet igitur* ſ *ner-*
uum viſorium vna cum duabus il-
lum inuoluentibus membranis ob-
truncatum, & uenis arterijsque con-
tt *comitatum.* t *uero, &* t *uenas, ar-*
teriaſque per duram oculi tunicam
uu *excurrentes.* u *autem, &* u *vueam*
tunicam hicpropter duræ ſciſſionē,
conſpicuam, & ramulos duræ tuni-
cæ vaſorum excipientem. Cæterum
x x *ſedem indicat, vbi dura oculi tuni-*
ca inſtar cornu læuigatur pellucidaq;
y *cernitur. ſedi autem* y *notatæ, pupil-*
læ reſpondet foramen.

Decimaseptima *figura inte-*
gram nudamque duræ oculi tunicæ
externam ſuperficiem ex latere ſpe-
ctandam exhibet, vna cum magna
α *viſorii nerui portione, in qua* α *no-*
β *tat ipſius ſubſtantiam,* β *vero te-*
nuem qua obducitur membranam,
γ γ *autem duram cerebri membra-*
δ *nam,* δ *venas, arteriaſque neruum*
x *viſorium concomitantes. Porro* x,
y *& dein* y, *idem hic atque in decima-*
ſexta indicant.

Decimaoctava *figura, ocu-*
lum a palpebris liberatum, atque
ex ſua in caluaria ſede erutum,
una cum ipſius muſculis nondum
diſiunctis a latere exprimit. atque
ε ε *neruum indicat uiſorium,* ζ *&*
ζζ ζ *muſculos oculum mouentes. tria*
λλ λ *pinguedinem, qua neruus ui-*
ηη *ſorius circunueſtitur.* η *&* η *adhæ-*
θ *rentem oculi tunicam.* θ *maiorem*
oculi circulum ſeu iridem, ubi
adhærens membrana deſinit, cor-
neæque tunicæ pertinaciſſimè adna-
κ *ſcitur* κ *autem ſedem notabit, è re-*
gione pupillæ, ſeu minoris circuli con
ſiſtentem.

Deci-

Digitized by Google

Decimanona figura anteriorem oculi integri, & a palpebris tantum liberi ſedem exprimit. at-
λ que hic λ carunculam inſinuat, in maiori oculi ſedis angulo re-
κ θ poſitam. κ vero & θ, idem hic atque in præcedente figura indicant. Cæterum ſi alicui oculi enarrationem ab extimis ipſius partibus perſequi viſum ſit, is inuerſo oculi figurarum ordine decimamnonam ſecundæ loco habebit, & decimamoctauā tertiæ, atque ita deinceps.

DE INSTRVMENTIS QVAE SECTIONIBVS *adminiſtrandis parari poſſunt.*

FIGVRA XX.

PRAESENTI *figura menſę cuidam incumbentem finximus aſſerem, quo in viuorum ſectionibus opportune vtimur, dein huic aſſeri omnia propemodum accommodauimus, quibus in diſſectionum adminiſtrationibus, adeoque tota Anatome quis poſſet vti. Quo autem ſingula leuiori opera aſſequaris, huic etiam figuræ characteres, ac demum eorum indicem adhibere non grauatus ſum. Indicetur itaque.*

AA Menſa, cui reliqua omnia modo ſeriatim indicanda ſuperſternuntur.

BB Aſſer viuis ſectionibus adminiſtrandis idoneus.

CC Varia foramina, quibus laqueos pro animalis mole adhibemus, quum femore, & brachia vincimus.

DD Eiuſmodi annuli, ſummis manibus, pedibuſque ligandis adaptantur.

E Huic annulo maxilla ſuperior, libera inferiori catenula alligatur, vt caput immotum ſeruetur, ac interim neque vox, neque reſpiratio vinculorum occaſione præpediantur.

EF Diuerſa nouacularum genera, quibus ſpongia accumbit.

G Cultelli ad earum ſpeciem formati, quibus calami adaptantur.

H Vulgaris qui menſæ adhibetur culter.

Γ Grandis ac validus culter.

K Cultri è buxo parati.

L Hamuli.

M Varii ſtili vna cum ſiphone.

N Obliquatę acus cum filo craſſiore, quibus literarum faſciculos colligamus.

n Minores acus, quas vulneribus ſuē dis accommodamus.

O Serra.

P Forficula.

Q Malleus ligneus.

R Arundines inflandis pulmonibus, & alijs quibuſdā partib. idoneæ.

S Filum æneum, oſſibus nectendis aptum.

T Subula forandis oſſis parata.

V Varia ſubularum ferra.

X Forpex intorquendis filorum extremis comparatus.

Y Forpex, quo intorti, & oſſa iam committentis fili reliquias præſcindimus.

FIGVRA XXI.

HAC *figura ſuèm aſſert, quem viuis ſectionibus adminiſtrandis parare ſolemus, alligatam conſpicis, præſtat autem ſuem quam vllum aliud animal ſumere, propter aſſiduum grunnitum, quo melius vocis reſolutio ablatioq; perſpiciatur.*

Digitized by Google

IOANNIS VALVERDI Medici de Humani Corporis Anatome.

LIBER SEXTVS.

In quo de Venis, & Arterijs agitur.

Quid Vena. *Cap. I.*

Quid ſuperioribus libris traditum.

HVMANI corporis fabricam, armis iam, ac tegumentis inſtruximus, treſq; in ea receſſus poſuimus, abdomen, thoracem, & caput, quas fere in partes vniuerſum corpus diuidi ſolet: Præterea in triplici hac ſede tria pręcipua membra habitare diximus, in quibus tanquam in fornace quadam, quęcunque ad nutritionem, vitam, & motũ neceſſaria ſunt efformantur. Nunc ſcire oportet, ex tribus hiſce principijs triplex meatuum genus enaſci per quos, tanquam per aquę ductus vim ſuam cunctis corporis partibus impartiuntur. Dico enaſci, non quod iecur, cor, & cerebrum prius quam venas, arterias, ac neruos produci exiſtimem; cum ſpermaticę corporis noſtri partes, æque omnes in ſui creatione a ſemine efformentur, nulla interim vrgẽte neceſſitate, vt alterum ab altero ſumat exortum; ſed quia ita extructi meatus ſunt, ac ſi ex commemoratis principijs naſcerentur. Attamen ex ipſis ne producantur, inſeranturve, parum omnino intereſt, modo ſciamus ex ipſis in iam natis, veluti a fonte membrana omnia, vim, ſuſtentationem, ac motũ per hoſce canales accipere; & eos qui a cerebro emanãt, neruos; qui a corde arterias; qui a iecinore venas appellari; de quibus primum agere incipiam, ꝙ ex primo imperfectioreq; principio deducantur. Vna etiam arterias perſequar, ꝙ uenis, ut plurimũ ſociæ accedant.

Vena quid.

a t.i.ii iii.

Eſt igitur [a] vena, pars noſtri corporis ſpermatica, inſtrumentaria, atq; intus caua per quam ueluti per ductum quendam ſanguis cætera omnia membra enutriturus defertur. Hæc peculiari tunica, membranavè conſtruitur, quæ cunctis alijs corporis membranis, quod ad figuram, craſſitiem, coloremq; attinet aſſimilis eſt, etſi alias admodum differens.

Venarum tunica quo ab aliis tunicis differat.

b t.ii. fi.iij.E

Venarum nanque tunica ex [b] triplici conſtat fibrarum genere, rectis nimirum, quæ ſecundum tunicæ longitudinem porriguntur; obliquis, quæ tunicam circum circa in orbem perreptant; & circularibus, ſiue tranſuerſis. Verũ obliquæ, ac tranſuerſæ utræq; in orbem feruntur, & ſeſe decuſſatim interſecant, quadrangulos quoſdam in medio conſtituentes, ut leui unuſquiſque negotio, (modo graue non ſit uenam perſcrutari) in quouis inteſtino, aut veſica intueri poterit. Ex hoc fibrarum diſcrimine vena pars diſſimilaris euadit. Aliæ ſiquidem membranæ unicum duntaxat fibrarum genus adeptæ ſunt, & ſimilaria ob id corpora nuncupantur.

Fibra tunicarum venarum quo a muſculorum fibris differant.

Porro uenarum fibræ, etſi muſculorum fibris ſubſtantia, figura, & colore correſpondent, actione tamen plurimum differunt; illæ nanque carnem habent adnatam, & voluntario motui famulantur; hæ uero nulla carne implicitæ motui naturali edẽdo præficiuntur, nulla ratione ex arbitratu noſtro pendenti, quo quidem, ſanguinem, ſiue alium quemuis humorem in ſeipſis contentum attrahunt, retinent, & expellunt; unoquoque fibrarum genere peculiari motui deſeruiente, rectis nimirum nutrimenti attractioni; obliquis retentioni eiuſdem, quod ita amplexanẽ, ut nec ſurſum, nec deorſum plus quam pro corporis nutritione par ſit ipſum deferri ſinant; tranſuerſis expulſioni. Ex triplici hoc fibrarum genere alba quædã,

& neruea

Digitized by Google

& neruea membrana, prima ſcilicet venarum conflatur, quæ facile pro maiori minorivè contenti ſanguinis copia ampliatur, ſtringiturve Præter peculiarem hanc tunicam, aliam inſuper venæ ſibi vendicant, pleriſque alijs corporis partibus communem; hæc ipſa venas, vbi nullo muſculo, nullavè viſcerum parte obteguntur, quales ſunt, quæ inter cutem, & carnem occurrunt, obuoluit; præſertimq; ſi venæ huiuſmodi iuxta os, aut durum quodpiam corpus porrigantur, vel nulli parti adhærentes ferantur. Tunc enim ex proximioribus partibus tenuis ilicò educitur tunica, venamque inuoluens, tutiorem ipſius ductum reddit, & conterminis partibus firmiter adnectit. Quod quidem ex eo apparet, quod corpus aliquod ipſas cuſtodiens perreptantes, ea deſtituuntur; tum quod abunde firmatæ ipſa non egeant; tum quod ſanguinis exitus, qui reſudatione per huiuſmodi tunicas fit, magis impediretur; & quia ſanguis difficilius præ tunicarum craſſitie, alterationem intra venas, a membris ſuſciperet. Atque hanc ob cauſam venæ intra iecur conſiſtentes tenuiſſimas omnium membranas adeptæ ſunt, tum quod cibum in ſanguinem commutent, tum quod eundem ab omnibus fere recrementis emundent. Præcipuus venarum vſus, vti diximus eſt, alimentum ad membra deferre; quanuis rami aliquot, vt venæ portæ propagines, meſenterium peruadentes, cibum a ventriculo ad iecur alij, quales renum ſunt, ſuperfluitates ad veſicam deferant.

Sanguinis a venis ad membra reſudatio. Venarū vſus.

Quid Arteria, quæ ipſius ſubſtantia, & vſus. Cap. II.

Arteria quid. Quid in arterijs cōmeatur.

ARterias nunc appellamus, [a] vaſa illa teretia, ex corpore inſtar membranæ, tenui, albo, & cauo, perinde, ac venæ conflata, quibus vitales ſpiritus per vniuerſum corpus diffunduntur, calorem ipſius remittentes, reficienteſq; vna cum tenuiſſimo totius corporis ſanguine, qui pro vehiculo, ac duce ipſis eſt. Etſi Hippocratis, Platonis, & Ariſtotelis temporibus, [b] aſperam duntaxat arteriam, nomine arteriæ dignabantur, quaſq; hodie arterias nuncupamus a venis eo tantum diſtinguebant, quod illæ pulſum ederent, hæ vero nequaquam, quodque ſanguinem illæ quam hæ calidiorem continerent. Aſt his, quæ ab ipſis conſtituebantur differentijs, aliæ inſuper accedunt. Arteriæ ſiquidem duas obtinent peculiares tunicas quibus induuntur; quarum exterior venarum tunicæ, tam craſſitie, quā robore ſimilis eſt; interior vero quintuplo fere craſſior exiſtit, & vſque adeo dura, vt eam nonnulli cartilagineam, Arabes autem neruum pulſatilem appellarint. Tunicæ hæ, non ſecus quam venarum, fibris quibuſdā conſtant; interior tranſuerſis tantummodo donatur; exterior rectas adipiſcitur, & quaſdam ſubobliquas; tranſuerſis omninò deſtituitur. Quod quidem haud citra graue myſterium effectum eſt; cum enim arterijs partes hæ demandatæ ſint, vt ſpiritus, quemadmodum diximus, contineant, caloremque natiuum refrigerent, cordis ſpiritibus in corpus vniuerſum demandatis, tranſuerſas fibras plures quam obliquas obtinuiſſe oportuit, quippe cum illarum beneficio ſpiritus diſpenſent expellantve, his autem eoſdem retineant. [c] Interior tunica cutem obtinet internæ ventriculi, & inteſtinorum cuti, ſiue aranearum telis conſimilem; quæ in inſignioribus ramis adeo conſpicua eſt, ut eam nonnulli tertiæ tunicæ loco recenſuerint. Pręter haſce tunicas, alteram inſuper quibuſdam in partibus ſortiuntur, qualem venas habere tradidimus. Arteriarum tunicæ validiores quam venarū ſunt, ob perennem ſcilicet motum, quo facile inualidæ exiſtentes diſrumperentur; ſunt quoque denſiores, quo ſpiritus minus facile exoluantur.

Quo differant vena & arteria.

Arteriarū tunica, ac ſubſtātia.

a t.iiii.

b lib.i.t.vij. fig.i.ii.

c ta.iiii.fi.ii. A,B,B.

De Venarum Arteriarumq; numero. Cap. III.

QVemadmodum omnes uenarum in corpore conſiſtentium propagines, magnas paruaſq; recenſere velle, haud minus arduū q̄ ſuperuacaneum exiſtit; ſic inſigniores diuerſaq; principia, & proceſſus habentes enumerare, tā facile eſt, q̄ neceſſarium. Sunt igitur venæ in hoīe tres. [a] Prima ex caua iecoris ſede ꝓdiens per bilis folliculum, ventriculum, lienem, omentum, meſenterium, & inteſtina diffunditur. Huic, Porta nomen eſt, quod per eam veluti per portā, cibus a ventriculo,

Venarum diuiſio.

a t.iii.fi.i.

Digitized by Google

h t.ii.
c t.iii.ſi.iii.
d ta.iii.ſi.v.t.v.ſi.vii.viii.s.li.iii.fig.ii.G.
e t.iiii.ſi.v.
f t.iii.ſi.iiii.
g ta.v.ſi.vii.viii.uii.lib.iii.ſi.ii.KI.

Arteriarum diuiſio.

triculo,& inteſtinis in iecur deferatur.[b] Secunda à gibbis iecoris emergens,per cæteras omnes corporis partes,pulmone duntaxat excepto,innumera ramorum ſobole diſtribuitur;& vena magna,ſiue caua dicitur,quòd in ea tanquam in cauea quadam ſanguis recondatur vniuerſus.[c] Tertia ex dextro cordis ventriculo emanas,in totos pulmones excurrit,diciturque vena arterialis,quòd membranam obtineat,inſtar arteriarum membranæ duram. Hiſce venis accedit &[d] alia, quæ ab vmbilico ad iecur vſque progreditur, ibique in venam portæ inſeritur, fœtui in vtero alimenta ſupeditans;quam in præſentia in venarum claſſem minimè referam,quòd vſum in hominibus nullum præbeat, quòdque venæ portæ ramus videatur. Arteriæ haud plures duabus exiſtunt. Quarum[e] prior ex ſiniſtro cordis ſinu pronata per vniuerſum corpus,pulmone excepto,digeretur, diciturque arteria magna.[f] Altera ex eodem ſinu originem ſumit,& in pulmones diſſeminatur, arteria venalis dicta,ob tunicam,quam venarum tunicæ ſimilē adipiſcitur.[g] Adſunt & alij duo arteriarum ſurculi ab vmbilico per veſicæ latera procedentes, & ſinguli vtrinque in magnæ arteriæ caudicem iuxta os ſacrū inſerti,qui haud magis in arteriarum numerum ſeorſum referendi veniunt,quàm vena ab vmbilico ad iecur porrecta.

De Glandulis venarum,arteriarum-ve ductibus adnatis.

Cap. 4.

Harum glandularum uſus.

Quibus in partibus plures pauciores-ue glandulæ conſiſtāt.

a li.iiii.ſi.iii.e.ſi.xi.h
b t.v.ſi.x.ab n.ad duo PP.
c li.iiii.fig.i.H.

Glandularum ſubſtantia.

d li.iii.ſi.xi.I.
e ead.fig.iii.iiii.HH.
f lib.ii.ſi.x.MM.
g lib.v.ſi.vii.L.ſi.iiii.M.ſi.x.D.
h lib.v.ſi.xvi.A.ſi.xvii.E.ſi.xix.A.
i lib.i.t.vi.F.lib.iii.ſi.xiii.EE.
K li.ii.ta.xvi.ſi.xvii.R.

Glādulæ recrementa ſuſcipiētes.

Quæ ad partis humectationem conferūt.

VBicunque venæ atque arteriæ in ramos diffinduntur,glandulas quaſdam circum circa adnatas habent,nodis,qui in arboribus conſpiciuntur ſimiles;quæ vſum hunc præſtant,tum vt venæ atque arteriæ inibi validiores ſint, nec ad ſpirituum ſanguiniſque per ipſas ingreſſum ſcindantur,reſerenturve; tum vt ipſis per durum aliquod corpus repētibus ſtrati ritu ſubſternātur. Verùm aduertere oportet,haud æquè ramis omnibus huiuſcemodi glandulas aſſiſtere; ſed quemadmodum in illis venarum arteriarumque partibus membranas haberi narrauimus, vbi aut denudatæ illæ ſunt,aut os quodpiam ſupergrediuntur; ſic etiam præſentes glandulæ numeroſiores craſſioreſque inibi occurrunt, vbi venæ, aut arteriæ, ramos proferunt,qui è membranis aliquibus pendent,aut ſuper articulum aliquē ſiue os acutum perreptant;quemadmodum in vena[a] portæ conſpicuum fit, quæ tota in ſtomachum,lienem & inteſtina diſtribuitur,nullæ vſquam parti, quàm tenuibus quibuſdam membranis adhærens. Eundem quoque in modum[b] in venis ijs conſpiciuntur,quibus[c] membranæ thoracis cauitatem ſuccingentes, & tunica cerebrum ambiens,implicantur,præſertim quæ ipſius teſtes obtegit. Sub elatiſſima etiam oſſis pectoris regione glandulę huiumodi viſuntur,ſub auribus iuxta laryngem,ſub axillis,in cubiti flexu,in inguinibus,in poplite,& pleriſque alijs in partibus,vti ſigillatim ſuis locis adnotabimus. Glandes hæ carne conſtant ſpongioſa, ſuperfluitatibus humoribusq; ſuſcipiendis, īter omnes corporis partes aptiſſima; quamuis aliquid inter ipſas in ſubſtantia,colore, figura, nomine ac duritie diſcriminis itercedat. Quędam enim molliores rubidioreſque ſunt,nec à glandis imagine admodum abſimiles;[d] ea eſt,quæ ad tenuium inteſtinorum habetur initium, paulò infra ventriculi fundum,&[e] quæ in elatiſſima ſede inferioris omenti membranæ ſub ventriculo conſiſtit,quæ quòd adeo rubeat,& carni aſſimiletur,ſitque æquà omni ex parte mollis, πάγκρεας gręcis, ideſt tota carnea dicta eſt. Huic etiam conſimilis eſt,quæ ſub pectoris oſſe in ſtomacho reponitur. Aliæ in quibuſdā corporis noſtri partibus glandibus non abſimiles occurrunt,diuerſas appellationes ꝓ locorum quos occupant ratione obtinentes;vt[f] quæ in meſenterio habentur, vulgo animellæ dictæ;&[g] quæ in cerebro eſt,pineæ nucis imaginem referens. Alia quinetiam in corpore glandularum genera comperiuntur,quæ non vt prædictæ, mēbro cui attexuntur muniendo,ſed ſuperfluitatibus in eo ꝓductis excipiēdis famulantur;cuiuſmodi ea eſt[h] quę oſſi cuneiformi inſidet,cerebri pituitā excipiēs, eamq; ad os,& nares demādās;&[i] quæ linguę radici oppoſitę ſunt,& quę ſub axillis,in inguinibus,& ſub auribus cōſiſtūt,huius quoq; generis ſūt[K] quę veſicę collo in maribus attexūtur,ī quas vti diximus ſeminis duct⁹ ſiue canales inſerūtur. Alię loco in quo ſunt humectando deſeruiunt;quales ſunt,quę in duodeno inteſtino, & quæ

Digitized by Google

& quæ in meſenterio conſiſtunt. Aliæ locos in quibus reperiuntur, opplent, vt quæ gutturi vtrinque in mulieribus aſſident, & quæ ſub auribus ſunt. Mamillarum glandulæ præterquam, quòd lacti producendo inſeruiunt, mamillas inſuper duriores reddunt. Aliæ plures alias, variaſque habent functiones, vt ſuis priuatim locis dicemus.

De Venæ Portæ exortu ac diſtributione. Cap. 5.

AB interna iecoris parte, Venam Portam enaſci, ac in vẽtriculum, lienem, omẽ
tum, inteſtina & meſenterium diſtribui diximus. Sequitur nunc exortus ac a tab.iii.fig.i.
Vena portæ ortus ex iecore.
diſtributionis ratio explicanda. Sciendum eſt igitur ex toto [a] iecoris ambitu venas AAAA.
quaſdam perexiguas enaſci, quæ in internam iecoris regionem verſus ipſius me-
dium exporriguntur, inuicem deinceps coeuntes, maioreſque ſoboles tãtiſper cõ-
ſtituentes, dum tandem omnes in [b] quinque vt plurimum ramos, nonnunquam b ead. i. ii. iii.
Quinque venæ huius rami.
verò in pauciores coeãt. Atque hi ſimul omnes in caua iecoris regione, paulò ma- iiii. v.
gis introrſum, & verſus poſteriora, iuxta dorſum, in [c] inſignem amplumque cau-
Caudex.
dicem congrediuntur, qui vena porta, vti diximus, appellatur. Vena hæc hunc in c ead. B.
modum producta obliquè paululum ad læuam deſcendit, exiguos quoſdam ſur-
culos effundens ex medio nempe anterioris ſuæ regionis iuxta iecur, [d] duos admo d ead. CC.
dum tenues ramos, qui bilis veſicæ collo inſerti ipſum in orbem amplexantur, in-
q́ue plures exiguos ramos diſciſſi, in exteriorem omnem veſicæ tunicam diffun-
duntur, non diſſimili ab his modo, quos per albam oculi [e] tunicam excurrere cer e ti. v. t. iii. fi.
Ramus in pylorum inſertus.
nimus. Ex eadem anteriori ſede, paulò inferiùs, ad dextrum latus [f] alius profertur xviii. xix.
ramus, prioribus inſignior, qui pyloro inſertus, in poſteriorem ventriculi ſedem f t. iii fi. i. D. li. iii. fig. xiii.
Venæ portæ ramus, in duos truncos diremptus.
dorſum reſpicientem ramulos aliquot emittit. Quibus proiectis, inferiora pauli- xiiii. e.
ſper petit, & in duos diſpartitur truncos, [g] minorem alterum, qui ad lęuam tendit, g t. iii. fi. i. E.
alterum [h] maiorem, qui ad dexteram fertur. Siniſter duos ilicò ſurculos profun- h G.
dit; [i] alterum dextrorſum qui dextram adit inferioris omenti membranæ regio- i L.
nem; & eam inteſtini coli ſedem, quæ hac porrigitur; [K] alterum ſiniſtrorſum in ſo K x.
Vena dextrũ ventriculi latus petens.
boles aliquot diſciſſum, quæ dexteram ventriculi regionem ſcapulam reſpicientẽ
adeunt. Ac paulò vlteriùs protenſus, ad dextrum latus [l] propagines quaſdã in eas l M.
glandulas effundit, quas in interiore omenti membrana reponi diximus. Poſt hęc
[m] alium profert ramum, omnium ventriculum adeũtium longè maximum, qui m x.
per inferiorem etiam omẽti membranam digeritur. Ramus hic obliquè ſurſum
ad læuã ſub ventriculi regione dorſum reſpiciẽte ſerpit, cui [n] duos exiguos ramos n oo.
Vena ventriculi orificiũ ambiens.
exporrigit, vtrinque vnum, in plures quoque propagines diſperſos. Atq; hinc ſur-
ſum per eandem poſteriorem ventriculi ſedem, ad [o] dexterum oris ipſius latus, o t. i. ii. fi. i. P. l. iii. fi. 13. d.
Alter ramus.
nonnihil in priora contendit, & anteriorem omnem prædicti oris partẽ ambiens,
denuò retrocedit, coronæ ritu ipſum circundans, & ramulos ſemper aliquos deor
ſum per ventriculum effundens, alioſq́ue ſurſum per ſtomachum, quà is ventricu
lo continuatur, excurrens. Inter cæteros autem ramos, vnum [p] priuatim ex dex- p t. iii. fi. i. R.
tra venæ regione producit, qui per poſterius oris ventriculi latus in priora ad ip- t. v. … iii. g.
ſius fundum delabitur, inferius orificium venulis aliquot comprehendens, & exi-
guos quoſdam radios circum circa in omnem partem profundens. Venæ huic, q̃
Vena inſeriorem omenti tunicam petens.
frequenti adeo ſobole ad ventriculum repere tradidimus, [q] altera correſpõdet ab q t. iii. fi. i. s. s. v. fi. iii. H.
inferiori eiuſdem trunci ſede pronata, & in inferiorem omenti tunicam inſerta; q̃
paulò poſt exortum in [r] duos dirimitur ramos inſigni ab inuicem interuallo diſtã r ead.
tes, qui ſtatim in complures diſſecantur ramuſculos, deorſum per eam craſſi inte-
ſtini partem (quæ inferioris omenti mẽbranæ interuentu, dorſo ac ſi pars meſen-
terij eſſet, committitur) & per eandem quoque omenti membranam diſſemina-
tos. Vbi ramus hic cõmemoratas eduxit propagines, ilicò in duos diducitur [s] ra- s ead. TT.
mos, hicq́; rurſus in duos alios, & ſic deinceps alij in alios diſſecãtur, donec nume-
roſa ſurculorũ ſerie p̱ vniuersũ [t] lienis corpus, inferiore omẽti tunica p̱petuo ſuf- t aaaa.
Quæ ad lienẽ fertur.
fulti, rectà diſpergãtur, ex ramo tñ imã lienis regionẽ petente, priuſquã in tot aga-
tur propagines, [u] tenuis quædã vena emergit, quæ per inferiorẽ omenti mẽbranã u V.
Quæ ad inferiorem omenti membranam.
gemina ſobole diſpenſatur; idq́; potiſſimũ vbi primus maioris venæ in prædictã
membranã pertinentis ramus, adeo exiguus eſt, vt per vniuerſum omẽtum diſtri
bui nequeat. ex ramo autem qui editiſſimo lienẽ adeuntium ramo proximus eſt,
paulò

Digitized by Google

x xx.Y. paulò ante quàm ad lienam pertingat,[x] vena quędam educitur,per ſiniſtrum vē-
triculi latus,ad uſque os ferè ipſius excurrens. Id Romæ Pontificatus Pauli Ter-
tij vacatione, in Cardinali Cibone conſpicuum euaſit, qui ſanguinis per vomi-
tum reiectatione è viuis ſublatus,diſſectus fuerat. Quò enim loci, vnde ſanguis
profundebatur certiores redderemur, ventriculum exprimebamus, ſtatimque
lien euidenter intumeſcere & contra expreſſo liene,ventriculus inſigniter ſangui
ne turgeſcere conſpiciebatur, per huiuſcemodi ſcilicet venam, quæ notatu di-
gnæ amplitudinis erat, & proximè ad ventriculi os conſcendebat. Haud ſecus *Quæ ad ven-*
y z. ex ramo lienis inferiora petente y altera vena paulò amplior expromitur;quæ per *triculi fundũ.*
inde ac prædicta dextrorſum vergit, & in læuum fundi ventriculi latus adigitur,
illi correſpondens venę, quam per dextrum latus ad idem orificium deſcendere
monuimus. Ambæ enim iuxta ipſius medium in exiguos quoſdam ramos inui-
cem complicatos deſinunt; Ac ſiniſtra quidem,perinde ac dextera ſurculos quoſ-
dam ad ſiniſtrum fundi ventriculi latus antrorſum retrorſumque profundit; ſi-
mulque ambæ anteriori omenti tunicæ riuulos complures exporrigunt. Fit quo *Aliæ venæ uen*
que non infrequenter, vt ex ambabus venis in lienis caua implantatis, paulò an- *triculum peten*
te quàm ad ipſum pertingant, duæ aliæ exiles venæ proferantur, quæ in ventri- *tes.*
culum, non procul ab alijs inſertionem moliuntur; immò verò neque colore,
neque inſertionis modo, à reliquis venis in ventriculo occurrentibus quicquam
z G. differunt. Hi ſunt, quos ſiniſter truncus expromit rami. z Dexter,alimenta in-
a b,b,b. teſtinis deferens, ſimulatque ad omentum pertingit, in a tres præcipuos diſcindi *Dexter venæ*
tur ramos, in innumeras propagines diſſectos, quæ per meſenterij membranas, *portæ caudex.*
diſperguntur, & poſteriorem inteſtinorum ſedem eidem meſenterio alligatam
amplexantur, in ieiunum, ileum, cæcum, & dextrum coli latus,quà id renibus
& ieicori adiacet, deſinentes. Quotnam hi rami ſint, perarduum ſcitu eſt, tum
quòd non idem ſit in omnibus eorum numerus, tum quòd non eundem omnes
ordinem ſeruent, quanuis omnes, vti diximus,ad inteſtina contendant. At ex
b c,c,c. tertio ramo,qui per læuum potiſſimum latus mediæ meſenterij partis propaga-
c li.iii.fi.x. R S,T. tur; b inſignis quædam vena exoritur,in eam c meſenterij partem inſerta, quæ in-
teſtinum d craſſum dorſo committit, à liene ad rectum vſque inteſtinum; ac de-
d ead. fig. v. vii.a Q. ad T. in alios exerit ramos, in eam coli partem applantatos, quæ à ſiniſtro ventriculi
latere ad rectum vſque inteſtinum pertinet. Inter hos etiam ramos, interiorem *Venæ hæmor-*
e t.iii.fi.i. d, d,d. ſiniſtri lateris meſenterij regionem petentes, e alius inſignis amplitudinis habe- *rhoidales.*
tur, inter duas ipſius membranas exporrectus, perinde ac cæteri rami, ſub
craſſo inteſtino, ac recti vſque initium; & per inferiorem ipſius regionem com
plures ramos proijciens, ad podicem pertingit, vbi non ſolum poſteriorem ipſius
f ead.e,e. partem occupat, ſed etiam f propagines multas quoquo uerſum effundit, quæ
circum circa, podicem amplexantur. Porrò etſi tres hi commemorati, ſurcu
g li.iii.fi.viii. M,M. los innumeros in omnia inteſtina emittunt,longè tamen plures g tenuibus,quàm
craſſis inteſtinis communicant, vti vnuſquiſque in quouis corpore leui negotio
intueri poterit. Nam quo inteſtina ventriculi fundo proximiora ſunt, eo plu-
res obtinent venas, quandoquidem plus nutrimenti ex his, quàm ab inferiori-
bus iecur exugit. Quemadmodum verò nonnullis venæ portæ ramis glandulas
h ead.fi.x. M. M. quaſdam attendi ad initium diximus, quæ venas amplexabantur; ſic etiam in
h meſenterio habentur, vbi ramos aliquot exerunt; quæ quidem glandulæ pro
eductorum ſurculorum ratione maiores minoreſvè ſunt. Hæc eſt venæ portæ *Venæ portæ munus.*
vniuerſa diſtributio, cuius præcipuæ partes ſunt nutrimentum à ventriculo ad
iecur deferre; Adhæc ventriculo, inteſtinis, lieni & reliquis omnibus co-
ctionis inſtrumentis, per quæ diſſeminatur, enutriendis deſeruit, necnon etiam
i t.iii.fi.i. C. K ead.TT. ſuperfluitatibus quibuſdam ſanguinis expurgandis, i Quæ ad bilis veſicam ferun
tur, priorem ipſius tunicam enutriunt: Haud ſecus K quæ lienem adeunt, lieni
alendo famulantur, & conſequenter iecur à fœculento ſanguine vindicant. Quę
à liene in ventriculum ſerpit, craſſum illum humorem; quem lien veluti ſuper-
fluum dimittit, expurgat, ſiue is ventriculi os ſiue ipſius fundum petat. Qua
de re magna eſt inter medicos controuerſia; ſi quidem ex græcis, (quos qui-
dem ego viderim) ſolus Paulus Aegineta,ad os ferri ait. Verùm ita ſe res habet,
ad mediam ventriculi amplitudinē ferè conſcendit,hincque deorſum prolabitur

in aliquibus autem corporibus os ipſum adit, vti iam de Cardinali Cibone retuli-
mus, quod & in aliis priuatim ipſe obſeruaui. Ex reliquis venæ portæ ramis in ven
triculum & inteſtina diſſeminatis, alij nutrimentum hiſce partibus deferunt, alij
aſſumptum ex ventriculo, & inteſtinis alimentum ad iecur mittunt per inſignem
l meatum ex venis hiſce omnibus conflatum, veluti per portam quandam, vnde l ta.iii.fi.i. B. li.i ii.fi. xi. h.
vena hæc porta dicta eſt. Cuius ramus, quem ſub recto inteſtino, & per meſente-
rium ferri diximus, ramos quoſdam effundit, qui ad anum pertingentes, earum
venarum capita conſtituunt, quas hæmorrhoides appellamus; quæ quotieſcunq;
linen fœculentum ſanguinem è iecore non excipit, aut ſuſceptum in ventriculū
non eructat, reſerantur; tunc enim venæ huiuſmodi intumeſcunt, diſrumpuntur
que. Eſtque hic illud animaduertendum, quod ſanguinem alicui detracturi, ieco-
ris, lienis, ventriculi, inteſtinorum, omenti aut meſenterij occaſione, haud aliūde
quàm ex hæmorrhoidibus idipſum præſtare poſſumus; & ex his non ab alia cor-
poris parte, quàm iuxta anum.

Cuinam corporis parti magis conferat sāguinis per hæmorrhoidas detractio.

De vena caua, & primum, de ipſius cum venæ portæ ramis, in iecore, congreſſu. Cap. 6.

Quænam venæ a iecore prodeant.

ETſi graui contentione inter ſe medici ac philoſophi certant, ex iecore ne, an à
corde venæ cauæ pendeat origo; quia tamen dubium non eſt, ſecundum cor-
poris noſtri ordinem, cibum prius in ventriculi os, hincque per aliquot venæ por-
tæ ramos ad iecur ferri, vbi manifeſtò in ſanguinem conuertitur, per vniuerſum
corpus diffuſum, ideo venam hanc ex iecore potius, quam aliunde proficiſci dice
rem. Sciendum eſt igitur, quod quemadmodum ex iecoris cauo a venulas com- a t. ii.AA. t. iii.fi. i. AAA verſus 1.2. 3. 4.5.
plures in orbem enaſci diximus quæ ad iecoris medium modicè retrorſum porre
ctæ inuicem coibant, in maiores alias radices deinceps commutatæ, dum ex omni
bus inſignis caudex exurgeret; haud aliter quoque à conuexa iecoris regione nu-
meroſa venarum ſoboles vndique circū emergit. Imò verò iecoris ſubſtãtia aliud
nihil eſt, quemadmodum tertio libro edocuimus, quàm venarum multarum, cui
bus concretus ſanguis obducitur, coitus quidam & congreſſus; hæ igitur venæ ver b lib. iii. fig. xvii. AA. BB t.iii.fi.i.B.
ſus medium, vti diximus, contendentes, & inuicem coeuntes, b in maiorem dein-
ceps amplitudinem aſſurgunt, donec vnà omnes in elatiori iecoris ſede dextrum
dorſi vertebrarum latus reſpiciente congrediantur, vbi in inſignem abeunt cau-
dicem, qui poſteriorem omnem iecoris regionem perreptat, paruam quandam
impreſſionem per omne quod pertranſit ſpatium efformans, ita vt rudis in trun-
cum adacta, facilè citra in iecur ingreſſum permeet. Truncus is ramos, vti inferiùs
audies, in corpus vniuerſū effundit, & vena caua, ſiue magna dicitur; cui ſanguis
à vena porta communicatur, aut vtriuſque radicum extremis inuicem conniuen
tibus, aut ſanguine in iecoris ſubſtantiam, hincque in venæ cauæ radices reſudan-
te; quæ ſanguinem à vena porta elabotatum, & ex bile vtraque expurgatum exci-
piunt, inque omnes corporis partes, tam inferiores, quàm ſuperiores demandant.

Venarum in iecur diremptus:

Vena caua quo modo a porta ſanguis communicetur.

De venæ magnę ſupra iecur conſiſtentis diſtributione. Cap. 7.

VEna caua ſuo è iecore egreſſu in duos truncos, vt multi exiſtimarunt, nequa-
quam finditur, vt[a] magna arteria, dum cor egreditur. Neque illud verum eſt, a t.iiii.
venam hāc, à iecore ad lumbos, quàm vſque ad cor ampliorē eſſe, imò vnus idēq;
eſt truncus vniuerſus, cuius elatior pars in ſublime fertur, dextrū [b] diaphragmatis b li.ii.f.vii. s.
latus perforans, tumque ilicò nec pulmonis parte, nec alio quouis corpore interie
cto, cordis membranas ſupergreditur, quæ quibuſdam in partibus ſepto tranſuer-
ſo laxè committuntur, eaque præſertim, per quam pręſens vena porrigitur, quæ[c] c t.ii.C.
duos inibi profert ramos, multiplici ſobole per diaphragma vniuerſum, partimq;
per cordis membranas, vbi ſepto copulantur, diffuſos. Quum primùm verò ve- d lib.iiii. fi.v. D.
na hæc [d] ſeptum egreſſa eſt, modicè in latus dextrum declinat, denique ad læ-
uam

Vena ſeptum trāſuerſum petentes.

Digitized by Google

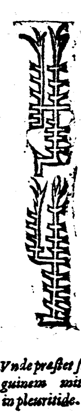
e li.iiii.fi. iiii. C.D. uam pauliſper obliquatur,& iuxta elatiorem dextri [e] cordis lateris regionem, inſigni orificio [f] læuo ſui latere dehiſcit, quod dextro cordis ventriculo reſpondet. Atque inibi recta cordis auricula, anteriori venæ huius parti iungitur. Ex poſtica verò ipſius parte, vena [g] quædam effatu digna emergit, quæ ſecundum poſteriorem læuamque cordis regionem perreptat, cordis baſim coronæ in modum ſuccingens. Ab humiliori autem venæ huius parte [h] ſurculi quidam promuntur, deorſum per vniuerſum cor ad ipſius vſque mucronem excurrentes; qui eo craſſiores ſunt, quò prædictæ venæ pars, ex qua enaſcuntur, craſſior eſt; ac proinde ſiniſtri lateris rami, & qui ventriculorum ſeptum perreptant, inſigniores ferè ſunt. Vena hæc aliam interdum ſociam habet, licet minorem, quæ ab anteriore ipſius regione naſcitur, & per anteriorem cordis ſedem ſpargitur. Vbi cor vena caua ſuperauit, paulò gracilior efficitur, & cordis membranas perforans, [i] magnæ arteriæ ſuperuehitur, dorſo nequaquam inſidens, vt quidam arbitrantur, cùm inter ipſam & dorſum primùm ſtomachus, deinde aſpera arteria, tum magna arteria reponantur. Cùm igitur vena hæc ad dorſum pertingere non poſſet, tum ob dictarum partium interpoſitionem, tum etiam ob pulmones, & diaphragma, venam educere oportuit, quæ coſtis nutrimentum ſuppeditaret. Hæc [k] à dextro ipſius latere producitur, ſimul atque cordis membranas, & ſedem egreditur, qua dextra pulmonis pars ſiniſtræ connectitur, venarum arteriarumque ipſius interuentu, iuxta tertiam ſcilicet thoracis vertebram; ſtatimque per idem met dextrum latus iuxta thoracis vertebrarum corpora decliuis porrigitur, quouſque ad aliquot lumborum vertebras pertingat. Vena hæc, quòd nulla ipſi ab altero latere correſpondeat, ſolitaria, ſiue coniugis expers dicitur; imò à poſteriori venæ huius regione dorſi vertebras reſpiciente, ſurculi aliquot emergunt, ſingula coſtarum interualla ſinguli adeuntes, inferiores coſtas enutrituri. Venæ hæ ſiue ſurculi in integrum coſtarum interuallis ad cartilaginem vſque porriguntur; in ſpuriarum vero interuallis, vltra cartilagines verſus abdomen pertinent, in ipſius muſculos etiam ſeſe inſerentes. In ipſo autem per coſtarum interualla progreſſu, ramulos in proximiores muſculos diffundunt. Præterea ex vena hac coniugis experte [l] ſurculi alij pullulant, dorſi vertebrarum corpora, iuxta quod porriguntur, nec non ſpinæ medullam, & muſculos qui partem hanc attingunt, enutrientes. Aliæ inſuper propagines ex hac vena interſepientibus thoracem membranis, vbi hæ dorſo cohærent, offeruntur. Neque prætereundum eſt, ex hac vena protinus vt exorta eſt, exiguum nonnunquam ramum proferri, in minores alios ſurculos diſciſſum, qui haud rectà excurrunt, vt qui inferioribus coſtis nutrimentum ſuppeditant, ſed errabundo inceſſu in trium priorum coſtarum interualla diſperguntur, ex quibus numeroſa tenuium ſurculorum propago emanat, in totam coſtas ſuccingentem membranam diffuſa. fit etiam interdum vt hæc ſine coniuge vena, vbi nonam thoracis vertebram attingit, in duos findatur truncos, quorum vterque decliuis iuxta coſtarum ſui lateris radices fertur, ramulos ipſis aliquos exporrigens. Nonnunquam verò à ſiniſtro venæ huius latere hoc eodem loco inſignis quidam ramus effertur, quantus maximus illorum eſt, quos à vena porta educi, inferioremque omenti membranam adire prodidimus. Qui vbi tranſuerſim vertebræ illius, per quam porrigitur, corpus tranſcendit, in duos ilicò ramos partitur, quorum alter ſurſum, alter deorſum, iuxta coſtarum capita ſiue radices fertur, ſingulis coſtarum interuallis ſingulos ſurculos in progreſſu offerens, id tamen rarò euenit, bis mihi duntaxat, in hanc vſque diem viſum. Hæc tota eſt venæ coniuge carentis hiſtoria; quæ haud oſcitanter ob venæ ſectionem in pleuritide perpendenda eſt. Et mehercule ſi exortum progreſſumq; ipſius reſpexerimus, ex dextro potius latere ſanguis mittendus videbitur, quodcunque tandem latus dolor infeſtet; aut ſaltem parum omninò intereſſe oſtenditur; ex vtrolibet enim brachio ſanguis detrahatur, ſemper ex vena caua prius, dein ex prædicta educatur neceſſe eſt. Sed vt eò vnde digreſſa eſt, noſtra redeat oratio, Vena caua, vbi venam hanc de ſe protulit, ad iugulum rectà conſcendit, membranis thoracem interſepientibus, plurimiſque glandulis, iugulo hinc circum adnatis

Margin notes (left): f t.ii.D. — g t.ii.E. — h li.iiii. fi.vi. E E. — i t.v.fi.x.f. — K t.ii. FFF.t. v.fi.i. — l ead.GG.

Vena caua cordi quomodo iungatur.

Vena cor enutriens.

Venæ coniugis expertis ortus, & inceſſus.

Vnde præſtet ſanguinem mittere in pleuritide.

ſuffulta, quæ in vnum omnes corpus congredientes, pluribus è vena caua inibi eductis ramis, ſtrati ritu ſubſternuntur. Hac enim in parte primum in duos inſignes m ramos finditur, [m t.ii.H.] ex quibus venæ omnes brachia, caput, & muſculos aliquot, ſuperius ab vmbilico poſitos, enutrientes expromuntur. Ex vtroque hoc ramo ſtatim atque dirempti ſunt, n vnus inter alios perexiguus [n t.i.K.] enaſcitur ſurculus, qui deorſum iuxta coſtarum radices, ad tertiam vſque coſtam illabitur, ramuſculos quoſdam nunc duarum, nunc trium coſtarum interuallis offerens. Ramulus hic interdum non ex huiuſmodi vena, ſed à caua proficiſcitur, antequam in prædictos duos ramos diſſecetur; quamuis ferè deſideretur, quia coſtarum interuallis venæ pari carentis propagines alimenta ſubminiſtrant. Paulò altiùs ex anteriore venæ cauæ ſede, vbi diuiſionem ſubitura eſt, o vena vtrinque depromitur, [o t.ii.L.li.ii. t.vi.a.li.iii.ſi. i K.] quæ ad elatiorem oſſis pectoris ſedem contendit, p deorſumque ad ſuum quæque latus, [p li.iii.ta.ii. BC.] ſub eo iuxta coſtarum cartilagines fertur, multas variaſque fundens propagines, alias quidem in membranas thoracem interſepientes, quibus venæ hæ vnà cum alijs è vena caua enatis, perque ipſas irrepentibus, nutrimentum præbent; alias in interualla cartilaginum ſeptem priorum coſtarum; in muſculos inſuper pectori incumbentes, partimque in ipſas etiam mamillas. Ac deinde a ſuo q ambæ latere iuxta r [q li.ii.t.vi.a. li.iii.ſi.i.K.] mucronatam pectoris cartilaginem egrediuntur; & per rectos abdominis ſ muſculos ad medium vſque t ipſorum diffuſæ, [r ead. A A. ſ li ii. t.vi.F. t t.ii.M.] aliquos ſemper ramos in proximas partes effundunt, quorum præcipuus abdominis cutem ſubit, & ſecundum coſtarum cartilaginum terminos delabitur, in exiles quaſdam venas inſtar capillorum diſtributus, quæ obtutum ferè oculorum effugiunt. Duæ hæ venæ, etſi ferè, vti diximus, ex anteriori duorum inſignium ramorum ſede, quà inuicem abſcedunt, originem deſumunt, interdum tamen ex radicibus trunci venæ cauæ, antequam diffindatur, educuntur. Et quandoque altera quidem, præſertim ſiniſtra ex ramo ſiniſtrum brachium petente, altera ex media venæ cauę bifurcatione promitur. Nonnunquam verò vnica duntaxat ex vena caua, vbi hæc bipartitò ſcinditur, exortum ſumit. & quum primum pectoris os attingit, [u t.i.H.] in duos finditur ramos, quamuis id infrequentius accidit. u Duorum venæ cauę inſignium ramorum vterque a ſuo latere, brachium verſus contendit ſub clauicula iuxta primam coſtam, aduſq; axillam, qua in parte, non autem prius, ut prodidit Veſalius, in duos partitur ramos, per brachium vt poſtea dicemus diſtributos. Ex elatiori tamen vtriuſque priorum ramorum parte, priuſquam è thorace excedant, x vena exurgit effatu digna, [x t.ii.NN.] quæ obliquè ſurſum, verſus poſteriora tendit, ad laterales vſque ceruicis uertebrarum proceſſus. Reliquum uenæ huius caluariam adit, & comite y arteria, [y t.iiii.F.] per foramen ingreditur, quod iuxta poſteriorem occipitis z capituli ſedem haberi tradidimus; [z li.i.t.iiii.ſi. vi.l.] vbi vero caluariam ſubit, hęc quidem in a ſecundum, ſeu ſiniſtrum duræ menyngis ſinum, ſocia uero ipſius [a t.iii.ſi.ii.N. li.v.ſi ix.sss.] in dextrum diffunditur. Pręter venam hanc b alia inſuper ex poſteriori eiuſdemmet dicti rami parte, [b t.ii.o.] antequam is thoracem egreditur, prodit, quę per inferiores colli, elatiores verò thoracis vertebris adhærentes muſculos, & per capitis quoq; muſculos exhauritur. Deinceps dicta ratione ex capacitate thoracis, inter primam coſtam & clauiculam emergit, c ſecundum muſculum dorſum mouentiū [c li.ij.t.v.vi. Q.] perforans; hinc axillam uerſus irrepit, iuxta glandulas hac in parte repoſitas delapſa: vbi ſequentes pręfundit ramos; Primum quidem duos, quorum d alter ex [d t.ii.P.] anteriore ſede pronaſcitur, & per muſculos digeritur, à pectoris oſſe ac coſtis ad brachium, & ſcapulas porrectos; in mulieribus uero per mammas, cutemque ipſarum. e Alter ex poſteriore ſede promitur, [e ead. Q.] & per muſculos cauam ſcapulę ſedem occupantes, alioſque conterminos multiplici propagine ſpargitur. Ramus autem ad pectus permanans, mediocris amplitudinis venam interdum profert, quę obliquè ſecundum pectoris latus decliuis fertur, perque muſculum diſtribuitur, quo brachium retrorſum demittitur. Vbi uerò ramus is pręſentem venam non expromit, ſ ex eademmet iecoris vena enaſcitur, [ſ R.] paulò inferius propter axillam. Pręterea ramuli quidam exiles inibi exoriuntur, in glandulas, & membranas axillę ſubiacentes, diſtributi, hincque poſtmodum in internam brachij ſedem, ut ſeqnens caput edocebit, exhauſti. Nunc operę pretium

erit,

Vena caua in faucibus partio.

Vena ſua pectoris eſſe a duſque umbilicū incedens.

Progreſſus ramorum venæ cauæ iuxta iugulum. Propagines ab hiſce ramis eductæ antequam ad brachium pertingant.

Digitized by Google

erit,ad cæteras venas, quæ ab elatiore rami huius parte inter iugulum, atque hu-
merum enaſcuntur,ſermonem rurſus conuertere. Primùm iuxta commemora- *Vena iugularis interior.*
g s.t.v.δ. tam diuiſionem in egreſſu ex thoracis cauitate vna depromitur, quæ ſurſum al
tero aſperæ arteriæ lateri hærens procurrit,riuulos ſemper aliquos aſperæ arteriȩ,
ac membranis inibi conſiſtentibus communicans. Vena hæc Latinis, interior
h ead. iugularis dicta eſt, quæ vnà cum ſoporali h arteria, cerebrum conſcendit, ſurcu-
los aliquot in itinere elatiori muſculorum parti offerens, qui ceruicis vertebra-
rum anteriora occupant, ac ſtomacho ſubſunt; nec non etiam membranis ſex-
tum, ſeptimumque neruorum par in vertice colligantibus. Simulatque autem
i t.iii.fi.ii.A. i caput attingit, in duos finditur ramos; quorum K inſignior, retrorſum iuxta
K ead.O. cranium defertur, dum capitis cauitatem ingrediatur, per l foramen, quod ſex-
l li.i.t.v.fi.i.c. to pari neruorum cerebri egreſſum præbere audies, aſt nullum interim ſoporalis
arteriæ ramum comitem ſibi, vt Veſalius ait, aſciſcens. Ramus is quum primum
m tab.iii.fi.ii.F. caput ſubijcit, ilicò diſtribuitur, vti peculiari ſuo capite fuſius explicabimus. *Venæ iugularis exterioris diſtributio.*
n ead.R. Nunc ipſarum ingreſſum ſermone perſequi ſufficiat. m Minor internæ iugula-
o lib.v. ta. ii. fi. xiiii.IK. ris ramus ſoporali arteria relicta, capitis cauitatem ingreditur, per n foramen
p t.iii.fi.ii.n. quod ipſius gratia iuxta o tertij, & quarti paris neruorum foramen inciditur.
Priuſquam autem vena hæc in duram menyngem digeratur, p ſurculum de ſe
mittit, qui per foramen quoddam tranſuerſum in temporum oſſibus conſiſtens,
venæ huic & ramuſculo quinti paris neruorum cerebri commune, ad auris fo-
q t.ii.T. ramen defertur. Sed ad partitionem iterum redeamus quam in iugulo fieri tra-
r t.ii.b. didimus; ſtatim poſt internæ iugularis exortum, in progreſſu ad humerum, q
alia producitur vena, quæ non procul ab ortu r ramum à ſe depromit, qui per
cutem poſteriori ceruicis ſedi obductam, & muſculos aliquot cuti hac in parte
ſubſtratos, multiplici ſobole diſtribuitur. Edito hoc ramo inter cutem, & la-
tum, tenuemque buccas agentem muſculum, per colli latera ad fauces conſcen-
dit, exteriorem iugularem appellatam conſtituens. Quæ, vt in vetulis pluri-
bus, in vociferantibus, in ſpiritum continentibus conſpicuum euadit, quadri-
fariam diſcinditur. Prima diſtributio eſt, cùm inter cutem & carnem rectà ra- *Tres in margine occurrentes figuræ e regione, poſtremæ tria genera oſtẽdunt, in quæ iugularis exterior diuiditur, primum nanque in ſecũda tabula conſpicitur.*
mus ſurſum irrepit, exiles quaſdam venas proximis muſculis, & cuti etiam ex-
porrigens. Secundum diſtributionis genus eſt, vbi vena hæc in medio colli lon-
gitudinis bipartitò finditur, parſque altera verſus poſteriora, altera verſus an-
teriora conſcendit. Tertium, quod infrequentiùs viſitur, eſt, quum exterior
hæc iugularis in duos partitur ramos, qui paralleli ſurſum irrepunt; Quorum
maior interdum inter cutem carnemque minimè conſpicitur, quòd ſub eo mu-
ſculo deliteſcat, qui à pectoris oſſis apice, & à clauicula enatus, in mamillarem
proceſſum ſeſe inſerit; quod quidem nonnullos in eam ſententiam deduxit, vt
ramum hunc interiorem iugularem eſſe arbitrarentur, ipſius amplitudine delu-
ſi. Quarta partitionis ratio fit, cùm duo hi rami, hunc in modum aſcendentes
iuxta fauces coeunt in vnum acti, protinuſque gemini redeunt, in duos diſſecti
ramos, vti mox ſubiungam. Hæc venarum diſcrimina in collo ſpectantur, at

qualiſcunque tandem diſtributio fiat, ſemper in tranſitu ramulos quoſdam tum
s X. in cutem, tum in conterminos muſculos profundunt. Et vbi ad fauces pertin-
t V. gunt, ſub maxilla propter aures, s pars ad internos oris muſculos, & ad duram
u Y. menyngem procurrit; reliquum in t cutem, faciei muſculos, ad tempora, & u po
x li.ii.t.vii.F. nè aures, inque omnem capitis cutem exhauritur. Pars oris interiora ſubiens, in
y li.ii.t.vi.L. x tonſillarum regione partitur, ramuſculos ipſis aliquot exporrigens, alios verò
paulò inſigniores in laryngem, in y glandulas ipſi aſſidentes, in muſculos oſſis hyo
y Is ſub lingua iuxta vinculum occurrit. dis, in linguam, omneſque aſperæ arteriæ, ac faucium partes, diffundit; quorum
z maximus ſub lingua ſecundum ipſius longitudinem concedit, in multiplices,
& errabunda ſerie prorepentes ramulos diſciſſus. Aliam præterea a venam, ra-
a t.iii.fi.iii.E. mus hic oris interiora peruadens, exerit, quæ caluariam per illud b foramen ſu-
b li.i.t.v.fi.i.g bit, quod iuxta poſteriorem ſedem mamillaris temporum oſſis proceſſus viſitur;
quin etiam & ramos aliquot in tunicam, quæ palato, & narium cauitati obduci-
c ead.G. tur, diffuſos. Ex quibus poſtmodum venulæ quædam, caluariam pariter ſubeun-
d li.v.fi.xiiii.G. tes emanant; vna ſcilicet per c foramen, quo d ſecundum cerebri neruorum par
e li.i.t.v.fi.i.I. tranſmittitur, quæ in duram membranam abſumitur; altera per e maximum

octaui

octaui oſſis capitis foramen, in duram quoque menyngem excurrens. Rami autem hi, vbi cranium ingrediuntur, aliquas etiam propagines in oculos proijciūt, ad frontis vſque cutem pertinentes.[f] Quod reliquum eſt venę huius, quam per cutem, & faciei muſculos, caputque vniuerſum diſtribui diximus, ea quam ſubijciā ratione, dirimitur. Primum vbi vena hæc regionem ponè aures attingit, vbi maxilla inferior ſuperiori committitur,[g] glandulas quaſdam offendit, venæ huius diſtributioni eo in loco præfectas; ac in ipſarum medio in duos partitur ramos, quorum [h] alter ad genas, ad cutem naſi cartilagines obtegentem, ad [i] frontem, incerto ductu, ac diſtributione fertur; alter in alios duos ſcinditur ramos, [K] alterum in ſui lateris tempus exhauſtum; alterum, poſt aures procurrentem, inque occipitis cutem diffuſum. Porrò exterioris iugularis ſoboles in faciem & caput diſtributæ, quæ alterum latus occupant, alterius lateris venis copulantur, omneſque in vnam congrediuntur, præſertim in fronte, vbi [m] quæ conſpicitur vena, ex duabus hiſce iugularibus venis conflata eſt, quæ per internos oculorum angulos irrepentes in ipſius medio inuicem coeunt. Illud quoque minimè ignorandum eſt, ex eijsdem hiſce ramulis, venas quaſdam inſtar capillorum exiles proficiſci, cerebrum adeuntes, per [n] foramina quædam in caluaria exciſa, vſque adeo exigua, vt ferè non appareant. Haud ſecus quoque aliæ ex caluaria in cutem emergunt, vt ſuo loco dicemus.

Vena per faciē propagata.

f t.ii.y. g ead. h ead.ſi. i ead.q. K ead.a. l ead.*. m ead.q. n li.i.t.v.ſi.ii.ss.

Axillaris & humerariæ Venæ in brachium propagatio. Cap. 8.

DIximus ſuperiori capite ramum à iugulo in brachium tendentem, iuxta axillam in duos ſcindi ramos in brachium diſtributos. Horum [a] ſuperiorem, capitis venam vulgo appellant, ex eo deluſi, quòd à iugulari exteriori eam naſci arbitrentur.[b] Alterum venam iecorariam appellant. Cephalica vbi ad humeri ſummum pertingit, priuſquam in muſculum brachium attollentem ſeſe abdat, ſurculos aliquot in cutem effundit, quorum [c] præcipui, per cutē prædicto muſculo obductam digeruntur. In mulieribus verò nonnullis ad mammas vſque excurrunt, ſuper clauiculis prorepentes, & venarum liuidarum partem conſtituunt, quæ in earū aliquibus viſuntur. Ramis his eductis, in [d] muſculū cuius beneficio brachiū attollitur, ſeſe recondit, & inter internum muſculi huius latus, & tendine [e] muſculi brachium pectori adducentis procedit, iuxta quorum inſertiones iterū emergit. Ac poſtmodum inter cutem carnemque carnea mēbrana obducta deorſum porrigitur, & verſus externum brachij latus contendit (vt vnicuique in ſe ipſo, niſi venas impenſius graciles obtineat, ſitve præter modum obeſus, intueri licet) ſecundum externum [f] primi muſculi cubitum flectentium latus irrepēs, & [g] ramos quot in cutem, inque anterius dicti muſculi latus proijcieus, qui partim rectà, partim tranſuerſim deorſum perreptant, ita vt verſus brachij interiora nonnunquā cum [h] iecorariæ venæ ramis coire videantur. Vbi verò humeraria hæc, cubiti attingit articulum,[i] in duos vt plurimum, nonnunquā verò in tres finditur ramos, qui aliquando æquales, aliquando alter altero inſignior occurrunt.[K] Primus, qui ſæpiſſime deeſt, verſus interiorem brachij ſedem è regione cnbiti deſcēdit, deſinitque in ſurculos aliquot diſſectns, ſub [l] muſculorum capitibus, ſecundos, tertioſq; digitorū articulos flectentium.[m] Secundus idemq; maior à dicta ſede oritur, & obliquè ſub cute ad cubiti cum humero articuli flexus medium delabitur, hincq; per brachij medium pauliſper procedens, paulò antè cubiti articulum, alteri cuidam [n] ramo iungitur, quem à iecoraria vena educi audies, vnaque ex vtriſque [o] vena, communis proinde dicta, conflatur.[p] Tertius ramus [q] ſecundum muſculum radij motorem conſcendit, ſenſimque ac ſenſim obliquus deorſum per radium ad medium vſque longitudinis ipſius procedit, deinde vlnam verſus obliquatur, quam vbi attingit [r] exiles quaſdam venas ſuper dicto muſculo in cutem, ſub qua defertur, effundit, quarum [s] maxima illa eſt, quam iuxta principium educit vbi eā tripartito ſecari diximus. At ſciendum eſt, ramum hunc in oblique verſus vlnæ

Humeralis vena in brachiū diſtributio.

Communis vena.

a t.i.ii.a,a. b ead.m,m. c ead.d,d. d li.iii.t.iii.K e li.ii.t.iiii.q f ead.t. g t.ii.e,e,S h ead.s. i ead.f. K ead.g. l li.ii.t.v.Θ. t.vi.Ξ.n. m t.i.ii.g.h. n t.ii.t. o ead.a. p ead.i. q li.ii.t.vi.A. t.xii.Θ. r t.ii.KK. s ead.iii.ſi.ii.K.

appendi-

t ead.x,x. u ead.l. appendicem brachialiſque radicem deſcenſu [t] alteri axillaris venæ ramo [u] com-
miſceri, & maiorem vnum ex ambobus conſurgere, qui brachiale conſcendit,
& in ramos aliquot incerta ſerie diſſectus, proximè ad paruum & anularem di-
gitum concedit, ibique venam conſtituit ſaluatellam, ſiue Lienis venam ap-
pellatam, quam medici nonnulli in lienis affectibus pertundi iubere ſolent,
quorundam potius autoritate, quàm vlla ratione adducti, vt perſpicuum ma-
gis fiet, cum de iecorariæ venæ ortu verba faciemus. Ex hiſce ramis aliqui in
paruum anularemque digitum ſparguntur; Atque is eſt venæ humerariæ ter-
x t ii.m. minus. [x] Axillaris protinus vt ab axilla emerſit, & in brachium adigitur, ſeſe in- *Vena interna.*
ter muſculos humeri os amplexantes recondit, præſertimque inter anteriorem
y li.ii. ta.iij. t.t.xij.T. ſedem [y] primi cubitum extendentium, & poſteriorem tendinis [z] illius muſcu-
z ead.t.iij.l. t.i.ii.Δ li, quo brachium pectori admouetur; ac poſtmodum inter poſteriorem par-
tem cubitum flectentium [a] muſculorum, ramos aliquot in progreſſu expro-
a ead.t.viii.Γ mens. Ac [b] vnum quidem in primis [c] muſculorum cubitum extendentium
b t.ii.n capitibus offert, qui [d] venulas illas è directo reſpicit, quibus glandulas enutriri
c li.ii.t.xi.Θ f monuimus. Poſt hoſce ramos paulò inferiùs ex poſteriore [e] venæ huius parte
d t.ii.inter P & R inſignis exoritur ramus, qui venulas quaſdam in cutem externæ brachij parti ob-
e ead.o ductam mittit. Alius qninetiam ab externa venæ huius regione [f] ramus effa-
f ead.p tu dignus enaſcitur, qui obliquè per poſteriorem brachij partem inter os & [g]
g li. ii. ta.ix. S.Υ. muſculos cubitum extendentes ad externum vſque oſſis humeri tuberculum
h ea.Y.Z.Θ, Λ. delabitur, vbi [h] muſculorum etiam ex huiuſmodi tuberculo ſiue capite pro-
ductorum ſubit capita, quibus exiguos quoſdam ramuſculos exporrigit; ac
i li.vii. ta.ii. iij.φ dein per externam vlnæ ſedem deorſum fertur, vnà cum [i] quarto neruo eo-
K li.ii. t. i.Δ rum, quos brachium adire narrabimus. Hi ſunt quos axillaris vena, priuſ-
l t.ii.q.r. quam ſe in conſpectum det, ramos educit, aduſque ſcilicet [K] muſculi bra-
chium pectori adducentis inſertionem; atque ibi in [l] duos propemodum æ-
m t.iiii.N. quales truncos dirimitur. Quorum alter toto progreſſu occultatus, [m] arte-
n li.vij.t.ij.τ riaque ac [n] tertio manum petentium neruo comitatus incedit, & inter duos
o li.ii.t.vi.inter Θ, & γ. cubiti flexores [o] muſculos, deorſum ad mediam ſedem cubiti flexus porrigi-
tur, ramulos quoſdam tum hiſce muſculis, tum membranis neruos obte-
gentibus offerens. Vbi cubitum ſuperauit, ſtatim atque inter muſculos mo-
p t.v.f. tus digitorum opifices abdi incipit, [p] in duos partitur ramos, qui parum omni-
no inter ſe abſcedentes, ſurculos aliquot in conterminos iaciunt muſculos;
hincque vlnæ alter, alter radio innitentes vnà cum horum muſculorum ten-
dinibus, ad manus vſque volam procedunt, ſub tranſuerſo etiam brachialis liga-
mento porrecti. Volam vbi attingunt, in alios diducuntur ramos, qui ſub volæ
manus membrana repentes, in internam digitorum ſedem, hac quam ſubiungā
q ead.g. ratione digeruntur. [q] Ramus qui radio innititur, ſurculos duos in pollicem, toti-
demque in indicem, atque vnum in medium digitum emittit. Qui vlnæ incum-
bit, paruo digito duas propagines totidem anulari, vnam medio exporrigit. Atq;
r li.ii. t.vi.γ, ex hoc ramo venula depromitur, quæ muſculis externam volæ ſedem occupan-
ꝛ.t. vij. i, 2. tibus nutrimentum defert; ex altero autem ſurculus educitur, qui [r] muſculos in
3.t.xi.l. primum pollicis os inſertos enutrit, Sicq; vniuerſus hic axillaris venæ truncus nu
s t.ii.r. ſpiam conſpicuus progreditur. [s] Alter ſub cute verſus internum oſſis humeri [t] tu
t li.i.t.vi.fig. vi.s. berculum incedit, vſq; cubiti articulum, perinde ac humeralis cōſpicuus. Quum *Vena brachiū*
u ead. primum verò elatiorem interioris humeri [u] tuberis regionem attingit, ſub cubiti *petens inter cu*
x t.i.ii.t, u. flexum [x] in duos finditur ramos; quorum anterior cuti, quemadmodum & *tem & carnē.*
omnes ex eo eductæ propagines, ſubſtratus, deorſum ad mediam cubiti flexus *Vena axillaris*
y ead.G. ſedem properat, vbi ſecundo humerariæ [y] ramo [z] iungitur, nunc ſuperiùs pau- *ramus ſub cu*
z ead.α. lo, nunc paulò inferius; & ex vtriſque vena, quam Communem ſiue Mediam *te incedens.*
a ead.g. nuncupamus, efformatur. [a] Poſterior ramus illic editus vbi, axillaris venæ trun- *Communis*
b ead.x.x. cus, iuxta interius humeri tuberculum partitur, ſurculos complures educit, per *vena.*
inferiorem brachij ſedem ſub cute deſcendentes, partimque ad interna & ex-
terna latera pertinentes; ex quorum præcipujs [b] vnus per inferiorem vlnæ ſe-
dem, nonnihil extrorſum ad brachiale vſque contendit, & ramos quoſdam
c ead.i. profundit cum humeralis venæ ramis [c] coeuntes; quibus venæ humerariæ
ramis deficientibus, vena hæc ipſorum defectui ſufficitur. Præterea ex poſte-
riore

Digitized by Google

riore hoc ramo [d] alius emanat, qui per cubiti poſteriora fertur, & per exteriorem d ead.y.
vlnæ ſedem inter cutem pariter & carnem delabitur. Alij rurſus ex poſtrema hac
vena [e] ſurculi emergunt, [f] qui per internam brachij ſedem diſſeminantur, vario e t.i.ii. ad z. inferius.
& incerto implexu tum inuicem, tum etiam cum nonnullis venæ illius ramis co- f ead.u.
euntes, quæ per humiliorem vlnæ ſedem diffunditur. Ramis his [g] alia inſignis ve- g ad z. ſuperius.
na copulatur, quam [h] axillaris venæ ramus communem venam conſtituẽs, ab hu- h ead.t.
miliori ſede & ex medio progreſſu emittit. Vena hæc interdum rectà, interdum
verò in orbes quoſdam acta, in brachiale fertur, ſeſe alijs eiuſdemmet venæ propa
ginibus commiſcens, quæ adeo tenues ſunt, vt leui negotio varicoſæ reddantur.
Hæ ad brachiale nequaquam terminantur, ſed partim rectà, partim obliquè ac
tranſuerſim, modo inuicem commixtæ, modò diremptæ in internam manus cu-
tem exhauriuntur, cuti nonnunquam connatæ, nonnunquam verò inter ipſam i ead.δ.
& membranam carnoſam procurrentes. Atque harum [i] propaginum, quæ polli- K ead.q.
cis radicem petunt, cum alijs coeunt [K] ſurculis, qui à communi vena educti in ex- l ead.α.
ternam pollicis regionem diffunduntur. [l] Vena enim communis ſtatim à ſui pro- m ead.ϵ.
ductione, obliquà deorſum ad elatiorem brachij ſedem fertur, donec [m] radium
paulò vltra ſuæ longitudinis medium conſcendens, & ramulos aliquot incerta ſe
rie diffundens, ac nonnunquam propaginibus internam brachij ſedem perreptã-
tibus copulata, in externam brachij regionem pertingat, per quam toto ductu in-
ter cutem carnemque progreditur ad uſque mediam ferè vlnæ appendicem, vbi n ea γ.
in duos [n] partitur ramos γ ſiue Λ literæ imaginem æmulantes [o] Elatior [p] ſectionis o γ.
huius ramus, ſurculum ad internam brachialis ſedem iuxta pollicis radicem mit- p ead.δ.
tit, qui dictis nuper hanc ſedem perreptãtibus [q] ſurculis commiſcetur, ac poſtmo- q ead.q.
dum exterius inter pollicem & indicem procedit, in plures ſoboles, quæ interdum
inuicem coeunt, diſciſſus, & eam conſtituens venam, quam medici complures, ne r ead.
ſcio qua ratione, in iecoris affectibus incidendam curant. [r] Inferior horum duo-
rum ramus ad indicem & medium digitum, & aliquatenus ad paruum exporri-
gitur, in multiplices & ipſe propagines diſſectus. Huiuſmodi eſt venarum per bra- *Munus venæ ad modum varia.*
chium diſtributio. Qua in re illud animaduerſione dignum occurrit, ſectionem,
quam in manu fieri tradidimus, vſque adeo variã eſſe, vt inter mille homines vix
duos reperias, in quibus hæc eodem ſe modo habeat. Quamobrem, & quia venæ
huiuſmodi in quouis beneualente homine facile occurrunt, illis demonſtrandis
minimè diutius immorabor. Id dũtaxat, quòd ſummè neceſſarium iudicem, ſub
ticere nolo, eos qui ex vena ſanguinem detrahunt, inter pollicem & indicem ex-
currente, humerariam ſeſe aperire exiſtimantes, in magno errore verſari; nec mi-
nus hallucinantur qui ab axillari ſanguinem miſſuri eam pertundunt, quæ inter
paruum digitum & anularem, ſiue inter anularem & medium porrigitur, cùm
ambæ ſoboles ſint venæ communis. Porrò non ſolum manus venæ in diuerſis ho
minibus euariant, verum etiam quę brachij interiora perreptant; ſiquidem com-
munis vena nunc decliuior eſt, nunc altius conſiſtit; atque interdum humeraria
deperditur, vbi cum axillari coit; interdum verò hæc ſola viſitur; nonnunquam
ſecus euenit, hiſce atque alijs conſurgentibus differentijs, vt vnicuique in ſe ipſo
explorare licet.

De Venæ Cauæ infra iecur diſtributione. Cap. 9.

VEnæ cauæ diſtributionis ſeriem ſuperius à iecore tradidimus, ſupereſt nunc, a t. ii. AA. li. iii. fig. xvii.
vt propagationis infra iecur rationem edoceamus. Scire igitur oportet, venã AA.BB.
cauam à [a] poſteriore iecoris ſede prodeuntem, ſtatim atq; ab eo recedit, ad dextrũ b ta. ii. ab A,
dorſi latus [b] deflectere, ac [c] ſurculum in ſiniſtrum latus proijcere, qui potiſſimũ, in ud φ.
craſſam tunicam à peritonæo enatam & reni obductam, exhauritur; cui ramo al c t.ii.χ. li. iii.
ter nonnunquam in dextro latere correſpondet. Quanquam ferè dextri renis [d] ve fi.xix.x.v.
na haud ex venę cauæ caudice, ſed ex [e] vexa ſerum ad renes deferente ortum deſu d t.ii.χ. li. iii. fi.xix.γ.
mit, interdum verò ſecus accidit, vt ſcilicet vena per ſiniſtri renis tunicã diſtribu- e ead.a. figu.
ta ex vena ſerum ad eundem renem deferente prodeat, & quæ in dextri renis xxii.m.n.

Vena exteriorem miniſtrire nis tunicam petens.

tunicam

Digitized by Google

Vena ad renes tendentes.

tunicam exhauritur, ex dextro venæ cauæ latere originem ducat. Quum primum vena hæc exactè ad dorſi medium appulit, iuxta primam lumborum vertebram duos [f] inſignes educit ramos vtrinque ſingulos, qui rectà ſeſe in renes proripiunt. Venæ emulgentes dicti, quòd per eos ſeroſum ſanguinem renes exſugant. Et quemadmodum nunc dexter, nunc ſiniſter ren ſuperior eſt, haud ſecus quoque modo dextrum, modo ſiniſtrum ramum editiorem eſſe contingit; nonnunquam verò ren altius conſiſtit, ramus autem inferior ſubſiſtit. At nunquam ſibi inuicem è directo reſpondent, quò meliùs renes ſeorſum alliciant, vti explicatiùs ſuo loco proditum eſt. Vterque igitur hic ramus ad ſui lateris renem pertingens, ilico in [g] duos partitur, mirabili artificio, vti ſuo loco diximus, in renis ſubſtantiam exauſtos. Verum ab humiliori ſede ſiniſtri rami circa ipſius medium, [h] vena in viris exit, quæ peritonæo, quà id lumborum muſculos contegit, adhærens incedit, & ſurculos aliquot in ipſum deriuans, obliquè deorſum in ſiniſtrum latus tendit ſuper [i] vrinarium ſui lateris meatum, circiter ad os vſque ſacrum, hincque pubis os iuxta inguen conſcendit, & peritonæi membranam, nec non primum ſecundum, & quartum abdominis muſculum circuens, pubis os [K] ſupergreditur per impreſſionem ob id in ipſo excultam. Ac poſtmodum [l] in gyros quoſdam varicoſos acta, (vnde κιρσοειδὴς πεѱασάτης, quaſi retortum quid teſtibus aſſidens dicas, appellata eſt) deorſum illabitur, dum ſe in teſtis elatiora inſerat; vbi exiles quaſdam [m] propagines in internum teſtis inuolucrum, aliaſque complures in ipſam teſtis ſubſtantiam ſpargit. Venæ huic ſiniſtrum accedenti teſtem, alia interdum, ſed raró iungitur, [n] quæ à ſiniſtro venæ cauæ latere paulò infra emulgentem venam emergit, & ex vtriſque ſimul iunctis alia conſurgit vena, qua ſemen in ſiniſtrum teſtem defertur. Cæterum [o] vena dextrum petens teſticulum non ex emulgente, ſed [p] ex anteriori caudicis venæ cauæ latere paulò infra emulgentem, verſus dextrum latus, nonnihil prominenti & rotundo exortu profertur. Venæ huic aliam ex eiuſdem lateris emulgente ortam, adiunctam fuiſſe Veſalius ſemel duntaxat ſibi obſeruatum teſtatur: Ipſi hactenus nunquam vidimus. Duæ hæ venæ, quæ ſeminis materiam diſponunt, quò albedinem à teſtibus promptiùs ſuſcipiant, etſi varium obtinent exortum, iter tamen minimè diuerſum peragunt, eundem in viris omnibus ductum ſeruantes. Duabus hiſce venis teſticulos adeuntibus [q] arteria vtrinque copulatur, quam [r] & magnæ arteriæ trunco paulò infra venam enaſci audies; hæ inuicem commixtæ implicationes quaſdam mutuo ingreſſu egreſſuque efformant, donec ex arteriæ ſpiritibus, & venæ ſanguine corpus quoddam vniforme conſurgat (mixtio hæc Græcis ἀναςόμωσις, hoc eſt venarum apertio dicitur) ſicque in eminentiorem teſtis regionem concedit. iuxta exteriorem finis huiuſce meatus partem alius [ſ] exoritur ipſi continuatus, nonnihil eo albidior duriorque; qui externa facie ſubrotundus eſt; vbi vero interiori teſtis inuolucro applicatur, paululum in medio canalis inſtar excauatus. Sicque deorſum prædictæ membranæ adhærens, à poſteriore corporis varicoſi ſede in poſteriorem eiuſdem partem labitur, ac interius paululum conſiſtens, poſteriori teſtis regioni innixus ad humiliorem vſque ipſius [t] regionem properat. Ac poſtmodum denuò [u] aſcendit, eadem membrana ſuffultus, ipſi interim minimè connatus, & in gyros quoſdam anguis ſiue vermis inſtar, actus elatiorem teſtis ſedem conſcendit; vbi [x] tenuuior, teretiorque rectà ſurſum citra vllos anfractus fertur, anteriori [y] meatus parti innixus, quem ſemen ad teſticulum deferre monuimus, ad eminentiorem vſque pubis oſſis regionem, inxta inguem. Et per idem [z] foramen ingrediens, quod priori meatui egreſſum præbuerat, deorſum tendit poſteriori pectinis oſſis parti incumbens, & peritonæo adhærens, ſuper vrinarium ſui lateris [a] meatum, pròcedit, & inſertionem in [b] poſticam ceruicis ſedem molitur, in eam ſcilicet glandulam, quam vſus huiuſce gratia inibi haberi diximus. Hæc ita ſe habent in maribus. In muliere meatus hi ad os vſque ſacrum eundem, quem & in viro ductum ſeruant, ſed craſſis quibuſdam [c] membranis ſuffulti prorepunt, & priuſquam ad teſtem pertingant, ambo in duas finduntur partes; quarum [d] altera in craſſas quaſdam membranas, & in uteri latera, nonnihil verſus ipſius fundum

Marginal references:
f ea.ii ϑ ι li. iii fig. xix. a. b fi. xxi. 22. n. a.
g li.iii.fi.xix. xxi. xxii. 25.
h ea.ii λ. li.3. fi. xix. e. fig. xxi. x.
i li.iii. fi.xxii. q.
K li.iii.fi.i. κ.
l ead.fi xxii. a δ, ad ε.fig. xxiiii. ab κ, ad x
m fi.iiii.D.
n fi.xxi.y.
o fi.xxi.t.
p fi.xxi, μ.
q li. 3.fi.xxii. δ.
r li.iii.fi.xix. G.fig.xxi. xxii.a
ſ ead.fi.xxii. a.
t ea.fi. xxiiii. F, fi.xxi.i.
u ead.G.
x ead. B.fig. xxi. χ.
y ead.fi.xxi. γ.
z li.iii.fi.i.G H.
a li.iii.fi.xxi. xxii.q.
b fi xxii.r.
c fi. xxiiii.o, o.
d fi. xxvi.n.

Siniſter ſeminis meatus

Dexter.

Seminalis venæ cum arteria coitus.

Meatus quo ſemen à teſte ad penem defertur.

Meatus ſeminarius muliebris.

dum digeritur. [c] Altera ſeminali arteriæ, perinde ac in viro fieri diximus, ilicò c ſi.xxvi.o.
copulatur, & minimè abdomen egreſſa, in ſui lateris [f] teſticulum adigitur, qui vti f ead.r.
diximus ad latus fundi vteri ſitus eſt, & in [g] elatiorem teſtis regionem recurrens [h] g cad.l. h ead.u.
haud editiora petens, irrepit in orbes, ſiue anfractus quoſdam anguis ritu acta,
Diſcrimen inter prima, & ſecunda ſeminis vaſa.
quouſque in angulum fundi vteri ſuæ regionis inſeratur. Porrò quamuis in viris, ac mulieribus, meatus teſticulos adeuntes ab his, qui hinc vlterius procedunt, tum ſubſtantia diſcrepent, tum etiam quia quod in prioribus continetur ſanguinis colorem obtinet, in poſterioribus verò ſemen iam confectum, elaboratumque eſt; veruntamen quòd à principio ad finem continuentur, vtrique ſpermatica vaſa latinis dicta ſunt. Eſtque illud animaduerſione dignum, in poſterioribus ferè tantam ſeminis copiam aſſeruari, quanta vni aut alteri procreationi plus minusvè ſatis eſſet; atque hanc ob cauſam boues recèns caſtratos prolem genuiſſe obſeruatum eſt. Et quia diximus ſemen altiùs à teſticulis proficiſci, ſciendum eſt, nihil præterea in teſticulis ſemen acquirere, quàm quod mammæ in ſanguinem conferunt, albedinem ſcilicet; neque vero ideo Eunu-
Eunuchi cur minime procreent.
chi filios minimè procreant, quòd ſemen ipſis deſit, ſed quia abſciſſi meatus ſunt, per quos ipſum deferri oportebat. Verum his dimiſſis, & ad hiſtoriam noſtram redeundo, præter duas haſce venas, quibus ſemen ad teſtes defertur, vena caua à poſteriore ſui ſede, quæ lumborum vertebrarum corpora ſpectat, quibus adhæreſcit, [i] propagines complures inſtar pedunculorum expromit, quæ per harum i t.ii.ζ.li.iii. ſi.xxvi.ζ.
Vena lumbos accedentes.
vertebrarum foramina ingrediuntur, vnde neruos proſilire audies, & ſpinali medullæ alimentum deferunt; ſimulque ramulos aliquot in muſculos vertebris hiſce adnatos diſſundit, ex quibus alij rurſus emergunt, ad abdominis vſque latera in arcum porrecti, & muſculis abdominis, quos perreptant, enutrientes. Simulatque autem [K] vena caua [l] ſacrum os attingit, arteriæ magnæ, ne K t.ij.o. l li.iii.ſi.xix. xxi.xxij.
ſacrum os ipſi officiat, pauimenti ritu ſubſternitur, ac in duos protinus æquales ramos dirimitur, quorum alter dextrum, alter ſiniſtrum crus accedit. Ab exteriori vtriuſque horum latere ab ipſa ſtatim partitione, ſiue in ipſamet, non- m t.ii τ.τ.
nunquam verò & paulo altiùs, [m] vena promitur omnium, quas ad lumborum vertebras, & abdominis muſculos alioſque lumborum vertebris annexos repta-
Partitionis venæ cauæ iuxta os ſacrum figura.
re diximus, maxima: quæ tranſuerſim ſupra lumbos progreditur, ramos aliquot tum ipſis, tum abdominis muſculis, & peritonæo porrigens. Vena hac educta, truncus vterque obliquè deorſum verſus exteriora fertur, & ambo inuicem Λ græcæ literæ figuram conſtituunt, [n] ſurculos nonnullos ſuperioribus ſacri oſſis foraminibus in progreſſu offerentes. Dein vterque vlteriùs concedens n φ.
in duos inæquales partitur ramos; quorum [o] interior idemque tenuior, ilico in o ρ.
duos alios finditur; quorum [p] exterior, verſus exteriora tranſuerſim, inter ſacrum & coxendicis os, vnà cum [q] maximo cruris neruo ſe proripit, multiplicem ramo- p ς.
rum ſeriem in muſculos, ab ilium oſſis externa ſede pronatos, femùrque mouen- q lib.ij.t.x.ζ.
tes, nec non etiam in eos qui ab humiliori coxendicis oſſis regione proferuntur, lib. vij. ta.ij. 71.
effundens: adeo vt poſterior coxendicis articuli ſedes, & inguinum cutis à pluribus venæ huius propaginibus nutrimentum ſuſcipiant. Interior ramus ab interiore ſui latere exiguas [r] aliquot propagines in ſacri oſſis foramina mittit, aliaſque r υ.
his maiores in ani [ſ] muſculos, & cutem ipſi circunductam proijcit, ex quibus aliquæ ex hæmorrhoidibus conſtituuntur. Paulo vlterius [t] alia ex hoc ramo vena ſ †. t χ.
depromitur, quę in maribus veſicæ latus ſuæ regionis adit, & in plures diſſecta ramos, in veſicæ collum, & penem exhauritur; [u] in mulieribus pingui obtecta u lib.iii. fig. xxvi.γ,β.
membrana progreditur, & ramulos aliquot veſicæ porrigit, longè autem plures in fundi vteri latus diſpenſat, quorum aliqui craſſiores effecti in ipſius ceruicem pertingunt, ac per hos virginibus, atque vtero gerentibus menſtruæ pur-
Virginum, & pragnantium menſtrua quibus effluant venis.
gationes erumpunt. Haud ideo tamen cæteris etiam mulieribus ſanguinem hac parte expurgari inficias eo, quamuis per internam uteri amplitudinem potiſſi- x r.ii.ρ.
mum excernatur. Quod reliquum eſt [x] ſiniſtri rami partitionis ſupra os ſacrum y ab ς naſcitur ω.
factæ, ad pectinis os contendit, & [y] ramo eundem ductum ab altero latere ſeruan- z ε.
ti copulatum, [z] uenam unà cum eo conſtituit, quę primùm peritonæum, ac dein [a] decimum femur mouentium muſculum perforat, & pubis oſſis [b] fora- a lib.ii.t.xv. ſi.xvi.F.G.H
men permeans per ſinum, tum ipſius, tum arterię, ac nerui gratia in elatiori fora- b lib.i.t.i.ii. iii.r.
minis

Digitized by Google

c li.ii.t.xiiii. b,b. minis ſede inſculptum, ac [c] membranam huic foramini obductam, nonumque
femur mouentium muſculum tranſuerſum permeans, in femur ſe recondit, ſe-
cundi crus mouentium muſculi, quintique, atque octaui femoris motorum ca-
pitibus ramos aliquot exporrigens, ex quibus alij proſiliunt ſurculi ad cutem
d ta.ii.iuxta a. vſque iuxta inguina reptantes. Præter hoſce ramos [d] alius coxendis acetabulũ
adit, per ſinum ingrediens, qui ob id priuatim in eo exculpitur. Hunc in modũ
ramus iſte digeritur, & femoris medium raro ſuperat; nihilominus præcipua
ipſius vena quam per quintum femur mouentium muſculum propagari dixi- *Vena illi coaleſcẽs qua ſub pectoris oſſe incedit.*
e 2. mus, alteri maioris [e] venæ in crus deductæ [f] ramo commiſcetur. [g] Exterior cau-
f iuxta x. dicis venæ cauæ ramus oblique in crus contendit, & prius quam peritonæũ per-
g 5. foret, ab elatiore ſui ſede, mediocrem expromit venam, quæ ſurſum per perito-
næum, verſus abdominis anteriora tendens, & ramulos quoſdam peritonæo
h li.ii.t.vi.e. li.iii.fi.I. communicans in rectum abdominis muſculum ſui lateris pertingit; [h] vbi peri-
tonæo, ac tranſuerſo abdominis muſculo circunducta, in internam recti abdo-
minis muſculi ſedem ſuæ regionis inſeritur, & recto tramite aſcendens, ramos
aliquot in cæteros abdominis muſculos tranſuerſim emittit. Vbi vero vmbili-
i t.ii.M.ta.v. fi.ii.L. cum paulò ſuperat, in plurimos diſcinditur ſurculos, [i] venarum terminos con-
tingentes, quas a iugulo deorſum ſub pectoris oſſe deferri monuimus. Venæ hu- *Mammarum atq; vteri conſortium.*
ius beneficio mammillis cum vtero cõmunionem intercedere cõplures aiunt,
eo quod quæ deorſum fertur, dum mammas pertranſit, cũ ipſarum venis coit;
quæ vero aſcendit iuxta ramum exoritur, quem ad vterum progredi diximus.
Id quam verum ſit, decernere hic ſuperſedeo, ne breuitatis in tractanda hiſtoria
mihi propoſitæ terminos egrediar. Id nunc intellexiſſe ſufficiat, venæ aſcenden-
tis, ac deſcendentis extrema rariſſime inuicem committi.

De venæ cauæ in crus propagatione. Cap. X.

PRæter ramos quos a vena caua in poſteriorem coxendicis ſedem effundi, & *Quod præcipue venæ in crus ferantur.*
a π. in femur prolabi diximus, duæ priuatim venæ ab ea proferuntur; [a] minor
altera, quæ vti diximus, per pubis oſſis foramen ad femoris vſque medium ſe
proripit, circumiectis ſibi muſculis alimentum ſuppeditans; altera maior, alia-
b truncus inter Θ & Ω. rum omnium crus adeuntium quidam veluti truncus. [b] Hæc ab exteriori ramo *Maxima crus petens vena.*
alterius venæ cauæ caudicis, poſt factam ipſius ſupra os ſacrum diſiunctionem
exoritur, & ſimulatque a peritonæo emergit, in inguina fertur, per elatiorem,
c li.ii.ta.viii. Θ Λ. interioremque oſſis coxendicis regionem, qua [c] ſextus, & ſeptimus femoris mo-
tores muſculi deſcendunt; & per femoris anteriora, introrſum nonnihil perre-
d li.ii.t.i.Σ. ptans, nullo obtecta muſculo per ſinum fertur quem [d] primus crus mouentium
e li.ii.t.iii.m. muſculus, [e] octauuſq; femoris motorum in inguine efformant; ibique in com-
f li.ii.t.iii.I. plures ramos diſcinditur. Quamobrem frequentes inibi [f] glandulæ repoſitæ fue
rant, quemadmodum & ſub axillis cæteriſq; omnibus venarum partitionibus *Primus venæ huius ramus.*
g t.i.ii Θ. multas haberi prodidimus. [g] Primus venæ huius ramus, crus accedens inſignis
eſt, & ex interiore ipſius parte enaſcitur, ac inter cutem & carnem, per femoris,
h li.i.ta.i.ii.iii.φ. genu & cruris interiora, ad internum vſque [h] malleolum excurrit; vbi in pedis
ſuperiora deſcendens, in varias partes digeritur, alijs huc pertinentibus, vti di-
cemus, venarum ſurculis commixtus. Vena hæc aduſque malleolum eundem
fere in cunctis corporibus progreſſum ſeruat, ſecus quam vlterius ab eo: etſi
enim malleolum vt plurimum conſcendit, nonnunquam tamen ſub eo fertur.
Varius quoque non parum eſt ipſius in pedion, & pedis digitos diremptus; in-
terdum nanque alijs quibuſdam ramis commixta in minimum digitum ipſi-
que proximum, interdũm uero in pollicem eique proximum excurrit. Paucis,
eundem diſtributionis rationem in nemine propemodum ſeruat; imo vix vn-
quam eodem modo in crus vtrunque digeritur. Quinetiam rami quos per crus
deſcendens educit, nunquam fere eundem ſeruant ordinem, quamuis id vnum
commune omnes habeant, vt cutem inter & carnem ferantur. Ac fere in ela-
i A. tiore interna femoris regione vena hæc duos profert ramos; [i] minorem alte-
rum qui introrſum per peritonæũ, per inguina, & femoris interiora progredi-
X Ω. tur; [k] alteram exteriorem, & maiorem, qui femoris exteriora anterioraq; inter

Digitized by Google

cutem carnemque perreptat, in plures perinde ac interior propagines diſſectus.
Præterea vbi ad femoris medium præſens vena pertingit, venas quaſdam no-
tatu dignas educit, inter quas [l] vnam priuatim, [m] in primum crus mouentium l Π.
muſculum emittit. Ex hac eadem uena, ubi uerſus poplitem reflectitur, [n] binæ m li.i.t.i.Σ.
rurſus venæ proſiliunt, exiles quidem illæ & æquales, quarum altera in genu an- n t.ii.Σ.
teriora, in flexum altera porrigitur; quamuis hæc nonnunquam deſit, nonnun-
quam uero tenuis vſque adeo ſit, ut intuentes propemodum effugiat, tunc ſcili-
cet, cum genu adiens [o] uena ſolito maior exiſtit. Inſuper, vena hæc, ſuo per crus o b.
inceſſu, ſurculos quoſdam producit, qui antrorſum, retrorſumque crus ample-
xantes, & cum proximis quibuſdam venis coeuntes incedunt. E regione huius
propaginis uena hæc inſignis [p] aliam educit, quæ extrorſum ducta, in cutem an- p Ω.
teriori oſſis coxendicis regioni obductam, atque in muſculos inibi ſituatos ex-
hauritur. Quum primum duas eiuſmodi propagines, uena magna edidit, in mu
ſculos femoris os amplexantes reconditur, [q] ſeptimo & nono crus mouentibus q li.ii.t.iii.✠
muſculis, [r] inſignem offerens ramum, ex quo ſurculi quidam in cutem deriuan l.
tur. Vlterius alium depromit [s] ampliorem, qui in [t] quintum femur mouen- r t.ii.1.
tium muſculum diſtribuitur, ſoboles aliquot in [u] octauum cruris motuum au- s t.ii.2. t lib.ii.t.viii.
torem diſpenſans. Eodem modo uenas alias complures emittit, quæ muſculis fe ɸ.c tab.xii. Σ
mur ambientibus prope omnibus nutrimentum elargiuntur; Harum [x] maxi- ΣΠ.
ma extremo illius uenæ committitur, [y] quam pubis oſſis foramen permeare, u li.ii.t.viii. Σ.
& ad medium uſque femoris delabi retulimus, ea in longum adeo producta, ut x t.ii χ.
propemodum in genu pertingat. Deinceps maxima uena, deorſum ad femoris y н.
os, nonnihil ad poſteriora reflexa labitur, & ſurculos quoſdam prætenues in
membranas præcipuis cruris muſculis obductas diffundit. Ac poſtmodum
alium de ſe promit [z] uenam, quæ in femoris poſteriora excurrens, ſurculos quoſ z 3.
dam ſurſum in cutem propagatos exerit. Venæ huic a [a] ramo, quem in quin- a 2.
tum femur mouentium muſculum diſpenſari diximus, ſoboles quædam acce-
dit, & mediocris ex utriſque uena conſurgit, cutem, uti monuimus accedens;
quanuis non infrequenter accidat, [b] ut duæ ab inſigni cruris uena propagines b 3.4.
emergant, una editior altera, quæ in progreſſu inuicem copulatæ, eam conſti-
tuunt uenam, quæ in cutem porrigitur. Quæ ubi [c] ramos quoſdam in elatio- c 5.
rem poſterioremque femoris ſedem germinauit, recta deorſum per medium e d 6.
poplitem in ſuram illabitur, multiplicem [e] ramorum ſobolem incerta ſeri- e 7.
per eam diſpenſans; imo alii recta, alii oblique, tranſuerſim alii progrediun
tur, quidam uero inuicem coeuntes, in unum abeunt. Quæ uenarum multitu-
do, ut uarices inibi fiant, in cauſa eſt. Vena hæc ubi hos germinauit ſurculos.

Cur facilè in cruribus fiant varices.

in aliis ad [f] talum uſque porrigitur, ibique deſinit; in aliis uero aliquibus permi- f 8.
ſcetur ramuſculis, per cruris anteriora accedentibus, & eo qua ipſa incedit, per-
tinentibus; ac dein ad [g] exteriorem porrecta malleolum, pedis ſuperiora inter g ✠ li.i.t.iii. χ.
carnem, & cutem adit. Hunc itaque in modum magna cruris uena, femoris
oſſi accumbens deſcēdit, atque ita in ipſum obliquatur, ut ad genu pertingens, [h] h t.ii.9.
inter poſteriora imæ ipſius ſedis [i] capita feratur; ubi in duos inæquales finditur i lib.i.ta.iiii. 16.16.
ramos. [K] Interior qui oppido tenuior eſt, ſurculos aliquot in ſuræ muſculos ef- k t.11.10.
fundit, præſertimque in anteriorem [l] primi & ſecundi pedem mouentium re- l lib.ii.t.xii.
gionem, ſimulque [m] ramos aliquot in cruris interiora diſpenſat. Vbi autem [n] ad ɸ.⫰.
humiliorem tibiæ appendicem ramus iſte pertingit, & ramos aliquot in cutem m 11.
deriuauit, ſub malleolo flectitur, & per internum pedis latus ad pollicem uſque n 12.
contendit; ubi fere in cutem obliteratur; nonnunquam uero ramus hic inter
calcis os & tibiam, una cum tendinibus hac pedion adeuntibus porrectus, in-
ſertionem in digitos molitur. [o] Exterior diductionis in poplite factæ ramus, lon o 13.
ge amplior eſt, duaſque in uenas dirimitur; quarum [p] maior, eademque inte- p 14.
rior, in ſoræ [q] muſculos tota porrigitur, recta primum inter primi & ſecundi pe- q lib.ii.t.xii. xiii. xiiii. xv.
dem mouentium capita, & inter quartum quintumque pedis eiuſdem motus
auctores, ac poſtmodum inter muſculos digitorum flexores, & a crure ortos,
ſecundum longitudinem prorepit, [r] ligamentum quandoque contingens,
quod fibulam tibiæ committit. In hoc inceſſu, muſculis quos perreptat, in- r li.ii.t.xv.T
fra ſurculos aliquos ſubinde porrigit, inter quos tamen nulli, aut quam pau-
ciſſimi

Digitized by Google

ciſſimi ad cutem perueniunt. Quum primum vena hæc ad medium circiter
s 17. cruris longitudinis infra genu adducta eſt, in duos rurſus finditur s ramos; quo-
r iuxta 8. rũ interior t ſurculũ in tali oſſis, & tibiæ articulũ mittit, ac deinde vna cum mu-
ſculorum tendinibus deſcendit, & a poſteriore cruris regione, verſus pedium,
u li.ii.t.xiiii. Θ. inter calcem tibiamque ſub u muſculo ſecunda digitorum internodia flectente
obliquatur; & duos in pollicem ramuſculos, totidemque in indicem, ac unum
x t.ii.16. in medium digitum proijciens, abſumitur. Quanuis plerunque interior x ra-
mus in cunctos diſſeminetur digitos, nullo interim ramo inter calcem, ac ti-
biam porrecto. Alter autem ramus, poſtremæ ſcilicet partitionis exterior, iux-
ta fibulam porrigitur, & vbi proxime ad ligamenti finem pertingit, quod fibu-
y 18. lam tibiamque colligat, y ramum depromit, qui ligamentum perforans, in pe-
dem una cum muſculorum ipſum adeuntium tendinibus per cruris anteriora
z li.ii.t.vi.Ω ſe proripit, ſurculos aliquot z muſculis offerens, qui pedis digitos extrorſum re-
flectunt, alioſque rurſus in cutem pedis pectini obductam. Quod reliquum eſt
a ead.Φ Ψ. huiuſce rami in pedium una cum a ſeptimi, & octaui pedem mouentium mu-
ſculorum tendinibus concedit, in paruum digitum exhauſtus, cum interior ra-
mus inter calcem & tibiam deductus, nullos digitis ramos exporrigit, ſicque
magnæ cruris venæ in pedem propagatio finem habet. Verum enimuero hæc *Incerta venarum pedis diſtributione ſeries.*
venarum in pede diſtributio, haud minus quam in manu uaria, & diuerſa eſt;
b t.ii.16. fit enim ſæpenumero, vt b interior uena, quam in ſuræ muſculos abdi retuli-
c t.v.γ. mus c ramum membranæ tibiam fibulæ annectenti porrigat; qui iuxta ipſam
d t.ii.17. per cruris anteriora in pedium defertur, ac tunc d uena, quam in ſura bipartito
ſcindi diximus, minime finditur, ſed pedium indiuiſa perreptat, & in omnes di-
e t.v.y. gitos propagines effundit. Interdum uero e vena in muſculos cruris anteriora
f t.ij.13. occupantes reconditur; quæ ab exteriore præcipuæ diuiſionis f ramo, quam in
poplite fieri tradidimus, exoritur, & in ſuperiorem tibiæ appendicem properat.
Et protinus inter ſextum, ac ſeptimum pedem mouentium muſculos ſurculum
profundit, ex quo numeroſa pullulat ramorum ſeries, qui muſculis in anterio-
re cruris regione conſiſtentibus alimenta deferunt. Nonnunquam etiam in cu-
g 15. tem extimæ cruris partis multiplices mittit ſurculos, quorum g præcipuus nunc
retrorſum, nunc antrorſum obliquatus tantiſper incedit, dum iuxta interiorem
malleolum in pedium declinet, alijs venis hac inter cutem, & carnem porrectis
complicatus. Cum itaque vſqueadeo uaria ſit harum uenarum per crus, ac pe- *Ratio conſiderationis venarum pedis.*
dem ſub cute reptantium diſtributio, cumque in promptu adeo ſit, eas in quo-
uis homine intueri, ſi eas ut ſanguinem detracturi ſolent, alliges; non eſt ut or-
dini, ubi minime is reperitur, conſtituendo inſudem; potiſſimum quod uenas
h inter Θ & Ω. has ex eodem omnes h trunco deorſum per inguina reptante, prodire obſer-
uem; quodque iuxta genu in interna ſede, in maiore hominum parte, i interior
i t.ii.Φ. ille ramus caudicis magnæ venæ, conſpicuus offeratur, ex quo duntaxat multi
ex græcis ſanguinem mitti commendabant. Ac proinde non poſſum non mi-
rari eos medicos, qui quadruplicem in pedis pectine uenam ſtatuunt, ſanguinis
extractioni accommodam; Primam quidem iuxta interiorem malleolum,
quam Saphenam, Matricis, & Virginalem venam appellant; alteram iuxta
exteriorem malleolum, quæ ſchiatica ipſis dicitur; tertiam in po licem porre-
ctam, poleticam nuncupantes: quartam eam quæ paruo digito proxima eſt,
quam Renalem vocant. Atque in his omnem venæ cauæ propagationis hiſto- *Vmbilicalis vena.*
riam abſoluimus. Nunc de vena vmbilicali agendum ſupereſſet: ſed quia hæc
nullius in humano corpore uſus cenſetur: & quia tertio libro priuatim de ipſa
egimus, illud duntaxat hoc loco ſubiungam, cum in iecur adigitur, nequaquam
in plures, ut inquit Veſalius, ramos diſcindi; quin potius in nullum diſſecta ra-
mum, uenæ portę committitur. Quartæ uenę, quę arterialis dicitur enarratio-
nem tunc opportune aggrediemur, ubi de magna arteria ſermonem habueri-
mus: quod aliquid cum ipſa cognationis habeat, ut ex ipſo patet nomine.

Digitized by Google

De magnæ arteriæ ortu, eiuſq; in ſuperiores à corde regiones propagatione. Cap. XI.

Magna arteria ortus.

Arteria magna in duas partes diremptus.

Arteria recto abdominis muſculos accedēs.

VEteres omnes tum Philoſophi, tum Medici communi conſenſu cor arteriarum principium, & originem ſtatuerunt: cuius quidem illud euidens argumentum eſt, ꝙ magna arteria hic longe amplior quam alibi vſpiam occurrat. [a] Prodit igitur magna arteria ex elatiſſima ſiniſtri cordis ventriculi ſede, principio orbiculari, & cartilaginis fere in modum duro. Protinus autem ab exortu, vbi [b] tres ſuperauit membranas, quæ, vti quartus liber edocuit, ſpirituum & ſanguinis recurſum a magna arteria in ſiniſtrum cordis uentriculum prohibent, [c] duos per quam tenues educit ramos; alterum iuxta membranæ dextri lateris ſcapulas, alterum ad poſteriorem foraminis partem, quod dictæ occludunt mēbranæ, a læua etenim nullus exoritur. Præſentes rami, cordis baſim una cum coronali vena, circum circa, inſtar coronæ ambiunt, ex ipſiſq; ſurculi quidam exigui pullulant, deorſum per cor illabentes; quorum maximus in craſſiſſima latiſſimaque cordis regione occurrit, vbi ſcilicet duorum ipſius uentriculorum ſeptum enaſcitur. Ex duobus hiſce ramis, (etſi æqualis propemodum eſt vtriuſq; amplitudo) qui ex dextro magnæ arteriæ orificij latere producitur, amplior fere longiorque eſt. Duobus hiſce ſurculis eductis arteria magna, a cordis baſis centro, ſub arterialis venæ [d] caudice ſurſum effertur, & cordis [e] membranas perforans, in duas actutum partes dirimitur; quarum [f] maior deorſum, altera ſurſum contendit, inter [g] aſperam arteriam, & [h] venam cauam atque interſepiētes thoracem membranas aſcendens; ac ſtatim ramum [i] a ſiniſtro latere depromit, oblique ſurſum ad primam eiuſdem lateris coſtam porrectum, qui quandiu pulmoni accumbit, ac ſiniſtræ thoracem interſepienti membranæ deuincitur, nullus ex eo ramus educitur, protinus autem vt primam attingit coſtam, duas emittit propagines; [K] alteram ab humiliore ſui ſede, quæ coſtarum radices perreptās, in ſingula quatuor priorum coſtarum interualla, ſingulos effundit ſurculos, ex quorum unoquoque duo rurſus alij, in ſpinalem medullam, & muſculos ipſi ſcapuliſq; hic inſtratos excurrunt; [l] alterum uero ab elatiore, prædicta lōge ampliorem, quæ oblique ſurſum ad ſeptimæ ceruicis uertebræ latus irrepens, [m] uertebræ huius & reliquarum oīum ceruicis, tranſuerſorum proceſſuum foramina permeat, dorſali medullæ ſurculos quoſdam cōicans, ea ingredientes foramina, quæ neruis egreſſum largiuntur; alios itē muſculis ceruicis poſteriora occupantibus. Quod reliquum eſt huiuſce arteriæ, occiput, ut inquit Veſalius, una cum comite arteria conſcendit, & ſimul ambæ ſpiramen ſubeunt, quod in poſteriori capitulorum occipitis oſſis ſede uiſitur, atque in duræ menyngis ſinum ſuæ regionis exhauriuntur; at ſecus ſe res habet, ut de capitis uenis, & arterijs agentes, dicemus. Præter ramum hunc, ceruicis uertebras adeuntem, ex [n] arteria, quam oblique primam coſtam conſcendere monuimus, [o] alia inſuper arteria pullulat, quæ accliuis, & ipſa fertur, licet oblique ac in priora magis quam illa; & in oſſis pectoris editiora pertingens, interſepientiq; thoracem membranæ ſuæ regionis adhærens, oblique deorſum, per dicti oſſis latus fertur qua ipſi coſtarū cartilagines adhæreſcunt. Arteria hęc idē iter conficit, eoſdemq; in ramos, cum ea [p] uena ſcinditur, quam ſub pectoris oſſe decliuē ferri, & iuxta mucronata pectoris cartilagine proſilire, inque rectum abdominis muſculū ſui lateris exhauriri prodidimus. Et quemadmodum huic uenæ, [q] aliæ ab inferiori ſede correſpondet, ſic & arteriæ hac repenti, præterquam quod ab arteria nulli in cutē rami deriuantur; quod ſi qui mām̄illas adeunt, exigui admodū ſunt. Vbi haſce propagines [r] magna effudit arteria, antrorſum, brachium uerſus deflectens concedit, & priuſquā e thoracis cauitate emergat, [s] ſecundum dorſi motorē muſculum perforatura, inſignem [s] alium educit ramum, qui occiput conſcendens, in muſculos ceruicis poſteriora occupantes; diſtribuitur, nullam interim cuti propaginem offerens. Poſtmodum thoracis cauitatē arteria egreditur, & primā ſuperat coſtā, tātiſper obliquata, dum proxime ad axillā pertingat, ibiq. a poſteriore ſui ſede mediocris ampli-

a li.iiii. fi.vi. O.fig.v. H. t. iiii.A.
b li.iiii. fi.x. C.C,C.
c t iiii. B, B.
d li.iiii.fi.vi. o tranſit ſub I.
e ead.fig.iiii. H per A.
f ta.iiii.i.lib. iiii. fig. vi, R.
g fi.vi.Y.
h ead. N.ta. v.a.
i t.iiii.D.
K ead.E.
l ead.F.
m li.i. t.v.fi. vi.oo.
n t.iii.D.
o G.li.iiii.fi. ii.D.
p t.ii.l.lib.ii. t.vi.a.li.iii.fi. i.K.
q li.iii.fi.i. I.
r t.iiii.D.
s lib.ii.t.viii. C.
s t.iiii.H.

Digitized by Google

amplitudinis [t] ramum profert, qui in muſculos per ſcapulæ interiora porrectos
t ead.I. ſpargitur. Ac dein alterum ex ſuperiori ſede paulo minorem profundit, qui
ad humeri cum ſcapula articulum deducitur, & iuxta ſummum humerum, in
complures agitur ſurculos, quorum [u] vnus humerali [x] venæ, antequam è mu-
u ead.K. ſculis emergat, comes accedit. Huic ramo [y] alius ſuccedit, paulo demiſſius ab *Arteria mammas petens.*
x t.ii.aa. axillam petente arteria ortus, qui per muſculos pectori inſtratos multiplici pro-
y t.iiii.l. pagine digeritur. Vlterius [z] alij enaſcuntur ſurculi glandulas, quæ axillis aſſi-
dent, adeuntes. Ac deinceps [a] alius emergit, qui deorſum per thoracis latera
z inter. L & M. deductus, [b] muſculo potiſſimum inſeritur, brachium deorſum agenti. [c] Reli- *Quæ in brachium fertur.*
a ead.M. quum huius arteriæ, vna cum [d] iecoraria vena, in brachium porrigitur, in mu-
b li ii.fi.x. Θ ſculos humeri motores ſeſe recondens, & [e] ramulos aliquot, internæ muſculo-
c t.iiii.N. rum humerum amplexantiũ ſedi, nec non membranis neruos, qui hac pertran-
d t.ii.m. ſeunt, ambientibus, exporrigens. Ac poſtmodum ſenſim ac ſenſim illabitur, in-
e iuxta N. teriori venæ magnæ [f] ramo copulata, & [g] propaginem educens, quæ ſecundum
f t.ii.qq. poſteriorem humeri ſedem, qua ipſi cubitum extendentes muſculi adhæreſcũt,
g t.iiii.O. ad externum vſque humeri [h] tuberculum contendit, ibique vna cum [i] vena,
h li.i.t.vi.fi.vi. ab Y ad P. quam hac deferri narrauimus, inter muſculorum tendines deperditur. His per-
i t.ii.p. actis, arteria protinus inter [K] muſculos cubiti flexores reconditur, ramulos ipſis
K li.ii.ta.vi. Θ,r,r. nonnullos offerens, ac dein verſus cubiti flexum retorquetur, duaſque [l] propa-
l t.ii.P.P. gines vtrinque ſingulas in cubiti articulum emittit, iuxta [m] ſecundi muſculi cu-
m li.ii.t.viii. N. bitum flectentis terminum perreptans, adeo detecta, vt pulſum edere haud ob-
ſcurè perſentiatur. Poſt hæc, deorſum fertur, inter muſculum ſecunda inter-
nodia flectentem, & eum qui tertios quatuor digitorum flectit articulos demer
n t.iiii.Q.S. ſa, & [n] in duos diſſecta ramos, alterum quidem iuxta radium, alterum vero iux-
ta vlnam deductum. Qui ſecundum radium fertur, cuius pulſum in dies con-
o ead.R. trectamus, non procul a brachialis radice [o] ramulum profert, qui ſub muſculo- *Arteria cuius pulſum contrectamus.*
p li.ii.t.xi.u, φ,r. rum pollicem extendentium [p] tendinibus, in externam manus ſedem ſe prori-
q ead.l.t.viii. Y. pit, & in [q] muſculos inter primum pollicis os, & poſtbrachialis os indicem ſuſti-
nens, repoſitos, exhauritur. Hunc vbi eduxit ramum arteria ſub [r] tranſuerſo
r li.ii.t.iiii.θ. internæ brachialis ſedis ligamento, & ſub manus [s] tendine procurrit, in tres di-
s ead.tab.iii. inter q; & i. ſciſſa [t] ramos, perinde ac neruus, & vena huc pertinentes. Ex hiſce ramis primus,
t ta.iiii inter R & T. & ſecundus in duos quiſque ramos dirimitur; ac ille quidem in internam polli-
cis regionem porrigitur, ſecundus eandem indicis regionem petit, tertius au-
u ead.S. tem indiuiſus internum latus interioris medij digiti ſedis accedit. [u] Ramus per
vlnam porrectus, in manus quoque volam pertingit, adeo in muſculos abdi-
tus, vt ipſius pulſatio minime percipiatur, præterquam in impenſe gracilibus,
x inter T & ω. ſicque ſub tranſuerſo brachialis ligamento, & manus tendine procedens, [x] duos
ramos in paruum digitum, totidemque in anularem, atque vnum in externum
medij digiti latus deriuat. Ramus hic etſi nullum fere in extimam manus regio-
nem ramulum diffundit, interdum tamen muſculis externum latus oſſis poſt-
y ead. brachialis, quo paruus fulcitur digitus, occupantibus, [y] ramum communicat.
Atque hunc ſane in modum, prioris arteriæ rami in ſiniſtrum brachium direm
ptus terminatur, quem a ſiniſtro ipſius latere, poſt egreſſum è corde, produci rẽ
z ead.Y. tulimus. Vbi ramum hunc arteriæ magnæ truncus edidit, recta ſurſum [z] aſpe- *Trunci arteriæ caput conſcendentis progreſſus.*
a ead.fi.ii.F. ræ innixus arteriæ, ad [a] glandulas iugulo aſſidentes prorepit, quæ ipſi perinde, ac
venis ſtrati ritu ſubſternuntur, robur quoque ipſius adaugentes. Huc igitur con-
tendens, priuſquam thoracis cauitatem egrediatur, in duos finditur inæquales
b li.iiii.fi.vi. x.x. ramos, [b] ſiniſtrum alterum ac minorem, [c] alterum dextrum maioremque, ſo-
c li.iiii.fi.vi. s. porales arterias appellatos. Minor in læuam paululum deflectit, & [d] interiore
iugulari comitatus, ſecundum læuum aſperæ arteriæ latus ſurſum ad fauces ef-
d t.ii.s.t.v.♪ fertur; vbi in [e] duos ſecatur ramos, quorum minor exteriorque ſurculum in
e t.iiii.a. malas deriuat, ac dein in duos partitur, quorum alter tempus ſiniſtrum adit,
f ead.c. alter pone aures concedit, adeo vtrique prominentes, vt pulſum edant mini-
g ead.d.t.iii.fi.ii.B. me obſcurum. Maior, idemque interior, fauces ſubit, ſurculos aliquot laryn-
gis, & [f] linguæ muſculis exporrigens, ac poſtmodum in caluariæ [g] baſim ſe pro-
h t.iii.fi.ii.L. ripit. Priuſquam vero caluariam ingrediatur, in duos quoque ramos digeri-
i li.i.t.v.fi.i.E. tur, alterum quidem [h] grandiorem, qui [i] foramen ſubintrant, in cuneiformis

oſſis parte ſellam referente inſculptum, [K] in qua glandulam cerebri pituitam excipientem locari diximus. Hic ſimulatque in caluariam adigitur, in duos quoque ramos partitur; quorum [l] alter in narium cauitatem per [m] foramen ſui gratia priuatim exculptum ſe confert, & inter naſi cartilagines atque alas deperditur, exilium quarundam arteriarum finibus faciem, vti dicemus adeuntium, comitatus; [n] alter numeroſa ſobole diſſectus in [o] duram menyngem uniuerſam exhauritur. Arteriæ autem truncus, ſimulatque hos eduxit ramos, rurſus [p] bipartito ſcinditur, & calnariæ baſi ſuffultus, in priora pauliſper ſic diuiſus incedit, poſteaque denuo [q] coaleſcit, [r] inſignem propaginem per ſecundi neruorum cerebri paris [s] foramen in oculum, inque interiorem temporalis [t] muſculi ſedem emittens. [u] Quod arteria ſupereſt, duram [x] menyngem perforat, partimque [y] in tenuem membranam, [z] partim vero in ſiniſtrum cerebri ventriculum procurrit, in plexum quendam inſtar faſciæ toto inceſſu actus. Alter partis arteriæ ramus, quam cranium conſcendere diximus, ad baſis caluariæ poſteriora una cum comite [b] vena proficiſcitur, [c] propaginem [d] muſculis diſpenſans, anteriorem ceruicis uertebrarum ſedem occupantibus, inter primam & ſecundam uertebram; ac poſtmodum uena comitatus caluariam, ingreditur per [e] foramen quod ſextæ [f] neruorum cerebri coniugationi aditum præbere dicemus, & in ſiniſtrum duræ membranæ ſinum obliteratur. [g] Dexter inſigniorque magnæ arteriæ ramus, recto pariter tramite ſurſum effertur; & vbi ad primam pertingit coſtam, ex dextro ſui latere inſignem producit ramum, qui per priorum coſtarum interualla, in tranſuerſos ceruicis vertebrarum proceſſus, in pectoris os, in muſculos colli poſteriora occupantes, in dextram brachium, & vt uno uerbo dicam, in omnes eas partes diſtribuitur, in quas ramum ſiniſtro brachio exporrectum digeri docuimus. Vbi hunc exprompſit ramum [h] arteria hæc [i] illi æqualis redditur, quam ſecundum aſperæ arteriæ ſiniſtrum latus ſurſum reptare commemorauimus; quæ idem vtræque iter conficiunt, eandem ſortitæ appellationem Carótides nempe, hoc eſt ſoporales, ſiue ſomnum inducentes dictæ, quod his obſtructis, ſiue quauis tandem ratione occluſis, ſtatim obdormiſcimus. Cuius quidem periculum feciſſe Realdum Columbum Piſis anno 1544. ipſe uidi in adoleſcente quodam in frequenti nobilium uirorum corona, non minori eorum terrore, quam noſtrum riſu, qui id incantamenti vi effici ipſis perſuadebamus. Illud item notatu dignum occurrit, ab exteriori portionis ſiniſtræ arteriæ [K] ramo, ante ipſius in caluariam ingreſſum, arteriolam in genas excurrere, deinque in duas diſcindi partes, quarum altera in tẽpora feſtinat, eſtque arteria illa, quam pulſum in ipſis edere percipimus, altera pone ſiniſtram aurem ſe confert, pulſum & ipſa minime obſcurum edens.

Dexter arteriæ ramus.

Soporales arteriæ cur ita dictæ.

K ead. M.
l t.iii. fi. ii. s.
m li.i.t.v.fi. i.γ.
n t.iii.fi.ii.r.
o l.v.fi.i.DD
p t.iii.fig.ii. u.u.
q ead.a.
r ead.x.
s li.i.t.v.fi.i. G.
t li.ii.t.ii. A.
u t.iii.fi.ii.α.
x li.v.fi.xv.C
y t.iii.fi.ii.β.
z ead.γ.
a ead.i.
b ead.C.
c ead.φ.
d li.ii.ta.viii. A,B.
e li.i.t.v.fi.i. C.
f li.v.fi.xiiii. κ.
g t.iiii.v.
h ead.z.
i ead.x.
K ead.b.

De Magnæ Arteriæ infra cor propagatione. Cap. XII.

IAm diximus Arteriam magnam protinus vt cor ipſum egreditur, in duos diſcindi ramos, alterum ſuperas, alterum inferas partes peragraturum. De aſcendente egimus, Deſcendens enarrandus relinquitur. [a] Qui dorſi vertebris adhærens, ſub vena caua deorſum illabitur, & mox ab exortu, a poſteriore ſui ſede vertebris incumbente, [b] propagines vtrinq; in ſingula nouem inferiorum coſtarũ interualla profundit; quæ perinde ac venæ coniuge carentis [c] rami, ad cartilagines vſq; in integris coſtis, in mendoſis vero vlterius proferuntur. ex hiſce ramis ſurculi quidam per neruorum [d] foramina in ſpinæ medullam, ac dein in muſculos dorſi vertebris ad natos emergunt, perinde ac de ramis venæ coniugis expertis diximus. Ipſe autem arteriæ caudex recta deorſum lateri ſiniſtro corporum dorſi vertebrarum innixus fertur, [e] & inter [f] diaphragma ac vndecimam thoracis vertebram deductus, [g] propaginem vtrinque ſepto tranſuerſo impertit, quæ multifariam diſſecta in ipſum exhauritur, preſertimq; in humiliorem ipſius iuxta dorſi vertebras regionem, riuulos quoſdã in editiorem [h] ipſius ſedem, adeoq; in eam cordis [i] inuolucri partem, quæ ſepto affirmatur, deriuans. Deinceps trũcus quidam

Arteriæ intercoſtales muſculos adeuntes.

Arteriæ coctionis organa petentes.

a t.iiii.ι.
b ead. KKK. fi.iii. AGG. p
c t.ii. ab FF. deunt .vi.h.i.
d li.i.t QQ.
e li.ii.t.viii.q
f ead.Δ.
g t.iiii.ι.
h li.ii.ta. vi. fi.ii.m.
i li.iiii. fi.iii. CDEFG.

K t.ii.i.fig.ii. m. cus quidam a magna arteria profertur, ex quo K ſurculi nonnulli in ventriculũ,
iecur, cyſtim fellis, lienem, omentum, inteſtinum duodenum, & in coli partem
l li.iii. fi.iiii. β. ventriculo hærentem manant, hunc ſane in modum. In primis l truncus hic ſu-
m t. iii. fi.ii. n, u. ta.v.fig. m. pra eminentiorem interioris omenti tunicæ partem incedit, inque m duos pro-
pemodum æquales ramos diffinditur, quorum maior ad læuam, minor ad dex-
teram concedit. Dexter ramus venæ portæ in n glandulis illis ſub poſteriore ven
o t.iiii.fi.ii.o t.v.fi.iii.e. triculi ſede repoſitis coniungitur; qua in parte omenti membranis alligatur, &
p ead.γ.h. iecoris caua conſcendit, ac media in via ab inferiore ſui parte o riuulum in infe-
riorem omenti membranam, & in coli partem ipſi proximam emittit. Poſtmo-
dum ab editori ſede p ſobolem aliam ventriculo elargitur, quæ in poſteriorẽ ip-
ſius ſedem, quæ dorſum reſpicit, in ramulos aliquot diſſecta ſpargitur. Ex infe-
riori rurſus parte, alium educit ramum, qui ad iecoris caua feſtinãs, in duas ſcin-
q ead.q. ditur propagines; quarum q altera inteſtinum ventriculi fundo adhærens petit,
r ead.r. ab ipſius medio ad ieiuni vſque initiũ porrectans; r altera paulo amplior ad dex-
trum fundi ventriculi latus deflectit, & exteriori omenti membranæ adhærens,
ramulos quoſdam ex editiore ſui regione in ventriculi anteriora poſterioraque
diſſeminat; eodemque prorſus modo alios ex ima ſede in exteriorem omenti
s li.3.fi.ii.ab membranam effundit. Sicq; s præſens arteria, venæ portæ ramo comitata, ad
R.ad T.fi.xiii fundi ventriculi medium terminatur. t Quod reliquum eſt dextri magnæ arte-
xiiii.c. riæ rami, vbi duos exiles ramos, ex altiore ſui parte in cyſtim fellis eiecit, u in mul
t t.iiii.fi.ii.ſ. tas actutum ſecatur propagines, quæ inſertionem in iecoris caua moliuntur, in
u ead.t. ipſius tamen ſubſtantiam haud penitius adactæ. x Siniſter ramus, quem ex arte-
x ead.u. riæ caudice proferri, ac dextro paulo ampliorem eſſe dicebamus internæ omen-
ti membranæ, glanduliſque in ea repoſitis adhæreſcit, cuidam venæ portæ ramo
commiſſus, & in eoſdem quos ille ramos diſſectus. Ex elatiore ſiquidem ſui re-
y ead.x. gione y ramum ventriculo, qua is dorſo innititur, offert, qui primum z ſobolem
z ead.y. vnam vtrinque in mediam ventriculi ſedem, eius quæ dorſo incumbit, regionis
exporrigit; deinde ſurſum repens, ventriculi os, quemadmodum & de venæ por
a ead.z. tæ ramo prodidimus, a circum vndique cingit, & b ramos aliquot, in ventriculũ,
b ead.α. compluresq; exiles arteriolas in ſtomachi finem diſpenſat; quarum vna ſecun-
dum ventriculi anteriora, nonnihil ad dexteram, in ipſius vſque fundum illabi-
c t.iiii.fi.ii.u tur, ſurculos quoſdam eo tractu tum dextrorſum tum ſiniſtrorſum proijciens. c
d ead.β. Siniſter arteriæ huius ramus, vbi lienem attingit, d ramum ex ima ſui ſede, in in-
teriorem omenti membranam profundit; qui paulo poſt exortum, in duos val-
de inuicem diſtantes ramulos partitur, ex quibus arteriæ complures pullulant
deorſum omnes in eam quam dixi omenti membranam & colon inteſtinum
Pro his vide t.iii.fi.ii.& v. fi.iii. concedentes. Poſt hæc, ſiniſter iſte arteriæ ramus, ſiniſtrorſum magis agitur, in
duas, (venæ, quæ ipſi comes accedit, ritu) arterias diremptus, hæque rurſus in
e t.i.fi.ii.δδ. alias, & ſic deinceps, dum e numeroſiſſima ramorum progenie, recta in lienis ca
ua inferatur. Priuſquam vero ipſum ingreditur, ex ima humilioris lienem adeun
f γ. tis arteriæ ſede, f ſurculus in interiorem omenti membranam deriuatur; & ex
g ι. ea quæ ſurſum ſuccedit, alia eundem prorſus in modum g arteria educitur, quæ
exteriori omenti membranæ innitens, dextrorſum in ventriculi fundum addu-
citur, ſiniſtrumque fundi latus vniuerſum perreptans, anteriori poſteriorique
h ζ. ventriculi ſedi, & extimæ omenti membranæ riuulos quoſdam communicat. h
Ab alijs quin etiam in lienem tendentibus ramis, propagines quædam in ſini-
ſtrum ventriculi latus, oſque ipſius efferuntur, perinde ac de venis a liene in uen-
triculum deductis monefecimus. Atque hunc rami huius diſtributio, finem ha-
i m. K t.iiii.ζ. bet. i Paulo infra quem, K alius ab arteria magna depromitur, qui per editiorem *Præcipua me-*
meſenterij regionem in plurimas ſoboles diffuſus, venæ portæ ritu, in ieiunum, *ſenterium pe-*
ileum, & eam coli partem excurrit, quæ a iecoris cauo, ad ſiniſtrum vſque re- *tens arteria.*
l t.iiii.κ.θ li. iii.fi.xix. 21. a,b,m,n. nem pertinet. Poſt hunc ab vtroque magnæ arteriæ latere, l ramus enaſcitur ef- *Renum arte-ria.*
fatu dignus, non quidem alter e directo alterius, ſed dexter interdum editior
eſt, interdum uero ſiniſter, incerto prorſus ordine; etſi dexter fere altior conſpi-
citur; ambo autem ex anteriore prodeunt arteriæ ſede, ac recta tranſmeant, in
ſuæ quiſque regionis renem, non ſecus ac emulgentes venæ, pertinentes; etſi
nullus vt plurimum ramus ex his, vti ex venis, in pinguem renum tunicam
deriuatur.

Digitized by Google

Seminalis arteria.

deriuatur. Neque vero ex ſiniſtra arteria ſeminarius vllus meatus exoritur, quemadmodum ex emulgente ſiniſtra prodire monuimus; meatus enim is ſemper ab arteriæ magnæ caudice e dextra regione originem deſumit, iuxta ſcilicet ſeminalis venæ exortum, nonnunquam vero paulo inferius, atque ambo paulo poſt exortum, [m] meatui ex vena eiuſdem lateris prodeunti committuntur; verum dexter, [n] venæ cauæ truncum prius tranſcendit, ſicque progreditur id conficiens itineris, quod capite nono retulimus. Paulo inferius, arteriæ magnæ truncus ab anteriore ſui regione [o] ſurculum edit, qui per imam meſenterii partem, ac in colum inteſtinum, qua id a liene, ad rectum vſque inteſtinum porrigitur, ac in ipſum quoque rectum diſſeminatur.

Rami lumbos petentes.

A poſteriori magnæ arteriæ ſede, ſecundum omnem ipſius longitudinem, qua ſuper muſculos lumborum uertebris inſtratos uehitur, [p] ramuli quidam vtrinque prodeunt, in lumborum vertebras, ipſarumque medullam, nec non in conterminos ipſis muſculos excurrentes. Ramuli hi omnes ſibiipſis coæquales ſunt, [q] duobus exceptis, iuxta ſacrum os emergentibus, qui non ſolum in vertebras, medullam, proximoſque illis muſculos porriguntur, uerum etiam tranſuerſim per peritonæum, abdominiſque muſculos ad abdominis uſq; latera excurrunt. [r] Porro arteria hucuſque ſub uena caua ſemper iter habuit; vbi uero in ſacrum os appulſa eſt, uenam conſcendit, quæ arteriæ, ne ſacrum os ipſi officiat, ſtrati ritu ſubſternitur.

Arterie iuxta os ſacrum diremptus.

[s] Atque inibi, perinde ac de uena proditum eſt, duos in ramos finditur, qui priuſquam in femur pertingant, venas iterum ſubeunt. Et rami ex arteria iuxta eam quam dixi partitionem deprompti, illis quos uena profert exacte admodum correſpondent, niſi quod ex inferiore arteriæ ſede, ilico poſt ipſius partitionem [t] rami quidam enaſcuntur uſque adeo inſignes, ut uenas æmulentur; qui deorſum ſacro oſſi innitentes feruntur, & ipſius ingredientes foramina, in dorſalem medullam, & ſacri oſſis poſteriora concedunt. [u] Duo arteriæ magnæ rami paulo infra ſui diremptum, in duos partiuntur ramos, [x] alterum interiorem mitioremque, [y] externum alterum ac maiorem, ille rurſus duos ilicò educit ſurculos, internum quoque, alterum externum. [z] exterior una cum [a] uena inter ſacrum & coxendicis os, ubi hæc inuicem abſcedunt, deorſum procurrit, riuulos complures in muſculos ilium os amplexantes, ipſumque adeo coxendicis articulum demandans. [b] Interior, in uiris quidem collo & fundo ueſicæ, rectoque inteſtino ramulos quoſdam impertit; in mulieribus uero, quibus ramus hic [c] amplior obtigit, multiplicem propaginem uteri & ueſicæ fundo, ipſiuſque uteri ceruici exporrigit. [d] Quod reliquum eſt præſentis rami deorſum fertur, & in deſcenſu [e] arteriam, quam ab umbilico huc pertinere diximus excipit; Deinque una cum [f] uena ad pubis uſque oſſis foramen decurrit, ubi [g] exterioris rami ſurculus cum ipſo coit.

Arteria pubis oſſis foramen traiiciens.

Ac poſtmodum dictum foramen traijciens, in muſculos ipſum obturantes, & in eos qui a pectinis oſſe naſcuntur, perinde ac uena diſpergitur; [h] extremo etiam ipſius cum altero magnæ arteriæ ramo coeunte, qui per [i] quintum femur mouentium muſculum diſtribuitur, ut mox ſubiiciam. Exterior nanque ſiniſtri arteriæ caudicis [K] ramus, (id quod etiam de deſtro intelligi uolumus) poſt ipſius ſupra os factam diuiſionem, per inguem in crus delabitur, & paulo ante quam peritonæum perforet, [l] ramum ex anteriori ſede profundit, qui peritonæum ac tranſuerſum abdominis muſculum peruadens, [m] ſurſum per rectum muſculum adducitur, ſurculos aliquos in latera proijciens, donec [n] ei adiungatur arteriæ, quam deorſum procurrere docuimus, non diſſimili ab ipſa uena modo. Vbi peritoneum ſuperauit [o] ramulum in pubis oſſium commiſſuram emittit, qui nec multifariam ut [p] uena diducitur; nec ramum ullum in cutem effundit, præter aliquos per exiguos penis cutem adeuntes. [q] Truncus deinceps deorſum per crus uenæ ſubſtratus fertur, [r] ramum educens, qui in muſculos femoris os amplexantes propagatur, nullam interim propaginem cuti communicans. Inferius [s] alium expromit ramum, qui per quintum femur mouentium muſculũ, & per eos, qui femoris anteriora occupant, diſpergitur,

Arteria in crus delata.

proxime ad genu in multas diremptus propagines decurrens, quarum [t] una ramo iungitur, quem per pubis oſſis foramẽ deſcendere diximus. Ipſe aũt arteriæ truncus ſecundum inguem deorſum prorepit, ad

femoris

m li.iii.fi.22. iuvta.β.
n ead. fi.xix. h.
o t.iiii.λ.li.3 fi.xix.K.
p t.iiii. μ,μ.
q ead.μ.
r t.v.li.iii.fi. xix.xxi.
s t.iiii.ν,ν.
t inter duo. ν,ν.
u t.iiii.ν,ν.
x ead.ξ.
y ead.φ.
z ead.●.
a t.ii.τ.
b r.iiii.ττ.
c li.iii.fi.26. y,x.
d t.iiii.ς.
e ead.ρ.
f li.iii.fi.ii.K L.
g t.iiii.ς.
h ead.ω.
i li.ii.ta.viii. φ,c.
K t.iiii.ν,ν.
l ead.τ.
m li.ii. ta.vi. ab c,a d f.
n t.iiii.γ.
o t.iiii.γ.
p t.ii.Δ.
q t.iiii.φ.t.v.
r t.iiii.χ.
s ead.☩.
t ead.ω.

Digitized by Google

femoris os ita ſeſe reflectens, vt inter inferiora [u] duo ipſius capita ſecundum poplitem feratur, inſigniori ſemper crus adeunte vena comitatus. Ex hac arteria ſuo per femur deſcenſu [x] rami aliquot educuntur, qui per muſculos poſteriori femoris regioni inſtratos digeruntur, vna cum [y] ramis ex ea vena ortis, quæ ſecundum poplitem iter deorſum habet, & frequenti ramorum ſobole, ſub cute in ſuram expanditur. Verum arteria magna in poplite deliteſcens, [z] ſingulos vtrinque ramos ilico profert, qui per genu articuli latera diſtribuuntur, altius ſubinde demerſi; Paulo autem inferius, [a] ſurculum ab externo depromit latere, qui deorſum iuxta fibulam procurrit, & inter ſeptimum, & octauum pedem mouentium [b] muſculos reconditur, ſurculos nonnullos muſculis cruris anteriora occupantibus offerens. Dein ipſæ arteriæ [c] truncus inter [d] quartum pedem mouentium muſculum, & [e] duos tertia quatuor digitorum internodia flectentes, & [f] quintum pedis motorem adigitur, non procul a [g] membrana, quæ tibiam fibulæ ſecundum longitudinem committit. Vbi cruris medium ſuperauit, in [h] duos protinus ramos diſcinditur, quorum interior inter calcis os, ac tibiam in pedium migrat, vna cum muſculorum hac reptantium tendinibus, in tranſitu vero [i] ſurculum emittit in tali oſſis cum tibia articulum. In pedis planta inter [K] muſculos ſecunda digitorum internodia flectentes, & eorum tendines, qui tertios pariter articulos, flectunt ſubmerſus, in [l] duos finditur riuulos, quorum alter in indicem, prius etiam bipartito ſciſſus concedit, alter in internum inferioris partis medii digiti latus indiuiſus permeat. [m] Exterior ramus duorum, qui a medio crure infra genu emergunt, in pedis quoque plantam excurrit, ſed inter calcis os & fibulam, vna cum ſeptimi, & octaui pedem mouentium muſculorum tendinibus, [n] ſurculum etiam huic articulo exporrigens, & in paruos digitos, atque in externum medij latus ſeſe diffundens. Præterea ramus hic ſub malleolo [o] arteriam promit ea grādiorem, quam in calcis, & fibulæ articulum emiſerat, quæ in muſculorum magnum digitum flectentium caput, inque exteriores tres ipſis proximiores exhauritur, & pulſum edit minimè obſcurum: Quanuis tamen arteriæ huius haud minus quam venæ diſtributio, hoc in loco euariet; [p] fit enim non infrequenter, vt ramus inter calcem tibiamque deductus duos ſingulis digitis ramulos offerat, ac tunc alter inter fibulam & calcem excurrens, in pedium minime pertingit. Ex arteria vero in genu flexu deliteſcente, inſignis ramus educitur, [q] membranam perforans, quæ tibiam fibulamque in longum colligat, nunc ad elatiorem, nunc ad inferiorem partem, prout arteriæ ramus, qui ſecūdum tibiam in ſeptimum & octauum pedem mouentium muſculos abit, modo altius modo demiſſius terminatur. Membranam hanc vbi traiecit, in cruris interiora inter muſculos partem hanc occupantes concedit, ſub [r] tranſuerſo tarſi vinculo vna cum eorum tendinibus permeans, in pedis ſuperiora diſſeminatur ſub muſculis prædictos digitos extrorſum flectentibus.

Arteriæ in pedem propagatio.

u li.i.t.iii.inter duo 16, 16
x t.iiii.Γ.
y t.v.l.t.
z t.iiii.Δ.
a ead.Ξ.
b li.ii.t.vi.Φ.Ψ.
c t.iiii.Θ.
d li.ii.t.xiii.Ψ.
e li.ii.t.xiiii.ΛΞ.
f lib.ii.t.xv.fi.xv.D.E.
g ead.T.
h t.iiii.Π.
i ead.Φ.
K li.ii.t.iiii.Θ.
l t.iii.Ω.
m ead.Π.
n ead.Φ.
o ead.Ψ.
p t.v.fi.x.ta.iiii.
q li.ii.ta.xv.fi.xv.T.
r li.iii.t.iii.δ

Venarum arteriarumq; in capitis interiora diremptus. Cap. XIII.

QVoniam de venarum arteriarumque per collum aſcendentium diſperſione agentes, aliquot earum propagines caput ſubire diximus, quarum tunc propagationem confuſionis euitandæ gratia, minime proſequuti ſumus; Nunc de illis ſigillatim verba facere expediet, ducto a venarum propaginibus exordio, quæ ſex vtrinq; habentur. [a] Primus ramus ſecundum eum, quo tunc enumerabantur ordinem, ille eſt, qui per tranſuerſorum ceruicis proceſſuum foramina ſcandebat. [b] Secundus & tertius duo interioris iugularis rami exiſtunt, quorum [c] alter omnium quotquot in caput adiguntur maxime præcipuus eſt, atque illud permeat [d] foramen, quod [e] ſextæ neruorum coniugationi præbet egreſſum, [f] ſurculis prius nonnullis in anteriorem duorum priorum ceruicis vertebrarum partem emiſſis; [g] alter arteria nulla comitatus [h] foramen traijcit, illi proximū foramini, vnde tertium quartūq; neruorum par egrediuntur. [i] Quartus exterior eſt iugularis, q̄ per [K] foramen ſuturæ lambdoydis extremo proximum in occipitis oſſe

Ramorum venarū paria ſex caput accedunt.

a ta.ii.N.t.v.fi.x.l.
b t.v.fi.x ε.
c t.iii.fi.ii.c.
d li.i.t.v.fi.i.c.
e li.v.fi.xiiii.M.
f t.iii.fi.ii.φ.
g ead.F.
h li.i.t.v.fi.i.R.
i t.iii.fi.ii.F.t.v.fi.x.λ.
K li.i.t.v.fi.i.g.t.iii.fi.vi.ö.

Digitized by Google

oſſe caluariam ingreditur.[l] Quintus eſt, quem per cuneiformis oſſis [m] foramen, vnde [n] ſecundum neruorũ par elabitur, intromitti retulimus. [n] Sextus per [o] amplisſimum octaui oſſis foramina iter habet. Atque hæc ſunt quæ ad venarũ pertinent ramos.

Arteriæ quotnam in caput ferantur.

Ex arteriarum vero ramis. [p] Primum vna cum prima venæ propagine per foramina tranſuerſorum proceſſuum ceruicis vertebrarum ſurſum adduci, & cum ea in caluam per idem foramen irrepere ſcripſimus. [q] Secundus, & tertius, duo ſoporalis arteriæ rami erant, quorum alterum vna cum vena per ſexti paris neruorum foramen commeare tradidimus; alterum citra venæ alicuius conſortium efferri, & peculiari foramine in cranium euadere diximus. Is ſane eſt harum omnium propaginum in caput inceſſus; vbi autem intro adiguntur, nunc inuicem coeuntes, nunc iterum diductæ propagantur, ea quã nũc ſubijciam, ratione. Iam diximus duram menyngem dextrã cerebri partem a ſiniſtra, anterioremq; a poſteriore [r] interſepti cuiuſdam falcem imitantis ritu dirimere.

Duræ menyngis ſinus.

Interſeptum id [s] ſinus quoſdam adipiſcitur inſtar venarum, perreptantib. frontem ramis longe ampliores, etſi venarum modo teretes minime ſunt; imo vero [t] triangulos quoſdam ſecundum longitudinem præ ſe ferunt, ac proinde membrana hęc interdum in vulnere affectis pulſare deprehenditur. Sinibus his [u] venæ atque arteriæ reſpondent intro in caput repentes, ex ipſiſq; ſurculi complures pullulant, qui ſecundæ cerebrum ambienti membranæ, cui tenuis menyngi nomen eſt, implantantur, per quam in cerebri vſq; ventriculos cõcedunt; varijs fungentes muneribus, hic quidem venæ, hic arteriæ, hic vero vtriuſque. E ſenis venarum terniſq; arteriarum ramis, quos vtrinq; ſurſum irrepere tradidimus, [x] prima vena [y] primaq; arteria per tranſuerſorum ceruicis proceſſuum foramina conſcendunt. Secunda vena, & ſecunda arteria caluariã ingrediuntur per [z] quartum occipitis oſſis foramen quod lateribus dorſi foraminis aſſidet; arteria vero ipſo ſtatim ingreſſu deperditur, vlterius neutiquam perducta; quanuis eam Veſalius venæ comitem incedere dicat, quæ in [a] ſinus duræ menyngis initium ſuæ regionis ingreditur, qui ad venæ huius, atque arteriæ in caluam ingreſſum incipit, & occipitis oſſi attenſus ſurſum adducitur, quartamq; in aſcenſu [b] venam excipit, quam a iugulari exteriore prodire, ſuoq; peculiari foramine in craniũ permeare docuimus.

Primus & ſecundus.

Deinceps ſinus hic ſurſum paulo magis in occiput effert, inſtar quartæ circuli partis circumactus, dum in elatiſſimam cerebelli regionẽ, occipitis os reſpicientẽ, appulerit, vbi dexter ſinus cum [c] ſiniſtro coit, & ex vtriſq; veluti [d] marſupiolum quoddam efformatur, occipitis quoq; oſſi adhærens, inferius a ſagittalis commiſſuræ termino.

Tertius.

Ab hoc ſinuum congreſſu, ſinus alij duo in eadem dura membrana ſtatim conſtituuntur, figura & longitudine diſpares; [e] alter nanque longior eſt, & cranio contiguus, per ſagittalis commiſſuræ medium procedit, antrorſum aduſque octaui capitis oſſis [f] proceſſum olfactus organa dirimentem properans. Quemadmodum vero primus & ſecundus ſinus, inter cerebrum, & cerebellum, vbi hæc cranio contigua ſunt, in duram membranam protenduntur, ſic tertius hic ſinus in eandem membranam toto eo ſpatio porrigitur, quo ſiniſtra cerebri pars a dextra ſeiungitur.

Quartus.

[g] Quartus ſinus ex anteriori priorum duorum congreſſus regione oritur, & recta citra deſcenſum aſcenſumve in anteriorem cerebri partem per omnem [h] cerebelli longitudinem progreditur, dum in eas pertingat [i] partes, quas natibus aſſimilari diximus.

Ipſorum vſus.

In quatuor hoſce ſinus primæ venæ atque arteriæ ingrediuntur, ex ipſiſque in vtranque cerebri membranam ſequentes proijciunt ramos. In primis, primus & ſecundus in [K] duræ membranæ partem cerebellum contangentem, varios emittunt [l] ſurculos, & ex his [m] tenuiores alij in tenuem menyngem. qua idem cerebellum integitur, & a cerebro dirimitur, excurrunt, [n] ex tertio ſinu cõplures etiam ijque admodum inſignes rami enaſcuntur, qui per tenuem membranam, quæ vtranque cerebri partem deſuper integit, amplexaturq; propagantur, in complures eoſdemq; prætenues ſurculos diſſecti, quos enumerare non minus impoſſibile, quam ſuperuacaneum duco. Præter hoſce ramos, [o] ſurculi p̄terea nonnulli ex ima ſinus huiuſce regione in eã duræ menyngis partem excurrunt, quæ dextram cerebri partem a ſiniſtra dirimit; & ex elatiori eiuſdem ſede [p] prætenues aliæ venulæ proferuntur, illis cõmiſſæ venis, quæ ſurſum ꝑ capitis cu-

tem

l t.iii.fi..ii G.
m li.i.t.v.fi.i.G.
n li.v.fi.xiiii.G.
n t.v.fi.x. μ.
o li.i.t.v.fi.i.l.
p t.iii.fi.ii.x.ta.iiii. F. t.v.fi.x.ſ.
q t.iiii.x.
r lib.v.fi.iii.D,D,D.
s li.v.fi.i. C.C,C.
t ead.fi.ii.B,C.
u ead.D,D,G,G.
x t.iii.fi.ii.D
y ead.x.
z li.i.t.iiii.fi.vi.a.
a tab.iii.fig.ii.M. lib.v.fi.ix.TTT.SSS.
b t.iii.fi.ii.E.
c ead.M. & N, iunguntur ad O.li.v.fi.vii.P. & Q cum R copulantur.
d ead.OR.
e ead.pp.li.v.fi.i.CC.
f lib.vi.fi.iii.N.
g t.iiii.fi.ii.R li.iiii.fi.vii. a T ad R.
h lib.v.fi.vii.ooo.
i ead.M.
K ead.oo.
l ead.sss.
m ead.fi.viii.xx.
n ta.iii.fi.ii.TT.lib.v.fig.ii.CC.
o ta.iii.fi.ii.VV.
p ead.xx.

tem irrepunt,in quam ipſius cauitatem per quędam cranij foramina permeāt.q Quartus ſinus multas & ipſe propagines,omnes propemodum ſibijpſis conſimiles educit.Quum primum nanque ſinus hic in cerebri partem natibus conſimilem pertingit,& ſurculos quoſdam ex editiore ſui regione in eam duræ menyngis partem,quæ dextram cerebri ſedem a læua diſtinguit , alioſq; dein tenuiores ex ſuorum laterum proceſſu in duram membranam cerebellum integentem effudit ; r cauitatem quandam ſecūdum editiorem omnem ſui partem efformat venæ ſimilem , quæ ſecundum capitis longitudinem , per demiſſiorem duræ membranæ partem , qua cerebri partes dirimi retulimus,protenſa,in ſeptū vſq; ſinuum olfactus organorum adducitur,ſurculos quoſdam eo tractu ex editiori ſede, in eam , quam retuli duræ menyngis partem deriuans . Præter inſignem hanc venam,idemmet ſinus,ex eadem ſede,qua illam deprompſit ad ipſius latera, s duas inſuper educit venas , quæ a ſuo ambæ latere ſuper illud cerebri t corpus, quod callo comparabimus, ſcd̄m capitis latus vniuerſum concedunt ; quo progreſſu u ramulos aliquot in tenuem membranam emittunt,ſiniſtro quidem in ſiniſtram , dextro aūt in dextram regionem euadente. x Inſuper vero ex ima ſinus huiuſce parte,iuxta venarum ſedem teſtes referentem,venulæ quædam in tenuem membranam cerebellum ambientem excurrunt,quarum nonnullæ retrorſum porrectæ,editiorē cerebelli ſedem cōſcendunt; aliæ vero per demiſſiores cerebri anfractus deductæ,in cerebri ſubſtantiam ſeſe inſinuant, donec in anteriores cerebri ventriculos pertingant,vbi venarum arteriarumq; plexui inibi occurrenti y commiſcentur . Præterea ex ſinus huiuſce extremo , ab humiliore ipſius regione,iuxta cerebri partem teſtibus z conſimilem , vena quædam emergit,quæ recta per ipſorum medium,& ſupra glandulam pineæ nuci ſimilē , quæ cerebri teſtibus adhæret , ac ſub tecto tertij ventriculi, qui a teſtudine nomen habet,in cerebri teſticulos iter habet; a vbi plexus quoſdam ſecundinis ſimiles efformant,qui propterea χοροειδεῖς fuerunt appellati. Huic venæ poſt exortum , membranulæ quædam piæ matris adnaſcuntur,quæ ipſius ramos, & implexus ſecundinis ſimiles amplexantur,pendenteſ ; ſuffulciunt. Vena hæc quamuis in exortu ſit vnica,in ventriculos tamen adducta,in b multos,eoſdemque pretenues ramos diſcinditur,qui retis inſtar nunc inuicē coeunt, nunc dirimuntur ; c ſimulatq; autem in anteriorem tertii ventriculi ſedem vena pertingit, tota in duos ſeducitur ramos,quorum d alter in dextrum ventriculum, e alter in ſiniſtrum,cō tendit . Qm̄ autem pacto huiuſmodi venulæ retis imaginem referentes arterijs huc pertinentibus committantur,tunc opportune explicabo,vbi cæterarum arteriarum enarrationem abſoluero,quæ per cerebrum in ventriculos perducuntur . Qm̄ vero de prima, ſecunda & quarta vena, de prima item & ſecunda arteria iam egimus, nunc dūtaxat de tertia, quinta,& ſexta vena, deq; tertia arteria, nobis agendum ſupereſt. f Tertia igitur vena,quæ interior iugularis eſt; g ramulum in aurem emittit,per temporum oſſis foramen huic & h alteri quinti paris neruorum cerebri ramulo commune ; ac protinus intro in cranium migrat ; ac duræ cerebri membranæ copulatur, i ſinū efformans,qui toto ſui ductu ſoboles complures in duræ membranæ ſui lateris ſedem cerebri baſi ſubſtratam diffundit; a quibus denuo K alii ductus in tenuē menynge deriuantur,perinde ac quatuor nuper commemoratorum ſinum rami. Inter cæteras aūt venæ huius propagines,in duram cerebri membranā effuſas,vna quædam habetur, quæ ſub tēporibus per duram menyngem in verticem ſurſum rapitur, ramulos in aſcenſu complures,huic totæ membranæ cōicans. Haud abſimili ratione in duram mēbranam l quinta vena diſtribuitur,per ſecundū cuneiformis oſſis foramē,quod ſecundo neruorum pari egreſſum præbet; ſic ēt & m ſexta per maximum octaui capitis oſſis foramen iuxta n olfactus organa . Sicq; tū huius tū tertiæ venæ propaginum gratia in interna caluariæ ſede o riuuli quidā , vt tertio libro diximus , parantur,in quibus tutius cuſtodiuntur . p Tertia arteria, peculiari tranſuerſoq; foramine in cranium ſeſe infert, & protinus in craſſos duos,totidēq; tenues finditur ramos. Tenuium q exterior tertiæ venæ ſtatim coaleſcit, & vna cum ea in duram cerebri membranā diſtribuitur; r interior s per peculiare foramen in narium cauitatē procurrit,& multis diſſectus propaginibus, t vnā naſi ſummo impertit,

Venæ ex quarto duræ menyngis ſinu prodeūtes.

Tertiæ caput petentis venæ propagatio.

Quinta ac ſexta venæ diſtributio.

Tertiæ arteriæ diſtributio.

q ead.yyaa.
r ead.eee.
s t.iiii.fi.ii.d. li.v.fi.iii.ll.
t li.v.fi.iii.ll.
u f.
x l.v.t.vii i.ss
y g cum y
z li.v.fi.iii K. fi.vi. G.fi.vii. V.
a ♪.
b m & i verſus K.
c ead.K.
d ead.K.
e ead.m,l.
f t.ii. V.t.iii. fi.ii.F.
g t.iii.fi.ii. n.
h li.vii.ta.i. fi.i.b.
i ta.iii.fig.ii. o,o,o,o.
K ead.n,p.li. v.fi.ii.G.
l ead. G. fig. xiii.H.
m ead H.
n l.v.fi.xiii.ll.
o li.i.ta.v.fi. ii.TT.
p t.iii.fi.ii.l. t.v.o.
q a. verſus o,o,o.
r ead.l.
s l.i.t.v fi.i.l.
t t.iii.fi.ii.t.

Digitized by Google

pertit, cuius pulſatio euidenter percipitur. [u] Inſignes autem rami poſtquā caluariæ pauliſper innitentes ſurſum irrepſere, antrorſum feſtinātes, mox denuo [x] cōnectuntur, ſtatimq; rurſus in duos diſpariles partiuntur ramos. Quorum [y] minor [z] per ſecundi neruorum [a] paris foramen vna cum viſorio [b] neruo in oculū permeat, & ſurculos aliquot in internam temporalis muſculi ſedem effundit. [c] Maior vero ſurſum euectus duram menyngem perforat, iuxta [d] glandulam quam capitis pituitam excipere ſcripſimus; ac poſtmodum vbi duræ menyngis attingit amplitudinem, in duos rurſus finditur ramos. Quorum [e] alter multiplici ſobole in tenuem membranam cerebrum ambientem diſpergitur, [f] alter vero tenui piæ matris membrana comitatus, in varios ſurculos inuicem complicatos diſcinditur, & per cerebri anfractus tantiſper conſcendit, dum in imā dextri ventriculi ſedem perducatur. Atq; hinc retrorſum agitur, primum quidem ad poſteriorem prædicti ſinus partem, [g] ſurculum in aſcenſu aſſumens venæ cuiuſdam ſiue rami, qui a quarto duræ membranæ ſinu originem ſumens, in cerebri conuolutiones exhauritur. [h] Vbi poſtremam dicti uentriculi ſedem ſuperauit, ſecundum medium ipſius ductum in priora tantiſper excurrit, dum [i] alteri eiuſdem arteriæ parti commiſceatur, quam ex quarto duræ membranæ ſinu proficiſci, ac ſub tertij ventriculi fornice iter habere diximus. Ex dextro itaq; tertiæ arteriæ ramo, & ex nuper dicta propagine, ille arteriarum contextus ſecundarum imaginem referens conſurgit, qui in dextro ſeſe offert ventriculo; ex altero autem ſiniſtræ ſoporalis arteriæ ramo, & ex altera illius rami propagine, q̃ ex quarto duræ membranæ ſinu ortum deſumit, ille arteriarum conflatur implexus qui in ſiniſtro conſpicitur. Atq; hæc ſunt, quæ ad venarum arteriarumq́; cerebri propagationem pertinent. Torcular nunc & Rete illud admirationis plenum, de quo Galenus meminit, enarranda ſupereſſent. Verum & ſi perſpectiſſimum eſt eum per torcular intellexiſſe ſpatium aliquod inter duræ membranæ ſinus interiectum, illud tamen certe ſciri minime poteſt, eamne [K] ſedem intellexerit, qua primus ſecundo iungitur, quod tertii, & quarti eſt initiū, an vero quarti ſinus terminum cerebri teſticulos reſpicientem; quandoquidem nunc hanc, nūc illam partem torcularis nomine appellat. Ac de vtraq; ſane intelligi poteſt, ex ipſis nanq; ſanguis in ventriculos, perinde atq; a torculari in ſitulam exprimitur, imò vero ob eandem rationem quatuor ſinuum cuilibet idem nomen meo quidem iudicio adaptari poſſet. De admirabili plexu nihil in medium afferam, ꝙ in homine is neutiquam occurrat, vt vnicuiq; perſpectū eſt, qui humani corporis diſſectionem adminiſtrarit, vel adminiſtrāti ſemel ſaltem adſtiterit. Et Galenum quidem tum hac in re, tum in aliis compluribus, venia dignum exiſtimo, vtpote qui veritatem, in humanis corporibus inquirere nequaquam poſſet, eāq; in brutis perſcrutari cogetur, quemadmodum ſanè hac in re in bobus effecit, in quibus tale quodpiam retis genus conſpicitur, quale ab ipſo deſcribitur. Sicq; venarum omnium, arteriarumq; in cerebrum propagationem abſoluimus, paucis quibuſdam exceptis propaginibus in ipſius ſubſtantiam concedentibus, quæ præ ſua exilitate, nec cultro, nec oculis perſequi poſſis.

De Torculari, & rete admirabili celebri.

u ead. N, up. t.v S,T.
x ead α.
y ead.x.
z li.i.t.v.fi.i. G.
a li.v.fi.xiiii. G.
b ead.fi.xiii. N.
c α.l.v.fi.xiii. N.
d li.v.fi.xvii. A.
e t.iii.fi.ii.β. l.v.fi.xiii. Q.
f ead.γ, R.fi. vi.vii. viii. F.
g l.v.fi.viii.T
h l.v.fi.vi.M. t.iii.fi.ii.δ.
i ta.iii.fi.ii.I. l.v.fi.vi.K.
K li.v.fi.vii. R.

De vena Arteriali, & Arteria venali. *Cap. XIIII.*

Vena arterialis ortus ac diſtributio.

AD libri huius abſolutionē, tertia vena & ſecunda Arteria nobis explicāda relinquitur. [a] Vena ex editiore dextri [b] cordis vētriculi ſede exorit̃, deorſumq; per aſperæ arteriæ dextrū latus porrigitur, [c] in duos ilico diſſecta ramos, qui ambo in pulmones, alter quidē ad læuā, alter vero ad dexterā concedūt. Ac eorum vterq; in duos eodē modo ramos partit̃, hiq; duo in quatuor, & ſic deinceps multis ramorū ꝓiectionibus extenuant̃, donec hūc ĩ modū priorū propaginū vtraq; ĩ ſui lateris pulmonē longè latèq; diffundat̃. Vena hęc arterię tunicā adepta eſt, vena ob id Arterialis dicta. [d] Arteria vero a ſiniſtro latere baſis ſiniſtri cordis uētriculi ortū deſumit, & ĩ pulmones pariter exhauritur, [e] duplici primū, dein multiplici, uena in modū, ſobole diſpertita. Arteriæ huius tunica tenuis eſt, & uenarū tunicis cōſimilis, ac ꝓinde arteria venalis ea dicta ē, q̃a uero ſanguinē, aerēq; ſiue ſpiritū cōtinet, arteriæ nomē obtinuit. Harū munus ex oĩum q̃ añ me ſcripſerūt

Arteria venalis.

Ipſarum munus.

a t. iii.fig.iii.
b l.iiii.fi.vi.I. fi.viii. C.D.
c t.iii.fi.iii.D
d ta.iii.fi.iiii. li.iiii. fi.v. G.
fi.ix.CC.
e ta.iii.fi.iiii. K L.

ſententia

Digitized by Google

ſententia eſt, venæ quidem pulmones duntaxat enutrire, arteriæ autem aerem a pulmonibus in ſiniſtrum cordis ventriculum deferre; quod nulla prorſus ratione ſanguinem in hac arteria contineri poſſe exiſtimarent. Verum ſi hac de re periculum feciſſent, vt ipſi multoties vna cum Realdo Columbo, tum in viuentibus animantibus, tum in vita defunctis fecimus, arteriam hancæque atq; cæterarum totius corporis quamlibet, ſanguine plenam offendiſſent. Neq; vero illud dici poteſt, mortuo homine ſanguinem in ipſam confluere; quandoquidem vt in viuentis animalis diſſectione, tanta erumpit ſanguinis copia, ſic cor eum quem habet, continet, nec elabi ſinit, quod ſi quid ipſius egreditur, magis per arteriæ magnæ os, vnde vt plurimum illabi ſolet, quam per aliam quamuis partem excerni, par eſt: eo magis quod cor actu tum deduci poteſt, vniuerſuſque ab eo ſanguis detrahi, ac poſtmodum in hanc inſpici arteriam, quam dubio procul ſanguine refertam comperient. Cum igitur hoc ita ſe habeat, ſanguinem ſcilicet in hac arteria contineri, nec a ſiniſtro ventriculo in eam irruere poſſe, vt membranarum ſitus, quas f ad arteriæ os haberi monuimus, liquido atteſtatur, id firmum, ratumque habeo, ex arteriali vena ſanguinem in pulmonis ſubſtantiam reſudare, vbi attenuatur, elaboraturque, quo promptius in ſpiritus commutari poſſit; ac dein aeri commiſcetur, qui per aſperæ arteriæ ramos ingreſſus, vna cum eo in arteriam venalem, & hinc in ſiniſtrum cordis ventriculum defertur, craſſiori ſanguini permixtus, qui a dextro cordis vētriculo ī ſiniſtrum permeat, ſi quid tamen ipſius permeat; mihi enim nunquam hactenus videre cōtigit qua perduci queat; ſed ſi deducitur, ex vtroque hoc ſanguine corpus quoddam conſurgit, in vitales ſpiritus commutari aptum. Mea hæc ſententia præterquam quod ſenſum ipſum habet aſſertorem, quia poſito in arteria venali ſanguinem reperiri, (vt vnuſquiſque fidem mihi derogans intueri poterit) neceſſum eſt fateri, ſanguinem ex ea in ſiniſtrum migrare uentriculum; veriſimilior quoq; eſt, quam exiſtimare ex ſanguine dextri cordis ventriculi, qui parum a cuiuſuis alterius venæ ſanguine diſtat, citra præuiam vllam exquiſitiorem elaborationem, vitales ilico ſpiritus procreari poſſe. Sed hoc dimiſſo, vtpote quod extra rem noſtram ſit, id intellexiſſe ſufficiat, in arteria venali, non minus in adultis, quam in fœtu, plurimum ſanguinis, non autem exiguum quid, plurimos item ſpiritus contineri, vt firma eſt omnium, qui ante nos hæc literis conſignarunt, aſſertio. Is quidnam hic præſtet, ſeorſum quilibet animi gratia, meditari poterit. Atque hic venarum, arteriarumque enarrationi finem imponam, neruorum hiſtoriam aggreſſurus.

Arteria venalis ſanguinem continet.

f li.iiii.c.viii.

CHARACTERVM QVI DVABVS PRIORIBVS SEXTI LIBRI tabulis continentur, explicatio.

Tabvla I. et II.

Dvae priores figuræ oſtendunt humanum corpus, vna partem eius anteriorem, altera poſteriorem, cute quidem atque adipe ſublatis, venulis tamen ſummam carnem cutemque tranſmeantibus, reſeruatis: quæ licet non omnes eundem ſeruent ordinem, numerum, diſtributionis modum; maior tamen harum pars in pleriſque hominibus, eodem fere tramite incedunt, præſertim illæ quarum ſectio ad ſanguinis miſſionem neceſſaria eſt: quarum omnium nomina in gratiam chyrurgorum præſenti loco volui exponere.

Tertia figura venam cauam monſtrat totam, & omni ex parte nudam, vt melius perſpici poſſit qua ratione per vniuerſum diſpertiatur corpus. Verum monendus hic eſt lector, ad huius, vt ad duarum præcedentium intelligentiam, libri tertii quartam, & quintam tabulas multum lucis atque facilitatis allaturas. Et quoniam hic aliqui characteres omnibus figuris congruunt (quo venarum cutanearum diſtributio ſit dilucidior) ſuum ſingulis numerum ſubiunximus.

AA A 3. Tribus hiſce literis exortus venæ cauæ, eiuſque radices quo modo naſcantur ex hepate, oſtēduntur.

a 3. Alia quædam radix *a* ſima hepatis parte ſurgens.

B 3. Venæ magnæ pars inter hepar, & diaphragma ſita.

C 3. Ramorum è caudice venæ cauæ ad diaphragma tendentium ſiniſter, ex quo nonnihil in cordis capſulam pertingit.

D 3. Venæ cauæ foramen, quo loco cordi iungitur.

E 3. Vena coronalis dicta, quod coronæ inſtar cor ambiat, multos ramulos a baſi ad mucronem tranſmittens.

FF 3. Vena ſine coniuge -, cuius principium & finem oſtendunt GG.

GG 3. Literæ hæ ramos oſtendunt venæ coniugis expertis, quibus muſculi intercoſtales nutriuntur.

H 3. Iugulus, ad quem vena caua in duas diuiditur partes.

I 3. Vena ad brachium tendens: & antequam in hoc perueniat, bifida ſectione diuiditur.

K 3. Ramis tres ſupremas lateris ſui coſtas nutriens.

L 3. Vena quę ſub os pectoris pertrāſiens diſpergitur per muſculum rectum eiuſdem lateris.

M 3. Iam dictæ venæ terminus.

NN 3. Vena quæ per laterales vertebrarum ceruicis proceſſus tranſiens caput petit, & per duram menyngem diſtribuitur.

O Vena quæ diuiditur per muſculos qui colii inferiores, & pectoris ſuperiores partes occupant.

P 1. 3. Vena quæ diſtribuitur per muſculos quibus operitur pectus, item per vbera eorumque cutem.

Q 2. 3. Vena humerum petens, diſtributa per muſculos partem ſcapulæ internam obſidentes, perque eos qui huic loco propinqui ſunt, & hic etiam ramuli apparent adenes axillæ tranſmeantes, quorum hoc loco notatur vnus inter P & R.

R 1.2.3. Ramus qui aſcendit per latus pectoris ſuæ regionis, & diſtribuitur per muſculum, quo brachium abducitur deorſum.

S 3. Iugularis interior, a qua proſiliunt nonnulli rami, qui diſtribuuntur per arteriam pulmonis, perque neruulos hanc partem tranſmeantes.

T 1.2.3. Iugularis externa.

V 1.2.3. Bipartita venæ huius ſectio.

X 1.2.3. Iugularis externæ ramus interior, qui oris, laryngis, oſſiſq;

Digitized by Google

hyoidis muſculos petit, poſtea caput intrat in tres diuiſus partes.

YZ 1.2.3. Ramus externus ad faciem tēdens. Z apicem eius qui faciem petit monſtrat.

9 9. Vero oſtendit eum qui porrigitur verſus lachrymalem, & in medio frontis coniungitur cum eiuſdem venæ lateris alterius ramis.

æ *æ* partem aſcendentem per tempora, eam vero quæ ad aures.*

* Quod reliquum eſt venarum per caput diſtributarum, commodiore loco monſtrabimus.

aa 1. 2. 3. Vena capitis, vena externa brachij, vena magna, cuius initium *a* primum in tertia figura oſtendit, ſecundum vero in tribus locum notat, vbi primum ſe prodere incipit tranſmeando carnem cutemque.

b 1.2.3. Ramus qui promitur parte ſuperna caudicis ab eodem latere, aliquanto priuſquam diuidatur, progrediturque ad nutritionem muſculorum, poſteriorem colli partem occupantium.

c 1.2.3. Pars venæ capitis, quæ progreditur ad partem ſcapulæ externam, cuius quidem portio quædam latet, quædam meat inter carnem & cutem.

dd 1.2. 3. Hunc ramum vena capitis emittit antequam abdat ſub humerum: & hæc quidem diſtribuitur in muſculum, quo brachium eleuatur, & per cutē quo ille tegitur.

eee 1. 2. 3. Nonnullæ venulæ ex capitis vena naſcentes diſperſæ per cutē brachij externi, perque partem anteriorem muſculi brachium adducentis.

f 1.2. 3. Hic tripartito diuiditur capitis vena, & ſingulæ portiones modo maiores, modo minores apparent.

g 1. 2. 3. Horum ramorum primus, ſub muſculos tranſit a tuberculo externo oſſis humeri pronatos.

h 1. 2. 3. Horum trium ramorum ſecundus, quo progreſſus ad cubiti flexum iungitur iecorariæ ramo, notato *t* litera, & ambo coniuncti conſtituunt venam communem ſeu medianam vocatā, hanc inſigniuimus *a*.

a

i 1. 2. 3. Horum ramorum tertius, qui obliquus ſupra radium incedit, & ſupra partem brachij exteriorem, ramulos quoſdam ſpargens in cutem: horum præcipuus

k notatus *k*, cutem, quæ eſt in parte externa flexus cubiti, nutrit, hic vbi peruenit ad carpum, iun-

x gitur axillaris ramo inſignito *x*,

l coniunctionis locus eſt ad *l*. ex vtriſque vena conſtituitur, quæ rurſum paulo inferius in varias diuiſa portiones, totam fere manum nutrit.

m 1.2.3. Vena iecoraria, axillaris, baſilica, in brachio dextro ſcilicet. Nam in ſiniſtro, lienaris vocatur a pleriſque.

n 1. 2. 3. Ramus iecorariæ, diſperſus per initia muſculorum diſtendentium cubitum.

o 1.2.3. Ramulus muſculos iam dictos petens, & cutem, qua externa brachij pars tegitur.

p 3. Magna propago axillaris, ab humero ex obliquo brachium aſcēdens in muſculos adiacētes ramulos ſpargens, inceditque comitatus quarto brachij neruo.

q 3. Iecorariæ in duas propagines diuiſio, quarum ea quæ *q q* inſignitur perpetuo latenter incedit cum ſocia arteria.

r 1. 2. 3. Huius diuiſionis propago altera: quæ in multos diuiſa ramulos diſtribuitur per carnem cutemque.

ſ 1.2.3. Ramus propagatus ex iecoraria, qui bipartito diuiſus tam externæ, quam interioris brachij partis cutem nutrit.

t 1.2.3. Hic ramus iecorariæ ab anteriore humeri parte ad cubiti flexum deſcendens, cephalicæ ramo *h* notato commiſcetur, & ex hac mixtione mediana dicta efficitur quæ ſupra notata eſt *a*.

u 2.3. Ramus iecorariæ retro incedēs, quæ diuiditur ad caput oſſis humeri internum, hic poſtea multifariam diuiditur.

xx Ramus natus ex ſupradicto, qui maiorem radium ſubiens brachiale petit, inter eundum multos ſpargens ad partes adiacentes ramulos, & maxime verſus digitum minimum, qui ad venæ cephalicæ ramum ſe applicat in carpo.

y Vena hæc cutem nutrit, qua externa cubiti pars tegitur.

Digitized by Google

ζ 1. 3. Elatior venam notat, ex eo iecorariæ ramo, quem ι inſigniuimus, pronatam: inferior vero eiuſdem venæ ramos, qui producuntur a ramo notato *xx*. & ad partem meant brachij internam.

φ; 1. 3. Hocloco concurrunt venulæ per cutem pollicis diſtributę cum ramo notando *κ*.

Mediana, ſiue communis.

α

β 1.2.3. Venæ communis paulo ſupra carpum partitio.

γ 1. 3. Huius partitionis ramus externus qui partem manus externam adit, mittitque ramulos ad partem ipſius internam, vbi eſt δ.

δ

ε 1. 3. Huius partitionis ramus alter, verſus digitum medium & annu larem tendens.

ζ 3. Venæ cauæ pars, qua inferiores corporis partes aluntur.

η 3. Vena renis inuolucrum nutriens.

3. Emulgens dextra.

ι 3. Emulgens ſiniſtra.

κ 3. Ramulus ab emulgente dextra natus, in renis inuolucrum ab ſumptus.

λλμ 3. Vaſa ſpermatica.

ν 3. Hoc loco vaſa ſeminaria incipiunt retorqueri in varicoſos anfractus.

ξ 3. Rami venæ cauæ, quos intra lum borum ſpatium remittit.

ο 3. Venæ cauæ in duos maximos cau dices diuiſio.

π 3. Ramulus è tranſuerſo diſtributus per muſculos lumborum, & ventris, perque peritonæum.

φ 3. Aliquot ramuli elatiora foramina oſſis ſacri ſubingredientes.

ρ 3. Siniſtri caudicis venæ cauæ partitio in duos ramos internum ρ externum ς deſignat.

ς

ττ 2. 3. Propago externa rami notati ρ, quæ diſtribuitur per muſculos coxæ extimos & per cutem clunium.

υ 3. Propago interna eiuſdem rami: ab hac nonnulli ramuli progrediuntur ad anteriora oſſis ſacri foramina, χ & ψ notant reliquas rami eiuſdem propagines.

χψ

ω 3. Vena hæc propagatur ex ramo externo, inſignito ς. iungiturque ramulis venæ internæ, non procul a foramine oſſis pectinis.

ω 3. Hac in parte vena iam dicta foramen pectinis trāſit, & præter alios permultos ramum vnum ad femoris articulum mittit.

, 2. 3. Venæ pectinis foramen tranſeuntis ramus, qui in cutem, qua femoris pars interna operitur , ſe recipit.

χ Locus vbi hæc vena maiori iungitur, quæ per tibiam diſtribuitur, notabiturque. 2.

Γ 3. Vena diſtributa per muſculum rectum abdominis, cuius beneficio, iuxta quoſdam, maximus eſt inter mammas vterumque conſenſus.

Δ 1. 3. Propago venæ in crus tenden tis quæ tranſuerſim ad genitalia vicinaſque ſedes in ſurculos exhauritur.

Θ 1.3. Primæ magnæ crus petentis venæ propago, per interiorem femoris tibiæque ſedem, ſub cute deorſum ad ſummum vſque pedem perreptans.

Λ 1. 3. Propagines Θ inſignitæ ramus femoris interiora ad inguina accedens.

ξξξ 1.2. Surculi illius venæ, quæ in figura tertia notatur ξ.

S 1. Hę propagines vbera petūt, ſuntq; portiones venæ in tertia figura notatæ L.

Ζ 1. 3. Alius eiuſdem venæ L notatæ ramus, cutem, qua femoris anterior pars tegitur, perreptans.

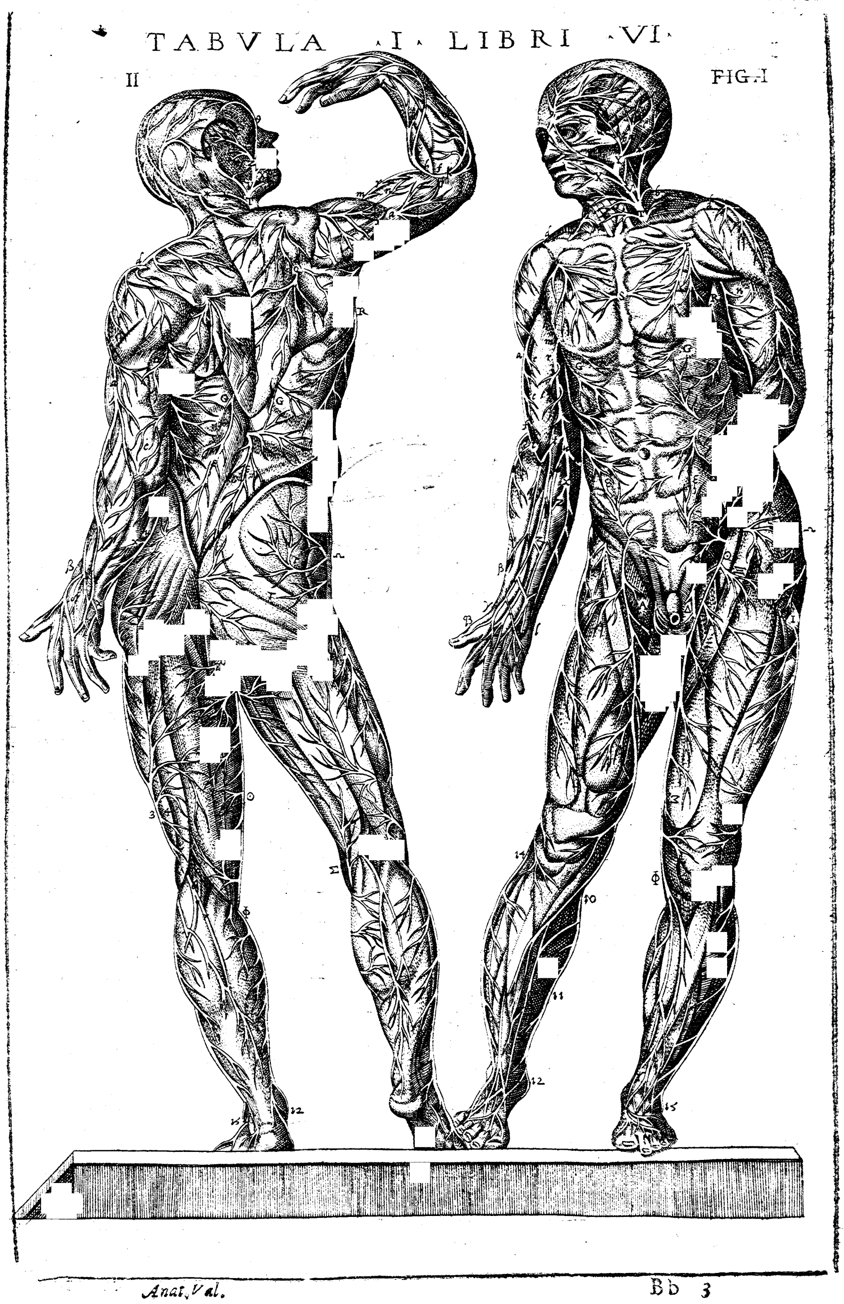
Π 3. Dictæ propaginis ramus, primo tibiam mouentium muſculo ſublatus.

Σ 1. 3. Dictæ propaginis ſoboles, quas in anteriorem genu ſedem & poſteriorem quoque diſpenſat.

Φ 1. 2. 3. Hac ſede propago Θ indicata per ſedem tibię interiorem ſub cute in varios multipliceſque ramos diſcinditur, hicque opportune cum ſanguinem mittimus, aperitur.

Ψ 1. 3. Hac ad anteriorem malleoli interioris ſedem nuper dicta propago ducitur, atque uti cernere eſt, in pedis ſuperiora exhauritur.

Ω 1.3. Ramus è grandi vena crus petē te in anteriorē coxendicis articu li regionem exporrectus, eiuſque ſedis muſculis, & cuti ſoboles vtcunque frequentes deriuans.

Digitized by Google

GG 1.2. Termini venæ ſine pari, quam G notauimus.

I 1.2.3. Ramus ſeptimo, nonoque tibiam mouentibus muſculis, & cuti femoris iuxta externam ipſius ſedem ſurculos deducens.

1.2. 3. Grandis vena in quintam femur mouentium muſculum d geſta.

3.4. 2.3. His duabus propaginibus inuicem coeuntibus vena conſtituitur, quæ inter muſculos poſteriorem femoris ſedem occu-
• pantes excidens, ſurſum in femoris cutem ramos porrigit
5 quos 5 inſigniui.

6 Verum maiori ipſius parte notata 6 ſub cute per poplitem fertur, & in ſuræ cutem numeroſa ſe-
7 rie ad 7 notam ſpargitur.

8 3. Ramus ex vena magna ortus, partem internā tibiæ perreptās.

9 3. Magnæ crus petentis venæ in duos ramos diſtributio qua hęc inter duo inferiora femoris oſſis capita continetur.

10 1.3. Interior dictæ diuiſionis ramus ad poſteriores ſuram conſtituentes muſculos eiuſque cutem digeſtus, inibique characte-
11 re 11 notatus.

12 1.2.3. Iam dicti rami portio ſecundum interioris malleoli poſteriorem ſedem ad internum pedis latus exporrecta.

13 3. Ramus externus dictæ diuiſionis, qui ſtatim in alios diſſimiles duos ramos diſtribuitur.

14 1.3. Dictæ modo diuiſionis externa propago.

15 1.2.3. Iam dictæ propaginis portio, per externum repens malleolum.

16 3. Dictæ portionis ramus interior, per interſtitium gemini tibiæ oſſis interrepens.

17 3. Diuiſio interioris propaginis 16. inſignitæ, quæ ad medium longitudinis tibiæ perficitur, atque hæc alterum ramum inter calcem, & tibiæ os ad pedis inferiora mittit, alterum vero inter fibulam, & calcem.

18 3. Iam dicti rami ſoboles, quæ inter tibiæ os, & fibulam per membraneum eorum oſſium ligamentum in pedis ſuperiora digeritur, aliiſque venis hac prorepentibus commiſcetur.

18 3. modus diſtributionis venarum digitos petentium.

FIGVRA II.

PRAESENS *figura venæ, cauæ portionem oculis ſubijcit, poſteriori iecoris ſedi ſubtenſum, quæ longa ſectione diuiſa, ac dein aperta eſt, vt propaginum foramina, quæ caua in iecur diffundit, in conſpectum venirent.*

AA B B. Propagines quæ ex hepate oriuntur.

CC Ramuli tenuiores, qui ex hepate ad venā cauam protenduntur.

D Venæ cauæ ſedes, qua hæc ſeptum permeat, ipſique ramos depromit.

FIGVRA III.

RVDIS *fibrarum, quibus venæ tunica conſtat, delineatio.*

A Tranſuerſas monſtrat. B C obliquas D rectas.

E Triplicis fibrarum generis implexum.

TABVLA III. FIG. I.

AA AAA. *Quinque his literis portæ venæ propagines indicantur, per iecoris corpus diffuſa, & hic veluti iecoris formam exprimentes.*

1.2. 3.4.5. Numerus ramorum, in quos diuiditur vena portæ, vt diſtribuatur per iecoris corpus.

B Venæ portæ ampliſſimus caudex.

C Duo ramuſculi bilis veſiculam petentes.

D Vena poſteriorem fundi ventriculi partem excurrens.

E Hac ſede vena portæ in duos maximos ſecatur truncos.

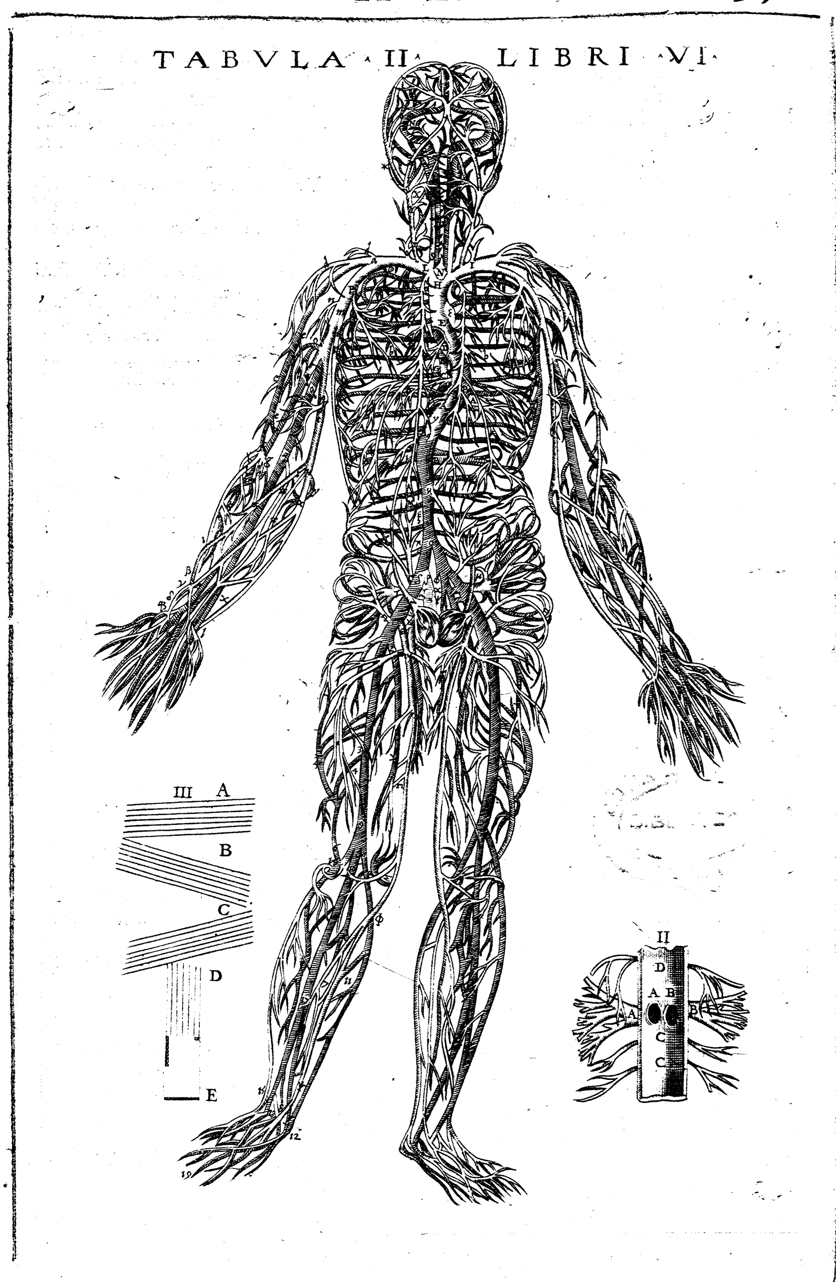
F Truncus ſiniſter, & elatior.

G Truncus dexter & humilior.

H Vena dextram fundi ventriculi ſedem perreptans, & geniculatim illi ſedi, ac ſuperioris membranæ omenti dextræ parti ramulos præbens.

I Vena duodeno inteſtino, & ieiuni principio exprompta.

K Ramus in dextram regionem gibbi ventriculi, qua id dorſum reſpicit, aliquot ſurculis digeſtus.

TABVLA · II · LIBRI · VI ·
III A
B
C
D
E
II
D
A B
C
C

L Vena in dextram ſedem inferioris omenti membranæ, & colum inteſtinum, qua hac fertur, excurrens.

M Soboles quædam a ſiniſtro trunco in glandoſum corpus inferiori membranæ omenti innatum, ſparſæ.

N Vena inſignis ſub ventriculo, vbi dorſo is innititur, verſus elatius ipſius orificium oblique conſcendens, quo priuſquam pertingat, vtrinque vnam educit propaginem.

O O inſignitum, & in ventriculum hac ſede, qua dorſo incumbit, digeſtam.

P Rami huius reflexus ad orificium ſtomachi.

Q Eiuſdem rami ſeries id orificium coronæ inſtar amplexa.

R Ramus venæ ſuperius ventriculi os ambientis, qui ſecundum elatiora ventriculi procedens, inferiori oſculo ſurculos exhibet, ſoboles etiam ſatis frequentes in progreſſu ad anteriora, poſterioraque ventriculi diſpergens.

S Grandis vtcunque vena in inferiorem omenti membranam & colum inteſtinum, qua ventriculo exporrigitur, numeroſa ſobole procurrens.

TT Siniſtri trunci diuaricatio, vbi is iã lienem eſt acceſſurus.

V Venula in ſiniſtram ſedem ĩferioris membranæ omenti diſtributa, cuius radicem in integra figura (quod ſubinde deſit) duntaxat delineauimus, eius ſeriem peculiari figura quam ſeorſim ſubiecimus exprimentes, in qua T venam, quæ lieni exporrigitur, commonſtrat vtrinque abtruncatam: præſens vero venula V inſignitur.

XX Vena ab illis quæ elatiora lienis petunt, in ſiniſtrum ventriculi latus diſpenſata.

Y Eiuſmodi etiam vena hic, qualem vtrunque X indicabat, inſignit.

Z Vena in ſiniſtram fundi ventriculi ſedem perreptans, multaſque ſoboles ventriculo, ſuperiorique omenti membranæ offerens.

aaaa His characteribus venarum in lienis ſubſtantia diſtributio indicatur, adeo frequens, vt lienis imaginem facile oſtendat.

bbb Prima dextri portę venæ trunci in meſenterium ſeries, quæ dein ſane eſt infinita & impenſe varia, priuſquam ſuis extremis in inteſtina implicetur.

c Vena ſub recto prorepens inteſtino indicatur, vna cum ramulis inteſtino in venæ progreſſu digeſtis.

ee Venularum ſoboles, recti inteſtini finem amplexantes.

* Ad huius figuræ ampliorẽ explicationem iuuabit recurrere ad 2. 3.4.10.12.13.14.15. figuras, lib.3. item ad huius lib. vltimam.

FIGVRA II.

PRAESENTI *figura nuda vaſorum cerebri ab vno ſcilicet latere, delineatio proponitur, a venis arteriiſq; incœpta, priuſquam illæ penitus in caluariam merguntur.*

A Interior iugularis, qua iam caluariæ proxima eſt.

B Soporalis arteria.

C Prima vena caluariam petens.

D Secunda.

E Tertia.

F Quarta.

G Quinta vena.

H Sexta vena.

I Secunda arteria.

K Prima caluariã ingrediens arteria.

L Tertia arteria.

M Dexter, ſeu primus duræ cerebri membranæ ſinus.

N Siniſter duræ cerebri membranæ ſinus, quem ſecundum nuncupamus.

O Primi & ſecundi ſinuum congreſſus.

PP Tertius duræ membranæ ſinus.

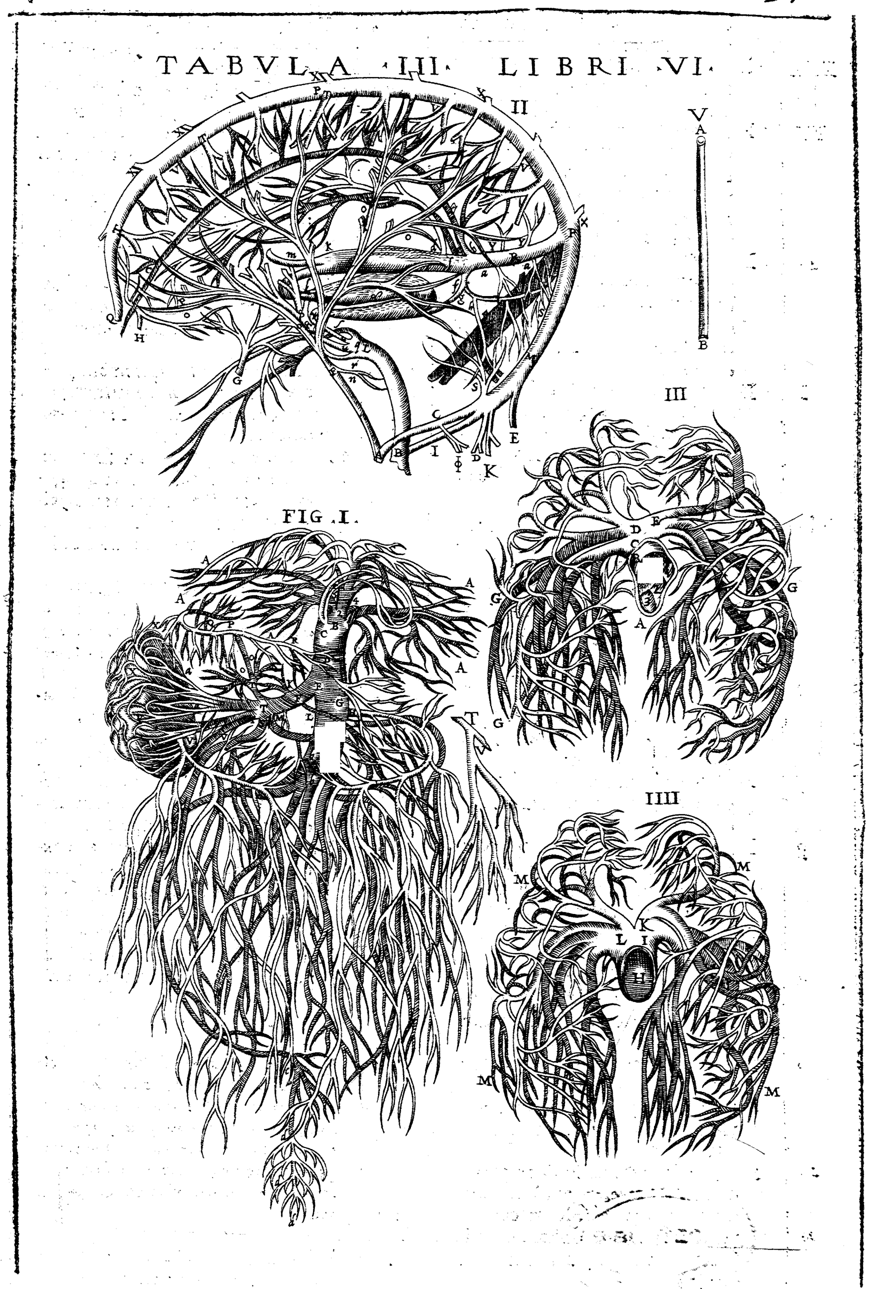
Q Tertij ſinus finis oſſeo commiſſus ſepto, quo olfactus organorum ſedes interdiuiduntur.

R Quartus duræ membranæ ſinus.

SS Ductus a dextro ſinu pullulantes, ac in duræ tenuiſque membranã ſedes, quæ illis proximæ ſunt, excurrentes.

TTT Ductus ex tertij ſinus latere in tenuẽ diffuſi membranã, quos ſolũ abtruncatos depingere licuit.

VV V. Ramuli ab ĩſimo tertij ſinus angulo in eam duræ mẽbranæ par

Digitized by Google

tem a ſiniſtra ſeiungit, in modum falcis.

XXX — XX. Tertij ſinus ſurculi cum illis cõmiſſi vaſculis, quæ per verticem caluariam ſubingrediuntur.

YY — Exiguæ propagines ab elatiſſimo quarti ſinus angulo, in duræ mẽbranæ ſedem aliquouſque excurrentes, quæ dextram cerebri partem a ſiniſtra hic ſupra cerebellum interdiuidit.

aa — Ductus a dextro quarti ſinus angulo deprompti, qui in duram cerebri membranam, qua cerebello hic incumbit, ac dein in tenuem, & cerebelli, & cerebri membranã diffunduntur.

b — Ductus a quarto pendens ſinu, ac ſecundum totam longitudinem, humilioremque ſedem eius duræ membranæ partis propagatus, quæ dextram cerebri partem a ſiniſtra dirimit.

ccc — Surculi ſurſum a commemerato iam ductu in dictam quoque duræ membranæ partem deriuati.

de — A quarto ſinu propagati ductus, qui venarum prorſus modo tenui membrana ſuffulti, ſecundum cerebri longitudinem ſupra calloſum cerebri corpus ducuntur: Ac vnus quidem qui *d* inſignitur, parti dextræ cerebri attenditur: Alter uero *e* notatus, ſiniſtræ parti exporrigitur.

f — Ductus a quarti ſinus humiliori ſede in tenuem cerebelli membranam propagatus.

g — Ductus *f* notati propago per cerebri anfractus gyroſque in humillimam dextri cerebri uentriculi ſedem pertingens, ac cũ hac aſcendẽte arteria, quam *γ* notabimus, coiens.

h — Ductus *f* notati propago retrorſum repens, ac multifariam in tenuem cerebelli membranam diſſectus.

i — Præcipua quarti ſinus propago, ſub cerebri corpore fornicis cameręve modo extructo, ad interiorem vſque ſedem tertii ventriculi cerebri procurrens.

kl — Propaginis *i* notatæ in duas partes diſſectio. in qua *l* partem indicat dextro exporrectam cerebri ventriculo, *m* vero eam quæ ſiniſtrum adit, hicque abtruncata cernitur.

n — Tertię caluariam ingredientis venę ſurculus, ad auditus organum exporrectus.

ooo — Series ſinus duræ membranæ, in quem tertia uena exhauritur, cui perpetuo ſinus attenditur, in quẽ tertiæ arterię ramus *r* notandus abſumitur.

pp — Propagines eorum, quos iam vltimo commemorauimus ſinuũ, in tenuem cerebri membranam ſparſæ.

q — Diuiſio tertię, & maximę caluariam ingredientis arterię, ſimul atque in caluarię amplitudinem mergitur.

r — Ramulus tertię arterię, qui in durę membranę ſinum abſumitur, atque ſecundum cerebri latera excurrit, *o o o*, notata.

ſ — Ramulus per proprium foramen in narium amplitudinem digeſtus, & quodam ſurculo *t* inſignito naſi extremum accedens.

uu — Duo grandes rami eius diuiſionis, cui *q* inſcribitur.

x — Propago ex grandium illorum ramorum, quos *u* & *u* notauimus, coitu, per ſecundi paris neruorum cerebri foramen ad oculos potiſſimum excidens.

α — Propago craſſior dicti modo congreſſus, quæ duram cerebri membranam perforat, ac mox in duos ramos bipartitᷓ, *β* & *γ* inſignitos.

β — Ramus propaginis *α* notatę, in tenuem cerebri membranam frequenti ſobole hic diſperſus.

γ — Ramus propaginis *α* inſignitę, dextrum accedens cerebri ventriculũ, & plexum efformans, qui extimo fœtus inuolucro confertur, quique hic *δ* notatus conſpicitur.

φ — Ramus ſecundę capitis arterię, qui per muſculos ceruicis ſpargitur.

FIGVRA III.

H*Ac figura exhibetur nudæ, & ab omnibus partibus liberæ venæ, arterioſæ delineatio: cuius orificium apertum finxi, vt tres membranæ, ſanguinem e pulmonibus dilatato corde in dextrum ipſius ſinum regurgitare prohibentes, in conſpectum uenirent: notantur autem illæ notis* 1.2.3.

A — Sedes, qua arterialis vena ex cordis dextro ſinu originem ducit.

B Interior arterialis venæ tunica qn tuplo ꝑpria venę tunica craſſior.

C Exterior venæ arterialis tunica, peculiari reſpondens venarum tunicæ.

DE Arterialis venæ caudicis in duos truncos diuiſio. ac E quidē dextrum trūcum indicat, multiplici ſobole dextris pulmonum ſedibus diſtributum.

F F vero ſiniſtrum indicat truncum:

GG G & G aūt inſignitur arterialis venæ ꝑ pulmonum ſubſtantiam ſeries.

F I G V R A IIII.

PRAESENS *figura nudæ, omnibuſque partibus liberæ vena lis arteriæ delineationem proponit, ipſiuſq; characteres ita ſe habent.*

H Venalis arteriæ a corde pronaſcēs initium.

II Indicatur craſſities ſimplicis arteriæ venalis tunicæ.

KL Prima venalis arteriæ diuiſio, ſimul cum ipſius ortu facta.

MM *&c.* Series venalis arteriæ per pulmonum ſubſtantiam innumeris propaginibus facta.

F I G V R A V.

HIC *depingitur vmbilici vena, quę plerunque, ut ait Veſalius, non ingreditur iecur diſtributa in varios ramos.*

AA Huius venæ pars vmbilico contermina.

BB Eiuſdem inſertio in hepar.

T A B V L A IIII. F I G. I.

A ARTERIAE *magnæ ex ſiniſtro cordis ſinu exortus.*

B Duæ arteriæ cordis baſim coronæ modo ſuccingentes.

C Magnæ arteriæ caudicis in duos truncos bipartitio.

D Arteria obliqua ad primam ſiniſtri lateris coſtam contendens.

E Ramus quatuor ſuperiorum ſiniſtri lateris coſtarum interuallis ſoboles deriuans.

F Ramus per trāſuerſos ceruicis vertebrarum proceſſus ad caluariā vſque prorepens, & geniculatim dorſali medullę viciniſq; muſculis ſoboles offerens.

G Sub ſiniſtro pectoris oſſis latere ad vmbilici vſque ſedem excurrēs ramus, a quo ſurculi digerūtur in verarum coſtarum cartilaginum interualla, & hinc in muſculos pectori inſtratos. inſuper in ſiniſtram, qua thoracis amplitudo intercipitur, membranam & abdominis muſculos.

H Ramus poſteriores ceruicem occupantium muſculos accedens.

I Arteria ad cauam ſcapulæ regionem ac in eius ſedis muſculos prorepens.

K Ramulus ad humeri cum ſcapula articulum & ſummi humeri inferiora propagatus, nuſquam interim ad cutem excidens.

L Propago in muſculos anteriorem thoracis ſedē integentes ſparſa.

M Propago ſecundum thoracis latera deorſum procidens, ac muſculo brachium deorſum trahēti intertexta. Inter L & M ramulus vnus occurrit, eorum qui in glandulas alæ cauitatem opplētes diſſeminantur.

N Arteria ſimul cum interiori axillaris venæ trunco in manū excurrens, ac primi illi ſurculi ſub N mox cōſpicui, ī muſculos humerū amplexantes propagant.

O Arteria ſecūdum poſteriorem humeri ſedem vna cum quarto in brachium pertinente neruo, aliquouſque in externam cubiti ſedem reuolutus, ac vndique in alto interim latitans.

P Hi ramuli articulo cubiti cum humero ſunt peculiares.

Q Axillaris arteriæ ramus radio exporrectus, ac tandem pollici, & indici medioq; digitis ſurculos offerens.

R Surculus ab arteriæ ramo Q inſignito verſus manus exteriora inter primum pollicis os & poſt brachialis os, quo index ſuffulcitur, deductus.

S Ramus vlnæ exporrectus, ac in internam quoque manus extremæ ſedem digeſtus.

* Ramulus muſculis elargitus, qui externum latus poſtbrachialis oſſis occupant, quo minimus digitus ſuſtinetur.

T Arteriarū ī extrema manu ſeries.

V Am-

Digitized by Google

V Amplior aſcendentis arteriæ trunci portio, quæ recta ad iugulum contendens, in duos impares ramos diuiditur.

X Siniſter diuiſionis in iugulo factæ ramus, qui & gracilior eſt, ſiniſtrique lateris ſoporalem conſtituit.

Duobus his characteribus dexter ramus, qui in ſiniſtro longe amplior eſt inſignitur. Verum Y priuatim propaginem indicat, quæ in dextro latere prorſus in eaſdē ſoboles digeritur, in quas arteriā D inſignitā in ſiniſtro latere diſſeminari conſpicis. Cæterū Z dextrā ſoporalem notat.

a Siniſtrę ſoporalis arterię in fauciū regionibus in duos ramos diſtributio, ac *b* quidem externū, *c* vero & *d* internum indicant: quāquam duo poſteriores hi characteres priuatim aliquid indicent.

c Arteriarum propagatio ad laryngem, fauces, & linguam.

d Soporalis arteriæ pars caluariam petens, atq; iuxta baſim caluariæ in duos diſtributa ramos, quorum alter, qui ſiniſtrum duræ membranæ ſinum ſubit, hic, qua in caluariā mergit, abtruncat⁹ eſt. de quo paulo poſt lati⁹.

b Soporalis arteriæ ramus, capitis exteriora implicans.

e Dicti modo & *b* īſigniti rami propago, penitius inter faciei muſculos excurrens.

f Rami *b* inſigniti ſub auris radice diſtributio, cuius anterior ramus *g* notatus, ſecundum tempora fertur.

g *b* poſterior vero, cui *b* inſcripſi, ſecundum auris poſteriora ſub cute pariter atque ille ſpargitur.

i Truncus magnę arteriæ, deorſum ad dorſi vertebras explicatus.

KKK Propagines vtrinque ad octo inferiorum coſtarū interualla protenſæ, & dorſali quoque medullæ, ac muſculis dorſo, & thoraci adnatis ramulos offerentes.

l Septi tranſuerſi arteriæ.

λ Arteria humiliorem meſenterij ſedem ſubiens, ac potiſſimum ī colon inteſtinum, qua id a lienis regione ad rectum pertinet, ac dein in rectum inteſtinum diſcinditur.

μμ Propagines notantur, quæ geniculatim lumborum vertebras accedunt, & in peritonæū & muſculos vertebris adnatos diſtribuuntur. Propago aūt ad humilius *μ* cōſiſtens, cæteris grandior eſt, atq; ad abdominis vſq; latera frequenti ſobole excurrit.

ννν Magnæ arterię ad os ſacrū in duos truncos diſtributio. Verum iſti characteres etiā ſurculos notāt, ab humiliori arteriæ regione in oſſis ſacri foramina deriuatos.

ξ Interior ramus ſiniſtri trunci iam dictæ diuiſionis.

• Interioris rami exterior propago in muſculos excurrens, qui externam ilium oſſis ſedem & coxendicis articulum integunt.

π Interioris rami *ξ* notati īterior ꝓpago in oſſis ſacri humiliorem ſedem, veſicam & veſicæ ceruicem, ipſumq; penem: in mulieribus vero, in inferiorem vteri fundi regionem, & pariter in illius ceruicē ſurculos diffundēs.

ρρ Hic etiam arterias appinximus, quarū ſiniſtra ab vmbilico hic inter *ξ* & *σ* ad interiorem prius cōmemoratum ramum perinde pertinet, ac ſi verſus vmbilicum ab ipſo deriuaretur.

σ Interioris rami *ξ* inſigniti reliquū, quod ab externo ramo trunci diuiſionis, q̄ ſupra os ſacrū fit, portionem aſciſcens, ꝑ pubis oſſis foramē in crus delabit, inibi in muſculos pubis os occupātes digeſtū, & ſuo termino cū alia arteria, q̄ in quintū femur mouentem muſculum pręcipue digeritur, ac ↓ mox ſignabit, coit, ea ſede qua *ω* adſcriptum cernis.

τ Propago exterioris rami ſurſum ad rectum abdominis ſui lateris muſculum conſcendens, atque præcipua ipſius ſobole vmbilici regionem petens, reliquos autē ſurculos trāſuerſim in humiliorē abdominis ſedē diſpenſans.

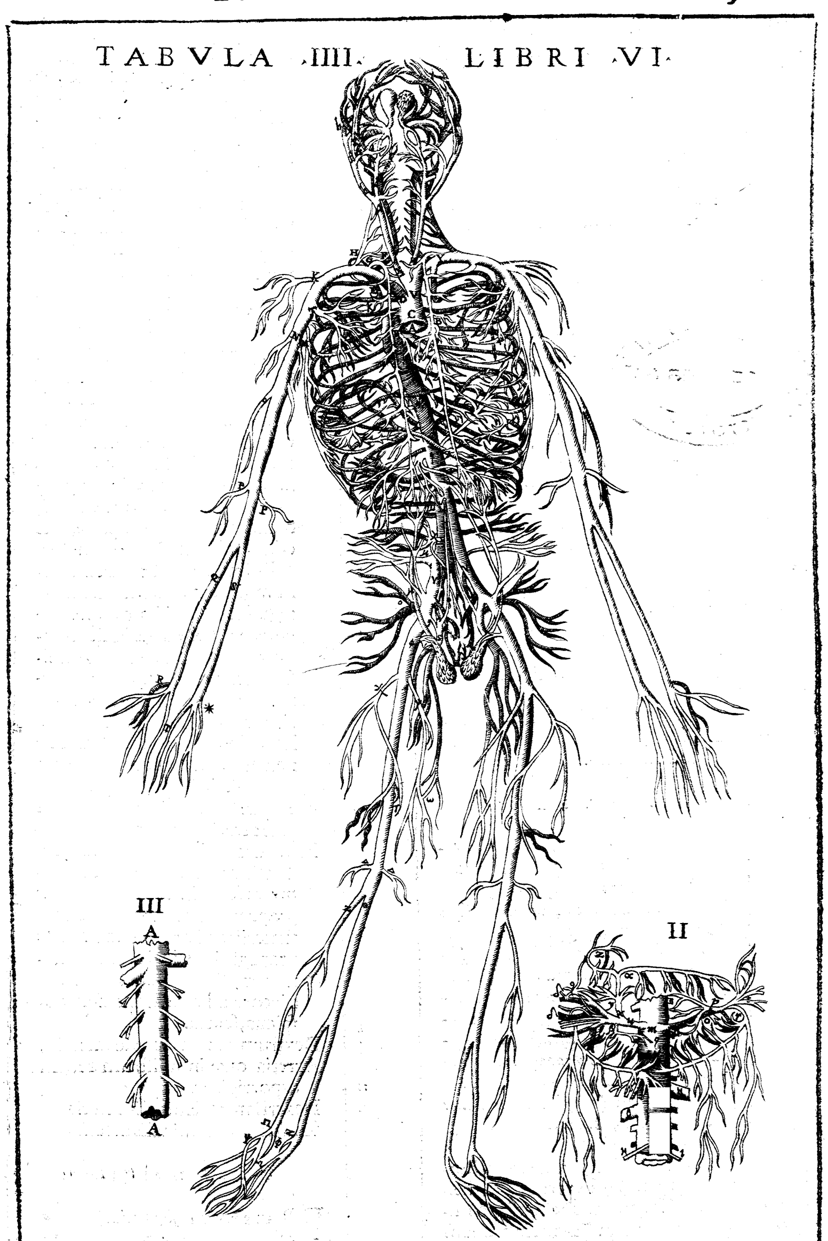
υ Surculus tranſuerſim ſecundum pubis os ad pudenda prorepēs.

φ Sedes exterioris rami, qua is modo ī crus delabitur, ac in vniuerſum crus diſſeminati incipit.

χ Ramus maioris crus petentis arterię in muſculos propagatus, qui anteriorem femoris ſedem ſibi vendicant.

† Ramus

Digitized by Google

Digitized by Google

♆ Ramus ad quintum femur mouentem muſculum, & eos, qui internam femoris ſedem occupant, digeſtus, vnoque ipſius ſurculo cum illius arteriæ coiens fine, quam per pubis oſſis foramen procidere diximus, ac ω
ω inſigniuimus.

Γ Ramus in muſculos poſteriorem femoris ſedem obtinentes deriuatus.

ΔΔ Ramuli genu, articulo, & capitibus muſculorum pedem mouentium inibi principium ducentibus peculiares. Hicque grandis arteria in poplite reconditur.

Θ Grandis cruris arteria poſteriorē tibiæ ſedem petens.

Ξ Ramus fibulam amplexantibus muſculis, præcipue autem ſeptimo & octauo pedem mouentium oblatus.

Σ Arteria inter calcem, & interiorem malleolum pedis inferiora ſubiens.

Π Arteria ad pedis humiliora accedens, inter calcem, & exteriorem malleolum nonnunquam reflexa.

Φ Ramuli tibiæ cum calcis articulo proprij.

Ψ Propago pedis elatiora accedens.

Ω Arteriarum in pedis humiliori ſede diſtributio.

F I G V R A II.

V*Eritus ne characterum copia integram magnæ arteriȩ delineationem alioquin hic ſatis obſcuram penitus corrumperet, priuata effigie vtendum duxi, quȩ ſuperius, vbi ſepto tranſuerſo arteriæ* l *indicatȩ efferuntur, veluti ex magnæ arteriȩ caudice diſsecta eſt: inferius vero ad ſeminalium arteriarum, quas* ι *&* κ *indicabimus, exortum. In præſenti itaque figura iam enarrandis propaginibus duas radices pinxi, cum integra arteriæ delineatio vnicam (vt frequenter etiam occurrit) tantum habeat.*

m Indicat *m* vtriuſq;, aut vnius duntaxat radicis exortum,
n *n* dextrum ramum.
o *o* ſurculū in humiliorem omēti membranam hic exporrectum.
p *p* propaginē in dextram ventriculi ſedē, qua dorſum ſpectat, atq; inferius orificium educit, excurrentem.
q *q* ramum duodeno inteſtino, & ieiuni initio exporrectum:
r *r* propaginem ad dextram fundi ventriculi ſedem deductam, ventriculoq; & ſuperiori membranæ omenti ramulos exhibentem.
ſ *ſ* bilis veſiculȩ arteriolas,
t *t* arteriam iecori diſtributam. Cæterum
u *u* īſignitur ſiniſter ramus, qui potiſſimum lienem adit.
x *x* propago ſecundum poſteriorē ventriculi ſedem, ad ipſius vſq; elatius orificium progrediens.
y *y* eius propaginis ramuli in ventriculum, qua dorſo innititur, deriuati.
z *z* ramus orificium vētriculi ſuperius, coronæ modo cingens.
α *α* ramus ſecundum elatiorem vētriculi ſedem inferius illius orificium accedens.
β *β* grandis in demiſſiorem omenti mēbranam excurrēs propago, quæ etiam colo inteſtino multis ſurculis implicatur.
γ *γ* ſurculus in humiliorem omenti membranam hic ad ſiniſtrum latus excurrens.
δ *δ* & *δ* arteriæ lienis cauum ſubeuntes,
ε *ε* arteria ſiniſtrā fundi ventriculi ſedem petens, ac ventriculo ipſique ſuperiori membranæ omenti ſoboles deriuans. *ζ* ramuli ab alijs lienem accedentibus arterijs in lȩuum vētriculi latus deprompti.

ζ Hæc quæ ſequuntur, ad tertiā magnæ arteriæ figuram pertinent. In integra delineatione, & in ſecūda aliud ζ occurrit, quo inſignitur arteria in ſuperiorem, ac propemodum vniuerſam meſenterii ſedē propagata, & ſuis propaginibus in ieiunum inteſtinum, & ilium, & coli partem a iecore ad dextrum renem cōſpicua, ſparſa.

η Dextrum renem accedēs arteria.

θ Arteria quæ in ſiniſtrum renem exporrigitur.

ιι Dextri lateris ſeminalis arteria.

κκ Siniſtri teſtis ſeminalis arteria.

F I G V R A III.

P*Raesenti figura* A A *notata oſtenditur arteriȩ portio, ex qua rami ad coſtarum interualla digeruntur.*

VENA-

VENARVM ET ITEM ARTERIARVM OMNIVM INTEGRA ABSOLVTAQVE DELINEATIO,

in hoc potiſſimum parata, vt in conſpicuo eſſet,

Quænam venæ cum arterijs porrigantur, & quæ abſq; arteriarum conſortio per corpus repant, ac rurſus cuiuſmodi arterias Natura coniugibus venis deſtituerit.

TABVLA V.

IN præſenti figura primum maiuſculi Latinorum occurrunt characteres, organa, præter venas arteriaſque, obuia notantes. Significatur itaque.

A A — A, Septum tranſuerſum.

B — Cordis inuolucri portio, inibi aſſeruata, vbi id ſepto continuat.

C — Cor ſua ſede repoſitum.

D D — D D. Quatuor pulmonis fibræ, lobivè.

E — Aſpera arteria.

FF — Gibbi iecoris magna portio magis conſpicua in 4. particulari figura, ac ibidem notata F F.

G G — Cauum iecoris.

H — Veſicula excipiendæ bili flauæ parata. Si interim ex characterum ſerie aliqui omittantur, nō ideo aliquid præſenti figura expreſſum, nos innotatum præterijſſe arbitreberis, quum ex reliquis tabulis huc duntaxat tantum aſſumpſerimus, quantum venarum arteriarumq́ue digeſtioni oſtendendæ ſufficere duximus.

O — Lienis caua ſedes in tertia figura.

P — Dextri renis anterior ſedes.

Q — Siniſter ren.

S — Hanc literam ne inueſtiges in grādiore figura, verum in ſeptima & octaua particularibus figuris: in ſeptima notat virilem veſicam ſimul cum v̄mbilico, & vaſis vmbilico aſcriptis, reliquisq́; partibus, quas ſparſim in characterum explicatione indicabimus. S in octaua figura deſignat muliebrem veſicam pariter cum vmbilici vaſis, & vrinarijs meatibus: plura de his vide in indice particularium figurarum.

T — Venæ cauæ caudicis ſedes, inter ſeptum tranſuerſum & cor conſiſtens.

VX — Vaſorum coronarum ritu cordis baſim ambientium ſedes, atque adeo cordis baſis.

Y — Cordis mucro.

Z — Rami ab arterijs veniſq; coronalibus deorſum per cordis ſuperficiem diffuſi.

a — Hac parte cauæ caudex in dextrū cordis ſinum dehiſcit.

b — Dextra cordis auricula.

c — Siniſtræ auriculæ cordis mucro.

d — Venæ arterialis caudex.

e e — Notant tamen *e* & *e* venalis arteriæ, & venæ arterialis in dextrā pulmonis partem progreſſus, nondum pulmonis ſubſtantia vndique circundatos.

f — Magnæ arteriæ caudex.

g — Magnæ arteriæ truncus, partes cordi ſubditas petens.

h — Superiora petentis magnæ arteriæ trunci portio, ſiniſtro brachio potiſſimum oblata.

i — Dicti modo trunci inſignior portio, atque adeo ipſius in duos impares ramos diſtributio, quorum alter ſiniſtra eſt ſoporalis

k — κ notata, grandior vero dextram

l — format ſoporalem *l* inſignitam, & arteria potiſſimum in dextrum brachium excurrentem,

m — & *m* notatam.

n n — Hac excurrunt ſepti tranſuerſi nerui, ſuis principijs abtruncati, quorum initium hic conſpicuum eſt. Venæ pari deſtitutę initium, ipſius vero reliquam ſeriē prima particularium figurarum exhibet; quæ eſt quaſi reſecta huius pars, ea regione cogitatione committenda, vbi vtraque portio *o* ſignatur: quæ in maiori figura exprimi non potuit, quod pul-

Digitized by Google

mones occupent anteriorem pectoris faciem, cum reliquum illud venæ pari deſtitutæ hinc petat poſteriora pectoris verſus dorſi vertebras.

p Cauæ in ingulo bipartitio, ac vtrinque ad *p*, latera exortus apparent venarum pectoris oſſi propriarum, ac ad vmbilici vſque regionem excurrentium: huius exortus reliquam portionem ſecunda particularis figura præ ſe fert; in qua pars illa notata

q charactere *q*, imaginatione connectenda venit exortui in magna figura ſignatæ eadem lite-

* ra: alteram partem ſignatam * adiungendam cogitabis literæ *z* in maiori figura.

r Venæ ſuperiorum aliquot coſtarum interualla adeuntis initium.

ſſ Vena per tranſuerſos ceruicis vertebrarum proceſſus caluariam petens, atque in ſecundum duræ membranæ ſinum ſimul cum coniuge arteria abſumpta.

t t u u x x y Notatur enim primus ſinus, *t t.* ſecundus *u u.* tertius *x x.* quarti initium *y*.

z Axillam petens vena, quæ in ſini-

α ſtro latere humerariam *α* indicatam promit. In dextro autem latere illius initium hic ab externa pendet iugulari.

β γ Hic abtruncatæ propagines illæ ſunt, quæ ab axillam petente vena in thoracis anteriora, poſteriora & latera digeruntur.

δ Interior iugularis.

ε Interioris iugularis in duas venas diſtributio.

ζ Exterior iugularis.

η θ Exterior iugularis ad fauces diſtributio. *θ* ipſius pars poſt aures ad occipitium excurrens nota-

ι tur, *ι* ad tempus & verticem, *κ* ad

κ λ faciem & frontem, *λ* ad ſecundum duræ membranæ ſinum,

μ *μ* vero duo ipſius rami indicantur, quorum alter per octauum capitis os caluariam petit, alter per ſecundi paris neruorum cerebri foramen.

ν Aliquot ſubſequentes characteres in dextro ponuntur latere ſoporalis arteriæ ſeriem indicantes. Atque hic *ν* arteriæ portionem indicat caluariam petentem, poſtquam ramum a ſe diffudit, cum externa iugulari ad faciē, & ad tempus, & poſt aurem digeſtum.

ξ Soporalis ramus primum duræ membranæ petens ſinum.

ο Præcipua ſoporalis portio per priuatum foramen caluariam petens.

π Verſus narium amplitudinem exporrectus ramus.

ρ Ramus in dextrum latus duræ membranæ excurrens.

σ τ Rami ſoporalis præcipui, qui plexum reticularem efformare perperam creduntur.

υ Ramus oculos petens.

φ Ramus tenuem adiens membranam cerebri baſi obuolutam.

χ Plexus, quem extimo fœtus inuolucro comparamus.

ψ Sexti paris neruorum cerebri dexter neruus, illic abſciſſus, qua ſecundum laryngis latus deorſum fertur.

ω ω Dexter recurrens neruus.

1 Sexti paris neruorum cerebri truncus ſiniſter.

2 Recurrens neruus ſiniſter.

3 Neruulus cordis baſim accedens.

4 Poſteriora ceruicis, & occipitium adiens vena.

5 Scapulæ poſteriora petens vena. Verum & ſi poſthac arteriam priuatim non inſigniamus, prompte ex delineatione liquet, cui nam venæ arteria exporrigatur.

6 Ad cutem qua ſummus humerus integitur.

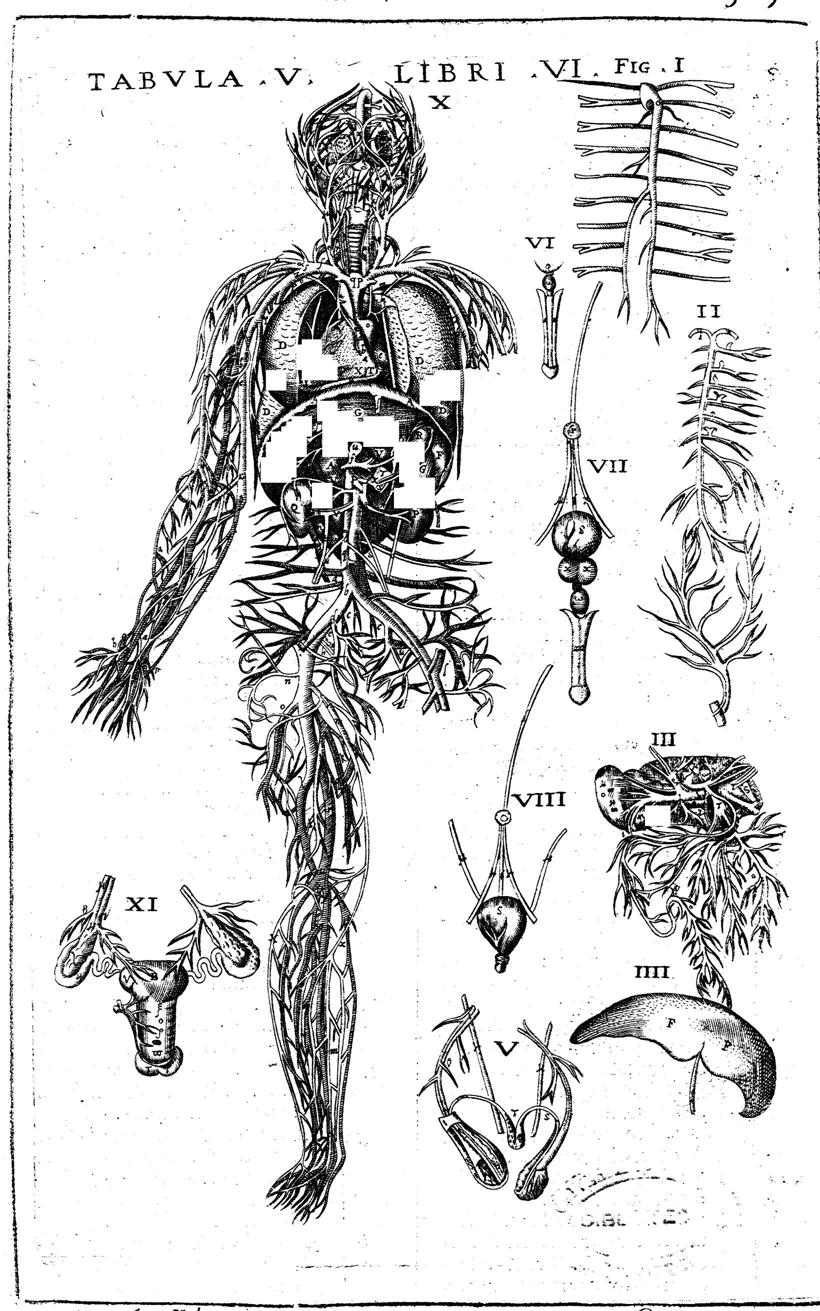
7 Humeraria qua cutem ſubit, cubitumque adit.

8 Humerariæ ramulus altiora cubiti articuli interdum petens.

9 Ramus ad humeraria ad communis venæ conſtitutionem repēs. Verum modo conduxerit potius minores Latinos characteres aſſumere, ne quum arithmetici characteres geminandi eſſent, plura ipſis obliterentur.

a Humerariæ ramus per radium cubitiq; exteriora ad vlnæ appendicem & brachiale properans, axillariſque ramo *p* indicando aucta, & paruum digitum, deinde & annularem præcipue accedens.

b Axil-

Digitized by Google

b Axillaris ramus, cui anteriorem interioremque brachij ſedem inueſtienti diſpenſatus.

c Ad muſculos cubitũ extendentes.

d Ramus quartũ brachij neruũ ad cubiti vſq; exteriora cõcomitãs.

e Axillaris in duos truncos partitio.

ff Truncus in alto latitans, & arteria vndiq; concomitatus, & per cubiti flexum in cubitum tendẽs.

g Dicti trunci ramus radio exporrectus & ſurculos pollici, indici, & medio exhibens.

h Arteriæ dictum ramum concomitantis ſoboles, externam manus ſedem inter indicem, ac pollicem accedens.

i Reconditi illius trunci ramus vlnæ exporrectus, & paruo digito, anulari, & medio ſoboles depromens.

k Sub cute excurrentis axillaris trũci iuxta cubiti articulũ diuiſio.

l Axillaris ramus communem conſtituens.

m Communis vena.

n Communis venæ inſtar Y diuiſio, atque dein ipſius per externam manus ſedem ſeries.

o Surculus communis internã manus adiens ſedem, & hic aliis cõmixtus ramulis.

p Axillaris ramus vlnę exporrectus, varieque in cutem diſſectus, & ſuo extremo cum quodam humerariæ ramo coiens, vbi π poſuimus.

qq Series venarum internam cubiti cutem, & volam implicãtium.

r Hãc literam ne ſcrutaueris in maiori figura, cum ſit in 7 & 8 figuris, notatque vmbilici portionem.

ſſ,ſſ In eiſdem figuris notat venam ab vmbilico ĩ iecur exporrectam: quæ connectenda venit hepati, depicta in quarta particulari figura, vbi reliqua portio iſtius venæ ſignatur charactere ſ.

t In ſeptima & 8 figura particulari notat meatuum vrinam fœtus inter ſecundũ ipſius inuolucrũ, & intimum deferentem.

uuu 7. & 8. figura ſignificant arterias fœtui particulares.

s In maiori figura portiuncula nerui iecoris cauo a ventriculi neruis deprompta. Hic admonendus mihi lector eſt, tertiam particularem figuram continere, ac exprimere inferioris omenti membranæ portionem, quæ poſteriori ventriculi ſubijcitur ſedi, ac venæ portæ diſtributionem ſimul cum arterijs neruiſque hac excurrentibus ſuſtinet. Inſuper præter eiuſmodi vaſa hic in eadem tertia figura Lien cum venis, ac arterijs per meſenterium diffuſis ſpectatur, totaque figura (ſi quis vellet) agglutinari poteſt maiori figuræ in iecoris cauo, vbi υ φ τ ς in vtriſque figuris occurrentia inuicẽ reſpondeant.

ςς ςς igitur in maiori, ac item tertia figura ſignificat meatum bilis veſiculæ duodeno inſertum.

τ 3. 10. In vtraque figura uenæ portæ caudex.

υ 3. 10. Iecori inſerta arteria, & neruus quoque illi exporrectus arteriæ.

φ 3. 10. Bilis veſiculam adiens arteria, & neruus.

χ 3. 10. Venæ bilis veſiculam adeuntes.

ψ 3. Vena & item arteria poſteriorẽ uentriculi ſedem iuxta ipſius inferius orificium accedentes.

ω 3. 10. Vena ventriculum petens, qua gibbum ipſius dextrã dorſi ſedem ſpectat.

a 3. Vna vena, arteria, neruus, dextram fundi ventriculi ſedem implicantes.

b 3. Minor portæ maximæ diſtributionis truncus.

c 3. Grandior truncus maximæ partitionis venæ portæ.

d 3. Vena & arteria duodeno inteſtino potiſſimum exporrectæ, & ipſis attenſo corpore glanduloſo ſuffultæ.

e 3. Vena cum coniuge arteria dextram ſedem adiens inferioris membranæ omenti.

ff 3. Radix arteriæ in iecur, uentriculum, lienem & omentum, & bilis ueſiculam digeſtæ.

g 3. Vena cum coniuge arteria ſuperius ventriculi orificium coronæ modo tandem cingens, atq; in ventriculi figura inter α & α occurrens.

h 3. Vena, & arteria pcipuã inferioris membranæ omenti ſedẽ petens, & colon quà ventriculo ex

por-

porrigitur implicans.

ii 3. Glanduloſum corpus vaſorum diſtributioni hic præfectum.

κ 3. Inferioris omenti membranæ ſiniſtram ſedem accedens vena.

ll 3. Vaſorum ſeries ad lienem.

mmn 3. Vaſa ab illis quæ lieni inſerunt ſiniſtram ventriculi ſedē adeuntia. Verum præcipua *n* indicantur, quæ ſiniſtram ſedem fundi ventriculi implicant.

ooo 3. Series eſt venarum & item arteriarum inteſtinis propriarum.

pp 3. Radix præcipuæ arteriæ inteſtina petentis.

qq 3. Minor arteria inteſtinis propria.

rr 3. Glandulæ in meſenterio poſitę, & nuper narratos vaſorum diductus corroborantes.

ſ In maiori figura foramen ſepti tranſuerſi ſtomachum trāſmittens, atq; adeo ſinus iecoris ſtomacho cedens.

t Item in maiori figura iecoris ligamētum quo ſiniſtra ipſius pars ſepto nectitur.

uu Magna arteria ſeptum permeans, atque adeo ipſius ramus in dextram ſepti partem excurrens.

x In vtraque figura cauæ venæ caudex.

y In maiori figura: vena ſiniſtri renis pinguem accedens tunicā.

α vena & arteria reni dextro oblatę.

β Vena dextri renis pinguem tunicam intexens.

γ Siniſtrum renem accedens vena, & arteria.

δ Siniſtra ſeminalis vena.

ε Dextra ſeminalis vena.

ζ Arteriarum ſeminalium ortus.

ηη Siniſtra ſeminalis venæ, & arteriæ congreſſus.

ιι Siniſtrum teſtem vna cum tunica adhuc ipſi propria, atque a peritonæo pronata, & *ii* notata delineauimus ī quinta figura particulari: ita tamen hic eſt diſſecta apertaq; teſtis tūnica, vt nihil quo minus aptè cernatur impediat, imo etiam muſculum illi innatum commonſtrat, *κ* indicatum.

λ In eadem quinta figura particulari ad characterem *λ* vena, & arteria peritonæi amplitudinem egrediuntur.

μ Varicoſum corpus, ipſaque adeo venæ arteriæ varia, & admirabilis implicatio.

ν Siniſter teſtis, tunica ipſi proxima obtectus.

ξξ Vaſis ſemen deferentis ad teſtem reuolutio.

οp Vaſis ſemen deferētis aſcenſus ad pubis os.

ϖ Siniſtri vaſis ſemen deferentis ad pubis oſſis poſteriora inflexus.

ς Dextri vaſis ſemen deferentis reflexus.

τ Dextri ſiniſtriq; vaſorum ſemen deferentium coitus.

φ Vaſorum ſemen deferentium inſertio.

χχ Septima figura glanduloſum corpus vaſorum ſemen deferentiū inſertionem excipiens.

ψψ In eadem & ſexta figuris meatus vrinæ ſeminique communis.

ωω Sexta & ſeptima figuris muſculus orbiculatim dicto iam meatui obductus.

ææ Sexta & ſeptima figuris penis, atq; adeo ipſius corpora.

aa Rurſus in maiori figura *a*, *a*, ſignificat venas, & arterias lumborum vertebris, ipſiſque adnatis muſculis, & abdominis lateribus exporrectas.

b In eadem maiori figura venæ cauæ, & arteriæ ſuper os ſacrum partitio.

cc Arteriolæ, ſunt ſacri oſſis foramina petentes.

d Siniſtri partitionis dictæ trunci diuiſio.

e Interioris rami dictæ diuiſionis propago, nates & coxendicis oſſi adnexa petens.

f Dicti rami propago tandem veſicæ & vtero digeſta.

g Pars eſt arteriæ fœtui peculiaris, quam antea ad veſicæ latera *u*, vti & hic quoque in maiori figuræ portione, notauimus.

h Portiuncula exterioris rami dictæ antea diuiſionis ad reliquum accedens interioris rami.

i Reliquum interioris rami per pubis oſſis foramen in muſculos interiorem femoris ſedem occupantes diſtributum.

κ Sedes qua ſoboles dicti reliqui alteri vanæ commiſcetur. Verum hic ex tabula prompte animaduertis, quando & arreriæ ſubaudiendum eſt, quū ſcilicet venæ arteriam attendi cernis.

Digitized by Google

l	2.10. Exterioris rami propago, abdominis inferiorem ſedem ad vmbilicum vſque perrepens.
mm	Vena per femoris, & tibię interiora ſub cute ad digitos vſque pedis diſtributa, & in progreſſu varios edens ſurculos.
n	Coxendicis anteriora petens, ſub cute tamen.
o	Muſculos & cutem femoris exteriorem ſedem occupantes intexens.
p	Muſculis anteriorem ſedem femoris occupantibus digeſta.
q	Dictæ modo venæ cōgreſſus cum ea, quæ per pubis oſſis foramen femur adit.
r	Hac præcipua femur petens vena ſecundum femoris os reflectit.
ſt	Propagines muſculos poſteriorē femoris ſedem occupantes, & cutem huius ſedis ad ſuram vſque accedentes.
u	Diuiſio in poplite, atque adeo rami in muſculos a femoris capitibus hic pronaſcētes diſtributi.
x	Maioris dictæ diuiſionis trunci vena, externam tibiæ cutem ad ſummum vſque pedem implicans.
y	Vena, & arteria fibulę exporrecta, ac inter muſculos latitans.
α	Maioris dictę diuiſionis trunci ramus, cutem internam tibiæ ſedem integentem, ad digitos vſque varie ſubiens.
β	Ramus dicti trunci ſuram ad calcem vſque petens.
γ	Propago grandioris trunci inter muſculos tibiæ anteriorem ſedem occupantes, ad pedis vſque ſuperiora, & digitos digeſta.
δ	Trunci grādioris reliquum inter muſculos poſteriorem tibiæ ſedem ſibi vendicantes deorſum repens, & inter tibiam & calcem pedem ſubiens, ramulos digitorum inferiori ſedi communicans.

FIGVRA IX.

PROPONITVR *hic ſpectandus muliebris vterus vna cum ſuis inſtrumentis, neceſſariis ad procreationem, ſuper ſedeo autem a literarum explicatione, quod hæc inueniatur ſupra, lib.* III. *Figura* XXVIII.

IOANNIS VALVERDI
Medici de Humani Corporis Fabrica.

LIBER SEPTIMVS.

In quo de Neruis agitur.

Quid Neruus, quæ ipſorum differentiæ, quid exortus. Cap. I.

MEATVS ex prioribus duobus principijs emanantes, venas ſcilicet & arterias ſuperiore libro proſequuti ſumus; è tertio nunc principio enaſcentes, enarrandi nobis ſuperſunt. Scire igitur oportet, quod licet communi appellatione, nerui vocentur non minus muſculorum tendines, & articulorum vincula, quam inſtrumenta, quibus ſentiens facultas in omnia membra diſtribuitur; ipſe tamen hoc in libro, ſicut & alijs, ſentiendi organa ſemper intelligam, quibus a capite dnntaxat origo eſt. Eſt ergo neruus corpus quoddam longum, teres, & ad tactum ſolidum, cuius origo & principium, nec dura membrana eſt, neque cor, vt quidam exiſtimarunt, ſed cerebrum, ac ſpinæ medulla; quæ ſententia Hippocratem primum auctorem, deinde vero Eraſiſtratum, Lycum, Andream, Marinum, Herophylum, Galenum, Veſalium, & Realdum aſſertores habuit, & ipſius facile vnuſquiſq; certior fieri poteſt. Nunquam enim ex corde neruus vllus prodire conſpicitur; imo vero in ipſum, vt ſuo loco dicemus, a ramus quidem prætenuis ſexti paris neruorum cerebri propagatur, quo ſane parum indigeret, ſi eorum principium exiſteret. Neq; a dura prodeunt menynge; quanuis excuſandi veniant, qui id prodiderũt, cum enim nerui omnes illi ac tenui membranæ, perinde atque arbores corticibus implicentur, facile fuit, vt extrinſecus eos intuentes, deluderentur. In hanc quoque ſententiam id eos adduxit, ꝙ cerebrum vſquequaq; ſenſus expers, vtranq; vero membranam eo admodum exquiſito præditam intuerentur; quod ſane effecit, vt ratum conſtanſq́; adeo non habeam, vt complures exiſtimant, a cerebro ſenſus originem pendere, præſertim cum interiorem neruorum partem ſenſu omnino deſtitui, exteriorem vero eo perquã acuto pollere animaduertam. Sed his, quæ huc minime pertinent, omiſſis, qui ſedulo internam neruorum faciem perſcrutabitur, huic, eos a cerebro, aut a ſpinæ medulla oriri, eorumq; ſubſtantiam ei ex qua prodeunt parti aſſimilari, conſpicuum euadet. Quoniam uero medulla, vti diximus, cerebrum duritie ſuperat, ſic etiã ex ea prodeuntes nerui, ijs, quos cerebrum expromit, duriores exiſtunt; & ſic deinceps prout magis dorſum verſus procedunt, ad os vſque ſacrũ, vnde duriſſimi totius corporis nerui prodeunt. Pro longiori etiam breuiorive progreſſu nerui duritie, ac mollitie variant; ac proinde, qui aures, linguam palatum, & oculos adeũt, teneriores ſunt; etſi ex his, qui tortuoſi procurrunt, ut tertium par, magis indureſcunt, prout ſiccior eſt ſedes quam perreptant; idque haud citra graue myſterium effectum eſt. Vt enim exteriores ſenſus, viſus ſcilicet, auditus, guſtatus, olfactus, & tactus, ad huiuſce facultatis ſuſceptionem, molli egebant inſtrumento, quo radij, ſiue rerum ſpecies ipſum promptius afficerent, alterarentvè, ſi huiuſcemodi nerui duri erant, haud recte actionem ſuam edere poterant; ſic qui motui famulantur, ſi molles extitiſſent, corporis noſtri compagem aſſiduo motu ciere incolumes minime potuiſſent. Hinc, neruorum alios ſenſui, alios motioni præeſſe colligitur; ſenſui

Quid communiter neruum vocent.

Neruus quid. Nerui a cerebro prodeunt.

Nerui haud ex corde prodeũt.

a li.iiii.ſi.vi.h.

Neruorũ in duritie diſcrimẽ.

Neruorum cur alij alijs teneriores.

quidem

Digitized by Google

quidem famulantur, qui [b] in oculos, [c] aures, [d] nares, palatum, ventriculi os, manuum volas, & in cutem denique vniuerſam excurrunt; reliqui omnes motioni deſeruiunt. Ex hoc tamen minime infero neruos motui famulantes ſenſus expertes eſſe, vt multi exiſtimarunt, hinc deluſi, quod plerunque obſeruarent ſenſum motu ſuperſtite deperdi, & contra. Cum enim partis alicuius, ſenſus duntaxat deperditur, id fit, quod neruorum propagines in cutem pertinentes, noxam ſubierint, muſculorum interim neruis illœſis; motu autem duntaxat deperdito, ſecus euenit. Quod ſi quis ex me quærat, vndenam fiat, vt cutem adeuntes nerui ipſam motu nequaquam cieant, vt ſolent qui muſculos accedunt; Huic reſponſum velim, quod quemadmodum eadem in nobis facultas per eoſdem neruos opifex eſt viſus, auditus, olfactus, & guſtatus; & horum vnumquodque peculiari ſede, quæ proprium eſt eiuſmodi operis inſtrumentum, non alia vlla perficitur; ſic quoque per neruos in muſculos euadentes modum nobis elargitur, ſenſum vero per eos, qui ad cutem; ad uentriculi os, ad inteſtina, cæteraſq; omnes corporis partes, ſenſui ſuſcipiendo aptas pertingunt. Sed iam ad neruorum differentias noſtra redeat oratio. Alia nanque præter dictas, a neruorum exortu deſumitur; Alij ſiquidem, præſertimque teneriores, continuo enaſcuntur principio, vt [e] viſorij nerui. Alij, multiplici principio, ceu funicnlis quibuſdam, inuicem perpetuo diſtantibus exoriuntur, cuiuſmodi ſunt [f] tertium, quartum, & quintum cerebri neruorum par. Alij, etſi multiplex principium ſortiuntur, protinus tamen vt è cranio emergũt, inuicem rurſus coeunt, & caudicem vnum conſtituunt. quod potiſſimum in pluribus a dorſo prodeuntibus neruis, [g] necnon in ſexto, & ſeptimo cerebri neruorum pari obſeruatur; imo uero nerui omnes tranſuerſim diſſecti, cõplurium filamentorum ſiue funiculorum vna coeuntium imaginem præ ſe ferunt. A diſtributionis quoque forma neruorum differentia deſumitur. Quando quidem alij in vnicam duntaxat partem digeruntur, nullam alijs propaginem offerẽtes, quo in numero ſunt viſorij nerui. Alij pluribus diſpertiti ramis, alios in cutem, alios in muſculos, alios in oſſa effundunt, [h] cuius generis ſunt tertii cerebri paris nerui. Quidam indiuiſi, nulliue commiſſi ramo feruntur, [i] quale eſt ſecundum cerebri par, licet ipſi minor tertij paris e cerebro quoque prodeuntis radix nonnihil attendatur. Quidam inuicem copulantur [K] vt viſorii nerui inter ſe. Alij alijs connectuntur, ſimulatq; dorſum egrediuntur, in retis ſiue funiculi ſpeciẽ, qualis in cardinalium galero depingi ſolet; [l] cuiuſmodi ſunt qui brachium adeunt nerui. Solent quoque nonnulli hanc in neruis differentiam conſtituere, ut alii intus caui ſiue perforati ſint, alii ſolidi. At mihi nullum hactenus peruium neruum uidere contigit. Quod uero nonnulli de opticis narrant, ſi ad candelæ lumen ſiue ad ſolem inſpiciantur, ridiculum apud me eſt. Hoc itaque omiſſo, ad neruorum omnium propagationem aggredi operepreciũ erit, ducto a cerebri neruis exordio.

Nerui omnes ſenſus compotes.

Neruorum cur alii motũ alii ſenſum elargiantur.

Neruorum ab exortu diſcrimen.

A diſtributione.

Neruus nullus peruius.

b t.fig.i.ii.G.
c ead.a.
d fi.ii.P.
e t.i.fi.ii.G.K
f ead.M.z,z.
g fi.i,ii.e.v.
h fi.ii.M.
i fi.i.ii.K.
K fi.i I.M.
l t.iiii.fig.i.ii.

Quot neruorum coniugationes a cerebro, ac dorſali medulla priuſquam e cranio excedat, ortum deſumant. Cap. II.

Pro his conſule figuras omnes libri quinti.

CErebrum duas in partes diſtingui, anteriorem.ſ.quam Cerebrum, ac poſteriorem, quam Cerebellum appellamus, iam proditum a nobis eſt. Anteriorem præterea, ſuperiore ſui facie in dextram loeuamq; dirimi, inferiore uero cõtinuam eſſe vniuerſam; & ab ea, non autem a cerebello, ſpinalem medullam enaſci diximus. Inſuper duos cerebro ventriculos adeſſe tradidimus, dextrum & ſiniſtrum, ambos in unam coeuntes cauitatem, quam tertium nuncupamus uẽtriculum, ex quo riuulus quidam ĩ alium excurrit ſinum, inter ſpinalem medullã ac cerebellum exculptum, quem nonnulli quartum uocant uentriculũ. Nunc de neruis ab ipſis prodeuntibus agere, tẽpeſtiuũ erit, qui oẽs a cerebri baſi, & a ſpinali medulla, priuſquã e cranio elabatur, nullo aũt pacto ex cerebello, ut multi exiſtimarunt, ſuam habent originem. Neruos hos a cerebro prodeuntes, etſi ex diſſectionum proceribus multi, ſeptẽ paribus contineri prodiderunt, ſeptenos.ſ. utrinq; neruos cõſtituentes, ſi eos tñ accuratius intueamur, multo melius nouẽ

coniugia

Digitized by Google

a ſi.i. E.ſi.ii. F.
b ſi.i.ii.LM.
c ead.d.iuxta.a.

coniugia conſtituere poterimus, eo [a] pari addito, quod olfactus organum adit, in neruorum numerum ab ipſis minime relato, quod ex cranio nequaquam emergat. Tertium item par verius [b] duplex, quam vnicum conſtitui poſſet: quemadmodum & aliud enumerari [c] coniugium, iuxta quinti paris radicem enaſcens, de quo ipſorum nullus meminit. At ne a veterum ordine deflectam, ſeptenis paribus omnes complectar, a viſorio quod primum in ordine eſt, exorſus.

De primo, & ſecundo cerebri neruorum pari. Cap. III.

a ſi.i.ii.G.
b li.i.t.v.ſi.i. M.
c ſi.i.H.
d li.i.t.v.ſi.i. F.

Primi paris exortus.

PRimum [a] cerebri par, neruo vtrinque vno, a cerebri baſi exoritur, iuxta eam ſedem qua anguſtior duorum ventriculorum coit pars, [b] ſupra glandulam ſcilicet, quam capitis pituitam excipere diximus. Hi omnium totius corporis neruorum (abſolute loquor, de ſingulis ſeorſum) facile molliſſimi ſunt, & craſſiſſimi; ac eorum vterque ſtatim ab exortu coniugem verſus pauliſper contendit, dum ambo inuicem coeant, non tamen decuſſatim, vt multi exiſtimarunt, ſed in quadrangulum [c] corpus congredientes, quod [d] in oculorum orbitæ centrum pertinet; vbi rurſus aduaricantur, ac dexter quidem in dextrum, ſiniſter vero in ſiniſtrum oculum cōcedit, vt Patauij ſingulis fere annis læui negotio videre eſt; nam latronibus oculorum altero ob primum furtum Venetijs eruto, euenit, vt poſt annum vnum, vel alterum iterum comprehendantur, & Patauium diſſectionis ergo mittantur, in quibus eius regionis neruus, qua oculus ademptus eſt, flaccidus & prope aridus occurrit, altero interim prorſus illæſo. Præterquam quod ipſe in nonnullis diuiſionem inter vtrunque neruum obſeruaui; & Veſalius eos ſe in viro diremptos vidiſſe teſtatur, qui dum in viuis ageret, notus ipſi erat, nec ideo tamen, gemina ipſius oculis viſa obuerſabantur.

Viſorij nerui haud ſeſe decuſſatim interſecant.

e ead.
f li.v. t.iii.ſi.i. D.ſi.xiii.K.
g ead.ſi xiii.
h ead.ſi.viii. a.

Viſorij nerui inſertio.

Horum igitur neruorum vterque a ſuo feſtinans latere [e] per primum cuneiformis oſſis foramē proſilit, ad internum ſcilicet radicis oculi orbitæ latus; & in poſterioris oculi ſedis [f] centrum ad amuſſim inſertus, nec alterutram in partem (vti Veſalius, aut rem oſcitanter inquirens, aut cæterorum animantium oculis deluſus prodidit) deflectens, [g] in membranam reti ſimilem vterque abit, quæ [h] humoris vitrei medietatem fere vniuerſam poſterius contegit, eſtque cerebri ſubſtantiæ non nihil ſimilis, ſeu verius reti, vnde eam nonnulli haud membranæ, ſed retis nomine dignati ſunt. Sicque præſentes nerui citra vllam ramorum propagationem deſinunt, viſorios ſpiritus, ductuum inſtar, in oculos, radios vero ſiue rerum ſpecies, ſeu imagines, in cerebri ventriculos deferentes, vbi de viſis dijudicamus; vnde illos nonnulli peruios eſſe prodiderunt, hincque πόρους ὀπτικοὺς, hoc eſt viſorios canales, ſiue foramina nuncuparunt. Mihi tamen, vt dixi, nullus in ipſis hactenus, ſenſibilis meatus occurrit, neque exiguus, neque grandis.

i ſi.i.ii.K.lib. v.fig.xiiii.xv. G.
k lib.ii.t.xv. fig. xxi. xxii. xxiii.
l i.t.v.ſi.i.G.

Secundum neruorum par.

[i] Secunda neruorum coniugatio, paulo poſterius quam prima, ex cerebri baſis lateribus ortum deſumit, longe illa tenuior, ſed durior, idque haud citra graue myſterium; quod per [k] muſculos oculorum, & ſuperioris palpebræ motores digeratur, ex cranio per [l] ſecundum cuneiformis oſſis foramen, comite uena, & arteria emergens.

De tertio, & quarto cerebri neruorum pari. Cap. IIII.

a ſi.i.ii.M.li. v.ſi.xiii.I.
b ead. L. H.
c ſi.i.D.
d ſi.i.ii.K.
e ii.i.t.v.ſi.i. G.
f ſi.ii.N.li.li. t.iiii.ſi.i.t.
g lib.i.ta.iiii. ſi.i.T.
h li.ii.t.i.A.
i ſi.ii.O.
k li.i. ta.iiii. ſi.i.e.

Tenuiſſimi huiuſce paris rami diuiſio.

TErtia coniugatio duplici radice oritur, [a] altera quidem tenuiore, ſed duriore. [b] Craſſior radix è cerebri lateribus enaſcitur, paulo a reliquis duabus poſterius. Tenuior poſterius a craſſiore ortum habet, ad [c] primam ſpinalis medullę originem; & recta in priora per cerebri baſim contendit, ac duram perforans menyngem, [d] ſecundo pari adiungitur, & vna cum eo per [e] foramen exilit, quod ſecundo pari egreſſum præbere diximus. Et protinus quatuor in partes finditur; quarum [f] prima in adipem digeritur oculi muſculis obductum; tū per ea frontis oſſis [g] foramina, quæ in ſupercilijs haberi monuimus, educitur, ac in frontis [h] muſculos diſtribuit. [i] Secunda deorſum fertur, & [k] per quarti ſuperioris maxillæ

oſſis

Digitized by Google

oſſis foramen excidit, quod in male ſummitate viſitur, ſtatimq; multiplici diſſecta propagine, in [l] muſculos ſuperius labrum mouentes, ac in ipſummet labrũ, & in anteriorum deniq; dentium gingiuas exhauritur. [m] Tertius ramus per cõmune quarti, & quinti oſſis maxillæ ſuperioris [n] foramen tranſmittitur, quod paulo infra interiorem oculi angulum conſpicitur; & narium cauitatem ſubit, in membranam carnoſam narium interiora ſuccingentem ſeſe diffundens. [o] Quartus craſſitie cæteris inferior per eam ſciſſuram egreditur, quæ inter primũ ſuperioris maxillæ os, & cuneiforme, ad externum ſedis oculi latus habetur, & in internam temporalis muſculi ſedem abſumitur. [p] Craſſior tertij paris radix, paulo anterius originem nanciſcitur, at ex cerebri pariter lateribus, perque [q] ſeptimum, & octauum cuneiformis oſſis foramen emergit, [r] ramum illico diffundens, qui vitis, aut cucurbitæ capreolorũ inſtar in orbes conuoluitur, durior ſenſim euadens, donec duabus quinti paris [s] propaginibus coniungatur; quibus cõmixtus in temporalem muſculum, in molitorem, cæteroſque omnes faciei muſculos, & in ipſius cutem digeritur. Vbi hunc exprompſit ramum, deorſum nonnihil magis fertur, [t] ſurculumq; alium in dentium gingiuas effundit. Dein priuſquam ad linguam pertingat, [u] ramum poſteriori ex parte germinat, qui [x] muſculum in ore deliteſcentem permeat, & [y] foramen ſubit, quod inferior maxilla interna ſui parte, iuxta ſummitatem gerit; dein antrorſum procedens ſingulis ſui lateris dentibus riuulum impertit, donec per [z] foramina, quæ ad ſummitatis menti latera conſpiciuntur excidat, in inferius quoq; labrum ſeſe diffundens. [a] Quod reliquum eſt craſſioris huiuſce rami, linguæ radicem adit, & tunicã, qua lingua conueſtitur, efformat, aptum ſaporibus dignoſcendis inſtrumẽtum; propagines nonnullas in linguæ ſubſtantiam diſpenſans. Atque is eſt tertij paris neruorum propagationis terminus, ac meta. [b] Quartum par paulo quam tertium poſterius enaſcitur, ipſo & tenuius, & durius; ſed antrorſum modice concedens, tenuiori tertij paris ramo commiſcetur, ac ſimul ambo per dictum [c] foramen in palatum elabuntur, [d] tunicam ipſi obductam conſtituentes. Vnde ex hoc pari atque ex tenui tertij paris ramo, par vnum conſurgere verius dicere poſſemus, cum ambo guſtatui deſeruiant, ortuq; ac diſtributione magis iungantur.

Craſſior huiuſce paris radice. — *Quarta coniugatio.*

l li.ii.t.i.HF. m fig.ii.P. n lib.i.ta.iiii. fi.1.5. o fi.ii.Q. p fi.i.ii.M. q li.i.t.v.fi.i. Q. r fi.i.ii.R. s fi.i.ii.b,c. t fi ii.S. u fi.ii.T. x li.ii.t.vi.D y li.i.t.iiii.fi. viii.F. z ead. fi. vii. G. a fi.ii.YY. b fi.i.ii.Z. c li.i.t.v.fi.i. Q. d fig. ii. & Z inferius.

De quinto cerebri neruorum pari. Cap. V.

Quinta coniugatio.

QVintum [a] par, [b] quarto nonnihil craſſius, [c] ex media ſede illius medullę partis, quæ inter cerebrum, & colli vertebras interiacet, multis propaginibus exoritur, quæ ilico inter ſe rurſus coaleſcunt. Sicque per [d] ſecundum oſſium temporalium foramen, teſtudinem referens, ad aurium cauitatem fertur, vbi in complures finditur ſurculos, qui membranæ in modum, per auris cauitatem expanduntur, auditus organi non infimam partem conſtituentes. Præter hos vero ſurculos, duos alios priuatim educit; quorum [e] alter per [f] quartum, ipſumque tranſuerſum iſtius oſſis foramen, [g] venulam quoque in auditus organum excurrentem admittens deducitur, & paulo poſt egreſſum tertii paris [h] ramo adnectitur, quem capreoli vitis modo in orbes agi retulimus. Alter per tertium iſtius oſſis [i] foramen impenſe anguſtum tortuoſumq; proſilit, & per [K] muſculum tranſuerſim fertur, qui in ore latitans, inferiorem mouet maxillam, molitor appellatus; vbi vero in anterius muſculi huius latus pertingit, prædicto tertij paris ramo adiungitur, in genarum muſculos, & cutem ipſos contegẽtem exhauriendus. Sicq; nerui huius propagatio vniuerſa terminatur. Porrò iuxta paris huius radicem, interius paululum, [l] alia exoritur radix, hac longè gracilior tenuiorque; quæ ſub cerebri baſi in priora contendens, duram menyngem peruadit, & [m] per quintum cuneiformis oſſis foramen egreditur, inque [n] muſculum diffunditur in ore deliteſcentem, nec non per temporalem muſculum, ad quem quinque neruorum rami pertingunt; primus è graciliori tertij paris radice, ſecundus a craſſiori eiuſdem, tertius & quartus ab inſigniori quinti paris radice, quintus e tenuiori: quod ſane ad maius muſculi huius robur effectum eſt, quemadmodum ſuo loco dicemus.

Alia neruorũ coniugatio iuxta quintam exorta.

a t.i. fig.i. ii. aa.li.v. fig.ix. M.fi.xiiii.L. b fi.i.ii.Z. c fi.i.ii.a. d li.i.t.v.fi.i. a. e t.i.fi.i.ii.b. f li.i. t.iiii.fi. vi.V. g li.vi.t.iii.fi. ii.n. h fi.ii.R. i li.i.t.v.fi.i.b K li.ii.t.iiii.Δ l fi.i.ii.d.li.v. fi.xiiii.L. m li.i.t.v.fi.i. S. n li.ii.t.vi.Δ

Digitized by Google

Sexta neruorum cerebri coniugatio. *Cap. VI.*

SExtum neruorum par, paulo inferius quã quintum, ſuam deſumit [a] originẽ, oriturq; cõpluribus a ſe inuicem diremptis ſurculis, qui mox coaleſcẽtes vnũ conſtituunt neruum, qui vna cum [b] minori ſoporalis arteriæ, maioriq; arteriæ iugularis externæ ramo, per foramen erumpit, occipitis, tpm, & cuneum referenti oſſi commune. Mox vero ab egreſſu [c] propaginem, in muſculos ceruicis poſteriora occupantes, præſertimq; in [d] ſecundum ſcapulæ motorem diffundit. Poſtmodum [e] ſeptimo pari, & [f] ſoporali arteriæ membranarum quarundam beneficio adhærens, ad laryngis vſque latera ſe proripit, [g] vbi portionis ſeptimi paris acceſſione adaugetur, moxq; laryngis muſculis [h] ſurculos tranſuerſim exporrigit. Hinc per laryngis latera, [i] ſoporali arteria, & vena iugulari interna comitatus, in thoracem elabitur, vbi protinus [K] exilem ramum ĩ demiſſius internumq; primæ coſtæ latus deriuat, qui ſub membrana coſtas ſuccingente ſecundum coſtarum radices prorepit, ſurculos quoſdam a [l] neruis ex dorſo in coſtarum interualla excurrentibus aſſumens; quum primum vero ramus is diaphragma ſuperauit, in nutritionis organa, vti audies, diſpenſatur. Præter ramum hunc, [m] aliæ quoque a ſexto pari, paulo infra hunc, propagines emittuntur in [n] ſeptimum caput mouentium muſculum, qui a pectoris oſſe, & clauicula eductus in mamillarem proceſſum deſinit; deinde & in [o] muſculum oſſis hyoidis motorem, & in [p] illum deniq;, qui hinc enaſcens, in primam laryngis cartilaginem iter habet. His peractis ſextum hoc neruorum par, thoracis cauitatem ingreditur; ac ĩter venas arteriaſq; iugulares irrepens, dextri lateris [q] neruus ab interiore ſui latere nunc tres, nunc duos emittit ramos, qui ſibi inuicem ſuccedentes, neruos quoſdam cõſtituunt, qui ſeſe ad [r] arteriam brachium petentem reuoluunt, & vna coeuntes, [s] vnum efformant neruum, qui dextro aſperæ arteriæ lateri, membranæ interuentu adhærens, ſurſum recurrit; & ad dextrum laryngis latus feſtinat, [t] glandulæ incumbens, quæ dextri lateris radici appoſita eſt. Glandulam vbi ſuperauit, in plures ilico partitur ſoboles, quæ in ſui lateris muſculos exhauriuntur. Siniſtri lateris neruus iam thoracis cauitatem ingreſſus, rectà cor verſus tãtiſper illabitur, dum extra cordis membranas ad [u] magnæ arteriȩ truncum pertingat, quẽ deorſum ferri tradidimus; ibiq; [x] tres denuo educit ſurculos, qui ad prædictam arteriam reuoluti, in vnum congrediuntur, [y] ſiniſtrumq; recurrentem neruum cõſtituunt, qui ſiniſtro aſperæ arteriæ lateri, mẽbranæ interuentu adhæreſcens, ſurſum perinde, ac dexter effertur, & idem iter conficiens, in laryngis pariter muſculos ſuæ regionis abſumitur. Partes horũ neruorum ſunt hæ, vt muſculis occludẽdæ laryngi opem ferentibus vim elargiãtur, & conſequẽter vocẽ efformẽt: abſq; illis etenim, loquentes minime intelligeremus, vti nec fiſtula, cũ abeſt lingula, ſonitum edit perceptibilem. Id te viuens canis edocebit, ſi horum neruorum alterum, deinde ambos, ipſi aut reſecueris, aut alligaueris: altero enim reſecto, dimidia ilico vox intercipitur, ambobus vero diſſectis, latratus ipſi vſquequaq; adimitur. Sextum par vbi neruos hoſce ſurſum recurrentes, ideoq; recurſiuos latinis dictos exprompſit, ad cordis baſim pertingit, [z] & mediocris amplitudinis ramos in pulmonis tunicã, & [a] membraneum cordis inuolucrum deriuat. Præterea ex ramis a ſiniſtro ſexti paris neruo deprõptis [b] ſurculus emanat, in cordis capſulã, vbi hæc ſiniſtro venȩ arterialis lateri adnectitur, diſtributus, vſq; adeo exilis, vt niſi accurata manus diſſectionẽ adminiſtret, facile abrũpatur. Surculus hic [c] venæ arteriali adhærens progreditur, ad læuũ ipſius latus, nonnihil retrorſum exporrectus, dũ ad cordis baſim perueniat, vbi gracillimis diſpertitus propaginibus in hanc abſumitur partem. [d] Quod reliquum eſt huiuſce neruorum paris, quod in nutritionis organa diſtribui diximus, diaphragma permeãs, deorſum fertur, dexter quidẽ neruus ad dextrũ vẽtriculi latus, ſiniſter uero ad ſiniſtrũ, mẽbranæ interuentu laxe ipſi nõnihil affirmati. Atq; ibi in binos ſinguli ramos partiuntur, [e] oblique ſecundum ventriculũ tam ad os, quam ad poſteriorem, anterioremq; ipſius partẽ cõuolutos, ita vt, dextri lateris rami ſiniſtram ſedem, ſiniſtri vero dextrã attingant. A duobus vero ramis dextrum oris ventriculi latus amplexantibus, [f] propago depromitur, quæ per ventriculi exteriora, ſecundũ latitudinem ipſius vniuer-

Margin notes (left):
a fi.i.ii.c.l.v. fi.ix.N.
b li.vi.ta.iii. fi.ii.I,C.
c fi.ii.f.
d li.ii.t.ix Γ.
e fi.ii.ρ. li.vi. t.v.fi. fx.l,v.
g fi.ii.o.
h ead.g.
i li.v.t.v.fi.x. ✝✝
K fi.ii.h.
l t.ii.x,x.
m fi.ii.KK.
n l.ii.t.iiii.Θ
o ead.S.
p l.ii.t.v.P.
q t.i.fi.iii.P. fi.ii.l. li.vi.
r ead.E t.iiii.γ.
s ta.i.fi.ii.m. fi.iii.QQ.
t fi.i.M.
u ead.B.
x R.fi.ii.o.
y S,S.fi.ii.p.
z fi.ii.q.
a ead.r.
b li.iiii.fi.vi. h.
c ead.l.
d fi.ii.S l.iii. fi.xiii.xiiii.T. V.
e fi.ii.t.
f ead.u.

Margin notes (right):
Neruus dexter recurrens.
Siniſter.
Recurrentium neruorũ vſus.
Horum neruorum rami pectus adeuntes.
Qui coctionis organa petunt.

ſam, ad fundum illabitur, ſurculos quoſdam in via tam in anteriorem, quam poſteriorem ventriculi ſedem diſpergens. In fundum vbi ramus appulit, [g] venæ portæ innitens, ad iecoris caua procurrit, in ipſius membranam abſumendus. [h] Dexter ſexti huius paris ramus, quem ante recurrentium neruorũ principia, [i] ſecundum coſtarum radices exporrigi, & neruis e dorſo prodeuntibus copulatum, intercoſtalibus muſculis offerri commemorauimus. vbi diaphragma magnæ innixus arteriæ ſuperauit, ac tranſuerſim per iecoris caua deductus eſt, tres emittit ramos. Quorum [K] primus [l] interiorem adit omenti tunicam, & per eam deorſum protenſus, in aliquot propagines diffunditur, quarum vnam dextro huius membranæ lateri, & colo inteſtino, qua huic membranæ committitur, exporrigit; alteram duodeno inteſtino, ac ieiuni initio communicat, [m] vſque adeo exilem, vt oculos interdum effugiat; atque [n] aliam deniq; longe ampliorem exteriori omenti tunicæ offert, quæ in dextram fundi ventriculi ſedem pertingens, ſoboles aliquot tum ventriculo, tum omento elargitur. [o] Quod rami huius reliquum eſt, in iecoris caua, & fellis veſiculam exhauritur. [p] Secundus ramus in dextrum renem & pinguem ipſius [q] membranam digeritur. [r] Tertius in dextrum meſenterij latus, & in adhærentia ipſi inteſtina diſpergitur. [s] Quod huiuſce rami ſupereſt, in veſicam, & in mulieribus in dextram fundi vteri partem diſtribuitur, quamuis veſica, & vterus alios ſibi a dorſi medulla neruos aſciſcant. Siniſter ramus iſtius compar, eiſdem ferè ac dexter propaginibus diſpertitur. In primis enim [t] ramum, & ipſe in internam omenti tunicam deriuat, qui tranſuerſim in lienem porrigitur, & [u] duos in progreſſu ſurculos diffundit, in humiliorem omenti membranam, & in eam inteſtini coli partem, quæ hic omento attenditur, diſperſos. Deinde [x] aliam craſſiorem educit ſobolem, quæ in ſiniſtram fundi ventriculi ſedem iter habens, in ipſum exterioremque omenti tunicam, cui multos exporrigit ſurculos, diſſeminatur. [y] Deinceps, ex ramis lienem ſubeuntibus [z] ſurculi alij admodum exiles in læuum vẽtriculi emergunt, venis arterijſque comitati, quas huc a liene reflecti ſcripſimus. [a] Secundus ramus in meſenterium, & ſui lateris inteſtina diuaricatur. [b] Tertius renem ſiniſtrum, veſicam, atque vterum adit; atque hunc ſexti paris propagatio finem habet, quamuis interdum a meſenterij propaginibus, ſurculos aliquot ad teſtes deferri obſeruatum ſit.

g ead.x.li.iii. fi.xi.T.
h fi.ii.h.
i ead.i.
K ead.y.
l li.iii. fi. iii. iiii.
m fi.ii.z.
n ead.α.
o ead.β.
p t.i.fi.ii.*.
q ead.γ.
r li.iii.fi.xix. T.
s fi.ii.δ.
t ead.ζ.
u ead.θ,ι.
x ead.ρ.
y ead.η.
z l.iii.fi.xiiii. g,g.
a fi ii.κ.
b ead.λ.

De ſeptima neruorum cerebri coniugatione. Cap. VII.

QVemadmodum [a] ſeptimum neruorum cerebri par cæteris omnibus duritiæ antecellit, ſic [b] quoq; ex duriori parte, ſpinali ſcilicet medulla, priuſquã è cranio excidat, pluribus inuicem diremptis principijs enaſcitur, hincq; paululum in anteriora procurrit, & ex omnibus inuicem coeuntibus, neruus conſurgit, [c] cui ſecundum occipitis oſſis foramen egreſſum largitur. Simulatque vero egreſſus eſt, ſexto pari copulatur, [d] ſurculos aliquot in [e] muſculos deriuans, ex proceſſu ſtylum imitanti eductos; ac dein in linguæ radicem ſe proripit, vbi [f] multiplici ſobole diſſectus, in linguæ, oſſiſq; hyodis, & laryngis muſculos exhauritur. Præter hoſce ramos, alium inſuper iuxta linguæ radicem expromit, cuius acceſſione ſexti paris [g] ramulus adaugetur.

a t.i.fi.i.ii.γ. li.v.fi.ix.xiiii. o.
b ead.E.
c li.i.t.vi.fig. i.d.
d fi.ii.ξ.
e li.ii.ta.iiii. Q.t.v.H,I.
f fi.ii.π.
g ead.ε.

De ſpinæ Medulla & neruis ab ea prodeuntibus. Cap. VIII.

SPinæ [a] medulla tenui, ac dura membrana perinde, ac cerebrum conueſtitur, cui per q̃ ſimilis in ſubſtantia eſt, imo reuera nihil eſt aliud, quam cerebri pars, ſiue proceſſus quidã, vt [b] quinto libro docuimus, quamuis pulſationem vt ipſum non habeat; vnde duram membranam obtinuit, ſecus quam cerebrum, a ſe minimè diuulſam. Inſuper neruoſam duramq; membranã priuatim ſortitur p̃dictis circumductam, in idq; effectam, ne dum ſpina inflectitur, flexa quoque medulla diſrumpatur, quæ a cæterorum oſſium medulla plurimum diſcrepat, hu-

Spinalis medulla quo a cæterorum oſſiũ medulla differat.

a t.i.fi.iiii.
b cap.2.

Digitized by Google

midiore,ſcilicet & vnctuoſa magis, atque idoneo propterea oſſibus nutrimēto; cum ex ſpinæ medulla oſſa nequaquam enutriantur, quæ in id duntaxat effecta eſt,vt ex ipſa nerui enaſcerentur,quos cerebrum expromere non poterat. Medulla hæc deorſum per vertebrarum cauitatem illabitur; & in deſcenſu ad thoracis vſque medium tenerior eſt,& indiuiſa, [c] neruoſq; geniculatim diffundit; [d] infra eam vero ſedem ramis plurimis fruticatur, perinde ac ſi quis chordulas quam plurimas ſimul iunctas,tela extrinſecus obuinciret; ac poſtmodum [e] per ſingula vertebrarum foramina,vnum ex ramulis illis emittere videtur, quouſque, (vbi ad finem deuentum eſt) vnus ſuperſit, medullæ fini reſpondens. Ex hac medulla nerui octo & quinquaginta, ſiue ſexaginta proferuntur, vtrinque ſcilicet octo & viginti, ſiue triginta, [f] e ceruice nimirum ſeptem, [g] a ſcapulis duodecim, [h] a lumbis quinque, ſex [i] ab oſſe ſacro; etſi nonnunquam inferiores quinque ſacri oſſis nerui gemini ſunt, vbi ſcilicet os id ſex efformatur vertebris; tunc enim per exteriora, interioraque foramina nerui proſiliunt. [K] Poſtrema medullæ pars, quæ ab oſſe ſacro procidit, & coccygem ingreditur, neruus nequaquam eſt, vti nec ab ea prodeuntes ſurculi,hoc nomine dignandi ſunt.

c t.i.ſi.iiii.
d ead.a C.ad H.
e li.i.t.vi.ſi.i. Q.
f t.i.ſi.iiii. ab A.ad B.
g ead.a B.ad C.
h ab E.ad F.
i ab F.ad G.
K ead.h.

Quibus in partibus ſpinæ medulla ex pluri mis veluti filamentis extructa videatur.

Quot neruorũ paria è ſpina medulla prodeant.

De Neruis e ceruice prodeuntibus. *Cap. IX.*

PRimam ceruicis vertebram occipitis oſſi,& ſecundæ eiuſdem ceruicis vertebræ ita committi,vt laterales ipſarum proceſſus adhæreant, iam proditum antea eſt. Hanc ob cauſam primi & ſecundi ceruicis neruorum paris non idem eſt, qui aliorum exortus, ſed gemino conſtat principio, (quemadmodum de illis, quæ ab oſſe ſacro prodeunt, retulimus) quorum alterum [b] per anteriorem corporis vertebræ ſedem [c] alterum per poſteriorem egreditur. Primum per foramen primæ ceruicis vertebrę, & occipitis oſſis commune, iuxta poſteriorem tuberculorum huic vertebræ commiſſorum partem emergit, & in [d] quartum quintumque caput mouentium muſculorum par diſtribuitur. Ab hac vero poſteriori huiuſce paris propagine [e] ſurculus in [f] muſculum expromitur ſcapulæ motus autorem. [g] Secundum principium, præ tenuitate, plerunque inconſpicuum,ab anteriori ſpinalis medullæ parte, inter occipitis os, & primam ceruicis vertebram excidit,iuxta [h] teretis illius ligamenti latera,quo dentiformem ſecundæ vertebræ proceſſum occipitis oſſi colligari diximus; atq; [i] in primũ dorſum mouentium muſculorũ par exhauritur. Secunda coniugatio binas, & ipſa exortus ſui propagines nacta eſt,quarum [K] poſterior, [l] anteriori craſſior, (quanquam & ipſa gracilis viſitur) per latera poſterioris ſecundæ vertebræ [m] proceſſus educitur,& in [n] duos protinus diſpariles ramos finditur. Quorum [o] amplior a prioribus ad poſteriora verſus mutuum vtriuſq; lateris muſculorũ ceruicis poſteriora occupantium congreſſum properat; ibique tertij paruis neruorum ceruicis ramo [p] adauctus,ex dictorum muſculorum medio emergit, & rurſus in priora cõmeans, caput conſcendit,vbi [q] multiplici propagine diſſectus in vniuerſam capitis cutem abſumitur. Tenuior [r] ramus in capita tertii & quinti muſculorum caput mouentium paris digeritur. [s] Anterior ſecundi huius paris propago ab anteriori dorſalis medullæ ſede originem deſumit, proditq; inter ſecundam & primam vertebram ad latus radicis ſecundæ vertebræ proceſſus dentem æmulantis,in [t] primum muſculorum par exhauſta, qui dorſi motuum opifices exiſtunt. [u] Tertium neruorum par ex foramine inter ſecundam & tertiam vertebram hiante profertur,ſtatim ab egreſſu ĩ duos diſciſſum ramos. Quorum [x] poſterior retrorſum flectitur,ac inter [y] ſeptimum, & octauum dorſum mouentes muſculos,ac dein inter [z] ſecundum caput mouentium per occultatus, in poſteriorem ſecundæ ceruicis vertebræ proceſſum feſtinat; atq; hinc ad ceruicis latera exporrigitur, lato tenuique [a] muſculo inuectus quem ad genæ, atque inferioris quodammodo maxillæ motus opem ferre tradidimus. [b] Anterior ramus ĩ quatuor agitur ſurculos. Quorum [c] primus in primum & ſecundum dorſi motores muſculos diſpergitur, ac deorſum properans, quarti paris neruorum propagini, in dictos abſumptæ muſculos applicatur. Tertius [d] ſurſum irrepit, &

a l.i.cap.x.a.
b t.ii.H.
c ead.F.
d li.ii.t.xiiii. F,G,H,I.
e t.ii.iiii. G.
f li. ii.ta.xiii. Q.
g ſi.ii.H.
h l.ii.t.xv.ſi. xxvii.I.
i l.ii.t.viii.A B.
K t.iiii.l.
l t.ii.N.
m li.i.t.v.ſi. vii.B.
n ta.iiii.iuxta l.
o ead.K.
p t.ii.S.
q t.ii.iiii.M. M.
r tab.iiii.ſuper I.
s ead.N.
t li.ii. t. viii. A,B.
u t.ii.ζ.
x t.ii.iiii. O.
y l.ii.t.xiiii.o
z t.xiii.A.
a t.i.Γ.
b t.ii.P.
c ead.Q.
d t.ii.S.

Primi paris neruorum ceruicis diſtributio.

Secund

Tertij.

Digitized by Google

poſteriori ſecundi paris neruorum ramo in capitis cutem & muſculos ipſius motores excurrenti ſeſe applicans,[e] quarto commiſcetur ſurculo; atque ambo[f] in muſculos effunduntur, qui ex tranſuerſis vertebrarum proceſſibus enati, ceruicem in latera mouent, & [g] in eum, qui ex eiſdemmet eductus proceſſibus, ſcapulam ſurſum adducit.

Quarti.

[h] Quarta neruorum coniugatio per foramen inter tertiam & quartam vertebram interiectum emergit, in duos quoque ramos diſciſſa. Quorum [i] poſterior verſus poſteriorem tertiæ ceruicis vertebræ proceſſum, inter muſculos occultatus, eiſque ramulos in tranſitu porrigens contendit; indeque inter muſculos vtriuſque ceruicis lateris deorſum tendit, in latum tenuemque muſculum diſperſus, quem malæ, atque inferiori maxillæ mouendæ opitulari diximus. [k] Anterior ramus, in tres partitur ſurculos; [l] vnum quidem cui [m] alter tertij paris ramulus coniungitur, quique in muſculos gulæ ſubſtratos, ac ceruicem flectentes digeritur: [n] alterum vero ſurculum in muſculos ſpargit, vertebrarum ceruicis lateribus inſtratos, quorum impulſu ceruix in latera detorquetur, & in eum, qui a tranſuerſis colli vertebrarum proceſſibus eductus, ſcapulam attolit. [o] Tertius prædictis longe tenuior, deorſum tantiſper irrepit, dum quinti paris [p] ramo, diaphragmatis [q] neruum, vti dicemus, conſtituenti applicetur.

Quinti,

[r] Quinta coniugatio per foramen quartæ & quintæ vertebræ prodiens, in duos ramos, quemadmodum & quarta ſcinditur. [s] Quorũ poſterior ad colli vertebrarum ſpinam retorquetur, nec diuerſimode a poſteriori quartæ cõiugationis ramo diſſeminatur. [t] Anterior [u] ſurculum protinus de ſe in muſculos ceruicem flectentes emittit, ac dein [x] alium depromit, cui [y] quarti paris ramus, alius item ſexti, interdum vero etiam ſeptimi ramus attexitur, (cum ſcilicet quarti ramus deeſt) quibus adauctus tantiſper procurit, dum ſe in medium [z] diaphragmatis inſerat, longe lateq; in ipſum diffuſus.

Diaphragmatis neruus.

Hic ſummi rerum opificis induſtriam non poſſum non magnopere admirari, qui, cum nerui omnes in muſculos per ipſorum initia immittantur, ad ſeptum vero, quod principium, vti ſecundo libro diximus, in medio habeat, neruus vllus à thoracis vertebris, licet ipſi proximioribus, emitti non poſſet; fecit, vt duo rami, ex quinto ceruicis neruorum pari per mediam thoracis cauitatem deducerentur, & ſinguli a ſuo latere, interſepiẽtibus thoracem membranis ſuffulti, tutiore progreſſu, in diaphragmatis principium inſertionem molirentur.

Anterior quinti paris ramus.

[a] Anterior quintæ huius coniugationis ramus, longe prædicto craſſior, [b] ſurculos aliquot in [c] muſculos ſcapulam attollentes deriuat; ac [d] vnus in primis ab externa rami huius regione depromitur, qui foras emergit in multas diſſectus propagines, cutẽ qua muſculus brachium attollens contegitur, implicantes. Reliquũ vero ipſius, ſub dicto muſculo deliteſcens, protinus vt ad ſcapulę ceruicẽ pertingit, in duos diſpariles ramos diffindit; quorũ [e] anterior ideq; tenuior, ſub ſummi humeri ad clauiculã [f] connexu exporrigitur, & ramum in muſculi brachiũ attollentis partẽ effundit, quæ a clauicula, & ſummo humero principiũ ſumit, nullam interim propaginem cuti offerens, præter vnam impenſe tenuẽ, quæ humerariæ [g] venæ aliquouſq; comes accedit.

Poſterior.

[h] Poſterior vero eius quinti huius paris, portionis, quã inter muſculos latitantem deorſum ferri diximus, ramus, qui anteriori craſſior eſt, poſtquam propaginem in [i] muſculum exprompſit, qui a ſcapula ortus, in os hyoides deſinit, per [l] ſinum, quem ſemicirculi inſtar in elatiore ſcapulæ coſta exculpi proditũ eſt, vena atque arteria comitatus deducitur. Moxq; propaginem [m] muſculo impertit ſinum occupanti, qui inter ſcapulæ ſpinam, & elatiorem ipſius coſtam exculpitur, inſuper & muſculi brachium attollentis parti, a ſummo humero, & a clauicula pronatæ. Porro ramus hic haud in præſentem muſculum totus diſſoluitur, ſed [n] ſurculum in cutem externæ brachij ſedi obductam expromit, qui [o] per exteriorẽ inſertionis partem tranſmittitur muſculi brachium attollentis. Haud ſecus quoq; a ſuccedentibus neruis brachium adeuntibus [p] ſurculi aliquot ĩ muſculos ſcapulæ motores emergunt, qui penitius ſemper in eos adiguntur.

Sexti paris diſtributio.

[q] Sexta coniugatio ſub quinta ceruicis vertebra excidit, [r] poſteriorem ramum, quemadmodũ & cæteræ coniugationes, in muſculos deriuãs, capitis & colli motuũ opifices, & in [s] aliquos itẽ ex thoracis motoribus, quãuis hi neruos a ſeptimo ceruicis neruorũ pari & ex primo thoracis potiſſimũ mutuẽtur. [t] Anterior ſextæ huius cõiugationis

portio,

e ta.ii.iii. T.
f l.ii.t.viii.C t.xiii.H
g ta.xiii. Q.
h t.ii.4.
i t.ii.iii. V
k ead.X.
l ta.ii.Y.
m ead.r.
n ta.ii.a.
o ead.b.
p ead.e.
q t.ii.iii.fi.
r t.ii.s.
s t.iii.e.
t t.ii.iii.d.
u t.ii.a d.ad G.
x t.ii.e.
y tab.ii.u.fit ex b,e.m.
z li.ii.t.iiii. Δ z.
a t.ii.iii.t.
b t.iii.r.r.
c t.ix.Γ.
d t.ii.iii.g.
e ead.h.
f li.i.t.i.λ.
g li.vi.ta.ii. a,a.
h t.ii.iii.i.
i t.v.R.S.
l lib.i.t.vi.fi. iiii.a.
m li.ii.t.xii. H.H
n t.ii.iii.
o lib.ii.ta.x. tranſit inter P,& d.
p ta.ii.iii.t.t. a.a.
q t.ii.b.
r t.iii.χ.
s li.ii.t.xi.F.
t t.ii.L

Digitized by Google

u ta.ii.l. cum e.&b ad conſtituẽdam n. — portio, poſtquam u ramum eduxit, quem quinti & quartis partis propaginibus,
diaphragmatis neruum efformantibus, committi diximus, duobus quæ ſequun
tur paribus coaleſcit, quibuſcum ſubinde x coit abſceditq;, in eum ſane modum,
x t.ii.iii.q. — y t.iii.p. — quo epiſcopalium galeorum funiculi a pictoribus delineari ſolent; & vna cum
ipſis neruos conſtituit, in brachium excurrentes. Priuatim vero ſexta hæc coniu-
z t.ii.7. — gatio y ramulum ad ſcapulę cauum deorſum profundit, & ſurculos aliquot mu
ſculis ſcapulam attollentibus impertit. z Septima coniugatio per commune ſex- *Septimi pa: diſtributio.*
tæ, ac ſeptimæ ceruicis vertebræ foramen emergens ſibi proximis, vti diximus,
implicatur & maxima ex parte in brachiũ porrigitur; imò ex quinto, ſexto, & ſe-
ptimo ceruicis, & ex primo ac ſecundo thoracis neruorũ paribus, oẽs in brachiũ
excurrentes nerui dependent, vt priuato capite docebimus. Id nũc intellexiſſe ſuf
ficiat, ex quinto hoc pari ramũ nonnunquã expromi, qui ſurculis diaphragma-
a t.iii.r. — tis neruũ cõſtituentibus applicetur; vt plurimum vero a ramũ retrorsũ effundit,
qui præter ſurculos, quos muſculis ceruicis poſteriora occupantibus elargitur, b
b t.i.Γ. — nonnullos ẽt in latũ tenuemq; muſculũ exerit, genarũ motui ſuppetias ferentẽ,
cui nerui omnes (primum duntaxat excipio) è ceruice prodeuntes, ſurculos ali-
quot communicant, qui omnes ſecundum muſculi lõgitudinem exporriguntᷣ.

De Neruis è thoracis vertebris prodeuntibus. Cap. X.

a t.ii.8. — PRima c neruorum coniugatio è thoracis educta vertebris, per foramina inter *Primi paris*
ſeptimam ceruicis, & primam thoracis vertebram occurrentia, inſtar quinq; *neruorum tho*
poſtremorum ceruicis parium excidit; Vterque igitur huiuſce paris ramus, in *racis propaga-*
b t.iii.u. — duos ilicò ramos dirimitur, b quorum prior, idemq; tenuior verſus poſteriores *tio.*
dictarum vertebrarum proceſſus contendit, inter muſculos poſteriori ceruicis
parti adnatos latitans, & ſurculos aliquot eo tractu in c muſculum deriuans, qui
c tab.viii.C. t.xiiii.N. — a prima coſta enatus, in tranſuerſos ceruicis proceſſus inſeritur, ceruicẽq; in la-
tus, quamuis in anteriora nonnihil, detorquet; ac in duos inſuper alios, qui ca-
put atque ceruicem retrorſum agunt. Reliquum ipſius, quod in ſeptimæ cer-
uicis vertebræ ſpinam pertingit, obliquo ductu, extrorſum pauliſper excurrit, &
a ſpina rurſus abſcedens, in d ſecundum & e quartum ſcapulam mouentes mu-
d t.ix.Γ.Δ. — e t.x.Γ. — ſculos, ac denique in f tertium propagines aliquot de ſe profundit. Anterior ra-
f t.xi.P. — mus, qui poſteriorem ſeptimi paris ramum, non parum magnitudine ſuperat,
partim ſeptimo ceruicis, partim ſecundo thoracis neruo, in eum quem diximus
g t.ii.iii.x. — modum g copulatur, totuſque in brachium exhauritur, ſi vnicã exceperis h pro-
h t.ii.y. — paginem, quæ ad ipſius principium enata, prædictis commiſcetur, & in priora,
ſecundum primæ coſtæ longitudinem aduſque pectoris os concedit, ſurculos
in via i muſculo exporrigens, qui a clauicula eductus in primam coſtam inſeri-
i t.ii.i.d. — K t.iii.F. — tur. Præterea rami huius caput ſurſum reflexum, in K ſeptimum muſculum ca-
l ta.iiii.S.T. — pitis motuum opificem diſſoluitur; & l in duos inſuper alios, qui ex eodem pe-
t.v.p. — ctoris oſſe producti, alter quidem in hyodes os, alter uero in ſcutiformem laryn
m tab.i.fi.ii. — gis cartilaginem inſeruntur, licet in hos interdum muſculos, m rami aliquot è
K, K. — ſexto cerebri neruorum, ac tertio thoracis pari emittantur. Quod reliquum eſt
præſentis cõiugationis, in brachium vti dicemus, exhauritur, & in progreſſu vbi
ex ala exceſſit, n ſurculos quoſdam ex poſteriore ſui regione in muſculos ſcapu-
n t.iii.αα. — o t.ii.5. — læ interiora occupantes deriuat o Secunda coniugatio inter primam & ſecundã *Secũdum par*
p t.iii.β. — thoracis vertebram emergit, & perinde ac prima p ramum retrorſum proijcit, *neruorum tho*
cuius eadem eſt quæ illius diſtributio. Poſtmodum non minimam ſui partẽ pri- *racis.*
mæ coniugationi porrigit; adeo ut quintum, ſextum, & ſeptimum ceruicis, &
primum ac ſecundum thoracis neruorum paria ita inuicem cõmiſceantur, vt
nerui alii ab aliis minime internoſcantur, & rete inſtar epiſcopalis galeri effor-
ment, ex quo, vti dicemus, nerui oẽs in brachia exhauſti deducuntur. q Reliquũ *Vndecim ner-*
q t.ii.δ. — ipſius inter primam & ſecundam coſtam aduſq; pectoris os exporrigitur, ramos *uorum thora-*
eo tractu aliquos in proximos muſculos effundens. r Reliquæ thoracis neruorũ *cis parium di-*
r ta.ii.a 10. ad 20. — coniugationes, ad primam vſque lumborum vertebram, eundem ferè omnes *ſtributio.*
in modum exoriuntur. Omnes quippe mox ab exortu, in duos partiuntur ra-
mos; quorum alter tenuior retrorſum ad thoracis vertebrarum ſpinas de-

Digitized by Google

torquetur, inter hoſce latitans muſculos, [s] quartum.ſ. thoracis motorem, & [t] ſextum, [u] octauumq; dorſi motuum auctores; inter [x] primum item & [y] ſecundum par muſculorum caput mouentium, & [z] tertium [a] quartumq; illorum par qui priuatim dorſi motibus præſunt. Etſi non ſolum in hoſce muſculos digeruntur, verum etiam vbi ad ſpinarum apices pertingunt, inter vtriuſque lateris muſculos delabuntur; & ſe in muſculos ab ipſis principinm ducentes inſerunt, in quorum numero (præter ex prædictis aliquot) ſunt [b] quartus, & [c] ſecundus ſcapulam mouentes, [d] quintus thoracis motor, & [e] quartus brachij motus opifex. Ad hæc, exiles quædam propagines ab hiſce ramis in cutem pullulant ſcapulis inſtratam iuxta ea, quæ perreptant loca, at minus interim frequentes quam nerui thoracem, vel manus, aut collum adeuntes. Anterior præſentium neruorum pars [f] ſurculos aliquot ſexti paris neruorum cerebri [g] ramo exhibet, per coſtarum radices ſub membrana ipſas ſuccingente porrecto; ac poſtmodum per coſtarum interualla una cum [h] vena, & [i] arteria exporrigitur, eandem cum ipſis viam conficiens. Ab hiſce ramis, in progreſſu multiplex [K] propago manat in circumiecto muſculos, [l] ſecundum videlicet thoracis motorem, [m] ſecundum item brachii motus auctorem, [n] primum ſcapulam mouentium, [o] quartum brachii motibus præfectum, & [p] ſecundum abdominis muſculum, recto in omnibus fibrarum ductu ſeruato. Surculos præterea quoſdam in thoracis, atque abdominis cutem incerta ſerie diſpergit; licet qui mammillas adeunt, multos [q] ramulos è quinto neruorum thoracis pari, quartum coſtarum interuallum petente, ſibi priuatim aſciſcant; ac ſenſum propterea exquiſitiorem obtinent. Aliæ præterea vndecimo, ac duodecimo pari adſunt propagines, quæ ſe ĩ [r] ſexti muſculi femur mouentis principium inſerunt, quẽ hic e vertebrarũ lateribus proferri diximus.

Nerui mammas petens.

s t.xii.Α.
t t.xiii.Γ.
u t.xiiii.γ.
x t.xii.Γ.
y t.xiiii.A,B C,D,EF.
z t.xiii.H.
a t.xiiii.Ο.
b t.x Γ.
c t.ix.Δ.
d t.xi.Δ.
e t.x.Θ.
f t.ii.ℵℵ.
g ta.ii.fi.ii.h.
h lib.vi.ta.ii. GG.
i lib.vi.ta.iii. KK.
K t.ii θθθ.
l t.vii.L.
m t.iii.Δ.
n t.v.Γ.
o t.x.Θ.
p t.iii.Θ.
q t.ii.γ.
r t.viii.Θ.

De Neruis è lumborum vertebris prodeuntibus. Cap. XI.

QVi [a] è lumborum vertebris nerui emergunt, id cum alijs commune habẽt, vt ilico poſt egreſſum è dorſo, [b] ramum in muſculos dorſo inſtratos retrorſum deriuent, [c] quartum ſcilicet thoracem mouentium, ac [d] vndecimum, & [e] decimum tertium dorſi motores. Aſt horum neruorum rami, a ſpinarum apicibus procidentes inter vtriuſque lateris muſculos, in cutem potiſſimum, & [f] quartum brachij motorem muſculum exhauriuntur. Anteriores autem rami, in abdominis muſculos, & in quartum etiam brachij motus auctorem, inq; ipſius cutem, nec non in [g] nonum dorſum mouentium, & in [h] ſextum denique femoris motus opificem digeruntur. Quinetiam è ſecundo lumborum pari, [i] ſurculus priuatim pullulat, qui ſeminali ſui lateris arteriæ, comes nonnunquam accedit, tunc ſcilicet, cum ſexti paris neruorum cerebri ramus inteſtina petens, nullam teſti propaginem exporrigit. Inſuper tria hæc priora neruorum par, a, [K] ſurculos aliquot expromunt, qui ſexti paris ramis, quos coſtarum radicibus hærentes deſcendere prodidimus, applicantur ipſos adaugentes; ex tribus autem poſtremis paribus, propagines aliæ in femur vti dicemus euadunt.

a t.ii.iii.20. 21.22.23.24.
b t.iii.52.53
c t.xii.Δ.
d t.xiii.Γ.
e t.xiiii.Γ.
f t.x.Θ.
g t.viii.ℵ.
h ead.Θ.
i t.ii.49.49.
K ead.ad latera 20.21. 22.

De Neruis ab oſſe ſacro excidentibus. Cap. XII.

Quot neruorũ paria ab oſſe ſacro prodeãt.

AB oſſe ſacro [a] quini vt plurimum nerui, nonnunquam vero ſeni prodeunt. Quorum [b] prima coniugatio inter poſtremã lumborum & primã ſacri oſſis vertebrã procidit, eundem prorſus in modum, quo cæteras a lumborũ vertebris exilire diximus; niſi ꝙ ex eo qui retrorſum agitur ramo, [c] ſurculus priuatim erumpit in muſculos ab ilium oſſe pronatos, præſertimq; in [d] primũ femur mouentium, riuulis quibuſdam in cutẽ inguina cõtegentẽ deriuatis. Anterioris huiuſce propaginis pars neruis crus petentibus admiſcetur, [e] pars oſſis coxendicis interiora perreptat, propagines aliquot abdominis muſculis, & [f] ſeptimo femoris motori cõicans. [g] Inferiores quinq; propagines peculiarẽ ſibi uendicãt naſcendi modum, priuſquã enim ex oſſe procidant, in duos partiuntur ramos; altrrũ tenuiorem per foramen qđ exteriori oſſis huius parti exculpi diximus, excidentẽ,

a lib.i.t.vi.fi. ii.
b t.ii.iiii.25.
c t.iii.54.
d t.ix.Π.
e t.ii.53.
f t.viii.A.
g vide primã & ſecundam tabulam ſimul.

craſſiorem

craſſiorem alterum,cui interius foramen egreſſum præbet. Qui per exterius fo-
ramen elabitur,in muſculos coxendicis oſſis poſteriora occupantes potiſſimum
h t.xiii.Γ. i t.xiiii.T. digeritur; in [h] vndecimum.ſ.& [i] decimũ tertium dorſi motores; in [k] quarti bra-
k t.ix.Θ. chium mouentis caput; in quartum thoracis motorem; in [l] quatuor priores fe-
l ta.ix.Π.t.x. mur mouentes; & in cutem deniq; partes has atq; inguina contegentem. Ante-
xi.Σ.Φ. riores amplitudine iſtis excellunt,ac diuerſam obtinent propagationis rationẽ;
tres etenim priores in crus,vti diximus,iter habent,duo vero poſtremi ĩ ani mu-
m t.ii.iii.56. ſculos,in uteri ac ueſicæ ceruicem,& in penem quoq; cõcedunt. Atq; is eſt [m] me
dullæ ſpinalis terminus,velut in caudã actæ,quæ in coccygis os ingrediens in ip-
ſo deſinit. Sed iam ad neruos,in brachia,& crura excurrentes orationem rurſus
conuertere operæprecium erit, ducto ab his qui ad brachia prorepunt,exordio.

De Neruorum in brachia propagatione. Cap. XIII.

a t.ii.iii.uu. 5.6.7. IAm diximus [a] quintum,ſextum,& ſeptimum neruorum ceruicis, & [b] primũ,
b t.ij.8.9. ſecundumque thoracis paria in retis ſeu chordulæ galeri epiſcopalis imaginẽ
ita inuicem commiſceri, vt difficili negotio internoſcantur. Ex huiuſmodi ner-
uorum implexu propagines in brachium concedentes enaſcuntur,incerto pror-
c t.ii.π,π.t. ſus omnium exortu. In his tamen referendis, ordini & ipſe a cæteris obſeruato
iiii.R. inſiſtam. [c] Primus itaq; in brachium irrepens neruus ex [d] quini paris neruorum
d t.ii.iii.i. ceruicis ramo exoritur; & in [e] muſculi brachiũ attollentis ſedem a ſcapula pro-
e t.x.e. natam ſpargitur, per brachij exteriora, aduſq; longitudinis ipſius medium pro-
perans,& carnoſæ inuectus membranæ,tum ipſe,tum reliqui oẽs cutem adeun-
tes, ſurculos ipſi nonnullos inter adipem exporrigunt, filamentorum inſtar te-
nues,incerta prorſus diſtributionis ſerie. Reliqui omnes brachium petentes ner- *Secundi nerui*
f t.ii.iii.90. ui,per axillam feruntur,in plurimos,eoſque prægrandes diſpertiti ramos. [f] Secũ *brachium pe-*
dus enim ex eo implexu quem neruos hos poſt exortum efformare monuimus, *tentis diſtribu-* *tio.*
g t.iiii.5. educitur,& brachium petit,ſub [g] muſculo cubitum flectentium primo, vbi duo
h t.vi.Θ. ipſius capita inuicem committuntur,ad [h] muſculi ſcilicet brachium pectori ad-
i t.i.Δ. ducentis, & [i] eius qui brachium attollit,inſertionem; & ſub dicti muſculi capite
quod a ſcapulæ proceſſu anchoram referẽte principiũ ſumit, occultatus, vtriſq;
k t.ii.55. muſculi huius capitibus [k] ſurculum offert, qui deorſum ductus in poſteriorem
l t.ii.Ψ. iſtiuſmet muſculi ſedem exporrigitur; ac [l] ſurculum interdum tertio neruo of-
ferens,deorſum ad anteriorem cubiti ſedem contendit, ſub muſculo cubitũ fle-
m ta.ii.Γ.ta. iiii.Y. ctentium primo, & ab externo ſui latere [m] ſurculum [n] muſculo cõmicans, qui ra-
n t.xii.Θ. dium deorſum agentium maior eſt; atque ad cubiti flexum pertingens, ſecun-
o t.vi.q. dum externum latus [o] tendinis muſculi cubitum flectentium anterioris, deſcen-
dit,in cutem ſeſe diſpergens. Protinus nanque ut è muſculis emergit,in duos ra-
p t.i.Δ.t.iiii. a. mos diſcinditur; quorum [p] ſuperior idemque tenuior una cum humerali [q] ve-
na ſupra radium ad medium vſque ipſius longitudinis defertur, ac dein verſus
q li.vi. t.i.ii. iii.1. vlnæ appendicem retorquetur, vniuerſam cutem radio incumbentem ſurculis
r t.ii.Δ.infe rius. implicans quamplurimis; quorum [r] præcipuus inter cutem carnemque ſemper
deductus, radij appendicem ſuperat, & ad ſecundum pollicis articulum pertin
s t.ii.Θ.t.iiii. b. git. Surculis his, alij nonnunquam accedunt, ab [s] illius nerui propaginibus,
quem manus volam adire audies, qui humilior eſt,& craſſior nerui huiuſce par-
titionis iuxta cubitum factæ ramus, qui ſtatim in duas alias dirimitur propagi-
t li.vi.t.i.ii.h nes ſub humeralis venæ [t] ramo procedentes, qui alteri axillaris venæ ramo, ad [u]
u eed.α. communis venæ conſtitutionem permiſcetur. Harum propaginum [x] altera,vbi
x t.ii.Λ. ſub dicta vena concedens ad communem appulit, relicta vena inter cutem &
carnem fertur,ac radium verſus pauliſper conſcendens, ſecundum internum la
y t.iii.a. tus inferioris [y] muſculi brachiale flectentis,ad brachialis vſque radicem præfert.
z t.ii.z. [z] Altera propago,oblique magis quam venæ cõis principium cõſiſtat,deorſum
a li.vi.t.v.fi. x.m.q. prorepit, ac poſtmodum [a] maiori venæ interioris cubiti ſedis, cuti potiſſimum
oblatæ attenſa, ad brachiale feſtinat, & priuſquam cubiti longitudinis medium
b t.ii Π. attingat deſinens, in duos finditur ramos, quorum [b] alter radio, [c] alter vlnæ in-
c t.ii.Σ. nitens deorſum tendit, ambo vero brachiale ſuperãt,ſurculos aliquot in manus
volam

volam diſpergentes. Ab illis prǽterea ſurculis, qui carneam pollicis molem, Veneris montem appellatam conſcendunt, propagines interdum in externam manus ſedem excurrunt, & [d] neruis commiſcentur cutem primi pollicis internodij externæ regioni obductam implicantibus; ſicque propagari deſinit.

Tertij paris diſtributio.

[e] Tertia in brachium excurrens coniugatio ex eo, quem diximus, implexu paulo infra ſecundam educitur; & brachium attingens, [f] ramum expromit, qui inter [g] muſculum, quo brachium pectori adducitur, & eum quo attollitur ſub cute permeat. Simulatque vero tertius neruus in brachium pertingit, ſubtus [h] muſculum cubitum flectentium primum ſeſe indit, ac deorſum vnà cum ſecundo neruo illabens, [i] ramulum impartitur muſculo cubitum flectentium poſteriori, cui ſecundus etiam neruus propaginem interdum exporrigit. Deinceps a ſecundo vt plurimum neruo [K] ramus in tertium pertinet, cuius deceſſione is adaugetur; interdum vero nullus fit ipſorum congreſſus. Vtcunque autem ſe res habeat, [l] ramulum frequenter hic in cutem diſpenſat, anteriori brachij ſedi ſibi proximæ obductam, ac dein per brachij anteriora in cubiti flexum concedit, pari ſemper interuallo a ſecundo diſtans, & interiore humeri oſſis [m] tubere inuectus, perq; internum latus inſertionis [n] muſculi cubitum flectentium poſterioris. Vbi muſculi huius finem ſuperauit, [o] ſurculos protinus complures muſculis offert internam brachij regionem a cubito ad manum occupantibus, [p] ijs nimirum, qui ſecundos, ac [q] tertios quatuor digitorum flectunt articulos, & [r] ei, quo tertium pollicis internodium flectitur, atq; [s] illi demum, qui ab interiore humeri oſſis tuberculo eductus in poſtbrachialis os indicem ſuffulciens inſeritur. Poſtmodum [t] aliam expromit propaginem, quæ inter muſculos, quibus ſecundi, ac tertij quatuor digitorum, & tertius pollicis articuli flectuntur, per radium vna cum [u] vena, atque arteria ad brachiale vſque defertur, & ſub [x] tranſuerſo ligamento permeat, prætenues quoſdam riuulos in [y] muſculum deriuans, qui pollicem a cæteris digitis abducit; & in [z] duos primum iſtiuſmet digiti articulum flectentes; ac in interiorem primum medii digiti os flectentium; verum huic, vt & illi qui radium in ſupinum ducentium inferior eſt, neruos hos potius incumbere, quam i ipſos inſeri audies. Poſt hæc in vola tres educit propagines; quarũ prima in duos ilico ramos diffinditur, qui a ſuo quiſque latere internam pollicis ſedem adeunt; Secunda binis quoque ſurculis internum indicis latus implicat; Tertia in nullos acta ramos, in internam medii digiti ſedem verſus indicem excurrit, omnibus interim ad ſummos vſq; digitorum apices concedentibus.

Quartus neruus in brachiũ irreptus.

[a] Quartus neruus omnium in brachium excurrentium longe maximus, ex eodem commemorato implexu educitur; & per brachium vna cum [b] axillari vena, & magna arteria deducitur; & [c] exiguis quibuſdam ſurculis in [d] muſculos cubiti extenſores deriuatis, priuſquam ad medium humeri oſſis longitudinis pertingat, oblique retrorſum ad os contorquetur, tranſuerſum per dictos muſculos deductus. Priuſquã vero totus reflectatur, ab interno ſui latere [e] ramum expromit, qui inter hoſce [f] muſculos, & poſteriorem cubitum flectentium, in internam brachij ſedem commeat, vbi multifariam diremptus, in cutem hic inſtratam exhauritur. Vbi hunc eduxit ramum, neruus retrorſum agitur, dum ſenſim, ac ſenſim ad externã brachij ſedem perueniat; & ab externo ſui latere [g] propaginem emittit, quæ in cutẽ emergit, inter [h] exteriorem cubitum extendentium muſculum, & prolixioris muſculi, radium deorſum agentis caput; ſtatimque in cutem diſpenſatur, quæ brachij externam ſedem ad cubitum vſque contegit. His peractis, neruus in externum humeri oſſis tuberculum ſe proripit, [i] ſinu inuectus poſteriori ipſius ſedi exculpto; quem locum vbi ſuperauit, ramum profert, qui [K] extrorſum in cutem erumpit, & errabundo ductu ad brachiale vſque feſtinat, multos eo tractu ſurculos in cutem brachij exteriora conueſtientem diſpenſans. Vlterius in [l] duos diſcinditur truncos. qui deliteſcentes brachiale adeunt. Alter quidem [m] iuxta radium, [n] inter ſuperius quarti muſculi brachiale extendẽtis latus, & inferius latus prolixi muſculi radiũ in pronũ agentis, nõnullos in via ſurculos muſculis hiſce cõicans. Ad brachiale is vbi appulit, ſub [o] tranſuerſo ligamento externæ ipſius regioni obducto repit, quo etiam bifidũ muſculi brachiale extendentis tendinem tranſmitti diximus. Brachiali ſuperato, in [p] duos ramos actu-

rum

d lib.vi.t.ii. iuxta ǫ:.
e ta.ii.iii. T. ta.iiii.T.
f t.ii.ⲩ.
g li.ii. t.i.recta; ab L ad Q.
h t.vii.Γ.
i t.ii.Φ.
K t.iiii.χ.
l t.ii.χ.
m li.i.t.vi.fi. vi.ς.
n t.viii.Γ.
o t.ii.43.ta. iiii.c.
p li.ii.t.v.Θ.
q li.ii.t.vi.Ξ.
r ead.υ.
s t.iiii.χ.
t t.iii.44.ta. iiii.d.
u li.vi.t.v.fi. x.g.
x lib.ii.t.iiii. θ.
y li.ii. t.iii.I.
z t.vi.χλ.

a ta.ii.iii. ✱. t.iiii.e.
b li.vi.t.v.fi. x.Z.
c t.ii.Ψ.
d t.xi.Θ.def
e ta.iii.Ω.ta. iiii.f.
f ta.vii. inter P & N.
g tab.iii.32. ta.iiii.g.
h lib. ii. t.xi. inter S & Y.
i lib.i.t.vi.fi. vi.P.
K t.iii.33.ta. iiii.h.
l tab. iii. 34. t.iiii.i.
m tab.iii.35. t.iiii.KK.
n lib. ii. t. x. inter Y & X.
o li.ii.t.ii.iii. 3.
p t.iii.36.

Digitized by Google

tum ſcinditur; quorum alter bipartitò etiam diſſectus in externum pollicis latus iter habet; alter in duas pariter ſoboles diremptus, vnam indici porrigit, in externam ipſius regionem duplici quoque ſurculo abſumendam; alteram vero indiuiſam interno lateri exterioris medij digiti ſedis applicat. [q] Ramus nerui huius per vlnam porrectus, [r] propaginem ilicò in [s] muſculum confert, quo index, medius & anularis extenduntur; aliam item [t] muſculo paruum extendenti communicat; vt & [u] tertio brachialis extenſori aliam; in ipſo autem per vlnā progreſſu [x] ſingulis muſculis ab eo ortum ducentibus ramulum elargitur, rectum ſemper fibrarum ductum obſeruans. [y] Quod nerui huius reliquum eſt, ad brachialis finem deſinit, ſurculis aliquot in articulum exhauſtus. [z] Quintus brachij neruus a commemorato implexu inferius quam prædictorum vllus enaſcitur; & quarto ſemper adhærens, per brachij interiora defertur, [a] inter externū cubiti extenſorum muſculum, & internum flexionis opificem occultatus, nullis omnino propaginibus, antequam ad internum oſſis humeri [b] tuberculū pertingat, eductis; ad cuius poſtremam ſedem reflectitur, [c] ſinu in ea exculpo vectus; ac dein eadem fere diſtributionis ſerie, in eoſdem muſculos cum tertio diuaricatur, [d] ſurculum etiam expromens, qui radio innitens, inter [e] muſculos fertur, quorum vi ſecundi, ac tertii digitorum articuli flectuntur, [f] vena atque arteria hac reptantibus comitatus, ſicque ad manus volam ſub [g] tranſuerſo ligamento ſe confert. Et propaginem in primis bipartitam internæ, parui digiti, ſedi communicat; & anulari alteram duplici quoque ſobole diſpertitam; ac deinde in externam ſedem interioris medij digiti lateris, alium emittit ramum, qui nullis diſcinditur propaginibus, niſi cum nullus a tertio neruo ſurculus in internum medii huius digiti latus emanat; tunc enim ramus hic bipartito ſcinditur, & in vtrunque digiti huius latus concedit. Porro iuxta medium radij longitudinis ab externo nerui huius latere [h] ramus emergit, qui inter [i] muſculum cubitum extendentium inferiorem, & inferiorem flectentium ad externam brachii ſedem prorepit, ac tripartito diſſectus, in externā parui digiti ſedem, in anularem item & medium, eodem prorſus modo, quo [k] quartus in cæteros digitos, propagatur, ſentiendi vim ipſi impertiens; vt nobis cubito innitentibus conſpicuum fit. Quarto enim neruo compreſſo, ita vt ſentiendi vi aditus per ipſum intercipiatur, pollex ilico, & index, & medii pars obſtupeſcunt; quinto autem compreſſo, cæteros digitos ſtupor inuadit. [l] Sextus neruus ab infima implexus regione prodit; & per axillam, ſub cute, ad internum humeri oſſis tuberculum, ſe proripit, conterminis partibus eius, quam perreptat, cutis, ſurculos complures in progreſſu communicans. Ad hoc tuberculum vbi appulit, in [m] plures actuum ſoboles diuaricatur, quarum pars ſub venæ iecorariæ ramis, pars ſupra eoſdem fertur; & una omnes ſecundum ulnæ longitudinem inter cutem, & carnoſam membranam deducuntur, non procul a brachiali, vbi per inferiorem brachii ſedem propagatæ, deſinunt; atq; hunc in modum neruorum omnium in brachiū diſtributio terminatur. Vnde perſpicuum euadit, qua ratione fiat, vt partis cuiuſpiam ſenſus, motu ſuperſtite, aboleri poſſit, & contra. Primo enim neruo, qui per externam brachii ſedem propagatur, diſciſſo, cæteris interim qui per muſculos diſperguntur integris perſiſtentibus, ea cutis pars, quam neruus hic implicabat, ſenſu omnino deſtituitur, citra ullam motus in brachio iacturam.

q t.iii.37.1.
r t.iii.38.
s t.ix.Z.
t ead.Θ.
u ead.Λ.
x t.x.ΛΞ,Π.
y t.iii.42.
z t.ii.iii.*ta. iiii.m.
a t.vii. inter P & N.
b li.i.t.vi.fi. vi.7.
c ead.V.
d taiii. iuxta 43. t.iiii. c,n.
e ta.v.Θ.t.vi. Z.
f li.vi.t.v.fi. x.h.g.
g li.ii.t.iiii.β
h t.ii.46.ta. iiii.P.
i ta.ix.inter Ξ & Λ.'
k t.iii.36.ta. iiii.q.
l ta.ii. 48.48
m li.vi.ta.i. ii.u,x.

Quintus.

Sexta.

Qui poſſit partis alicuius ſenſus deperdi, motu incolumi, & contra.

De Neruis in crus, & pedem excurrentibus. Cap. XIIII.

EX [a] neruis, qui ex tribus inferioribus lumborum uertebris excidunt, & ex nerui portione per primum ſacri oſſis foramen emergentis, itemq; ex ijs, qui ex inferioribus tribus elabuntur, implexus quidam illi ſimilis conſurgit, quem nerui brachium adeuntes efformant, quamuis magnitudine nō parum excellat. Ex huiuſmodi implexu nerui quatuor enaſcuntur, tam craſſitie diſpares, quam diſtributionis ratione uarij: ex ipſis nanq; primus, ac tertius tenuiores exiſtunt; ſecundus ambos craſſitie ſuperat, alioquin & ipſe tenuis; quartus uero trium illorum una complexorum craſſitiem euincit. [b] Primus ab editiore implexus parte

a t.ii.57.60. 66.71.t.iiii. γ.ζ.π.
b ta.ii.57.ta. iiii.&.

Nerui quatuor in crus excurrunt.

procedit,

procedit, vbi ſcilicet anterior tertij paris lumborum ramus, quarto eorundem pari commiſcetur; & ſub peritonæo in femur procidit, c lumborum innixus muſculis, & externo lateri tendinis, d ſexti femur mouentium muſculi. Suo autem ad os appulſu, e ramum depromit, qui per cutem anterioris femoris partis paulisper extrorſum obductā, deorſum circa genu regionem fertur, ac dein inter muſculos reconditur; & ſurculum f muſculo exporrigens crus mouentium primo, alium item g ſeptimo, atque aliū inſuper h nono, ſecundum priores duos trium horum crus mouentium muſculos oblique deorſum elabitur, dum non procul a genu deſinat. i Secundus neruus principium ſortitur paulo priore inferius, è regione ſcilicet connexus tertiæ, & quartæ lumborum vertebræ; & ſub poſteriore peritonæi regione deductus, in femur deinceps K vena, & arteria per inguina delatis comitatus, illabitur, l ramulum, ſimulatque ad femur pertingit, ab interiore ſui parte deriuans, qui ad pollicem vſq; defertur, anteriori ſemper lateri m venæ illius incumbens, quā ab inguine per femoris cruriſq; interiora, ſub cute ad n pedem vſq; protendi monuimus. Quemadmodum autem vena varios cuti quā perreptat, ramos exporrigit, ſic etiam & præſens neruus ſoboles in cutem ſpargit, quarū o præcipua illa eſt, quæ anteriori genu regioni offertur, multis propaginibus in ipſum exhauſta. Vbi hanc exprompſit ſobolem, p neruus vna cum vena, & arteria in femur reconditur, in muſculos diſperſus femoris interiora occupantes, præſertimq; in q quintum femur mouentium, & r octauum cruris motorem, quocum interiori s noni muſculi crus mouentium lateri innixus deorſum fertur; & ſupra genu articulum perinde, ac primus deſinens, ſurculos quoſdam in via membranis offert, venas arteriaſq; deuincientibus.

Tertij diſtributio.

t Tertius neruus ſecundo ſuccedit, naſciturq; e regione connexus quartæ, & quintæ lumborum vertebræ, ſub peritonæo; & per u ſeptimum femur mouentium muſculum permeans, ad pubis oſſis x foramen properat, per quod in femur defertur; ſed prinſquam permearit, propagines quaſdam y nono, ac z decimo femur mouentibus muſculis elargitur; mox vero & a illis, qui a pubis oſſe pronati genitale mouent. Poſt hæc inferius delabitur, moxq; perinde, ac duo nuper commemorati nerui, b muſculum effundit in cutem femoris interiora contegentem, c ramum diſpenſans d ſecundo crus mouentium muſculo, atq; e alium quinti femur mouentiū f portioni a pubis oſſe promatæ.

Quartus diſtributio.

g Quartus cruris neruus tertio ſuccedens, & ſextuplo ipſo craſſior, ex poſtremo lumborum neruo, & ex anterioribus trium ſubſequentium neruorum ramis conflatur; inter omnes totius corporis neruos, nō craſſitie duntaxat, verum etiam duritie, ac robore præcipuus, quod ab extremo nimirum dorſo prodeat: ſub peritonæo autem deorſum fertur h ſinu eo inuectus, quem huiuſce vſus gratia in poſteriore coxendicis oſſis regione inſculpi diximus; ac protinus i ramum ex poſteriori ſede diffundit, qui aliquandiu ſub K primo femoris motore muſculo deliteſcens prorepit, ac foras deinde prorumpit, l ſurculos quoſdam cuti exporrigens inferiori clunium ſedi obtenſæ, & illam, pariter quæ poſteriorem femoris ſedem, nonnihil vltra ipſius longitudnis mediū conueſtit; alios inſuper tertio, quarto, & quinto crus mouentibus muſculis, nec non & quinto femoris motori. Poſt hæc, neruus inter muſculos poſteriori femoris ſedi inſtratos, deorſum iuxta femur illabitur vltra longitudinis ipſius mediū; ibique m ramum effundit in n quarti crus mouentium muſculi portionem ab oſſis femoris medio, ac ſi peculiaris muſculus exiſteret, enatam; ab hoc autem ramo propagines nonnullæ pullulant, in cutem poſterifori emoris regioni infra medium ipſius longitudinis exhauſtæ. Neruus dein in poplitem inter inferiora duo femoris capita decliuis concedit; vbi o ramum vtrinque in p muſculos emittit ex hiſce capitibus emanantes, tres videlicet pedem mouentium priores. Atq; hac in parte in duos vt plurimum inæquales ramos partitur, in crus diſperſos, nonnunquam verò altius exporrectos; quinimo nerui omnes in crus deorſum a genu procidentes, quarti huius nerui ſoboles exiſtunt, ſi cum exceperis, r quem ex ſecundo cruris neruo enaſci, & in femoris, cruriſque interiora exporrigi commemorauimus.

Quartus neruus ex plurimis veluti filamentis extruitur.

Cæterum quartus hic neruus, totus ad exortum vſque diuiſus cōſpicitur, cum alioquin, quod ex plurimis veluti filamentis vnica mēbrana concluſis extruatur, læui negotio, non in duos duntaxat, verum ēt in quatuordecim,

c t.viii. O Ξ.
d t.viii. Λ.
e ta.ii.58.ta. iiii. α.
f li.ii.t.iii. Σ.
g t.v. Λ.
h t.iiii. Φ.
i ta.ii.60.ta. iiii. χ
k lib.vi. t.v. fi.x. δ.
l ta.ii.61. ta. iiii. δ δ.
m lib.vi.t.v. fi.x.m.
n t.ii.62.
o ead.64.
p ead.t.iiii.a
q t.viii. Φ, c.
r t.vi. Π.
s t.iiii. φ.
t ta.ii.66.ta. iiii. ζ.
u t.viii. Λ.
x li.i.t.i.r.
y t.xv.fi.xvi.
z t.viii. Ψ.
a ta. xvi. fig. xiiii.xv. K.L.
b t.ii.68.ta. iiii. ν.
c ta.ii.70.ta. iiii. θ.
d t.xv. fi. vi. Δ.
e t.ii.65.
f t.viii. φ, e.
g t.ii.iii.71. t.iiii.i.
h li.i.t.ii.15.
i t.ii.72.
K t.ix. Π.
l t.ii.73.
m t.ii.74.ta. iiii. ξ.
n t.xi. ρ.
o t.i. 75. ta. iiii. o, o.
p t.xii. π, ρ, σ
q t.ii.76.
r ead.61.

Digitized by Google

cim,& quindecim neruos dirimere ipſum poſſis. [s] Prior idemque tenuior nerui huius ramus, extrorſum, ad ſuperiorem fibulæ cum tibia connexum feſtinat, [t] ſurculum eo tractu depromens, qui per cruris exteriora,& ſupra malleolum exteriorem ſub cute ad externum vſque pedis latus porrigitur, propagines complures in cutem circumiectis partibus obductam, tuto inceſſu deriuans. Vbi hunc exprompſit ſurculum, [u] ilico inter [x] ſeptimum, & octauum pedis motores muſculos [y] ſexto innitens demergitur, ibique [z] alium de ſe profert ramum, in cutem cruris anteriora conueſtientem incerta ſerie diſtributum. Quod reliquum eſt rami huius exterioris, inter muſculos vti diximus anteriorem cruris ſedem ſibi vendicantes permeans, & ramuſculos ipſis aliquot offerens, [a] ligamento incumbit, tibiam, fibulamque tota longitudine connectenti; & ad ipſius medium, [b] ramulum emittit, qui ipſum perforans tantiſper progreditur, dum [c] alteri anterioris quarti huius nerui ſurculo copuletur, & vna cum tendinibus digitos extendentibus, per [d] tranſuerſum inibi occurrens ligamentum ad pedis ſuperiora commeat, ac ſub tendinibus altius deliteſcens, ad ſuperioris digitorum ſedis latera ramulos quoſdam effundit; antequam vero in commemoratū pertingat ligamentum, [d] ramum in cutem emittit, qua ligamentum id conueſtitur. [e] Interior quarti huius nerui ramus deorſum per cruris exteriora fertur, inter [f] quartum, quintumque pedis motores muſculos, duoſque illos, qui ex tibia enati digitos flectunt occultatus, & [g] ſurculum emittens cum exterioris rami propagine coeuntem, quam ligamentum quo tibia fibulaque colligantur, perforare tradidimus. Poſt hæc, ſub [h] tranſuerſo ligamento deductus inter calcis os, atque interiorem malleolum in pedem concedit, vbi [i] muſculis inibi repoſitis incumbit, prætenuem ſurculum ſingulis quibuſque inferioris digitorum ſedis lateribus offerens. Atque hunc ſane in modum quartus neruus, vt plurimum propagatur; licet interdum [K] exterior ramus, antequam in pedem pertingat, deſinere ſoleat; nonnunquam vero euenit, ut qui commemoratum ligamentum tibiam fibulamque colligans perforat ſurculus, neque ab exteriori ramo proferatur, neque interiori permiſceatur. Imo vero vbi ramus hic interior poſteriorem iſtius membranæ partem attingit, [l] ramulum profert, qui hanc perforans membranam, inter muſculos cruris anteriora tenentes deorſum fertur; & ſub tranſuerſo tarſi ligamento deductus, ſingulis digitis binas exporrigit propagines. Atque in his, neruorum omnium propagationem abſoluimus. Supereſt nunc pro hiſtoriæ abſolutione, vt de olfactus, guſtatus, tactuſque inſtrumentis agamus.

s ta.ii.77.ta.iiii.
t t.ii.78.78.t.iiii.ς.
u t.iiii.T.
x t.vii.inter Φ & Ψ.
y t.iii.Z.
z t.ii.79.ta.iiii.γ.
a lib.ii.t.xv.fi.xv.T.
b t.ii.82.
c ead.80.ta.iiii.ρ.
d lib.ii.t.iii.δ.
d t.ii.85.
e t.ii.81.82.t.iiii.φ.
f lib.ii.ta.xi.xii.xiii.xiiii.
g t.ii.82.
h ii.ii.t.ii.ς.
i li.ii.t.xiiii.xv.
K t.iii.ϖ.τ.
l t.iiii.Ψ.

De organis olfactus, guſtatusq; ac tactus. *Cap. XV.*

DE olfactus organo, variæ inter medicos, ac philoſophos opiniones extiterunt, omnes ex humanæ ſtructuræ imperitia inter ipſos abortæ; [a] ex cerebri ergo ſubſtantia, iuxta anteriorem [b] priorum ventriculorum ſedem, non procul ab [c] opticorum neruorum exortu, duo proceſſus emergunt, albi quidem illi, molles, tenueſque, ac eiuſdem fere tum ſubſtantiæ, tum figuræ cum cæteris neruis a cerebro prodeuntibus, licet paulo teneriores, minuſque teretes. Hi recta in anteriora concedunt, cerebro in inceſſu, tenuis membranæ interuentu adhærentes, donec ad [d] ſinus [e] octauo capitis oſſi exculptos, elatiorique ipſius proceſſu diſiunctos perueniant; ad quorum poſteriorem ſedem, proceſſus hi a cerebro abſcedentes, in ſuum ſinguli ſinum inſeruntur, antrorſum aduſque anteriorem ipſorum regionem exporrecti. Horum proceſſuum, ſiue neruorum munus eſt, humorem exhalationemve, quæ ab odoratis corporibus emanat, & per nares in frontis,& cuneiformis oſſis cauitatem ingreditur excipere; qua in parte, aerem, qui per nares in cerebrum defertur, præparari monuimus, perinde, ac in pulmonibus aer in cor deducendus elaboratur; communicatur autem neruis hiſce humor, ſiue odor rerum per nonnulla octaui capitis oſſis foramina, ipſiſq; in cerebri ventriculos euehitur, nō aliter profecto quam rerum ſpecies ſiue imagines per viſorios neruos deferri tradidimus. Guſtatus organum linguam eſſe

a t.i.fi.i.E.fi.ii.F.t.iiii.E.lib.v.fig.xiii.L,L.
b li.v.fi.iiii.v.L,L.M,M.
c ta.i.fi.i.ii.H.li.v.ta.xiii.N,O.li.v.t.xiii.
d DD.
e lib.i.t.v.fi.iii.A,B.

Sententiarum de olfactus organo varietas vnde.

Organi huius ortus.

Guſtatus organum.

palati

Digitized by Google

Tertius operis Epilogus.

palati opera accedente,nemo ignorat; ipſius muſculos ſecundus liber recenſuit; venas,& arterias vitam ipſi,ac nutrimentum elargientes ſextus enarrauit; ſeptimus neruos enumerauit ciborum guſtatus opifices, maioris nimirum radicis tertiæ cerebri coniugationis germina, quæ in ſuperiorem linguæ tunicam, impertita,ipſi guſtandi facultate diffundi retulimus; quemadmodum hinc liquido conſtat, quod ſi fortè fortuna neruus hic deſideretur,vti nonnullis natura defuiſſe obſeruatum eſt,nulla prorſus ciborum voluptate afficitur. De tactus inſtrumento nihil præterea dicendum ſupereſt, nam libri huius initio nullum omnino neruum ſenſus huius expertem eſſe prodidimus. Iam humanæ huius fabricæ baſim, & propugnacula, oſſa videlicet & cartilagines, tum vincula ipſius atque integumenta ſermone proſequuti ſumus, ligamenta nimirum, cuticulam, cutem, adipem membranam carnoſam,muſculos, ac membranam tandem oſſa hæc omnia conueſtientem, Perioſtion appellatam. Tria poſtmodum in huiuſmodi compage principia locauimus,nutrimentum ipſi,ac vitam,& ſenſum largientia,nec non,& tria ductuum genera,quorum ope tria hæc principia toti corpori vim ſuā impertiunt.Poſtremo loco de ſenſibus exterioribus verba fecimus. ſicque quam breuiſſime fieri potuit, finem huic hiſtoriæ impoſuimus.

CHARACTERVM QVI LIBRO SEPTIMO INSCRIBVNTVR EXPLICATIO.

TAB. I. FIGVR. I. II.

IN prima figura totius cerebri, & cerebelli a membranis ipſa inuoluentibus liberorum baſis exprimitur, vt neruorum cerebri exortus opportune oculis ſubiiceretur.

SECVNDA *figura neruorum dextrum latus integra proponit cerebri, ac cerebelli, & dictæ in priori figura dorſalis medullę partis, dura interim tenuique hæc omnia inueſtientibus membranis, nuſquam apparentibus. Adhæc nudam ſeptem cerebri neruorum pariũ ſeriem in dextro tantum latere commonſtrat.*

CHARACTERES *hoc indice exprimendi partim vtriſque figuris communes ſunt, partim vero nunc huic, nunc illi peculiares, quemadmodum his notis 1 2, quas characteribus ſubiiciemus, ſignificabitur.*

AA 1.2. Cerebrum notatur.

BB 1.2. Cerebellum.

CC 1.2. Proceſſus ac veluti ſubſtantiæ cerebri tubera, quæ mamillares proceſſus vulgo nuncupantur.

D 1. Dorſalis medullæ principium ex cerebri pendens baſi.

E 1.2. Dorſalis medullæ pars iam caluariæ amplitudinem egreſſura, & in vtriſque figuris inibi abtruncata, vbi hæc elatiſſimam ſubit vertebram;

F 1.2. Olfactus organo ſubſeruientes proceſſus neruis ſimiles.

G 1.2. Viſorij nerui, ceu primum cerebri neruorum par. Cæterum in prima figura ſiniſtri nerui principium G inſignitur, in altera autem dextri nerui in oculorum ſede ductus.

H 1. Viſoriorum neruorum coitus.

I 1.2. Oculi tunica, in quam viſorius neruus expãditur, & degenerat.

K 1.2. Secundum neruorum cerebri par.

L 1.2. Tertij neruorum paris minor & gracilior duriorque radix.

M 1.2. Tertij paris maior craſſiorve radix.

N 2. Minoris radicis tertij paris propago, frontis muſculoſam cutem accedens.

O 2. Minoris radicis tertij paris propago ad ſuperiorem maxillam procedens.

PP 2. Propago minoris tertij paris radicis in narium degenerans tunicam, quæ humiliori P priuatim indicatur.

Q 2. Minoris radicis propago in temporalem muſculum digeſta.

R 2. Maioris tertij paris radicis ramus capreolis vitis inſtar conuolutus, qui in temporalem inſeritur muſculum.

S 2. Maioris tertij paris radicis ramus ſuperiorum molarium dentiũ gingiuis, ipſiſque adeo dentibus ſoboles ſeriatim diſtribuens.

T 2. Maioris radicis tertij paris propago in maxillæ inferioris os prorepens.

V 2. Propaginis T inſignitæ ramus inferiori labro multiplici ſobole oblatus.

XX 2. Surculi à propagine T notata ordinatim in dẽtium inferiorum radices diffuſi.

YY 2. Maxima maioris tertij paris radicis portio in tunicam linguę ſoluta.

Z 1.2. Quartum neruorũ cerebri par. Verum humilius Z in ſecunda figura palati tunicam exprimit.

a 1.2. Quintum neruorum par auditui dicatum.
Φ Φ autem in vtraq; figura priuatim huius paris portionem indicat, in concauitatẽ temporis oſſis delatam.

b 1. 2. Ramulus quinti paris ex ipſius anteriori parte enatus.

c 1.2. Quinti paris ramulus per cœcum repens foramen, ac tandem, vt & ramulus *b* inſignitus cum tertij paris propagine capreoli modo intorta, ac cũ ramo R ĩ ſecũda figura notato, coiẽs.

Digitized by Google

d 1. 2. Neruus non procul a quinti paris principio enatus, qui in muſculos maxillam inferiorẽ mouentes exporrigitur.

e 1. 2. Sextum neruorũ cerebri par, cuius vtrorumque neruorum ſeries in ſecunda figura indicat.

f 2. Sexti paris ramus muſculos poſteriorem ceruicis ſedem occupantes accedens.

g 2. Sexti paris ramuli in quoſdam laryngis muſculos hic in diſcenſu tranſuerſim propagati.

h 2. Sexti paris ramus coſtarum dextri lateris radicibus exporrectus.

i i 2. Portiunculæ intercoſtalium neruorum, ſexti paris ramum hãc deſcendentem adaugentes.

k k 2. Rami neruorum ſexti paris in muſculorum deprompti capita, quæ a ſuperiori pectoris oſſis ſede, & clauiculis principiũ ducentia ſurſum feruntur.

l 2. Dextri nerui ſexti paris ramuli, recurrentem dextri lateris neruum efficientes.

m 2. Dexter neruus recurrens, ſeu reuerſiuus.

n 2. Soboles dextri recurrentis nerui, laryngis diſpẽſatæ muſculis.

o 2. Siniſtri ſexti paris nerui ſoboles, recurrentem ſiniſtri lateris neruum conſtituentes.

p 2. Siniſter neruus recurrẽs, qui perinde ac dexter, vocis neruus vulgo nuncupatur.

q 2. Sexti paris ramuli in pulmonũ tunicam excurrentes.

r 2. Ramuli ſexti paris, membraneo cordis inuolucro impliciti. Ab illis vero ſiniſtri nerui ſurculis, qui ijs quos *r* indicauimus, correſpõdent cordis neruulus, principium ducit.

ſ 2. Septi paris neruorũ portio, quæ ſtomacho committitur, & ſeries quoque qua vterq; neruus bipartito ſcinditur, ac dexter ſiniſtram ſuperioris ventriculi oris ſedẽ adit: ſiniſter vero eius orificij dextræ parti implicatur.

t 2. Series ſexti paris neruorum, in ſuperius ventriculi orificium, & proximas ventriculi ſedes diſſeminata.

u 2. Ramus ſexti paris neruorum, dextram orificij ventriculi ſedẽ adeuntium: qui ſecundum elatiorem ventriculi regionem ductus, tandem in iecoris cauum abſumitur, vbi *x* aſcriptum cõſpicies.

y 2. Prima propago rami neruorum ſexti paris, qui dextri lateris coſtarum radicibus exporrigitur.

z 2. Ramulus primæ illius propaginis *y* notatæ, qui in dextram ſedem inferioris omenti membranæ, & colon inteſtinum hic digeritur.

α 2. Soboles primæ illius propaginis duodenum accedens inteſtinũ, & ieiuni initium.

β 2. Soboles dextram fundi ventriculi ſedem perreptans, ac frequentes ſurculos ventriculo, & ſuperiori omenti membranæ diſpergens. * Vbi vero * ponitur, præſentis propaginis in iecur & bilis veſiculam ſeries in conſpectum venit.

γ 2. Propago dextrum accedens renem.

δ 2. Propago in dextram meſenterij regionem, & huius ſedis inteſtina frequenti ramulorum ſerie diffuſa.

ε 2. Neruorum ſeries dextram veſicæ regionem implicans.

ζ 2. Prima propago nerui ſexti paris, ſiniſtri lateris coſtarum radicibus exporrecti.

ι 2. Duæ notantur ſoboles propaginis ζ inſignitæ, quæ inferiori membranæ omenti, & colo inteſtino, qua ſub ventriculo repit, offeruntur.

η 2. Series neruorum, qui lieni inſeruntur.

† 2. Hac cruce ramum propaginis ζ notatæ inſigniui, qui ſiniſtram fundi ventriculi ſedem perreptat, vẽtriculo, & ſuperiori mẽbranę omenti ſurculos deriuãs.

κ 2. Propago in ſiniſtrũ meſenterij, & eius ſedis inteſtina excurrẽs.

λ 2. Siniſtrum renem accedens propago.

μ 2. Series ramulorum ſiniſtrum veſicæ latus admodum obſcure implicantium.

γι 2. Septimum cerebri neruorũ par.

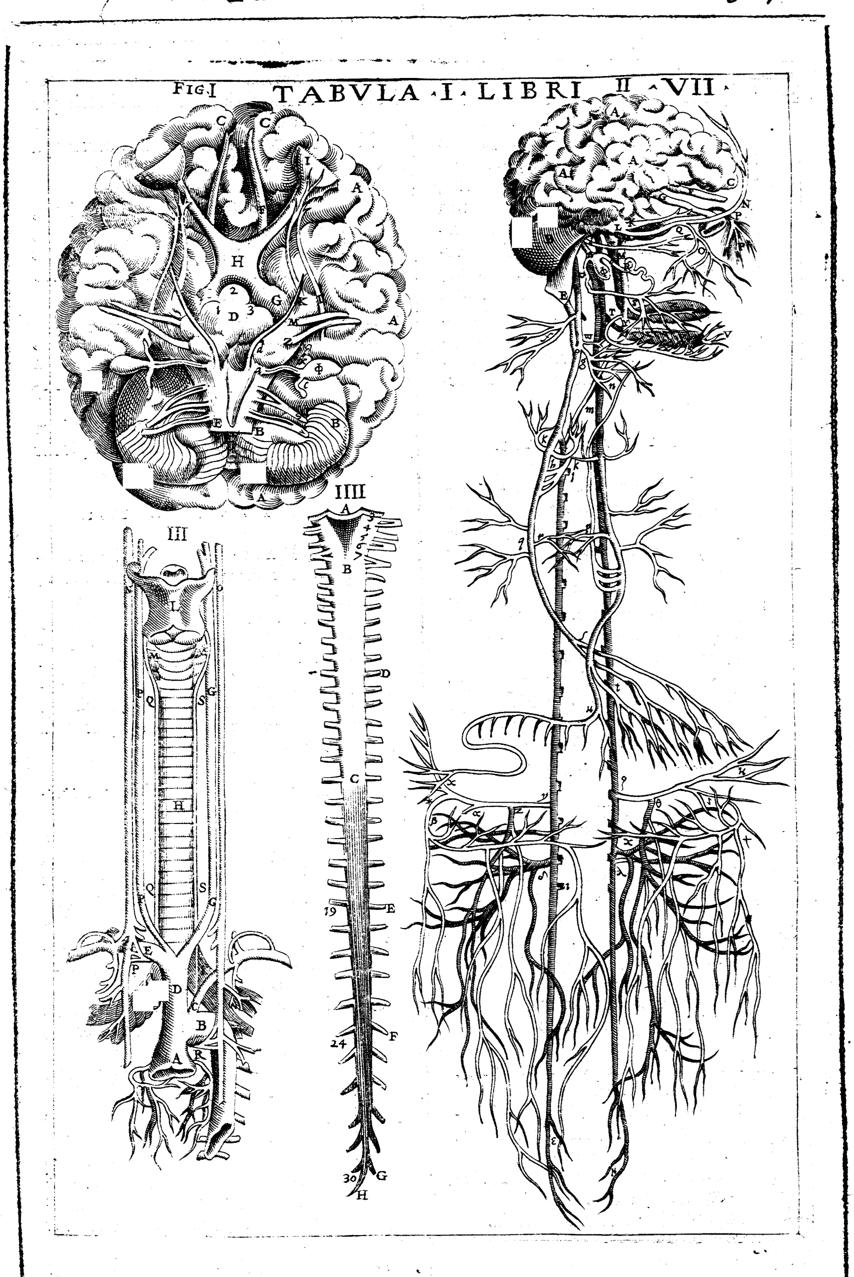
ξ 2. Septimi paris propago muſculis diſpenſata, a ſtylum imitante tẽporum oſſis proceſſu principiũ ducentibus.

ο 2. Septimi paris cum ſexto coitus.

π 2. Septimi paris ſeries, compluribꝰ

linguæ

Digitized by Google

Digitized by Google

linguæ ac oſſis υ imaginem referentis, & laryngis muſculis intertexta.

1.2. 3. Numeri characteres in priori figura ad dorſalis medullæ principium conſpicui, tria indicant foramina, quorum duo lateralia, 1 & 3 inſignita illa demum ſunt, per quę arteriarum ſoporalium rami ad dextrū & ſiniſtrum cerebri accedunt ventriculos. Medium vero foramen 2 indicatū, illud eſt, quo pituita ex tertio cerebri ventriculo ad peluim ducitur, quæ pituitam excipit, ac dein inſtar infundibuli ſup glandem tranſmittit, quæ huic cerebri regioni ſubijcitur.

Figvra III.

Qvamvis nuda ſeptem neruorum cerebri parium delineatio in prima ac ſecunda neruorum figura omnem ſexti paris ſeriem oſtendat, atque ita pariter neruos recurrentes exprimit, non abs re me facturum arbitror, ſi peculiarem eorum tabulam (quæ numero tertia eſt) vna cum arteriæ magnæ, et aſperæ partibus, quantum ſcilicet ad ipſorum ſeriei attinet oſtenſionem, huic tractatui interijciam; quum horum neruorū adeo frequens medicis ſit mentio, & intuitus pariter ob ſummum Naturæ miraculū nulli non ſit longe iucundiſſimus,

A Arteriæ magnæ ex ſiniſtro cordis vētriculo exortus, vbi hæc duas coronales arterias promit.

B Arteriæ magnæ truncus deorſum ad ſpinam reflexus.

C Arteriæ magnę ramus oblique ſurſum ad primam ſiniſtri lateris coſtam tendens, ac in ſiniſtram poſtea manum excurrens.

D Arteriæ magnæ portio iugulum petens.

E Arteria tranſuerſim dextram in manum procedens.

Quas vero hæc, & illa quam D inſigniuimus, ſoboles diffundant, ex nuda arteriæ magnæ figura, quæ tertia arteriarum eſt ſubiūcta, petas licebit.

FF Soporalis dextri lateris arteria.

GG Siniſtra ſoporalis arteria.

H Aſperæ arteriæ caudex.

IK Duo aſperæ arterię trunci, in quos hæc primum ad pulmones finditur.

L Larynx.

MM Glandula laryngis radici vtrinque ad latus connata.

N Dexter ſexti neruorum cerebri paris caudex.

O Siniſter ſexti paris caudex.

P Dextri nerui ramuli ad arteriam, quæ dextræ exporrigitur axillæ, reuoluti, & in vnum coeuntes neruum, qui interdum vnico conſtat ramulo.

QQ Dexter neruus recurrens.

R Siniſtri ſexti paris caudicis ſurculi, qui ad arteriæ magnæ truncum verſus ſpinam deorſum reflectuntur.

SS Siniſter neruus recurrēs, qui etiam nonnunquam vnico incipit ſurculo.

Figvra IIII.

Praesens quarta figura duabus modo conſequentibus tabulis, quæ neruorum a dorſali medulla prodeuntium nudam ſeriem oſtèndunt potiſſimum ſubſeruit. Hac namque ſola dorſalis medulla, quam vulgo nucham dicimus, ab ea ſede, qua è cerebri baſi principium ſumit, ad extremum ipſius vſq; finem, ex humiliori ſacri oſſis ſedè procidentem delineatur.

A Dorſalis medullæ initium e cerebri baſi pronatum.

B Hac regione dorſalis medulla, caluariæ amplitudinem egrediens, primam ceruicis ſubit vertebrā: adeo vt ipſius pars adhuc in caluaria conſiſtens, ac quinq; quodammodo neruorum cerebri poſteriora educens paria, ab A ad B metiatur.

C Hac ſede dorſalis medulla non amplius ſimplex deorſum ducitur, verum imaginem refert multorum funiculorum, qui ſimul cōmiſſi recta tenduntur.

3.4. 5.6.7. His characteribus neruorum radices notantur, a dorſali medulla, priuſquam e caluaria labatur, prodeuntium. Sunt autē radices hæ eorum cerebri pariū, quę ſingulis characteribus indicantur.

D 7. A B ad D in ſiniſtro latere, & ad 7. ī dextro latere dorſalis medul

læ pars

læ pars ceruicis vertebris contenta, & ſeptem quoque eius partis parium radices inſigniuntur.

E 19. A D ad E in ſiniſtro latere, & a 7 ad 19. in dextro dorſalis medullæ pars oſtenditur, thoracis vertebris complexa. Deinde eius quoque partis duodecim parium radices indicantur.

F 24. Ab E ad E in ſiniſtro latere, & a 19. ad 24. in dextro vſque dorſalis medullæ pars indicatur, lumborum occupãs vertebras, a quã quinque parium radices principium ducunt.

G 30. Ab F ad G in ſiniſtro latere, & a 24 ad 30, in dextro dorſalis medullæ pars ĩdicatur, ſenis ſacri oſſis oſſibus contenta: & ſex pariũ eius partis radices: adeò vt dorſalis medullæ neruorum triginta paria proponantur.

Dorſalis medullæ extremum inconiugatum ab oſſis ſacri fine procedens.

TABVLA II. ET III.

PRIOR *figura ſpinæ vertebras anteriori facie, altera vero poſteriori oculis ſubijcit: quia uero utique eadem fere conuenit explicatio, vnam fecimus, his notis* 1. 2. *ad diſtinctionem vſi.*

A 1,2. Dorſalis medullæ ſedes, qua primum vertebras ingreditur.

1.2. 3. 4. 5. 6. 7. 1. Septem ceruicis vertebræ. His quoque characteribus dorſalis medullæ neruorum paria deſignantur, quæ ad elatiorem ſedem eius, cui numerus inſcribitur, vertebræ ſpectant.

8.9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 1. Duodecim thoracis vertebræ.

20 21.22.23.24.1. Quinq; lumborum vertebræ.

25. 26.27.28. 29. 30. 1. Sex ſacri oſſis oſſa.

B 2. Prima ceruicis vertebra.

C 2. Prima thoracis vertebra. atque ita a B ad C ſeptem ceruicis notantur vertebræ.

D 2. Prima lumborum vertebra. a C vero ad D duodecim thoracis vertebræ indicantur.

E 2. Principium oſſis ſacri. vnde etiam a D ad E quinque lumborum vertebræ in conſpectum veniunt.

F 2. Primi paris neruorum dorſalis medullæ iam in vertebris poſitæ poſterior propago.

G 1. 2. Poſterioris primi paris propaginis ſeries. notatur autem præcipue ramus ipſius tranſuerſum primæ vertebræ proceſſum accedens, inibi in muſculos aliquot caput mouentes digerendus.

H 1. Anterior primi paris propago.

I 2. Secundi paris poſterior propago, atque hoc etiam charactere eius propaginis minor ramus inſignitur.

K 2. Poſterioris ſecundi paris propaginis craſſior ramus.

L 2. Commixtio coitusve tertij paris rami, S in prima figura notandi, cum ſecũdi paris ramo K iam indicato.

MM 1.2. Craſſioris ſecundi paris ſeries ad verticis, & occipitij cutem.

N 1. Anterior ſecundi paris propago.

3 1. Tertium par.

O 1. 2. Poſterior tertij paris ramus retrorſum ad ſpinam ſecundæ ceruicis vertebræ reflexus, ac inter muſculos vertebris hac ſede adnatos latitans. Quando vero ſpinam contingit, extrorſum fertur per mutuum congreſſum dextri lateris muſculorum ceruicis poſteriora occupantium, cum muſculis ſiniſtri lateris, atque hinc rurſus oblique in latera ducitur. Hunc ſane ductum omnium parium a tertio hoc, ad vigeſimum quartum vſque, poſteriores rami imitantur.

P 1. Anterior tertij paris ramus, qui in quatuor dirimitur propagines. ac
Q Q in priori figura primam indicat muſculis ceruicem flectentibus inſertam.
R R in vtraque ſecundam propaginem, quæ cum quarti paris propagine Y notanda congreditur.
S S in priori tertiam, quæ poſterioris ſecundi paris propaginis grandiori ramo K notato

Digitized by Google

inibi commiſcetur, vbi L in ſecunda figura ſcripſimus. T in

T vtriſque quartam anterioris tertij paris rami inſinuat propaginem muſculis inſertam, qui tranſuerſis vertebrarum committuntur proceſſibus.

41 Quartum par. Veritus ne characterum copia præſentes neruorum tabulas obliteraret, quarti paris characteres in ſiniſtrum latus reieci, vt dextrum latus alioquin pluribus oneratum characteribus hac ſaltem ſede liberum eſſet, ipſique quinti paris, & ſubſequentium parium indices opportunius accommodarentur.

V 1.2. Poſterior quarti paris ramus.

X 1.2. Anterior quarti paris ramus in-

Y ternas diremptus propagines. Y in priori figura indicatur prima propago, tertij paris propaginem R inſignitam admittens. *a* in ea-

a dem, ſecunda propago, in muſculos diſpenſata, tranſuerſos vertebrarum proceſſus occupantes. *b* ſimiliter in priori, tertia

b propago, quinti paris portionem *e* notandam, ad ſepti tranſuerſi nerui conſtitutionem accedens.

5 1. Quintum par.

c 1. 2. Quinti paris poſterior ramus.

1.2. Quinti paris anterior ramus, ab ipſius interno latere ramulum muſculis ceruicem flectentibus exporrigens, qui inter *d* & characterem 6. eſt conſpicuus.

e 1. Propago anterioris quinti paris rami, maximam conſtituens portionem ſepti tranſuerſi nerui.

f 1. 2. Anterioris quinti paris rami propago, quæ inter muſculos occultata ad ſummum perreptat humerum.

rr Characteres illi in ſecunda hoc modo r, r conſpicui, huius propaginis ſoboles notant, muſculis ſcapulam attollentibus oblatas.

g 1. 2. Propaginis *f* notatæ ramus in cutem exporrectus, quæ ſummum integit humerum, & muſculum quo brachium attollitur.

h 1. 2. Propaginis *f* notatæ ramus, muſculi brachium attollẽtis parti inſertus, quæ a clauicula & ſummo humero, qua is clauiculæ articulatur, principium ducit.

ii 1. 2. Propaginis, quam *f* inſigniuimus ramus, brachium attollentis muſculi parti inſertus, quæ a ſcapulæ ſpina exorditur.

6 1. Sextum par.

k 2. Poſterior ſexti paris ramus.

lm 1. Sexti paris anterior ramus. *m* vero ſurculus, qui a ſexto pari verſus *n*, hoc eſt, ſepti neruum, deducitur.

nn 1.2. Septi tranſuerſi neruus ex tribus ſurculis *b*, *e*, & *m* conflatus.

oo 1. Septi tranſuerſi nerui in ſeptum ſeries.

p 2. Septi paris ramus cauam ſcapulæ ſedem petens, & varijs oblatus muſculis.

q 1. 2. Anterioris ſexti paris rami cũ proximorum parium ramis implexus, portioque brachium accedens.

7 1. Septimum par.

r 2. Poſterior ſeptimi paris ramus, ſimiliter atque alij huius ſedis rami ſparſus.

1. Cõgreſſus ſeptimi paris cum proximis paribus, qui neruos in brachium deducit.

ttt 2. Propagines ſunt ſeptimi paris, ſeu potius nerui brachium petentis tertij, ac *τ* notandi, quæ in huius ſedis muſculos ſcapulam, & brachium mouentes accedunt.

8 1.2. Octauum par, ſeu parium dorſalia medullæ in thoracis vertebris repoſitæ, primum.

u 2. Poſterior octaui paris ramus.

x 1.2. Octaui paris congreſſus cum ſeptimo pari, a quo in brachium aliqui exporriguntur nerui.

y 1. Octaui paris propago ſecundum ſuperiorem primæ thoracis coſtæ ſedem ad pectoris vſque ſummum prorcpens.

2. Surculi octaui paris, ſeu potius quarti brachium adeuntis nerui, qui in huius ſedis muſculos diffunduntur.

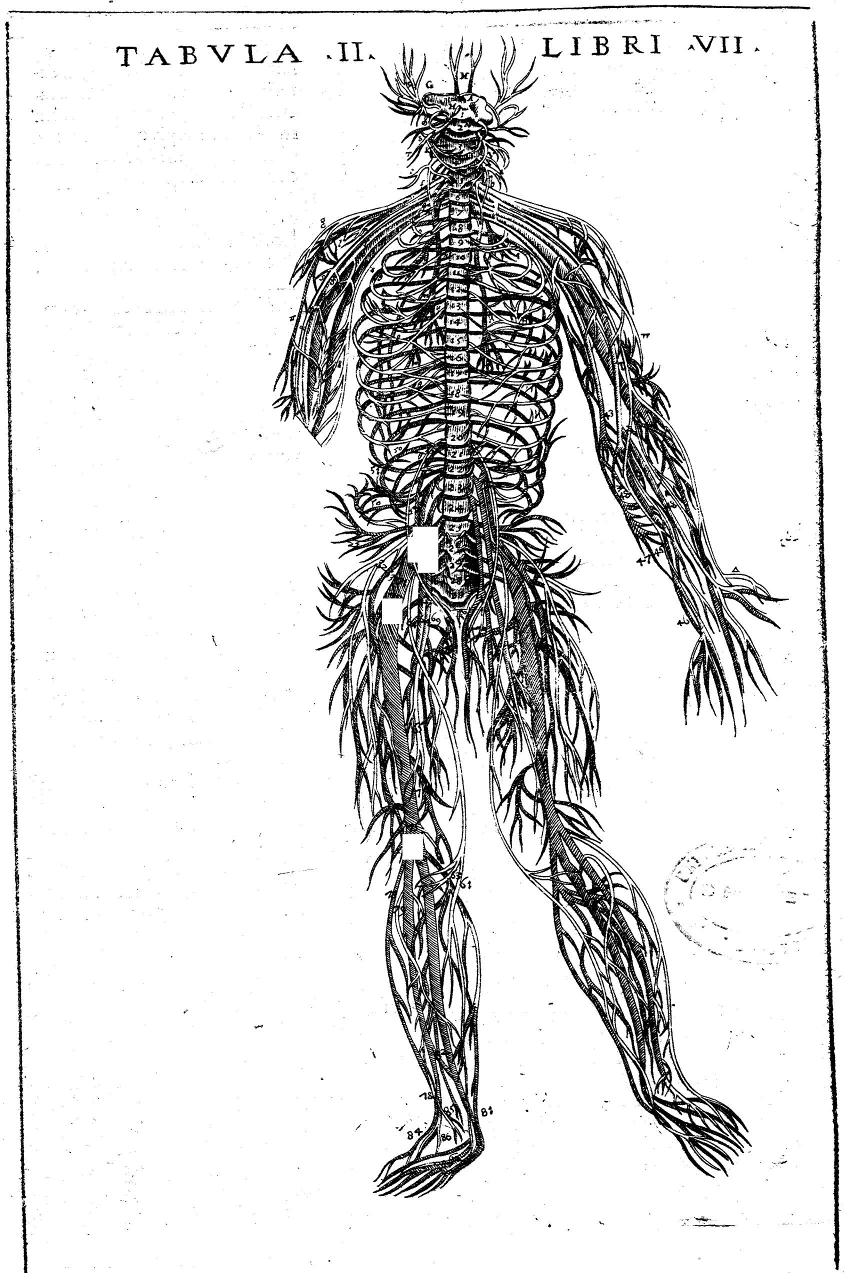
9 1. Nonum par.

β 2. Poſterior noni paris ramus.

δ 1. Ne *γ* vicinum ipſi *y* offenderet, anteriorem noni paris ramum *δ* inſigniuimus, hic quoque notantes eius rami propaginem primæ coſtæ exporrectam.

ζ 1. Pro-

Digitized by Google

Digitized by Google

ζ 1. Propaginis δ inſignitæ ſurculi, in muſculos thoraci hiç inſtratos protenſi.

10 11.12.13.14.15.16.17.18.19. 1. Paria neruorum a nono pari ad vigeſimum vſque notantur, quibus eadem pene propaginum, & potiſſimum ad coſtarum interualla eſt ſeries.

ηη 1. Surculi intercoſtalium neruorum ſexti paris neruorum cerebri ramum augentes, qui ſub tunica coſtas ſuccingente coſtarum radicibus exporrigitur.

θθθ 1. In ſiniſtro prioris figuræ latere rami notantur, ab intercoſtalibus neruis in muſculos varia ſerie recurrentes, qui thoraci inſternuntur. Verum in dextro latere paulo expreſſius eiuſmodi ramos inſigniui.

ιι 1. Nam & ramos indicant in elatiorem partem exporrectos muſculi brachium pectori adducentis, cuius fibræ deorſum oblique, vt & præſentes rami, porriguntur. κ vero & κ rami indicantur in humiliorem eius muſculi ſedem excurrentes, ac oblique ſurſum reflexi. λ & λ rami oſtenduntur, obliquè deſcendenti abdominis muſculo exporrecti. μ & μ rami inſinuantur in muſculum propagati, cuius ope brachium verſus dorſi humiliora ducitur. At eiuſmodi varij ſpectatuque iucundiſſimi ramulorum ductus, & inflexus ex ipſa potius ſectione, quam hinc vbi omnes delineari nequeunt, obſeruandi veniunt.

κκ

λλ

μμ

ν 1. In ſiniſtro latere ν ponitur, indicaturum nerui ſobolem papillæ elargitam.

οο 1 Ramuli a decimooctauo pari, & decimonono, principium accedentis muſculi femur mouentium ſexti.

ππ 1. Primus neruus brachium accedens, qui in externæ brachij ſedis cutem digeritur.

ρ 1. 2. Secundus brachium petens neruus.

ςς 1. Secundi nerui propagines, quæ capitibus anterioris cubitū flectentium muſculi digeruntur.

τ 1. 2. Tertius brachium accedens neruus Quod vero ſecundus & tertius neruus paulo magis quā natura ſe habent, in brachij exteriora delineati ſint, in hoc factum putato, vt nerui inuicem in pictura magis quam natura diſtantes, omnia adamuſſim oculis ſubijciant.

υ 1. Tertij nerui propago in cutem excidens, inter muſculum pectoris brachium adducentem, & eum qui brachium ſurſum ducit.

φ 1. Tertij nerui ramulus capiti oblatus muſculi cubitum flectentium poſterioris.

χ 1. Tertii nerui propago, in cutem anterioris brachii ſedis diffuſa.

ψ 1. Hic congreſſus tertii nerui portionis cum ſecundo notatur, verum iam ſæpius obſeruauimus tertium neruum a ſecundo augeri.

ω 1. Secundus neruus poſt congreſſum ipſius portionis cum tertio neruo deorſum prorepens.

Γ 1. Secundi nerui ſurculus capiti exporrectus oblongi, & radium in pronum ducentis muſculi.

ΔΔ 1. Nerui ſecundi ramus ſecundum radium ad brachiale vſque properans, ac externam primis pollicis internodii ſedem ſub cute inibi aſcendens, vbi humilius Δ reponitur.

Θ 1. Nerui ſecundi ramus, iam dicto ac Δ inſignito craſſior: qui mox in duas propagines, Λ nimirum, & Ξ diuiditur.

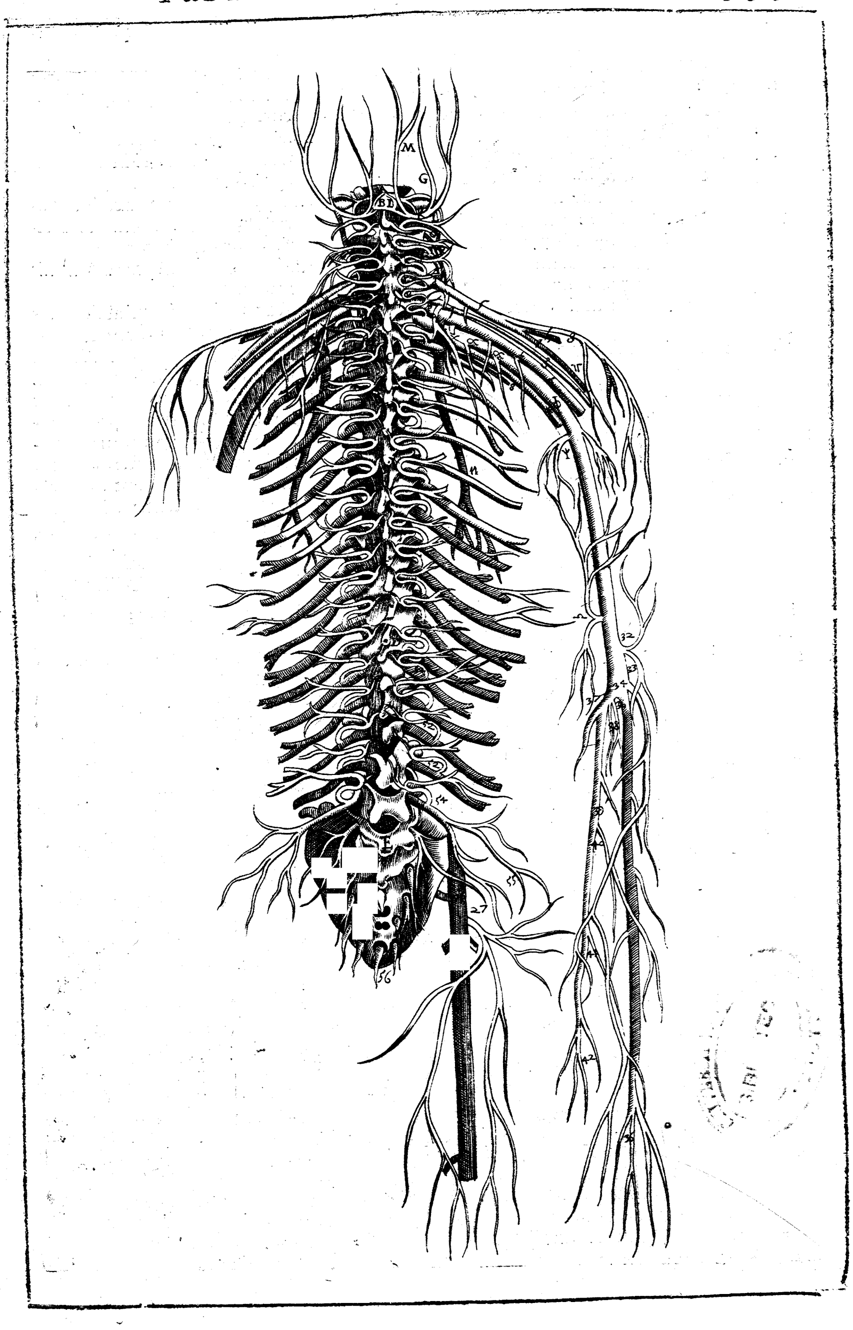
Λ 1. Rami quem Θ inſigniui elatior propago, ſub cute ſecūdum internum latus repens muſculi oblongi, & radium in pronum ducentis.

Ξ 1. Rami Θ inſigniti inferior propago.

ΠΣ 1. Inferioris illius propaginis notatæ duo præcipui rami ſecundum internam cubiti ſedem ad volam vſq; frequenter exporrecti, quemadmodum & in dextra delineatum eſt manu.

Φ 1. 2. Quartus brachium ſubiens neruus. Huius nerui propagines, etiamſi accurate in vtraque delineatæ ſint figura, poſteriori tamen dūtaxat characteres adhibiturus ſum, ne prior figura plus ſatis hic obfuſcetur.

Digitized by Google

Ψ 2. Quarti nerui propagines muſculis interdum extendentibus diffuſæ.

Ω 2. Quarti nerui ramus ĩ cutem poſterioris brachij, & cubiti articuli ſedis exporrectus.

32 2. Quarti nerui propago cutem accedens, humiliori ſedi externi lateris brachij obductam.

33 2. Quarti nerui ſoboles in exterioris cubiti regionis cutem ad brachiale vſque protenſa.

34 2. Diuiſio quarti nerui, qua iam externo humeri tuberculo inſidet.

35 2. Elatior dictæ modo diuiſionis ramus.

36 2. Elatioris rami 35. notati in exteriorem pollicis, indicis & medij ſedem propaginum ſeries.

37 2. Demiſſior ramus diuiſionis 34. indicatæ, qui vlnę exporrigitur.

38 2. Propagines commonſtrantur demiſſioris rami 37. inſigniti, quæ muſculis inſeruntur, ab externo humeri tuberculo initiũ ducentibus.

39 40. 41. 2. His notis propagines notantur demiſſioris illius rami, qui vlnæ exporrigitur, quas offert trium muſculorum initijs, ab externa vlnæ regione ſecundum ipſius longitudinem pronatis.

42 2. Rami illius vlnæ exporrecti, ac 37, ĩſigniti finis, ac ſurculi, quos articulo brachialis cum cubito præbet.

* 1. 2. Quintus brachium ingrediens neruus.

43 1. Tertij & quinti brachium accedentium neruorum ſeries, in muſculos internam cubiti ſedem occupantes.

44 1. Tertij nerui ramus radio exporrectus, ac poſtmodum in internam ſedem pollicis, indicis & medij digeſtus.

45 1. Quinti nerui ramus vlnæ attenſus, & propagines deriuans internæ ſedi minimi digiti, & annularis, & medij.

46 1. Rami illius qui vlnæ attenditur, ac 45 inſignitur, propago externæ ſedi minimi digiti, & annularis, & medij oblata.

* 1. 2. Sextus in brachium pertinens neruus.

47 1. Sexti nerui finis, nõ procul a brachialis cum cubito connexu deſinens.

48 1. Surculi paſſim a ſexto neruo in cutem, cuius exporrigitur, excurrentes.

20 21. 22. 23. 24. 1. Quinque paria neruorum è lumborum vertebris egredientium.

49 1. A vigeſimo pari principium ducens ramus, cum ſeminali arteria ad teſtem exporrectus.

50 1. Series neruorum per abdominis muſculos.

51 1. Rami a neruis qui abdominis muſculis offeruntur, in muſculum excurrẽtes, quo brachium verſus dorſi humiliora ducitur.

52 2. Poſteriores rami neruorum e lumborum vertebris procedentium. Porro ramuli qui in priori figura hos characteres 20. 21. 22. ſpectant, illi ſunt, qui ramum augent ſexti paris neruorum cerebri coſtarum radicibus exporrectum, ac etiam ramuli ſunt digeſti in principium ſexti femur mouentium muſculi. Ramuli autem 23. & 24. ſpectantes, illi ſunt qui muſculis hanc dorſi partem flectentibus offeruntur.

25 26. 27. 28. 29. 30. 1. Sex ſacri oſſis neruorum paria. Ramuli illi qui numero proximi ſunt, illi cenſentur, qui veſicæ & vteri quoque ceruicibus implicantur, aniique muſculos pariter accedunt.

53 1. Primi paris oſſi ſacri, ſeu vigeſimiquinti paris propago, internę ilium oſſis ſedi, ipſiſq; adeo abdominis muſculis hinc ab ilium oſſe prodeuntibus exporrecta.

54 2. Vigeſimiqulnti paris propago, gibbum oſſis ilium accedens, & muſculis inibi cluniumque cuti ramos offerens. Huc & a ſubſequentibus paribus ramuli pertinent.

55 2. Ramus eſt propaginis 54. inſignitę, qui hic muſculis offertur.

56 1. 2. Dorſalis medullæ terminus abſque coniuge, indiuiſuſque procidens.

57 1. Primus femur ſubiens neruus.

58 1. Primi femoris crurisve nerui ramus cutem accedens.

59 1. Primi cruris nerui portio muſculis implicita.

Digitized by Google

60 1. Secundus in crus prorepens nervus.

61 1. Secundi cruris nerui ramus ſecundum internam femoris, & tibiæ ſedem ad ſummum vſque pedem ſub cute prorepens.

62 1. Rami 61 inſigniti in pedis ſummum diſtributio.

63 1. Rami 61 inſigniti, notatu dignæ ſoboles, cuti anteriorem genu ſedem ambienti digeſtæ.

64 1. Secundi crus petentis nerui portio, femoris profundiora ſubintrans.

65 1. Portionis illius quam 64 notauimus ramus facile primarius, ac quinto femur mouenti inſertus muſculo.

66 1. Tertius in femur pertinens neruus.

67 1. Tertij crus petentis nerui ſoboles, in muſculos digeſtæ, pubis oſſis foramen occupantes.

68 1. Tertii femoris nerui ramus in cutem exporrectus.

69 1. Tertij femoris nerui portio in alto permanens, & muſculis implicita.

70 1. Præcipua modo dictæ portionis ſoboles, muſculo diſtributa tibiam mouentium ſecundo.

71 1. 2. Quartus, idemque craſſiſſimus in femur procedentium neruus.

72 1. 2. Quarti nerui propago in poſterioris femoris ſedis cutem magna ex parte diffuſa.

73 1. Quarti nerui ſoboles in muſculorum capita deprompte, quorum origo a coxendicis oſſis appendice pendet.

74 1. Quarti nerui ramus, primum quarti tibiam mouentis muſculi portioni a femoris oſſe principium ducenti oblatus, ac mox in cutem excurrens, quæ inferiori ſedi obducitur poſterioris regionis femoris, & genu articuli.

75 1. Rami quarti crus petentis nerui, qui capitibus offeruntur muſculorum, ab inferioribus femoris capitibus principium ducentium.

76 1. Quarti nerui in duos craſſitie impares ramos diuiſio, quam inter humiliora femoris molitur capita.

77 1. Gracilior ac exterior dictæ modo diuiſionis truncus.

78 78. 1. Exterioris trunci propago, cutem ſubiens externæ tibiæ ſedi obductam.

79 1. Exterioris trunci propago cuti ſubtenſa, anteriorem tibiæ ſedem ambienti.

80 1. Interior craſſiorque truncus magnæ quarti nerui diuiſionis.

81 81. 1. Interioris trunci propago cuti tibiam poſterius integenti ſubſtrata.

82 1. Propago exterioris trunci, interiori trunco commixta.

83 1. Interioris trunci in pedis humiliori ſede diſtributio.

84 1. Portio rami 78 notati, pedis ſuperiora accedens.

85 1. Portio interioris trunci, quæ cuti exporrigitur, anteriori ſedi articuli obductæ, quo talus tibiæ articulatur.

86 Interioris trunci ramus, pedis ſuperiora accedens, ſed interim in alto latitans.

Tabula IV. Figura I.

PRAESENTI *figura cerebrum una cum cerebello, cerebrique exortibus eum in modum delineauimus, quaſi a caluaria enudatum in ipſius baſi ita conſpiceretur, vt appareret, ſi quis erectus caput in poſteriora quam maxime flecteret, ſurſum retrorſumque oculos acturus. Vt vero characterum index huic chartæ pulchrè adhiberi poſſet, figuram, ac ſi altero careret brachio ac crure delineauimus, præcipue quum eadem vtrinque ſit ratio.*

AB C. Cerebri ex altero latere baſis notatur: ac A indicat partem ipſius ad narium ſummum prominulam, nonnulliſque mammillarem proceſſum nuncupatum. B vero cerebri partem inſinuat amplum caluariæ ſinum ſubeuntem, qui ad latus ſinus conſiſtit, quo glans cerebri pituitam excipiens reponitur. C autem maxime poſticam cerebri ſedem notat.

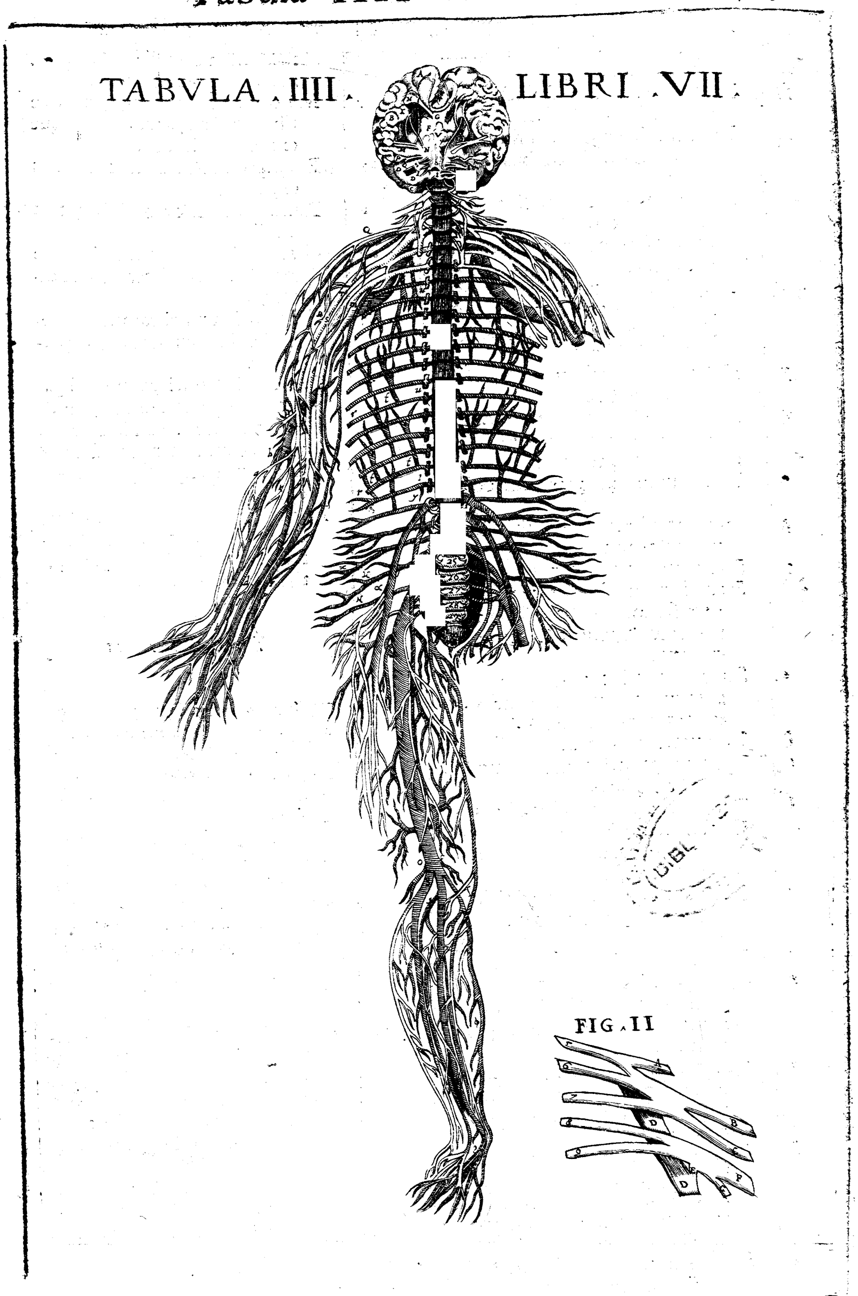
DD Cerebellum.

E Dexter cerebri proceſſus, organo olfactus ſubminiſtrans.

Digitized by Google

F	Nerui viſorij dextri ortus.
G	Neruorum viſoriorum coitus.
H	Tunica, in quam viſorius neruus exoluitur, degeneratve.
I	Secundum neruorum cerebri par.
KK	Minor radix tertii paris.
L	Craſſior radix tertii paris.
M	Quartum par.
N	Quinti paris gracilior radix.
O	Quinti paris inſignior radix.
P	Membrana, in quam quintum par in auditus organo præcipue exoluitur.
QR	Maioris quinti paris radicis propagines, quorum hæc per cæcum elabitur foramẽ, illa vero per aliud ſibi proprium.
S	Sextum neruorum par.
T	Septimum neruorum cerebri par, atque horum neruorum progreſſus hic non delineari potuere, vti elegantiſſime proponuntur ſecunda neruorum figura.
V	Dorſalis medullæ ex cerebri baſis medio initium.
o	Dorſalis medullæ ſedes qua caluariam egreditur.
1.2.	&c. Numeri characteres ſeptem ceruicis, duodecim thoracis, quinque lumborum, & ſex ſacri oſſis indicant vertebras, atque adeo triginta neruorum a dorſali medulla proſilientium paria, quorum ſeriem quam potui accuratiſſimè expreſſi.
P	Septi tranſuerſi dexter neruus, quem citra aliam characterum operam ex quarti, quinti & ſexti parium propaginibus efformari conſpicis.
Q	Neruus a quinto pari cuti ſummũ humerum inueſtiẽti, & dein muſculo brachium mouenti præcipue diſtributus.
R	Primus brachij neruus, ipſiuſque propagines hic in cutem excurrentes.
S	Secundus brachii neruus, ipſiuſque in anteriorem cubitum flectentium muſculum ſoboles.
T	Tertius brachii neruus, ipſiuſque propago cuti anteriorem brachii ſedem intuenti oblata.
V	Tertii nerui propago ad poſteriorem muſculum cubitum flectentium.
X	Secundi nerui portio tertium accedens.
Y	Ramus ſecundi caput adiens longioris radium in pronum mouentis muſculi.
Z	Secundi diſtributio in duos impares ramos.
a	Minor ramus ſecundum radium cuti ad pollicem vſque exporrectus.
b	Craſſior ramus mox in duas propagines diuiſus, quarum ſeries in conſpicuo eſt.
c	Tertii nerui ſoboles in muſculos, internam cubiti ſedem occupantes digeſtæ.
d	Tertii ramus radio exporrectus, ac dein pollici, & indici, & medio ſurculos offerens.
ee	Quartus brachij neruus, atque inferius *e* ramos notat muſculis cubitum extẽdentibus depromptos.
	Quarti ramus internam brachii cutem adiens.
g	Quarti ramus externam & poſteriorem brachii accedens cutem.
hh	Quarti ramus cuti externæ cubiti digeſtus.
i	Quarti præcipua diſtributio ad ingreſſum cubiti.
KK	Quarti ramus radio exporrectus, & externæ ſedi pollicis, indicis, & medij ſoboles deferens.
ll	Quarti, ramus vlnæ exporrectus, & muſculis ab externa ipſius ſede initium ducentibus ramulos exhibens, ac ante brachiale ceſſans.
m	Quintus brachii neruus.
n	Quinti nerui ſeries in muſculos ab interno brachij oſſis tubere pronatos.
oo	Quinti nerui ramus vlnæ exporrectus, & internæ ſedi parui digiti, & annularis, aliquando & medii ramuſculos diſpergens.
p	Dicti modo rami ſoboles in externam manus ſedem reflexæ, ac externæ parui digiti ſedi, & annularis, & medii ſurculos diſpenſans.
qq	Sextus brachii neruus, ipſiuſque ſub cute tantum ducta ſeries. Quis vero brachii neruorum ſit exortus, principiorumque plexus, abſque notis prompte dignoſcitur.

Digitized by Google

Digitized by Google

r r r Nerui ſunt intercoſtales, illic præciſi, qua cum coſtis antrorſum reflectuntur.

ſ ſ Rami in poſteriora deducti, hic etiam nudi atque obuij.

t t Huiuſmodi ſerie nerui muſculos adeunt thoracis oſſibus inſtratos.

u u Propagines indicantur ſexti paris neruorum cerebri, ramum coſtarum radicibus exporrectum augentes.

x x Propagines neruorum ex lumborum vertebris exilientium, quæ abdominis, & huius ſedis muſculis, & cuti diſpenſantur.

y Neruulus teſtem frequenter petẽs, hicque reſectus.

z Propagines ſextum femur mouentium adeuntes muſculum.

& Primus femur petens neruus.

α Primi nerui propago cuti oblata.

β Primi nerui propago altius inter muſculos abſumpta.

γ Secundus femur petens neruus.

δ δ Secundi nerui ſoboles per internam femoris, & tibiæ ſedem ad pedis vſq; ſuperiora ſub cute excurrens.

ε Secundi nerui propago muſculis anteriorem femoris ſedem occupantibus deprompta.

ζ Tertius femoris neruus.

η Tertij propago, internam femoris cutem implicans.

θ Tertij propago muſculos adiens.

ι ι Quartus femoris neruus, cui⁹ exortus æque, atque trium ſuperiorum eſt conſpicuus.

κ κ Series anteriorum propaginũ inferiorum parium e ſacro oſſe prodeuntium.

λ Dorſalis medullæ extremum.

μ Quarti femur petentis nerui propagines, ad capita muſculorum a coxendicis oſſis appendice prodeuntium ſparſæ.

ν Quarti nerui ſoboles in poſteriorem femoris cutem ad medium vſque longitudinis femoris excurrens.

ξ Propago præcipue in quartum tibiam mouentium muſculum, ac dein in reliquam poſteriorem femoris cutem iuxta genu digeſta.

ο Soboles in muſculos ab inferioribus femoris capitibus pronatos.

π ρ Quarti nerui in duos truncos diſtributio. ac π quidem minorẽ, ρ vero inſigniorem notat.

ς Minoris trunci propago, externæ tibiæ cuti ad parui digiti vſque extremum diffuſa.

τ Propago fibulæ inter muſculos exporrecta.

υ Ramulus anteriorem tibiæ cutem implicans.

φ φ Grandioris trunci ramus, internæ cuti tibiæ ad pollicem vſque digeſtus.

χ Grandioris trunci ramus, poſteriori tibiæ, ſeu ſuræ cuti exporrectus.

ψ Grandioris trunci ramus, ligamentum penetrans fibulam tibiæ, qua hæc oſſa inuicem dehiſcunt, committens, ac dein ad digitorum vſque ſuperiora excurrens.

ω Præcipua grãdioris trunci portio, inter tibię os & calcem pedis inferiora petens, ſingulíſque digitis ſurculos offerens.

FIGVRA II.

PRAESENTI *figura plexum, qui ſupra primam thoracis coſtam anteriori facie conſiſtit, exprimere ita conatus ſum, quemadmodum frequentius occurrit. Vt vero delineatio eſſet conſpectior, omnes ramos a quinto, ſexto, ſeptimo, octauo & nono paribus, alio quam in brachium deductos, reſectos finxi. Non eſt tamen, cur quis in omnibus hominibus huiuſmodi prorſus plexum ſe obſeruaturum arbitretur, quum is mihi admodum varius inter ſecandum occurrerit.*

5.6. 7. 8. 9. Radices ſunt parium neruos conſtituentium, qui brachium ſubeunt, illic reſectæ, qua a vertebris iam procidere. Nerui vero brachij illic ſunt abtruncati, vbi iam in brachium prolabuntur.

A Portio eſt quinti paris, a qua tandem neruus deducitur, qui brachium ſubeuntium primus numeratur.

B Secundus neruus.

C Tertius neruus.

Digitized by Google

DD Quartus neruus, qui hic ex poſteriori ſede prodit congreſſus quinti paris & ſexti, portionemque aſſumit ex poſteriori ſede congreſſus ſeptimi paris, ac deinde ſub octaui paris nonique congreſſu prorepens, etiam
E ramum E inſignitum ab illo progreſſu, ita atque hic expreſſimus, aſſumit. A quibus verò commixtionibus, congreſſibus ve reliqui nerui prodeāt, etiam abſque characterum opera notum eſt, modo illis, qua brachiū petunt, vnum adhibeam characterem.

F Quintus brachium petens neruus.

G Sextus brachium petens neruus.

Verum vt hunc plexum adhuc accuratius obſerues, non pigeat ſeptimam neruorum figuram intueri.

LIBRI SEPTIMI ET VLTIMI FINIS.

Regiſtrum.

a b c A B C D E F G H I K L M N O P Q R
S T V X Y Z Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes ſunt terni præter c, & Ee quaterni.

VENETIIS, APVD IVNTAS.
M D C VII.